

RAPORT O STANIE MIASTA CZĘSTOCHOWA 2023

RAPORT O STANIE MIASTA CZĘSTOCHOWA 2023.....	1
I. SFERA SPOŁECZNA.....	4
1. DEMOGRAFIA.....	5
2. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	14
3. OCHRONA ZDROWIA.....	30
4. POMOC SPOŁECZNA.....	44
5. KULTURA	99
6. SPORT I REKREACJA	131
7. EDUKACJA	138
II. STREFA GOSPODARCZA	163
1. ROZWÓJ PRZESTRZENNY.....	164
2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA.....	169
3. SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE.....	180
4. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MIEŚCIE	183
5. NAKŁADY INWESTYCYJNE INWESTORÓW	185
6. TRANSPORT I DROGOWNICTWO	186
7. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA.....	199
8. ŚRODKI UNIJNE.....	205
9. RYNEK PRACY	209
III. SFERA FINANSOWA.....	214
1. MAJĄTEK MIASTA.....	215
2. BUDŻET MIASTA	248
3. BUDŻET OBYWATELSKI.....	257
IV. SFERA SAMORZĄDOWEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM.....	266
1. RADA MIASTA.....	267
2. RADY DZIELNIC	267
3. PREZYDENT MIASTA	268
4. MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	282
5. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	283
6. KONSULTACJE SPOŁECZNE	286
7. BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ	286
8. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MIASTA PRZYZNANE PRZEZ INSTYTUCJE ZEWNĘTRZNE:	288
9. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA DO ROKU 2030	293
V. PREZENTACJA NAJWAŻNIEJSZYCH WSKAŹNIKÓW.....	392

Szanowni Państwo!

Przekazuję na Państwa ręce kolejny już Raport o stanie miasta Częstochowy. To dokument będący podsumowaniem działań samorządu i najważniejszych wydarzeń jakie miały miejsce w minionym roku. W raporcie przedstawiamy szczegółowe informacje na temat realizacji ustawowych zadań samorządu, a także wytyczonych programów i strategii. Dokument ten opisuje sytuację naszego miasta pod względem demografii, gospodarki, ładu przestrzennego, spraw społecznych, zdrowia, oświaty, kultury, bezpieczeństwa, a także kwestie związane ze sferą budżetową inwestycyjną.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą mieszkańcom do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu miejskiego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości miasta

Przekazując Państwu dokument, stanowiący syntezę działalności miasta na przestrzeni 2023 roku, nie sposób nie wspomnieć o ograniczeniach, z którymi przyszło nam się zmierzyć. To był trudny rok pod kątem kondycji finansowej samorządów. Utrzymujący się wysoki poziom inflacji oraz niekorzystne dla budżetów samorządowych zmiany systemu podatkowego i zapisy tzw. Polskiego Ładu bardzo negatywnie wpłynęły na kondycję finansów jednostek samorządowych. Nie można też pominąć strony wydatkowej budżetu, szczególnie w zakresie wydatków bieżących. Koszty samorządów, chociażby związane ze wzrostem cen usług, energii elektrycznej czy płacy minimalnej, a także zbyt niską subwencją oświatową pogłębiały trudną sytuację budżetów samorządowych.

Mimo wszystkich wyzwań uważam, że był to rok, w którym udało się kontynuować bardzo owocną współpracę samorządu z mieszkańcami, przedsiębiorcami, stowarzyszeniami, fundacjami a także pasjonatami. Pozwoliło to – mimo niesprzyjających parametrów ekonomicznych – utrzymać przyjęty kierunek zmian i zrealizować wiele oczekiwanych przez mieszkańców zadań.

Dziękuję serdecznie wszystkim Mieszkankom i Mieszkańcom oraz Państwu Radnym że w najważniejszych momentach dla naszego Miasta jesteśmy razem. Dziękuję wszystkim, którzy na co dzień przyczyniają się do rozwoju naszego miasta oraz tworzą wspólnotę, która pozwala stawiać czoła wszystkim problemom oraz wyzwaniom pojawiającym się na drodze do dalszego rozwoju Miasta Częstochowy.

PREZYDENT
MIASTA CZĘSTOCHOWY

Krzysztof Małyjjaszczyk

I. SFERA SPOŁECZNA

1. DEMOGRAFIA

Główny Urząd Statystyczny opublikował w dniu 29 kwietnia br Raport na temat stanu i struktury ludności Polski na koniec 2023r. Stwierdzono w nim, że liczba ludności w Polsce drastycznie spada. Zjawisko to nabrało wyraźnego przyspieszenia od 2012 roku.

GUS podaje, że na koniec 2023 r. liczba ludności Polski wyniosła 37 mln 637 tys., czyli o 130 tys. mniej niż rok wcześniej. W ogólnej liczbie ludności Polski kobiety stanowią prawie 52 proc. Na 100 mężczyzn przypada ich 107.

Raport GUS stwierdza, że:

- **"Na sytuację w 2023 r. największy wpływ miała bardzo niska liczba urodzeń i jednocześnie duże natężenie zgonów. Ich liczba przekroczyła o blisko 35 tys. średnioroczną wartość od 1970 r. z ostatnich 50 lat (409 tys. do 374 tys.). Wysoka umieralność ludności Polski w 2023 r. dotknęła w podobnym stopniu zarówno kobiety, jak i mężczyzn"**
- **"Niekorzystna sytuacja w zakresie umieralności oraz dzietności w 2023 r, przyczyniły się do niskiego poziomu przyrostu naturalnego. Jego ujemna wartość była prawie czterokrotnie wyższa niż w 2019 r., kiedy to odnotowywano ubytek na poziomie 9 osób na 10 tysięcy ludności. Dla porównania w okresie wyżu demograficznego lat 50 na każde 10 tysięcy osób przybywało ok. 200 osób, natomiast w latach 80 - ok. 100"**
- **"Obserwowane zmiany demograficzne wskazują, że od kilkunastu lat sytuacja ludnościowa Polski jest nadal trudna. W najbliższej perspektywie nie należy oczekiwać znaczących zmian zapewniających stabilny rozwój demograficzny. Bardzo niski poziom urodzeń, wysoka liczba zgonów, niższa niż w 2022 r. liczba zawartych małżeństw, pogłębiły obserwowaną od kilkunastu lat niekorzystną sytuację ludnościową Polski. W tej sytuacji w najbliższej perspektywie nie należy oczekiwać znaczących zmian zapewniających stabilny rozwój demograficzny"**

Według Głównego Urzędu Statystycznego za zmiany w liczbie ludności w ostatnich latach wpływ ma przede wszystkim przyrost naturalny (różnica między liczbami urodzeń żywych i zgonów), który pozostaje ujemny począwszy od 2013 r.

W 2023 r. liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów o prawie 137 tys. Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 ludności) wyniósł - 3,6 i obniżył się o 0,2 punktu procentowego w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Jak podał GUS, na sytuację w 2023 r. największy wpływ miała bardzo niska liczba urodzeń i jednocześnie duże natężenie zgonów. Ich liczba przekroczyła o blisko 35 tys. średnioroczną wartość z ostatnich 50 lat.

Analizy demograficzne miast na prawach powiatu wykazują, że spadek liczby ludności występuje w aż 93% tego typu miast. Zjawisko to dotknęło także miasta Częstochowy.

1. Ludność miasta Częstochowy wg rejestru mieszkańców

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba osób zameldowanych na terenie miasta wynosiła 200 841 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały od kilkunastu lat systematycznie spada, ale dzieje się tak prawie we wszystkich Polskich miastach. Duża liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy spowodowana jest znacznym napływem obywateli Ukrainy, którzy uciekają przed działaniami wojennymi z kraju, bądź też przybywają do Częstochowy aby podjąć pracę.

Mieszkańcy Częstochowy

Lata	2019	2020	2021	2022	2023
Pobyt stały	208 365	205 009	200 603	197 069	194 161
Pobyt czasowy	8 654	6 411	6 864	6 651	6 680

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

Istnieje duża rozbieżność pomiędzy danymi uzyskanymi z rejestru mieszkańców, a danymi prezentowanymi przez statystykę publiczną. Wynika to przede wszystkim z metodologii jaką stosuje GUS, ale także z niewywiązywania się mieszkańców Częstochowy z obowiązku meldunkowego. Podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 r. aż 210 773 osób zadeklarowało, że zamieszkuje w Częstochowie, tymczasem zameldowanych na pobyt stały w tym roku było 200 603 osoby. Obowiązek meldunkowy polega na zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego, wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego, a także zgłoszeniu wyjazdu za granicę oraz zgłoszeniu powrotu z wyjazdu z zagranicy. Obowiązek ten nie przesądza o własności lokalu, służy wyłącznie celom ewidencyjnym. Władzom miasta zaś daje wiedzę o liczbie ludności zamieszkałej na terenie Częstochowy oraz o jej strukturze. Pomaga to w zarządzaniu miastem i pozyskiwaniu środków finansowych na jego rozwój.

Mieszkańcy Częstochowy zameldowani na pobyt stały według wieku i płci w 2023 r.

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-17	14951	14189	29140
18-65 (mężczyźni)	56390	52154	108544
18-60 (kobiety)			
65 i więcej (mężczyźni)	18099	38378	56477

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
60 i więcej (kobiety)			
ogółem	89440	104721	194161

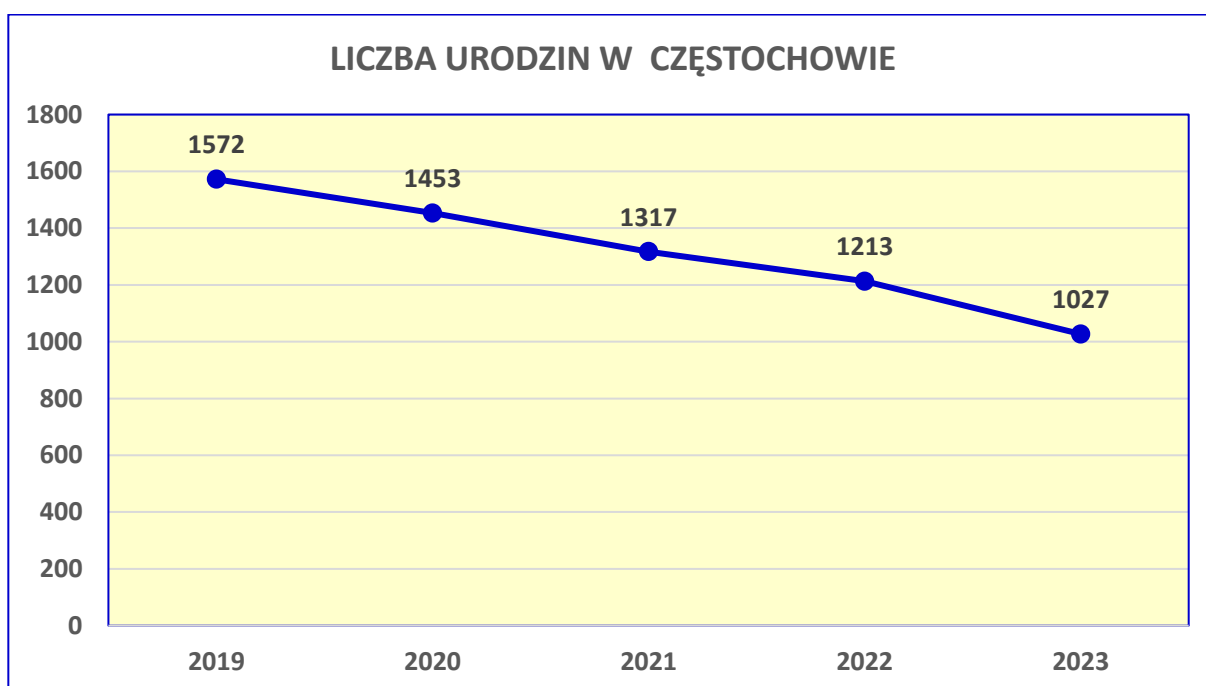
Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

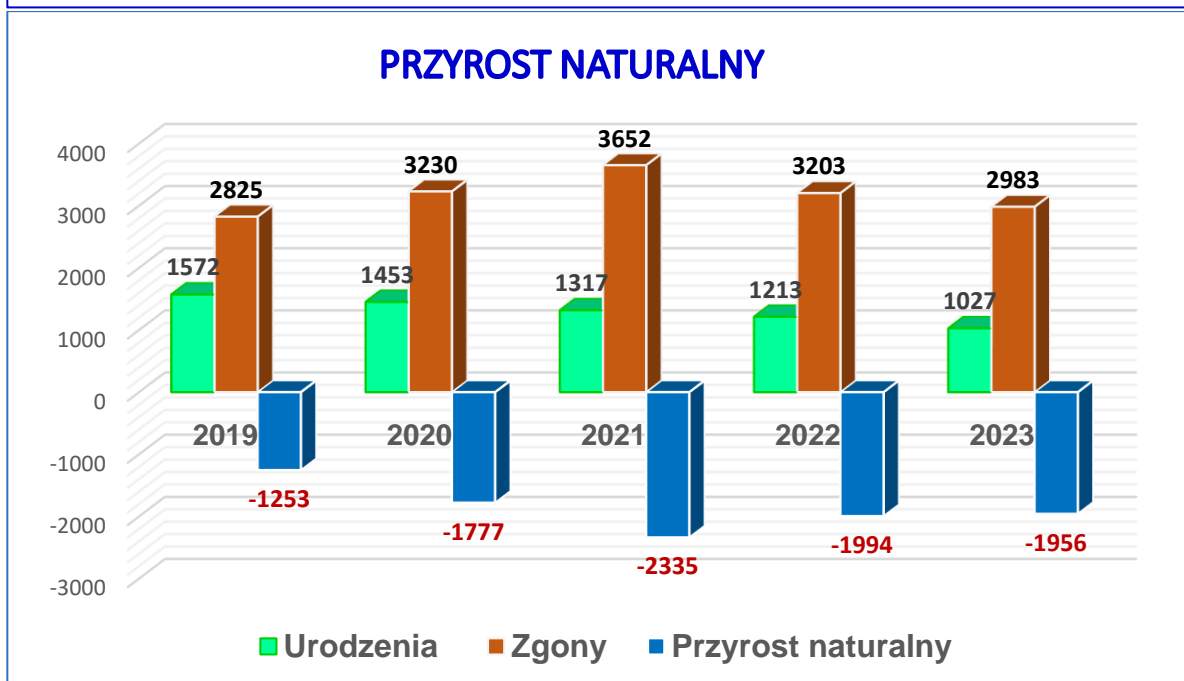
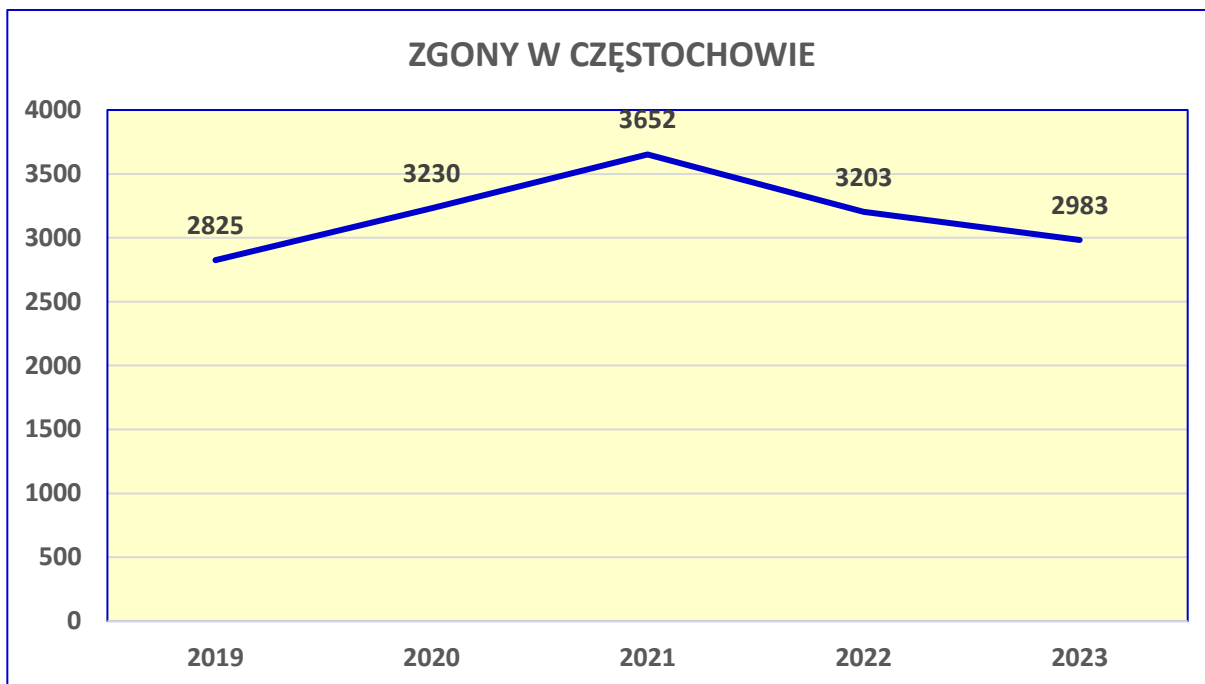
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest niska w stosunku do pozostałych grup. Dość liczna jest natomiast grupa osób w wieku poprodukcyjnym - taki stan wpisuje się w trendy ogólnopolskie. Jak podaje GUS - stale malejąca liczba dzieci i młodzieży oraz starzenie się ludności w wieku produkcyjnym, a także coraz większy udział ludności w wieku emerytalnym stanowią stały, obserwowany od szeregu lat trend. Podstawową przyczyną jest niska dzietność, nie gwarantująca prostej zastępowalności pokoleń, co pogłębia proces starzenia się polskiego społeczeństwa.

Urodzenia i zgony w Częstochowie

Lata	2019	2020	2021	2022	2023
Urodzenia	1 572	1 453	1 317	1 213	1 027
Zgony	2 825	3 230	3 652	3 203	2 983
Przyrost naturalny	-1 253	-1 777	-2 335	-1 990	-1 956

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

W Częstochowie najwyższy poziom zgonów zanotowano w 2021 r. Wzrost liczby zgonów na niespotykaną dotąd skalę spowodowany był głównie pandemią COVID-19. W roku 2023 liczba zgonów była mniejsza w stosunku do lat 2020-2022, a poziom przyrostu naturalnego nieznacznie zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego.

Zameldowania i wymeldowania w Częstochowie

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zameldowań na pobyt stały	5420	5050	5250
w tym cudzoziemców	69	88	125

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zameldowań spoza osób spoza Częstochowy	1020	1028	1198
Liczba wymeldowań z pobytu stałego	9748	8525	8106
Liczba zameldowań na pobyt czasowy	10148	8472	7438
w tym cudzoziemców	8695	932	5871

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

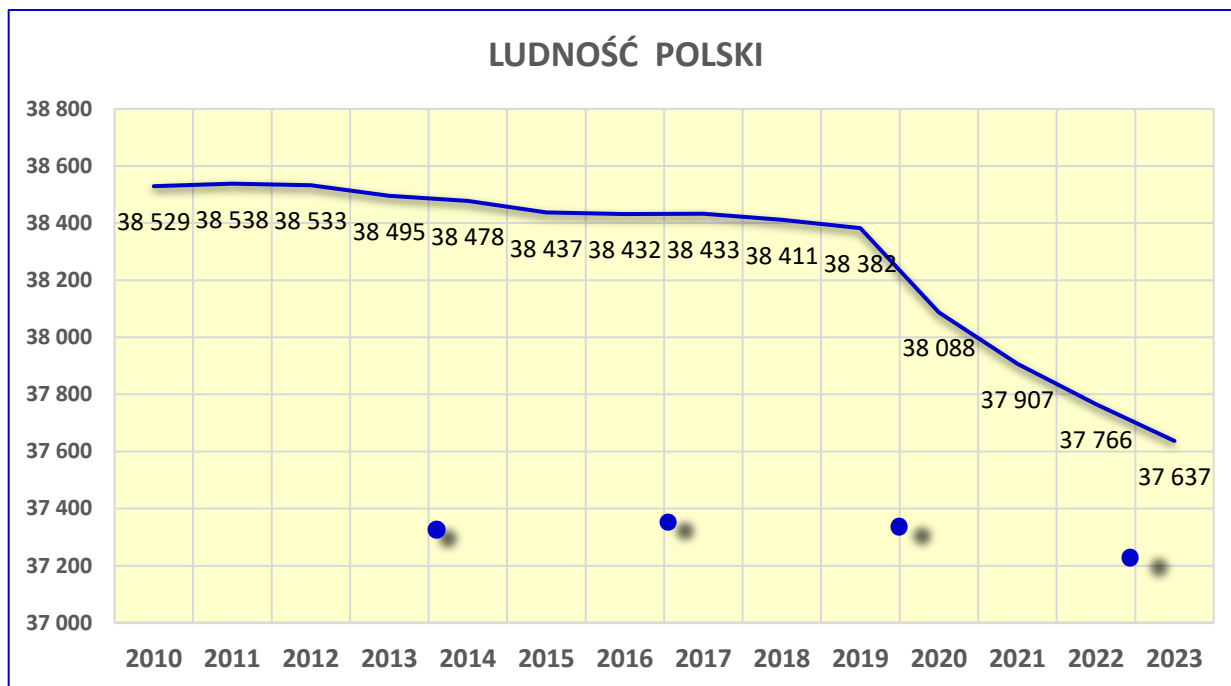
Przedstawiona powyżej tabela pokazuje, że liczba zameldowań na pobyt stały od trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Nieznacznie zmniejszyła się liczba wymeldowań z pobytu stałego. W ilości zameldowań na pobyt czasowy większość stanowią obywatele innych państw (głównie Ukrainy – o czym wspomniano wcześniej).

Od marca 2022 roku w Częstochowie przebywa duża ilość obywateli Ukrainy, którzy przybyli do miasta uciekając przed konfliktem zbrojnym. Większość z nich korzysta z ochrony czasowej, czego potwierdzeniem jest otrzymanie numeru PESEL zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. **W roku 2022 nadano 6734 numerów PESEL dla obywateli Ukrainy, natomiast w roku 2023 – 1293.**

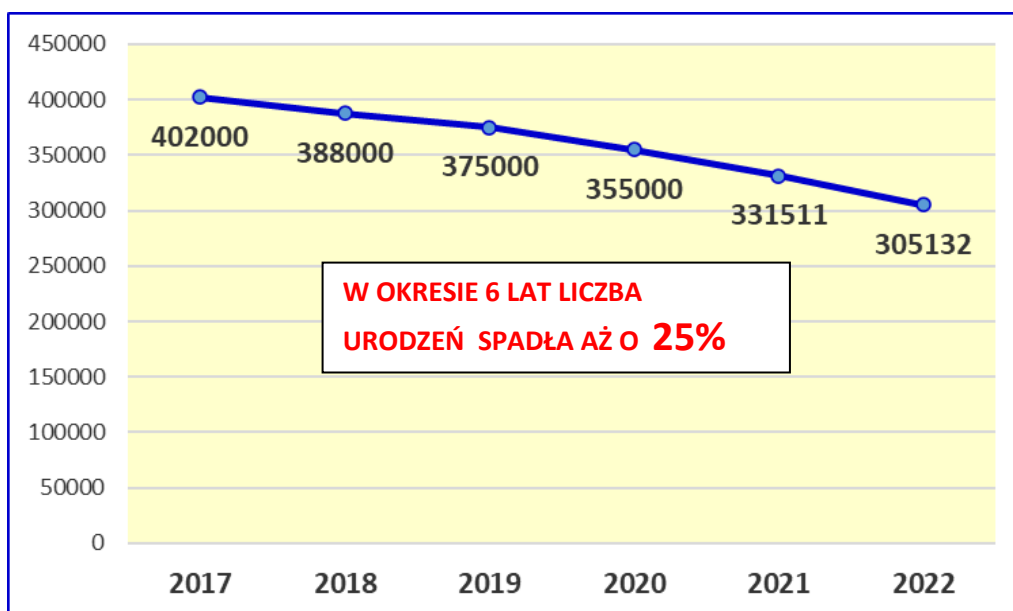
2. Ludność Polski i miasta Częstochowa według danych Głównego Urzędu Statystycznego

Aktualizacja danych za rok 2023 w układzie terytorialnym przewidywana jest na koniec miesiąca czerwca br. Opublikowane dane dla poszczególnych gmin dotyczą roku 2022. Rozbieżność pomiędzy danymi uzyskanymi z rejestru mieszkańców, a danymi prezentowanymi przez statystykę publiczną. Wynika to przede wszystkim z metodologii jaką stosuje GUS. Sposób liczenia przez statystykę publiczną wygląda następująco:- Dane o liczbie i strukturze ludności dla okresów między spisowych są sporządzane **poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie metodą bilansową według następującego schematu:**

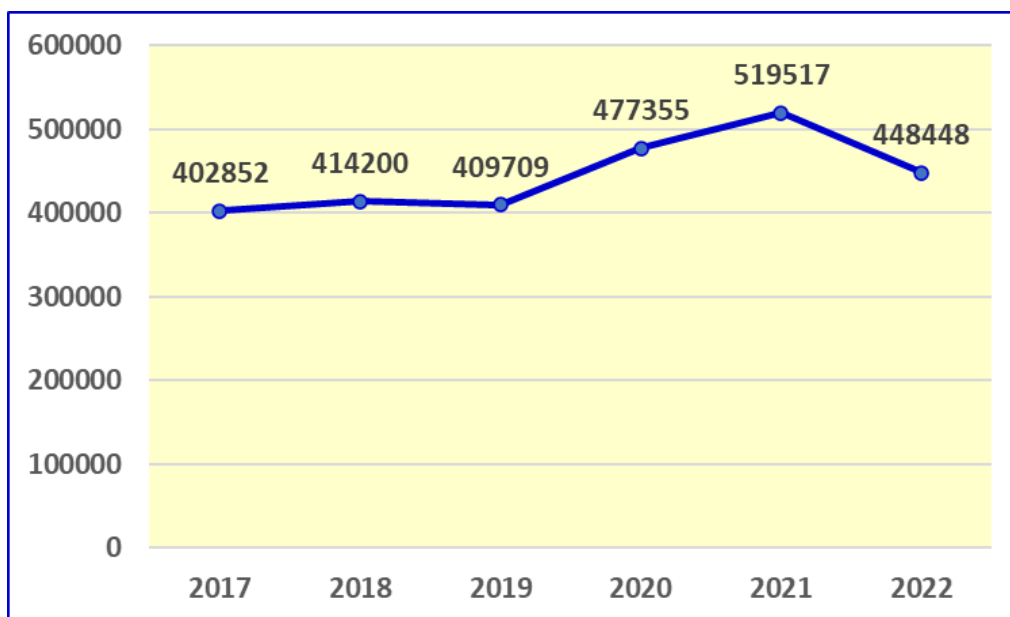
stan ludności na początek roku w gminie + urodzenia żywe - zgony + zameldowania na pobyt stały (z innych gmin i z zagranicy) - wymeldowania z pobytu stałego do innych gmin i za granicę) +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych = stan ludności na końcu roku w gminie.

Liczba urodzeń w Polsce:

Zgony w Polsce

Opublikowane przez GUS analizy statystyczne potwierdzają, że drastyczny spadek liczby ludności w Polsce jest wynikiem bardzo dużego spadku liczby urodzeń oraz wysokiego wskaźnika umieralności.

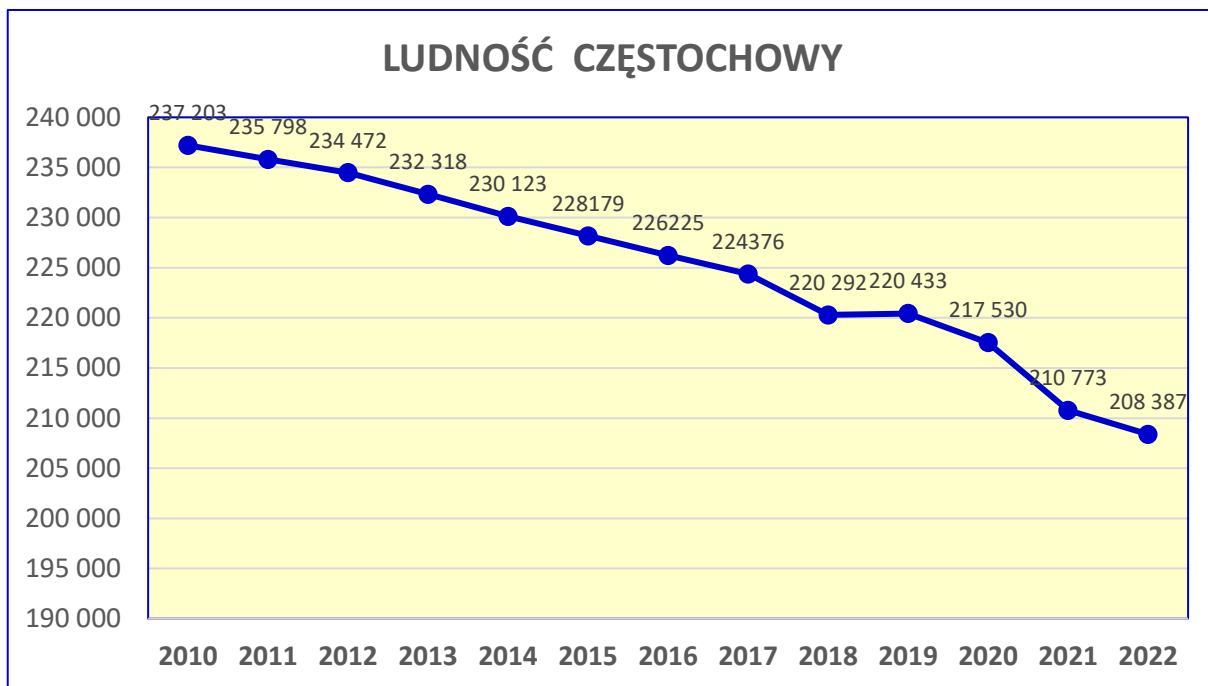
Analogiczne zjawisko w tym zakresie występuje nie tylko w mieście Częstochowa, ale także w 93% miast na prawach powiatu.

Według danych z GUS-u na koniec 2021 roku w Częstochowie zamieszkiwało 210 773 osób a na koniec 2022 roku 208 282 osób.

Liczba mieszkańców Częstochowy

Lata	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	222 292	220 433	217 530	210 773	208 282
Kobiety	117 958	116 982	115 663	112 096	110 907
Mężczyźni	104 334	103 451	101 867	98 677	97 375

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zmniejszanie się liczby ludności dotyczy przede wszystkim miast. Nieznacznie, ale sukcesywnie rośnie liczba ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich. Zjawisko to wynika przede wszystkim z postępującego od 2000 r. kierunku przemieszczeń ludności z miast na wieś, najczęściej do gmin podmiejskich skupionych wokół dużych ośrodków miejskich. Koszty utrzymania na wsi są znacznie niższe niż w mieście, niższe są też opłaty mieszkaniowe i inne wydatki. Przy tym obecnie, obszary wiejskie zlokalizowane wokół większych aglomeracji miejskich są doskonale z nimi skomunikowane.

Ludność w Częstochowie wg grup wiekowych

Ludność	2018	2019	2020	2021	2022
w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	33 945	33 760	33 391	31 848	31 466
w wieku produkcyjnym (mężczyźni - 18-64 lata, kobiety - 18-59 lat)	129 859	126 852	123 614	119 212	116 796
w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)	58 488	59 821	60 525	59 713	60 020
ogółem	222 292	220 433	217 530	210 773	208 282

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W latach 2018-2022 w Częstochowie systematycznie spadała liczba osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Od wielu lat sytuacja ludnościowa Polski jest trudna. Według opracowań Głównego Urzędu Statystycznego w najbliższej perspektywie nie należy oczekiwać znaczących zmian zapewniających stabilny rozwój demograficzny. Niski poziom

urodzeń i wysoka liczba zgonów, pogłębiły obserwowaną od kilkunastu lat niekorzystną sytuację ludnościową Polski.

Trwający proces starzenia się ludności Polski będący wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia i dalszego trwania życia, jest pogłębiany przez niski poziom dzietności.

2. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA

Zdarzenia drogowe na terenie miasta Częstochowy – dane z KMP w Częstochowie.

Rodzaj zdarzeń drogowych	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba wszystkich zdarzeń drogowych	4079	3532	3643
Liczba wypadków drogowych	195	171	170
Liczba osób zabitych w zdarzeniu drogowym	8	9	6
Liczba rannych osób w zdarzeniu drogowym	235	182	194
Liczba kolizji drogowych	3884	3361	3473

Ilość przestępstw w 7 kategoriach wraz z wskaźnikiem wykrycia z terenu miasta Częstochowy – dane z KMP w Częstochowie.

Kategorie zdarzeń	Ilość w roku 2021	Wskaźnik Wykrycia w roku 2021	Ilość w roku 2022	Wskaźnik Wykrycia w roku 2022	Ilość w roku 2023	Wskaźnik wykrycia w roku 2023
Kradzież z włamaniem	714	68,8	494	53,9	425	59,1
Kradzież cudzej rzeczy	732	40,1	784	51,3	710	54,8
Kradzież samochodu	25	15,4	28	28,6	30	10,0
Rozboje	102	89,2	67	83,6	46	76,1
Uszkodzenie rzeczy	382	43,1	318	40,9	311	49,0
Uszczerbek na zdrowiu	98	83,7	96	78,1	88	87,5
Bójka i pobicie	30	90,0	36	80,6	24	83,3

DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY MIEJSKIEJ

Straż Miejska w Częstochowie wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego od 1991 roku. Spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

W 2023 roku realizując zadania przewidziane ustawą o strażach gminnych oraz przepisami prawa miejscowego itp., strażnicy miejscy podjęli 32 866 interwencji (wykroczenia i inne działania).

Na interwencje Straży Miejskiej złożyły się m.in.:

- 941** wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu,
- 34** wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym,
- 138** wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia,
- 8 156** wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,
- 63** wykroczenia przeciwko zdrowiu,

- 5 567 wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej,
- 3 050 wykroczeń przeciwko urządzeniom użytku publicznego,
- 5 136 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- 326 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- 1 261 wykroczeń przeciwko utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- 72 wykroczenia przeciwko przepisom ustawy o odpadach,
- 239 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy prawo ochrony środowiska,
- 3 wykroczenia przeciwko przepisom ustawy prawo o miarach,
- 39 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o ochronie zdrowia zwierząt,
- 10 wykroczeń przeciwko innym przepisom.

Wyniki działań Straży Miejskiej (wykroczenia)

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływ. wychowawcz.	mandat u karny liczba	mandatu karny kwota	Wnioski do sądu	Razem
1	Ustawie – Kodeks wykroczeń:	13581	4261	591820	107	17949
a)	przeciwko porządkowi publicznemu	672	247	70240	22	941
b)	przeciwko instytucjom państwowym,	11	22	7350	1	34
c)	przeciwko bezpieczeństwu osób	111	25	2900	2	138
d)	przeciwko bezpieczeństwu komunikac.	5022	3084	315650	50	8156
e)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	63	0	0		63
f)	przeciwko obyczajności publicznej	4987	569	54130	11	5567
g)	przeciwko urządzeniom użytku publiczn.	2715	314	141550	21	3050
2.	wychowaniu w trzeźwości	3165	1938	170760	33	5136
3.	ustawie o ochronie zdrowia	281	45	6920		326
4.	ustawie o utrzymaniu czystości	1094	150	12810	17	1261
5.	ustawie o odpadach	29	42	5890	1	72
6.	ustawie - Prawo ochrony środowiska	237	2	550		239
7.	ustawie - Prawo o miarach	2	1	50		3
8.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt	25	13	800	1	39
9.	innych	9	1	100		10
OGÓŁEM		18423	6453	789700	159	25035

Znaczna część działań inicjowana była **na wnioski mieszkańców**, którzy ustnie, telefonicznie lub pisemnie kierowali je do Straży Miejskiej. Pisemnych wniosków wpłynęło **119**, a dyżurni z Sekcji Koordynacji zarejestrowali ogółem **13 721** zdarzeń i zgłoszeń zasygnalizowanych przez mieszkańców oraz zdarzeń przekazanych przez operatorów monitoringu wizyjnego.

Sprawy te to głównie:

- zakłócanie porządku publicznego i spokoju **4 330** przypadków,
- zagrożenie życia i zdrowia **1 041** przypadków,
- ochrona środowiska i gospodarka odpadami **1 495** przypadków,
- porządek i bezpieczeństwo w ruchu drogowym **2 820** przypadków.
- ochrony i opieki nad zwierzętami **1 583** przypadki,
- osób bezdomnych **941** przypadków,
- awarii i utrzymania infrastruktury na terenie miasta **1 068** przypadków,
- zdarzeń o charakterze kryminalnym **347** przypadków

Wykonując czynności służbowe strażnicy miejscy:

- udzielili **18 423** ustnych lub pisemnych pouczeń,
- skierowali **159** wniosków do Sądu,
- nałożyli **6 453** mandaty karne na łączną kwotę **789 700 zł**,
- dokonali **2 110** kontroli posesji w zakresie spalania odpadów oraz utrzymania czystości i porządku,
- założyli **6 233** blokady na koła nieprawidłowo zaparkowanych pojazdów,
- na parking strzeżony odholowano **17** pojazdów

oraz przekazali:

- **218** osób Pogotowiu Ratunkowemu, **175** osób przytuliskom i rodzinie,
- **1 116** osób Ośrodkowi Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi lub rodzinie .

W ramach zadań związanych z zagrożeniami wynikającymi ze spożywania napojów alkoholowych przez dorosłych i nieletnich oraz zagrożeń związanych z agresją, zakłócaniem porządku publicznego przez grupy młodzieży, strażnicy miejscy przeprowadzili:

- **7 249** kontroli miejsc stałego spożywania napojów alkoholowych,
- **46** kontroli w zakresie podawania i sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym,
- **6 087** kontroli miejsc gdzie dochodzi do częstego zakłócania porządku publicznego,
- **971** kontroli porządkowych stanu obiektów, nieruchomości, placów itp.,
- **529** kontroli porządkowych stanu dróg i chodników,
- **35** kontroli stanu technicznego placów zabaw i terenów sportowo-rekreacyjnych,
- **1 368** kontroli rejonów powstawania „dzikich wysypisk”,
- **2 110** kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania odpadów ciekłych,
- **1 263** kontrole rejonów najczęstszego wyprowadzania zwierząt,
- **17** kontroli właścicieli lokali gastronomicznych, pod kątem przepisów porządkowych, sanitarnych oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W ramach realizacji celu przeciwdziałania spożywaniu napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych, strażnicy miejscy nałożyli **1 937** mandatów karnych. **1 116** osób umieszczono w izbie wytrzeźwień lub dowieziono do miejsca zamieszkania.

Wobec osób nie stosujących się do znaku lub sygnału drogowego strażnicy miejscy zastosowali 1 473 razy postępowanie mandatowe, w 2 390 przypadkach zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w formie pouczenia oraz w 35 przypadkach wszczęto postępowanie zmierzające do ukarania sprawcy wykroczenia przez sąd. Ponadto założono 6 233 blokady na koła pojazdów, które były pozostawiane w miejscach zabronionych.

W zakresie poprawy estetyki, czystości i porządku, a w szczególności likwidacji „dzikich wysypisk” odpadów, strażnicy miejscy podjęli łącznie 3 274 interwencje, w 396 przypadkach zastosowali postępowanie mandatowe, w 2 842 przypadkach środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz w 36 przypadkach wszczęto postępowanie zmierzające do ukarania sprawcy wykroczenia przez sąd. Warto dodać, że od 2021 roku strażnicy zostali doposażeni w przenośne kamery typu foto pułapka, które nadal były wykorzystywane do obserwacji miejsc narażonych na wyrzucanie odpadów, celem wyeliminowania powstawania „dzikich wysypisk”.

W zakresie dbałości o czystość i porządek na osiedlach, ulicach i placach strażnicy miejscy zastosowali 396 razy postępowanie mandatowe, w 2 908 przypadkach zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w formie pouczenia oraz w 38 przypadkach wszczęto postępowanie zmierzające do ukarania sprawcy wykroczenia przez sąd.

Policji przekazano 104 sprawy, osób ujętych i przekazanych policji 101 w tym 54 sprawców przestępstw. Dominują tu ujęcia podejrzanych na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu, m.in. strażnicy miejscy ujawnili:

- 11 przypadków kradzieży mienia, ujęto 17 osób,
- 12 przypadków niszczenia mienia, ujęto 12 osób,
- 2 przypadki pobić, ujęto 3 osoby,
- 3 przypadki ujawnienia zgonu,
- 15 przypadków ujęcia osób poszukiwanych.

W zakresie czynów karalnych, których dopuścili się **nioletni**, Komendzie Miejskiej Policji w Częstochowie przekazano 26 spraw w tym ujęto 48 nieletnich, w tym między innymi:

- 10 przypadków ujęcia osób nieletnich nietrzeźwych,
- 2 przypadki niszczenia mienia przez nieletniego.

W związku z zagrożeniami dotyczącymi **handlu narkotykami i „dopalaczami”** strażnicy miejscy dokonali:

- 1 954 kontrole miejsc koncentracji i przebywania młodzieży,
- 506 kontroli miejsc gromadzenia się subkultur młodzieżowych,
- 99 kontroli szkół pod kątem rozprowadzania substancji niedozwolonych.

Na niezmiennie bardzo dobrym poziomie utrzymuje się **współpraca z Policją**.

W ramach wspierania komórek organizacyjnych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, strażnicy przepracowali 2 200 godzin uczestnicząc we wspólnych patrolach na poszczególnych komisariatach i działaniach policjantów ruchu drogowego.

Ponadto wspólnie z Komendą Miejską Policji na terenie miasta przeprowadzono 1 zorganizowaną akcję prewencyjną pod kryptonimem „Znicz”, w której uczestniczyło w sumie 20 strażników miejskich.

W ramach realizacji ustawowych obowiązków na terenie miasta zabezpieczono **198** imprez publicznych, zgromadzeń, uroczystości patriotycznych i religijnych.

Na uwzględnienie zasługuje zabezpieczenie szczytu pielgrzymkowego, gdzie strażnicy miejscy podjęli łącznie **5 469** interwencji.

Działania profilaktyczne wśród nieletnich

Przeprowadzono łącznie **34** spotkania w ramach działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach, przedszkolach i placówkach opieki pozaszkolnej. Wzięło w nich udział **3 115** dzieci i młodzieży.

Tematy prowadzonych zajęć to:

- „Bezpieczna droga do szkoły”,
- „Odpowiedzialność prawna nieletnich i przejawy demoralizacji”,
- „Mój przyjaciel REX – bezpieczne zachowania wobec nieznanego psa”,
- „Chemiczna regulacja uczuć – współczesne zagrożenia”,
- „#NieDopalajSię!” - akcja edukacyjna skierowana do uczniów szkół średnich/zawodowych w formie spotkań i bezpośredniej rozmowy o tematyce szkodliwości dopalaczy i innych używek,
- „Agresja i przemoc w szkole i poza nią”,
- „**XIX KAMPANIA BIAŁYCH SERC**”, która trwała od 12 do 22 października 2023 r. Jest to Europejski Solidarny Protest Przeciwko Narkotykom i Przemocy, który ma na celu propagowanie życia bez narkotyków i upamiętnienie ofiar uzależnień,
- „Cyberprzemoc” - różnorodne formy i przejawy. Jak chronić siebie w sieci.

Ponadto **współpracując ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba”** w Częstochowie przygotowano i zrealizowano akcję „**Bezpieczne wakacje 2023**” dla dzieci młodzieży pozostającej w miejscu zamieszkania. W okresie od 26.06.2023 do 16.08.2023 zrealizowano łącznie **280** godzin zajęć o charakterze rekreacyjno-sportowym (**siłownia, bilard, tenis stołowy, zajęcia**

światlicowe, gry i zabawy ruchowe na sali sportowej i boisku) oraz profilaktycznym. W zajęciach wakacyjnych brało udział **33** dzieci.

Tematyka zajęć profilaktycznych realizowanych w okresie wakacji 2023 r. to:

- „Bezpieczne zachowania nad wodą”,
- „Oparzenia słoneczne – spotkanie z pracownikiem Sanepidu”,
- „Pierwsza pomoc – omdlenia”,
- „Bezpieczne korzystanie z przejść dla pieszych”,
- „Pierwsza pomoc – użądlenia i ugryzienia”,
- „Bezpiecznie na drodze – zasada ograniczonego zaufania”,
- „Bezpieczna jazda na rowerze. Drogi rowerowe oraz chodniki - zasady korzystania i pierwszeństwa.
- „Papierosy – dziękuję nie palę”,
- „Alkohol bez mitów”,
- „Narkotyki – droga do nikąd”,
- „Dopalacze – nowe narkotyki”,
- „Przejawy demoralizacji u młodzieży. Konsekwencje prawne”,
- „Zachowania ryzykowne i niebezpieczne w sieci”,
- „Bezpieczeństwo na drodze. Wypadki drogowe z udziałem pieszych”,
- „Bezpieczna droga – najczęstsze błędy i wykroczenia na drodze”,
- „Bezpiecznie na drodze – gdzie mogę przechodzić przez jezdnie" zasady i przykłady,
- „Bezpieczeństwo w miejscach zabaw”,
- „Bezpieczeństwo przeciwpożarowe. Jak niebezpieczny jest pożar”,
- „Przemoc domowa. Gdzie szukać pomocy?”,
- „Nowe przepisy o ruchu drogowym. Omówienie zmian”,
- „Narkotyki – prawda i mity”,
- „Zachowania niebezpieczne i ryzykowne na placach zabaw”,
- „Odpowiedzialność prawna nieletnich”,
- „Zagrożenia w sieci. Oszustwa i wyłudzenia”,
- „Bezpieczeństwo na parkingach/przystankach w czasie wycieczek autokarowych”.

W związku z zagrożeniami dotyczącymi **handlu narkotykami i „dopalaczami”** strażnicy miejscy dokonali:

- **1 954** kontrole miejsc gromadzenia się i przebywania młodzieży,
- **506** kontroli miejsc gromadzenia się subkultur młodzieżowych,
- **99** kontroli szkół pod kątem rozprowadzania substancji niedozwolonych.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO (ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE, OBRONA CYWILNA, SPRAWY OBRONNE, OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA)

W 2023 roku kontynuowano działania związane z uchodźcami z Ukrainy. Polegały one na zapewnieniu zbiorowego zakwaterowania i całodobowego wyżywienia oraz wysyłaniu zapotrzebowań na kolejne transze środków finansowych do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w oparciu o obowiązującą decyzję nr ZKI.6330.7.1.2023 z dnia 28 lutego 2023r. Wojewody Śląskiego.

Opracowano projekt uchwały "Ocena stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego za lata 2021-2022", który został przyjęty przez Radę Miasta Częstochowy w dniu 26 kwietnia 2023r. Przyjętą uchwałę przekazano do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Kontynuowano modernizację wyposażenia Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz zaplecza magazynowego wydziału.

Pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022r.

W związku z wejściem w życie ustawy w dniu 28 stycznia 2023r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, uchodźcy przebywający w obiektach zbiorowego zakwaterowania mają partycypować w kosztach zakwaterowania i wyżywienia. Ustawa wskazuje, kto i w jakiej części partycypuje w kosztach oraz wymienia przesłanki zwalniające z partycypacji. Na bieżąco przeprowadzane są ankiety wśród ludności uchodźczej dot. partycypacji obywateli Ukrainy w kosztach zakwaterowania zbiorowego, w których to uchodźcy opisują swoją sytuację życiową i materialną.

Na koniec roku 2023 w Częstochowie funkcjonowały dwa obiekty zbiorowego zakwaterowania. W okresie od 24 lutego 2022r. do 31 grudnia 2023 z zakwaterowania skorzystało 900 osób z Ukrainy. Na dzień 31 grudnia 2023r. w obiektach zakwaterowanych było 48 obywateli Ukrainy.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023r. wnioskowano do Wojewody Śląskiego o środki na zakwaterowanie i wyżywienie uchodźców w wysokości 1 185 940,00 zł. Otrzymano i rozliczono całą kwotę.

Miejsko – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego

Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego funkcjonuje 24 godziny na dobę. Realizuje zadania dotyczące wspomagania działań służb ratowniczych i jednocześnie jest ośrodkiem koordynującym działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności w sytuacji katastrof naturalnych, awarii technicznych oraz sytuacji kryzysowych czy klęsk żywiołowych.

Miejsko - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 15 lipca 2015r. prawo o zgromadzeniach przyjmuje zawiadomienia o zamiarze zorganizowania zgromadzenia w trybie uproszczonym. W roku 2023 przyjęto 72 zawiadomienia o zamiarze zorganizowania zgromadzenia.

W 2023 roku nastąpiła aktualizacja oprogramowania centrali alarmowej syren, przeprowadzono testy syren oraz na bieżąco usuwano pojawiające się usterki. Obecnie na terenie miasta rozmieszczonych jest łącznie 48 syren alarmowych w tym: 24 elektromechaniczne (z tego 11 zainstalowanych w jednostkach OSP) oraz 24 elektroniczne.

Zdarzenia zgłoszone do Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2023

Lp.	Nazwa zdarzenia	Ilość zdarzeń
•	Zagrożenia naturalne (powodzie, burze, gradobicia, silny wiatr, dzikie zwierzęta, zagrożenia sanitarno – epidemiologiczne)	1
•	Wypadek, katastrofa, zagrożenia miejscowe	7
•	Pożar	18
•	Awarie (gazowe, wodociągowe, ciepłownicze, energetyczne i inne)	70
•	Zdarzenia na drogach	811
•	Zagrożenia terrorystyczne	2
•	Inne (bezdomni, niewybuchy, zdarzenia ze zwierzętami,)	329
Razem:		1238

Zarządzanie kryzysowe

W 2023 roku uczestniczono w czterech wojewódzkich ćwiczeniach w zakresie prognozowania skażeń zgodnie z normą ATP-45D oraz w 12 comiesięcznych treningach-nasłuchów o zagrożeniach uderzeniem z powietrza.

W dniach 17-26 maja 2023 r. odbyło się ćwiczenie krajowe RENEGADE/SAREX-23 zorganizowane przez Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych, które miało na celu sprawdzenie systemu ostrzegania i alarmowania mieszkańców w sytuacji otrzymania komunikatu o zagrożeniu z powietrza (naruszenie przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej przez statek powietrzny, stwarzający potencjalne zagrożenie dla ludności cywilnej).

W dniach 16-21 listopada 2023 r. uczestniczono w treningu Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania 2023. Ćwiczony epizod zakładał wystąpienie zagrożenia epidemiologicznego.

W dniach 13-30 listopada 2023 r. uczestniczono w ogólnopolskim, wieloszczeblowym ćwiczeniu aplikacyjnym z epizodem praktycznym „LIBERO 2023” sprawdzającym działanie podmiotów w zakresie wystąpienia zagrożenia uderzeniami z powietrza.

Zabezpieczano ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę (w zakresie komunalnym, medycznym, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz komunikacyjnym), podczas najważniejszych uroczystości.

Sprawy obronne i ochrona ludności

W 2023 roku kontynuowano współpracę z Wojskowym Centrum Rekrutacji, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Miejską Policji, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz innymi służbami, inspekcjami i strażami czuwającymi nad bezpieczeństwem mieszkańców.

W ramach realizacji zadań obronnych uczestniczono w treningu Stałego Dyżuru organizowanego przez Wojewodę Śląskiego pod kryptonimem „GLORIA 2023” oraz przeprowadzono ćwiczenia obronne (doskonalące) pk. „CZĘSTOCHOWA 2023”. Tematem ćwiczenia obronnego było – „Doskonalenie przygotowania kierowniczej kadry urzędu i zespołów specjalistyczno – zadaniowych do kierowania realizacją zadań operacyjnych z obszaru mobilizacyjnego wsparcia Sił Zbrojnych RP w sytuacji wystąpienia zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny”. Celem ćwiczenia było zgrywanie funkcjonowania przyjętego modelu systemu bezpieczeństwa narodowym, sprawdzenie funkcjonowania systemów łączności i informatyki w obszarze dedykowanym wzmocnieniu odporności i przeciwdziałaniu zagrożeniom płynącym z cyberprzestrzeni, udzielanie wsparcia wojskom sojusznicy w ramach przedsięwzięć z obszaru HNS, sprawdzenie współdziałania organów administracji samorządowej z terenowymi organami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej w obszarze wsparcia mobilizacyjnego rozwinięcia Sił Zbrojnych RP.

Zabezpieczenie logistyczne

W 023 r. dokonywano cyklicznej dezynfekcji pojazdów służb ratowniczych (karetek w Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie z częstotliwością 3 razy w tygodniu) i komunalnych (tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie z częstotliwością raz na tydzień) Instytucje, placówki oświatowe i medyczne, a także służby ratownicze doposażano w sprzęt ochrony indywidualnej (maseczki 472 400 szt., rękawiczki 31 200 szt.) oraz środki dezynfekcyjne (255 szt.). Z racji odwołania stanu zagrożenia epidemicznego od dnia 01 lipca 2023r. działania te zostały zakończone.

Zabezpieczono w energię elektryczną aparaturę medyczną służącą do podtrzymania podstawowych funkcji życiowych w postaci agregatu prądotwórczego dla mieszkańców Częstochowy, którzy tego wymagali. Zadanie to podyktowane było faktem wykonywania planowych prac remontowych przez pracowników zakładu energetycznego TAURON S. A. w Częstochowie i koniecznym w związku z tym wyłączeniem energii elektrycznej.

Zabezpieczono i wygradzono teren, na którym przebywały dzikie zwierzęta (dziki) w dzielnicy Stradom.

W dniach od 07 lipca do 14 września 2023 r. dokonano montażu oraz niezbędnej obsługi dwóch kurtyn wodnych mających na celu pomoc mieszkańcom Częstochowy w zakresie ograniczenia negatywnych skutków upałów. Powyższe kurtyny umieszczono w okolicy Centrum Handlowego Jagiellończycy w dzielnicy Raków oraz na Promenadzie Czesława Niemena w dzielnicy Tysiąclecie.

W dniach od 1 sierpnia do 30 listopada 2023 r. powołana komisja dokonała przeglądu i kontroli sprzętu pożarniczego użytkowanego przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta Częstochowy. Wyniki przeglądów i kontroli opisano w protokołach z kontroli.

Zapewnienie gotowości bojowej jednostek OSP działających na terenie miasta

W 2023 roku zapewniono gotowość bojową 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta, w tym jednej jednostce zajmującej się ratownictwem wodnym i podwodnym (OSP Częstochowa). Jednostki wyjeżdżały do zdarzeń ratowniczo-gaśniczych na wezwanie Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Cztery częstochowskie jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Błaszno, OSP Dźbów, OSP Gnaszyn i OSP Częstochowa).

Z dniem 8 września 2023 roku weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła szereg zmian w dotychczas obowiązujących przepisach, dotyczących funkcjonowania jednostek OSP. Najistotniejsze zmiany dotyczyły:

- Rozszerzenia prawa do ekwiwalentu wypłacanego dla kandydatów na strażaka ratownika oraz za nowe działania ratownicze (zabezpieczanie obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w planie ratowniczym lub inne wskazane przez Radę Miasta zadania). W związku z czym Rada Miasta Częstochowy w dniu 16 listopada 2023 roku podjęła nową uchwałę nr 1116.LXXXIII.2023 dotyczącą wysokości i zasad wypłacania ekwiwalentu dla członków OSP, dostosowując ją do nowych przepisów prawnych w tym zakresie oraz podniosła stawki samego ekwiwalentu dla strażaków.
- Procesu przyznawania świadczeń ratowniczych (brak wymogu pełnienia przez świadka publicznego funkcji publicznych przez cały okres, który potwierdzał; opinia Prezydenta Miasta dotycząca wiarygodności oświadczeń świadków).

Do ważniejszych wydatków w 2023 roku dla jednostek OSP należy zaliczyć:

1. Zakup wyposażenia dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej z jednostki OSP Brzeziny Wielkie w ramach realizacji IX edycji budżetu obywatelskiego. Całkowita wartość realizacji zadania wyniosła 11 047,00 zł.
2. Zakup sprzętu i umundurowania dla OSP Liszka Dolna w ramach realizacji IX edycji budżetu obywatelskiego. Całkowita wartość realizacji zadania wyniosła 33 964,85 zł.
3. Zakup nowego lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Częstochowie – Kuźnica Marianowa w ramach realizacji IX edycji budżetu obywatelskiego. Jednostka otrzymała na ten cel dotację z budżetu miasta w wysokości 341 000,00 zł. Całkowita wartość realizacji zadania wyniosła 460 900,00 zł. Pozostała kwota pochodziła z dotacji zewnętrznych.
4. Sfinansowanie kosztów wyszkolenia sekcji ratownictwa wodno-nurkowego w jednostce OSP Częstochowa. Jednostka otrzymała na ten cel dotację z budżetu miasta w kwocie 13 000,00 zł,
5. Dotacja na zapewnienie gotowości bojowej i działalności statutowej jednostek OSP, w tym dofinansowanie kosztów wyposażenia i utrzymania sprzętu ratowniczego będącego własnością Gminy Miasta Częstochowy. Dofinansowaniem w łącznej kwocie 80 222,00 zł zostało objętych 11 częstochowskich jednostek OSP (Błeszno, Brzeziny Małe, Brzeziny Wielkie, Dźbów, Gnaszyn, Kawodrza Dolna, Kawodrza Górna, Kiedrzyn, Kuźnica Marianowa, Liszka Dolna oraz Wielki Bór).
6. Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w łącznej kwocie 5 100,00 zł przekazane w formie dotacji celowych dla jednostek OSP Brzeziny Wielkie (2 350,00 zł) OSP Kawodrza Dolna (1 000,00 zł) oraz OSP Kawodrza Górna (1 750,00 zł).
7. Zakup 19 kompletów trzyczęściowych mundurów specjalnych dla częstochowskich strażaków ratowników z jednostek: OSP Dźbów, OSP Gnaszyn, OSP Kawodrza Dolna, OSP Kiedrzyn i OSP Kuźnica Marianowa oraz 2 kompletów skafandrów neoprenowych dla nurków z jednostki OSP Częstochowa. Zakup realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Częstochowy, który przeznaczył na ten cel kwotę 98 981,00 zł.

W 2023 roku jednostki ochotniczych straży pożarnych z terenu miasta Częstochowy brały udział w następujących ćwiczeniach:

- Ćwiczenia na obiekcie Jasna Góra (ul. Kordeckiego) - 25.04.2023r. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno i OSP Dźbów,
- Ćwiczenia na obiekcie HUTA Częstochowa przy ul. Korfantego – 29.05.2023r. Udział wzięła jednostka OSP Błeszno.
- Ćwiczenia „OSP LAS 2023” w Kruszynie – 23.06.2023r. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno, OSP Dźbów i OSP Gnaszyn,

- Ćwiczenia na zbiorniku wodnym przy ul. Kucelińskiej w Częstochowie – 20.07.2023r. Udział wzięła jednostka OSP Błeszno.
- Ćwiczenia na zbiorniku w Wyrazowie – 22.07.2023r. Udział wzięła częstochowska sekcja ratownictwa wodno-nurkowego z OSP Częstochowa.,
- Ćwiczenia na zbiorniku Koparki Jaworzno – 13.08.2023r. Udział wzięła częstochowska sekcja ratownictwa wodno-nurkowego z OSP Częstochowa,
- Manewry gminne jednostek OSP na terenie tartaku przy ul. Żyznej w Częstochowie – 07.10.2023r. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno, OSP Dźbów oraz OSP Kuźnica Marianowa,
- Zapoznanie z obiektem przy ul. Nadrzecznej w Częstochowie – 27.10.2023r. Udział wzięła jednostka OSP Błeszno.

W dniu 1 lipca 2023 roku w Częstochowie na stadionie przy ul. Zdrowej 60/62 odbyły się Miejskie Zawody Sportowo-Pożarnicze Drużyn Ochotniczych Straży Pożarnych o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy. W zawodach wzięło udział 11 drużyn, w tym 4 drużyny kobiece i 2 drużyny młodzieżowe według regulaminu CTiF.

W dniu 21 października 2023 roku w miejscowości Konopiska przeprowadzono powiatowe zawody sportowo-pożarnicze, w których wzięło udział 27 drużyn, w tym trzy z częstochowskich jednostek OSP.

W roku sprawozdawczym rozegrane zostały również Wojewódzkie Zawody Sportowo - Pożarnicze Drużyn OSP oraz Wojewódzkie Zawody Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, które odbyły się w dniu 3 czerwca 2023 roku w Bestwinie. W zawodach wzięły udział 3 drużyny z jednostek: OSP Dźbów (drużyna młodzieżowa chłopców i drużyna męska) i OSP Błeszno (drużyna kobiet).

Udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP w 2023 roku

Jednostka	Ogółem wyjazdy
OSP Błeszno	363
OSP Brzeziny Małe	0
OSP Brzeziny Wielkie	14
OSP Częstochowa	0
OSP Dźbów	109
OSP Gnaszyn	84
OSP Kawodrza Dolna	121
OSP Kawodrza Górna	36
OSP Kiedrzyn	151
OSP Kuźnica Marianowa	37
OSP Liszka Dolna	13
OSP Wielki Bór	11

MONITORING WIZYJNY W MIEŚCIE

W okresie sprawozdawczym operatorzy systemu monitoringu wizyjnego miasta przekazali ogółem **888** informacji dla służb ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, które były zrealizowane przez :

- Straż Miejską, Policję, Pogotowie Ratunkowe, Państwową Straż Pożarną.

Ogólne zestawienie informacji przekazanych przez operatorów

Lp.	Nazwa Instytucji	Liczba zgłoszeń 2023 r.	Liczba zgłoszeń 2022 r.
1	Komenda Miejska Policji w Częstochowie	76	67
2	Straż Miejska w Częstochowie	786	733
3	Pogotowie Ratunkowe (CPR)	23	23
4	Państwowa Straż Pożarna	3	6
5	Straż Ochrony Kolei	0	0
6	Centrum Kryzysowe	0	0
łącznie		888	829

Elektroniczny zapis zdarzeń zarejestrowanych przez system monitoringu miasta wykorzystano **423** razy jako materiał dowodowy w prowadzonych postępowaniach w sprawach o wykroczenia lub przestępstwa przez: - *lokalne jednostki Policji – 420, oraz - Straż Miejską – 3.*

Wstępna klasyfikacja zdarzeń ujawnianych przez operatorów

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Liczba zgłoszeń 2023 r.	Liczba zgłoszeń 2022 r.
1	Ujawnienie osoby leżącej	349	288
2	Inne (uwagi komunalne, Akcja Zima, zwierzęta, itp.)	192	112
3	Zakłócenia porządku publicznego	94	82
4	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	11	10
5	Podejrzenie kradzieży lub niszczenie mienia	56	52
6	Zdarzenia w ruchu drogowym (m.in. kolizje, wypadki)	52	49
7	Zdarzenia związane z przemocą fizyczną (bójki, pobicia)	11	16
8	Nieuprawnione umieszczanie plakatów	2	1
9	Awaryjne uszkodzenia infrastruktury	118	130
10	Požary i miejscowe zagrożenia	3	4
łącznie		888	829

Pozyskane dzięki systemowi monitoringu informacje stanowiły pomocnicze źródło wiedzy o stanie bezpieczeństwa na obszarze działania poszczególnych podmiotów.

W trakcie całodobowego dozoru jednostkom Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie w 2023 roku przekazano **76** informacji o ujawnionych zdarzeniach na terenie miasta, które zostały przekazane do realizacji przez komisariaty Policji, na terenie których doszło do zdarzenia.

Zestawienie ilości informacji przekazanych wg właściwości lokalnym jednostkom Policji

Lp.	Nazwa komórki współpracującej	Liczba zgłoszeń 2023 r.	Liczba zgłoszeń 2022 r.
1	Komenda Miejska Policji	43	44
2	I Komisariat Policji, ul. Ks. J. Popiełuszki 5	16	9
3	II Komisariat Policji, ul. Bór 14	1	2
4	III Komisariat Policji, ul. Kiedrzyńska 98	0	1
5	IV Komisariat Policji, ul. Kopernika 38	6	9
6	V Komisariat Policji, ul. Czecha 15	1	0
7	VI Komisariat Policji, ul. Łukasieńskiego 26	9	2
łącznie		76	67

Infrastruktura

Na dzień 31.12.2023 r. w skład systemu wchodziło **100 punktów kamerowych**, w których zainstalowanych jest **125 urządzeń (kamer)** tj.

- *kamer szybkoobrotowych* – **93**,
- *kamer stało pozycyjnych* – **32**.

Ogółem z zainstalowanych urządzeń pozyskiwane jest **200 obrazów** (zapisywanych na macierzy dyskowej oraz prezentowanych na stanowiskach operatorskich) z miejsc publicznych objętych dozorem kamer.

W chwili obecnej obszar objęty dozorem kamer miejskiego monitoringu znajduje się na terenie odpowiedzialności służbowej:

- I Komisariat Policji przy ul. Ks. J. Popiełuszki 5 ,
- II Komisariat Policji przy ul. Bór 14,
- III Komisariat Policji przy ul. Kiedrzyńska 98,
- IV Komisariat Policji przy ul. Kopernika 38,
- V Komisariat Policji przy ul. Czecha 15,
- VI Komisariat Policji przy ul. Łukasieńskiego 26.

Dodatkowo do weryfikacji poprawności gromadzenia odpadów w wyznaczonych miejscach oraz przeciwdziałania zjawisku powstawania dzikich wysypisk śmieci, Straż Miejska w Częstochowie używała **10 szt. przenośnych autonomicznych foto urządzeń (tzw. kamery fotopułapki).**

Ocena wpływu monitoringu wizyjnego na bezpieczeństwo w obszarze objętym dozorem kamer.

W obszarze utrzymania wysokiej efektywności wideo nadzoru - aktualny pozostaje postulat poszukiwania mechanizmów wdrożenia zaawansowanych technologii informatycznych w obszarze automatyzacji procesów obserwacji w obsługiwanym systemie.

Podsumowując, należy stwierdzić, że bezpośrednim efektem stałego monitorowania przestrzeni publicznej i niezwłocznej reakcji na zachowania niepożądane, jest wzrost poziomu bezpieczeństwa oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Efektem pośrednim reakcji na kategorie zdarzeń dominujących jest również zmniejszenie obciążenia zasobów pozostałych ogniw systemu bezpieczeństwa publicznego.

3. OCHRONA ZDROWIA

FUNKCJONOWANIE SŁUŻBY ZDROWIA W MIEŚCIE

W 2023 roku świadczenia zdrowotne na terenie miasta Częstochowy udzielało 165 podmiotów leczniczych zarejestrowanych w rejestrze wojewody śląskiego, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia podpisał 340 umów oraz funkcjonowało 2 150 praktyk zawodowych lekarzy i lekarzy dentyistów zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Lekarskiej w Częstochowie, 177 praktyk zawodowych pielęgniarek i położnych zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie oraz 135 praktyk zawodowych fizjoterapeutów zarejestrowanych w Krajowej Izbie Fizjoterape.

Świadczenia zdrowotne w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2023 roku realizowane były przez 165 podmiotów, w tym m.in. z zakresu:

- leczenia szpitalnego – 7 podmiotów,
- podstawowej opieki zdrowotnej - 42 podmioty,
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej - 53 podmioty,
- opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – 7 podmiotów,
- rehabilitacji leczniczej – 11 podmiotów,
- leczenia stomatologicznego – 44 podmioty
- opieki paliatywnej i hospicyjnej – 4 podmioty
- świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych – 13 podmiotów,
- ratownictwa medycznego – 1 podmiot,
- pomocy doraźnej i transportu sanitarnego – 1 podmiot.

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonują 3 podmioty lecznicze w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:

- dwa podmioty dla których organem założycielskim jest samorząd częstochowski :
 - Miejski Szpital Zespolony przy ul. Mirowskiej 15 realizujący świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego
 - SPZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego świadcząca usługi w zakresie ratownictwa medycznego,
- jeden podmiot dla którego organem założycielskim jest samorząd wojewódzki:
 - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny przy ul. Bialskiej 104/118) realizujący świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego oraz pomocy doraźnej i transportu sanitarnego.

Świadczenia z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Częstochowy w 2023 roku realizowały:

- Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie przy ul. Mirowskiej 15,

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie przy ul. PCK 1

Poradnie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej czynne były w godzinach 18.00 – 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w soboty, niedziele, święta i dni wolne od pracy.

Na terenie miasta funkcjonuje 88 aptek, w tym jedna całodobowo przy ul. Focha 4/6.

MIEJSKI SZPITAL ZESPOLONY

Miejski Szpital Zespolony realizował zadania z zakresu stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

W 2023 roku szpital dysponował 496 łózkami, w tym 30 miejscami psychiatrycznymi.

Liczba leczonych pacjentów w leczeniu stacjonarnym (z ruchem między-oddziałowym) wyniosła 36 894 osoby. W Poradniach Specjalistycznych udzielono 85 156 porad, w izbach przyjęć zrealizowano 2 281 porad, w ramach nocnej świątecznej opieki zdrowotnej 5 378 porad. Ogółem w Miejskim Szpitalu Zespolonym realizowano 92 815 porad

Głównym źródłem przychodów dla Miejskiego Szpitala Zespolonego był kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, który w roku 2023 roku wynosił 146 337 526,56 zł.

W 2023 roku szpital podejmował działania w celu poprawy jakości udzielanych świadczeń m.in.:

- stosowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji zgodnego z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001: 2015, ISO 27001:2017
- stosowanie Standardów medycznych, które odnoszą się do działań zapobiegawczych, diagnostycznych i leczniczych, jako wytyczne postępowania medycznego w celu podwyższenia jakości świadczeń,
- uświadamianie i angażowanie personelu Szpitala w działania na rzecz poprawy jakości oferowanych usług,
- doskonalenie działań organizacyjnych i technicznych dla poprawy warunków w jakich pacjent jest leczony.

W roku 2023 r. Miejski Szpital Zespolony kontynuował działalność w zakresie poprawy warunków leczenia oraz pobytu pacjentów podnosząc jakość świadczonych usług zdrowotnych dla mieszkańców miasta i regionu przy jednoczesnej poprawie infrastruktury i stanu technicznego obiektów Szpitala.

Na realizację zadań w zakresie remontów, modernizacji Miejskiego Szpitala Zespolonego oraz zakupu sprzętu medycznego w 2023 roku wyasygnowano z budżetu miasta Częstochowy kwotę 3 290 382,74 zł, w tym m.in. na :

- remonty w Miejskim Szpitalu Zespolonym w wysokości 199 996,00 zł
- modernizację i zakupy inwestycyjne w tym wdrożenie e-usług w Szpitalu Miejskim w wysokości 3 090 386,74 zł.

LICZBA PACJENTÓW LECZONYCH W MIEJSKIM SZPITALU ZESPOLONYM W 2023 ROKU

NAZWA ODDZIAŁU/ZAKŁADU	Liczba łóżek	Liczba leczonych	Średni okres pobytu w dniach	Wskaźnik wykorzyst. łóżek (%)
Kliniczny Chorób Wewnętrznych (z pododdziałem przy Mirowskiej 15)	53	1374	13,7	97,5
Chorób Wewnętrznych (ul. Mickiewicza 12)	51	1 146	14,1	86,6
Kliniczny Chirurgiczny Ogólny	46	1 650	6,9	68,1
Chirurgii urazowo-ortopedycznej	30	1 541	4,1	56,6
Neurologiczny	25	784	6,6	67,8
Udarowy	16	706	10,4	125,2
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	8	137	19,5	91,5
Gruźlicy i Chorób Płuc	38	787	13,8	78,5
Rehabilitacyjny	20	234	23,0	73,8
Neonatologiczny	11	376	3,8	35,5
Ginekologiczno-położniczy	26	1 283	3,4	46,1
Urologiczny	20	1 117	4,3	65,2
Dermatologiczny	18	554	7,4	62,6
Geriatryczny	40	967	10,2	67,7
Szpitalny Oddział Ratunkowy	8	1 506	1,9	96,9
Szpitalny Oddział Ratunkowy (tryb dzienny)	4	21 393	0,00	0,00
Kliniczny Pediatriczny	26	976	5,7	58,1
Psychiatryczny dzienny	30	153	45,3	-
Ogółem:	436	36 684	8,1	73,6
Zakład opiekuńczo leczniczy	60	210	104,5	100,2

LICZBA PORAD UDZIELONYCH W MIEJSKIM SZPITALU ZESPOLONYM W 2022 R.

NAZWA PORADNI	LOKALIZACJA	LICZBA PORAD
Poradnia Gastroenterologiczna	ul. Mirowska 15	1 283
Poradnia Kardiologiczna	ul. Mirowska 15	5123
Poradnia Leczenia Bólu	ul. Mirowska 15	8 102
Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc	ul. Mirowska 15	7 889

NAZWA PORADNI	LOKALIZACJA	LICZBA PORAD
Poradnia Chirurgii Ogólnej	ul. Mirowska 15	5 885
Poradnia Proktologiczna	ul. Mirowska 15	379
Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej	ul. Mirowska 15	18 750
Poradnia Preluksacyjna	ul. Mirowska 15	1 304
Poradnia Urologiczna	ul. Mirowska 15	9 245
Poradnia Neurologiczna	ul. Mirowska 15	6 088
Poradnia Diabetologiczna	ul. Mirowska 15	4 481
Poradnia Diabetologiczna	ul. Bony 1/3	1 976
Poradnia Dermatologiczna	ul. Bony 1/3	4 596
Poradnia Rehabilitacyjna	ul. Mickiewicza 12	237
Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Bony 1/3	7 798
Ośrodek Domowego Leczenia Tlenem	ul. Mirowska 15	214
Poradnia Ginekologiczna	ul. Mickiewicza 12	1 620
Poradnia Geriatryczna	Ul. Bony 1/3	186
Ogółem porad specjalistycznych:		85 156
Porady Izby Przyjęć MSZ		2 281
Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej		5 378
Ogółem porad:		92 815

STACJA POGOTOWIA RATUNKOWEGO

Stacja Pogotowia Ratunkowego realizuje zadania z zakresu ratownictwa medycznego, transportu sanitarnego oraz świadczenia w rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej do 31.03.2023 w filii w Kłomnicach. Stacja obsługuje miasto Częstochowa, powiaty częstochowski, lubliniecki i kłobucki.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Pogotowia Ratunkowego z siedzibą główną przy ul. Kilińskiego 10 realizuje zadania w filiach zlokalizowanych w:

- Częstochowie, ul. Rejtana 23/35,
- Częstochowie, ul. Sikorskiego 82/94,
- Koniecpolu, ul. Armii Krajowej 6A,
- Kłomnicach, ul. Częstochowska 3,
- Poczesnej, ul. Wolności 2,
- Blachowni, ul. Sosnowa 16,

- Dąbrowie Zielonej, Plac Kościuszki 47,
- Janowie, ul. Przyrowska 2
- Mykanowie ul. Samorządowa 1.

Stacja udziela świadczeń zdrowotnych w rodzaju ratownictwo medyczne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wartość kontraktu w 2023 roku wyniosła 62 136 664,60 zł.

Stacja dysponuje 17 zespołami ratownictwa medycznego,

Ilość świadczeń ratownictwa medycznego wykonana przez Zespoły Ratownictwa

Miejsce stacjonowania	Liczba wyjazdów do zachorowań	Liczba wyjazdów do wypadków	Łączna Liczba wyjazdów
Częstochowa, Kilińskiego 10	8 394	2 676	11 070
Częstochowa, Sikorskiego 82/94	5 653	1 672	7 325
Częstochowa, Rejtana 23/35	5 922	1 184	7 106
Konieczpol	940	148	1 088
Poczesna	1 289	239	1 528
Kłomnice	1 158	195	1 353
Dąbrowa Zielona	630	123	753
Janów	1 010	197	1 207
Błachownia	1 855	245	2 100
Mykanów	1 196	207	1 403
Razem	28 047	6 886	34 933

W 2023 roku Stacja realizowała następujące umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju :

- „Pomoc doraźna i transport sanitarny” w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku”. łącznie wykonała 141 transportów. Wartość umowy z NFZ wyniosła 5 115 492,60 zł..
- „Podstawowa opieka zdrowotna” w zakresie „Transporty sanitarne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej”. łącznie wykonano 7 253 transporty w tym 2 334 transporty w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej . Wartość umowy z NFZ wyniosła 1 636 604,56 zł.
- „Podstawowa opieka zdrowotna” w zakresie „Nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej”. Wartość umowy z NFZ wyniosła 376 666, 86 zł.

Stacja realizowała te świadczenia w ambulatorium w filii w Kłomnicach.

ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE W ZAKRESIE NOCNEJ I ŚWIĄTECZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń
1.	Porady lekarskie ambulatoryjne	744
2.	Wizyty pielęgniarstwa ambulatoryjne	498
3.	Wizyty pielęgniarstwa wyjazdowe	0
4.	Porady lekarskie wyjazdowe	42
Razem		1 284

Celem podnoszenie jakości usług medycznych oraz usprawnienia pracy Stacji z udziałem środków własnych oraz dotacji i darowizn zrealizowano zadania inwestycyjne na łączną kwotę 2 617 245,08 zł, w tym środki własne 1 582 068,94 zł, środki wojewody 600 000,00 zł, środki z budżetu miasta 70 000,00 zł, środki unijne 9 832,80 zł, darowizny 355 343,34 zł. **Zakupiono:**

- ambulanse sanitarne – 3 szt. wartość 1 584 947,99 zł – w tym środki własne 1 126 977,50 zł, środki wojewody 457 970,49 zł,
- aparat i urządzenia do mechanicznej kompresji klatki piersiowej – 3 szt. wartość 292 554,12 zł – w tym środki własne 3 823,31 zł, środki wojewody 58 426,27 zł, darowizny 230 304,54 zł,
- nosze hydrauliczno – elektryczne, nosze clinic extero standard, nosze meditor clinic extero – 3 szt. wartość – 190 377,19 zł w tym: środki własne 153 702,70 zł, środki wojewody 36 674,49
- defibrylator 1 szt. wartość 125 038,80 zł – darowizna,
- respirator 2 szt. wartość 99 999,36 zł- w tym środki własne 23 070,61 zł, środki wojewody 46 928,75 zł, środki z budżetu miasta 30 000,00 zł,
- ssaki elektryczne 14 sztuk. wartość 55 139,62 zł, w tym środki własne 15 139,62 zł, środki z budżetu miasta 40 000,00 zł,
- Orbitrek Sport Line Kapekor - wartość 7 078,00 zł, w tym środki własne 1 061,70 zł, środki unijne 6 016,30 zł,
- Atlas Nevada Plus wartość 4 490,00 zł, w tym środki własne 673,50 zł, środki unijne 3 816,50 zł,
- Pozostałe zakupy inwestycyjne – wartość 246 052,00 zł - środki własne,
- Projekt „Ergonomia w Pogotowiu” – wartość 11 568,00 zł, środki własne 1 735,20 zł, środki unijne – 9 832,80 zł.

Jakość usług Stacji Pogotowia Ratunkowego potwierdza Certyfikat Jakości PN EN ISO 9001:2015. We wrześniu 2023 r. Otrzymany certyfikat jakości obejmuje spełnienie warunków w zakresie : ratownictwa medycznego, transportu medycznego i sanitarnego oraz udzielania świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców miasta oraz w trosce o ich dobrą kondycję

psychiczną, fizyczną oraz zdrowotną samorząd częstochowski realizuje szereg działań mających na celu poprawę komfortu ich życia.

W 2023 roku samorząd realizował 16 programów profilaktycznych. Jesteśmy samorządem, który realizuje bardzo dużą liczbę inicjatyw zdrowotnych skierowanych do różnych grup beneficjentów: dzieci, kobiet, seniorów, osób czynnych zawodowo.

W 2023 r. Miasto otrzymało dofinansowanie w kwocie **58 008,12 zł** z Narodowego Funduszu Zdrowia na program polityki zdrowotnej. Dofinansowanie uzyskano na realizację programu „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów, mieszkańców miasta Częstochowy na lata 2013-2017- kontynuacja na lata 2018-2022, kontynuacja na lata 2023 -2027”.

W 2023 r. zorganizowano po raz 27 uroczystość wręczenia Nagród Prezydenta Częstochowy im. Doktora Władysława Biegańskiego w dziedzinie ochrony zdrowia. Nagrody przyznano osobom szczególnie zaangażowanym w pracę na rzecz pacjentów.

Do nagrody zgłoszono 34 kandydatów. Przyznano 6 Nagród I stopnia (2 lekarzy medycyny 1 mgr farmacji 1 pielęgniarka, 2 położne), 11 Nagród II stopnia (6 lekarzy medycyny, 1 mgr ratownictwa medycznego, 4 pielęgniarki) oraz 8 Nagród III stopnia (1 lekarz stomatolog, 4 pielęgniarki, 1 fizjoterapeuta, 1 opiekun medyczny, 1 tłumacz języka migowego). W uroczystości wręczenia Nagród, która miała miejsce w Filharmonii Częstochowskiej połączonej z występem artystycznym Jacka Cygana i Gości pt. „Czas nasz uczy pogody” spotkali się pracownicy służby zdrowia.

PROGRAMY ZDROWOTNE DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA

W 2023 roku na rzecz mieszkańców Częstochowy realizowano ogółem 16 programów, w tym 6 polityki zdrowotnej, 10 profilaktycznych adresowanych do rodzin, seniorów, dzieci oraz osób aktywnych zawodowo. **Na programy wydatkowano kwotę w wysokości 1.041.397.98 zł.**

Programy polityki zdrowotnej i programy profilaktyczne realizowane w 2023 roku:

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Efekty	Kwota wydatkowana
1.	Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego	<ul style="list-style-type: none">wiek kobiety mieści się w przedziale 20- 40 latniepowodzenie wcześniejszego leczenia	Przekazano do klinik wnioski 28 par, sfinansowano 17 procedur zapłodnienia pozaustrojowego	79 458,12 zł
2.	Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla	Mieszkańcy Częstochowy powyżej 55 roku życia ,	Zaszczepiono 255 osób.	59 999,40 zł

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Efekty	Kwota wydatkowana
3.	Badania przesiewowe słuchu dla uczniów klas I szkół podstawowych	Uczniowie klas I szkół podstawowych	Przeprowadzono badania przesiewowe u 259 uczniów.	19 204,90 zł
4.	Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych,	Uczniowie klas II szkół podstawowych	Przeprowadzono 246 przeglądów jamy ustanej.	25 478,00 zł
5.	Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów,	Mieszkańcy Częstochowy powyżej 65 roku życia z niepełnosprawnością w zakresie narządu ruchu.	W rehabilitacji udział wzięło 508 osób	149 849,00 zł
6.	Szczepienia ochronne przeciwko grypie	Szczepienia dla osób powyżej 65 roku życia i dzieci do lat 18	Zaszczepiono 656 osoby dorosłe i 34 przedszkolaków.	56 133,68 zł
7.	Wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych w rodzinach wysokiego, ryzyka zachorowania na raka piersi i raka jajnika – badanie genetyczne BRCA 1	Mieszkańki Częstochowy, kobiety z grup ryzyka w wieku od 25 do 50 roku życia	Przebadano 98 kobiet	29 950,00 zł
8.	Promocja i edukacja zdrowotna – wczesna profilaktyka onkologiczna	Mieszkańcy Częstochowy	Marsz Różowej Wstążki, wykłady edukacyjne w placówkach oświatowych, udział wzięło ok. 2000 osób.	35 000,00 zł
9.	Diagnostyka włóknienia i marskości wątroby w grupie chorych na cukrzycę	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Udział w programie wzięły 85 osób.	14 995,00 zł
10.	Działania profilaktyczne – przeciwdziałanie narkomanii	Mieszkańcy Częstochowy	Dokonano wsparcia terapeutycznego dla 328 osób uzależnionych oraz około 1110 osób uczestniczyło w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych . Odbyła się konferencja pn. „Współczesne	321.993,00 zł

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Efekty	Kwota wydatkowana
			Uzależnienia – Nowe Narkotyki, Nowe Zagrożenia” skierowana do dyrektorów oraz pedagogów i psychologów szkół ponadpodstawowych	
11.	Działania profilaktyczne – wczesna profilaktyka alkoholowa	Mieszkańcy Częstochowy	Działania profilaktyczno-edukacyjne, – udział wzięło ponad 800 osób. Dotacja na remont dachu budynku w którym Częstochowskie Towarzystwo Powrót prowadzi „Hostel dla uzależnionych”	170 000,00 zł
12.	Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu u dzieci – mieszkańców miasta Częstochowy	Dzieci od 18 do 35 miesiąca życia mieszkańcy miasta Częstochowy	Wykonano 200 badań w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu. W drugim etapie pomoc otrzymało 20 dzieci. Do diagnostyki specjalistycznej skierowano 10 dzieci	15 000,00 zł
13.	Działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Wykonano badania testem przesiewowym na obecność wirusa HIV dla 292 osób.	15 000,00 zł
14.	Program profilaktyczno-edukacyjny dla pacjentów oddziału pediatrycznego Miejskiego Szpitala.	Mieszkańcy hospitalizowani na oddziale pediatrycznym Miejskiego Szpitala Zespolonego	Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z dziećmi z oddziału pediatrycznego Miejskiego Szpitala	12 086,93 zł
15.	Szkoła Rodzenia przy Miejskim Szpitalu Zespolonym	Częstochowianki między 21 a 26 tygodniem ciąży	W ramach programu 38 osób wzięło udział w zajęciach	27 407,95 zł
16.	Działania w ramach „Miejskiego programu ochrony zdrowia	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Zorganizowano debatę na temat zdrowia, obchody Dnia	15 000,00 zł

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Efekty	Kwota wydatkowana
	psychicznego” dla miasta Częstochowy		Ochrony Zdrowia Psychicznego. Udział wzięło 350 osób.	

Efekty działań promocyjnych:

- popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej mieszkańców,
- podniesienie świadomości zdrowotnej,
- upowszechnienie szczepień ochronnych,
- zapobieganie chorobom,
- zwiększenie wykrywalności chorób,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji osób starszych,
- zapobieganie problemom zdrowotnym jakie niesie za sobą wiek senioralny,
- popularyzacja wiedzy w zakresie szkodliwości eksperymentowania z narkotykami i środkami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami,
- ograniczanie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu.

OPIEKA NAD DZIECKIEM DO LAT 3

Zadania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 realizuje Żłobek Miejski „Reksio” z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a wraz z Filią przy ul. Sportowej 34a. Ogółem w Żłobku Miejskim w 2023 roku było 236 miejsc, w tym 16 miejsc dla dzieci ukraińskich.

W Żłobku w 2023 roku zatrudnionych było 55 osób na 54 etatach, w tym do opieki nad dziećmi 2 pielęgniarki, 14 opiekunek dziecięcych i 20 młodszych opiekunek dziecięcych.

Podział na grupy wiekowe obrazuje poniższe zestawienie.

ŻŁOBEK MIEJSKI I FILIA

Grupa	Wiek
Grupa I – Niemowlaki	od 20 tygodnia życia do 1 roku i 6 miesięcy
Grupa II – Średniaki	od 1 roku i 7 miesięcy do 2 lat i 4 miesięcy
Grupa III - Starszaki	od 2 lat i 5 miesięcy do 3 lat
Grupa IV - Maluchy	od 1 roku do 2 lat

Działalność Żłobka Miejskiego „Reksio” była finansowana z budżetu miasta. Przeznaczono na ten cel kwotę 4 673 062,00 zł. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka uczęszczającego do Żłobka Miejskiego wyniósł 2 926,10 zł, a miesięczny koszt dziecka zapisanego wyniósł 1 830,55 zł.

Ponadto na terenie miasta Częstochowy opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 realizowało siedem żłobów niepublicznych i dwa kluby dziecięce, w których było 264 miejsc. Dodatkowo funkcjonowało 13 dziennych opiekunów zapewniając opiekę dla 65 dzieci.

Dotacja celowa dla niepublicznych placówek opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 przekazywana jest na podstawie Uchwały nr 752.LIV.2022 Rady Miasta Częstochowy wysokości 150,00 zł na każde dziecko. Ogółem z budżetu gminy na działalność niepublicznych placówek przekazano kwotę w wysokości 342 759,14 zł.

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień wytyczono Uchwałą Nr 788.LVI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025. W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii w 2023 roku wydatkowano kwotę w wysokości 321.993,00 zł.

Przeprowadzono konkurs ofert z zakresu zdrowia publicznego pn. „Wsparcie działań z zakresu profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP”. W ramach ww. programu zrealizowano:

- indywidualne spotkania terapeutyczne, terapie grupowe, interwencje kryzysowe, grupy wsparcia, warsztaty psychospołeczne, konsultacje prawne oraz wykonywano testy na zawartość metabolitów w organizmie wraz z poradnictwem łącznie dla 327 osób uzależnionych i współuzależnionych,
- działania profilaktyczne: spotkania, zajęcia edukacyjne, warsztaty, konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz happeningi plenerowe i imprezy na Placu Orłąt Lwowskich – łącznie uczestniczyło w nich 1110 osób,
- testy na zawartość metabolitów w organizmie wraz z poradnictwem około-testowym dla 40 osób
- obchody Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii.

Ponadto przy współudziale Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, przeprowadzono kampanię społeczno-profilaktyczną „Nie biorę! Chcę żyć” . W ramach kampanii:

- przeprowadzono w szkołach ponadpodstawowych w Częstochowie konkurs na hasło kampanii w 2023 roku, którego rozstrzygnięcie oraz wręczenie nagród nastąpiło w dniu 16.05.2023 r.,
- w dniach 16 - 20.08.2023 r. odbyły się warsztaty teatralne związane z profilaktyką uzależnień w Częstochowskim Teatrze dla 30-osobowej grupy młodzieży częstochowskich szkół

ponadpodstawowych,

- w dniu 17.10.2023 r. odbyła się w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie uroczysta gala podsumowująca kampanię pn. „Nie biorę! Chcę żyć! – Mówię nie używkom!”.
- W dniu 23.10.2023 r. w siedzibie Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Częstochowie zorganizowana została konferencja pn. „Współczesne Uzależnienia – Nowe Narkotyki, Nowe Zagrożenia” dotycząca przeciwdziałania uzależnieniom i narkomanii, skierowana do dyrektorów oraz pedagogów i psychologów szkół ponadpodstawowych w Częstochowie.

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu obejmowały zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w podmiotach leczniczych oraz przeprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych. Na zadanie wydatkowano kwotę w wysokości 170.000,00 zł

W ramach zadania przeprowadzono:

- zajęcia psychoterapeutyczne dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od alkoholu, w których udział wzięło 46 osób,
- grupy terapeutyczne dla 14 osób uzależnionych od alkoholu,
- wykonano testy na spożycie alkoholu dla 12 osób wraz z poradnictwem około-testowym,
- konsultacje indywidualne dla 12 osób uzależnionych od alkoholu,
- miasteczko profilaktyczne z warsztatami edukacyjnymi na Placu Orłąt Lwowskich w Częstochowie w dniu 21.10.2023 r. - w działaniach udział wzięło ok. 800 mieszkańców,

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zadanie z zakresu orzekania o niepełnosprawności realizował Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W 2023 roku Zespół przyjął 12 759 wniosków i wydał 11 021 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, 1 917 legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz 2 153 kart parkingowych.

Rodzaj orzeczenia wg kategorii wiekowej

orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Liczba
o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności	1 288
o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	4 501
o zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności	3 810
o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	152

orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Liczba
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	14
Ogółem:	9 765
orzeczenia dla osób do 16 roku życia	Liczba
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 230
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	20
o odmowie ustalenia niepełnosprawności	6
Ogółem:	1 256

4. POMOC SPOŁECZNA

1. Dokumenty strategiczne z zakresu polityki społecznej

Wydział Polityki Społecznej i jednostki mu podległe realizują i nadzorują realizację następujących strategii i programów z zakresu polityki społecznej:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Działań Na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025;
- Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy w Mieście Częstochowie do roku 2025;
- Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Częstochowy na lata 2021-2023;
- Wieloletni program współpracy miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025;
- Program Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023;
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025;
- Roczny program współpracy Miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Misją samorządu miasta Częstochowy w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 jest: „wzmocnienie rodziny, tworzenie warunków do lepszej pracy, zwiększenie aktywności i integracji społecznej oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego”.

W dokumencie wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne, których wdrożenie ma się przyczynić do osiągnięcia wizji miasta, opartej na czterech filarach:

Silna rodzina, Lepsza praca, Większa aktywność i integracja, Ścisła współpraca.

Cel strategiczny 1. Wzmacnianie rodziny, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki.

Cel operacyjny 1.1. Zwiększanie potencjału rozwojowego rodziny oraz jej wspieranie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel operacyjny 1.2. Zapewnienie opieki dziecku poza rodziną oraz wspieranie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Cel operacyjny 1.3. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnionym oraz przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny 2.1. Tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizowanie osób pozostających bez pracy.

Cel operacyjny 2.2. Wspieranie osób ubogich, zagrożonych bezdomnością i będących w kryzysie bezdomności.

Cel operacyjny 2.3. Aktywizowanie osób starszych oraz rozwijanie form rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością.

Cel strategiczny 3. Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmocnienie lokalnych służb społecznych i zatrudnienia.

Cel operacyjny 3.1. Zwiększenie udziału i roli sektora pozarządowego oraz aktywności mieszkańców w realizacji zadań społecznych.

Cel operacyjny 3.2. Rozwój współpracy z podmiotami ekonomii społecznej oraz wspieranie ich rozwoju.

Cel operacyjny 3.3. Profesjonalizacja służb społecznych i zatrudnienia.

Wśród najważniejszych działań podjętych w 2023 r. przez Wydział Polityki Społecznej i jednostki mu podległe należy wymienić:

- objęcie opieką wytnieniową 78 osób z niepełnosprawnością,
- objęcie pomocą asystenta osobistego 115 osób z niepełnosprawnością,
- kontynuowanie realizacji projektu „Przyszłość to My – CIS rozwój” – do 01.05.2023 r.,
- realizację projektu „Akcja – Aktywizacja II” – do 30.09.2023 r.,
- wspieranie rodzin przez 6 asystentów rodziny,
- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- kontynuowanie Częstochowskich Dni Profilaktyki,
- przeprowadzenie szkoleń terenowych dla sprzedawców napojów alkoholowych dotyczących zasad odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- działania profilaktyczne w ramach kampanii „Bezpiecznie na drodze w Częstochowie” oraz „Powstrzymaj pijanego kierowcę”,
- realizowanie programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- współpracę w ramach zawiązanych przez miasto Częstochowę partnerstw na rzecz organizacji i aktywizowania społeczności lokalnej,

- udział w kampanii „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć”,
- realizację form wsparcia i pomocy specjalistycznej dla osób pokrzywdzonych przemocą w Częstochowskim Centrum Interwencji Kryzysowej,
- stworzenie systemowego modelu wdrażania standardów ochrony dzieci, przeprowadzenie szkoleń i warsztatów w tym zakresie;
- działania osłonowe na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością (schronienie, pobyt w ogrzewalni, kierowanie do centrów integracji społecznej, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, umieszczanie w domach pomocy społecznej i w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz monitorowanie miejsc niemieszkalnych) oraz profilaktykę na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością,
- prowadzenie Jadłodzielni (Lodówki społecznej),
- pomoc osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością w formie pobytu i usług w ośrodkach wsparcia, organizowanie przedsięwzięć integracyjnych, zapewnianie dostępu do mieszkań chronionych,
- realizację usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizację programów specjalnych pn. „Stawiam na pracę - II” i „Pomocna dłoń – IV”, programów z rezerwy Funduszu Pracy „Krok do aktywności”, „Aktywni – nie pasywni” i „Od klimatu do etatu”, projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus „Aktywizacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie”, Programu Regionalnego 2023 oraz programu pilotażowego „Aktywna mama”.
- realizację projektu „Ciekawi świata. Ciekawi przyszłości”,
- stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych,
- realizację zadania „Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie”,
- zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych,
- realizację kampanii społecznej „Zostaw 1,5% w Częstochowie”,
- obchody Europejskiego Tygodnia Mobilności,
- przeprowadzenie X edycji budżetu obywatelskiego,
- realizacja projektu: Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Społeczny),
- pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w związku z trwającym od 24 lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy i przyjętą Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

2. Zasoby systemu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej w mieście

W 2023 roku na terenie miasta Częstochowy system pomocy społecznej wspiera m. innymi:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie;
2. Częstochowskie Centrum Świadczeń;
3. Powiatowy Urząd Pracy;
4. Ośrodek Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym;
5. Placówki oferujące opiekę nad dziećmi i młodzieżą:
 - 8 placówek socjalizacyjnych oferujących 104 miejsc;
 - 1 placówka rodzinnej dla 6 podopiecznych;
 - 17 placówek wsparcia dziennego oferujących 439 miejsc;
 - 6 rodzinnych domów dziecka dla 39 podopiecznych;
 - 218 rodzin zastępczych;
6. Miejska Rada Rodziców Zastępczych;
7. Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie „DLA RODZINY”;
8. Mieszkania treningowe i wspomagane:
 - treningowe dla osób usamodzielniających się opuszczających pieczę zastępczą – 5 mieszkań;
 - treningowe dla kobiet w ciąży oraz samotnego rodzica z dziećmi – 4 mieszkania;
 - treningowe dla osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności – 3 mieszkania;
 - wspomagane dla osób niepełnosprawnych – 6 mieszkań;
9. Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, rocznie ze wsparcia centrum korzysta ok. 135 osób w ramach którego działa: Dom Dziennego Pobytu, Ośrodek Rehabilitacji Usprawniającej, Ośrodek Konsultacji i Poradnictwa, Klub Dziecka i Rodzica „Słoneczko”;
10. Częstochowskie Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Częstochowie, w ramach którego działa:
 - Dom Dziennego Pobytu dla 45 osób z niepełnosprawnością intelektualną, który zapewnia opiekę dzienną, rewalidację oraz terapię dla mieszkańców Częstochowy;

- Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Częstochowie, w skład którego wchodzi: hostel (całodobowy ośrodek wsparcia) dla 6 osób z niepełnosprawnością intelektualną i chorobami psychicznymi, Mieszkania chronione przeznaczone dla 6 osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi, gabinety rehabilitacyjne, dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami psychicznymi;
11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Częstochowie, – dla 40 osób;
 12. Środowiskowy Dom Samopomocy typu D w Częstochowie – dla 16 osób;
 13. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych;
 14. Placówki zapewniające całodobową opiekę dla osób dorosłych:
 - 5 Placówek dla osób bezdomnych (365 miejsc) z możliwością całodobowego, tymczasowego pobytu (230 miejsc);
 - 1 Placówka (niskoprogowa) o charakterze interwencyjnym – Ogrzewalnia Miejska (35 miejsc);
 - 4 Domy Pomocy Społecznej (494 miejsca);
 - 1 Dom Samotnej Matki (40 miejsc).
 15. Podmioty Ekonomii Społecznej:
 - 5 Centrów Integracji Społecznej;
 - 1 Klub Integracji Społecznej przy Fundacji Chrześcijańskiej Adullam;
 - 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej dla 85 osób z niepełnosprawnością;
 - 1 Zakład Aktywności Zawodowej;
 - Spółdzielnie Socjalne.
 16. Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej;
 17. W ramach wspierania Seniorów:
 - Biuro Obsługi Seniora;
 - Miejska Rada Seniorów;
 - Częstochowskie Centrum Aktywności Seniorów;
 - 4 Uniwersytety Trzeciego Wieku;
 - Kluby Seniora;
 - 2 Dienne Domy „Senior+” – 60 miejsc.
 18. Częstochowska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

19. Punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego.

Wsparcie rodzin i rozwój pieczy zastępczej

Działania z zakresu wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta podejmowane są przede wszystkim przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Częstochowskie Centrum Świadczeń oraz organizacje należące do sektora pozarządowego, w tym Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”, które prowadzi Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny, oraz inne podmioty wymienione w ustawie jako jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie wykonuje pozostałe zadania własne powiatu z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Biblioteką Publiczną, częstochowskimi szkołami i przedszkolami, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Częstochowskim Centrum Wsparcia Rodziny, Ośrodkiem Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, placówkami wsparcia dziennego, Muzeum Częstochowskim, Ośrodkiem Promocji Kultury "Gaude Mater", Filharmonią Częstochowską, Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, OKF „Iluzja” oraz podmiotami ekonomii społecznej zorganizował XV Częstochowskie Dni Rodziny.

Cel operacyjny 1.1. „Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny” realizowany był poprzez: prowadzenie pracy socjalnej z rodziną, wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin, wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, rozwój oferty w placówkach wsparcia dziennego, organizowanie wsparcia specjalistycznego dla rodzin w kryzysie, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy asystenta, monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podejmowanie działań na rzecz rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie.

Efekty realizacji celu operacyjnego 1.1. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

Cel operacyjny 1.1.: Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba rodzin objętych pracą socjalną	3 168	2 721	2 884	3 085
liczba świadczeń udzielonych z ustawy o pomocy społecznej	326 237	305 726	279 128	342 000
liczba świadczeń udzielonych z ustawy o świadczeniach rodzinnych	186 133	168 221	165 598	30 216

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba świadczeń udzielonych z ustawy o systemie oświaty (zasiłek szkolny, stypendium szkolne)	534	459	389 (w tym 26 uczniów –z Ukrainy)	452
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	15	15	14	15
wysokość środków gminy przekazanych na wsparcie działalności placówek wsparcia dziennego w ramach dotacji	591 660	1 129 410	858 800	600 000
liczba uczestników zajęć w placówkach wsparcia dziennego	303	207	233	250
liczba osób w kryzysie objętych wsparciem specjalistycznym	441	418	425	470
liczba rodzin usamodzielnionych w efekcie pracy asystenta rodziny	20	29	22	25
liczba dzieci w rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	355	614	729	425
liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny	237	229	187	320
liczba osób objętych wsparciem w ramach punktów konsultacyjnych	373	887	910	1 500
wysokość dofinansowania działalności punktów konsultacyjnych	100 000 zł	97 500 zł	166 620 zł	100 000 zł
liczba procedur „Niebieskie Karty”	419	519	559	402
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych programem korekcyjno-edukacyjnym i psychologiczno-terapeutycznym	98	88	67	50
liczba powołanych grup roboczych	343	415	427	339
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	345	404	401	357

Mimo zmniejszającej się rokrocznie ilości świadczeń, zainteresowanie pomocą w postaci pracy socjalnej realizowanej w Rejonowych Zespołach Pomocy Społecznej utrzymuje się w tym czasie na podobnym poziomie. Zaznaczyć należy również, iż od lat systematycznie maleje liczba mieszkańców miasta Częstochowy, a wskaźniki w ocenianym Programie zaproponowane do osiągnięcia w roku 2023, szacowane były na podstawie danych z roku 2020.

Po dokonaniu analizy danych o rodzinach i osobach, którym przyznano świadczenia z ustawy

o pomocy społecznej oraz ustawy o systemie oświaty można domniemać, iż na powyższą sytuację bezpośredni wpływ mają zmiany zachodzące na rynku pracy, które związane są przede wszystkim ze spadkiem bezrobocia oraz wzrostem płacy minimalnej. Liczba beneficjentów świadczeń z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o systemie oświaty również uległa zmniejszeniu. Wpływ na to mogły mieć realizacje rządowych programów skierowanych na rzecz: rodzin z dziećmi (Świadczenie Wychowawcze, Dobry Start, Karta Dużej Rodziny), seniorów (rodzicielskie świadczenie uzupełniające „Program Mama 4+”, dodatkowe roczne świadczenia dla emerytów i rencistów „Emerytura+”) oraz osób z niepełnosprawnościami (500+ świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji).

Jedną z form poprawy funkcjonowania rodziny i podnoszenia jakości życia dzieci jest pomoc w opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie miasta w okresie realizacji programu funkcjonowała porównywalna liczba placówek wsparcia dziennego, tj. w 2021 r. – 15, 2022 r. - 15 i w 2023 r. – 14. Ponadto na terenie miasta funkcjonują 3 placówki wsparcia dziennego, które finansowane są z innych źródeł.

Liczba uczestników zajęć nadzorowanych placówek w poszczególnych latach nie była jednakowa. W zajęciach realizowanych przez placówki wsparcia dziennego w 2021 r. wzięło udział 303 uczestników, w 2022 r. - 207, a w 2023 r. - 233.

Środki przekazane na wsparcie ich działalności w ramach dotacji wynosiły odpowiednio: w 2021 r. - 591.660,00 zł, w 2022 r. - 1.129.410,00 zł oraz w 2023 r. - 858 800,00 zł.

Dotacja przeznaczona w 2023 r. na zadanie pn. „Zapewnienie wsparcia rodzinie poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego” znacząco przekroczyła założoną wartość docelową.

Cel operacyjny 1.2. „Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych” realizowany był poprzez: pracę z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, specjalistyczne poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla rodzin, zwiększenie liczby asystentów rodziny i organizowanie dla nich szkoleń, poszukiwanie i ustanawianie rodzin wspierających, organizowanie pomocy w formie grup samopomocowych, grup wsparcia, szkoły dla rodziców dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Efekty realizacji celu operacyjnego 1.2. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

Cel operacyjny 1.2.: Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba rodzin, które odzyskały prawo opieki nad dzieckiem	18	16	15	13
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	381	337	425	420
liczba zatrudnionych asystentów	7	9	6	12
liczba szkoleń dla asystentów	5	7	12	40
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów	161	228	122	250
liczba rodzin wspierających	0	0	0	2
liczba uczestników grup samopomocowych, grup wsparcia, szkoły dla rodziców dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	218	229	297	260

Rodziny korzystające z pomocy w postaci objęcia wsparciem asystenta rodziny to takie, które przeżywały trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz były bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego; występowały w nich różnego rodzaju dysfunkcje. W 2023 r. w przypadku 91 środowisk pracownik socjalny zdecydował o konieczności wnioskowania o pomoc asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny posłużyło rozwojowi kompetencji wszystkich członków rodziny. Wymiernym efektem prowadzonej pracy z rodziną oraz jej wspieraniem przez asystenta było odzyskanie przez 15 rodzin prawa do opieki nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej.

Cel operacyjny 1.3. „Wsparcie rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością” realizowany jest poprzez:

organizowanie opieki wytchnieniowej, organizowanie wsparcia asystenta rodziny w rodzinie z dzieckiem z niepełnosprawnością, zwiększanie oferty wsparcia dla rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością.

Efekty realizacji celu operacyjnego 1.3. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

Cel operacyjny 1.3.: Wsparcie rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba rodzin, którym zorganizowano opiekę wytchnieniową	104	66	76	25
liczba rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością objętych wsparciem asystenta	19	6	13	26
liczba dzieci z niepełnosprawnością korzystających z pomocy w placówkach wsparcia dziennego i ośrodkach wsparcia	203	242	239	210

W celu operacyjnym 1.3. „Wsparcie rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością”, zadanie pod nazwą „Organizowanie opieki wytchnieniowej”, było możliwe do zrealizowania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”. Program był realizowany na rzecz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawowali bezpośrednią opiekę, wymagali wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesieniu swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Program adresowany był również do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, **jeżeli występuje konieczność stałej lub długotrwałej opieki, lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, jak również konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.**

Ponadto, w ramach tego celu, rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością obejmowano wsparciem asystenta rodziny, a działające w strukturze MOPS - Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie umożliwiało korzystanie z wieloprofilowej terapii dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością ruchową oraz intelektualną. W 2023 r. z pomocy tego ośrodka wsparcia skorzystało 123 dzieci. Wskaźnik liczby rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, które w roku 2023 zostały objęte wsparciem asystenta rodziny, został określony w liczbie 26 rodzin. Założony wskaźnik dwukrotnie przewyższa wartość wskaźnika osiągniętego na koniec 2023 r. Jednym z powodów jest, niższa niż zakładano, ilość zatrudnionych w 2023 r. asystentów rodziny oraz trudność w realnym oszacowaniu z jakimi deficytami i problemami rodziny trafią do współpracy asystenta rodziny.

Należy zaznaczyć, iż spośród wszystkich placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na

terenie miasta Częstochowy w latach 2021 – 2023, cztery z nich przeznaczone są dla osób z niepełnosprawnościami, tj.:

- 1) Świetlica terapeutyczna dla dzieci i młodzieży z autyzmem prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Autyzmem;
- 2) Klub Środowiskowy Parasol prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Częstochowie;
- 3) Klub "Pszczółki" prowadzony przez Fundację Twój Rozwój;
- 4) Ośrodek Wychowawczo-Rewalidacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej prowadzony przez Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski.

Liczba dzieci z niepełnosprawnością korzystających z pomocy w placówkach wsparcia dziennego i ośrodkach wsparcia w 2023 r. nieznacznie przekroczyła wartość oszacowaną na ten rok w Programie. Na podstawie analizy zebranych danych, zauważyć można duże zapotrzebowanie na takie wsparcie.

Cel operacyjny 2.1 . „Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną” realizowany był poprzez: monitorowanie i ocenę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, organizowanie specjalistycznego poradnictwa w pieczy zastępczej, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, finansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Efekty realizacji celu operacyjnego 2.1. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 2.: Rozwój i wsparcie systemu pieczy zastępczej

Cel operacyjny 2.1.: Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	345	778	763	800
liczba udzielonych porad dla pieczy zastępczej	800	891	750	1 400
liczba zgłoszonych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną	64	68	43	60
liczba świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	9 999	9 766	9 580	11 035
Wysokość poniesionych nakładów finansowych na	6 333 521	6 531 400	6 849 425	7 038 889

pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej				
wysokość poniesionych nakładów finansowych na pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	6 154 872ł	6 591 488	8 215 906	6 200 000

Sytuacja dzieci przebywających w pieczy zastępczej była oceniana przez zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Takich ocen dokonywano zarówno względem dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jak i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Wskazany w Programie wskaźnik liczby udzielonych porad dla pieczy zastępczej w 2023 r., zakładał zwiększenie zatrudnienia w zespole specjalistów CCWR o dodatkowe etaty dla psychologa i pedagoga, co miało rozszerzyć poradnictwo. Między innymi, w wyniku braku zwiększenia zatrudnienia, powstała różnica stopnia realizacji przedmiotowego działania, w stosunku do wysokości jego oszacowania. W latach 2021-2022 realizowane przez CCWR projekty dofinansowywane ze środków EFS, pozwalały na zatrudnienie specjalistów, co przełożyło się na większą ilość udzielanych porad dla beneficjentów pieczy zastępczej.

Również liczba świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. była znacznie niższa niż założono w Programie. Wskaźniki w ocenianym Programie zaproponowane do osiągnięcia w roku 2023, szacowane były na podstawie danych z roku 2020. Od tego czasu stale zmniejszała się liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej (2021 r. - 359, 2022 r. - 341, 2023 r. - 332). Niestety ta zmniejszająca się liczba świadczeń nie przekłada się na zmniejszenie wydatków w tym zakresie. Począwszy od 2021 r. wysokość nakładów finansowych zwiększała się. Powyższy wzrost wydatków był wynikiem między innymi podwyższenia wysokości kwot świadczeń, przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Na terenie miasta Częstochowy obecnie funkcjonuje 9 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym jedna typu rodzinnego, jako jednostka organizacyjna samorządu i 8 typu socjalizacyjnego, działające w ramach zadań zleconych do realizacji.. Wzrost nakładów finansowych na ten cel związany jest również ze wzrostem liczby dzieci umieszczanych w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oraz regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, gdzie średnie miesięczne wydatki są dużo wyższe niż w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Miasta Częstochowy. W 2021 r. liczba dzieci pochodzących z terenu miasta Częstochowy, a umieszczona w tych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 5, a w 2023 r. wzrosła dwukrotnie.

Cel operacyjny 2.2. „Tworzenie warunków do powstania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej” realizowany jest poprzez: pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, współpracę

ze środowiskiem lokalnym na rzecz promocji i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, szkolenie kadry pracującej z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, specjalizację rodzinnych form pieczy zastępczej, organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy, stworzenie zaplecza mieszkań dla potrzeb prowadzenia rodzin zastępczych zawodowych.

Efekty realizacji celu operacyjnego 2.2. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 2.: Rozwój i wsparcie systemu pieczy zastępczej

Cel operacyjny 2.2.: Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r. w Programie
liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodziców zastępczych w ramach kształcenia	88	121	138	96
liczba utworzonych rodzin zastępczych	31	29	33	33
liczba działań w środowisku lokalnym na rzecz promocji i rozwoju rodzicielstwa zastępczego	13	27	58	60
liczba szkoleń, w których uczestniczyły kadry pieczy zastępczej	58	60	54	75
liczba osób korzystających z superwizji	9	0	17	30
liczba specjalistycznych rodzin zastępczych i pogotowi rodzinnych	2	2	1	4
liczba wolontariuszy wspierających rodziny zastępcze	7	4	5	15
liczba mieszkań, w których prowadzona jest zawodowa rodzina zastępcza	0	0	0	1

Oceniając efekty realizacji powyższego celu operacyjnego w ramach czasowych Programu, zauważalny był, zgodnie z szacowaną wartością wskaźnika na koniec 2023 r., wzrost liczby działań w środowisku lokalnym na rzecz promocji i rozwoju rodzicielstwa zastępczego z 13 w 2021 r. do 58 w 2023 r. Liczba tych działań przełożyła się na większe zainteresowanie tym tematem i liczbę przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze. Wartość osiągniętego wskaźnika znacznie przekroczyła wartość docelową wskaźnika założonego na 2023 r. Na koniec 2023 r. na terenie miasta Częstochowy funkcjonowało 6 rodzinnych domów dziecka oraz 14 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 rodzina zastępcza specjalistyczna. W 2023 r. z 3 powstałych rodzin zastępczych zawodowych, 2 były utworzone w wyniku przekształcenia. Ponadto nie udało się osiągnąć założonej w Programie liczby specjalistycznych rodzin zastępczych i pogotowi rodzinnych.

Przez okres realizacji obecnego Programu, nie zrealizowano zadania pod nazwą „Stworzenie zaplecza mieszkań dla potrzeb prowadzenia rodzin zastępczych zawodowych”, zawartego w celu operacyjnym 2.2. „Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej”. Wszystkie dotychczas zawiązane rodziny zastępcze zawodowe rolę tę pełniły w lokalach mieszkalnych będących ich własnością, bądź też posiadają inne tytuły prawne do lokali.

Cel operacyjny 3.1. „Objęcie opieką usamodzielnianych wychowanków” realizowany był poprzez: wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, wsparcie finansowe usamodzielnianych wychowanków, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Efekty realizacji celu operacyjnego 3.1. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 3.: Wspomaganie potencjału usamodzielnianego wychowanka

Cel operacyjny 3.1.: Objęcie opieką usamodzielnianych wychowanków

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r.
Liczba usamodzielnianych pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, którym udzielono wsparcia	152	154	125	150
koszt udzielonych świadczeń w ramach wsparcia finansowego usamodzielnianych wychowanków	824 043	911 784	794 250	820 000
liczba wychowanków, którzy otrzymali mieszkanie z zasobów gminy	10	13	4	20
liczba mieszkań chronionych	4	5	5	4
liczba osób usamodzielnianych korzystających z pobytu w mieszkaniu chronionym	16	18	17	16

W 2023 r. udzielono wsparcia finansowego 125 osobom usamodzielnianym. Była to wartość nieznacznie mniejsza niż założono w Programie na rok 2023 (150), a także jaką osiągnięto w roku 2021 (152) i 2022 (154). Wychowankowie pieczy zastępczej otrzymywali świadczenia w formie pieniężnej: na usamodzielnienie, na zagospodarowanie, na kontynuowanie nauki. Spadek kosztów poniesionych na proces usamodzielnienia wynika z tego, że coraz mniej osób kontynuuje naukę po osiągnięciu pełnoletności i opuszczeniu pieczy zastępczej lub przerywa ją na pewnym etapie. W szczególności dotyczy to wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy – jak wynika z obserwacji pracowników opiekujących się tą grupą osób – wielokrotnie przerywają naukę, decydują się na zmianę szkoły i w efekcie nie kończą danego etapu edukacji.

W okresie realizacji programu w obszarze celu „Objęcie opieką usamodzielnianych wychowanków”, zwiększyła się liczba funkcjonujących mieszkań treningowych z 4 do 5, w których usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej stworzono warunki do kontynuowania nauki oraz samodzielnego i dorosłego życia..

Cel operacyjny 3.2. „Podnoszenie jakości wsparcia świadczonego usamodzielnianym wychowankom” realizowany był poprzez szkolenie kadry pracującej z usamodzielnianymi wychowankami. Efekty realizacji celu operacyjnego 3.2. obrazuje poniższa tabela.

Cel strategiczny 3.: Wspomaganie potencjału usamodzielnianego wychowanka

Cel operacyjny 3.2.: Podnoszenie jakości wsparcia świadczonego usamodzielnianym wychowankom

wskaźnik monitoringowy	wartość osiągniętego wskaźnika w 2021 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2022 r.	wartość osiągniętego wskaźnika w 2023 r.	Wartość docelowa założona w 2023 r.
liczba osób pracujących z usamodzielnianymi wychowankami oraz opiekunów usamodzielnienia uczestniczących w szkoleniach	9	9	20	33

W Programie, zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarto także limit rodzin zastępczych zawodowych na lata jego obowiązywania.

Dane szczegółowe w powyższym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj danych	Limity zapisane na rok 2021 r.	Limity zapisane na rok 2022 r.	Limity zapisane na rok 2023 r.	Rzeczywisty wskaźnik osiągnięty w 2021 r.	Rzeczywisty wskaźnik osiągnięty w 2022 r.	Rzeczywisty wskaźnik osiągnięty w 2023 r.
liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych zawodowych	4	4	4	1	0	3
limit rodzin zastępczych zawodowych	18	22	26	13	14	14

W 2023 r. sfinansowano z Funduszu Pomocy pobyt dziecka, będącego obywatelem Ukrainy, w pieczy zastępczej. Wydatki na ten cel wyniosły 7 534,11 zł. Dodatkowo z środków Funduszu Pracy, w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r., zostały dofinansowane wynagrodzenia i ich pochodne dla zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka, w łącznej kwocie 264 100,00 zł.

Rodziny, w których występował problem ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności i uzależnień,

mogły skorzystać z pomocy finansowej w Rejonowych Zespołach Pomocy Społecznej Nr 1 i 2 w następujących formach: zasiłek stały, zasiłek celowy, zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku, zasiłek okresowy, sprawienie pogrzebu.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	wydatki (w zł)
zasiłek stały	11 466	6 806 604
zasiłek celowy w tym:	3 062	1 338 779
zasiłek celowy specjalny	420	209 308
sprawienie pogrzebu	23	115 158
zasiłek okresowy	4 875	1 163 771
zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	7 505	1 011 930

Rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, w kryzysie bezdomności, osobom z zaburzeniami psychicznymi, starszym i z niepełnosprawnością, uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy udzielano także pomocy niematerialnej w formie rzeczowej:

- 1013 skierowań (dla 2 248 osób, w tym dla 272 obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju, przybyli i zamieszkali na terenie Częstochowy) uprawniających do otrzymania artykułów żywnościowych prowadzonych przez instytucje partnerskie realizujące Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 PLUS (realizowany w 2023 r.),
- 583 paczki ze środkami czystości, artykułami higienicznymi i kosmetykami oraz z podstawowym asortymentem żywności.

W 2023 r. pracownicy socjalni prowadzili także pracę socjalną, która miała na celu pomoc rodzinom i osobom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz podniesienie kompetencji w przewycięzaniu bezradności w sprawach bytowych, małżeńskich, partnerskich i wychowawczych. W analizowanym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował 4 mieszkaniami treningowymi przeznaczonymi dla znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej kobiet w ciąży i samotnych rodziców z dziećmi. Korzystanie z tego zasobu pozwalało na zabezpieczenie podstawowych potrzeb tej grupy klientów Ośrodka, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, w ramach powierzonych zadań, w 2023 r. realizował program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz osób

dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

W ramach realizacji programu w 2023 roku udzielono wsparcia 2 823 osobom w łącznej wysokości 2 492 167,00 zł. Na kwotę tą składa się dotacja celowa z budżetu państwa, udzielona przez Wojewodę Śląskiego w wysokości 1 493 964,00 zł. oraz wkład własny gminy w wysokości 998 203,00 zł.

W ramach ww. Programu realizowana była pomoc w postaci posiłków dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Posiłki dla dzieci i młodzieży udzielane były przy współpracy z placówkami oświatowymi, natomiast posiłki dla dorosłych w jadłodajniach, prowadzonych przez Fundację Chrześcijańską „Adullam”, Caritas Archidiecezji Częstochowskiej oraz przez jadłodajnię prowadzoną przez firmę Awangarda Catering Sp. z o. o. Tą formą pomocy w 2023 r. objęto:

- 557 dzieci i młodzieży,
- 341 osób dorosłych.

Łączna kwota wydatkowana na posiłki w placówkach oświatowych to 328 989,00 zł, natomiast na posiłki w jadłodajniach dla osób dorosłych wydatkowano kwotę w wysokości 1 040 458,00 zł.

W ramach wspomnianego programu rządowego przyznana była pomoc w postaci zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub produktów żywnościowych dla 1570 osób, na łączną kwotę 1 040 580,00 zł, jak również pomoc rzeczowa w postaci paczek i artykułów żywnościowych dla 201 osób na łączną kwotę 75 341,00 zł.

Ponadto przyznano pomoc obywatelom Ukrainy, zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży w wysokości 22 562,10 zł

Jednocześnie w 2023 r. wspierano dzieci i młodzież z rodzin ubogich zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Tę formę wsparcia realizowano ze środków pochodzących z dotacji Wojewody Śląskiego (80% całkowitego kosztu zadania) i wkładu własnego gminy (20% całkowitego kosztu zadania). W analizowanym roku Gmina Częstochowa wydatkowała na ten cel łącznie środki w wysokości 320 789,58 zł, w tym kwota dotacji to 256 631,66 zł i wkładu własnego: 64 157,92 zł. Przyznano stypendia szkolne 347 uczniom, na które wydatkowano kwotę 311 689,58 zł. Na wypłatę zasiłków szkolnych dla 16 uczniów wydatkowano kwotę 9 100,00 zł.

W 2023 roku udzielono pomoc w postaci stypendiów szkolnych dla uczniów uchodźców z Ukrainy, w myśl ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Tę formę wsparcia realizowano ze środków pieniężnych pochodzących z Funduszu Pomocy od Wojewody Śląskiego. Przyznano stypendium szkolne 26 uczniom z Ukrainy. Na ten cel Gmina Miasto Częstochowa otrzymała kwotę 21 130,03 zł.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy trwającym od 24 lutego 2022 r. i przyjętą

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelom Ukrainy przysługuje między innymi prawo do świadczeń z pomocy społecznej.

W 2023 r. obywatele Ukrainy w ramach zadań realizowanych przez Rejonowe Zespoły Pomocy Społecznej objęci zostali między innymi następującymi formami wsparcia::

- przyznanie zasiłków okresowych kwota 2 484,71 zł,
- przyznanie zasiłków stałych kwota 13 994,05 zł,
- przyznanie zasiłku celowego kwota 180,00 zł,
- sprawienie pogrzebu kwota 3 024,00 zł,
- kierowanie do uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej oraz opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uczestniczące w zajęciach Centrum Integracji Społecznej kwota 27 337,59 zł,
- bieżące informowanie o dostępnych formach wsparcia np. w zakresie świadczeń realizowanych przez Częstochowskie Centrum Świadczeń i Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy oraz do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie;
- nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego, prowadzenie procedury związanej z ustanowieniem opiekuna tymczasowego dla małoletnich obywateli Ukrainy.

W ramach wsparcia dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, w 2023 r. umożliwiono 3 dzieci udział w nieodpłatnym wypoczynku letnim w okresie od 06.08.2023 r. do 15.08.2023 r. we Władysławowie, zorganizowanym przez Kuratorium Oświaty w Katowicach.

Wsparciem w postaci użyczonego sprzętu komputerowego do nauki zdalnej oraz sprzętu multimedialnego (drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, głośniki, słuchawki bezprzewodowe, projektory z rzutnikami, telewizory) objęto 164 podmioty, w tym: 114 rodzin zastępczych spokrewnionych, 12 rodzin zastępczych zawodowych, 25 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodzinne domy dziecka oraz 9 placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Do 30 czerwca 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie realizował projekt pn. „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz. 3” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wsparciem w ramach projektu zostały objęte 144 osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Celem

głównym projektu była poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Częstochowy, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

W ramach projektu zrealizowano m.in. wsparcie asystentów integracyjnych, pomoc psychologiczną, trenera umiejętności psychospołecznych, działania środowiskowe i integracyjne, warsztaty na temat radzenia sobie z traumą i zespołem stresu pourazowego wywołanymi skutkami wojny oraz wsparcie tłumaczy języka ukraińskiego. Zaplanowane wsparcie miało na celu pomoc w zaaklimatyzowaniu się w nowej rzeczywistości.

W 2023 r. kontynuowano współpracę z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na terenie miasta Częstochowy, tj. Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej „Feniks”, Centrum Integracji Społecznej przy ul. Legionów 50A, Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, Powiatowo-Miejskim Centrum Integracji Społecznej, działającym w ramach Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego „Jozue” oraz w Centrum Integracji Społecznej Caritas Archidiecezji Częstochowskiej. Kierowano osoby korzystające z pomocy społecznej oraz inne osoby z obszaru wykluczenia społecznego do uczestnictwa w zajęciach z reintegracji społecznej i zawodowej (w tym obywatele Ukrainy, którzy przebywali na terenie miasta Częstochowy w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju). Opłacano składkę zdrowotną za uczestników, którzy realizowali indywidualne programy zatrudnienia socjalnego.

Liczba osób skierowanych do centrów integracji społecznej.

Centra integracji społecznej

nazwa	Ogólna liczba skierowań wydanych na okres próbny	liczba skierowań wydanych dla obywateli Ukrainy
Centrum Integracji Społecznej, ul. Legionów 50A	115	1
Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „FENIKS”, ul. Legionów 21	138	10
Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, ul. Złota 47	21	0
Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej przy Chrześcijańskim Stowarzyszeniu Dobroczynnym „Jozue”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a	53	10
Centrum Integracji Społecznej przy Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, ul. Ogrodowa 24/44	47	17
RAZEM	363	84

Częstochowskie Centrum Świadczeń, realizując zadanie zakładające ochronę i wspieranie rodziny

z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, jak również osób z niepełnosprawnością oraz osób rezygnujących lub niepodejmujących zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobami wymagającymi wzmożonej troski i pielęgnacji, a także zadania mające charakter ostonowy, w 2023 r. udzielało poniżej przedstawione świadczenia:

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Środki przekazane na realizację zadania w kwocie 79 888 574 zł wydatkowano w kwocie 79 516 827,30 zł, z tego: z dotacji celowej z budżetu państwa – 78 701 325,67 zł, a ze środków własnych gminy – 815 501,63 zł.

W ramach realizacji zadania wypłacano: świadczenia rodzinne na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych; zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów; świadczenia rodzicielskie na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych; świadczenie „Za życiem” na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin; składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe społeczne za osoby otrzymujące świadczenia; specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz świadczenie wychowawcze na podstawie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Świadczenia rodzinne przyznane w 2023 r.

Lp.	rodzaj świadczenia	liczba wypłaconych świadczeń
1.	zasiłek rodzinny	52 677
2.	zasiłek pielęgnacyjny	67 191
3.	świadczenia pielęgnacyjne	15 320
4.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	459
5.	specjalny zasiłek opiekuńczy	369
6.	świadczenie rodzicielskie	2 563
7.	zasiłek dla opiekuna	113
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		
8.	urodzenia dziecka	170
9.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 570
10.	samotnego wychowywania dziecka	3 545
11.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	6 812
12.	podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	112
13.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	8 854
14.	rozpoczęcia roku szkolnego	5 623

W ramach przyznanych środków w 2023 roku wypłacono świadczenia rodzinne w kwocie 64 217 157,02 zł, co stanowi 99,98 % zaplanowanej kwoty 64 230 823,00 zł. Na składki społeczne

za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne wydano kwotę 6 541 913,77 zł.

W ramach zadania realizowane były także wydatki związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego, który stanowi system wsparcia osób uprawnionych do alimentów środkami finansowanymi z budżetu państwa, na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2023 r. funduszu alimentacyjnego wypłacono 13 097 świadczeń na kwotę 5 551 829,18 zł co stanowi 97,40 % zaplanowanej kwoty 5 700 000 zł. Ponadto w ramach realizowanych przez gminę zadań zleconych wydano kwotę 815 501,63 zł. Środki te były niezbędne do prawidłowej i sprawnej realizacji ww. zadań, w tym zapewnienia jednostce odpowiedniego zaplecza kadrowego.

W 2023 roku ze świadczeń na rzecz rodziny w mieście Częstochowa skorzystało:

- 2.534 rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci;
 - 4.981 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tym 4.267 dzieci w wieku do lat 17 tj. 16,7%, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku).
- Liczba mieszkańców miasta Częstochowy do 17. roku życia na koniec 2022 r. wyniosła 31 078.

Świadczenie wychowawcze

Realizacja zadania zleconego gminie z zakresu administracji rządowej dokonywana jest przy pomocy dotacji celowej. W ramach dotacji celowej przeznaczonej na zadanie „Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci” wypłacono 254 świadczenia wychowawcze na kwotę 119 062,87 zł.

Świadczenia „Za życiem”

W ramach zadania realizowana jest wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zadanie w całości finansowane jest z dotacji celowej Budżetu Państwa. W jego ramach w 2023 r. wypłacono 11 świadczeń "Za Życiem" w kwocie 44 000 zł, tj. 64,71% planowanej kwoty 68 000 zł.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, oraz osoby pobierające zasiłki dla opiekunów

W ramach tego rozdziału opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. W 2023 r. z zaplanowanej kwoty 1 367 250,00 zł wydatkowano 1 366 973,65 zł, w tym na składki zdrowotne opłacane za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego – 1 362 398,05 zł oraz osoby korzystające z zasiłku dla opiekuna – 4 575,60 zł.

Dodatki mieszkaniowe

W 2023 r. w ramach zadania realizowano dopłaty do wydatków związanych z użytkowaniem lokali mieszkalnych przez osoby zamieszkujące w gminie. Środki finansowe przeznaczone na ten cel w kwocie 11 514 714 zł zostały wykorzystane w wysokości 11 512 292,89 zł.

W analizowanym roku wypłacono 33 148 dodatków mieszkaniowych w kwocie 11 472 549,62 zł oraz sfinansowano koszty związane z ich przekazaniem w wysokości 39 743,27 zł. Zgodnie z wydanymi decyzjami przyznano dodatki mieszkaniowe, stanowiące dofinansowanie do wydatków ponoszonych w związku z zajmowaniem lokali mieszkalnych osobom zamieszkałym w zasobach: zarządzanych przez ZGM TBS w Częstochowie Sp. z o.o., spółdzielczych i pozostałych.

Dodatek Ośłonowy

Wprowadzony w 2022 r. dodatek ośłonowy jako forma wsparcia dla osób o niskich dochodach. Dodatek ten, jako nowe świadczenie wprowadzono w ramach Tarczy antyinflacyjnej, zastąpił dotychczasowy dodatek energetyczny. Celem dodatku jest częściowa rekompensata wzrostu energii elektrycznej i gazu ziemnego, wysokiego poziomu inflacji i związanego z tym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych. W 2023 r. wypłatę dodatku ośłonowego realizowano zgodnie z ustawą o dodatku ośłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. jako zobowiązanie za rok poprzedni. Zrealizowano wypłaty 38 świadczeń w kwocie 13 727,16 zł.

Dodatek Węglowy

Rozwiązanie wprowadzone ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym przyczynić się miało do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej na rynku węglowym dla gospodarstw domowych, których główne źródło ciepła zasilane jest paliwami stałymi. W 2023 r. ze środków z funduszu przeciwdziałania Covid-19 zrealizowano wypłaty 1 560 świadczeń w kwocie 4 680 000,00 zł.

Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła

Zadanie realizowane zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Miało charakter ośłonowy i dało możliwość gospodarstwom domowym dofinansowania zakupu opału: peletu drzewnego, drewna kawałkowego i innych rodzajów biomasy oraz gazu skroplonego LPG lub oleju opałowego. W 2023 r. w ramach środków z funduszu przeciwdziałania Covid-19 zrealizowano wypłaty 18 świadczeń w kwocie 31 000 zł.

Dodatek elektryczny

Zadanie realizowane zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach

służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. W ramach środków z funduszu przeciwdziałania Covid-19 przyznanych na realizację dodatków elektrycznych wypłacono 536 dodatków na kwotę 646 500 zł.

Dodatek gazowy - Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych

Zadanie realizowane zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu dla gospodarstw domowych, których głównym paliwem stosowanym do ogrzewania gospodarstwa domowego jest gaz ziemny. W ramach środków z funduszu przeciwdziałania Covid-19 otrzymanych na realizację dodatków związanych z refundacją podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych wypłacono 638 dodatków na kwotę 156 579,76 zł.

Świadczenia z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W ramach zaplanowanych środków z funduszu pomocy w kwocie 10 085 858 zł zrealizowano :

- wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy, którzy po 24 lutym 2022 r. przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. W 2023 r. zrealizowano wypłaty 882 jednorazowych świadczeń dla obywateli Ukrainy w kwocie 264 600 zł.
- wypłaty świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. W 2023 roku zrealizowano wypłaty 2 279 świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w kwocie 1 081 814,65 zł oraz opłacono składki społeczne do ZUS za osoby uprawnione w kwocie 149 617,80 zł
- wypłaty świadczeń dla osób oraz innych podmiotów, które udzieliły schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy zaczęli przekraczać granicę polsko-ukraińską od dnia 24 lutego 2022 r. W 2023 r. zrealizowano wypłaty za 188 899 osobodni w kwocie 7 555 960 zł.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to rządowy program wspierania rodzin wielodzietnych, to system ulg i zniżek dla rodzin posiadających co najmniej trójkę dzieci. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. W 2023 r. wpłynęło 897 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, w wyniku czego wydano 4 348 kart. Koszty poniesione w ramach realizacji zadania wyniosły 17 979,86 zł.

4. Nieodpłatna pomoc prawna

Na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, w 2023 r. w Częstochowie **funkcjonowało 8 Punktów**

Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, w tym 4 Punkty powierzono do prowadzenia organizacji pozarządowej – Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w Częstochowie. Zakres możliwych do uzyskania informacji dotyczył etapu postępowania przedsądowego z prawa cywilnego, karnego, spraw administracyjnych, ubezpieczenia społecznego, spraw rodzinnych, prawa pracy, przygotowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej, a także prawa podatkowego. W 2023 r. w ww. Punktach, **udzielono 3 774 porady, w tym 1 682 porady** w Punktach prowadzonych przez organizacje pozarządową oraz przeprowadzono 45 spotkań mediacyjnych.

W odpowiedzi na kryzys migracyjny w 2023 r. w ramach systemu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej uruchomiono jeden specjalistyczny dyżur, w którym pomoc prawną z zakresu praw cudzoziemców przebywających w Polsce otrzymywali Ukraińcy. Pomoc ta była udzielana w języku polskim, angielskim lub przy pomocy osoby wspomagającej – tłumacza języka ukraińskiego.

7. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie

W 2023 r. działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie były realizowane m.in. w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025 (Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 788.LVI.2022 z dnia 3 marca 2022 r.). Program uwzględniał zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

1) Dokument realizowano poprzez poniżej przedstawione zadania:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:
- współpraca i dofinansowanie działań na rzecz pomocy osób i rodzinom z problemem uzależnień realizowanych przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie;
- przyjmowanie i realizacja wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób z problemem alkoholowym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przyjęto 315 wniosków, wobec 90 kobiet i 225 mężczyzn, na 63 posiedzeniach Zespołu ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego rozpatrzono 1 150 spraw oraz przeprowadzono 286 rozmów motywacyjnych, 193 osoby skierowano na badanie biegłych, 146 spraw skierowano do sądu;

- zorganizowano 27 plenarnych posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas których zaopiniowano i przekazano w formie postanowień 157 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz omówiono podejmowane działania profilaktyczne;
- przeprowadzono spotkania zespołów roboczych funkcjonujących w ramach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 63 spotkania Zespołu ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, 103 spotkania Zespołu ds. profilaktyki i przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży, 71 spotkań Zespołu ds. kontroli przestrzegania zasad punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej

i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym m.in.:

- wspierano zajęcia profilaktyczne, pracę środowiskową i dożywianie dzieci i młodzieży, realizowane w placówkach wsparcia dziennego;
- przeciwdziałano przemocy w rodzinie poprzez współudział w pracach i dofinansowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy – 383 100,79 zł;
- współdziałano w przeprowadzaniu procedury „Niebieskie Karty” – do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 559 „Niebieskich Kart”, które realizowane były przez 427 grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno – pomocowych); 128 „Niebieskich Kart” przekazano do prowadzenia w 2023 r. z lat poprzednich; 66 wniosków przekazano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, a 85 do Sądu Rodzinnego;
- dofinansowano w kwocie 1 045 320,00 zł Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, prowadzone przez Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej jako zadanie zlecone przez Miasto Częstochowę w ramach otwartego konkursu ofert;
- z pomocy skorzystało 457 osób w siedzibie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej, w tym 439 to mieszkańcy Częstochowy i 18 osób spoza Częstochowy. Ponadto z pomocy skorzystało 12 obywateli Ukrainy. Bezpłatne schronienie w hostelu dla osób i rodzin znajdujących się w stanie kryzysu uzyskało 50 osób, w tym 18 dzieci;
- w ramach Częstochowskiego Telefonu Zaufania przeprowadzono 3 303 rozmowy;
- współpracowano z organizacjami pozarządowymi w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”, w dniach 29.03.2023 r., 07.06.2023 r. i 30.11.2023 r. odbyły się 3 spotkania we współpracy z Częstochowskim Towarzystwem Profilaktyki Społecznej, których celem było zwiększenie skuteczności oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, wymiana doświadczeń i wzmocnienie współpracy dla zintensyfikowania przeprowadzanych działań;

- w dniach 25.11.2023 r. - 10.12.2023 r. odbyła się kampania "16 Dni przeciwko przemocy ze względu na Płeć",
- w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie zrealizowano ze środków z dotacji celowej jako zadania zlecone 4 edycje programu korekcyjno-edukacyjnego (do programu przystąpiło 60 osób, a ukończyło 38 osób), na łączną kwotę 53 998,26 zł oraz 2 edycje programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w którym wzięło udział łącznie 7 osób. Łączna kwota zadania to 6 112,61 zł.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. W ramach zadania:

- zorganizowano wypoczynek letni z programem profilaktycznym dla 180 dzieci z rodzin z problemem uzależnień; w ramach zadania zleconego dofinansowano ich organizację przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Częstochowie na kwotę 180 000,00 zł;
- zorganizowano półkolonie w ramach zadania: „Przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy oraz zapobiegania innym zachowaniom ryzykownym, w ramach profilaktyki uniwersalnej, poprzez zorganizowanie półkolonii profilaktycznych” II grupy po 40 dzieci na kwotę 50.000,00 zł;
- w ramach zadania pn. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi – Profilaktyka uzależnień poprzez organizację zajęć sportowych wśród dzieci i młodzieży oraz seniorów” przekazano Seniorom 553 bilety do Aqua Parku w Częstochowie o łącznej wartości 74.963,70 zł oraz przekazano 1.219 biletów dla dzieci u opiekunów z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczych (wsparcia dziennego i opiekuńczo-wychowawczych) o łącznej wartości 175.000,00 zł;
- w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego na zadanie pn. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi – organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element oddziaływań profilaktycznych” podpisano 7 umów na łączną kwotę 197 000,00 zł;
- zrealizowano program profilaktyczny na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami przez placówki wsparcia dziennego i placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Częstochowy – dofinansowanie na łączną kwotę odpowiednio 289 914,07 i 251 492,64 zł.
- zorganizowano Częstochowskie Dni Profilaktyki, w których udział wzięły częstochowskie szkoły podstawowe, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi (OPOPA), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) oraz Kluby Mieszkańca prowadzone przez: Fundację Dla Rozwoju oraz Fundację Chrześcijańską Adullam;

- w ramach projektu profilaktycznego pn. „Dobra profilaktyka jest sztuką” dla młodzieży częstochowskich szkół w Teatrze im. Adama Mickiewicza wystawiono 6 spektakle, połączone z wykładami/rozmowami profilaktycznymi, na kwotę 46 000,00 zł;
- przeprowadzono Program Profilaktyczny Bank Dobrych Praktyk, rekomendowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na kwotę 120 000,00 zł;

4) W ramach obchodów Światowego Dnia FAS,

Gmina Miasto Częstochowa przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-profilaktycznej pn. „W ciąży bez alkoholu”; głównym celem kampanii jest zmniejszenie liczby kobiet pijących alkohol w czasie ciąży, promocja całkowitej abstynencji, w tym okresie oraz zwiększenie wiedzy o negatywnym wpływie alkoholu na rozwijające się w łonie matki dziecko; zamówiono 500 szt. broszur pn. „Cięża bez alkoholu. Dlaczego warto zachować abstynencję?” i rozpropagowano ją za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie;

- przeprowadzono konkurs na Małe Formy Teatralne pod hasłem „Młodość bez uzależnień i przemocy” adresowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- przekazano do Wydziału Edukacji środki w kwocie 192 250,00 zł na m.in. realizację programu upowszechniającego zasady profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży pn: Programy Profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych na terenie Częstochowy, przekazanie środków w ramach konkursu na Małe Formy Teatralne pod hasłem Młodość bez uzależnień i przemocy oraz realizację przez Zespół Szkół Ekonomicznych podsumowania programu w ramach projektu -Młodzieżowa Akademia Życia i realizację programu profilaktycznego „Przytul mnie -zostań moim przyjacielem” dla Szkoły Podstawowej Nr 32 im. Jerzego Dudy – Gracza;
- ramach projektu „Powstrzymaj pijanego kierowcę” przeprowadzono kampanię „Bezpieczne drogi w Częstochowie”;
- w dniach: 29 marca 7 czerwca i 30 listopada 2023 r. odbyły się 3 spotkania w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”, podpisanego 1 grudnia 2015 r., podczas którego omówiono podejmowane działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, klubów abstynenckich, punktów konsultacyjnych oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych – zlecono organizacjom pozarządowym i innym podmiotom w ramach otwartych konkursów ofert realizację zadań publicznych Miasta Częstochowy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- 5) Wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych**

przez organizacje pozarządowe i inne podmioty, podpisano 9 umów na łączną kwotę 100 000,00 zł;

- 6) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej – podpisano umowę na kwotę 14 000 zł;
- 7) Promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych – podpisano 5 umów na łączną kwotę 90 080 zł;
- 8) Wspieranie działalności klubów wzajemnej pomocy i punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin – zawarto 8 umów na łączną kwotę 250 000,00 zł;
- 9) Wspieranie działań wolontariatu w obszarze pomocy osobom i rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi – zawarto 3 umowy na łączną kwotę 40 000 zł;
- 10) Podejmowanie interwencji w związku z reklamą i promocją alkoholu oraz sprzedażą alkoholu nieletnim:
 - szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych przeprowadzone w formie terenowej w 150 punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych połączone z badaniem dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich (tajemniczy klient);
 - przeprowadzono kontrolę łącznie 35 punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, szczególnie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim oraz nietrzeźwym.

Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie realizował następujące zadania:

1. zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów różnego typu szkół w zakresie zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i dopalaczami; rozszerzenie oferty programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży: „Bierzesz. Płacisz. Dużo tracisz”, „Dbam o swoje granice. Jestem asertywny”; we wszystkich zajęciach profilaktyczno- edukacyjnych uczestniczyło łącznie 2.816 uczniów z 20 placówek;
2. rozszerzenie oferty programów profilaktycznych dla dorosłych o nowy program skierowany dla członków Klubu Abstynenta „Ostroja”, pt. „5 kroków do zdrowego zarządzania emocjami”- uczestniczyło 9 osób;
3. współorganizacja Ogólnopolskiego i Światowego Dnia Trzeźwości,
4. uczestnictwo w XV Częstochowskich Dniach Rodziny,
5. pomoc psychologiczna; porady i konsultacje psychologiczne, pedagogiczne oraz prawne –

- w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób z problemami uzależnień ogółem przeprowadzono 27 rozmów;
6. w Centrum Edukacyjno-Interwencyjnym Ośrodka przeprowadzono 214 rozmów osobistych; przeprowadzono również rozmowy telefoniczne w ramach Telefonu pomocowo-informacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych – 142 rozmów;
 7. grupa wsparcia dla osób współuzależnionych – spotkania odbywały się średnio 1 raz w tygodniu i w trakcie roku udział wzięło w nich 8 uczestniczek;
 8. Zespół ds. przeprowadzania rozmów profilaktyczno-wychowawczych z nieletnimi wezwał na spotkania 13 osoby nieletnie wraz z opiekunami prawnymi;
 9. prowadzenie noclegowni dla sprawców przemocy domowej; w 2023 r. nikt nie korzystał z noclegowni,
 10. opieka nad osobami w stanie nietrzeźwości – 4 563 osób, w tym 9 nieletnich;
 11. rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego prowadzone z osobami opuszczającymi Ośrodek – 1158 rozmowy;
 12. program korekcyjno-edukacyjny „Nie krzywdzę” – zrealizowano 4 edycje dla 60 osób stosujących przemoc w rodzinie, z których 38 ukończyło program; program finansowany był z dotacji celowej jako zadanie zlecone;
 13. program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie – zrealizowano 1 edycję dla 7 osób stosujących przemoc (wszyscy uczestnicy ukończyli program); program finansowany był z dotacji celowej jako zadanie zlecone;
 14. autorski program pt. „Wpływ alkoholu na popełnianie czynu zabronionego”, zrealizowany wśród 5 osób skazanych odpracowujących prace społecznie użyteczne w Ośrodku;
 15. propagowanie zdrowego trybu życia poprzez wydawanie ulotek i materiałów edukacyjnych.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 przez poszczególne podmioty w 2023 roku:

• **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie**

Podczas kampanii „16 dni przeciwko przemocy ze względu płeć”, „Częstochowskie Dni Profilaktyki” i „Częstochowskie Dni Trzeźwości” pracownicy Sekcji Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą pełnili w godzinach popołudniowych dyżury, podczas których osobiście i telefonicznie udzielali informacji dotyczących zjawiska przemocy, procedury „Niebieskie Karty”, form pomocy świadczonej dla osób doświadczających przemocy dostępnych na terenie Częstochowy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie utrzymywał stałą współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach partnerstwa lokalnego „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniem i

przemocy”. Wykonując swoją pracę pracownicy Sekcji Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą konsultowali się z przedstawicielami innych podmiotów zajmujących się zwalczaniem przemocy w rodzinie (Kuratorską Służbą Sądową, Prokuraturą, Sądem Rodzinnym, policją, placówkami oświatowymi). Przedstawiciele tych instytucji niejednokrotnie powoływani byli do grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych procedurach „Niebieskie Karty”.

W 2023 roku w ramach działań profilaktycznych na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, w zakładce: Formy Pomocy, na bieżąco aktualizowane były informacje o możliwościach i formach uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy domowej, ale i będące świadkami takiej przemocy. Ponadto istniała możliwość zapoznania się z informacjami dotyczącymi samej procedury „Niebieskie Karty” oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy. Każdy mieszkaniec miał możliwość zapoznania się z ważnymi adresami i numerami telefonów podmiotów świadczących pomoc w obszarze przemocy w rodzinie.

W ramach zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy, pracownicy Sekcji prowadzili działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób doznających przemocy. Podjęto 47 takich interwencji. Ponadto w 555 rodzinach dotkniętych przemocą prowadzona była praca socjalna. Pracownicy MOPS wszczęli 74 procedury „Niebieskie Karty”, z czego 30 z nich zostało wszczętych przez pracowników Sekcji Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą. Ponadto, pracownicy Sekcji koordynowali działania grup roboczych (od 1 stycznia do 20 września 2023 r.), a po zmianie ustawy grup diagnostyczno-pomocowych (od 21 września do 31 grudnia 2023 r.), których w roku 2023 powołano 427 (w tym 311 grup roboczych i 116 grup diagnostyczno-pomocowych). Łącznie w 2023 roku wszczęto 559 procedur „Niebieskie Karty” i 128 procedur zostało przekazane do prowadzenia z lat poprzednich.

W związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, odbyły się 1 672 posiedzenia grup roboczych, które po zmianie ustawy przekształciły się w grupy diagnostyczno-pomocowe (w 2023 roku odbyło się 1 112 posiedzeń grup roboczych oraz 560 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych). Pracownicy Sekcji skierowali 66 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, złożyli 85 wniosków o wgląd w sytuację rodziny i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych do Sądu Rodzinnego oraz 1 zawiadomienie do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. Ponadto w ramach działań zapobiegających zjawisku przemocy domowej świadczone pomoc specjalistyczną w formie indywidualnej terapii krótkoterminowej w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, z której w 2023 roku skorzystały 3 osoby. Pracownicy będący członkami grup diagnostyczno-pomocowych kierowali także osoby stosujące przemoc do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych i motywowali do ich ukończenia.

- **Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy**

Nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy został powołany przez Prezydenta Miasta Częstochowy Zarządzeniem nr 2954.2023 z dnia 12 września 2023 r. oraz Zarządzeniem zmieniającym nr 3029.2023 z dnia 18 października 2023 r. W ramach działań profilaktycznych Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy razem z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie stanowiącym obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu, w roku 2023 włączył się w trzy akcje dotyczące zjawiska przemocy i przeciwdziałaniu jej: kampanię „16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć”, „Częstochowskie Dni Profilaktyki” i „Częstochowskie Dni Trzeźwości”.

Poniżej przedstawione dane liczbowe obrazują działania podejmowane wobec tych osób w 2023 roku:

- liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego – 559,
 - liczba Niebieskich Kart przekazanych do prowadzenia w 2023 roku z lat poprzednich – 128,
 - liczba osób objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” – 2 218,
 - liczba powołanych grup diagnostyczno - pomocowych - 427,
 - liczba wniosków złożonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie leczenia odwykowego – 66,
 - liczba wniosków skierowanych do Sądu o o szczególny wgląd w sytuację rodziny – 85,
 - liczba zawiadomień skierowanych do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w postaci stosowania przemocy – 1,
 - liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego - 32,
 - liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych - 555,
 - liczba spotkań diagnostyczno-pomocowych – 1 672.
- **Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej**

Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie prowadzone przez Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej jest placówką całodobową czynną we wszystkie dni tygodnia.

Poniżej przedstawione zostały dane liczbowe dotyczące różnych form pomocy z jakiej w roku 2023 skorzystały w Częstochowskim Centrum Interwencji Kryzysowej osoby doznające przemocy domowej:

- pomoc psychologiczna i terapia psychologiczna – 39 osób,
- pomoc w formie poradnictwa rodzinnego – 4 osoby,
- pomoc w formie poradnictwa prawnego – 23 osoby,
- pomoc w formie poradnictwa socjalnego – 21 osób,

- pomoc w postaci porad w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – 73 osoby.

Na terenie Ośrodka działała jedna grupa wsparcia, w której z pomocy pod okiem profesjonalisty korzystały 3 osoby. Funkcjonował także punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych przemocą domową. Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej prowadzi od wielu lat telefon zaufania. W 2023 r. interwencji przeprowadzili 3 303 rozmowy telefoniczne, w tym 48 rozmów związanych z problemem przemocy domowej. Placówka w roku sprawozdawczym zapewniła bezpłatne schronienie w hostelu 21 osobom doznającym przemocy w celu odizolowania ich od osób stosujących przemoc.

- **Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi**

W ramach zwiększania dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej, Ośrodek prowadził Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy domowej oraz osób z problemami uzależnień. W ramach Punktu świadczone były bezpłatne porady prawne. Z tej formy pomocy w roku sprawozdawczym skorzystało 27 osób.

Ponadto prowadzono konsultacje indywidualne przeznaczone dla osób doznających przemocy, których

w 2023 r. odbyło się 214. Ośrodek prowadził także systematycznie przez cały 2023 rok działalność informacyjną, polegającą na rozpowszechnianiu ulotek i zamieszczaniu na tablicach informacyjnych wiadomości dotyczących przemocy domowej oraz świadczonej pomocy.

Ośrodek wytypował swojego przedstawiciela do Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy, który brał udział w spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych i w konsultacjach indywidualnych przypadków.

Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w roku 2023 był jedynym podmiotem w Częstochowie, realizującym program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. W minionym roku do udziału w powyższym programie przystąpiło łącznie 60 osób, z czego 38 osób ukończyło go. Kolejną formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową realizowaną jedynie przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi były programy psychologiczno-terapeutyczne. Do tych z kolei przystąpiło i ukończyło 7 osób.

- **Częstochowskie Stowarzyszenie Etoh prowadzące Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem w Częstochowie oraz Centrum Terapii**

W zakresie działań profilaktycznych w 2023, Stowarzyszenie włączyło się w okresie od 20-26 lutego 2023 r. w realizację pod auspicjami Ministerstwa Sprawiedliwości Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem. Na stronie internetowej Stowarzyszenia na bieżąco były umieszczane

i aktualizowane informacje dotyczące problemu przemocy, form pomocy jakie oferuje Stowarzyszenie. Bardzo aktywnie także prowadzone jest konto Stowarzyszenia Etoh na Facebook-u. Na tej stronie umieszczane są informacje dotyczące zagadnień z zakresu przemocy domowej, udostępniane są linki do szkoleń dotyczących chociażby dziecka krzywdzonego. Stowarzyszenie Etoh mocno włączyło się także w prace nad nowelizacją Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, tj. nad tzw. ustawą Kamilka, która ostatecznie weszła w życie 15 lutego 2024 r. Stowarzyszenie Etoh w roku sprawozdawczym rozpoczęło także starania o otwarcie Ośrodka Wsparcia Dzieci i Relacji Rodzinnych. Rolą placówki ma być monitorowanie i moderowanie relacji oraz korekty niewłaściwych zachowań występujących wśród rodzin skierowanych przez sąd, pomoc psychologiczna dla dzieci i ich opiekunów oraz szkolenia dla tych wszystkich osób, które na swojej drodze mogą spotkać dziecko krzywdzone tj. pracowników socjalnych, wychowawców, nauczycieli, sędziów. W chwili obecnej na ukończeniu są prace remontowe i wykończeniowe lokalu otrzymanego z zasobów Gminy Miasta Częstochowy.

W dalszym ciągu Stowarzyszenie oferowało kompleksową i wielowymiarową pomoc osobom doznającym przemocy domowej m.in. poprzez:

- bezpłatną pomoc prawną,
- bezpłatną pomoc psychologiczną, terapeutyczną,
- bezpłatną konsultację psychiatryczną,
- pomoc socjalną w postaci okresowego finansowania dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, w postaci pokrycia kosztów zakupu żywności, odzieży, obuwia, środków czystości lub przekazania w tym celu bonów towarowych oraz pokrycie kosztów świadczeń zdrowotnych, zakupu leków, wyrobów medycznych.

Z opisanych wyżej form wsparcia korzystały osoby doznające przemocy domowej, objęte procedurą „Niebieskie Karty”.

- **Placówki oświatowe w mieście, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych**

Placówki oświatowe zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej są jednym z podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”.

W roku 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęło 27 „Niebieskich Kart”, które zostały założone przez przedstawicieli placówek oświatowych. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych zorganizował dla dyrektorów częstochowskich placówek oświatowych szkolenia dotyczące zjawiska przemocy wobec dzieci, interweniowania w przypadku podejrzenia tej przemocy oraz stosowania procedury „Niebieskie Karty”. Szkolenia te

obejmowały wykłady oraz warsztaty dla pedagogów/psychologów szkolnych w świetle nowych przepisów prawa. W obszarze zwiększenia wiedzy przez dzieci i młodzież na temat zjawiska agresji i przemocy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych prowadził zajęcia profilaktyczne tj.:

- zajęcia wspomagające rozwój społeczno-emocjonalny,
- zajęcia uwrażliwiające uczniów na zjawisko agresji i przemocy w szkole pn. „Jak przeciwdziałać”,
- konsultacje rodzinne dla dzieci i uczniów oraz ich rodziców doznających przemocy domowej.

W warsztatach dla dzieci i młodzieży wzięło udział 1 280 osób. Na stronie internetowej Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych na bieżąco umieszczane były informacje dotyczące możliwości i form wsparcia dla osób doznających przemocy.

W zakresie ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy domowej, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych prowadził poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, „szkoły dla rodziców” oraz terapię rodzinną i indywidualną dla osób zmagających się z problemem przemocy domowej. Ponadto dla uczniów i nauczycieli częstochowskich szkół oraz rodziców prowadzono dyżury telefoniczne w ramach „telefonu pomocowego”.

• **Komenda Miejska Policji w Częstochowie**

W zakresie działań profilaktycznych zadania były realizowane przez funkcjonariuszy sześciu komisariatów na terenie Częstochowy, którzy podczas wykonywanych czynności służbowych przeprowadzali spotkania z mieszkańcami podległego rejonu. Prowadzili także prelekcje w placówkach oświatowych czy placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto każda informacja dotycząca ewentualnej przemocy mogącej występować w konkretnej rodzinie była weryfikowana przez funkcjonariuszy, a w przypadku potwierdzenia jej wdrażane były odpowiednie procedury (m.in. procedura „Niebieskie Karty”, czy środek zapobiegawczy w stosunku do osoby stosującej przemoc w postaci nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania czy zakazu zbliżania się do osoby doświadczającej przemocy).

Zamieszczone poniżej dane liczbowe obrazują działania, jakie Komenda Miejska Policji podejmowała w 2023 roku w obszarze ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy oraz w obszarze oddziaływań na osoby stosujące przemoc:

- liczba wszczętych przez funkcjonariuszy policji procedur „Niebieskie Karty” – 439,
- liczba wydanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia – 80,
- liczba wydanych przez funkcjonariuszy policji zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia – 79,

- liczba wydanych zakazów kontaktowania się z osobą doświadczającą przemocy domowej – 55,
- liczba wydanych zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie - 4,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia – 51,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez odmowę wszczęcia postępowania – 187,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania – 96,
- w kwestii zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – liczba dzieci umieszczonych u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo- wychowawczej – 7.
- **Działania Pełnomocniczki Prezydenta miasta Częstochowy do spraw równych szans:**
 - przeprowadzenie kampanii społecznej - emisja spotu w radio w dniach od 25.11.2023r. do 23.12.2023r. - kampania "Widzisz przemoc, reaguj";
 - wydruk i dystrybucja przemocometru - "Przemocometr - razem zmierzmy się z przemocą (2000 szt);
 - w ramach kampanii "Widzisz przemoc, reaguj" umieszczenie w autobusach komunikacji miejskiej plakatów w okresie od 25.11.2023 r. do 10.12.2023 r. (250 autobusów);
 - wydruk i dystrybucja ulotek z wykorzystaniem przemocometru - "Przemocometr - razem zmierzmy się z przemocą" (2000 szt);
 - warsztat dla pedagogów i psychologów placówek oświaty w Częstochowie - "Jak być w mocy bez przemocy" - udział wzięło 150 osób;
 - warsztat dla pedagogów i psychologów placówek oświaty z zakresu rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka oraz rozmowy z dzieckiem krzywdzonym - udział wzięło 120 osób.

Wydział Zdrowia

Wydział Zdrowia realizuje zadania z zakresu profilaktyki uzależnień na podstawie Uchwały Nr 788.LVI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025.

Wysokość dofinansowania działalności organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i podmiotów służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień wyniosła w Wydziale Zdrowia w 2023 r.: 492 993,00 zł.

W ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego zrealizowano zadanie pn. „Wsparcie działań z zakresu profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP”. Realizatorzy zadania przeprowadzili: indywidualne spotkania terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, terapie grupowe, interwencje kryzysowe oraz grupy wsparcia – łącznie dla 254 osób uzależnionych i współuzależnionych, testy na zawartość metabolitów w organizmie wraz z poradnictwem około-testowym dla 40 osób, warsztaty umiejętności psychospołecznych dla 15 osób uzależnionych, konsultacje prawne dla 18 osób. W ramach działań profilaktycznych odbyły się spotkania, zajęcia edukacyjne, warsztaty oraz konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz happeningi plenerowe i imprezy na Placu Orłąt Lwowskich, w których uczestniczyło łącznie 1110 osób. Odbyły się również obchody Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii, w ramach którego przeprowadzono przegląd małych form artystycznych z tematem przewodnim przeciwdziałania narkomanii z aktywnym występem 64 osób.

Ponadto przy współudziale Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, przeprowadzono kampanię społeczno-profilaktyczną pn. „Nie biorę. Chcę żyć!”. W zakresie kampanii przeprowadzony został konkurs na hasło kampanii w 2023 roku skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych w Częstochowie, którego rozstrzygnięcie oraz wręczenie nagród nastąpiło w dniu 16 maja 2023 r. W dniach 16-20 sierpnia 2023 r. odbyły się warsztaty teatralne związane z profilaktyką uzależnień w Częstochowskim Teatrze dla 30-osobowej grupy młodzieży częstochowskich szkół ponadpodstawowych w dniu 17 października 2023 r. odbyło się gala finałowa - uroczyste podsumowanie kampanii pn. „Nie biorę! Chcę żyć! – Mówię nie używkom!” w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie.

W dniu 23 października 2023 r. w siedzibie Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Częstochowie zorganizowana została konferencja pn. „Współczesne Uzależnienia – Nowe Narkotyki, Nowe Zagrożenia” dotycząca przeciwdziałania uzależnieniom i narkomanii skierowana do dyrektorów szkół ponadpodstawowych w Częstochowie oraz pedagogów i psychologów.

W ramach przeciwdziałania uzależnieniom zorganizowano i wystawiono spektakl profilaktyczny Teatru Kamienica z pt. „Wszechmocni w sieci”. Prezentacje spektaklu połączone z prelekcją przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji odbyły się w dniu 27 marca 2023 r. oraz 24 października 2023 r. w Akademickim Centrum Kultury „Klub Politechnik” - łącznie dla 1800 uczniów szkół ponadpodstawowych w Częstochowie.

W dniach 12-22 października 2023 r. placówki oświatowe w Częstochowie przy koordynacji Wydziału Zdrowia przyłączyły się do XIX ogólnopolskiej edycji Kampanii Białych Serc pod hasłem: „kto z kim przestaje takim się staje”. Cel kampanii to propagowanie wśród dzieci i młodzieży życia bez uzależnień i przemocy. W 2023 roku kampania dotyczyła tematyki wpływu środowiska rówieśniczego na młodego

człowieka, którego efektem końcowym często jest wejście na destrukcyjną drogę, w tym drogę prowadzącą do uzależnienia. Przesłaniem było zwrócenie uwagi i uwrażliwienie na czynniki zwiększające ryzyko zachowań destrukcyjnych jak sięganie po narkotyki i inne używki. W placówkach oświatowych nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy a także zaproszeni specjaliści ds. uzależnień przeprowadzili różnorodne zajęcia profilaktyczne.

W ramach zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu realizowanych przez Wydział Zdrowia dokonano zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne.

W ramach konkursów ofert z zakresu zdrowia publicznego wyłoniono realizatorów, którzy przeprowadzili: zajęcia psychoterapeutyczne dla 46 osób uzależnionych oraz współuzależnionych od alkoholu, grupy terapeutyczne dla 14 osób uzależnionych od alkoholu, konsultacje indywidualne dla 12 osób, testy na spożycie alkoholu dla 12 osób wraz z poradnictwem około-testowym, działania profilaktyczne - miasteczko profilaktyczne na Placu Orłąt Lwowskich połączone z warsztatami edukacyjnymi, w których udział wzięło ok. 800 mieszkańców miasta Częstochowy. Ponadto, przekazano dotację celową na remont dachu budynku przy ul. Legionów 50 w Częstochowie, w którym Częstochowskie Towarzystwo Powrót prowadzi „Hostel dla uzależnionych”.

Straż Miejska w Częstochowie

W 2023 r. Straż Miejska w Częstochowie, w ramach działań w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych, podjęła 5 136 interwencji w związku z nieprzebraniem przepisów zakazujących spożywania alkoholu w wyznaczonych miejscach publicznych. Nałożono 1 938 mandatów karnych i przeprowadzono 7 249 kontroli w rejonach punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania porządku publicznego. W 2023 r. skontrolowano również 1 954 miejsc częstego przebywania dzieci i młodzieży pod kątem spożywania alkoholu lub zażywania narkotyków.

W 2023 r., przy współudziale Referatu ds. Zapobiegania Zjawiskom Kryminogennym wśród Dzieci i Młodzieży Straży Miejskiej w Częstochowie oraz działającego w siedzibie Straży Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba”, przeprowadzono 34 spotkania, w których wzięło udział 3 115 osób. Wśród tematów prowadzonych zajęć były następujące zagadnienia:

- „Bezpieczna droga do szkoły”,
- „Odpowiedzialność prawna nieletnich i przejawy demoralizacji”,
- „Mój przyjaciel REX – bezpieczne zachowania wobec nieznanego psa”,
- „Chemiczna regulacja uczuć – współczesne zagrożenia”,
- „#NieDopalajSię!” - akcja edukacyjna skierowana do uczniów szkół średnich/zawodowych w formie spotkań i bezpośredniej rozmowy o tematyce szkodliwości dopalaczy i innych używek,
- „Agresja i przemoc w szkole i poza nią”,

- „XIX KAMPANIA BIAŁYCH SERC”, która trwała od 12 do 22 października 2023 r. Jest to Europejski Solidarny Protest Przeciwko Narkotykom i Przemocy, który ma na celu propagowanie życia bez narkotyków i upamiętnienie ofiar uzależnień,

- „Cyberprzemoc” - różnorodne formy i przejawy. Jak chronić siebie w sieci.

Ponadto, współpracując ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba”, zorganizowano akcje „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne Ferie”, prowadząc liczne zajęcia rekreacyjno-sportowe, zabawy ruchowe, zarówno na sali sportowej jak i na boisku, zajęcia ogólnorozwojowe, zajęcia komputerowe, zajęcia plastyczne, a także zajęcia profilaktyczne.

W 2023 r. Straż Miejska podjęła 22 interwencje wobec osób zatrzymanych na gorącym uczynku lub bezpośrednio po dokonaniu przestępstwa będących pod wpływem alkoholu, oraz ujawniono

1 przypadek sprzedaży alkoholu nieletniemu.

8. Działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności

W 2023 r. Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 230 miejsc w schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności oraz 35 miejsc w Ogrzewalni Miejskiej na podstawie umów zawartych z Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie oraz z organizacjami pozarządowymi – Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”.

Z zakresu bezdomności realizowanych było 6 zadań (placówki stacjonarne):

- 1) Schronisko dla bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Częstochowie, ul. Krakowska 80P (35 osób),
- 2) Schronisko dla kobiet „Oaza” w Częstochowie, ul. ks. Stanisława Staszica 5 (25 osób),
- 3) Schronisko dla Bezdomnych nr 1 w Lubojence, ul. Prosta 99/Schronisko z usługami opiekuńczymi Marianka Rędzińska, ul. Srebrna 25 (75 osób),
- 4) Schronisko dla Bezdomnych nr 2 z usługami opiekuńczymi w Lubojence, ul. Prosta 99a/Schronisko z usługami opiekuńczymi Marianka Rędzińska, ul. Srebrna 25 (45 osób),
- 5) Schronisko dla osób w kryzysie bezdomności, Częstochowa, ul. Legionów 50a (50 osób),
- 6) Ogrzewalnia Miejska, Częstochowa, ul. gen. Władysława Sikorskiego 78a (35 osób – placówka niskoprogowa).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie współpracował z centrami integracji społecznej, kierując osoby w kryzysie bezdomności do uczestnictwa i realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego (w 2023 r. skierowano 96 osób w kryzysie bezdomności). Pracą socjalną zostało objętych 806 osób. Podejmowane działania polegały na motywowaniu i kierowaniu osób w kryzysie bezdomności na leczenie odwykowe, współpracy z innymi instytucjami celem

zabezpieczenia potrzeb osób w kryzysie bezdomności oraz podejmowaniu działań interwencyjnych, mających na celu monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta. Podpisano 394 kontrakty socjalne, ustalające realizację zadań oraz bieżący monitoring osoby i rodziny. W ramach funkcjonującego w Częstochowie Partnerstwa Lokalnego, systematycznie podejmowane były, na podstawie procedur postępowania z osobami w kryzysie bezdomności przebywającymi na terenie miasta Częstochowy, działania osłonowe, mające na celu zapobieganie utracie zdrowia lub życia osób bezdomnych. Jednocześnie prowadzony był stały monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta Częstochowy oraz streetworking. Należy dodać, że w 2023 r. nie odbyło się ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat form pomocy udzielanych osobom bezdomnym w 2023 r.

rodzaj pomocy	liczba osób korzystających ze świadczeń	liczba decyzji przyznających	wydatki (w zł)
udzielenie schronienia	394	794	4 879 439,93
zasiłek celowy, w tym: na odzież i obuwie, pokrycie kosztu wyrobienia dokumentów tożsamości, zasiłek na bilety, na realizację bieżących potrzeb	199	514	20 011,07
zasiłek celowy – paczki ze środkami czystości	40	66	1 496,66
sprawienie pogrzebu	14	–	77 896,00
zasiłek okresowy	139	239	91 093,13
Program „Posiłek w szkole i w domu”	145	153	29 010,00
Pomoc „Posiłek w szkole i w domu” – posiłek w jadłodajni	148	273	354 723,24
zasiłek stały	219	219	1 471 201,37
nabycie prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone w NFZ	244	439	–

W 2023 r. działalność kontynuowało Centrum Aktywności Obywatelskiej, zlokalizowane przy ul. Krakowskiej 34, w którym swoją siedzibę ma Sekcja ds. Przeciwdziałania Bezdomności. W ramach profilaktyki na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w analizowanym roku podejmowano następujące działania: wspieranie w dążeniach do nawiązania relacji rodzinnych i powrotu do rodziny, monitorowanie posiadania dokumentów tożsamości umożliwiających pełny udział w życiu społecznym, motywowanie do aktywności samopomocowej, edukacja w zakresie pełnienia ról społecznych (mąż, żona, rodzic, obywatel, pracownik, klient pomocy społecznej itp.) i wiążącej się z nimi odpowiedzialności, motywowanie osób w kryzysie bezdomności do korzystania z pobytu w ośrodkach readaptacyjnych, informowanie o dostępnym poradnictwie psychologicznym, prawnym i zawodowym oraz możliwościach skorzystania ze wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe.

Straż Miejska w Częstochowie

W 2023 r. Straż Miejska w Częstochowie realizowała wiele zadań, które bezpośrednio lub pośrednio związane były z osobami bezdomnymi.

Straż Miejska bardzo często podejmuje interwencje wobec osób nietrzeźwych i osób w kryzysie bezdomności. Mając na względzie ich zdrowie i życie strażnicy w okresie zwłaszcza jesienno-zimowym obejmują szczególnym nadzorem miejsca pobytu osób w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach szczególnie narażonych na niskie temperatury. W 2023 r. dyżurny Straży Miejskiej otrzymał od mieszkańców 941 zgłoszeń dotyczących osób w kryzysie bezdomności, strażnicy dokonali 3 046 kontroli miejsc ich przebywania osób, 67 osób przekazano Pogotowiu Ratunkowemu, 46 osób umieszczono w przytulisku, a 293 osoby umieszczono w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie. Ponadto na bieżąco monitorowano miejsca, w których przebywały osoby w kryzysie bezdomności i podejmowano działania interwencyjne w stosunku do osób przebywających m.in. na dworcach, klatkach schodowych i innych miejscach nienadających się do zamieszkania, w których przebywanie groziło utratą zdrowia czy życia. Podejmowano interwencje wobec osób w kryzysie bezdomności dopuszczających się czynów zabronionych przekazywano informacje o osobach w kryzysie bezdomności przebywających na dworcach i w innych miejscach nienadających się do zamieszkania do wiadomości MOPS; ściśle współpracowano z pracownikami socjalnymi MOPS, organizacjami pozarządowymi, np. Fundacją Chrześcijańską „Adullam”, oraz ze streetworkerami; przewożono osoby w kryzysie bezdomności do noclegowni, przytulisk i Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi lub przekazywano je Pogotowiu Ratunkowemu, w okresie szczególnie niskich temperatur we współpracy z pracownikami MOPS rozwożono ciepłe posiłki osobom przebywającym w miejscach narażonych na niskie temperatury, reagowano na wszelkie sygnały mieszkańców zgłaszających interwencje dotyczące osób w kryzysie bezdomności, informowano społeczność lokalną o występujących zagrożeniach dla osób narażonych na zamarznącie oraz apelowano o konieczności reagowania na powyższe sytuacje przy wykorzystaniu strony internetowej Straży Miejskiej i przy stałej współpracy z lokalnymi mediami. W celu zminimalizowania ryzyka utraty zdrowia lub życia osób w kryzysie bezdomności współpracowano z dzielnicowymi poszczególnych komisariatów Policji w Częstochowie, Częstochowskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Urzędem Miasta Częstochowy, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Pogotowiem Ratunkowym, Caritasem, Fundacją Chrześcijańską „Adullam”, Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy Agape i innymi podmiotami.

9. Miasto przyjazne seniorom

Częstochowa stale powiększa katalog różnych aktywności i programów dedykowanych seniorom.

W 2023 r. Miasto kontynuowało realizację programu „Częstochowa wspiera Seniorów”, który tworzy

warunki do działań promujących aktywność seniorów, zapewniających im poczucie bezpieczeństwa oraz określa zadania związane z przystosowaniem infrastruktury do potrzeb i możliwości osób starszych.

W analizowanym roku realizowano również Program Działań na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030, który stanowi podstawę do wdrażania trwałych i systemowych rozwiązań na rzecz seniorów zamieszkujących w mieście, wyznaczając zadania służące osiągnięciu celu głównego, jakim jest poprawa jakości życia osób starszych, zaspokojenie ich potrzeb, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz kształtowanie w społeczeństwie pozytywnego obrazu seniorów.

W 2023 r. na terenie miasta funkcjonowały podmioty i podejmowane były następujące przedsięwzięcia na rzecz seniorów:

- **Biuro Obsługi Seniora** – przeniesione zostało do budynku parterowego pozbawionego barier architektonicznych mieszczącego się w budynku Urzędu Miasta przy ul. Śląskiej 3/5. Ma na celu koordynację działań realizowanych na terenie miasta, zarówno przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie, jak i partnerów społecznych czy Uniwersytety III Wieku. Równoległe działa numer informacyjny 34 370 71 11, pod którym seniorzy, w godzinach pracy Urzędu, mogą uzyskać wszystkie informacje w zakresie realizowanych na ich rzecz działań;
- **roczny bilet miejski dla seniora** – częstochowskie emerytki powyżej 60. roku życia i emeryci powyżej 65. roku życia mogą korzystać z biletu emerytalnego – rocznego; bilet kosztuje 115 zł; w 2023 r. wydano 9 021 biletów na łączną kwotę 1.028.093,72 zł. Bezpłatne przejazdy środkami Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie na terenie miasta przysługują seniorom powyżej 70. roku życia;
- **projekt „W ochronie życia i zdrowia** – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic”. Projekt realizowany od 1 września 2020 r. do 30 września 2023 r. skierowany do seniorów 65+ z Częstochowy i wdraża w miejscu zamieszkania zdalne usługi zdrowotne dopasowane do potrzeb, tzw. teleopiekę i telemedycynę. Realizatorami projektu są: Stowarzyszenie „EBI Association”, OPIEKANOVA Sp. z o.o. i jej NZOZ OPIEKANOVA, lider opieki kardiologicznej – TELEMEDYCYNĄ Polska S.A. oraz Miasto Częstochowa, od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wsparło 40 osób starszych usługą teleopieki (wartość 10.100,00 zł);
- **„Dzienne Domy „Senior+”** – w Częstochowie działają dwa takie domy przy ul. Rapackiego 3/5 (prowadzony przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej; w 2023 r. wsparciem objęto 37 osób) i przy ul. Marysia 93 (prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy; w 2023 r. wsparciem objęto 35 osób). W placówkach organizowane są zajęcia edukacyjne, aktywizujące, kulturalno-oświatowe, terapia zajęciowa oraz aktywności ruchowej;

- **Częstochockie Centrum Aktywności Seniorów** – jego celem jest koordynacja działań na rzecz seniorów, podejmowanych dotąd przez różne instytucje oraz realizacja wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych. W ramach swojej działalności CCAS prowadzi m.in. Dzienny Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie przy ul. Staszica 10 w Częstochowie (w 2023 r. wsparciem w jego ramach objęto 36 osób);
- **Kluby Seniora** – prowadzone przez podmioty ekonomii społecznej, aktywizowały społecznie osoby starsze;
- **Uniwersytety Trzeciego Wieku** – formuła działalności edukacyjnej; w 2023 r. na terenie miasta działały 4 Uniwersytety Trzeciego Wieku: przy Politechnice Częstochowskiej, Aleja Armii Krajowej 19b, przy Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie, ul. Jerzego Waszyngtona 4/8, Stowarzyszenie Częstochowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Jasnogórska 8, Uniwersytet Trzeciego Wieku Akademii Polonijnej, ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego 4/6;
- **Miejska Rada Seniorów** – głównym jej celem jest służenie osobom starszym poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta; w 2023 r., odbyło się 9 posiedzeń Miejskiej Rady Seniorów w Częstochowie;
- **Karta seniora** – założeniem przedsięwzięcia było udostępnienie częstochowskim seniorom oferty zniżek, rabatów i promocji, celem zachęcenia ich do korzystania z wielu aktywnych form socjalizacji; w 2023 r. wydano 1 165 karty „Częstochowski Senior”;
- **bezpłatne bilety dla seniorów do parku wodnego** – wydano 1 500 biletów do parku wodnego;
- **Projekt „Międzypokoleniowe Centrum Aktywności Dzielnicy Zawodzie-Dąbie”** – realizowany w Bursie Miejskiej przez Stowarzyszenie Akademia Seniora w ramach Budżetu Obywatelskiego; w jego ramach zorganizowano: warsztaty plastyczne, spotkanie z kombatantem, wycieczkę, spotkania integracyjne, zajęcia sportowe, pikniki, przygotowywanie wianków świątecznych na warsztatach, spotkanie wigilijne;
- **działalność w ramach Partnerstwa „Częstochowa – seniorom”**, którego celem jest koordynacja działań na rzecz Seniorów oraz realizacja wszechstronnej aktywizacji; w 2023 r. odbyły się 3 spotkania Partnerstwa;
- **przeгляд chórów uniwersytetów trzeciego wieku województwa śląskiego** oraz województw ościennych – wspólnie z UTW Politechniki Częstochowskiej zorganizowano w Filharmonii Częstochowskiej występ 12 chórów;
- zorganizowano dla seniorów **„Andrzejki w Teatrze”**, z bezpłatnych biletów skorzystało blisko 400 osób;
- **„Aktywny senior”** – przeprowadzono konkurs, którego celem jest nagradzanie inicjatyw lub przedsięwzięć organizacji pozarządowych oraz seniorów i senierek aktywnych na rzecz swojej

grupy. Konkurs ma promować wszelkie działania na rzecz poprawy jakości życia seniorów w Częstochowie. Nagrody w Konkursie wręczone zostały podczas Seniorali;

- **„Koperty życia”** – wydawano w Biurze Obsługi Seniora koperty życia, których założeniem jest zapewnienie osobom starszym oraz samotnym wsparcie w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby medyczne. Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o pacjencie w jednym miejscu, tak by służby wezwane w sytuacji zagrożenia życia nie traciły czasu na poszukiwania o nim informacji;
- **Place rekreacji ruchowej dla seniorów** – na koniec 2023 r. w mieście funkcjonowało 35 placów rekreacji ruchowej;
- **Pomoc prawna dla seniorów** – w ramach funkcjonujących w Częstochowie 9 Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej; w 2023 r. udzielono 1 271 porad dla seniorów (osób powyżej 60. roku życia), co stanowiło 33,6% wszystkich porad.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

Osoby w wieku senioralnym znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej w 2023 r. mogły korzystać z pomocy finansowej w formie zasiłków, na zasadach ogólnych obowiązujących w systemie pomocy społecznej. Jednocześnie seniorzy mieli możliwość korzystania z pomocy i usług realizowanych przez częstochowskie ośrodki wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Kierowanie do ośrodków wsparcia świadczących pomoc i usługi dla seniorów

nazwa placówki	liczba decyzji	liczba osób objętych pomocą
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Staszica 10	68	36
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Rapackiego 3/5	68	37
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Marysia 93	53	35

W 2023 r. wydano 1140 decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 627 podopiecznych oraz 59 decyzji dla 32 podopiecznych objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Zadania z tego zakresu były realizowane przez Spółdzielnię Socjalną „Jasne, że zmiana” w Częstochowie.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

usługi opiekuńcze - rodzaj usług	liczba osób
usługi opiekuńcze	627
w tym:	
osoby samotne	200
osoby samotnie gospodarujące	385
osoby zamieszkałe z rodziną	42
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:	32
osoby samotne	29
osoby zamieszkałe z rodziną	3

Osoby wymagające całodobowej opieki, zgodnie ze złożonym wnioskiem kierowane były również do innych domów znajdujących się na terenie innych powiatów, na podstawie wcześniejszych uzgodnień z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie i Ośrodkami Pomocy Społecznej.

W 2023 r. umieszczono 72 osoby z terenu miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej, z czego 51 osób w domach pomocy społecznej położonych na terenie miasta Częstochowy, w tym w DPS przy ul. Wieluńskiej 1, ul. Wesołej 14, ul. św. Jadwigi 84/86 oraz przy ul. prof. Stanisława Kontkiewicza 2, natomiast 2 osoby zostały umieszczone w Domu Pomocy Społecznej Domus Misericordiae w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 28. Ponadto 19 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej poza terenem naszego miasta m.in. w Lublińcu, Blachowni, Poraju, Turowie, Woli Czaryskiej, Załęczu Małym, Gierałcicach, Końskich oraz we Włoszczowej.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w Częstochowie w 2023 r.

Osoby umieszczane w domach pomocy społecznej w Częstochowie

nazwa domu	liczba miejsc	liczba osób umieszczonych
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Wincentego a' Paulo w Częstochowie dla osób w podeszłym wieku, ul. Wieluńska 1	135	40
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługującym Ubogim w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, ul. Wesoła 14	85	6
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Braci Albertynow w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn, ul. św. Jadwigi 84/86	82	5
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Konkiewicza 2	192	12

Po trzyletniej przerwie i czasowym zawieszeniu Akcji „Kawiarenka dla Seniora”, związanym z obowiązującym w tych latach na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem zagrożenia epidemicznego i stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w okresie od sierpnia do października 2023 roku zrealizowano XIII Edycję Akcji „Kawiarenka dla Seniora”. Dzięki

uprzejmości lokalnych restauratorów, częstochowscy seniorzy w wybranych kawiarniach, restauracjach i klubach mogli za symboliczne 2 zł kupić kawę bądź herbatę. Beneficjentami Akcji byli mieszkańcy Częstochowy (kobiety i mężczyźni powyżej 60. roku życia), bez względu na wysokość posiadanego dochodu. Podstawowym założeniem Akcji była aktywizacja osób w wieku senioralnym oraz umożliwienie tej grupie osób pełniejszego udziału w życiu społecznym naszego miasta. Częstochowski MOPS koordynował działania związane z przygotowaniem i samą realizacją Akcji. W 2023 r. udział w akcji brało 12 lokali gastronomicznych. Wydano 1.669 kuponów uprawniających do zakupu kawy lub herbaty za 2 zł.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie realizował również następujące formy wsparcia, którymi objął seniorów: realizacja Programu Rządowego „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023: 115 osób (kwota: 1891645,57 zł); realizacja Programu Rządowego „Opieka Wytchnieniowa – edycja 2023” – pomoc uzyskało 78 osób z niepełnosprawnością (kwota: 466 752,00 zł); zasiłki stałe, celowe, zasiłki specjalne – 1 034 osoby (kwota: 4 128 587 zł);

- pomoc w ramach Programu Rządowego „Posiłek w szkole i w domu” – 450 osób (kwota: 712 764,82 zł); dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych dla 104 osób, posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności; dofinansowanie do zakupu wyrobów medycznych dla 1 001 osób; dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla 550 osób.

Częstochowskie Centrum Świadczeń

W 2023 r. Częstochowskie Centrum Świadczeń udzielało osobom starszym następujące świadczenia:

1. zasiłek pielęgnacyjny otrzymało 1 737 osób;
2. świadczenie pielęgnacyjne wypłacono dla 331 osób;
3. specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono dla 32 osób;
4. zasiłek dla opiekuna wypłacono dla 11 osób;
5. dodatek mieszkaniowy otrzymało 1 439 osób;
6. dodatek osłonowy otrzymało 17 osób;
7. dodatek węglowy otrzymało 615 osób;
8. dodatek do źródeł ciepła otrzymało 10 osób, dodatek gazowy (refundacja podatku VAT) – 124 osoby;
9. dodatek elektryczny – 207 osób.

Wydział Zdrowia

W 2023 r. Wydział Zdrowia realizował następujące programy polityki zdrowotnej dla seniorów:

- „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów, mieszkańców miasta

Częstochowy na lata 2013-2017” – kontynuacja programu na lata 2018-2022 - kontynuacja na lata 2023-2027. Celem programu jest zwiększenie komfortu życia osób po 65. roku życia z dysfunkcją narządu ruchu; w 2023 r. w programie udział wzięło 498 osób;

- „Szczepienia przeciw grypie dla mieszkańców miasta Częstochowy z grup szczególnego ryzyka”. Beneficjentami programu są m.in. mieszkańcy miasta powyżej 65. roku życia. Celem programu jest zapobieganie zachorowaniom na grypę wśród mieszkańców miasta Częstochowy poprzez zwiększenie dostępności do szczepień przeciwko grypie. W 2023 r. zaszczepiono 656 osób;
- „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy”. Beneficjentami programu byli mieszkańcy miasta po 55 roku życia nieuodpornieni przeciwko pneumokokom. W 2023 r. zaszczepiono 255 osób.

Wydział Kultury i Sportu

Seniorki i seniorzy korzystają z oferty w obszarze:

- 1) kultury i jej upowszechniania,
- 2) w obszarze kultury fizycznej, turystyki i rekreacji miasta, przygotowanej dla wszystkich mieszkank i mieszkańców.

Samorządowe instytucje kultury, realizując swoje zadania statutowe, podejmują również współpracę z podmiotami działającymi na rzecz osób starszych, np. z organizacjami pozarządowymi.

Ważniejsze przedsięwzięcia adresowane do seniorów i ich rodzin, realizowane w 2023 r. przez Wydział Kultury i Sportu, samorządowe instytucje kultury oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji:

- organizacja Częstochowskiego Święta Seniorów - „Senioralia” (w programie wydarzenia artystyczne i rozrywkowe oraz działania propagujące aktywność fizyczną i zdrowy styl życia);
- organizacja 31. Dni Częstochowy – w programie propozycje, z których mogli skorzystać seniorzy;
- udział samorządowych instytucji kultury w akcji „Weekend dla Seniora” (akcja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego);
- promocyjne ceny biletów dla seniorów, oferowane przez samorządowe instytucje kultury;
- organizacyjne i finansowe (dotacje m.in. w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Miasta Częstochowy) wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz i/lub z udziałem osób starszych w obszarze kultury, sportu i rekreacji oraz ich upowszechniania;
- wprowadzanie przez samorządowe instytucje kultury rozwiązań likwidujących bariery architektoniczne;
- organizacja przez Bibliotekę Publiczną im. dr. Władysława Biegańskiego cyklu spotkań w ramach

projektu „Biblioteka na zdrowie! ;

- organizacja przez Bibliotekę Publiczną im. dr. Władysława Biegańskiego (w placówkach filialnych) cyklicznych zajęć warsztatowych z zakresu rękodzieła, obsługi komputera itp.;
- oferowanie przez Bibliotekę Publiczną im. dr. Władysława Biegańskiego usługi „Książka na telefon”;
- organizacja przez Bibliotekę Publiczną im. dr. Władysława Biegańskiego wernisaży, wystaw, w tym ekspozycji prac autorstwa osób starszych (osób zrzeszonych w stowarzyszeniach działających na rzecz seniorów oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku);
- prowadzenie przez Miejski Dom Kultury zajęć adresowanych do osób starszych – zajęcia kroju i szycia, modelarskie, ceramiczne, plastyczne i fotograficzne;
- prezentacja przez Teatr im. Adama Mickiewicza spektakli zamkniętych, wyłącznie dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- realizacja przez Teatr im. Adama Mickiewicza akcji „Teatr 60+” – Teatr przyjazny osobom po 60. roku życia;
- organizacja przez Filharmonię Częstochowską im. Bronisława Hubermana Koncertów dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- współorganizacja przez Filharmonię Częstochowską im. Bronisława Hubermana Przeglądu Chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku z województwa śląskiego i ościennych;
- zorganizowanie przez Filharmonię Częstochowską im. Bronisława Hubermana koncertu Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum w Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie;
- organizacja przez Filharmonię Częstochowską im. Bronisława Hubermana koncertów adresowanych do całych rodzin, związanych z obchodzonymi wspólnie świętami, uroczystościami;
- organizacja przez Muzeum Częstochowskie wystaw, oprowadzań kuratorskich, spotkań, wykładów tematycznych, warsztatów – wydarzeń z dużym, w odniesieniu do ogólnej grupy odbiorców, udziałem seniorów;
- współorganizacja przez Muzeum Częstochowskie 43. Wystawy Malarstwa Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza;
- organizacja przez Miejską Galerię Sztuki – wystaw, spotkań z artystami, imprez interdyscyplinarnych, przez Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater” – koncertów, spotkań literackich i promocji książek, pokazów filmowych, wystaw, warsztatów, a przez Miejski Dom Kultury – koncertów i wystaw – wydarzeń z dużym, w odniesieniu do ogólnej grupy odbiorców, udziałem seniorów;
- udostępnianie sali Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” na organizację warsztatów literackich Klubu „Złota Jesień” oraz spotkań seniorów z Klubu „Pstryk”;

- realizacja przez Kino Studyjne OKF Iluzja cyklu „Kino Seniora”;
- edukacja teatralna połączona z psychoedukacją podczas realizacji programu „Dobra profilaktyka jest sztuką”, w ramach którego seniorzy korzystali z oferty Teatru im. Adama Mickiewicza oraz Miejskiego Domu Kultury;
- działania realizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w ramach akcji „Aktywny Senior”.

Wydział Edukacji

W roku 2023 Wydział Edukacji i jednostki mu podległe realizowali przedsięwzięcia kierowane do seniorów i ich rodzin, m. in: organizacja uroczystych obchodów Dnia Babci i Dziadka; przygotowanie kartek bożonarodzeniowych dla seniorów; festyny rodzinne z okazji Dnia Dziecka; Jasełka dla Babci i Dziadka; zajęcia prowadzone przez babcie – pieczenie pierników; udział osób starszych (babć i dziadków uczniów szkół) w uroczystościach, akademiach organizowanych w szkołach (Pasowanie na ucznia klasy pierwszej, Jasełka); integracja podczas wycieczek szkolnych, spotkań przy ognisku; zaangażowanie osób starszych w działania na rzecz szkoły: kiermasz bożonarodzeniowy, wielkanocny, pieczenie ciast na zabawy szkolne, festyny.

Wigilia dla emerytowanych pracowników szkoły; Piknik Rodzinny; kartki świąteczne dla samotnych seniorów; pomoc w organizacji Śniadania Wielkanocnego dla osób w wieku senioralnym, samotnych, chorych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej – w ramach Partnerstwa na Rzecz Aktywności Lokalnej „Stare Miasto – Nowe życie”; wizyty w Zakątku Seniora przy ul. Ogrodowej; Piknik dla mieszkańców dzielnicy Zawodzie-Dąbie, zorganizowany z Akademią Seniora; działalność Stowarzyszenia „Błękitna gwiazda” – promowanie kultury francuskiej wśród seniorów (cykliczne spotkania na terenie szkoły); udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Przybij piątkę rodzinie”; projekt „Drzewo genealogiczne”; czytanie dzieciom bajek w przedszkolu przez babcie i dziadków w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”; Dzielnicowy Dzień Seniora; współpraca z dziennymi domami pomocy społecznej w ramach Międzypokoleniowego Centrum Edukacyjnego; cykle zajęć edukacyjnych mających na celu kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych; kartki dla osób starszych – samotnych; współpraca z hospicjum i domami pomocy społecznej; przedstawienia dla babć i dziadków; BohaterON – włącz historię! – akcje przypominające dzieciom o bohaterach narodowych – naszych dziadkach/pradziadkach; realizacja w klasach I-III projektu „Jak babcia i dziadek byli mali”; zajęcia „Hobby naszych dziadków”; Herbatka dla Seniora – podarowanie herbat seniorom w Domu Opieki w ramach projektu „Piękna nasza Polska cała”; organizacja „Dni Seniora”.

Komenda Miejska Policji w Częstochowie

Komenda Miejska Policji w Częstochowie w roku 2023 r., zrealizowała następujące działania służące zwiększeniu bezpieczeństwa seniorów:

- kampania profilaktyczna „Senior-NET” (cykl prelekcji, szkoleń, audycja radiowa, konkurs radiowy, ulotka, plakat informacyjny)- zrealizowano - 54 spotkanie w trakcie których przeszkolono 1753 osoby;
- #ZnamTeNumery kampania Komendy Głównej Policji (prelekcje, materiały medialne)-zrealizowano - 3 spotkanie w trakcie których przeszkolono 623 osoby;
- działania profilaktyczne w ramach „Senioralii Częstochowskich” (prelekcje, audycja radiowa); 1 spotkanie w trakcie których przeszkolono 830 osoby,

10. Częstochowa osobom z niepełnosprawnością

W ramach realizacji „Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Częstochowie do roku 2030”, w 2023 r. podejmowano m.in. następujące działania:

- przyznano dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla 609 osób z niepełnosprawnością (w tym 117 dzieci) oraz 473 opiekunów na łączną kwotę 1 855 009,00 zł;
- dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla 57 osób z niepełnosprawnością (w tym 9 dzieci) na kwotę 49 187,00 zł oraz dla 4 Stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych na kwotę 22 858,00 zł;
- udzielono dofinansowania na likwidację barier architektonicznych dla 37 osób z niepełnosprawnością (w tym 4 dzieci) oraz likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych dla 78 osób (w tym 5 dzieci), wydając ogółem na ten cel 1 100 000,00 zł;
- w ramach działalności bezpłatnej wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Częstochowy wypożyczono 37 osobom łóżko ortopedyczne sterowane pilotem, wózki i kule inwalidzkie oraz balkoniki czterokołowe;
- dofinansowano koszty działalności trzech Warsztatów Terapii Zajęciowej, wydając na ten cel ze środków PFRON kwotę 2 507 160 zł; z budżetu Miasta Częstochowy przeznaczono na ten cel 278 573,34 zł;
- dofinansowano zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 3080 osób z niepełnosprawnością (w tym: 82 dzieci), na łączną kwotę 1 785 551,00 zł;
- zorganizowano transport dla dorosłych osób z niepełnosprawnością z terenu miasta Częstochowy; wydankowano na ten cel w czasie realizacji zadania przez MPK – łącznie 727 755,90 zł;
- dofinansowano koszty uzyskania prawa jazdy kategorii B1 dla 4 osób na kwotę 11 588,00 zł;
- udzielono pomocy 12 osobom z niepełnosprawnością na zakup wózka o napędzie elektrycznym na kwotę 246 055,00 zł oraz 9 osobom na zakup skutera inwalidzkiego lub przystawki elektrycznej do wózka ręcznego na łączną kwotę 74 250,00 zł. Dodatkowo 3 osobom przyznano

dofinansowanie na utrzymanie sprawności technicznej posiadanych przez te osoby wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, przyznając na ten cel kwotę 5 844,00 zł;

- dofinansowano w łącznej wysokości 83 515,00 zł koszty przystosowania samochodu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności dla 10 osób;
- 17 osobom z niepełnosprawnością przyznano dofinansowanie w łącznej wysokości 358 388,00 zł do zakupu protezy na III stopniu zaawansowania technologicznego; Dodatkowo 1 osobie przyznano dofinansowanie w wysokości 10 054,00 zł na utrzymanie sprawności technicznej protezy III stopnia.
- udzielono pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, przyznając na ten cel dofinansowania dla 13 osób z niepełnosprawnością na kwotę 31 523,00 zł;
- dofinansowano koszty zakupu sprzętu elektronicznego dla 176 osób z niepełnosprawnością, przeznaczając na ten cel kwotę 1 685 265,00 zł. Dofinansowano również szkolenia w zakresie nabytego sprzętu na kwotę 125 400,00 zł dla 56 osób, a 1 osobie przyznano pomoc na utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego nabytego w ramach Programu „AS”;
- dofinansowano koszty nauki na poziomie wyższym, zawierając 131 umów na kwotę 325 101,00 zł;
- w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie pomocą objęto 123 osoby;
- dla 36 dzieci w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie świadczone usługi opieki wychowawczej w formie pobytu dziennego, sfinansowane z środków pozabudżetowych, pozyskanych w ramach Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie 40 842,40 zł;
- 44 osoby z niepełnosprawnością skorzystały z pomocy w formie pobytu w Domu Dziennego Pobytu, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w Częstochowskim Centrum dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi skorzystało 11 osób;
- osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, korzystające z systemu pomocy społecznej obejmowano pomocą w formie pracy socjalnej;
- przyznano dofinansowanie w wysokości 242 267,00 zł do kosztów zorganizowania przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością 41 imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym, w których uczestniczyły 1973 osoby z niepełnosprawnością (w tym: 31 dzieci);
- zorganizowano pomoc w wykonywaniu codziennych czynności i w funkcjonowaniu w życiu społecznym dla 115 osób z niepełnosprawnością w formie usług asystenckich. Było to możliwe dzięki Programowi „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023”. Zrealizowano

45 928,5 godzin usług. Zadanie zostało zlecone do wykonania trzem organizacjom pozarządowym: Fundacji Oczami Brata, Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Częstochowie oraz Spółdzielni socjalnej „Jasne, że zmiana”. Realizatorzy wydatkowali na ten cel środki finansowe w wysokości 1 891 645,57 zł. przekazane przez Wojewodę Śląskiego Gminie Miastu Częstochowa z Funduszu Solidarnościowego.

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Stanisława Konkiewicza 2 w Częstochowie

W 2023 r. realizował, w ramach wsparcia osób z niepełnosprawnością, obligatoryjne działania statutowe, a także przedsięwzięcia prowadzone w partnerstwie z Częstochowskim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością PERASADA:

- udział mieszkańców placówki w imprezach organizowanych na terenie miasta, meczach (RKS Raków, CKM Włóknierz), koncertach, spektaklach, regionalnych i międzypowiatowych konkursach plastycznych; w okresie letnim w ogrodzie oraz sali widowiskowej DPS prowadzone były zajęcia rekreacyjne: gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, turnieje oraz biesiady i grille;
- włączenie się mieszkańców Domu w wolontariat na terenie placówki – wspieranie osób mających problem z pamięcią, poprzez pomoc w docieraniu na czas na poszczególne zajęcia terapeutyczne, na posiłki itp.;
- współpraca z czterema zakładami pracy, w których aktywnie działało 9 mieszkańców placówki;
- „Majowe Granie” – spotkanie integracyjne dla mieszkańców DPS i ich rodzin (sfinansowane przez Stowarzyszenie PERASADA – 15.570,00 zł);
- Projekt Profilaktyczny Od-Nowa – projekt dla 20 osób z terenu miasta, w tym 10 mieszkańców DPS, sfinansowany ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022 – 2025 (61.198,00 zł);
- Program Rekreacyjny dla Mieszkańców DPS (wyjścia na basen, nordic walking, wyjścia na kręgle) - sfinansowany ze środków PFRON w ramach działalności Stowarzyszenia PERASADA – 9.507,60 zł;
- Mini Arboretum w ogrodzie DPS (sfinansowane przez Stowarzyszenie PERASADA - 11613 zł);
- Ogród Społeczny w DPS - (dofinansowanie z CUK) – 6995,05 zł;
- Mały Budżet Obywatelski w DPS – motywowanie mieszkańców DPS do działań obywatelskich w ramach wewnętrznej procedury opartej na założeniach miejskiego Budżetu Obywatelskiego (dofinansowanie: 4 000 zł z DPS i 4 000 zł z Częstochowskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością PERASADA – realizacja projektu „Wycieczka do Krakowa”);
- Festiwal Moc-Art VI Edycja (dofinansowany w ramach konkursu pn.: „Śląskie przyjazne niepełnosprawnym” - warsztaty teatralne, plastyczne i wokalne, koncert finałowy w MDK

w Częstochowie - sfinansowany przez Stowarzyszenie PERASADA – 38220 zł);

- Projekt „Dzielnia z herbem w tle” (sfinansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności Rządowego Programu FIO NOWEFIO na lata 2021-2030); zadanie kierowane do mieszkańców Dzielnicy Wyczerpy – Aniołów, rozpoczęte we wrześniu 2022 r.; w ramach Strefy Animacji aktywowani są: dzieci, młodzież, wolontariusze, dorośli, seniorzy. Prowadzony jest nordic walking, zajęcia z seniorami – zajęcia warsztatowe z animatorem, np. pisanie gazetki, zajęcia warsztatowe dla dorosłych – spotkania obywatelskie lokalnego animatora z mieszkańcami - sfinansowane przez Stowarzyszenie PERASADA – 270000 zł);
- Współpraca z placówkami oświatowymi (przedszkola, szkoły, ośrodek wychowawczy) – występy artystyczne, warsztaty plastyczne/ kulinarne na terenie Placówki.

11. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Wydział Polityki Społecznej i podległe mu jednostki, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Częstochowskie Centrum Świadczeń i Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, podjęli w 2023 r. szereg działań, wśród nich m.in.:

- kontynuowano realizację projektu pn. „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz. 1”; współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Zadania zrealizowane w ramach projektu: 1. Centrum Dialogu Społecznego (kompleksowe wsparcie dla rodzin z Ukrainy - koordynator pomocy uchodźcom, tłumaczenia oraz tłumaczenia przysięgłe, pomoc prawna), 2. Szkolenia i działania integracyjne (warsztaty folkowe/ludowe, gimnastyka słowiańska, festiwal wielokulturowy, wyjścia integracyjne, zajęcia wyrównawcze dla dzieci, warsztaty antydyskryminacyjne dla pracowników instytucji i nauczycieli);
- zapewniano posiłek dla dzieci i młodzieży z Ukrainy – w wysokości 22 562,10 zł;
- przyznawano pomoc w postaci stypendium szkolnego – dla 26 uczniom z Ukrainy, na kwotę 21 130,03 zł, pochodzącą z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy
- przyznawano zasiłki okresowe;
- kierowano do uczestnictwa w zajęciach centrum integracji społecznej;
- na bieżąco informowano o dostępnych formach wsparcia np. w zakresie świadczeń realizowanych przez instytucje pomocowe i Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- motywowano do aktywnego poszukiwania pracy oraz do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie;
- prowadzono nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego,

- prowadzono procedury związane z ustanowieniem opiekuna tymczasowego dla małoletnich obywateli Ukrainy;
- w 2023 roku. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie kontynuował realizację projektu pn. „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz. 3”; współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wsparciem w ramach projektu zostało objętych 144 osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Celem głównym projektu była poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasto Częstochowa;
- Częstochowskie Centrum Świadczeń realizowało świadczenia z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. jednorazowe świadczenia dla obywateli Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe (wypłacono 882 jednorazowych świadczeń w kwocie 264 600,00 zł), świadczenia rodzinne (wypłacono 2 279 świadczeń w kwocie 1 081 814,65 oraz opłacono składki ZUS za osoby uprawnione w kwocie 149 617,80 zł), wypłaty dla osób oraz innych podmiotów, które udzieliły schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy przekroczyli granicę polsko-ukraińską od 24 lutego 2022 r. (zrealizowano wypłaty za 188 899 osobodni w kwocie 7 555 960,00 zł);
- w 2023 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie złożono 6 781 oświadczeń podmiotu nieświadczącego usług w zakresie pracy tymczasowej o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz oświadczeń podmiotu działającego jako agencja pracy tymczasowej o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w charakterze pracownika tymczasowego. Do ewidencji wpisano 6 498 oświadczeń. Największa liczba oświadczeń dotyczyła obywateli Ukrainy (2 882), czyli prawie 45% wszystkich wpisanych do ewidencji.
- zlecono Towarzystwu Przyjaciół Dzieci, Oddział Okręgowy w Częstochowie, realizację zadania publicznego pn. „Zapewnienie wsparcia rodzinie poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego” w ramach projektu pn. „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz. 2”; współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach zadania opieką objęto dzieci z Ukrainy w 3 placówkach

wsparcia dziennego o łącznej wartości 312.425 zł, w tym 237.458,75 ze środków unijnych;

Projekty unijne realizowane przez Wydział Polityki Społecznej i jednostki mu podległe

nazwa projektu	jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	okres realizacji	wydatki w 2023 r.
Przyszłość to My – CIS rozwój	MOPS	2019-2023	126 335,05 zł
Akcja – Aktywizacja II	MOPS	2021-2023	3 008,20 zł
Aktywizacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie	PUP	2023-2024	7 779 111,30 zł
Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz.1	GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA	2022-2023	499 925,00 zł
Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gmina Miasto Częstochowa – cz.3	MOPS	2022-2023	422 441,04 zł

5. KULTURA

INSTYTUCJE KULTURY

TEATR IM. ADAMA MICKIEWICZA

Podstawowa działalność merytoryczna

W 2023 r. Teatr im. Adama Mickiewicza zaprezentował 204 wydarzenia artystyczne, 187 przedstawień/koncertów własnych, 15 impresaryjnych i 2 w objeździe. Były to projekty zrealizowane w różnych konwencjach sztuki teatralnej - od przedstawień kameralnych po widowiska wieloobsadowe, projekty poetycko-sceniczne, literackie i muzyczne.

W siedzibie zaprezentowano 33 tytuły (spektakle, salony, czytanie performatywne, koncerty), tytuły własne - 25, impresaryjne – 8, w tym:

- na Scenie Dużej: 170 pokazów (w tym 13 pokazów impresaryjnych),
- na Scenie Kameralnej im. Iwo Galla: 32 pokazy (w tym 2 pokazy impresaryjne).

W 2023 r. wystawiono 7 premier:

- 1) „Kariera Nikodema Dyzmy” na podstawie powieści T. Dołęgi-Mostowicza, reżyseria – Gabriel Gietzky (premiera: 1 kwietnia),
- 2) „BUM” M. von Mayenburga, reżyseria – Iwo Vedral (premiera: 27 maja),
- 3) „Polowanie” I. Szatrawskiej, reżyseria – Piotr Pacześniak (prapremiera: 7 października),
- 4) „Jak zostać smokiem?”, opowieść inspirowana baśniami japońskimi, tekst i reżyseria: Karolina Okurowska-Wabnic (premiera: 18 listopada),
- 5) „Ukochany spod poduszki” - spektakl muzyczny w reżyserii i wykonaniu aktorek częstochowskiego Teatru: Marty Honzatko i Iwony Chołuj (premiera: 30 listopada),
- 6) „Świąteczna gorączka” - koncert piosenek w wykonaniu Marty Honzatko i Hanny Zbyryt (premiera: 10 grudnia),
- 7) „Zemsta” w oparciu o komedię A. Fredry, reżyseria: Joanna Drozda (premiera: 30 grudnia).

W 2023 r. powstał również spektakl „Ulica Miła”. W przedstawieniu wzięli udział uczestnicy IV edycji warsztatów teatralnych dla dorosłych. Scenariusz, reżyseria, choreografia – Marek Ślosarski.

Premiera: 20 maja.

Edukacja teatralna

Działania podejmowane w 2023 r. przez Teatr w zakresie szeroko pojętej edukacji teatralnej:

- kontynuacja projektu „Szkoła Teatru” - prezentacje przedstawień dla młodzieży szkolnej,
- organizacja lekcji teatralnych pt. „Od scenariusza do premiery”,
- zwiedzanie kulis Teatru z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru,
- kontynuacja spotkań z publicznością po spektaklu „Stopklatka”,
- realizacja kolejnej edycji projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką”,

- tygodniowe warsztaty profilaktyczno-teatralne dla młodzieży „Nie biorę, chcę żyć” (we współpracy z Komendą Miejską Policji w Częstochowie). Łącznie 5 edycji warsztatów: warsztaty feryjne, warsztaty prewencyjne, 2 edycje warsztatów Fredrowskich, warsztaty czteromiesięczne.

Zorganizowano 2 Salony poezji w siedzibie Teatru:

- 17 października - Salon Poezji wieńczący warsztaty prewencyjne, oparty na twórczości Ewy Ekiert-Jaworskiej,
- 5 listopada – Salon Poezji oparty na twórczości Leny Ciaś.

Odbyły się także:

- spotkania edukacyjne dla dzieci i młodzieży po spektaklach realizowanych w ramach IV edycji projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką” (spektakle: „Grupa krwi”, „Stopklatka”, „Czerwony Kapturek”, „Trzy Świnki”, łączna liczba widzów – 1243 osoby),
- spotkania z Adamem Machalicą po „Stopklatce” - 4 przedstawienia w 2023 r. (w tym 1 przedstawienie w ramach ww. projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką”).

Konkursy, festiwale, przeglądy, nagrody, nominacje

- Teatr uczestniczył w II edycji projektu „Pamięć miasta” - cyklu wydarzeń performatywnych (spektakle, warsztaty, projekt społeczny, dyskusje, rozmowy, wystawa). „Pamięć miasta” to inicjatywa kierująca uwagę ku antropologii miasta i wielokulturowej historii Częstochowy, w której przed wojną mieszkało ponad 40 tys. Żydów. W ramach projektu w częstochowskim teatrze odbyły się: czytanie performatywne, spektakl „Święto wiosny”, spektakl „Valeska, Valeska, Valeska” (10, 11, 12 września),
- zorganizowano XX Przegląd Zespołów Teatralnych Szkół Średnich,
- Teatr otrzymał dofinansowanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (50 tys. zł) na realizację spektaklu „Zemsta” i działania okołoteatralne,
- zrealizowane w 2023 r. spektakle: „Jak zostać smokiem?” i „Polowanie” zakwalifikowano do Ogólnopolskiego Konkursu Na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej,
- spektakle: „Kariera Nikodema Dyzmy”, „Polowanie”, „Jak zostać smokiem?” i „Zemsta” zostały zakwalifikowane do plebiscytu „Złota Maski”,
- spektakl „Kandyd, czyli optymizm” Voltaire'a w reżyserii Rafała Szumskiego otrzymał Złotą Maskę w kategorii Najlepsze Przedstawienie Roku 2022.

Jubileusze aktorskie

- Jubileusz 35-lecia pracy artystycznej Antoniego Rota,
- Jubileusz 45-lecia pracy artystycznej Michała Kuli.

Współpraca

- z Miejską Komisją Rozwiązywania problemów Alkoholowych - organizacja IV edycji projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką”,
- z Komendą Miejską Policji w Częstochowie przy organizacji warsztatów edukacyjnych i salonu poezji dla młodzieży - „Nie biorę, chcę żyć”.

Sprzedaż/wymiana własnych spektakli, prezentacja gościnnych

- prezentacja spektaklu gościnnego „Seks po krakosku” (4 przedstawienia),
- prezentacja koncertu Katarzyny Groniec – „Konstelacje”,
- prezentacja spektaklu gościnnego „Wina Kupidyna” (4 przedstawienia),
- prezentacja spektaklu gościnnego „Madagaskar” – (2 przedstawienia),
- czytanie performatywne tekstu „Żywot i śmierć Hersza Libkina z Sacramento w Stanie Kalifornia” I. Szatravskiej w reżyserii Daniela Adamskiego w ramach Festiwalu Tożsamość Miasta, organizowanego przez Fundację Performa (z udziałem aktorów częstochowskiego Teatru: Agaty Ochoty-Hutyry, Teresy Dzielskiej, Małgorzaty Marciniak, Waldemara Cudzika, Bartosza Kopcia, Adama Hutyry).

Działania promocyjne i marketingowe

W 2023 r. Teatr podejmował następujące działania promocyjne i marketingowe:

- kontynuacja współpracy z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi,
- kontynuacja współpracy ze Sponsorami i Przyjaciółmi Teatru,
- utrzymanie dotychczasowych miejsc reklamowych w Częstochowie,
- podtrzymywanie i pobudzanie zainteresowania widzów działalnością instytucji poprzez regularne, codzienne publikowanie informacji na portalach społecznościowych, na stronie internetowej Teatru oraz poprzez newsletter,
- kontynuacja sprzedaży on-line Voucherów do Teatru (elektroniczne bony z wydłużonym terminem realizacji),
- cykliczne publikowanie informacji o planowanym repertuarze i wydarzeniach specjalnych,
- pozyskiwanie nowych widzów poprzez urozmaicone działania promocyjne on-line,
- kontynuacja programu Teatr 60+ - promocyjne bilety na spektakle dla osób w wieku 60+,
- kontynuacja projektu Teatr dla Gmin – promocyjne bilety dla mieszkańców gmin w regionie częstochowskim,
- kontynuacja miejskiego projektu „Rodzina plus” (ulgowe bilety dla rodzin wielodzietnych).

Inwestycje i remonty

W 2023 r. za kwotę 105 000,00 zł zrealizowano m.in.:

- naprawę i konserwację dachu na budynku Teatru,

- naprawę schodów wejściowych do części administracyjnej budynku Teatru,
- czyszczenie rynien na budynku Teatru,
- prace instalacyjno-montażowe w hydroforowni w Teatrze,
- naprawy hydrauliczne, udrożnienie i czyszczenie instalacji kanalizacyjnej w Domu Aktora,
- doszczelnienie instalacji gazowej w Domu Aktora.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. DR. WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO

Informacje ogólne

W 2023 r. miejską sieć placówek na terenie Częstochowy tworzyły: Biblioteka Główna (z Oddziałami: Wypożyczalnia Główna, Czytelnia Główna, Oddział dla Dzieci i Młodzieży oraz działami wewnętrznymi), a także osiedlowe filie biblioteczne, których ilość w III kwartale 2023 r. zmieniła się z 22 na 19. W trakcie roku dokonano połączenia Filii nr 16 z Filią nr 18, Filii nr 23 z Filią nr 10 oraz Filii nr 24 z Filią nr 15 (Uchwały nr 1066.LXXIX.2023, 1067.LXXIX.2023 i 1068.LXXIX.2023 Rady Miasta Częstochowy).

Na mocy porozumienia zawartego między Prezydentem Miasta Częstochowy i Starostą Powiatu Ziemskiego, Biblioteka kontynuowała opiekę merytoryczną nad 41 bibliotekami na terenie 16 gmin.

Wyniki czytelnicze

Placówki miejskiej sieci bibliotecznej obsługiwały czytelników w wypożyczalniach i czytelniach. Liczba aktywnych czytelników wyniosła 30 091 osób, co stanowi 14,5 % ogółu mieszkańców miasta.

W wypożyczalniach odnotowano 595 369 wypożyczeń (wydawnictwa zwarte: 563 061 woluminów, czasopisma: 3 081 jednostek, zbiory specjalne: 17 192 jednostki inwentarzowe, e-biblioteki: 12 035 wypożyczeń/pobrań). Średnia liczba wypożyczeń przypadających na jednego czytelnika wyniosła 19,8 jednostek inwentarzowych.

Liczba zbiorów udostępnionych w czytelniach wyniosła 38 209 jednostek (wydawnictwa zwarte: 6 404 woluminy, czasopisma: 29 710 jednostek, zbiory specjalne: 2 095 jednostek inwentarzowych).

Podstawową grupą użytkowników bibliotek stanowiły osoby pracujące (39%), następnie pozostali (32%) oraz osoby uczące się (29%). W strukturze wykorzystania księgozbiorów literatura piękna dla dorosłych stanowiła 73%, literatura piękna dla dzieci 16%, literatura pozabeletrystyczna 11%.

Zbiory biblioteczne

Uzupełnianie zbiorów bibliotecznych składało się z bieżącego zakupu nowości wydawniczych oraz z darów książkowych pozyskiwanych od sponsorów, autorów, wydawców itp. W 2023 r. na zakup nowości wydawniczych wydano 433 992 zł. Wartość materiałów pozyskanych w formie darów wyniosła 60 875 zł. Wskaźnik zakupu nowości wydawniczych (liczba tomów na 100 mieszkańców

w ciągu roku) wyniósł 7,1 wolumina, a po doliczeniu książek uzyskanych z innych wpływów 10,96 wolumina. Średnia cena zakupionej książki wyniosła 26,28 zł, a jednostki zbiorów specjalnych 52,34 zł. Zbiory Biblioteki powiększyły się o 22 710 woluminów wydawnictw zwartych, 76 woluminów roczników czasopism oraz 917 jednostek zbiorów specjalnych.

W ramach łączenia księgozbiorów wycofano z Filii nr 16, 23 i 24: 21 747 wol. (o wartości 339 480 zł) i 12 jednostek zbiorów specjalnych (o wartości 195 zł), z czego innym placówkom filialnym sieci przekazano 6 051 wol. (o wartości 114 143 zł) i 12 jednostek zbiorów specjalnych (o wartości 195 zł), a bibliotekom jednostek oświatowych różnych typów i szczebli przekazano dublety książek w postaci 10 732 wol. (o wartości 190 790 zł).

Na 31.12.2023 r. w sieci bibliotek publicznych Częstochowy znajdowały się zasoby w postaci 426 980 woluminów wydawnictw zwartych (o wartości 7 332 526 zł) i 25 561 jednostek zbiorów specjalnych (o wartości 519 506 zł).

Prenumerata dla Czytelni Czasopism obejmowała 149 tytułów bieżących czasopism, dzienników, magazynów ilustrowanych, a także periodyków o charakterze popularno-naukowym.

Odnotowano 166 580 wejść na stronę internetową Biblioteki, 790 027 wejść do katalogu online i 9 580 wejść do zbiorów zdigitalizowanych.

Pracownia Introligatorska wykonała oprawy 441 woluminów, w tym: 201 woluminów dla Biblioteki Głównej, 224 woluminy dla filii bibliotecznych oraz 16 woluminów dla podmiotów zewnętrznych.

Działalność informacyjno-bibliograficzna

Podstawową funkcją miejskich placówek bibliotecznych, poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów, była działalność informacyjna. W trakcie obsługi czytelniczej udzielono 39 477 informacji. W Dziale Informacyjno-Bibliograficznym opracowano i upowszechniono dla potrzeb czytelniczych 318 zestawień bibliograficznych z opisami 10 595 książek i artykułów. Kontynuowano prace związane z: bazą komputerową artykułów z czasopism, katalogiem centralnym wydawnictw zwartych, likwidacją katalogów kartkowych, uzupełnianiem katalogu online o wartościowe opisy niedostępne w katalogach innych bibliotek, aktualizacją danych przesyłanych przez Bibliotekę Narodową oraz Bibliografią Regionu Częstochowskiego za lata 2023-2025. Utrzymywano systematyczną współpracę z jednostkami oświatowymi, instytucjami kultury Częstochowy i okolic oraz z Urzędem Miasta w celu wymiany merytorycznej i pozyskiwania zbiorów do Oddziału Informacji Regionalnej. Na 294 nowe książki zainwentaryzowane do OIR 253 pozyskano nieodpłatnie. Uzupełniana, na bieżąco, kartoteka regionalna liczyła na koniec roku 58 424 rekordy.

Działalność kulturalna i edukacyjna

Środowiskowa działalność kulturalna i edukacyjna odbywała się w formie stacjonarnej.

Przygotowywane przedsięwzięcia były dedykowane odbiorcom w różnym wieku i o różnorodnych zainteresowaniach. Choć pamiętano o zajęciach dedykowanych odbiorcom dorosłym, zdecydowana większość przeprowadzonych spotkań skierowana była do dzieci. W 2023 r. zorganizowano blisko 800 spotkań i zajęć, z których skorzystało ponad 15 600 osób.

Działania zrealizowane:

- przeprowadzono 31 lekcji bibliotecznych z udziałem 567 uczestników,
- przyjęto 16 grup wycieczkowych, złożonych z 246 osób,
- wśród wszystkich propozycji dominowały przedsięwzięcia o profilu edukacyjnym i oświatowym (308 imprez z udziałem 3 283 osób), następnie o profilu literackim (248 imprez, 9 195 osób) oraz różnorodne formy spędzania wolnego czasu (156 imprez z udziałem 2 329 uczestników),
- zorganizowano 37 wystaw prac plastycznych, rękodzieła i fotografii lokalnych twórców oraz stowarzyszeń.

Większość imprez organizowana była w ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi różnych typów i szczebli, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz redakcjami lokalnych mediów.

Organizacja imprez i realizacja wybranych przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych

- spotkania i zajęcia dla seniorów (m.in. Biblioteka na zdrowie!, Biblioteczne pogotowie komputerowe, Klub Rękodzieła, wystawy),
- zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami,
- „Biblioteka Malucha” (czytanie dzieciom w wieku 3-4 lata, połączone z zabawami ruchowymi),
- „Przedszkolaki w bibliotece”, „Książki pełne sztuki” oraz „Twórcze czwartki” (cykliczne spotkania łączące czytanie z edukacją, ekologią i plastyką),
- „Weekendowe spotkanie z mangą” (cykl spotkań poświęconych japońskiemu komiksowi oraz szeroko rozumianej azjatyckiej popkulturze),
- „Tydzień warsztatów kosmicznych” (cykl spotkań edukacyjno-plastycznych),
- 9. Festiwal Bajki - impreza czytelnicza obejmująca spotkania autorskie i zajęcia warsztatowe (głównie dla dzieci). Projekt dofinansowany ze środków Fundacji PZU.

Ważniejsze przedsięwzięcia współrealizowane przez Bibliotekę

- Dyskusyjny Klub Książki (w 2023 r. działało 6 klubów: 2 dla dzieci i młodzieży, 4 dla osób dorosłych oraz 1 nieformalny klub w częstochowskim Areszcie Śledczym),
- „Gra Miejska” (wspólnie z nieformalną grupę inicjatywną „Działamy Pomagamy”, w ramach Inicjatywy Lokalnej 2023),

- „Środy z Geografami: swoje chwalimy-cudze poznajemy” (wspólnie z częstochowskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Geograficznego),
- Academica i Empik Go – elektroniczne wypożyczalnię,
- Czytاک (projekt realizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Rusczyca).

Działalność instrukcyjno-metodyczna

Wsparcie instruktążowo–metodyczne udzielane placówkom miejskim i bibliotekom publicznym w powiecie częstochowskim zrealizowano w 2023 r. w następujących formach:

- bezpośredni instruktaż w placówkach bibliotecznych,
- indywidualne poradnictwo fachowe dla pracowników bibliotek,
- organizacja i prowadzenie wewnętrznych praktyk zawodowych,
- organizowanie niektórych czynności bibliotecznych (np. inwentaryzacje i selekcje zbiorów).

W 2023 r. odnotowano ogółem 247 wyjść i wyjazdów instruktażowych.

Nagrody, wyróżnienia itp.

Oddział dla Dzieci i Młodzieży po raz drugi (pierwszy raz – w 2022 r.) otrzymał wyróżnienie w akcji Biblioteka Przyjazna Dzieciom, rekomendowanej przez społeczność Przystanku Rodzinka.

Projekty

W 2023 r. Biblioteka realizowała działania na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami – w ramach „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030”, „Miejskiego Programu Rewitalizacji” oraz zadania priorytetowe w ramach „Strategii Rozwoju Miasta 2030+”.

Biblioteka została Partnerem Stowarzyszonym Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie, w ramach międzynarodowego sojuszu w projekcie European University Alliance COLOURS, zrzeszającego – poza UJD - 8 uniwersytetów europejskich.

Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Częstochowy (BO)

W 2023 r., w ramach BO, zrealizowano 17 wniosków (dot. Filii nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 20, 21, Muzoteki, Oddziału dla Dzieci i Młodzieży, Wypożyczalni i Czytelni Głównych) na zakup zbiorów i wyposażenia oraz na działania kulturalno-edukacyjne. Łączny koszt realizacji zadań to 1 057 500 zł.

Pozyskane środki pozabudżetowe

W 2023 r. pozyskano środki zewnętrzne w wysokości 34 700 zł:

- na zakup 759 woluminów książek z Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych,
- na realizację projektu „9. Edycja Festiwalu Bajki” z Fundacji PZU.

MUZEUM CZĘSTOCHOWSKIE

Zbiory

Stan zbiorów Muzeum Częstochowskiego na dzień 31.12.2023 r. to ogółem 61 119 muzealiów.

Wykaz muzealiów ze zbiorów Muzeum Częstochowskiego:

Muzeum Częstochowskie	ogółem	archeologia	etnografia	historia	przyroda	sztuka
Muzealia – liczba obiektów	61 119	3 112	4 024	19 991	31 778	2 214
Depozyty – liczba obiektów	132	91	0	28	0	13

W 2023 r. pozyskano do zbiorów 5 obiektów (w tym: 2 – drogą zakupów, 3 – darów). Do Działu Historii zakupiono 2 monety: srebrny półgrosz króla Zygmunta II Augusta, bity w latach 1545–1569, i srebrny półtorak Zygmunta III Wazy, bity w 1620 r. w sklepie Skarbnicy Narodowej w Warszawie.

W formie darowizny do zbiorów Działu Historii pozyskano fotografię przedstawiającą budynek przy alei Najświętszej Maryi Panny 47, autor: nieznany, ok. 1943 r. Urząd Miasta Częstochowy przekazał „Pieczęć miasta Częstochowy z herbem z 1995 roku”, autor nieznany, 1995 r.

Aktualizowano bazę elektroniczną ewidencji zbiorów w programie Musnet. Założono nowe rekordy – 1 179 kart, 896 rekordów otrzymało dokumentację wizualną w liczbie 1 520 odwzorowań. Liczba kart w systemie na koniec 2023 r. to 25 724. Kontynuowano działania dot. kontrolnej inwentaryzacji zgodności wpisów dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym muzealiów i zbiorów o charakterze muzealnym w Dziale Archeologii. W 2023 r. na własnych wystawach stałych zaprezentowano 1 509 muzealiów z własnej kolekcji, a na własnych ekspozycjach czasowych 274 obiekty z własnych zbiorów. Zbiory Muzeum Częstochowskiego były użyczane na wystawy organizowane przez inne muzea: użyczenie 12 eksponatów Muzeum Etnograficznemu we Wrocławiu na wystawę Nie zapomnisz. Pamięć, pamiątka, pamiętnik, użyczenie do Muzeum Krakowa 2 obrazów Włodzimierza Tetmajera, użyczenie 2 obrazów Jerzego Nowosielskiego do Muzeum Sztuki w Łodzi, użyczenie radiostacji do Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku. Kontynuowano użyczenia długoterminowe zarówno muzealiów ze zbiorów własnych prezentowanych w innych instytucjach i muzeach na ekspozycjach stałych, jak i obiektów z innych instytucji eksponowanych w Muzeum Częstochowskim na stałych wystawach. Liczba zbiorów bibliotecznych na koniec 2023 r.: 21 447 pozycji (w roku sprawozdawczym – pozyskano 178 pozycji).

Konserwacja zbiorów

Zrealizowano zadanie *Konserwacja tła do fotografii z wizerunkiem klasztoru jasnogórskiego i Matki Boskiej Częstochowskiej* w ramach dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie *Wspieranie działań muzealnych*. Wykonano również konserwację obrazu Teodora Axentowicza *Grajek i dziewczyna*. Ponadto zakonserwowano 127 zabytków wykonanych z metalu, w tym: 45 ze zbiorów Dz. Archeologii (ozdoby, części stroju, broń, przybory toaletowe) oraz 82 ze zbiorów Działu Historii (monety i miecz) – działanie to przeprowadzono w ramach modernizacji stałej wystawy archeologiczno-historycznej prezentowanej w Ratuszu (dofinansowanie MKiDN). Wszystkie ww. konserwacje były konserwacjami zewnętrznymi. Oprócz nich dokonano konserwacji zachowawczej zbiorów przyrodniczych: 17 924 okazów entomologicznych oraz 108 okazów ze zbioru ptaków – łącznie konserwacji własnej poddano 18032 obiektów.

Wystawy

W 2023 r. Muzeum Częstochowskie udostępniło 23 wystawy czasowe, w tym 2 mniejsze prezentacje wystawiennicze:

- *Samuel Willenberg – bohater dwóch narodów*, realizacja we współpracy z Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów Oddział w Częstochowie, organizatorzy wystawy: Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Fundacja Dobry Grunt (Ratusz, 26.01–12.02.2023),
- *Spójrz w górę!* – wystawa 35. Pleneru Miejskiego Częstochowa 2022, współorganizacja: Związek Polskich Artystów Plastyków Oddział w Częstochowie (Pawilon Wystawowy, 17.02–19.03.2023),
- *TO – Mirosława Truchta-Nowicka* (Galeria Dobrej Sztuki, 23.02–14.05.2023),
- *Damą być... moda, szyk, sekrety buduaru* (Ratusz, 8.03–25.06.2023),
- *Na Kresy po zdrowie! O uzdrowiskach na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, we współpracy z Domem Spotkań z Historią w Warszawie, Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej, Narodowym Instytutem Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA (Pawilon Wystawowy, 1.04–2.07.2023),
- *Jacek Łydzba. Panny Świetliste* (Galeria Dobrej Sztuki, 20.05–31.08.2023),
- *Shrines of Europe – ścieżką kultury i duchowości* (Ratusz, 27.05–27.08.2023),
- *Tęsknota za dawnym blaskiem. Zapomniane śląskie dziedzictwo przemysłowe – wystawa fotografii Piotra Majchrzaka* (Muzeum Górnicztwa Rud Żelaza, 17.06–20.08.2023),
- *ArchiTekstura*, we współpracy z Kołem Naukowym Wydziału Sztuki Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie (Ratusz, 14.07–6.08.2023),

- Karuzela z Madonnami – wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej (Pawilon Wystawowy, 29.07–19.11.2023),
 - Współczesny ekslibris polski 1918–2018 ze zbiorów Mieczysława Bielenia (Ratusz, 9.08–10.09.2023),
 - Czekaając na... Wojciech Szybist (Ratusz, 14.09–15.10.2023),
 - Spojrzenia (Galeria Dobrej Sztuki, 16.09–8.10.2023),
 - Pełno ich nigdzie. Przywracanie pamięci o polskich Żydach w przestrzeni miejskiej, w ramach projektu Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe zrealizowanego przez Muzeum POLIN we współpracy z Norweskim Centrum Badań nad Holokaustem i Mniejszościami w Oslo,
 - TELEPORT 2023. HUMAN – NATURE – CULTURE. ART POSTCARD, we współpracy z Grupą Artystyczną Atina (Galeria Dobrej Sztuki, 14.10–12.11.2023),
 - PhotoArtMedica 2023. XI Międzynarodowy Salon Fotografii Artystycznej Lekarzy (Ratusz, 21.10–3.12.2023),
 - Klimaty Częstochowy, we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy (Pawilon Wystawowy, 24.11–10.12.2023),
 - Szopki pozaeuropejskie (Galeria Dobrej Sztuki, 1.12–3.03.2024),
 - Poza realnością. Adam Patrzyk. Malarstwo (Pawilon Wystawowy, 9.12.2023 – 11.02.2024),
 - 42. Wystawa Malarstwa Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. J. Dudy-Gracza (Ratusz, 12.12.2023 – 18.02.2024),
 - Fujifilm Moment Street Photo Awards, we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy i Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater” (Pawilon Wystawowy, 16.12.2023 – 4.02.2024).
- Projekty dodatkowe:
- Stefan Korboński 1901–1989. Patriotą, ludowcem, żołnierz i polityk Polskiego Państwa Podziemnego, we współpracy z Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego i Ludowym Towarzystwem Naukowo-Kulturalnym w Częstochowie (Pawilon Wystawowy, 12.07–30.07.2023),
 - V Urban Sketchers meeting in Częstochowa 2023 oraz międzynarodowa wystawa rysunkowa Wokół ratusza (Ratusz, 20.08–3.09.2023).

Wystawy objazdowe:

Ekspozycja Podróże wycinanek została w 2023 r. zaprezentowana w Muzeum Etnograficznym w Zielonej Górze-Ochli, w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli i w Muzeum Ziemi Bieckiej w Bieczu.

Wystawy stałe:

- Ratusz: Dzieje miasta Częstochowy (część wystawy: etap I Od pradziejów do końca XVIII w. od 22.05.2023 r. została wyłączona ze zwiedzania w związku z rozpoczęciem prac modernizacyjnych dotowanych przez MKiDN w ramach dwuletniego projektu),
 - Rezerwat Archeologiczny: Z mroku dziejów – wystawa archeologiczna oraz cmentarzysko kultury łużyckiej zachowane „in situ”,
 - Dom Poezji – Muzeum Haliny Poświatowskiej: wystawa poświęcona poetce,
 - Muzeum Górnictwa Rud Żelaza: Dzieje górnictwa rud żelaza,
 - Galeria Dobrej Sztuki: Sztuka Polska XIX i XX w.,
 - Kamienica Mieszcząska – Muzeum Żydów Częstochowian: wystawa Żydzi Częstochowianie.
- Prezentacje długoterminowe w Ratuszu: Malarstwo w zbiorach Muzeum Częstochowskiego, Częstochowianie. Mieszkańcy miasta na fotografii w latach 1845–1918, kolekcja obrazów współczesnych malarzy częstochowskich, Spacer po dawnej i współczesnej Częstochowie – stare i nowe fotografie miasta na wieży ratuszowej.

Wystawy kontynuowane udostępnione w 2022 r., prezentowane również w roku 2023:

- 41. Wystawa Malarstwa Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. J. Dudy-Gracza (Ratusz, 7.12.2022–15.01.2023),
- Błeszno. Z dziejów częstochowskiej dzielnicy (Ratusz, 16.12.2022 – 21.05.2023),
- Klimaty Częstochowy (Galeria Dobrej Sztuki, 25.11.2022 – 29.01.2023),
- Dwie setki – Plucińska&Majewski. Różne drogi, jeden świat (Pawilon Wystawowy, 24.09.2022 – 29.01.2023).

Prowadzono intensywne prace nad wystawami zaplanowanymi na lata 2024–2025.

Działalność edukacyjna

Zajęcia edukacyjne	Liczba zrealizowanych zajęć	Frekwencja (liczba osób)
lekcje muzealne/warsztaty	549	7 341
wykłady, prelekcje i spotkania	45	2 529

W 2023 r. oprócz obowiązującej oferty zajęć stałych z zakresu: historii, sztuki, archeologii, etnografii, przyrody, realizowano ofertę dodatkową, w której znalazły się m.in.: warsztaty w cyklu Ferie w Muzeum, Warsztaty wielkanocne, zajęcia warsztatowe w oparciu o wystawę Damą być... Moda, szyk, sekrety buduaru, warsztaty w cyklu Lato w Muzeum, warsztaty rodzinne inspirowane wystawą Karuzela z Madonnami – wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej, zajęcia towarzyszące wystawie plenerowej Pełno ich nigdzie. Przywracanie pamięci o polskich Żydach w przestrzeni miejskiej, warsztaty w oparciu o wystawę Szopki pozaeuropejskie. Zrealizowano także warsztaty i spotkania w ramach projektu Etnobotanika w muzeum – w świecie naparów, wyciągów i eliksirów,

dofinansowanego ze środków MKiDN. Ponadto zrealizowano 24 oprowadzenia kuratorskie po wystawach dla 719 osób. W zakresie działań edukacyjnych prowadzono warsztaty pisarskie dla dorosłych Galeria Literacka (34 spotkania). Zorganizowano także spotkania dla seniorów - Sztuka okresu Młodej Polski na wystawie Sztuka Polska XIX i XX w., w ramach współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku przy UJD (Galeria Dobrej Sztuki, 22.11, 13.12).

Konkursy

Realizacja konkursów:

- *Czy znasz historię Częstochowy i regionu częstochowskiego* – współorganizacja XXII edycji Międzypowiatowego Konkursu Historycznego, współpraca ze Szkołą Podstawową nr 42 im. Jana Brzechwy w Częstochowie, Szkołą Podstawową nr 15 w Częstochowie, Archiwum Państwowym w Częstochowie, Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie,
- *Muzeum odwołuje zimę* – konkurs na najpiękniejszą marzannę,
- *Jurajska przyroda w obiektywie* – V edycja konkursu fotograficznego,
- XV Wojewódzki Konkurs Poetycki Pamięci Haliny Poświatowskiej, we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi w Częstochowie,
- *Fujifilm Moment Street Photo Awards 2023* we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy oraz Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater”,
- VIII Konkurs Sztuki Ludowej *Stworzone, by cieszyć. Rzeźby i zabawki* dofinansowany przez MKiDN.

Ważniejsze imprezy

- Noc Muzeów,
- Industriada 2023 – Sztuka w przemyśle,
- imprezy towarzyszące wystawie Na Kresy po zdrowie! O uzdrowiskach na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej,
- Głosy zajmują miejsca - słuchowisko czytelnicze Anny Jurgielewicz,
- monodram Kamili Kamińskiej Pnema na podstawie Opowieści dla Przyjaciela,
- koncert zespołu ETNOBOTANIKA,
- promocja książki Eugeniusza Marchewki Zarys historii górnictwa rud żelaza w Częstochowskim Obszarze Rudonośnym, współpraca ze Stowarzyszeniem Techników i Inżynierów Górnictwa Oddział w Częstochowie,
- wydarzenia w ramach 31. Europejskich Dni Dziedzictwa.

Prace badawcze i dokumentacyjne

- opracowywanie naukowe muzealiów, opracowywanie scenariuszy wystaw, tworzenie dokumentacji fotograficznej zbiorów,

- prace badawcze prowadzone przez pracowników Muzeum w związku z opracowaniem artykułów do „Rocznika Muzeum Częstochowskiego”, artykułów o działaniach i historii Muzeum, sprawozdawczych, wspomnieniowych,
- opracowywanie wykładów na konferencje naukowe oraz artykułów do pokonferencyjnych wydawnictw,
- uzupełnianie haseł do internetowego wydania *Encyklopedii Częstochowy*,
- kwerendy muzealne, opracowanie materiałów merytorycznych do ekspozycji,
- rozpoczęcie prac nad projektem badawczym dotyczącym bombkarskiej historii Częstochowy,
- prace badawcze związane z realizacją wystawy *Karuzela z Madonnami – wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej*,
- przygotowywanie opracowania *Roman Zych – kawaler Krzyża Virtuti Militari z Częstochowy*,
- przygotowanie tekstów historycznych dot. górnictwa rud żelaza na tablice edukacyjne na turystycznym szlaku rowerowym dla Stowarzyszenia „Zielony Wierzchołek Śląska”,
- prowadzenie prac badawczych nad twórczością Alfonsy Kanigowskiej,
- prowadzenie kwerend nt. motywów słowiańskich w sztuce XIX/XX w.,
- kwerendy internetowe i prasowe, kwerendy archiwalne, biblioteczne i inne.

Publikacje

Muzeum Częstochowskie w 2023 r. było wydawcą lub współwydawcą wymienionych niżej publikacji:

- Ewelina Mędrala-Młyńska, *Karuzela z Madonnami – wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej*, katalog do wystawy, Częstochowa 2023,
- Katarzyna Sucharkiewicz, *Poza realnością. Adam Patrzyk. Malarstwo*, katalog do wystawy, Częstochowa 2023,
- Katarzyna Sucharkiewicz, *Panny Świetliste. Jacek Łydźba*, katalog do wystawy, Częstochowa 2023,
- Adam Markowski, *Fujifilm Moment Street Photo Awards*, katalog do wystawy, Częstochowa 2023,
- Eugeniusz Marchewka, *Zarys historii górnictwa rud żelaza w Częstochowskim Obszarze Rudonośnym*, Częstochowa 2023.

Promocja i reklama

- przygotowywanie i dystrybucja bieżących druków, zaproszeń, plakatów, folderów, banerów,
- promocja działań muzealnych w mediach, pozyskiwanie patronów medialnych,

- promocja wydarzeń w Internecie (liczba odsłon strony internetowej Muzeum w 2023 r.: 50 581),
- współpraca z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacji w Częstochowie w ramach umowy barterowej – multimedialna prezentacja materiałów o Muzeum Częstochowskim w środkach komunikacji miejskiej,
- udział w akcji promocyjnej MKiDN *Weekend Seniora z Kulturą* (29–30.09, 1.10.2023),
- współpraca z portalem *Historia: poszukaj* prowadzonym przez Narodowy Instytut Muzeów.

Pozyskiwanie środków zewnętrznych

1. dotacje celowe z MKiDN na działalność bieżącą (łącznie 193 400,00 zł), w tym:

- 40 000,00 – na projekt *Karuzela z Madonnami – wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej*
- 30 000,00 – na projekt VIII Konkurs Sztuki Ludowej *Stworzone by cieszyć. Rzeźby i zabawki*
- 54 600,00 – na projekt *Konserwacja tła do fotografii z wizerunkiem klasztoru jasnogórskiego i Matki Boskiej Częstochowskiej*
- 68 800,00 – na projekt *Modernizacja stałej wystawy historycznej*

2. dotacja celowe z Narodowego Centrum Kultury na działalność bieżącą: 26 000,00 na projekt *Etnobotanika w muzeum – w świecie naparów, wyciągów i eliksirów*

3. dotacja z MKiDN na działalność inwestycyjną: 71 950,00 na projekt *Modernizacja stałej wystawy historycznej*

4. darowizny rzeczowe (o łącznej wartości 5 968,00 zł) w tym:

- 4 948,00 – zbiory biblioteczne
- 1 020,00 – dzieła sztuki i eksponaty muzealne.

OŚRODEK PROMOCJI KULTURY „GAUDE MATER”

W 2023 roku działalność Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie była prowadzona w trzech obszarach: muzyki, wystawiennictwa i literatury. Realizowano przy tym zadania poboczne, podejmując się współpracy z podmiotami zewnętrznymi, polegające na umacnianiu pozycji instytucji kultury, jako jednostki z misją upowszechniania kultury zarówno wśród mieszkanek i mieszkańców miasta, jak i osób pochodzących z aglomeracji częstochowskiej i regionu.

Nazwa kategorii wydarzenia	Liczba wydarzeń z danej kategorii
Muzyka/ występy	108
Literatura	77
Sztuka/ wystawiennictwo	43

Nazwa kategorii wydarzenia	Liczba wydarzeń z danej kategorii
Konkursy	1
Warsztaty	87
Interdyscyplinarne	94
Edukacja kulturalna	70
Współpraca	83
łącznie liczba wszystkich wydarzeń	351
łącznie frekwencja wszystkich wydarzeń	17 059
Liczba dni w roku z wydarzeniami	254
Liczba sprzedanych biletów i wydanych zaproszeń	Bilety OPK - 286 szt. Bilety Senioralia - 538 szt. zaproszenia - 600 szt.

Realizacja zadań statutowych

Celem działalności Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” jest tworzenie, upowszechnianie i promocja kultury poprzez zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkank i mieszkańców Częstochowy, animację twórczości artystycznej profesjonalnej i amatorskiej, edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę, promocję lokalnej działalności artystycznej i twórczej w kraju i za granicą oraz promocję miasta Częstochowy poprzez działania w dziedzinie kultury i sztuki. Powyższe zadania statutowe zrealizowano organizując koncerty muzyczne (koncerty z cykli: JAZZtochowa – JAZZ Beatles. Koncert formacji Imieniowski Jazz Set, koncert zespołu FUNK DE NITE, koncert French Jazz Project, koncert Ilona Damięcka Trio, koncert Justyna Królak Kwintet, Classic Tea – występy uczennic i uczniów Zespołu Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego w Częstochowie, Niedzielny Poranek z Muzyką – występy uczennic i uczniów Szkoły Muzycznej Suzuki w Częstochowie, a także koncerty z serii scena lokalna, jak chociażby: LastRoad, Ewa Pinderak i Łukasz Jaworski, The Heartbeat, Pinderak, Srokosz, Olczyk, Ostalski, Candy Store, Music Astronauts, Rock Fadoo, Marcin&Ana, Taboo, TyKa Band, The Clutches, Robert Kafel, Drekmore, MILSEN, Jedynka pod Prądem, wystawy artystyczne (m.in. Justyny Warwas, Dominika Cierpiąta, Marii Cieślak-Gurgul, Artura Wawrzekiwicza, Wydziału Sztuki UJD, Jerzego Klimczaka, zlowieka21, grupy „Pstryk”, uczniów kierunku fotografia i multimedia – Technikum nr 11 i ZS im. B. Prusa w Częstochowie, Sylvii Witzenmann i Stefana Faasa, Kamili Misiak,

Hospicjum DAR SERCA, Joanny Sidorowicz, Ireny Młynarczyk, Grupy „Werniks”, grupy „Industrial Team”, Stefanii Gąsior, wystawy zbiorowej prac dzieci w ramach wakacyjnych warsztatów plastycznych, studentów kierunku edukacji artystycznej UJD, Nico Raica, Aleksandry Drab i Weroniki Nowojskiej, Aleksandry Kowalskiej, wystawa lalek z Teatru Nieoczywistego, Jagody Markowskiej, Magdaleny Uchrońskiej, Oskara Hutnego, Natalii Talarek-Oswald, Tomasza Mana, Lecha Grochulskiego, Agnieszki Kwapisz-Wolbiś), spotkania autorskie i promocje książek, w tym również autorek i autorów pochodzących z Częstochowy (np. z Rafałem Hetmanem, Aleksandrą Śmigielką, Martą Guzowską i Leszkiem Talko, Arturem Gielezym, Magdaleną Okraską, Celiną Walasik, Małgorzatą Czyńską, Agnieszką Płoszaj, Lechem Grochulskim, Robertem Małeckim, Katarzyną Prudło, Aleksandrą Konefał, Krzysztofem Bieleckim, Aleksandrą Plutą, Anną Syską, Anną Górną, Iwoną Herbuś, Aleksandrem Wilanowskim i Michałem Zarębskim, Michałem Witkowskim) ponadto współorganizując imprezy, w tym również te o charakterze edukacyjnym, z animatorkami i animatorami kultury oraz grupami i organizacjami zewnętrznymi (Spotkania Chóru Coralmente, Winyłowe i Muzyczne Delicje Zbigniewa Burdy, Dyskusyjny Klub Książki Fantasy Miecze, Mrok & Magia, Spotkania Stowarzyszenia Due Terre, Warsztaty Literackie Klubu Złota Jesień, Spotkania seniorów z Klubu Fotograficznego Pstryk, Warsztaty Tańca Dawnego Secoli di Danza, Celtomania Warsztaty Tańców Balfolkowych i Ludowych, Turnieje Jednego Wiersza), festiwale (Festiwal Poezja Jest Najważniejsza”, Festiwal Dekonstrukcji Słowa Czytaj!, 32 Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, SOLA MUSICA. IX Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej). W 2023 roku zorganizowano łącznie 351 wydarzeń i działań, które zebrały łącznie 17 059 osób uczestniczących. W ramach działalności wystawienniczej przygotowano łącznie 43 ekspozycje, udostępniając je w formie stacjonarnej i przy wykorzystaniu mediów elektronicznych.

Efekty osiągnięcia celów przyjętych na 2023 rok

Osiągnięto cele przyjęte do realizacji na 2023 rok poprzez promocję najbardziej wartościowych zjawisk muzycznych w Polsce i za granicą (m.in. cykl koncertów JAZZtochowa), promocję młodych muzyków (m.in. cykl koncertów Classic Tea czy Niedzielnny Poranek z Muzyką), promocję lokalnych twórców (spotkania autorskie i promocje książek) animację społeczności lokalnej – pobudzenie mieszkank i mieszkańców miasta do podejmowania własnych inicjatyw (m.in. organizacja, współorganizacja lub pomoc przy organizacji inicjatyw lokalnych), tworzenie nowych form edukacji kulturalnej dla zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkank i mieszkańców Częstochowy i regionu (m. in. warsztaty, spotkania grup dyskusyjnych, wydarzenia o charakterze edukacyjnym i naukowym).

Współpraca z innymi podmiotami

Ośrodek w 2023 roku współpracował z następującymi podmiotami: Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego (o dofinansowanie

MFMS „Gaude Mater”), Zespołem Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego w Częstochowie, Szkołą Muzyczną Suzuki w Częstochowie, Klubem Złota Jesień, Stowarzyszeniem Due Terre, Zespołem *Tańców Dawnych* „Secoli di Danza”, Klubem Fotograficznym Pstryk przy UTW, Chórem „Coralmente”, Zespołem tanecznym „Celtomania”, Stowarzyszeniem „CZART”, Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk”, Częstochowskie Stowarzyszenie Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza.

FILHARMONIA CZĘSTOCHOWSKA IM. BRONISŁAWA HUBERMANA

Na działalność Filharmonii Częstochowskiej w 2023 roku złożyły się koncerty Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej oraz Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum organizowane cyklicznie (piątkowe koncerty symfoniczne, czwartkowe wieczory z chórem) oraz podczas koncertów okolicznościowych, w tym: Koncert Noworoczny „Sześciu tenorów – Pojedynek”, Koncert walentynkowy „Let’s Fall in Love” z wokalistką Ewą Urygą, Śledzik z Chórem, Koncert nie tylko dla Pań w wykonaniu Klasycznego Sekstetu Męskiego z pokazem mody, Gramy i śpiewamy dla Dziecka i Mamy z przebojami w aranżacji Klaudiusza Jani, z udziałem wokalistów Magdaleny Meisel i Mateusza Gancarczyka, Koncert Andrzejkowy z zespołem jazz-rockowym Laboratorium, Koncert sylwestrowy Wiedeńska Moc Przebojów.

Edukacja i współpraca

Przedsięwzięcia edukacyjne, to jedno z ważniejszych zadań statutowych. Powracają do skali zainteresowania sprzed pandemii oba cykle Audycji umuzykalniających dla dzieci - w sali kameralnej i w terenie. Powoli odbudowuje się powrót młodzieży na koncerty szkolne z cyklu Feel harmony – Poczuj klimat! W roku 2023 się 6 takie koncertów z udziałem: Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej, Zespołu Pieśni i Tańca „Częstochowa” oraz Vocal Trio. W 2023 kontynuowano, podjętą w latach poprzednich, współpracę z Akademią Muzyczną w Krakowie, w ramach której Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Częstochowskiej pod dyktando Adama Klocka z solistami-profesorami krakowskiej Akademii Muzycznej (Zdzisławem Łapińskim, Dorotą Imietowską i Janem Kalinowskim) wzięła udział w Festiwalu 10. Krakowska Wiosna Wiolonczelowa. Koncerty w ramach Festiwalu odbyły się w Filharmonii Częstochowskiej i w Filharmonii Krakowskiej. Kontynuowana była współpraca Filharmonii z Uniwersytetem Jana Długosza w Częstochowie. Do końca roku odbyło się: 4 Akademię Koncertów Kameralnych oraz 3 Wieczory Uniwersyteckie wykład.koncert.wernisaż (dawny cykl Akademickich Koncertów Kameralnych, w nieco zmienionej formule, zgodnie z którą ekspozycja wystawy trwa do terminu kolejnego spotkania UJD, a nie tylko w koncertowy wieczór), a także duży doroczny koncert pedagogów Katedry Muzyki UJD z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej. W marcu 2023 miał miejsce tradycyjny Koncert Dyplomantów Zespołu Szkół Muzycznych w Częstochowie z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej. Inne częstochowskie szkoły, z którymi w 2023 roku współpracowała Filharmonia, to: Zespół Szkół

Przemysłu Mody i Reklamy im. W. S. Reymonta - pokaz „Żakardowa uczta” zaprezentowany przez uczniów w ramach Dnia Kobiet, Jasnogórska Szkoła Muzyczna, której uczniowski chór wystąpił w utworze „Planety” Gustava Holsta na zakończenie 78. sezonu artystycznego Filharmonii Uniwersytetu Trzeciego Wieku w tym roku uczestniczyły w dwóch przeznaczonych dla nich koncertach z wykładem w ramach zajęć UTW – w maju i listopadzie 2022 roku. W Filharmonii odbył się także Przegląd Chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku, organizowany przez Urząd Miasta Częstochowy. W Filharmonii Częstochowskiej miała miejsce uroczystość jubileuszowa Uniwersytetu Trzeciego Wieku UJD. Filharmonia współpracowała z Urzędem Miasta Częstochowy przy organizacji wydarzeń, m.in.: koncertu na zakończenie 31. Dni Częstochowy z Chórem i Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej pod dyrekcją Adama Klocka, Koncertu na Święto Niepodległości z udziałem Orkiestry Filharmonii pod dyrekcją Adama Klocka oraz pianisty Mischy Kozłowskiego, którzy zaprezentowali I Koncertem fortepianowym e-moll op. 11 Fryderyka Chopina. Tradycyjnie w Filharmonii odbyło się Noworoczne spotkanie z Prezydentem oraz Wręczenie Nagród Prezydenta Miasta Częstochowy w dziedzinie Ochrony Zdrowia. Z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie Filharmonia współtworzyła trzecią edycję Letniego Jurajskiego Festiwalu Muzycznego, podczas którego filharmonijne zespoły w różnych składach muzykowały w interesujących turystycznie miejscach Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w tym w: Podlesicach, Siedlcu, Żarkach, Kamyku i Koziegłówkach. Z Polskim Stowarzyszeniem Jazzu Tradycyjnego Filharmonia współorganizowała 18th Hot Jazz Spring Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego w czerwcu 2023 roku. We współpracy z Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater” w Filharmonii odbyło się spotkanie autorskie z Samanthą Shannon, bestsellerową pisarką powieści fantasy dla młodzieży. Z Miejską Galerią Sztuki w Częstochowie zorganizowano w Filharmonii Częstochowskiej benefis Jana Wołka. Częstochowskie kościoły, z którymi w 2023 roku współpracowała Filharmonia organizując w nich koncerty, to: Kościół św. Zygmunta, Bazylika Jasnogórska, Kościół Rektoracki, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościele św. Stanisława Kostki. Filharmonia Częstochowska w 2023 roku współpracowała z Domem Pomocy Społecznej w Częstochowie poprzez: bezpłatne korzystanie z koncertów Filharmonii przez podopiecznych (8-10 osób), wizyty dyrektora Adama Klocka w ogrodzie DPS w ramach spotkań z ciekawymi ludźmi, organizację koncertu Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum pod dyrekcją Janusza Siadłaka w DPS przy ul. Kontkiewicza.

Najważniejsze wydarzenia

Najważniejszym wydarzeniem roku 2023 był, powracający w pełnym wymiarze po 5 latach, Festiwal Wiolinistyczny im. Bronisława Hubermana. Na 14. Edycję Festiwalu Wiolinistycznego im. Bronisława Hubermana złożyły się: 3 różnorodne w stylu koncerty z udziałem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej pod dyrekcją Adama Klocka: z udziałem koreańsko-amerykańskiej skrzypaczki Elly

Suh na inaugurację Festiwalu, z zespołem Vołosi oraz na finał z wiolonczelistą Tomaszem Strahlem. W ramach Festiwalu miały miejsce też dwa koncerty kameralne: Recital wiolonczelowy Antoniego Wrony i jazzowy duet Smoczyński – skrzypce/ Braun – wiolonczela. Była też okazja do podziwiania instrumentów Stradivariego i Guarneriego, odbył się też wykład eksperta Floriana Leonarda na temat tajników ich powstawania. Wśród znaczących koncertów z udziałem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej wymienić należy: Koncert w 95. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Meksykiem i Polską z udziałem i pod patronatem Ambasadora Juana Sandovala Mendiola, podczas którego pod batutą Juana Carlosa Lomonaco zabrzmiały: IX Symfonia „Z Nowego Świata” Dvořáka oraz Koncert wiolonczelowy autorstwa dyrektora Adama Klocka, z nim samym w roli solisty, piąty Koncert z cyklu Nasi soliści, czyli pokaz solistycznych umiejętności muzyków na co dzień tworzących zespół orkiestrowy, Zakończenie 78. Sezonu artystycznego „Planety” z udziałem chórów Filharmonii i Jasnogórskiej Szkoły Muzycznej, Inauguracja 79. sezonu artystycznego z młodą, utalentowaną pianistką singapurską Lily Phee w programie z Koncertem fortepianowym i Bolero Ravela, Koncert muzyki filmowej z okazji jubileuszu 70-tych urodzin Krzesimira Dębskiego, z nim samym za pulpitem dyrygenckim i przy fortepianie, Jubileusz 80-lecia kompozytora Krzysztofa Meyera, recital Janusza Olejniczaka. W maju miała miejsce inauguracja nowego cyklu w kalendarzu Filharmonii Częstochowskiej pn. Jazzowe Wtorki w kameralnej. Raz na kwartał prezentowana jest twórczość jazzowa lub około jazzowa artystów reprezentujących różne odcienie muzyki improwizowanej. W 2023 były to: koncert trio Kluczniak– Kapczuk- Jarmużek, Macieja Tubisa „Komeda reflections”, projekt Jazz Beatles.

Koncerty poza siedzibą

Trzeci sezon cyklu koncertów pn. Letni Jurajski Festiwal Muzyczny na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej, z inauguracją i finałem w Częstochowie. Dwa razy - w Filharmonii Częstochowskiej i w Bazylice w Nysie - wykonano przez oba zespoły artystyczne Filharmonii Oratorium „Szukam Was”. W sierpniu Orkiestra i chór Filharmonii Częstochowskiej brały udział w widowisku „Lustra – Wyspiański, Stefczyk, Herbert” zorganizowanym w 30. rocznicę powstania Kasy Stefczyka. Z tej okazji odbyły się dwa koncerty: w Filharmonii Częstochowskiej i w Bazylice Katedralnej w Pelplinie, gdzie uroczyste zakończyło 25. Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej. We wrześniu kwartet smyczkowy Filharmonii z udziałem perkusji wystąpił na terenie inwestycji Osiedle Neonowe, ul. Katedralna. Chór Filharmonii brał udział w Festivalu De Natura Sonoris w Europejskim Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach.

Kanały internetowe

Filharmonia w 2023 prowadziła intensywne działania promocyjne i popularyzatorskie w przestrzeni wirtualnej poprzez prowadzenie responsywnej witryny www.filharmonia.com.pl wyposażonej

w funkcje potrzebne do jej odbioru przez osoby słabowidzące. Aktywnie prowadzone były i rozwijane profile na Facebooku i Instagramie oraz kanał na YouTube – tworzenie i publikacja trailerów, zapowiedzi koncertowych i relacji z wydarzeń w postaci krótkich fotorelacji, filmów, rolek i shortów.

Wydarzenia kulturalne w liczbach

Rodzaj imprezy	Liczba	Frekwencja	Wpływ w zł
Koncerty symfoniczne	31	13 987	556 127
Koncerty kameralne	31	3 551	97 946
Koncerty szkolne	8	3 628	56 453
Inne koncerty/imprezy okolicznościowe	16	7 655	121 648
Audycje muzyczne (sala kameralna)	139	15 468	79 043
Audycje muzyczne w terenie	167	8 560	64 588
Wynajmy	118	80 665	1 159 109
Razem	510	133 514	2 134 914

Wyróżnienia dla Instytucji i członków zespołów artystycznych

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Częstochowskiej została laureatem Nagrody Miasta Częstochowy w dziedzinie kultury w kategorii "Muzyka i taniec" za całokształt działalności muzycznej. Wręczenie nagrody miało miejsce podczas koncertu w Filharmonii Częstochowskiej w ramach 31. Dni Częstochowy. Z kolei Chór Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum i jego dyrygent Janusz Siadlak zostali uhonorowani Medalami Fides Spes Caritas za szczególne zasługi w zakresie muzyki sakralnej przez Instytut Musica Sacra. Michał Maleska waltornista Orkiestry Symfonicznej Filharmonia Częstochowska laureatem trzeciego miejsca 14. Międzynarodowego Konkursu Muzycznego im. Michała Spisaka.

Filharmonia współprowadzona

6 grudnia 2023 r. w Filharmonii Częstochowskiej nastąpiło uroczyste przekazanie umowy o jej współprowadzenie przez Urząd Marszałkowski oraz Urząd Miasta Częstochowy. Umowa współprowadzenia podpisana została na 3 lata, w jej wyniku Filharmonia Częstochowska, poza dotacją od Urzędu Miasta Częstochowy, otrzymuje od Urzędu Marszałkowskiego dodatkowe środki na organizację pracy artystycznej oraz bieżącą działalność i utrzymanie budynku.

MIEJSKI DOM KULTURY

Miejski Dom Kultury w Częstochowie w 2023 roku realizował cele statutowe poprzez:

- tworzenie warunków dla rozwoju i dostępności kultury dla różnorodnych grup mieszkańców,
- podejmowanie działań na rzecz aktywnego i świadomego uczestnictwa mieszkańców w kulturze,

- edukację, upowszechnianie i promocję kultury,
- realizacja materiałów filmowych - wywiady z cyklu „Ludzie, Pasje, Miasto”.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży

W roku sprawozdawczym zorganizowano 4 573 godzin zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży dorosłych, prowadzonych przez profesjonalną kadre, obejmujących:

- zajęcia muzyczne - 874 godz.
- zajęcia plastyczne - 379 godz.
- zajęcia ceramiczne - 262 godz.
- zajęcia wokalne - 126 godz.
- zajęcia ZPiT „Częstochowa” - 1230 godz.
- inne - 882 godz. (modelarskie, fotograficzne, teatralna, gimnastyka korekcyjna)
- zajęcia dla dorosłych - 820 godz. (gimnastyka relaksacyjna - joga, kroju i szycia).

Działalność basenu

- basen ogólnodostępny – 24 876 osób
- Rodzina plus – 1 201 osób
- Karta Seniora – 1 062 osoby
- Niepełnosprawni - 690 osób
- gimnastyka korekcyjna - 448 osób
- aqua– aerobik dla dorosłych - 1 619 osób
- kursy pływania - 8 755 osób

Imprezy, wydarzenia

- 12.01. - polsko-gruzińskie widowisko dla dzieci i młodzieży pt. „Na skrzyżowaniu kultur” - Zespół Taneczny GE-Folk z Tbilisi, Zespół Pieśni i Tańca POLTEX z Pałacu Młodzieży w Łodzi,
- 21.01. - „Tydzień o Jedność Chrześcijan” - ekumeniczny koncert kolęd w wykonaniu chóru parafialnego i dziecięcego parafii prawosławnej pw. Częstochowskiej Ikony Matki Bożej w Częstochowie oraz chóru „Grabarka” z Warszawy,
- 31.01. - koncert noworoczny dla młodzieży - ZSTiO im. Stefana Żeromskiego,
- 04, 05.01. - spektakle dla dzieci - Katolicki Teatr z Krakowa,
- 09.02. - spektakl muzyczno-słowno-taneczny w wykonaniu uczniów z V LO im. A. Mickiewicza pt. „Przeszłość Buduje Przyszłość - Sąsiedzi Równych Praw”,
- 16.02.- koncert w wykonaniu zespołu Berdyczów z Ukrainy,
- 10.02.- spektakle dla dzieci - Wrocławski Teatr IN-ART,
- 17.02.- spektakl dla dzieci - Klub Kubusia Puchatka V Przedszkole Częstochowa,
- 04.03.- koncert pt. „Znamy się tylko z widzenia” w wykonaniu zespołu „Trubadurzy”,

- 16.03. - koncert zespołu „The Heart Beat”,
- 31.03. - Światowy dzień świadomości autyzmu - „Zapał się na niebiesko dla autyzmu”,
- 27.04. - spektakle dla dzieci - Narodowy Teatr Edukacji z Wrocławia,
- 23.04. - wystawa pajaków i skorpionów,
- 04,05.05. - Festiwal Podróżniczy „Za Horyzontem”,
- 26.05. - koncert zespołu „Czerwone Gitary”,
- 25.05. - konkurs „Rzetelny Lokator” – ZGM,
- 19.05. - 70-Lecie Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa
- 27.05. - koncert dla Mamy i dla Taty - Częstochowska Szkoła Suzuki,
- 15.06. - spektakl teatralny uczestników zajęć teatralnych w MDK,
- 20.06. - pokaz mody uczestników zajęć kroju i szycia w MDK,
- 21.06. - zawody uczestników zajęć modelarskich w MDK - „Modelarski Początek Lata”,
- 23.06. - koncert Zespołu Metro - koncert i premiera teledysku „Dzika plaża” - „Ostatni most”,
- 13.07. - koncert „Berdyczów dla Częstochowy”,
- 19.10. - koncert zespołu Chawira - „A mnie jest szkoda lata”,
- 22.10. - koncert zespołu Projekt Wołodia - piosenki Włodzimierza Wysockiego,
- 27.10. - stand up „Ale Meksyk” Wojciecha Cejrowskiego,
- 17.11. - koncert operetkowy „Księżniczka Czardasza”,
- 22.11. - koncert finałowy VI edycji projektu „Festiwal Moc-Art” - Częstochowskie Stowarzyszenie Na rzecz Osób z Niepełnosprawnością PERASADA,
- 02.12. - koncert Anity Lipnickiej,
- 12.12. - koncert kolęd - Ludowy Chór dziecięcy „Żurawik”,
- 14.12. - koncert „Jestem kobietą” - Częstochowskie Amazonki,
- 19.12. - Baśniowy Koncert dla Seniorów w wykonaniu młodzieży częstochowskich szkół,
- 20,21.12. - Jasełka Bożonarodzeniowe w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej „Akademia Soward”.

Wystawy

- wystawa fotograficzna „Pałacyk Hantkego i Raków” – stała,
- wystawa pokonkursowa „Parki Narodowe w Polsce oraz gatunki zwierząt i roślin chronionych”,
- do 23.04. - wystawa „Co kobiety zmalowały” - Częstochowskie Stowarzyszenie Plastyków im. Dudy-Gracza,
- wystawa plastyczna „Raj zamieniony w piekło. Stop ecocide Ukraine”,
- wystawa ceramiki uczestników zajęć pracowni w MDK,

- 25.04. - otwarcie wystawy - Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych im. Wandy Wereszczyńskiej w Częstochowie,
- wystawa pokonkursowa „Szlakiem Orlich Gniazd”,
- wystawa plastyczna „Linoryt – Marek Turkot”,
- 30.09. – wystawa ceramiki i malarstwa Justyny Borowik,
- 26.10. - wystawa fotografii Krzysztofa Wojciechowskiego,

Realizacja materiałów filmowych „Ludzie, Pasje, Miasto” - 86 filmów.

Studio nagrań – zrealizowano 98 godzin nagrań.

Udział w konkursach, zawodach

Nagrody i wyróżnienia zdobyte przez uczestników pracowni MDK w 2023 roku:

- XIV Ogólnopolski Festiwal Piosenki Janusza Gniatkowskiego w 95. rocznicę urodzin Artysty - uczestniczka zajęć wokalnych Klaudia Ujma zajęła II miejsce,
- II Ogólnopolski Konkurs Odzieżowy „EKO Moda-Błysk” - I miejsce dla Amelii Szymczyk z pracowni kroju i szycia za projekt sukni,
- Julia Szczypior i Weronika Szczerkowska - uczestniczki z pracowni wokalne – laureatki w Powiatowym Konkursie Piosenki Kresowej zorganizowanej w ramach projektu „...a serce zostało na Kresach”,
- I miejsce dla Julii Szczypior i III miejsce dla Weroniki Szczerkowskiej w V Powiatowym Konkursie Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Piosenki od Serca” - uczestniczki zajęć wokalnych.
- Zawody - „Modelarski Początek Lata” - uczestnicy zajęć z pracowni modelarskiej zajęli następujące miejsca:
 - kategoria do 6 lat - I miejsce Milena Gomera,
 - kategoria 7 - 10 lat - II miejsce Patryk Kuśnierski, III miejsce Radosław Wachelka,
 - kategoria 11 -14 lat - I miejsce Krzysztof Pytel, II miejsce Jan Struzik, III miejsce Michał Struzik,
 - kategoria 15 - 18 lat - III miejsce Michał Struzik,
 - kategoria OPEN - II miejsce Maria Struzik, III miejsce Magdalena Tobiasz.
- Aeroklub Częstochowski zorganizował zawody „Młodzi na start” - wzięli w nim udział uczestnicy zajęć z pracowni modelarskiej zajmując: IV miejsce Radosław Wachelka, V miejsce Krzysztof Pytel.
- X Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Szlakiem Orlich Gniazd” - uczestnicy z pracowni plastycznej zdobyli: nagrodę Marcelina Bednarska, wyróżnienie Sabina Gal.
- I Ogólnopolski Konkurs Ceramiczny „Poidelko dla ptaków” - uczestnicy z pracowni ceramicznej zdobyli:

- kategoria - dzieci do lat 10 - I miejsce Wiktoria Rabęda i Antonina Wróblewska, II miejsce Karolina Ślęzak i Helena Buła, III miejsce Bianka Kokot, i Karolina Cieślik,
- młodzież do lat 18: I miejsce Zofia Walaszczyk, II miejsce Lena Milewska, III miejsce Natalia Międła,
- kategoria dorośli - I miejsce Katarzyna Pulcer, II miejsce Monika Milewska i Barbara Surmacka, III miejsce Małgorzata Hercog i Awieta Szprongiel,
- wyróżnienia w tej kategorii - Marta Kania, Milena Tarnowska.

Klaudia Ujma - uczestniczka zajęć wokalnych wystąpiła w programie „Szansa na sukces Opole 2023” - Opolskie przeboje lat 80, wyemitowanym przez Telewizję Polską TVP 2.

Współpraca z innymi podmiotami

Miejski Dom Kultury w ramach IX edycji Budżetu Obywatelskiego zrealizował następujące zadania:

- 25 czerwca - Festiwal - koncert na Parkitce,
- 1 lipca - Festiwal - koncert na Pólnocy,
- 8 lipca - Festiwal - koncert na Bieganie,
- 15 lipca - Festiwal - koncert na Trzech Wieszców,
- 20 sierpnia - Festiwal - koncert na Zawodziu,
- 26 sierpnia - Festiwal - koncert na Tysiącleciu,
- 27 i 28 maja - Festiwal Shrines of Europe - w ramach międzynarodowej współpracy - udział ZPiT „Częstochowa”,
- 1 września - artystyczne święto częstochowskiej młodzieży pod nazwą Summer Chill - współpraca z CZOT-em,
- 7 września - współpraca z Fundacją Dla Rozwoju - wydarzenie pn. "Nowy plecak na nowy rok szkolny".

W 2023 roku Miejski Dom Kultury w Częstochowie współpracował ze Stowarzyszeniem Częstochowskich "Amazonek" oraz Radiem Jura, TV Orion.

MIEJSKA GALERIA SZTUKI

Zadania i cele na 2023 r. sformułowane zostały zgodnie ze statutem działalności Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie, która ma charakter interdyscyplinarny, a wydarzenia z zakresu sztuk wizualnych, muzyki i filmu prezentowane są jako pola do rozwoju wyobraźni i wieloaspektowego postrzegania świata. Program wystaw zrealizowany został ze szczególnym podkreśleniem różnorodności i atrakcyjności wielu dziedzin sztuk wizualnych. Wystawy udokumentowano publikacjami artystycznymi – katalogami i folderami. Instytucja zrealizowała zadania i cele zgodnie z planami: merytorycznym i finansowym oraz w odniesieniu do zadań w ramach realizacji Strategii Rozwoju

Miasta Częstochowy (promocja twórców częstochowskich, promocja młodych, dostępność, edukacja). Mając na uwadze budżet, rosnące ceny mediów i towarów, konieczność wykazania oszczędności, wprowadzono zmiany organizacyjne w instytucji – godziny otwarcia wystaw i ilość seansów kinowych.

Wydarzenia artystyczne

- 11. Triennale Sztuki Sacrum „*Ja i Ty /Ja-Ono*”. Wystawa, promocja katalogu, przegląd filmów, spotkanie autorskie, oprowadzania kuratorskie,
- Benefis Jana Wołka, gala w Filharmonii Częstochowskiej, spotkanie autorskie sala OKF *Szatan z Grzywką*,
- Promocja kalendarza Bartka Stypki *Animalis*,
- Mary Lou Robinson Down River Road. Czytanie dramatu. Premiera. (Łukasz Wylęzątek).

Wybrane wystawy prezentujące różne dziedziny sztuki współczesnej oraz indywidualny dorobek artystów

- 17/02 – 8/04 Dominik Cierpień, *Mental rape* instalacja, wycinanka, grafika,
- 3/03 – 8/04 Paulina Bobak, *Nieobecni? obrazy utkane ze wspomnień*, malarstwo, grafika,
- 28/04 – 11/06 Jacek Waltoś, *M∞RZE*, malarstwo, grafika,
- 28/04 – 11/06 Maria Michoń, *Pępek świata*, malarstwo,
- 28/04 – 11/06 Dorota Bujak, *Gesty rytualne*, grafika, rzeźba, malarstwo,
- 30/06 – 13/08 Janusz Karbowniczek, *Jest jak jest*, malarstwo,
- 16/06 – 13/08 Adela Wiśniewska wystawa jubileuszowa z okazji 55-lecia pracy twórczej, malarstwo.

Zbiorowe i indywidualne wystawy prezentujące twórczość częstochowskiego środowiska artystycznego

- wystawa prac plastycznych słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku UJD w Częstochowie – Galeria ZWIASTUN,
- 48. Ogólnopolski Plener Malarski Jurajska Jesień 2022.

Wystawy promujące młode pokolenie artystów w programie Galeria Promocji Młodych

- Maria Michoń *Pępek Świata*,
- Dorota Bujak, *Gesty rytualne*,

- Paulina Bobak, *Nieobecni? obrazy utkane ze wspomnień*.

Wystawy i wydarzenia przygotowane we współpracy z instytucjami artystycznymi

- POMIĘDZY MATERIAŁ. Wystawa pedagogów i doktorantów Wydziału Sztuki w UJD,
- Konkurs prac dzieci z niepełnosprawnością – ROK w Częstochowie.

Wybrane wystawy promujące twórczość dzieci i młodzieży

- „Portrety Mistrzów”. Wystawa prac uczniów z pracowni plastycznej Czerwone Jabłuszko w Częstochowie, Galeria Zwiastun.
- XXVII Wojewódzki Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, przygotowany we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, prezentacja w Galerii ROKArt w Częstochowie.

Wybrane spotkania autorskie, promocje zrealizowane przez MGS

- spotkanie autorskie z Jerzym Jotką Kędziorą,
- spotkanie z Janem Wołkiem i Januszem Grzywaczem,
- spotkanie Adelę Wiśniewską – jubileusz pracy, wręczenie przyznanego odznaczenia,
- spotkanie z Jackiem Waltosiem.

Wystawy Galerii ZWIASTUN

- Jacek Haberko, Tlenek żelastwa,
- Katarzyna Sterna, Nadal mam walizkę w Berlinie,
- Karolina Błaś, Kotyfikacja,
- Martyna Bryła, Małgorzata Grabowska, Julia Rojek, Monochromatycznie,
- Małgorzata Wałachowska, Grażyna Bieniasz, NATURALnie,
- Międzynarodowy Festiwal Sztuk Wizualnych PO-MOSTY. Zatrzymać wojnę,
- Maria Michoń, Mateusz Derda, Solitudo i Takasz – samotność i światło,
- Łucja Zentner, Surrealna flora i taniec kształtów i kolorów,
- Piękne słowa – dziecięca wystawa pokonkursowa – Niepubliczne Artystyczne Przedszkole Olka Klepacza.

Wybrane wydarzenia muzyczne organizowane przez MGS

- 11/01 Monage Daydream prelekcja Piotr Metz20/01,
- Nastroje we dwoje. Recital Zbigniewa Zamachowskiego,
- 8/03 Ana Andrzejska koncert,
- 15/03 Ed Cherry / Arek Skolik Project+, koncert,
- 25/05 PINK FLOYD DARK SIDE OF THE MOON prezentacja nowej wersji albumu Piotr Metz,
- 31/10 The Beatles - Drugie w Polsce wydarzenie związane z remasterowaną płytą REVOLVER Piotr Metz,
- 22/11 Benefis Jana Wołka,
- 30/11 PINK FLOYD ANIMALS prezentacja nowej wersji albumu Piotr Metz.

Wybrane wydarzenia z cyklu NIEŚMIERTELNI w sali kinowej OKF Iluzja

- 2/11 Z Piotrem Metzem... W ciemno,
- 4/10 Tina Turner,
- 26/04 Freddie Mercury.

KINO STUDYJNE OKF ILUZJA

W 2023 r. zrealizowano funkcjonujące w poprzednich latach cykle filmowe: KINO SENIORA, MŁODY ILUZJONISTA, WIELKA SZTUKA NA EKRANIE, FERIE Z FILMEM, TANIE PONIEDZIAŁKI. Wśród nowych propozycji repertuarowych znalazł się m.in. przegląd KRÓTKA HISTORIA POLSKIEGO KINA, obejmujący dziesięć filmów dziesięciu mistrzów, których dzieła ukształtowały obraz polskiego kina w latach 60. i 70. XX w. Nową pozycją w repertuarze był także cykl NAJLEPSZE Z NAJGORSZYCH, o wyraźnym popkulturowym charakterze, w którym pokazywano kultowe filmy klasy B. W pierwszej połowie roku kontynuowano sezon 2022/23 bezpośrednich transmisji z Metropolitan Opera w Nowym Jorku, a od października prezentowano sezon 2023/24. Przez cały rok kontynuowano działania na platformie MOJEEKINO.PL (największe wirtualne kino w Polsce, zrzeszające 43 kina studyjne).

Działania Kina Studyjnego OKF Iluzja w zakresie upowszechniania kultury filmowej

Przeglądy, festiwale, repliki

- Złota Piątka – coroczny plebiscyt na najlepszy film,
- Krótka historia polskiego kina – przegląd rodzimych filmów od kluczowych dla szkoły polskiej lat 50. i 60. przez produkcje lat 70., po kino moralnego niepokoju lat 80. XX w.,
- Młody Festiwal Filmowy – ZEF w drodze, zorganizowany przez Zespół Edukatorów Filmowych,
- Festiwal Polskiej Animacji O! PLA, czyli najlepsze polskie animacje dla dzieci i młodzieży,
- 100 lat Warner Bros. - przegląd 15 dzieł, odnowionych cyfrowo, z wytwórni Warner Bros,
- Weekend z Festiwalem Millenium Docs Against Gravity,
- Wtorki z Bergmanem - retrospektywny przegląd 15 filmów z odrestaurowanych kopii cyfrowych,

- Festiwal Filmowy Młode Horyzonty – filmy dla widzów w wieku 3-12 lat oraz warsztaty plastyczne,
- przegląd filmowy w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej,
- pokazy miniserialu Larsa von Triera Królestwo,
- przegląd Wim Wenders – mistrz kina drogi.

Realizacja programów i działań prorodzinnych oraz dostosowanych do określonych grup wiekowych i społecznych

- Kino Seniora - comiesięczne pokazy dla seniorów (specjalnie wyselekcjonowane filmy, dogodna godzina seansu, obniżona cena biletu),
- Weekend Seniora z Kulturą – przegląd filmów oraz retransmisja koncertu Andre Rieu,
- Młody Iluzjonista - cykliczne pokazy filmów dla młodych widzów,
- Ferie z filmem – pokazy filmów dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych,
- Wakacyjny Iluzjonista – przedpołudniowe projekcje dla dzieci w lipcu i sierpniu,
- Tanie poniedziałki - stały dzień tygodnia, w którym promocyjna cena biletu w wysokości 12 zł jest niezmienna i przysługuje każdemu widzowi oraz obowiązuje na każdy seans przez cały dzień.

Kontent alternatywny

- Opera & balet w kinie – retransmisje spektakli operowych i baletowych z najważniejszych scen europejskich,
- koncerty na ekranie : *Andre Rieu w Dublinie. Dobry koncert na Nowy Rok, Miłość mieszka pośród nas* oraz *Śnieżne Boże Narodzenie*,
- operowo-musicalowe show z Arena di Verona z okazji 100-lecia Festiwalu Operowego,
- Wielka sztuka na ekranie – cykl filmów poświęconych sztuce,
- Met Opera live in HD – transmisje na żywo z największej sceny operowej świata,
- odrestaurowany zapis koncertu Marii Callas w Operze Paryskiej w 1958 r.

Działania specjalne i okolicznościowe

- Dzień Dziecka z niespodziankami – przegląd filmów z okazji Dnia Dziecka,
- Pieski Weekend – pokazy filmów, warsztaty, zbiórka charytatywna – współpraca z częstochowskim Oddziałem Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami,

- Dzień Kina Polskiego – przedpremierowe pokazy filmów polskich w Święto Niepodległości 11 listopada, warsztaty plastyczne dla dzieci,
- Europejski Dzień Kina Artystycznego / European Art Cinema Day,
- Filmowe Mikołajki – seanse szkolne i rodzinne,
- pokaz filmu *Bezmiar* z prelekcją psychologa z okazji Dni Psychologii, we współpracy z UJD,
- pokaz filmu *Zemsta* w ramach konferencji naukowej poświęconej Aleksandrowi Fredrze, organizowanej przez UJD,
- pokaz filmu *Fatima*, w ramach Festiwalu Shrines of Europe,
- spektakl teatralny oraz wieczór wspomnień w ramach II Festiwalu im. Piotra Machalicy,
- pokazy ukraińskiego dokumentu Dzień Niepodległości oraz ukraińskiej wersji bajki Mavka,
- spotkanie z Marią Peszek oraz projekcja filmu z Polą Negri, której towarzyszyła taperka – w ramach współpracy z Festiwalem Dekonstrukcji Słowa „Czytaj”,
- przegląd filmowy, towarzyszący 11. Triennale Sztuki Sacrum „Ja i Ty / Ja – Ono”,
- pokaz obrazu Andrzeja Żuławskiego Opętanie, który czekał na polską premierę 43 lata,
- pokaz świątecznej komedii To właśnie miłość, w 20. rocznicę premiery.

Edukacja filmowa

W 2023 r. kontynuowano ogólnopolski projekt Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Filmy poprzedzone są prelekcjami, dla najmłodszych widzów organizowane są dodatkowo warsztaty plastyczne, a nauczyciele otrzymują materiały dydaktyczne.

W czerwcu zakończono projekt ZEF FILMOWA AUTOSTRADA DO EUROPY (projekt ma na celu wskazywanie i promowanie wartościowych filmów dla dzieci i młodzieży). Inicjatywa otrzymała dofinansowanie Europa Cinemas w ramach programu Collaborate to Innovate.

Współpraca kina OKF Iluzja z instytucjami kultury oraz innymi podmiotami

- Stowarzyszenie Europa Cinemas, Stowarzyszenie Kin Studyjnych, Sieć Kin Studyjnych, Sieć Polskich Kin Cyfrowych, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Zespół Edukatorów Filmowych, kino Amok w Gliwicach, Stowarzyszenie Nowe Horyzonty, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka WATCH DOCS, Akson Studio, Kalejdoskop Film,
- dystrybutorzy filmowi,
- Uniwersytety Trzeciego Wieku, media lokalne i ogólnopolskie, instytucje kultury, Uniwersytet im. Jana Długosza, placówki oświatowe, parafie, Pracownia Wielokropka, Klub Inteligencji Katolickiej,

- Platforma Kin Studyjnych MOJEEKINO.PL.

Działania promocyjne i marketingowe MGS i OKF

- projekty graficzne katalogów, plakatów, zaproszeń, ulotek i folderów do wystaw, repertuaru filmowego i wydarzeń artystycznych, przygotowanie do druku, kolportaż,
- prowadzenie dwóch stron internetowych: MGS i OKF oraz profili na Facebooku i Instagramie,
- opracowanie i publikacja materiałów filmowych i fotograficznych o wystawach (zapowiedzi i relacje),
- opracowanie tekstów do zamieszczania w przestrzeni wystaw, w folderach i katalogach,
- przekazywanie bieżących materiałów prasowych i filmowych, współpraca z mediami,
- przygotowanie materiałów filmowych – wywiadów z artystami, relacji z wernisaży – publikacja na YouTube, w pakietach do mediów,
- wywiady i informacje dźwiękowe dla lokalnych redakcji radia i telewizji,
- współpraca z portalami o kulturze,
- rozpowszechnianie bezpłatnych ulotek, afiszy i plakatów,
- organizacja eventów promujących wydarzenia (wernisaże, koncerty, spotkania finały konkursów),
- realizacja umowy barterowej z MPK w Częstochowie na wzajemną wymianę usług,
- mailing do wybranych adresatów z zaproszeniami i ofertą programów działalność platformy streamingowej MOJEEKINO.

IMPREZY ARTYSTYCZNE MIEJSKIEJ GALERII SZTUKI

Rodzaj imprezy	Liczba
Wystawy czasowe w salach wystawowych Galerii oraz Galerii ZWIASTUN	21
Wystawy zorganizowane poza siedzibą Galerii	1
Lekcje i warsztaty plastyczne w Galerii MGS	19
Konkursy artystyczne w tym twórczości dziecięcej	1
Koncerty i wydarzenia muzyczne organizowane przez MGS	11

PUBLIKACJE MIEJSKIEJ GALERII SZTUKI

Rodzaj publikacji	Liczba	Łączny nakład (egz.)
katalogi	2	606

foldery	6	600
zaproszenia	12	920
plakaty do wystaw i afisze programowe	18	1 363

FREKWENCJA

Liczba widzów wystaw ogółem	14 103
Liczba sprzedanych biletów na wystawy (szt.)	3 293
Liczba bezpłatnych wejść na wystawy (m.in. za zaproszeniami na wernisaże, dni bez opłat, wolne środy, uprawnieni do bezpłatnego wstępu)	1 755
Liczba uczestników koncertów i spotkań artystycznych	2 360

KINO STUDYJNE OKF ILUZJA

Liczba seansów ogółem	1 591
Seansów filmów polskich	410
Seansów filmów europejskich	767
Seansów edukacyjnych – lekcje w kinie	159
Liczba widzów	50 100
Liczba sprzedanych biletów	47 969
Liczba bezpłatnych wejść	2 131
Wpływy	861 974
Dofinansowanie z Europa Cinemas	66 547
Dofinansowanie ze Stowarzyszenia Kin Studyjnych	3 330
Dofinansowanie z programu Collaborate to Innovate	11 191

6. SPORT I REKREACJA

WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI SPORTOWYMI

Współpraca z podmiotami sportowymi

Na terenie miasta działało ponad 200 podmiotów sportowych i rekreacyjnych, w tym kluby sportowe, działające w formie stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, kluby sportowe działające w formie spółek prawa handlowego, ogniska towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, okręgowe związki sportowe oraz inne organizacje i fundacje, funkcjonujące w obszarze kultury fizycznej na terenie Częstochowy.

W 2023 roku do ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy, został wpisany 1 podmiot. Do ewidencji stowarzyszeń (prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy), których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej wpisano 4 kluby sportowe, wykreślono 2 podmioty.

Promocja miasta przez sport

Na ten cel wydatkowano z budżetu miasta kwotę 5 699 995,00 zł. W wyniku postępowań o udzielenie zamówień publicznych umowy zawarto z:

- Włókniarz Częstochowa SA na kwotę 2 300 000 zł (Promocja miasta poprzez sport - żużel: Promocja Częstochowy poprzez zespół i poszczególnych zawodników, biorących udział w rozgrywkach ekstraklasy żużlowej oraz innych zawodach),
- Włókniarz Częstochowa SA na kwotę 600 000 zł (Promocja miasta poprzez sport - promocja miasta podczas I rundy cyklu Mistrzostw Europy na Żużlu (Speedway Euro Championship - w skrócie SEC),
- RKS Raków Częstochowa SA na kwotę 2 300 000 zł (Promocja miasta poprzez sport - piłka nożna: Promocja Częstochowy poprzez zespół piłki nożnej, biorący udział w rozgrywkach polskiej ekstraklasy, Pucharze Polski, europejskich pucharach oraz innych międzynarodowych i ogólnopolskich zawodach),
- Klubem Uczelnianym AZS Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie na kwotę 499 995,00 zł (Promocja miasta poprzez sport - tenis stołowy: Promocja Częstochowy poprzez zespół i poszczególne zawodniczki/poszczególnych zawodników, biorące/y udział w rozgrywkach ekstraklasy tenisa stołowego oraz innych międzynarodowych/ogólnopolskich zawodach sportowych).

Nagrody i wyróżnienia Miasta Częstochowy za wybitne osiągnięcia sportowe

Za wybitne osiągnięcia sportowe przyznano w 2023 r. nagrody i wyróżnienia 150 osobom z organizacji sportowych z terenu miasta Częstochowy, w tym:

- nagrodzonych - 64 osoby (10 nagród I stopnia, 7 nagród II stopnia i 47 nagród III stopnia), w tym:

41 zawodników oraz 23 trenerów i działaczy,

- wyróżnionych - 86 osób, w tym: 77 zawodników oraz 9 trenerów i działaczy.

Wyróżnieni otrzymali okolicznościowe statuetki, natomiast nagrodzeni otrzymali okolicznościowe statuetki oraz nagrody finansowe w wysokości: nagroda I stopnia - 2 100 zł, nagroda II stopnia - 1 100 zł, nagroda III stopnia - 450 zł.

SPORT, WYPOCZYNEK I TURYSTYKA

- **Boiska sportowe i bieżnie lekkoatletyczne – wartość inwestycji: 2 514 437,32 zł (w tym 433 474,00 zł środki RFIL)**

W ramach „Programu budowy boisk i bieżnie lekkoatletycznych wraz z infrastrukturą sportową zrealizowano:

- Budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej: boisko do piłki ręcznej, boisko do tenisa, dwa boiska do siatkówki, dwa boiska do koszykówki w ZSE przy ul. Św. Augustyna 28/30.

Wykonano: oświetlenie, montaż piłkochwyłów, odwodnienie boiska oraz zagospodarowanie terenu.

- Budowę bieżni o nawierzchni poliuretanowej w SP nr 36 przy ul. Kasztanowej 7/9
- Zabudowę instalacji odwodnienia liniowego wraz z pompownią wód opadowych przy boisku w SP nr 38 przy ul. gen. Władysława Sikorskiego 56.

W ramach budżetu obywatelskiego zrealizowano:

- Budowę boiska sportowego o nawierzchni trawiastej ze sztucznej trawy wraz z oświetleniem przy ul. mjr Waleriana Łukasińskiego 40
- Remont boiska przy SP nr 8 przy ul. Szczytowej 28/30

- **Place rekreacji - wartość inwestycji: 1 220 421,71 zł**

W roku sprawozdawczym zrealizowano z budżetu miasta w ramach budżetu obywatelskiego:

- Budowa parku Street Workout w dzielnicy Raków –248 151,56 zł
- Budowa toru Ninja/OCR w dzielnicy Północ – 193 294,50 zł
- Rozbudowa placu zabaw przy ul. Zaciszańskej – stradomski park linowy – 192 741,49 zł
- Budowa placu zabaw przy SP nr 19, ul. Orla 4/8 – 263 394,66 zł
- Rozbudowa placu zabaw i gier dla dzieci i młodzieży przy SP nr 12, ul. Warszawska 31 – 228 621,50 zł
- Rozbudowa placu zabaw poprzez wykonanie huśtawki dla osób niepełnosprawnych w SP nr 53, ul. Władysława Orkana 95/100 – 94 218,00 zł
- Modernizacja infrastruktury sportowej na stadionie Skry przy ul. Loretańska w Częstochowie – **4 269 680,73 zł**

W roku sprawozdawczym zawarto 151 umów dotacji na łączną kwotę 5 566 598,00 zł, w ramach których realizowano następujące zadania:

- szkolenie sportowe dla dzieci i młodzieży 3 931 300,00 zł,
- szkolenie sportowe dla osób z niepełnosprawnością 100 800,00 zł,
- organizacja imprez sportowych rangi międzynarodowej i ogólnopolskiej 103 000,00 zł,
- zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne oraz upowszechnianie sportu 54 000,00 zł,
- współzawodnictwo sportowe szkół 195 000,00 zł,
- upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa 48 000,00 zł,
- organizacja wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży 70 000,00 zł,
- różne przedsięwzięcia sportowe i rekreacyjne - małe granty 70 998,00 zł,
- organizacja i udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa 993 500,00

Ponadto zawarto 3 umowy z 3 podmiotami na dofinansowanie zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej na łączną kwotę 106 148,00 zł. W 2023 r. na podstawie art. 19 b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, zrealizowano niżej wymienione przedsięwzięcia:

- Częstochowa StreetBall CUP vol. 9 (Stowarzyszenie Sportowa Częstochowa) - 27 maja,
- XV Gwiazdkowy Puchar Orientu (Klub Sportowy Orient) - 10 grudnia,
- Razem Bezpiecznie Festyn Motoryzacji 2023 (Stowarzyszenie Razem Bezpiecznie 2011) – 10 września.

Sportowe i artystyczno - rozrywkowe imprezy masowe

W oparciu o przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wydano 6 decyzji administracyjnych na przeprowadzenie masowych imprez sportowych dla:

- WŁÓKNIARZ CZĘSTOCHOWA SA (Cykl zawodów żużlowych na Arenie zielona-energia.com w sezonie 2023 - cykl imprez);
- RKS RAKÓW Częstochowa SA (Rozgrywki Ekstraklasy rundy jesiennej sezonu 2023/2024, rozgrywki europejskich pucharów oraz mecze Pucharu Polski i Superpucharu);
- RKS RAKÓW Częstochowa SA (Mecze piłki nożnej Ekstraklasa – runda wiosenna sezonu rozrywkowego 2022/2023 oraz mecze Pucharu Polski wg załączonego terminarza);
- Stowarzyszenia Sportowego Seniorzy - Juniorom Siatkówka 2002 z siedzibą w Częstochowie (Cykl Imprez Masowych – Mecze Piłki Siatkowej);
- Stowarzyszenia Razem Bezpiecznie 2011 z siedzibą w Częstochowie (Razem Bezpiecznie wyścigi na ¼ Mili);

- Fundacji Jakuba Błaszczykowskiego Ludzki Gest z siedzibą w Opolu (Turniej Piłki Nożnej – Świąteczne Granie z Kubą);
- oraz 17 na przeprowadzenie imprez masowych artystyczno - rozrywkowych dla:
- Stowarzyszenia Festiwal Kolorów z siedzibą w Warszawie (Festiwal Kolorów w Częstochowie);
 - Ibento Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (Fundusze Europejskie - nowa energia);
 - Adria Art Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (LADY PANK – SŁOŃCEM OPĘTANI i HUMORE SHOW);
 - HIGH EVENTS Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (LATO NA MAXXA);
 - YEA Sp. z o.o. z siedzibą w Wejherowie (Musical Metro - Koncert jubileuszowy 30 lat);
 - STOWARZYSZENIA MOTOCYKLISTÓW „MOTOSERCE” DĄBROWA GÓRNICZA (XV AKCJA MOTOSERCE CZĘSTOCHOWA);
 - Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” z siedzibą w Częstochowie (Noc Sylwestrowa);
 - King of Entertainment Rafał Pacześ z siedzibą w Łodzi (Pacześ x Lotek Tour);
 - RKS RAKÓW Częstochowa Spółka Akcyjna (Feta kończąca sezon Ekstraklasy 2022/2023);
 - KARO Karol Krawczyk z siedzibą w Ostrowach nad Okszą (SPACE FESTIWAL);
 - KARO Karol Krawczyk z siedzibą w Ostrowach nad Okszą (SPEED SOUN FESTIVAL);
 - Częstochowskiej Organizacji Turystycznej (SUMMER CHILL CZĘSTOCHOWA);
 - Ośrodka Promocji Kultury Gaude Mater z siedzibą w Częstochowie (Festiwal Frytka Off);
 - Eskander Krzysztof Grzegocki Sp. K z siedzibą w Opolu („Polska Noc Kabaretowa”);
 - Miejskiego Domu Kultury w Częstochowie (SENIORALIA);
 - Wielkiej Orkiestra Świątecznej Pomocy Sztab Częstochowa (XXXI FINAŁ WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY);
 - Działu Nauczania Politechniki Częstochowskiej (Wiosna Studentów 2023 - Juwenalia PCz&UJD).

Współpraca zagraniczna z zakresu kultury fizycznej

W 2023 roku kontynuowano wymianę doświadczeń w zakresie kultury fizycznej. W ramach współpracy z miastami bliźniaczymi i partnerskimi oraz klubami sportowymi delegacja lekkoatletów z Altötting (Niemcy) przebywała w Częstochowie w dniach 11-15 maja, a kulminacyjnym punktem ich pobytu był udział w 13. Biegu Częstochowskim, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Klub Ludzi Aktywnych Zabiegani Częstochowa w dniu 13 maja. Częstochowska delegacja sportowa przebywała, natomiast, w Bawarii (Niemcy) w dniach 9-12 czerwca, a w dniu 11 czerwca wzięła udział w 19. Altöttinger Intersport Siebzehrübl Dultlauf.

Sport szkolny i system szkolenia w wybranych dyscyplinach

W roku szkolnym 2022/2023 w organizowanych igrzyskach Szkolnego Związku Sportowego we współzawodnictwie sportowym w kategorii szkół podstawowych rocznik 2010 i młodsi (Igrzyska

Dzieci) wzięto udział 37 szkół - dziewczęta i 41 - chłopcy, w kategorii szkół podstawowych rocznik 2008 i 2009 (Igrzyska Młodzieży Szkolnej) wzięły udział 24 szkoły - dziewczęta i 32 szkoły - chłopcy. We współzawodnictwie szkół ponadpodstawowych (Licealiadzie) udział wzięło 17 szkół - dziewczęta i 20 szkół - chłopcy. Rozgrywki szkolne były prowadzone w 16 dyscyplinach sportowych, m.in. takich jak: piłka siatkowa, siatkówka plażowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, lekka atletyka, tenis stołowy, pływanie, łyżwiarstwo, szachy, czwórbój, trójbój, kolarstwo, badminton i rugby. We współzawodnictwie sportowym szkół uczestniczyło ogółem ok. 5 800 uczniów.

Klasyfikacja najlepszych szkół:

Klasyfikacja najlepszych szkół	
Igrzyska dzieci DZIEWCZĘTA 2010 i młodsi <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 36 2. Szkoła Podstawowa nr 48 3. Szkoła Podstawowa nr 7 4. Szkoła Podstawowa nr 13 5. Szkoła Podstawowa nr 29 6. Szkoła Podstawowa nr 52 	Igrzyska dzieci CHŁOPCY 2010 i młodsi <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 13 2. Szkoła Podstawowa nr 48 3. Szkoła Podstawowa nr 7 4. Szkoła Podstawowa nr 31 5. Szkoła Podstawowa nr 38 6. Szkoła Podstawowa nr 53
Igrzyska młodzieży DZIEWCZĘTA 2008-2009 <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 13 2. Szkoła Podstawowa nr 36 3. Szkoła Podstawowa nr 29 4. Szkoła Podstawowa nr 48 5. Szkoła Podstawowa nr 7 6. Szkoła Podstawowa nr 2 	Igrzyska młodzieży CHŁOPCY 2008-2009 <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 13 2. Szkoła Podstawowa nr 38 3. Szkoła Podstawowa nr 29 4. Szkoła Podstawowa nr 48 5. Szkoła Podstawowa nr 36 6. Szkoła Podstawowa nr 7
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DZIEWCZĘTA <ol style="list-style-type: none"> 1. IX LO im. C.K. Norwida 2. IV LO im. H. Sienkiewicza 3. VII LO im. M. Kopernika 4. II LO im. R. Traugutta 5. ZSTiO im. S. Żeromskiego 6. I LO im. J. Słowackiego 	SZKOŁY PONADPODSTAWOWE CHŁOPCY <ol style="list-style-type: none"> 1. Techniczne Zakłady Naukowe 2. IV LO im. H. Sienkiewicza 3. IX LO im. C.K. Norwida 4. II LO im. R. Traugutta 5. VII LO im. M. Kopernika 6. Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego

BUDŻET OBYWATELSKI z zakresu kultury fizycznej:

W ramach budżetu obywatelskiego sfinansowano realizację następujących zadań:

- Zajęcia na Lodowisku dla dzieci z Dzielnicy Mirów - 25 000 zł,

- Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha! (w dzielnicach: Częstochówka - Parkitka, Dźbów, Gnaszyn - Kawodrza, Lisiniec, Podjasnogórska, Północ i Zawodzie - Dąbie) - łącznie 13 700 zł.

Propagowanie krajoznawstwa oraz aktywnego wypoczynku wśród dzieci i młodzieży

Na podstawie otwartych konkursów ofert, zlecono organizacjom pozarządowym następujące zadania:

- upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa,
- organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.

W zakresie upowszechniania turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa współpracowano z 4 organizacjami pozarządowymi. Stowarzyszenia w ramach zadania zrealizowały przedsięwzięcia na kwotę 48 000 zł. Zawarto 7 umów z: Regionalnym Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Komendą Hufca Związku Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszeniem Klub Ludzi Aktywnych Zabiegani Częstochowa oraz Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Autyzmem. Podmioty te zorganizowały ogólnodostępne imprezy turystyczne (rajdy piesze i rowerowe, wycieczki autokarowe, imprezy na orientację, biwaki, złazy, sptyw kajakowy).

Prowadzono koordynację organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Propozycje zajęć ogólnodostępnych w ramach akcji wypoczynku dotyczyły głównie imprez sportowo - rekreacyjnych, jednodniowych wycieczek z programem krajoznawczym oraz zajęć świetlicowych. W ramach otwartego konkursu ofert na organizację ferii zimowych i wypoczynku letniego, przydzielono dotacje dla 16 podmiotów, zawarto 24 umowy, które zrealizowały zadania na kwotę 70 000 zł.

Ewidencja obiektów noclegowych

Na ogólną liczbę 43 obiektów świadczących usługi hotelarskie na terenie Częstochowy składają się:

- w ewidencji Marszałka Województwa Śląskiego - 12,
- w ewidencji Prezydenta Miasta Częstochowy - 31,
- pozostała baza to: 1 299 miejsc noclegowych + 488 miejsc noclegowych (hale noclegowe czynne w sezonie letnim).

Baza noclegowa obejmuje łącznie około 4 510 miejsc noclegowych. Niemniej jednak, ze względu na obecność obiektów, które nie zostały zgłoszone do ww. ewidencji, oszacowanie dokładnej liczby miejsc noclegowych nie jest możliwe.

7. EDUKACJA

SZKOŁY I PLACÓWKI OŚWIATOWE SAMORZĄDOWE

Gmina Częstochowa na koniec **2023 r.** była organem prowadzącym dla **111** jednostek:

- 37 samodzielnych miejskich przedszkoli,
- 39 samodzielnych szkół podstawowych
- 6 zespołów szkolno-przedszkolnych,
- 20 szkół ponadpodstawowych, w tym 7 samodzielnych liceów, 12 zespołów szkół ponadpodstawowych, 1 Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- 6 placówek kształcenia specjalnego,
- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych,
- Bursa Miejska,
- Biuro Finansów Oświaty.

MIEJSKIE PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

W roku **2023** do 43 miejskich przedszkoli uczęszczało średniorocznie 4 920 dzieci, natomiast do oddziałów przedszkolnych w 6 szkołach podstawowych uczęszczało średniorocznie 177 dzieci.

Od 1 września **2023 r.** rodzice dzieci w wieku 3-5 lat uczęszczających do miejskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych ponoszą opłaty za pobyt dziecka w przedszkolu w wysokości 1 zł za każdą godzinę pobytu w przedszkolu przekraczającą wymiar 5 godzin.

Już od 1.10.2013 r. organizowane w przedszkolach zajęcia dodatkowe są bezpłatne, dzięki czemu stały się dostępne dla wszystkich dzieci uczęszczających do miejskich przedszkoli. Zajęcia prowadzone przez specjalistów dostosowane są do wieku i zainteresowań dzieci. Najczęściej przedszkola oferują zajęcia ruchowe, rytmiczne oraz zajęcia taneczne.

Wszystkie dzieci korzystające z wychowania przedszkolnego w miejskich przedszkolach, objęte są badaniami przesiewowymi w kierunku wykrycia wad wymowy. Zajęcia specjalistyczne z zakresu logopedii realizowane są również w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i obejmują wszystkie dzieci wymagające ww. terapii. Na wniosek dyrektorów przedszkoli lub szkół, po przeprowadzeniu badań przesiewowych w zakresie wad wymowy przez logopedów z danych placówek i pracowników Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie, organ prowadzący systematycznie zwiększa liczbę godzin zajęć logopedycznych.

a) przedszkola:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 524,37 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 436,69 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 4 840 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez przedszkola na 1 ucznia – 1 421,34 zł.

b) oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 19,56 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 9,74 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 164 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 1 022,16 zł.

SZKOŁY PODSTAWOWE

W roku 2023 do 45 szkół podstawowych uczęszczało średniorocznie 13 419 uczniów. Z dniem 1 września 2023 r. naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 1 654 uczniów, w 85 oddziałach, o 11 mniej niż w roku poprzednim.

a) szkoły podstawowe

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 1 907,70 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 512,15 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 13 419,34 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 1 394,53 zł.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

W 2023 r. funkcjonowało:

- 15 liceów ogólnokształcących (w tym 5 liceów, które ze względu na brak zainteresowania nie dokonały naboru),
- 11 techników,
- 12 branżowych szkół pierwszego stopnia.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE wraz z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU)

prowadzone przez miasto:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 1 516,05 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 269,74 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 14 154 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły i CKZiU na 1 ucznia – 953,19 zł.

SZKOŁY SPECJALNE

W 2023 r. funkcjonowały:

- 2 przedszkola specjalne,
- 5 szkół podstawowych specjalnych,
- 5 szkół specjalnych przysposabiających do pracy,
- 1 technikum specjalne,
- 1 branżowa szkoła specjalna pierwszego stopnia.

a) szkoły i przedszkola specjalne

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 194,45 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 37,08 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 311 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 7 130,88 zł.

b) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 86,41 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 24,50 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 108 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez ośrodek na 1 ucznia – 8 763,75 zł.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

a) Bursa Miejska

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 30 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 39,83 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 260 uczniów,
- średnioroczne wydatki poniesione przez bursę na 1 ucznia – 2 031,95 zł.

b) Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych

W skład której wchodzi 3 placówki:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna PÓŁNOC ul. Ireny Kosmowskiej 5
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna POŁUDNIE ul. m. jra Waleriana Łukasińskiego 40
- Centrum Informacji Zawodowej ul. m. jra Waleriana Łukasińskiego 40

Z usług placówki korzystać mogą dzieci i młodzież przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania Zespołu oraz ich rodzice (prawni opiekunowie), a także nauczyciele i wychowawcy.

Dzieciom nieuczęszczającym do przedszkola i szkoły, a także ich rodzicom Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych udziela pomocy o ile ich miejsce zamieszkania leży w obrębie działania Zespołu.

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych udziela dzieciom (od momentu urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

lp.	Formy pomocy udzielanej przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	Ilość
1	Liczba dzieci przyjętych przez wszystkie placówki wchodzące w skład ZPPP	7901
2	Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	237
3	Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach	853
4	Zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia zawodu	322
5	Terapia logopedyczna	71
6	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (terapia pedagogiczna)	58
7	Odroczenie obowiązku szkolnego	111
8	Przyspieszenie obowiązku szkolnego	1
Lp. Rodzaje wydanych orzeczeń dla uczniów:		
1	Niestyszących i słabosłyszących	25
2	Niewidomych i słabowidzących	23
3	Z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	96
4	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	82
5	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	42
6	Z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera	352
7	Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	128
8	Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	23
9	O potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	15
10	O potrzebie nauczania indywidualnego	361
suma		1147

a) Biuro Finansów Oświaty zapewnia obsługę finansową dla łącznie 90 szkół i przedszkoli (z wyjątkiem szkół ponadpodstawowych). Średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi 71,17 etaty.

b) **Realizacja zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) w szkołach i przedszkolach** prowadzonych przez miasto (**MP31, MP35, ZSS23, ZSS28**)

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 6,82 etatów,
- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR – 86 dzieci,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły/przedszkola na 1 ucznia – 580,61 zł.

W ramach prowadzonej ewidencji, obejmującej szkoły i placówki prowadzone przez podmioty inne niż samorząd uzupełniająca ofertę kształcenia i opieki, w roku sprawozdawczym wydano 5 zaświadczeń o wpisie do ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy, 24 zaświadczeń o zmianach we wpisach do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, 2 decyzje o odmowie wpisu szkoły do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. W tym samym czasie

wykreślono z ewidencji 4 szkoły i placówek niepublicznych. Nie wydano żadnego zezwolenia na założenie publicznej placówki oświatowej.

W roku 2023 w Częstochowie funkcjonowało łącznie 106 szkół i placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst, dotowanych przez Miasto:

Przedszkola:

a) przedszkola publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu

terytorialnego lub osoby fizyczne oraz przedszkola niepubliczne, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1400 ze zm.):

- średnioroczna liczba uczniów – 683 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 433,64 zł.

b) przedszkola niepubliczne niespełniające warunków, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1400 ze zm.):

- średnioroczna liczba uczniów – 1 496 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 474,22 zł.

c) liczba przedszkoli publicznych i niepublicznych – 38

Punkty przedszkolne niepubliczne:

- liczba punktów przedszkolnych – 4
- średnioroczna liczba uczniów – 45 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 894,98 zł.

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

a) oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne

- średnioroczna liczba uczniów – 15 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 992,42 zł.

b) oddziały przedszkolne w niepublicznych szkołach podstawowych o uprawnieniach szkoły publicznej:

- średnioroczna liczba uczniów – 87 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 644,66 zł.

Szkoły podstawowe

a) szkoły podstawowe publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu

terytorialnego lub osoby fizyczne

- średnioroczna liczba uczniów – 457 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 317,38 zł. szkoły podstawowe **niepubliczne** o uprawnieniach szkoły publicznej:
- liczba szkół podstawowych – 10,
- średnioroczna liczba uczniów - 1 110 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 877,95 zł.

c) szkoła podstawowa mistrzostwa sportowego

- średnioroczna liczba uczniów – 74 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 276,88 zł.

d) szkoły ponadpodstawowe publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne

- liczba szkół - 2,
- średnioroczna liczba uczniów – 300 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 366,49 zł.

e) szkoły ponadpodstawowe niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej:

- liczba szkół – 21,
- średnioroczna liczba uczniów – 3 754 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 667,70 zł.

f) szkoły ponadpodstawowe mistrzostwa sportowego niepubliczna:

- liczba szkół – 2,
- średnioroczna liczba uczniów – 174 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 332,64 zł.

Szkoły i przedszkola specjalne

a) szkoły specjalne publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne:

- liczba szkół – 1,
- średnioroczna liczba uczniów – 114 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 5 481,83 zł.

b) szkoły i przedszkola specjalne niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej

- liczba szkół i przedszkoli – 14,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 556 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 5 231,48 zł.

Specjalne ośrodki wychowawcze niepubliczne:

- liczba ośrodków – 3,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 164 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 4 621,53 zł.

Niepubliczne placówki wychowania pozaszkolnego

- liczba placówek – 2,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 210 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 20,15 zł.

Internaty i bursy szkolne

Internat Niższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej Liceum

Ogólnokształcącego:

- średnioroczna liczba uczniów – 12 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 888,76 zł.

Realizacja zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) w szkołach, przedszkolach i punkty przedszkolne niepubliczne:

- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR – 236 dzieci,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 488,13 zł.

Realizacja zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) w szkołach specjalnych niepublicznych i w niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych:

- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR - 677 dzieci,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 497,70 zł.

1.8. POZOSTAŁE DZIAŁANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE ZADAŃ EDUKACYJNYCH

Pomoc dla Ukrainy

Do szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa w pierwszej połowie roku (w czerwcu 2023) do oddziałów ogólnodostępnych uczęszczało łącznie 1355 uczniów, w tym:

- 245 w miejskich przedszkolach,
- 656 w szkołach podstawowych
- 142 w szkołach ponadpodstawowych

Dla uczniów z Ukrainy, którzy nie posługiwali się językiem polskim do czerwca 2023 r. kontynuowano naukę w oddziałach przygotowawczych w 9 szkołach: Szkole Podstawowej nr 31 im. Orła Białego, , Szkole Podstawowej nr 39 im. M. Konopnickiej, Szkole Podstawowej nr 41 im. Jana Matejki, Szkole

Podstawowej nr 49 im. J. Kusocińskiego, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5, Zespole Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W.S. Reymonta, Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego, Zespole Szkół im. Gen. W. Andersa.

Do ww. oddziałów uczęszczało łącznie 312 uczniów, w tym:

- 536 oddziały przygotowawcze w szkołach podstawowych,
- 143 oddziały przygotowawcze w szkołach ponadpodstawowych.

W drugiej połowie roku (we wrześniu 2023) uruchomiono dwa oddziały przygotowawcze w szkołach podstawowych oraz jeden w szkole ponadpodstawowej;

- Szkoła Podstawowa nr 31 im. Orła Białego
- Szkoła Podstawowa nr 41 im. Jana Matejki
- Zespół Szkół im. gen. Władysława Andersa

Na koniec roku 2023 do szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa do oddziałów ogólnodostępnych uczęszczało łącznie 1349 uczniów, w tym:

- 228 w miejskich przedszkolach,
- 882 w szkołach podstawowych
- 239 w szkołach ponadpodstawowych

Do oddziałów przygotowawczych uczęszczało 61 uczniów.

Nagrody dla nauczycieli.

W roku sprawozdawczym 124 częstochowskich nauczycieli otrzymało *Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej*. Sposób przyznawania nagród dla nauczycieli określono w Uchwale nr 125.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Przyznano: 2 nagrody I stopnia, 18 nagród II stopnia i 104 nagrody III stopnia.

Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla uczniów szczególnie uzdolnionych

Podobnie jak w latach ubiegłych najzdolniejszym uczniom częstochowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych (z wyjątkiem szkół artystycznych) wręczono Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy. Podobnie jak w latach ubiegłych konkurs przeprowadzono w nowej kategorii nagrody - dla uczniów szkół technicznych i branżowych I stopnia oraz zróżnicowano gratyfikacje pieniężne dla laureatów, w zależności od ich osiągnięć. Przyznano także nagrodę specjalną dla "najlepszego wśród najlepszych" czyli ucznia, który był laureatem przynajmniej 3 konkursów przedmiotowych i olimpiad na szczeblu - minimum - wojewódzkim. W roku sprawozdawczym przyznano łącznie 95 nagród, w

tym 44 uczniom szkół podstawowych i 52 uczniom szkół ponadpodstawowych oraz 3 uczniom szkół technicznych. Łączna kwota nagród wyniosła 62 200,00 zł.

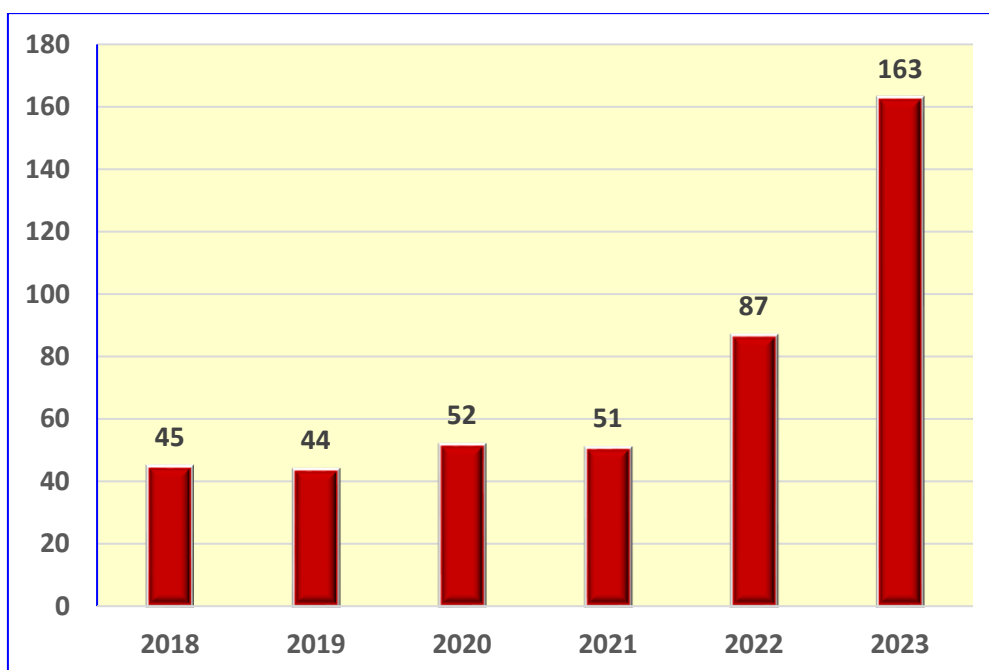
Dowożenie oraz zwrot kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych.

Na koniec roku 2023 bezpłatnym transportem objętych było 203 dzieci i uczniów. Ponadto w całym roku 2023 roku zostało zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta Częstochowy a rodzicami 53 umowy o zwrot kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych. Wydatki związane z realizacją ww. zadań wyniosły 3 364 109,12 zł.

Awans zawodowy nauczyciela – stopień nauczyciela mianowanego.

W 2023 r. zostały przeprowadzone 163 postępowania egzaminacyjne na stopień nauczyciela mianowanego, wszystkim wnioskodawcom wydano decyzje administracyjne o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Ponadto na podstawie art. 9a ust. 5 oraz 9b ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela 2 nauczycielom ze stopniem naukowym doktora wydano decyzję o nadaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

Liczba nauczycieli, którzy uzyskali awans na nauczyciela mianowanego w latach 2018 – 2023

Powierzenia stanowisk dyrektora szkoły lub placówki oświatowej.

W 2023 r. przeprowadzono 16 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i placówek oświatowych.

Nabór elektroniczny do miejskich przedszkoli oraz klas I szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Rekrutacja elektroniczna prowadzona jest w przedszkolach i wszystkich typach szkół poprzez logowanie kandydatów w systemie elektronicznym.

Wspieranie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży.

W roku sprawozdawczym młodzież chcąca doskonalić umiejętności sportowe mogła kontynuować zajęcia w klasach sportowych następujących szkół: Szkoły Podstawowej nr 21 i Szkoły Podstawowej nr 38 (profile klas: taniec i piłka nożna), Szkoły Podstawowej nr 36 (pływanie, bieganie, strzelanie), Szkoły Podstawowej nr 7 (piłka nożna i lekkoatletyka), Szkoły Podstawowej nr 13 (koszykówka), Szkoły Podstawowej nr 8 (piłka nożna, pływanie, taniec), IV Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza (profile klasy piłka nożna, lekkoatletyka), IX Liceum Ogólnokształcącego im. C.K. Norwida (siatkówka).

Wspieranie szkół i placówek oświatowych w realizacji programów finansowanych ze środków unijnych

W roku 2023 wydatki na programy finansowane z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej (Erasmus+, Power, FERS) zamknęły się kwotą 4 933 000,00 zł. Dyrektorom szkół i placówek oświatowych udzielono 23 pełnomocnictw umożliwiających realizację dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej projektów w ramach programu Erasmus+, dwa pełnomocnictwa do projektów w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego, jedno pełnomocnictwo w ramach Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży, jedno pełnomocnictwo w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, jedno pełnomocnictwo w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności i pięć pełnomocnictw w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Głównym księgowym udzielono 25 upoważnień do kontrasygnowania czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, dokonywanych w imieniu Gminy Miasto Częstochowa przez dyrektorów częstochowskich szkół.

Budżet obywatelski

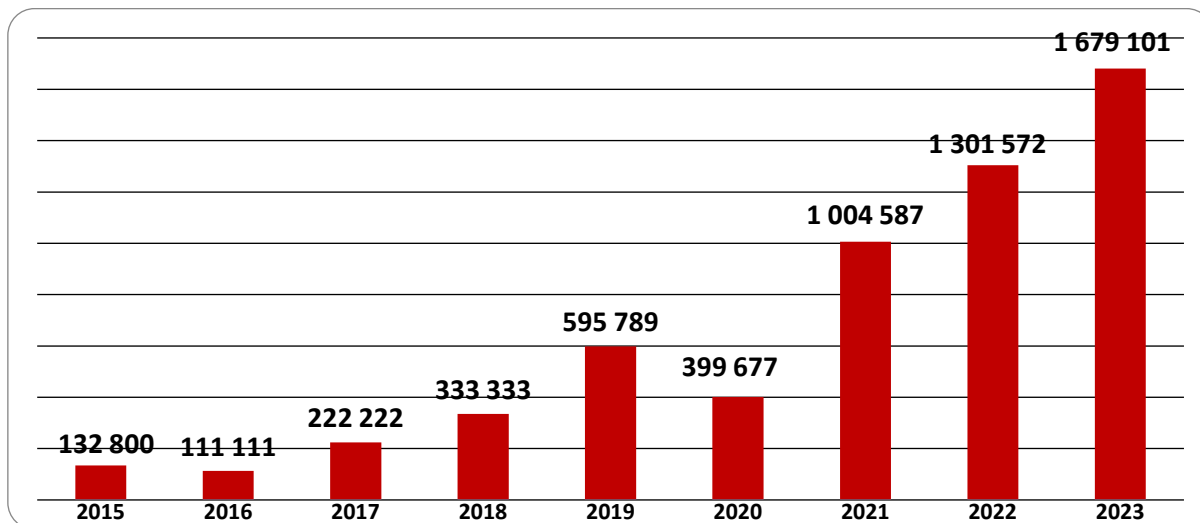
W roku sprawozdawczym, w ramach budżetu obywatelskiego, mieszkańcy Częstochowy przegłosowali 22 zadania w zakresie oświaty i edukacji na łączną kwotę: 1 679 100,60 zł. Wsparciem objęto następujące działania (w zł):

- Rewitalizacja toalet w Miejskim Przedszkolu nr 20 im. Króla Macjusia Pierwszego w Częstochowie 130 000,00
- Multimedia w Szkole Podstawowej nr 50 im. gen. Władysława Sikorskiego w Częstochowie 49 590,40
- Rewitalizacja placu zabaw dla dzieci przy Szkole Podstawowej nr 34 im. Aleksandra hr. Fredry w Częstochowie 42 000,00
- Wyposażenie Miejskiego Przedszkola nr 31 w Częstochowie w urządzenia multimedialne 47 500,00
- Ekspresowe namioty aluminiowe 4 200,00

- Siatka piłkoczwyt na boisko sportowe przy Szkole Podstawowej nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego w Częstochowie 2 499,00
- Centrum rekreacyjno-ruchowe w Szkole Podstawowej nr 36 im. Polskich Olimpijczyków w Częstochowie 131 999,48
- – Szkoła z kulturą - usłyszmy się, zobacmy się w Szkole Podstawowej nr 29 im. Królowej Jadwigi w Częstochowie! 121 720,00
- Sala Fitness i Jogi w V Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Częstochowie 40 000,00
- Dopuszaenie V Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Częstochowie w sprzęt sportowy 7 940,00
- Biblioteka Centrum Aktywności Uczniów w Szkole Podstawowej nr 26 im. Tadeusza Kościuszki w Częstochowie 85 000,00
- Bezpieczna nawierzchnia na mini-boisku w Miejskim Przedszkolu nr 12 im. Ireny Szewińskiej w Częstochowie 40 000,00
- Dopuszaenie boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej nr 54 z Oddziałami Integracyjnymi w Częstochowie 20 000,00
- Nowoczesny, sensoryczny plac zabaw w Miejskim Przedszkolu nr 32 w Częstochowie 124 353,00
- Multimedialna pracownia językowa z elementami programowania robotów w języku angielskim w Szkole Podstawowej nr 16 im. Bolesława Chrobrego w Częstochowie 96 600,00
- Budowa placu zabaw i siłowni na powietrzu przy Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 2 w Częstochowie 148 153,10
- Dzielnicowy punkt darmowego dostępu do internetu i integracji międzypokoleniowej w Szkole Podstawowej 53 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Częstochowie 103 700,00
- Modernizacja pracowni komputerowej - "Jedynka w chmurze" w Szkole Podstawowej nr 1 im. Zdobywców Przestworzy w Częstochowie 186 350,00
- Zapewnienie dostępności budynku Szkoły Podstawowej nr 46 im. Stefana Żeromskiego w Częstochowie osobom ze szczególnymi potrzebami 120 000,00
- Edukacyjny Ogródek Przedszkolny przy Miejskim Przedszkolu nr 27 w Częstochowie 19 000,00
- Konkurs " The Voice od Stradom" w Szkole Podstawowej nr 21 im. ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie 600,00

- Wielozadaniowa sala językowa w Szkole Podstawowej nr 31 im. Orła Białego
w Częstochowie BO 157 896,02

Wydatki poniesione w ramach budżetu obywatelskiego z zakresu oświaty w latach 2015 - 2023

Program upowszechniający zasady profilaktyki zdrowotnej

Zadaniem Zespołu do spraw wdrożenia programu upowszechniającego zasady profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowę było opracowanie programu, a potem prowadzenie monitoringu i ewaluacji (oceny) działań z niego wynikających.

W ramach działań Zespołu:

- W dniach 7 i 8 lutego br., na Hali przy ul. Żużlowej, odbyły się „Igrzyska Zdrowia”, zorganizowane przez Szkołę Podstawowa nr 12 i 21, w których wzięło udział ok. 800 dzieci i uczniów z miejskich przedszkoli i szkół podstawowych. Uczestnicy brali udział w zajęciach organizowanych przez animatorów w strefach poszczególnych dyscyplin - związanymi z lokalnymi klubami sportowymi instruktorami, trenerami, zawodnikami. Obok stref typowo sportowych (siatkówki, koszykówki, unihokeja, tenisa ziemnego, piłki nożnej), były też takie poświęcone pierwszej pomocy przedmedycznej, fotografii i... odpoczynkowi. Zorganizowano także strefa zdrowego żywienia przygotowana przez uczniów Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego, konkurs wiedzy o sporcie, prezentacja filmu edukacyjnego.
- 28 lutego 2023r. odbył się konkurs w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego pn. "Marchewkowo – szpinakowy zawrót głowy",
- Odbyło się szkolenie kulinarne połączone z warsztatami „Trendy w żywieniu” odbyło się 13 i 14 kwietnia w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego, w których wzięły

udział szkolne i przedszkolne kucharki, kucharze, intendentki i intendenci z całego miasta.

- Miejskie Przedszkole nr 16 zorganizowało konkurs dla przedszkoli „Aktywny Przedszkolak” czyli kreatywne gry i zabawy ruchowe z wykorzystaniem nietypowych sprzętów sportowych. Konkurs został rozstrzygnięty 4 maja 2023, a uroczyste wręczenie nagród odbyło się podczas Jarmarku Zdrowia 15 września br. w Szkole Podstawowej nr 48 im. Armii Krajowej, którego Miejskie Przedszkole nr 16 było współorganizatorem. Do konkursu zgłosiło się 27 przedszkoli.
- Miejskie Przedszkole nr 31 w Częstochowie oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy w ramach działań Zespołu byli organizatorem konkursu dla częstochowskich przedszkoli pt. "Parapetowe Ogródki". Do konkursu przystąpiło 38 placówek z terenu naszego miasta. Głównym jego celem było zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o zdrowych nawykach żywieniowych, propagowanie produktów ekologicznych oraz profilaktyka zdrowia. Konkurs trwał od 1 marca 2023 do 31 maja 2023 r.
- W dniu 29 marca zostało zrealizowane spotkanie dla rodziców uczniów szkół podstawowych obejmujące poradnictwo dotyczące profilaktyki nadwagi. Do realizacji spotkania została zaproszona Pani Jolanta Kierat – nauczyciel ZSG – przedmiotów zawodowych z dziedziny żywienia i gastronomii oraz Pani Anna Szymala-Kopydłowska – psychodietetyk ZPP-P.
- W 13 szkołach ponadpodstawowych i odpowiednio 171 klasach i wśród 3861 uczniów przeprowadzone zostały zajęcia dla młodzieży dotyczące „Radzenia sobie ze stresem”. W 10 szkołach zajęcia miały charakter jednorazowy, natomiast w 3 zrealizowano cykl takich spotkań z młodzieżą. Zajęcia były realizowane przez wychowawców, pedagogów, pedagogów specjalnych oraz psychologów szkolnych, w oparciu o materiały własne oraz materiały o przekazane do szkół przez ZPPP.
- W Miejskich Przedszkolach, Szkołach Podstawowych oraz Szkołach Specjalnych do dnia 23.06.2023r. była realizowana Kampania społeczna „Aktywna wiosna”. W Kampanii mającej charakter konkursu zadeklarowało udział 59 placówek, w tym 1985 uczniów oraz 251 nauczycieli i pracowników administracji i obsługi.
- 28 i 29 września oraz 5 października w częstochowskich szkołach ponadpodstawowych odbyły się spotkania „Zdrowie fizyczne i psychiczne częstochowskiej młodzieży”. Programem objęto dziesięć szkół – II LO im. R. Traugutta, V LO im. A. Mickiewicza, VII LO im. M. Kopernika, Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego, Zespół Szkół Samochodowych, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, Zespół Szkół im. Gen. W. Andersa oraz Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. S.

Reymonta. Młodzież miała możliwość poznania podstawowych zasad profilaktyki zdrowotnej, zdrowego odżywiania, radzenia sobie ze stresem czy aktywności fizycznej. Prelegenci odpowiadali też również na wiele pytań dotyczących tych wszystkich zagadnień.

- Czerwono-Niebieska Lekcja z piłkarzem KS Raków Częstochowa Frankiem Tudorem. Spotkanie propagowało aktywne spędzanie czasu wolnego, zdrowy styl życia i wartości z tego płynące, poprzez rozmowy o uprawianiu sportu i zachęcanie do aktywności ruchowej. Kontakt na żywo z gwiazdą sportu lokalnego, międzynarodowego formatu był dla uczniów niezwykle motywujący. W spotkaniu wzięły udział częstochowskie szkoły podstawowe z dzielnic: Północ i Tysiąclecie (ok. 250 uczniów).
- Spotkania uczniów częstochowskich szkół z Kacprem Lachowiczem, motywatorem sportu, współprowadzącym Marcin Gortat Camp, najpopularniejszy cykl treningów dla dzieci i młodzieży. Prowadzący zachęcał dzieci i młodzież poprzez koszykówkę do aktywnego trybu życia, poszukiwania pasji i dbania o własny rozwój. Spotkania odbyły się w szkołach z różnych dzielnic. Do każdej ze szkół (Szkoła Podstawowa nr 48 im. Armii Krajowej, Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego, Szkoła Podstawowa nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego, Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego), zaproszone zostały delegacje uczniów z opiekunem z pozostałych częstochowskich szkół. W każdym spotkaniu udział wzięło 300-400 uczniów.
- 12 kwietnia 2023 r. – Lekcja z Norwidem. Przeprowadzono zajęcia siatkarskie z grupą uczniów przez siatkarzy z częstochowskiego klubu KS Norwid Częstochowa. Zachęcano do aktywności ruchowej, uprawiania sportu poprzez kontakt bezpośredni ze sportowcami. Udział wzięło ok. 100 uczniów.
- 6 czerwca 2023 r. – zawody pływackie dla uczniów klas III "Płyńmy po zdrowie". Udział wzięły reprezentacje ośmioosobowe szkół podstawowych,
- 15 września 2023 – Jarmark Zdrowia – zorganizowano występy artystyczne oraz 28 stanowisk, promujących wśród dzieci zdrowe żywienie i sport. W stacjach prowadzone były zajęcia warsztatowe zorganizowane dla grup dzieci z częstochowskich przedszkoli. W jarmarku udział wzięło około 500 przedszkolaków.
- 11 grudnia 2023r. w Miejskim Domu Kultury odbyło się uroczyste podsumowanie działań Zespołu do spraw wdrożenia programu upowszechniającego zasady profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowę poprzedzone występem członków zespołu w przedstawieniu „Na straganie”.

Napoleońska Częstochowa – II edycja

Celem projektu było podkreślenie znaczenia epoki napoleońskiej dla historii Polski, ale też w szczególności dla naszego regionu i miasta.

250 uczennic i uczniów częstochowskich szkół świętowało 1 czerwca na rajdzie „Śladami walk o niepodległość w XIX wieku”. Był on częścią miejskiego projektu „Napoleońska Częstochowa II”. Rajd rozpoczął się na placu Daszyńskiego. 250 rowerzystek i rowerzystów z 21 szkół miało przed sobą do przejechania 8-kilometrową trasę, poznając przy tym historyczne miejsca Częstochowy oraz rowerową infrastrukturę miasta.

Natomiast 7 czerwca 2023 r. w sali sesyjnej Urzędu Miasta odbyła się konferencja podsumowująca II edycję projektu „Napoleońska Częstochowa”. Uczestniczki i uczestnicy środowiskowej konferencji wysłuchali wystąpienia profesora Macieja Trąbskiego - pracownika Instytutu Historii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie - pod tytułem „Częstochowa jako wojenna stolica Księstwa Warszawskiego” oraz odebrali nagrody i wyróżnienia za wygrane w konkursach towarzyszących projektowi.

Ogrody dydaktyczne w miejskich przedszkolach

W Miejskich Przedszkolach nr 16 i 37 odbyła się inauguracja ogrodów dydaktycznych, czyli miejsc, w których dzieci poprzez zabawę, obserwację i własne doświadczenia przyrodnicze poznają otaczający je świat. Adaptacja ogrodów przedszkolnych jest efektem projektu edukacyjno-ekologicznego "Kolory Wiosny". Rośliny sfinansowano ze środków Urzędu Miasta Częstochowy. Mini pakiet roślin do ogrodu dydaktycznego otrzymała każda częstochowska placówka przedszkolna.

Współpraca szkół z Częstochowy i Szumska w zakresie pracy z uczniem o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

W kwietniu 2023 r., w ramach współpracy szkół z Częstochowy i Szumska, częstochowscy pedagodzy dzielili się ze swoimi koleżankami i kolegami z regionu Wilna wiedzą i doświadczeniami w zakresie pracy z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Zasadniczym celem wizyty było zorganizowanie konferencji szkoleniowej dla nauczycieli i dyrekcji polskich szkół z rejonu wileńskiego. Około 50 uczestniczek i uczestników konferencji wzięło udział w warsztatach, którzy poznawali: metody i techniki pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu, zaburzeniami w zachowaniu lub problemami emocjonalnymi oraz organizację pracy szkoły i dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczennic i uczniów z ASD. Warsztaty prowadzili dyrektorzy częstochowskich szkół.

„Alternatywne koncepcje wychowania przedszkolnego odpowiedzią na potrzeby współczesnego dziecka”.

Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy wraz z Oddziałem Polskiego Komitetu Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP w Częstochowie w kwietniu 2023 r. zorganizował konferencję naukową „Alternatywne koncepcje wychowania przedszkolnego odpowiedzią na potrzeby współczesnego dziecka”.

Dyrektorzy i nauczyciele szkół oraz przedszkoli z Częstochowy i okolic, rozmawiali o alternatywnych rozwiązaniach, które zmieniają myślenie o dziecku, jego potrzebach, potencjale i językach, myślach, sposobach na odkrywanie, na dziwienie się i na marzenie o dziecięcych światach.

Prelegenci zainspirowani wizytami studyjnymi i seminarium dydaktycznym we włoskich przedszkolach oraz Instytucie Lorisa Malaguzziego w Reggio Emilia zaprezentowali teoretyczne założenia pedagogiki waldorfskiej, podejścia Reggio Emilia w odniesieniu do koncepcji daltońskiej oraz dzielili się refleksjami.

Omawiane trzy alternatywne koncepcje okazały się odpowiedzią na wiele pytań stawianych przez uczestników konferencji w kontekście aktualnego spojrzenia na dziecko, jego podmiotowości, potencjału oraz propagowania praw dziecka i wreszcie rozwijania kompetencji kluczowych, niezbędnych w dorosłym życiu.

Szkolne targi dla ósmoklasistów

W ramach Targów Edukacyjnych, przygotowanych przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Informacji Zawodowej -Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkołę Podstawową nr 50 im. gen. W. Sikorskiego, Szkołę Podstawową nr 7 im. K. I. Gałczyńskiego i Szkołę Podstawową nr 21 im. Ks. S. Konarskiego zorganizowano środowiskowy punkt informacyjny o szkołach ponadpodstawowych. Wydarzenie odbyło się po raz szósty w trzech turach, w różnych terminach. Po spowodowanej pandemią przerwie do promocji swojej oferty edukacyjnej zaproszono częstochowskie szkoły ponadpodstawowe. Swoje oferty zaprezentowało łącznie 30 szkół ponadpodstawowych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom młodzieży klas VII i VIII targi zorganizowano po południu – tak, aby umożliwić konsultacje z przedstawicielami szkół zarówno młodym ludziom, jak i ich rodzicom czy opiekunom. Zainteresowanie przeszło oczekiwania, bo imprezę odwiedziło kilka tysięcy osób z Częstochowy oraz okolicznych miejscowości – Kamyka, Czarnego Lasu, Wierzchowiska, Blachowni, Radostkowa, Rudnik, Jaskrowa, Mstowa, Kalei, Kłomnic, Huty Starej B, Poczesnej czy Wrzosowej. Swoje stoisko przygotowali również specjaliści doradztwa z Centrum Informacji Zawodowej, odpowiadając na pytania związane z diagnozą preferencji zawodowych, rekrutacją i wyborem szkoły ponadpodstawowej. Głosy młodych ludzi i ich rodziców odwiedzających targi pozwalały sądzić, że impreza spełniła ich oczekiwania, ułatwiając ósmoklasistom podjęcie decyzji o wyborze kolejnego etapu szkolnej drogi.

Konkury w ramach projektu „Otwórz się na zawód” dla młodzieży ze szkół podstawowych.

- 1) W zorganizowanym 16 lutego br. konkursie w dwuosobowych zespołach rywalizowały uczennice i uczniowie z 13 szkół podstawowych. Pod okiem fachowców starali się sprostać zadaniom związanym z dwoma kierunkami „branżowego” kształcenia – technika stylisty i tapicera. Próbuяący swoich sił w tej pierwszej specjalności tworzyli zatem modową stylizację, a ci, którzy

wybrali tapicerstwo, musieli poradzić sobie z montażem pufy. W kategorii technika stylisty I miejsce zajął zespół ze Szkoły Podstawowej nr 24, II – ekipa ze Szkoły Podstawowej nr 17, a III – ze Szkoły Podstawowej nr 30. W zawodzie tapicera I miejsce przypadło zespołowi ze Szkoły Podstawowej nr 17, a II – ze Szkoły Podstawowej nr 27. Konkurs zorganizowali Wydział Edukacji Urzędu Miasta oraz Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

- 2) 2 marca br. w Zespole Szkół Technicznych w Częstochowie odbyła się druga edycja konkursu promującego szkolnictwo zawodowe „Otwórz się na zawód”. Konkurs zorganizowano pod patronatem Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Zespołem Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej - Centrum Informacji Zawodowej. Adresatami konkursu byli uczniowie klas VIII szkół podstawowych. Jego celem - upowszechnienie kształcenia zawodowego, w tym zachęcenie młodych ludzi do zapoznania się z wybranymi zawodami nauczonymi w Zespole Szkół Technicznych: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz monter sieci i instalacji sanitarnych. Do konkursu zgłosiło się 5 szkół podstawowych z Częstochowy. Każdą z nich mogły reprezentować dwie dwuosobowe drużyny. Łącznie w konkursie udział wzięło 18 uczniów. Konkurs składał się z dwóch etapów:
- testu teoretycznego dotyczącego branży energetyki odnawialnej oraz branży instalacyjnej
 - (do II etapu jury wyłoniło po 3 drużyny z każdej branży z największą liczbą punktów); części praktycznej, która polegała na wykonaniu określonego zadania (wyrobu) na przygotowanym stanowisku pracy dla technika urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz montera sieci i instalacji sanitarnych.

Projekt „Stronger Together – Silniejsi Razem”

Projekt powstał z zamysłem integrowania dzieci polskich i ukraińskich w tutejszych szkołach podstawowych. Realizował go częstochowski oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (którego prezesem jest naczelnik Wydziału Edukacji Rafał Piotrowski), Fundacja Wolność i Demokracja oraz UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci) – mający od dziesięcioleci ugruntowaną renomę jako organizacja działająca na rzecz najmłodszych na całym świecie.

Podczas oficjalnego podsumowania projektu, które odbyło się 12 grudnia w Szkole Podstawowej nr 38, zaprezentowano nową pamięciową grę edukacyjną „Silniejsi Razem. Dziedzictwo Naszych Ojczyzn”, która koresponduje z historią i dziedzictwem kulturowym Polski i Ukrainy.

O część artystyczną zadbały polskie i ukraińskie dzieci, które przybliżyły zgromadzonym tańce, piosenki i wiersze z obydwu krajów.

Realizacja programu "Za życiem"

W Zespole Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie realizowano zadania z zakresu administracji rządowej: Zapewnienie realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze powiatu („Za życiem”).

W ramach programu zatrudniono 24 specjalistów oraz koordynatora finansowanego przez Gminę Miasto Częstochowa. W trakcie trwania programu wsparciem objęto: 95 dzieci i 95 ich rodziców (opiekunów), w tym 21 dzieci do trzeciego roku życia. Z rodzicami przepracowano 338 godzin zajęć, a bezpośrednio z dziećmi: 4579, w tym:

- logopedycznych/neurologopedycznych/surdologopedycznych - **555** godzin,
- psychologicznych - **225** godzin,
- pedagogicznych/oligofreno/surdo/tyflo - **583** godziny,
- zajęć Integracji Sensorycznej - **374** godziny,
- zajęć TUS - **231** godzin
- zajęć rehabilitacji ruchowej prowadzonych przez fizjoterapeutów - **175** godzin,
- zajęć Terapii Ręki - **445** godzin,
- zajęć Tomatisa - **122** godziny
- zajęć z arteterapii - **281** godzin,
- zajęć z terapii behawioralnej - **823** godziny,
- zajęć Biofeedback - **216** godzin,
- zajęć z terapii pedagogicznej - **355** godzin,
- zajęć rozwijających komunikację i kompetencje społeczne - **194** godziny.

Rodzice zgłaszający dziecko do programu „Za życiem” objęci są konsultacją psychologiczno-pedagogiczną, dzięki której można ustalić konkretne potrzeby dziecka i rodziny. Dzieci, które nie mają diagnozy, są diagnozowane przez zespół diagnostyczny WOKRO w celu właściwego doboru specjalistycznych zajęć. Maksymalna ilość zajęć dla danego dziecka to 5 godzin w tygodniu. We wszystkich pierwszych zajęciach z danym specjalistą, szczególnie u dzieci do 3 roku życia, zazwyczaj uczestniczy rodzic. W kolejnych zajęciach rodzic uczestniczy już według potrzeb. Rodzice uczestniczący w zajęciach otrzymują fachowe wskazówki, instruktaże oraz zalecenia do pracy z dzieckiem w środowisku domowym. Rodzice przez cały czas trwania projektu mają również możliwość udziału w konsultacjach psychologicznych, które mają na celu wsparcie rodziny w życiu codziennym z dzieckiem z niepełnosprawnością. Zespół specjalistów opracował dla każdego dziecka Indywidualny Program Wczesnego Wspomagania oraz Arkusz obserwacji dziecka przedstawiający opis umiejętności z uwzględnieniem wszystkich sfer rozwoju dziecka. Celem podjętych działań było zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania jego rozwoju poprzez umożliwienie mu specjalistycznej terapii. Ponadto zapewnienie rodzicom fachowej

informacji dotyczącej ich dziecka oraz jego problemów rozwojowych. Udział w konsultacjach psychologicznych, które miały na celu wsparcie rodziny w życiu codziennym z dzieckiem z niepełnosprawnością. Poinformowanie rodziców o możliwości wykorzystania dostępnych usług pomocy dla swojego dziecka (służba zdrowia, pomoc społeczna, oświata).

Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)

W roku 2023 Zespół Szkół Specjalnych Nr 23 w Częstochowie zakończył dwuletnią realizację Projektu Grantowego pn. „**Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)**” w ramach II Osi priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój „Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji”, Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Celem działającego w szkole SCWEW było udzielanie wsparcia przedszkolom i szkołom ogólnodostępnym w zakresie doskonalenia kompetencji kadry i zapewnienia wszystkim dzieciom/uczniom możliwości pełnego rozwoju. Podejmowane działania służyły podnoszeniu jakości edukacji dla wszystkich, a w szerszej perspektywie – budowaniu zasad społeczeństwa włączającego. Wspierając przedszkola/szkoły ogólnodostępne, jako SCWEW korzystaliśmy z zasobów kadrowych i merytorycznych szkoły oraz z zasobów zewnętrznych. Współpracowaliśmy między innymi z Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM” oraz Zespołem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Częstochowie, a także organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz dzieci i osób z niepełnosprawnościami.

Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Częstochowie swoim wsparciem obejmowało:

1. Miejskie Przedszkole Nr 13 im. Krecika w Częstochowie
2. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Częstochowie (Szkołę Podstawową Nr 40)
3. Szkołę Podstawową Nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie
4. VIII Liceum Ogólnokształcące Samorządowe w Częstochowie
5. Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie (Technikum nr 12 im. Jana Pawła II oraz Branżową Szkołę I Stopnia nr 10 im. Jana Pawła II),
6. Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Kochanowskiego w Częstochowie (Technikum nr 2 oraz Branżową Szkołę I Stopnia nr 1).

Głównymi obszarami działalności SCWEW były:

- działalność szkoleniowo-doradcza, która stanowi główny przedmiot współpracy SCWEW z przedszkolami i szkołami ogólnodostępnymi i ich wsparcie,
- działalność związana z wyposażeniem dzieci i uczniów w sprzęt specjalistyczny, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe oraz dostosowane podręczniki lub dobór sprzętu,

- działalność informacyjna i promocyjna związana z budowaniem przyjaznego środowiska dla edukacji włączającej,
- współpraca z innymi partnerami w celu wymiany doświadczeń oraz koordynacji i spójności działań.

SCWEW swoje działania adresował do różnych grup odbiorców, w tym:

- kadry kierowniczej przedszkoli i szkół ogólnodostępnych prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe;
- nauczycieli, specjalistów, innych pracowników przedszkoli i szkół;
- dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów prawnych, za pośrednictwem przedszkola i szkoły;
- osób dorosłych, pobierających naukę w szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych, za pośrednictwem szkoły.

Innowacje pedagogiczne.

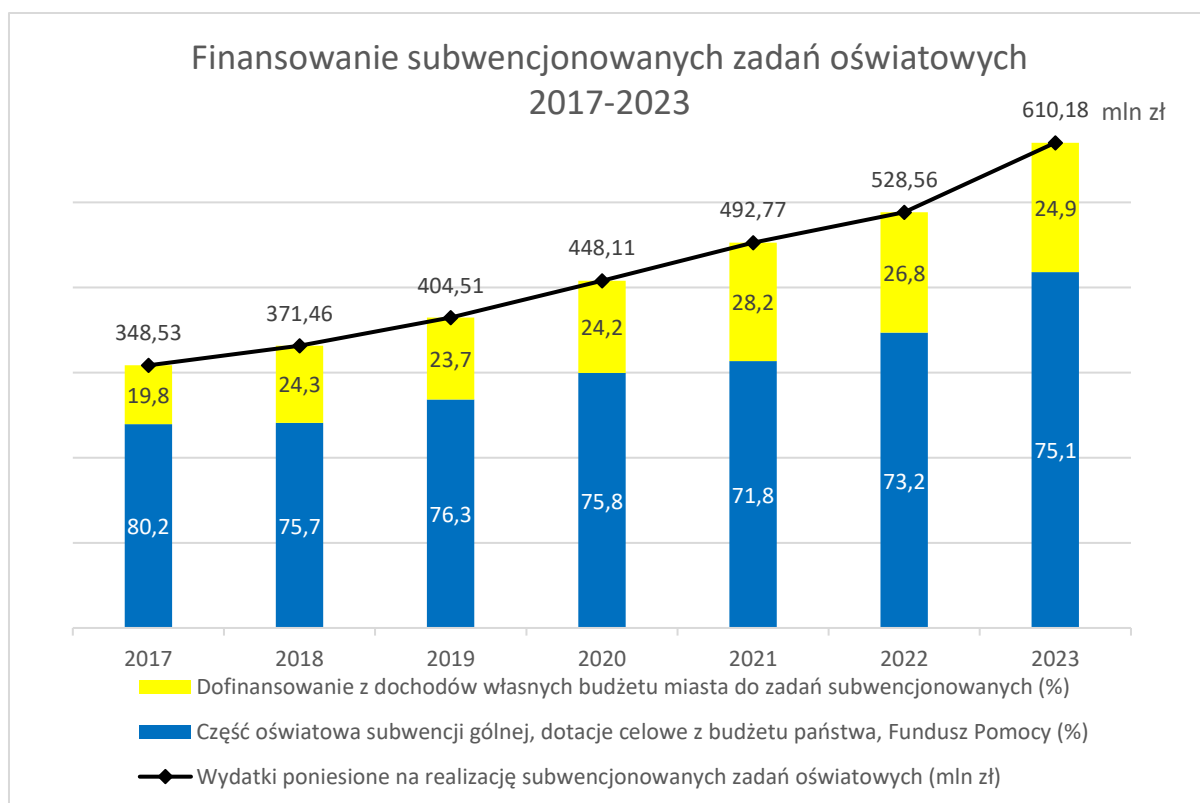
W celu uatrakcyjnienia zajęć dydaktycznych, jak i poszerzenia wiedzy uczniów w roku sprawozdawczym realizowano innowacje pedagogiczne m.in.:

- W Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa: *Animacja i tworzenie gier komputerowych, Cyberbezpieczeństwo.*
- W Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych:
 - w klasie technik budownictwa - *Poznanie specyfiki budownictwa wojskowego oraz elementów renowacji i rekonstrukcji militarnej,*
- W Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego: *innowacja policyjna, innowacja wojskowa, innowacja pożarniczo-ratownicza, innowacja policyjno-prawna.*
- W I LO im. J. Słowackiego:
 - *Wychować człowieka mądrego*
 - *Język angielski w różnych dziedzinach nauki,*
- W II LO im. R. Traugutta: *Klasa przygotowująca do matury międzynarodowej.*
- W Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego realizowane
 - *Edukacja obronna i patriotyczna w XII Liceum Ogólnokształcące*
 - *Kosmetyka i pielęgnacja urody w Technikum nr 6 w zawodzie technik usług fryzjerskich*
- W V LO im. A. Mickiewicza: *Filmoznawstwo.*
- W Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych: *Technik budownictwa z elementy architektury.*
- W Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowych: *Innowacja z elementami edukacji policyjnej, pojazdy elektryczne i hybrydowe.*

2. SFERA FINANSOWA

Zadania realizowane w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej finansowane były ze środków własnych miasta, dotacji celowych, Funduszu Pomocy oraz z części oświatowej subwencji ogólnej. Podstawą określenia przez Ministerstwo Edukacji Narodowej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2023 r. była liczba uczniów w szkołach prowadzonych i dotowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Łączna liczba uczniów przyjęta do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla miasta Częstochowy we wszystkich typach szkół w mieście finansowanych z subwencji wyniosła 34.134 uczniów. Wartości wag, wg których kalkulowana była część oświatowa subwencji ogólnej nie uwzględniały jednak rzeczywistych kosztów ponoszonych na realizację zadań oświatowych.

Ministerstwo Edukacji Narodowej na 2023 r. określiło finansowy standard A stanowiący kalkulacyjną kwotę jednostkową na ucznia przeliczeniowego w wysokości 6 898,69 zł. Kwota otrzymanej w 2023 r. części oświatowej subwencji ogólnej wyniosła 431 835 668 zł. Wydatki na zadania oświatowe subwencionowane wyniosły 610 182 914,57 zł, dofinansowanie z dochodów własnych miasta wyniosło 152 199 427,62 zł, co stanowi 24,9 % wydatków poniesionych na zadania subwencionowane. Wydatki na zadania w zakresie oświaty i wychowania nie objęte subwencją (zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego dzieciom w wieku do 5 lat oraz dowożenie uczniów do szkół) wyniosły 88 352 941,95 zł, z tego z dochodów własnych miasta sfinansowane zostały wydatki w kwocie 75 336 737,55 zł. Pozostała kwota sfinansowana została z dotacji celowej z budżetu państwa.

Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych

W celu przygotowania zawodowego poprzez praktyczną naukę zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy młodocianych pracowników wydano 55 decyzji o dofinansowaniu wykszolenia 66 młodocianych przez 45 pracodawców. Łącznie wydatkowano na ten cel środki Funduszu Pracy w kwocie 464 173,92 zł.

Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025

Realizując rządowy program, którego celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów niepełnosprawnych przez dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych, udzielono wsparcia 562 uczniom szkół publicznych i szkół niepublicznych. Łącznie wydatkowano na ten cel 190 185,21 zł.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2021-2025

W roku sprawozdawczym Ministerstwo Edukacji i Nauki kontynuowało nową edycję Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021 - 2025, w ramach którego, za pośrednictwem organu prowadzącego placówki oświatowe, dofinansowywany jest zakup książek i wyposażenia bibliotek szkolnych i przedszkolnych. W 2023 r. dofinansowanie z budżetu państwa na łączoną kwotę 63 000,00 zł uzyskało 8 prowadzonych przez miasto placówek, w tym 7 szkół podstawowych oraz 1 szkoła podstawowa specjalna. Wymagany, 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 15 750,00 zł.

Aktywna Tablica

W 2023 r. w ramach zadania Rządowego rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych w latach 2022-2024 – „Aktywna Tablica” dofinansowano z budżetu państwa 8 placówek oświatowych w wysokości 196 000 zł.

Wymagany, 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 49 000 zł.

„Oddziały Przygotowania Wojskowego”

W ramach realizacji zadania wyposażono uczniów OPW w zestaw jednolitego ubioru oraz szkoły w wyposażenie specjalistyczne służące realizacji programu szkolenia w oddziałach przygotowania wojskowego w 3 szkołach ponadpodstawowych. Dofinansowanie z budżetu państwa wyniosło 306 080 zł, wymagany 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 76 520,00 zł.

„Strzelnica w powiecie 2023”

W ramach konkursu Ministerstwa Obrony Narodowej pn. „Strzelnica w powiecie 2023” szkoła ponadpodstawowa, dla której organem prowadzącym jest Gmina Częstochowa otrzymała dofinansowanie na realizację zadania związanego z utworzeniem wirtualnej strzelnicy, umożliwiającej prowadzenie zorganizowanych szkoleń strzeleckich, w szczególności wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także członków organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze proobronnym. Dofinansowanie z budżetu państwa wyniosło 200 000,00 zł, wymagany 20% wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 50 000,00 zł.

Akcje: Ferie w mieście i Lato w mieście

W roku sprawozdawczym dofinansowano organizację wypoczynku dzieci zarówno podczas ferii zimowych, jak i letnich. W akcji zimowej wsparcie z budżetu miasta w kwocie 34 114,00 zł otrzymały 23 placówki a opieką objęto blisko 1000 dzieci. Podobnie było w akcji letniej, w której wsparcie kwotą 32 000,00 zł również otrzymały 23 placówki, zapewniając wypoczynek ponad 1000 dzieci.

Remonty w placówkach oświatowych

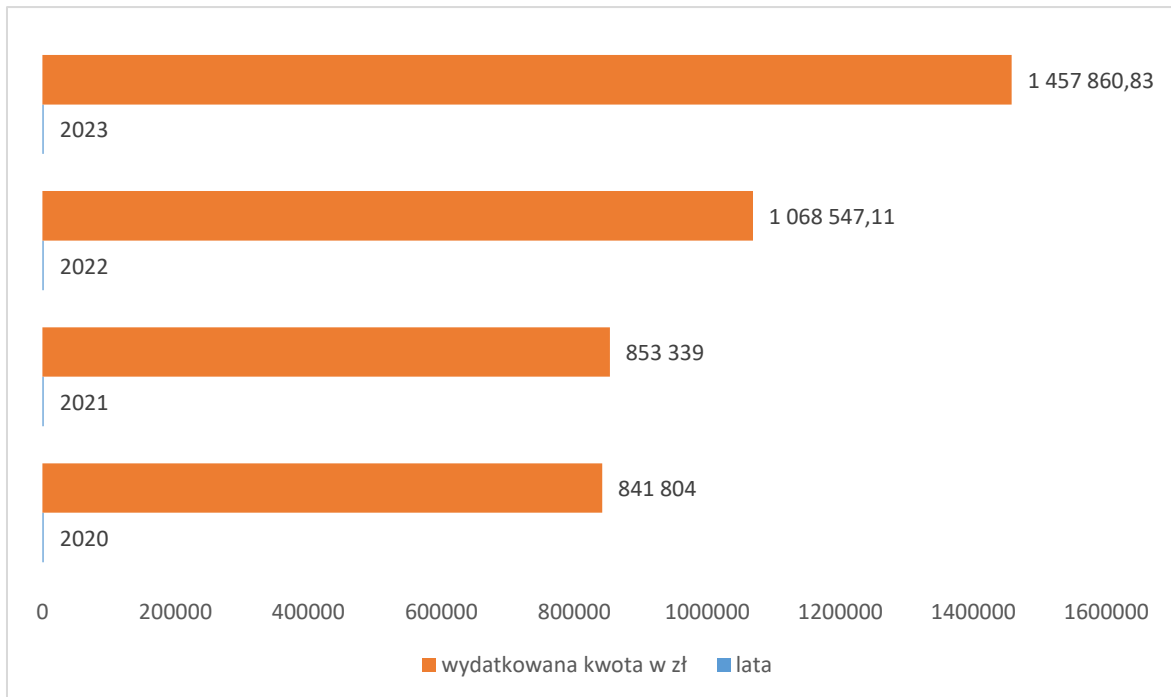
W 2023 roku Wydział Edukacji w ramach posiadanych środków finansowych przeznaczył na remont placówek oświatowych kwotę 1 269 838 zł. W ramach przeprowadzonych prac wyremontowano m.in. dachy, podłogi w salach lekcyjnych, przeprowadzono remonty sal lekcyjnych i pomieszczeń szkolnych, wymieniono instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i drzwi do sal lekcyjnych, w tym zrealizowano zadania wynikające z zaleceń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie.

Doskonalenie i kształcenie zawodowe nauczycieli oraz wspieranie dyrektorów szkół i placówek oświatowych w zakresie realizacji przez nich funkcji kierowniczych

W związku z potrzebami rynkowymi i zapotrzebowaniem ze strony szkół, zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr 601.2019 z 30 października 2019 r. w sprawie ustalenia

maksymalnych kwot dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli, pobieranych przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane, określono specjalności oraz formy kształcenia zawodowego dofinansowywane w ramach środków przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli zmienionego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr 716.209 z dnia 23.12.2019 r. W roku 2023 na ww. zadanie wydatkowano kwotę 1 457 860,83 zł.

Wydatki na doskonalenie nauczycieli w latach 2020 - 2023

II. STREFA GOSPODARCZA

1. ROZWÓJ PRZESTRZENNY

W dziedzinie planowania przestrzennego, w 2023 r. prace planistyczne koncentrowały się na opracowywaniu planów miejscowych w wielu dzielnicach naszego miasta.

Zakończono sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania w dzielnicach: Błeszno, Częstochówka-Parkitka, Grabówka, Kiedrzyn, Stare Miasto, Śródmieście i Zawodzie-Dąbie. Opracowane zostały dwa teksty jednolite dla planów miejscowych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2022r.

Lp.	Obszar objęty planem	Obszar w (ha)
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie Alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulicy Piłsudskiego i Alei Wolności – etap I – Uchwała nr 981.LXXV.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 lutego 2023 r.	6,4
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, pomiędzy ulicami : Białką, Ignacego Mościckiego oraz Pasażem Eugeniusza Stasieckiego – Uchwała nr 982.LXXV.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 lutego 2023 r.	2,7
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Grabówka – w rejonie ulicy Ikara – Uchwała nr 983.LXXV.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 lutego 2023 r.	1,2
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszary położone w Częstochowie, w dzielnicy Błeszno, w rejonie ulic Załogi i Grobla – Uchwała nr 1060.LXXIX.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 czerwca 2023 r.	1,6
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Zawodzie-Dąbie, przy ulicy Wojciecha Korfantego – Uchwała nr 1061.LXXIX.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 czerwca 2023 r.	4
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Kiedrzyn, w rejonie ulic Narcyzowej i Ludowej – Uchwała nr 1083.LXXXI.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 14 września 2023 r.	27,8
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Błeszno, w rejonie ulicy Kusocińskiego – Uchwała Nr 1098.LXXXII.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 października 2023 r.	119

Na koniec 2023 r. w opracowaniu było 27 planów. Kontynuowano prace nad planami miejscowymi dla centrum miasta.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego rozpoczęte i pozostające w opracowaniu

Lp.	Obszar objęty planem	Obszar w (ha)
1	Centrum – Dzielnica Śródmieście w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Waszyngtona, Jasnogórska.	30
2	Centrum – Dzielnica Śródmieście w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Wolności, Nowowiejskiego.	25
3	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Piłsudskiego, Wolności – etap II.	18
	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Piłsudskiego, Wolności – etap III.	
4	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Krakowska, Piłsudskiego.	21
5	Centrum – Dzielnica Częstochówka-Parkitka w rejonie Rynku Wieluńskiego.	37
6	Centrum – Dzielnica Częstochówka-Parkitka - teren Klasztoru na Jasnej Górze.	36
7	Centrum – Dzielnica Podjasnogórska w rejonie ulicy Św. Barbary.	48
8	Dzielnica Trzech Wieszczów pomiędzy Alejami: Wolności, Niepodległości i Bohaterów Monte Cassino, a ulicami: Sobieskiego, Korczaka, Nowowiejskiego i 1 Maja.	46
9	Dzielnice: Trzech Wieszczów i Stare Miasto, pomiędzy Aleją Wolności, Aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi – etap I.	67
	Dzielnice: Trzech Wieszczów i Stare Miasto, pomiędzy Aleją Wolności, Aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi – etap II.	
10	Dzielnice: Stare Miasto i Zawodzie-Dąbie, pomiędzy ulicą Krakowską i Aleją Wojska Polskiego.	25
11	Dzielnica Wyczerpy-Aniołów, w rejonie ulic: Warszawskiej i Rząsawskiej.	53
12	Dzielnica Grabówka, w rejonie ulicy Wiolinowej.	10
13	Dzielnice: Mirów i Zawodzie-Dąbie, w rejonie ulic: Legionów, gen. Józefa Hallera, Odlewników i Głogowej.	98
14	Dzielnica Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Nowobialskiej, Obrońców Westerplatte i Edwarda Reszkego.	19

Lp.	Obszar objęty planem	Obszar w (ha)
15	Dzielnica Kiedrzyn, w rejonie ulicy Gruszowej oraz skrzyżowania ulic: Sejmowej, Ludowej, Stefana Kisielewskiego i projektowanego północnego korytarza komunikacyjnego.	88
16	Dzielnica Zawodzie-Dąbie, przy ulicy Wojciecha Korfantego.	4
17	Dzielnice: Kiedrzyn i Północ, w rejonie ulic: Narcyzowej, Ludowej, Stefana Kisielewskiego i Św. Brata Alberta.	97
18	Dzielnica Tysiąclecie, pomiędzy Aleją Wyzwolenia, a ulicami: Kazimierza Michałowskiego, Stefana Kisielewskiego i Romana Dmowskiego.	10
19	Dzielnica Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: gen. Leopolda Okulickiego, Bialskiej i Nowobialskiej.	5
20	Dzielnica Grabówka w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków.	14
21	Dzielnica Mirów, w rejonie ulic: Komornickiej, Filtrowej, Falistej i Srebrnej.	57
22	Dzielnica Dźbów, przy ulicy Ostatniej.	19
23	Dzielnica Zawodzie-Dąbie, przy ulicy Manganowej.	3
24	Dzielnica Dźbów, w rejonie ulic: Leśnej, Powstańców Warszawy i Malowniczej.	6
25	Dzielnica Dźbów, przy ulicy Przyjemnej.	7
26	Dzielnica Mirów, w rejonie ulic: Hektarowej i Krańcowej	54
27	Dzielnica Ostatni Grosz, przy ulicy Bór.	6

W dniu 31 grudnia 2022 r. na terenie Częstochowy obowiązywało 88 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących obszar 4650 ha, co stanowiło około 29,23% powierzchni miasta. Powierzchnia zurbanizowana miasta pokryta jest planami w 81,2%. Biorąc pod uwagę poziom zaawansowania, będących w trakcie opracowania planów miejscowych stan ten będzie ulegał dalszej poprawie.

Wysokość wskaźników planistycznych obrazują poniższe tabele.

Obszar miasta objęty planami miejscowymi	4650 ha
Wskaźnik pokrycia planistycznego liczony do powierzchni całkowitej miasta	29,11%

Wskaźnik pokrycia planistycznego liczony w stosunku do powierzchni zurbanizowanej miasta	81,2%
---	-------

Wyszczególnienie	Liczba planów	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni miasta
Plany obowiązujące	88	4650	29,11%
Plany w trakcie opracowania	27	913	5,72%

Pod koniec roku podjęte zostały prace nad sporządzeniem planu ogólnego dla terenu całego miasta – Uchwała nr 1112.LXXXIII.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Częstochowy.

Plan ogólny to nowe narzędzie planistyczne, które od 1 stycznia 2026 r. będzie ustalało zasady realizacji polityki przestrzennej gminy.

O atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych inwestorów decyduje stopień pokrycia planami zagospodarowania zurbanizowanej części miasta, która w naszym mieście jest już pokryta planami w 78% tego obszaru.

Natomiast pozostała część miasta – **niezurbanizowana**, zajmująca 10.277 ha to:

- **58% powierzchni to tereny rolnicze**
- **27% powierzchni to lasy i zieleń**
- **15% powierzchni to tereny ekologiczne i doliny rzek**

Bardzo ważnym narzędziem podwyższającym atrakcyjność inwestycyjną Miasta jest Zintegrowany system informacji przestrzennej, który łączy dane o przestrzeni miasta ze zbiorem narzędzi służących do zarządzania takimi danymi, w tym ich przeglądania, wyszukiwania i wykorzystywania w procesach decyzyjnych,.

Zewnętrzną reprezentacją zintegrowanego systemu informacji przestrzennej są geoportal mieszkańca oraz geoportal inwestora. Geoportal mieszkańca i geoportal inwestora stanowią istotny element publikacji danych o mieście poprzez prezentację danych przestrzennych w postaci przyjaznej z jednej strony dla mieszkańca, a w nieco innym ujęciu, z wykorzystaniem nieco bardziej rozbudowanego zakresu danych, również dla inwestora. Przez kilka lat funkcjonowania tych portali (tj. od 2012 roku) dokonano modyfikacji interfejsu użytkownika portalu, poprawiono działanie funkcji operowania na publikowanych danych, a przede wszystkim dokonano aktualizacji treści publikowanych z

wykorzystaniem geoportalu oraz opublikowano zupełnie nowe dane, jak aktualizowana na przestrzeni lat 2013–2023 ortofotomapa lotnicza, czy zaktualizowana w roku 2022 mapa akustyczna.

W roku 2023 zarejestrowano ponad 51 000 unikalnych odwiedzin na geoportalu (wg stanu na 31 grudnia 2023 r. – 51 070), co daje liczbę 134 unikalnych odwiedzin każdego dnia.

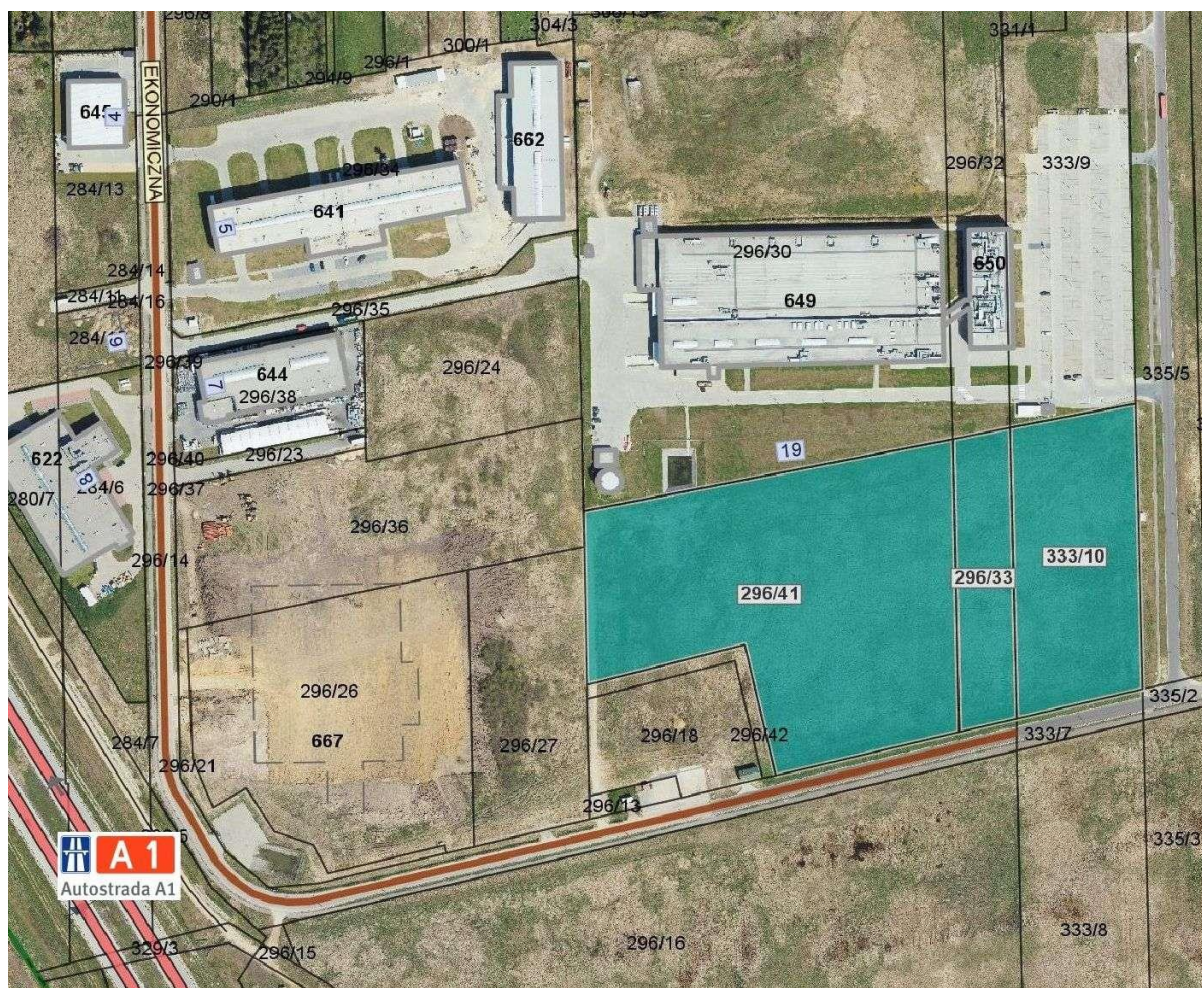
W ramach rozwoju pozyskanego w drugiej połowie 2022 r. na podstawie porozumienia pomiędzy Głównym Geodetą Kraju a Prezydentem Miasta Częstochowy systemu Moduł SDI, kontynuowano udostępnianie wymaganych przepisami prawa publicznych, ogólnodostępnych usług WMS (Web Map Service) oraz WFS (Web Feature Service) w zakresie danych przestrzennych pochodzących z ewidencji gruntów i budynków, bazy danych obiektów topograficznych, gminnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych, ewidencji miejscowości, ulic i adresów oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ramach powyższego rozwiązania w 2023 r. uruchomiono również geoportal zapewniający wsparcie dla obsługi wniosków składanych w ramach Budżetu Obywatelskiego.

W ramach rozwoju wdrożonego w 2020 r. oprogramowania EWID 2007, służącego do prowadzenia i udostępniania baz zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonych przez Prezydenta Miasta, w 2023 r. przystąpiono do wykonania kolejnego etapu konwersji bazy numerycznej mapy zasadniczej do bazy danych obiektów topograficznych oraz bazy gminnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu dla obszaru Miasta Częstochowy. Kontynuowano również rozwój portalów intranetowych i internetowych, tj.: IntraEWID-u oraz Portalu geodety, które uruchomione zostały w roku 2021. **IntraEWID** służy do udostępniania pracownikom Urzędu Miasta Częstochowy oraz jednostkom podległym Prezydentowi Miasta Częstochowy danych pochodzących z ewidencji gruntów i budynków. Na koniec 2023 r. odnotowano 226 aktywnych kont pracowników. Natomiast **Portal Geodety** przeznaczony jest dla wykonawców prac geodezyjnych. Zapewnia możliwość zgłaszania prac geodezyjnych, przekazywania wyników tych prac do zasobu, zapewnia wykonawcom dostęp do materiałów zasobu w związku ze zgłoszeniem pracy geodezyjnej oraz możliwość przyjmowania drogą elektroniczną opłat za materiały udostępnione dla zgłoszonej pracy geodezyjnej. Portal geodety funkcjonuje od czerwca 2021 r. Na koniec 2023 r. odnotowano 232 aktywnych kont wykonawców prac geodezyjnych. W ramach dalszego rozwoju systemu z końcem 2023 r. pozyskano trzy kolejne portale zapewniające obsługę interesantów drogą elektroniczną: **Narada koordynacyjna** – przeznaczony dla pracowników branż w celu uczestnictwa w zdalnej narodzie koordynacyjnej, **Portal Projektanta** – zapewniający projektantom możliwość złożenia wniosku o uzgodnienie sieci oraz **Portal Interesanta** – zapewniający możliwość zamówienia materiałów z zasobu geodezyjnego i

kartograficznego. Uruchomienie pełnej funkcjonalności tych portali, łącznie z realizacją uwierzytelniania poprzez login.gov.pl oraz realizacją płatności elektronicznych zaplanowano na 2024 r.

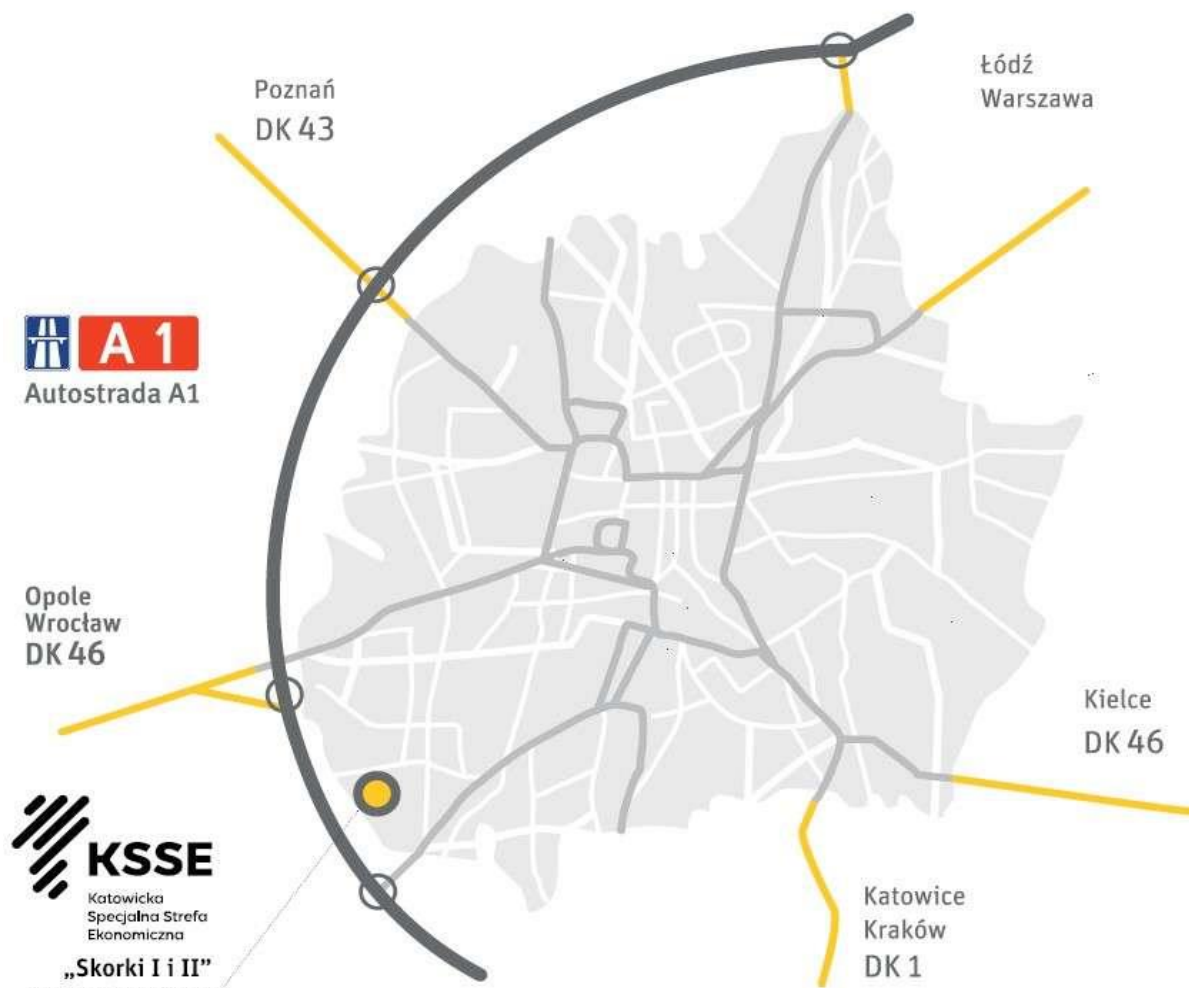
2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA

Miasto posiada doskonałą lokalizację - obwodnica miasta w ramach sieci TENT Bałtyk - Adriatyk oraz nowe połączenie A1, skróciło znacznie dystans z lotniskiem Katowice. Miasto wciąż posiada trzy lokalizacje nieruchomości w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej przy węzłach autostradowych i DK91! Miasto wybudowało już czwarty oddział Parku Technologicznego, a jego powierzchnię wynajęto. Do zasobów inwestycyjnych przyłączono 17,5 ha terenu przy ul. Ekonomicznej i podpisano w jego sprawie umowę z KSSE S.A. W tej samej okolicy zlokalizowany jest także GRUNT NA MEDAL - zwycięski teren inwestycyjny "Skorki".

Ogólnopolski konkurs GRUNT NA MEDAL organizowany jest przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. oraz Marszałków Województw. Celem konkursu jest wybór najlepszego terenu inwestycyjnego w województwie. Zwycięzca otrzymuje prestiżowy certyfikat oraz uzyskuje możliwość używania logo konkursu we wszystkich materiałach promocyjnych. Laureat znacznie zwiększa swoje szanse na

pozyskanie inwestora zagranicznego. Nagrodzone tereny są promowane oraz prezentowane potencjalnym inwestorom przez PAIH. Konkurs prowadzony jest równolegle w szesnastu polskich województwach, cyklicznie co 2 lata i ma na celu wyłonienie w każdym regionie najlepszego niezabudowanego terenu inwestycyjnego (tzw. greenfield), o powierzchni minimum dwóch hektarów, który w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego przeznaczony został pod projekt przemysłowy. Kompleks w Częstochowie o powierzchni 3,7 ha objęty został statusem Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i czeka na zagospodarowanie przez inwestora.

Rośnie konkurencyjność miasta. Częstochowa daje inwestorom dostęp do zasobów ludzkich z powiatów i miast ościennych – to prawie 8 mln osób w zasięgu 1,5 h. Dzięki temu firma produkcyjna w ciągu kilkudziesięciu dni jest w stanie skompletować wykwalifikowaną stuosobową załogę. Rozbudowywana jest wciąż sieć dróg, nowoczesne szkoły techniczne i branżowe dostosowywane są do potrzeb gospodarki. Częstochowski Uniwersytet stał się uniwersytetem klasycznym. Nasze miasto wyróżnia przekraczający 70% udział terenów potencjalnie inwestycyjnych objętych miejscowym planem zagospodarowania oraz wysoki współczynnik firm produkcyjnych. Świadczy to o

dobrych warunkach do rozwoju biznesu oraz możliwościach znalezienia poddostawców lub kooperantów.

W 2023 roku tak jak wcześniej, w mieście wciąż dominującą była branża motoryzacyjna i tu potentatem jest cały czas ZF zatrudniający przeciętnie ponad 5000 pracowników. ZF posiada na terenie miasta kilka dywizji: pasy bezpieczeństwa, poduszki powietrzne, centrum inżynieryjne, centrum zakupów, Centrum usług wspólnych oraz najmłodsze „dziecko” z największym potencjałem: ZF Global Electronics. Zakład elektroniki produkuje najnowocześniejsze elementy systemów bezpieczeństwa do samochodów, czołowych światowych producentów. Zakład stale rekrutuje, zatrudnienie znajdują tu inżynierowie elektronicy także spoza terenu kraju. Zakład podejmuje współpracę z częstochowskimi szkołami w zakresie szkolenia kadr oraz z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną także, poza relacjami inwestorskimi, w zakresie pozyskiwania kadr pracowniczych. Na terenie strefy funkcjonuje także jeden z dużych dostawców ZF – CGR Polska, który rozbudował swój dotychczasowy zakład na terenie strefy „Kusięcka” i zwiększył zatrudnienie.

Nowa w Częstochowie firma TS Tech – światowy potentat w branży siedzeń, który we wrześniu 2021 r. odkupił nieruchomości firmy GST przy ul. Legionów zaczęła już produkcję testową i stale rekrutuje. Docelowo zakład zatrudniać będzie 200, a może nawet 300 pracowników.

W siłę rośnie branża transportowa oraz usług okołotransportowych (usługi logistyczne i magazynowe). Przykładem jest firma Hegelmann, która planuje budowę flagowego biurowca firmy właśnie w Częstochowie oraz zakupiła dawny szpital hutniczy na potrzeby swoich pracowników. Firma Oliwier przeniesiona z innej gminy również rozpoczęła już działalność w Częstochowie i bierze udział w gospodarczym życiu miasta. Z pewnością wpływ na to ma doskonała lokalizacja miasta (A1, DK91, DK46) także w kontekście dostępu do wykwalifikowanych kadr w ciągu godziny drogi od miasta i dogodnego ich dojazdu do pracy. Nowe Centrum Logistyczne Hillwood zapewnia już nowe miejsca pracy oraz umacnia pozycję Częstochowy jako korzystnej lokalizacji dla inwestycji z obszaru logistyki i transportu, pamiętać także należy, że wcześniej, w wyniku inwestycji firmy Hillwood powstała droga, z której skorzysta nie tylko inwestor, ale i mieszkańcy miasta oraz okolic. Do nowego centrum przeniosła się firma Raben Logistic i trwają kolejne rozmowy z najemcami. Kolejny potentat w tworzeniu centrów logistycznych firma Panattoni posiada swoje nieruchomości przy ul. Legionów. Szereg rozmów prowadzonych z potentatami branży świadczy o dużym zainteresowaniu Częstochową jako dobrą lokalizacją pod inwestycję. Przebudowa DK91 na częstochowskim odcinku mimo problemów dla mieszkańców, deweloperom jawi się raczej jako poprawa stanu infrastruktury czyli duży atut.

Sytuacja Huty Liberty, jednego z największych pracodawców, po krótkiej stabilizacji, uległa niestety pogorszeniu. Firma uzyskała co prawda w 2023 roku pomoc w ramach programu rządowego pod nazwą: „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i

energii elektrycznej w 2022r., niemniej jednak sytuacja wydaje się być bardziej skomplikowana i zupełnie niezależna od czynników miejskich. Huta liczy na powrót do produkcji w kwietniu 2024 r. Obecnie teoretyczne zdolności produkcyjne przedsiębiorstwa sięgają 800 tys. ton stali rocznie. Teren Huty, należącej do Liberty Częstochowa Sp. z o.o., to ponad 151 hektarów, na których znajdują się 92 budynki, Huta Liberty już wypełnia swoje „zielone” zobowiązania.

Stoelzle – producent szkła, po wielkich inwestycjach w produkcję i logistykę stawia także na współpracę z edukacją i nauką. W 2023 r. gościło studentów kierunków artystycznych z całego świata. Dzięki uprzejmości Stoelzle Częstochowa mieli okazję zobaczyć proces przetwórstwa szkła w częstochowskiej lokalizacji firmy, odwiedzili obszar konstrukcji i regeneracji form szklarskich, gdzie mieli okazję porozmawiać z projektantami i dopytać o wiele kwestii technicznych, które mogą być przydatne w ich działalności artystycznej. W dziale kontroli jakości form studenci poznali szczegóły dotyczące ich budowy i właściwości. W dziale produkcji pokazano gościom tzw. gorący koniec, który jest pierwszym i kluczowym etapem produkcji szkła, a jest naprawdę gorący, ale tylko w taki sposób można wyprodukować butelki o różnych pojemnościach. Produkcja odbywa się na najnowocześniejszych automatach szklarskich, w tym na największym – dwunastosekcyjnym.

Inny światowy producent szkła – firma Guardian – obchodził w 2023 r. 20 jubileusz funkcjonowania częstochowskiej fabryki.

Dynamika sprzedaży terenów objętych statusem stref jeszcze w 2014 r. przed zmianą ustawy o SSE, spadła. Sytuacja ta wynika z faktu sprzedaży znacznej ilości działek z oferty inwestycyjnej miasta. W chwili obecnej większość inwestorów już prowadzi działalność na zakupionych terenach, na pozostałych rozpoczęły się lub trwają nowe inwestycje. Zainteresowanie halami produkcyjnymi pod wynajem (na terenach ze statusem sse) było na tyle duże, że Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. wybudowała nową, przyległą do pierwszego budynku halę, która także została wynajęta.

Częstochowa stała się atrakcyjna dla deweloperów. Po wybudowaniu centrum przesiadkowego przy ul. Piłsudskiego i rewitalizacji Starego Rynku, deweloperzy odkryli, że ta dzielnica miasta ma wielki potencjał. Pierwszą i bardzo odważną inwestycją jest rewitalizacja Fabryki Guzików POLGAL przez firmę De Silva House - powstały tam mieszkania w wysokim standardzie od 28 m2 do 78 m2, a kolejną budowa apartamentowca Katedralna przez firmę Pekabex. Trwają również rozmowy na temat innych lokalizacji na Starym Mieście, które sprawią, że będzie można przywrócić tamtej części miasta jej dawną funkcjonalność.

Rok	Liczba pozwoleń na budowę budynków wielorodzinnych, bez dwulokalowych	Ilość budynków	Ilość mieszkań
2022	16	37	1353
2023	9	15	541

Realizowane są inwestycje z pozwoleń z 2022 r., a także firmy występowały o kolejne, zmienia się oblicze miasta nie tylko w rejonie Starego Miasta, ale przede wszystkim na pograniczu dzielnic Tysiąclecia i Parkitki.

Wielu pracodawców z Częstochowy, ściśle współpracuje z miastem i wspiera wiele inicjatyw: ekologicznych, edukacyjnych, społecznych, etc. Sytuacja ta wpływa znacznie na poprawę klimatu biznesowego w mieście i pośrednio ma bardzo duży wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.

PROGRAM „TERAZ LEPSZA PRACA” wprowadzony został Zarządzeniem nr 577.2019 PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY z dnia 22 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia programu „Teraz Lepsza Praca” i zawiera kilka ważnych idei i elementów mogących wpłynąć na rynek pracy w Częstochowie. Lepsza praca to taka, która spełnia oczekiwania, daje satysfakcję i poczucie bezpieczeństwa. Nasze działania motywują do zmiany oblicza rynku pracy by w coraz większym stopniu stawał się rynkiem pracownika i pracodawcy wrażliwego społecznie, który jest świadomy, że człowiek to jego największy kapitał. Program Teraz Lepsza Praca powstał by wyjść naprzeciw potrzebom częstochowianek i częstochowian został stworzony dla pracowników i dla pracodawców, a opiera się on na trzech filarach działań.

1) PROGRAM FAIR PLAY

Na rynku pracy, tak jak w życiu powinny obowiązywać zasady Fair Play dlatego w Częstochowie chcemy wyróżniać przedsiębiorców, którzy takie zasady stosują w swojej codziennej pracy. Praca jest ważnym elementem naszego życia i powinna przede wszystkim dawać bezpieczeństwo i satysfakcję. Pracodawca Fair Play to taki, który uczciwie wynagradza swoich pracowników za dobrze wykonaną pracę, ale przede wszystkim motywuje ich do ciągłego rozwoju.

- CERTYFIKATY FAIR PLAY Miasto chce certyfikatem nagradzać przedsiębiorców, którzy działają fair play i tym samym współtworzą dobry klimat dla rozwoju biznesu.

- RZECZNIK PRAW PRACOWNIKÓW czuwa nad pracownikami, do jego zadań należy promowanie uczciwego zatrudnienia oraz wsparcie w przypadku trudnej sytuacji w pracy.

2) CEL: TWÓJ ROZWÓJ

Częstochowa słynie z wykwalifikowanych kadr umiejących szybko reagować na zmiany w przemyśle i biznesie. Rozwój jako chęć ciągłego doskonalenia się jest najlepszą motywacją do stawania się lepszym uczniem, studentem, pracownikiem, szefem. Miasto, dedykowanymi projektami stara się wspomagać ten proces poprzez:

- AKTYWIZACJĘ RODZICÓW NA RYNKU PRACY

- ZAWODOWĄ CZĘSTOCHOWĘ

- AKADEMICKĄ CZĘSTOCHOWĘ

3) CENTRUM LEPSZYCH MIEJSC PRACY

W Częstochowie udaje się stale podnosić liczbę nowych miejsc pracy. Dbamy o to, by były to miejsca nie tylko dobrze płatne, ale i bezpieczne, by ilość przechodziła w jakość. Dlatego powstało Centrum Lepszych Miejsc Pracy, dzięki któremu bez wychodzenia z domu pracownik może znaleźć pracę, a firmy fachowców sprawdzając portal praca.czestochowa.pl. O szczegółach oferty można dowiedzieć się także na miejscu przy ul. Waszyngtona 5.

Online dostępny jest także PORTAL WSPÓŁPRACY BIZNES-NAUKA-KADRY:

<https://praca.czestochowa.pl>. W dniu 29 grudnia na portalu Teraz Lepsza Praca zarejestrowanych było 129 pracodawców, średnio znajduje się tam ok 40 ofert pracy.

Program Teraz Lepsza Praca dedykowany jest osobom wchodzącym na rynek pracy, tym już aktywnym zawodowo oraz przedsiębiorcom. Motywując do rozwoju i podnoszenia kwalifikacji pracowników chcemy mieć wpływ na wysokość wynagrodzeń oferowanych w częstochowskich firmach. Częstochowa będąca bramą Jury oferuje wspaniałe tereny do wypoczynku i rekreacji, a miasto ułatwia zachowanie równowagi pomiędzy życiem zawodowym, a prywatnym. Praca to bardzo ważny aspekt życia każdego z nas i powinna nam gwarantować:

- ROZWÓJ i RÓWNOWAGĘ
- BEZPIECZEŃSTWO
- STABILNOŚĆ FINANSOWĄ

Wszystko po to by mieszkańcy mogli się rozwijać zawodowo, powiększać swoją wiedzę i kompetencje, kreować rynek pracownika i mieć pewność, że samorząd stoi po ich stronie.

Zadowolony, bezpieczny pracownik to mieszkaniec, który wiąże z miastem przyszłość swoją i swoich dzieci, zwłaszcza że w zakresie Work Life Balance'u Częstochowa ma wiele do zaoferowania, a dzięki programowi między innymi:

- SZKOŁY ŚREDNIE PROFILOWANE W KONSULTACJI Z BIZNESEM
- ROZWOJOWE KIERUNKI KSZTAŁCENIA NA CZĘSTOCHOWSKICH UCZELNIACH
- ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO KADRY MEDYCZNEJ dzięki programom stypendialnym

PROGRAM AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA

Program Akademicka Częstochowa powstał ze względu na potrzebę wsparcia i promocji częstochowskich publicznych uczelni wyższych, które w bezpośredni sposób przyczyniają się do promocji gospodarczej miasta, a tylko ścisła współpraca pomiędzy samorządem, uczelniami wyższymi i biznesem może zagwarantować właściwe kształcenie kadr inżynierskich i zarządzających dla inwestorów. Zasady działania Programu AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA regulują w chwili obecnej dwa akty prawa miejscowego:

- ZARZĄDZENIE Nr 2136.2022 PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY z dnia 22 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany regulaminu zasad udzielania dotacji celowych z budżetu Miasta Częstochowy

dla uczelni publicznych z terenu Miasta Częstochowy

- ZARZĄDZENIE 2997.2023 PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY z dnia 3 października 2023 r.

w sprawie ustanowienia Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za najlepszą pracę inżynierską, licencjacką, magisterską lub doktorską związaną z promocją Częstochowy

Na podstawie powyższych uregulowań w 2023 r. przeznaczono środki:

- na zadania promocyjne częstochowskich uczelni - 76 000 zł,
- na doposażenie laboratoriów i środki trwałe - 40 000 zł
- Nagroda Prezydenta Miasta Częstochowy za najlepszą pracę inżynierską, licencjacką, magisterską lub doktorską związaną z promocją Częstochowy: 5 000 zł:
 - dla Krzysztofa Gryza - 3 000 zł
 - dla Klaudii Chabinowskiej - 1 000 zł
 - dla Marcina Wojtaka - 1 000 zł

PROGRAM "AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA 2023"

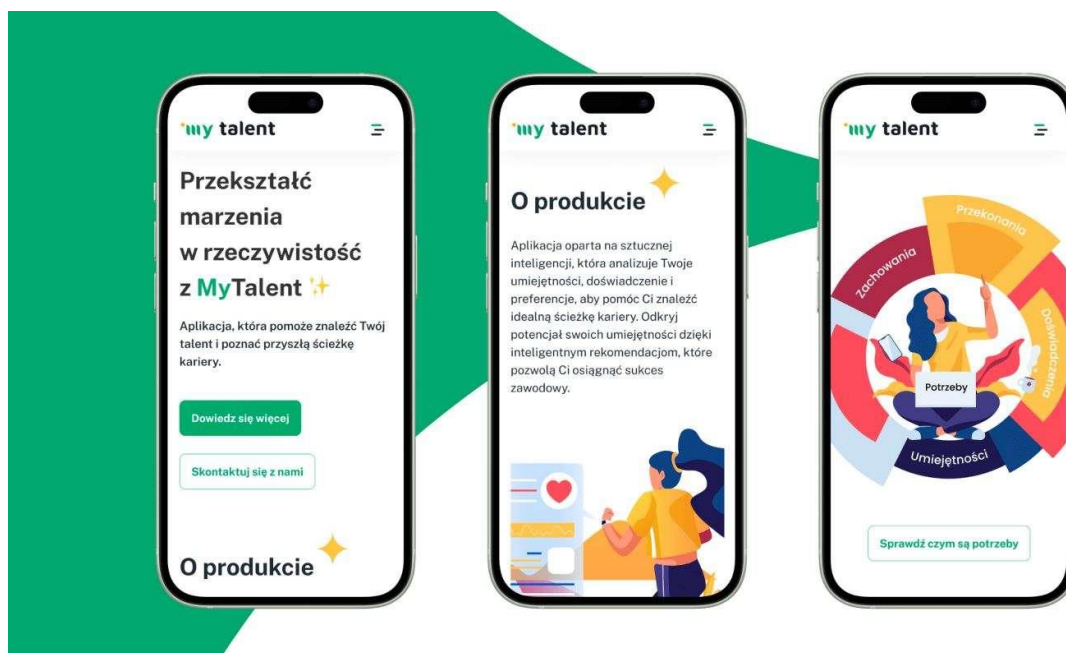
Lp.	Uczelnia	Nazwa zadania	Kwota dotacji
1	Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie	Promocja rekrutacji "Studiuj w Częstochowie"	10 000,00
2	Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie	Nowoczesne technologie na rzecz poprawy zdrowia i bezpieczeństwa - warsztaty dla studentów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie oraz mieszkańców Częstochowy i subregionu północnego województwa śląskiego	40 000,00
3	Politechnika Częstochowska	Edukacyjny ogród sensoryczny	10 000,00
4	Politechnika Częstochowska	Rowerowa Politechnika - Rozbudowa infrastruktury rowerowej na terenie miasteczka akademickiego Politechniki Częstochowskiej	10 000,00
5	Politechnika Częstochowska	Częstochowski Uniwersytet Młodego Odkrywcy – zajęcia dodatkowe dla uczniów szkół podstawowych na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej – edycja 8	15 000,00
6	Politechnika Częstochowska	Wirtualna fabryka 4.0 - doposażenie laboratorium automatyki i robotyki: zakup interaktywnych urządzeń	10 000,00
7	Politechnika Częstochowska	Zakup wyposażenia do pokoju „Fabryka pomysłów” w Bibliotece Głównej Politechniki Częstochowskiej	6 000,00

Lp.	Uczelnia	Nazwa zadania	Kwota dotacji
8	Politechnika Częstochowska	Udział studentów z zespołu PCz Rover Team w finałach konkursu University Rover Challenge 2023	15 000,00

W ramach programu Akademicka Częstochowa Prezydent Miasta wraz z Kierowniczką Centrum Obsługi Inwestora odwiedzili wszystkie częstochowskie szkoły średnie informując o możliwościach rozwoju i studiowania w mieście. Wraz z przedstawicielami Miasta do szkół udali się przedstawiciele firmy Evorain, którzy stworzyli aplikację dla uczniów

MY TALENT – aplikacja

W 2023 roku rozpoczęło się wdrażenie w częstochowskich szkołach bezpłatnej aplikacji „my talent”, której w pełni prekursorski charakter opiera się na wykorzystaniu sztucznej inteligencji do personalizacji kariery zawodowej.

Samorząd uważa, że Częstochowa, znana z przemysłu metalowego i innych gałęzi produkcji, zawsze była sercem innowacji. Dowodem tego, choćby to, że pierwsze w kraju elektryczne latarnie 136 lat temu świeciły właśnie na naszych ulicach. Era cyfrowa jest wyjątkową okazją aby nawiązać do tego dziedzictwa i zintegrować nowoczesne technologie z naszym codziennym życiem, czyniąc je bardziej dostępnym dla każdego. Celem takich innowacyjnych działań jest nie tylko wprowadzanie nowych technologii, ale przede wszystkim zrozumienie, jak mogą one służyć ludziom. Plany na najbliższe lata mają skupić się na trzech głównych obszarach: edukacji, usługach publicznych i mobilności miejskiej. W każdym z nich nowe technologie będą pełniły kluczową rolę. Nie należy bać się sztucznej inteligencji. Częstochowa dzięki takim rozwiązaniom ma szansę stać się liderem w zakresie cyfrowej transformacji samorządów w Polsce. W dziedzinie edukacji, która poprzez

projekty "Zawodowa Częstochowa" i "Akademicka Częstochowa" jest bezpośrednio sprzężona z miejskim programem "Teraz Lepsza Praca", celem jest stworzenie środowiska, w którym każdy uczeń otrzyma indywidualnie dopasowane wsparcie, dzięki zastosowaniu AI. Maturzyści muszą podjąć trudną decyzję, czy albo gdzie będą studiowali. Często taka decyzja jest wypadkową presji otoczenia, a nie wynikiem zainteresowań czy potrzeb wewnętrznych młodego człowieka. Miasto chce pomóc w wyborze optymalnej ścieżki kariery, stąd otwarcie na ten pionierski projekt

Program CZĘSTOCHOWA DLA MEDYKÓW

W ramach Częstochowy dla Medyków kontynuowano wypłacanie stypendiów trzem studentkom kierunków lekarskich. A na kolejny rok akademicki 2023/2024 stypendia przyznano trzem przyszłym pielęgniarkom i sześciu przyszłym lekarzom. W 2023 r. na stypendia przekazano 83 000,00 zł

KONKURS JURA PRIDE

Rozstrzygnięto konkurs promujący najmocniejsze atuty Częstochowy i jej okolicy. A że co roku tych atutów przybywa, to i Jura Pride odbywa się co roku. Kategorie konkursowych było pięć.

Nagrody w konkursie Jura Pride podczas uroczystości w Sali Jurajskiej Hotelu Arche rozdał prezydent Krzysztof Matyjaszczyk. Rozdanie nagród poprzedziła rozmowa z prezydentem Częstochowy m.in. o najważniejszych wyzwaniach, którym samorząd stawiał czoła w mijającym roku oraz o planach Miasta na najbliższą przyszłość.

Konkurs kierowany jest do przedsiębiorstw, firm, instytucji, organizacji pozarządowych oraz mieszkańek i mieszkańców całego subregionu, działających na rzecz jego rozwoju i promocji – w tym jego wspólnot lokalnych. Ma być formą promocji miasta, pokazaniem jego najlepszych stron – od możliwości wypoczynku i rekreacji po strategiczne zagospodarowanie lokalnych kadr, czyli najcenniejszej zachęty inwestycyjnej regionu. Rozdaniu nagród towarzyszyła uroczysta kolacja świąteczna dla przedsiębiorców biorących udział w programie.

W kapitule – obok prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka – znaleźli się przedstawiciele wydziałów Urzędu Miasta, a także osoby kierujące takimi podmiotami jak Powiatowy Urząd Pracy, Agencja Rozwoju Regionalnego, Częstochowska Organizacja Turystyczna czy Jurajski Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej.

W konkursie Jura Pride 2023 w poszczególnych kategoriach zwyciężyli:

- Inwestycja - Hillwood Polska,
- Organizacja - Rotary Club Częstochowa,
- Firma - Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie,
- Work life balance - Wojciech Kluk i jego Fabryka Rowerów,
- Pracownik - Joanna Radosławska, HR Business Partner w ZF.

PROMOTOR CZĘSTOCHOWSKIEJ GOSPODARKI:

W ramach programu „Teraz Lepsza Praca” odbywa się konkurs „Promotor Częstochowskiej Gospodarki”. Wyróżniono w nim kilka podmiotów.

- Oto Słyszę, w imieniu Gabinetu Audioprotetycznego nagrodę odebrała jego właścicielka Małgorzata Urbańska. Domeną gabinetu są aparaty słuchowe i systemy wspomagające słyszenie, a misją – pomoc osobom niedosłyszającym w powrocie do normalnej komunikacji.

- Fundacja Ucz się Zdroowia – odebrała ją prezeska zarządu Małgorzata Stanior. Fundacja edukuje konsumentki i konsumentów w zakresie ekologii i zdrowego żywienia, zwracając szczególną uwagę m.in. na dobroczynność kiszonek i miódów smakowych oraz suplementów.

- Grupa Argo Navi, - nagrodę odebrali Katarzyna i Paweł Koćwin. Firma świadczy usługi w zakresie pomocy publicznej – zarówno dla międzynarodowych koncernów, jak i mniejszych, rodzinnych firm.

- Asten Group to Nagroda Główna w konkursie oraz tytuł „Promotora Częstochowskiej Gospodarki 2023” – firma, która od niemal ćwierć wieku wyróżnia się na rynku ogólnopolskim i lokalnym, a ostatnio również międzynarodowym. Jej atutami są wielomarkowa struktura i wszechstronność, a w wielu obszarach także pionierski charakter działań. W ramach jej struktury funkcjonuje siedem marek (Plastigo, Shini Europe, Ozzone, VIKK, Adino, Havier, Technigo) specjalizujących się w różnych branżach – handlu, dystrybucji, projektowaniu graficznym czy zarządzaniu ludźmi. Gratulacje i nagrodę dla firmy odebrał prezes zarządu Asteniusz Myśliwiec.

Laureatem Nagrody Specjalnej został Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, reprezentowany podczas wieczoru przez rektor prof. dr. hab. Annę Wypych-Gawrońską. UJD odgrywa kluczową rolę w budowaniu wizerunku miasta i regionu poprzez swój dynamiczny rozwój i nowoczesne podejście do edukacji. W 2023 roku uczelnia uzyskała status uniwersytetu klasycznego i europejskiego,

potwierdzając tym samym osiągnięcie najwyższych standardów akademickich i ścisłe przestrzeganie wartości europejskich. Poprzez współpracę z różnymi instytucjami UJD wspiera inicjatywy społeczne, dbając o rozwój kultury, sportu, edukacji, ochrony środowiska czy zdrowia publicznego.

3. SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE

Wprowadzenie

Od 2018 roku na terenie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. 2018 poz. 1162), która zastąpiła Ustawę z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, zmienia ona zasady ustanawiania terenów objętych statusem SSE i narzuca rejonizację w podziale kraju. Na podstawie tejże ustawy tereny inwestycyjne na obszarze miasta Częstochowa znalazły się w strefie oddziaływania KSSE S.A. Zmieniło to także sytuację terenu inwestycyjnego przy ul. Korfantego – właściwą dla wydania pozwolenia w zakresie pomocy publicznej jest KSSE S.A., a nie SSE Euro – Park Mielec jak przed 2018 rokiem. Zaznaczyć należy, że nowa Ustawa nazywana potocznie PSI – Polską Strefą Inwestycji w praktyce działa dopiero od końca 2018 r. ze względu na brak aktów wykonawczych do Ustawy.

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – pozycję na rynku buduje od dwóch dekad, obejmując swym zasięgiem województwo śląskie oraz 6 powiatów województwa opolskiego. Od lat jest liderem w Polsce pod względem liczby pozyskanych inwestycji i tworzonych miejsc pracy. Obecnie działa w niej ok 600 przedsiębiorstw, które łącznie zainwestowały około 48 mld złotych i stworzyły 100 000 miejsc pracy. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (KSSE) została uznana w rankingu FDI Business Financial Times 2021 najlepszą strefą ekonomiczną w Europie, i trzecią na świecie.

W październiku 2019 Częstochowa podpisała z KSSE kolejną umowę na zarządzanie gruntami inwestycyjnymi oraz porozumienie o wzajemnej promocji i wsparciu szkolnictwa technicznego. Intensywne działania Częstochowy z zakresu promocji szkolnictwa zawodowego, aktywizowania szkół i przedsiębiorców w zakresie wzajemnej współpracy stały się argumentem dla Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej by zaprosić miasto jako jednego z ośmiu partnerów do projektu „Śląskie Zawodowcy” – projekcie kluczowym z zakresu szkolnictwa branżowego i technicznego w Województwie Śląskim.

Na terenie miasta wciąż znajdują się tereny w obszarze oddziaływania KSSE, które zachowały swój status, oprócz przedsiębiorców inwestujących na tych terenach o pomoc publiczną w ramach SSE mogą ubiegać się także przedsiębiorcy będący właścicielami nieruchomości znajdującymi się poza terenami wcześniej wyznaczonymi. W sumie, od czasu (2014 r.) funkcjonowania terenów SSE w Częstochowie do końca 2023 r. przeprowadzono 43 przetargów i rokowań, utworzono ponad 1200 nowych miejsc pracy i zachowano 7484 przy deklarowanych nakładach minimalnych 1 miliard 939

miliony 740 tysięcy złotych. Miasto zainwestowało dotąd w przygotowanie terenów inwestycyjnych kwotę 28 milionów złotych.

W marcu 2023 r. podczas konferencji Booster MŚP ogłoszono przedłużenie współpracy i podpisanie kolejnej już umowy pomiędzy Gminą Miastem Częstochową, a KSSE S.A. Zgodnie z jej zapisami w zasięgu oddziaływania Strefy jest kolejne 17,5 ha miejskich terenów inwestycyjnych.

W 2023 r. decyzję o pomocy publicznej uzyskali:

- 1) Salire Group sp z o o
- 2) Magneto Sp. z o. o.
- 3) Wiko Klebetechnik sp z o o

W okresie 2014-2023 na terenach inwestycyjnych o statusie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Częstochowie odbyły się:

- 43 PRZETARGI i ROKOWANIA

Poniżej dane zostały przekazane nam przez KSSE S A na podstawie wniosków o wsparcie i przedstawiają minimalne, deklarowane przez przedsiębiorców wartości – zarówno w zakresie tworzonych nowych miejsc pracy jak i w przypadku minimalnej kwoty inwestycji.

- Nowe miejsca pracy: **1 262**
- Utrzymane miejsca pracy: **7 484**
- Deklarowane nakłady inwestycyjne: **1 mld 939 mln 740 tys. zł**
- Nakłady miasta na przygotowanie terenów stref ekonomicznych: **28 mln zł**

TERENY INWESTYCYJNE SSE 2014-2023 (wydane decyzje o wsparciu)

Lp.	Tereny SSE	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne (PLN)
1	Teren inwestycyjny KSSE „KUSIĘCKA”	421	560	147 000 000,00
2	Teren inwestycyjny KSSE „KORFANTEGO”	282		85 600 000,00
3	Teren inwestycyjny KSSE „SKORKI”	291	4 925	438 000 000,00
4	Przedsiębiorcy objęci statusem KSSE poza strefą	293	1 999	1 269 140 000,00
łącznie:		1287	7484	1 939 740 000,00

TERENY INWESTYCYJNE KSSE „KUSIĘCKA” 2014-2023 (wydane decyzje w KSSE)

Lp.	Nazwa firmy	Termin przetargu	Nowe miejsca pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne (PLN)
1	ViperPrint Sp. z o.o.*	2015	10	73	6 100 000,00
2	Hufgard Optolith Bauprodukte Polska Sp. z o. o*	2015	10		4 000 000,00
3	CGR Polska Sp. z o. o	2015	30	71	22 400 000,00
4	Enckel Sp. z o. o	2015	50		9 200 000,00
5	„LiM” Kowolik Sp. jawna	2015	14		3 500 000,00
6	BDG Produkcja Sp. z o.o.	2016	25	1	4 500 000,00
7	ZF Automotive System Poland Sp. z o.o.	2017	200	304	13 000 000,00
8	SELTRE Production APC- BACK EUROP Polska sp. z o. o., sp.k.	2018	8		8 000 000,00
9	ZF Automotive System Poland Sp. z o.o.	2018	30		43 300 000,00
10	ETQA Sp. z o.o.	2018	10	72	12 700 000,00
11	F.H.U. ARGO Śmierciak Paweł*	2019	4	14	2 100 000,00
12	Halter Consulting Sp. z o.o.*	2020	25	25	12 300 000,00
13	Eco – Team sp z o o	2022	5	5	5 900 000,00
łącznie:			421	560	147 000 000,00

Firma nie przystąpiła do przetargu w związku z decyzją Ministerstwa o nie przedłużeniu jej terminu zakończenia inwestycji mimo okresu pandemii.

1. Nie rozpoczęto inwestycji, sprzedała teren, działa tam obecnie firma BT Sport.
6. Wykorzystano pomoc publiczną, a nieruchomość nabyła Polska Grupa Zbrojeniowa (Maskpol)

**TERENY INWESTYCYJNE KSSE „KORFANTEGO”
(wydane decyzje EURO-PARK MIELEC) 2014-2023**

Lp.	Nazwa firmy	Termin przetargu	Ilość nowych miejsc pracy	Deklarowane nakłady inwestycyjne (PLN)
1	X-kom Sp. z o. o	2014	40	38 000 000,00
2	Retail Service Sp. z o. o	2014	150	2 500 000,00
3	STALTIM STAWIARSCY Sp. j.	2016	15	3 000 000,00
4	NSTEEL Sp. z o.o.	2017	42	24 600 000,00
5	KEBE Poland Sp. z o.o.*	2018	35	17 500 000,00
łącznie:			282	85 600 000,00

* Podmioty, którym wygasła decyzja o wsparciu inwestycji.

Na powyższym terenie „Korfantego” powstanie także inwestycja firmy P.U.H. Center Edyta Sołtys oraz Saivo Polska Sp. z o.o. będącej w grupie z MPV Technology sp z o o. Administrator terenu spółka Operator ARP sprzedała tereny poza Polską Strefą Inwestycji.

TERENY INWESTYCYJNE KSSE „SKORKI” 2014-2023 (wydane decyzje w KSSE)

Lp.	Nazwa firmy	Rok przetargu	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne (PLN)
1	WIKO Sp. z o.o.	2015	11	17	10 000 000,00
2	PMS4i Sp. z o.o.	2017	10		3 700 000,00
3	PROMATEKMEDIA J. Pogorzelska	2017	7	7	2 000 000,00
4	Kubara Sp. z o.o.	2017	12	49	12 000 000,00
5	SteriService Sp. z o.o.	2017	10		8 500 000,00
6	Electroline SA *	2017	10	20	6 200 000,00
7	ZF TRW	2017	100	4 082	88 000 000,00
8	SGP Group Sp. z o.o.	2017	10	175	4 500 000
9	Linmot Sp. z o.o.	2017	3	16	1 300 000
10	SGP Group Sp. z o.o.	2018	10	253	3 300 000
11	FKR Sales Sp. z o.o.	2021	15	19	2 200 000,00
12	ZF Automotive System Poland Sp. z o.o.	2021	50	148	227 800 000,00
13	Thermal – tech sp z o o	2021	8	32	1 500 000,00
14	Kubara sp z o o	2022	15	57	35 000 000,00
15	Wiko Klebetechnik sp z o o	2023	20	50	32 000 000,00
łącznie:			291	4 925	438 000 000,00

* Podmioty, którym wygasła decyzja o wsparciu inwestycji.

PRYWATNE TERENY INWESTYCYJNE OBJĘTE STATUSEM SSE 2014-2023

Lp.	Nazwa firmy	Termin przetargu	Nowe miejsca pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne (PLN)
1	TRW Sp. z o.o.	2014	100	209	3 800 000,00
2	GST Automotive Safety Poland Sp. z o.o.*	2014	12		8 000 000,00
3	Guardian Częstochowa Sp. z o.o.	2016	8	(341)	244 600 000,00
4	TRW Sp. z o.o.	2016	30	(3952)	46 800 000,00
5	Guardian Częstochowa Sp. z o.o.	2017	90	351	697 400 000,00
6	Wkręt – Met sp z o o	2018	25	231	78 500 000,00
7	Odlewnia Żeliwa WULKAN SA	2019	3	150	16 300 000,00
8	Stoelzle Częstochowa Sp. z o.o.	2020	20	1056	161 000 000,00
9	Holmar Group sp z o o	2022	1	2	2 100 000,00
10	Salire Group sp z o o	2023	3		1 600 000,00
11	Magneto sp z o o	2023	1		9 000 000,00
łącznie:			293	1999	1 269 140 000,00

* Podmioty, którym wygasła decyzja o wsparciu inwestycji. Na terenie sprzedanym przez GST ASP sp z o o w chwili obecnej działa TS Tech Poland sp z o o.

4. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MIEŚCIE

PKB Polski wzrósł w roku 2023 o 0,2 proc. rok do roku - wynika z szacunku Głównego Urzędu Statystycznego. Wynik jest gorszy od prognoz i od wyniku opublikowanego przed rokiem - wówczas wzrost wyniósł 5,3 proc. Dane są też najgorsze od wejścia Polski do UE, czyli od 20 lat. Analitycy

finansowi Polskiego Instytutu Ekonomicznego spodziewają się, że PKB powiększy się o 2,3 proc, dopiero w roku 2024. Będzie to głównie efekt odbicia konsumpcji. Wysoki wzrost płacy minimalnej oraz waloryzacja świadczenia 500+ podniesie wydatki gospodarstw domowych. Na tym tle zdecydowanie słabiej prezentować się będą inwestycje. Zmiana perspektyw budżetowych UE zmniejszy wydatki samorządów, natomiast wpływ programów z KPO widoczny będzie raczej dopiero w 2025 r. Rosyjska agresja na Ukrainę wywołała spowolnienie wzrostu w całej światowej gospodarce. Już w 2022 r. z jednej strony na sprzedaż działała wysoka inflacja i spadek siły nabywczej dochodów, z drugiej była ona wspierana przez zakupy uchodźców i ta sytuacja powtórzyła się w roku 2023. Wojna w Ukrainie spowodowała także szybki wzrost światowych cen żywności. Wysokie ceny energii i materiałów powodują wysokie koszty produkcji i dystrybucji i w efekcie przekładają się na wzrost cen pozostałych dóbr i usług.

W Częstochowie dominujący jest przemysł i produkcja, na które ogromny wpływ miał wzrost cen energii. Najszerzej reprezentowana w mieście branża motoryzacyjna przeżywa globalny kryzys jakiego nie było od lat, powszechne są informacje o planowanych redukcjach miejsc, ograniczeniach produkcji i inwestycji oraz spadkach sprzedaży. Z danych opracowanych przez europejskie stowarzyszenie producentów samochodów (ACEA) wynika, że w listopadzie na rynek trafiło blisko 26 proc. aut mniej niż w tym samym miesiącu ub. roku, a sumaryczna sprzedaż od stycznia do końca listopada była o ponad 7 proc. niższa. W liczbach bezwzględnych oznacza to, że do klientów trafiło ponad milion samochodów mniej. Ostatni raz takie spadki notowano w roku 1993 i 1999.

Sytuacja w Częstochowie nie różni się aż tak wiele od sytuacji krajowej. W roku 2023 zarejestrowano nieco mniej nowych firm jednak także mniej wyrejestrowano co w konsekwencji daje przyrost ilości firm na koniec roku.

Poniższa tabela przedstawia działania przedsiębiorców w ujęciu całej minionej dekady. Można w niej zaobserwować zarówno tendencje wywołane czasem pandemii jak i wybuchem wojny za naszą wschodnią granicą. Tabela przedstawia także stały i dość stabilny wzrost liczby firm w naszym mieście. Zaznaczyć należy, że znaczna większość firm to jednoosobowa działalność gospodarcza oraz firmy z sektora MŚP. Sektor ten jest najliczniej reprezentowany w całym kraju więc i miasto nie odbiega od tej tendencji, świadczy też o dobrym klimacie dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście.

LICZBA PRZEDSIĘBIORCÓW (SEKTOR PRYWATNY)

ROK	WYREJESTROWANO	ZAREJESTROWANO	STAN NA KONIEC ROKU
1	2	3	4
2014	1567	2216	20620
2015	1384	1896	21062
2016	1359	1738	21751
2017	1349	1717	22340
2018	2004	1527	22131
2019	1282	1454	22592
2020	955	1122	22950
2021	1033	1302	23506
2022	1114	1174	23849
2023	955	1121	24346

Dane przygotowano w oparciu o raporty z dnia 18.03.2024 r. z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (osoby fizyczne) oraz zestawienia Głównego Urzędu Statystycznego (pozostali przedsiębiorcy), opublikowane 14.03.2024 r.

5. NAKŁADY INWESTYCYJNE INWESTORÓW

Deklarowane minimalne nakłady inwestycyjne na terenach Specjalnej Strefy Ekonomicznej wynoszą na koniec roku 2023: **1 939 740 000,00 zł** Zatrudnienie utrzymane (wraz z terenami nie objętymi statusem, ale będącymi w strefie oddziaływania) to: **7 484**. Deklarowana MINIMALNA ilość nowych miejsc pracy to minimum: **1 262**.

6. TRANSPORT I DROGOWNICTWO

PROGRAM „LEPSZA KOMUNIKACJA”

W ramach Programu realizowano działania i zadania w trzech sferach:

- Lepsza komunikacja rowerowa
- Lepsza komunikacja publiczna
- Lepsza komunikacja drogowa

Lepsza komunikacja rowerowa

Kontynuowany jest projekt budowy systemu ścieżek rowerowych łączących dzielnicę miasta i gminy ościenne. Uwzględniono dogodną infrastrukturę do obsługi ruchu rowerowego przy wybudowanych centrach przesiadkowych, co sprawdza się w bieżącej eksploatacji. Po przeprowadzeniu strategicznych inwestycji: al. Wojska Polskiego, Główna i Przejazdowa, przedłużeniu Korfantego i rozbudowa Jesiennej liczba dróg rowerowych po raz pierwszy w historii miasta przekroczy 100 km. Budowę infrastruktury rowerowej obejmują także kolejne, strategiczne projekty, jak rozpoczęta już budowa przedłużenia ul. 1 Maja do ul. Krakowskiej z obiektem mostowym nad torami.

Lepsza komunikacja publiczna

Trwa proces wymiany taboru autobusowego MPK. Po przeprowadzonych zakupach 15 całkowicie nowych, elektrycznych autobusów marki Autosan wraz z infrastrukturą do ładowania oraz zakupie za kwotę ok. 90 mln. Zł 10 nowoczesnych tramwajów typu Twist 2 generacji do taboru MPK dołączyły kolejne 4 autobusy elektryczne wraz z zapleczem sprzętowym. Prowadzona jest wymiana i modernizacja wiat przystankowych. Funkcjonuje aplikacja informująca zdalnie pasażerów o rozkładzie jazdy i lokalizacjach oczekiwanych autobusów. Zsynchronizowany System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (zintegrowane tablice z komunikatami zmiennej treści) funkcjonuje ponadto na 50 przystankach. 1000 osób niedostępujących z miasta otrzymało piloty do zdalnego wywoływania komunikatów. Trwają prace nad kolejnym projektem związanym z budową centrów przesiadkowych, który będzie obejmował swoim zakresem rozbudowę Sieci SDiP o kilkadziesiąt kolejnych tablic. Znakomicie spisuje się wybudowana od podstaw stara linia tramwajowa pomiędzy Rakowem a Północą. W większości autobusów i tramwajów dostępne są automaty biletowe do płatności gotówkowych i bezgotówkowych, w części pojazdów wprowadzono możliwość zakupu biletu jednorazowego poprzez użycie zbliżeniowej karty płatniczej oraz korzystanie z aplikacji typu Google Pay czy Android Pay na smartfonach, a także za pomocą innych urządzeń z funkcją płatności zbliżeniowych. Na zajezdni MPK powstaje jedna z pierwszych w Polsce stacja do tankowania paliwa wodorowego, a autobusy o tym nowatorskim napędzie przeszły pierwsze testy na ulicach miasta.

Lepsza komunikacja drogowa

W 2023 r. i aktualnie w mieście realizowane są zadania, które zaangażowały sumarycznie rekordową kwotę przekraczającą 0,5 mld złotych kosztów łącznych inwestycji strategicznych i lokalnych. Część z nich została już oddana do użytku, część jest finalizowana. Realizacja prowadzona jest zgodnie z uchwałami budżetowymi. Były i są to następujące działania:

- realizacja dużych inwestycji drogowych, współfinansowanych środkami unijnymi (m.in. modernizacja DK-91 (dawnej DK-1) za 359 mln zł – tutaj finalizowane są prace wykończeniowe, DK-46 ulice: Główna i Przejazdowa wraz z budową drogowego obejścia ul. św. Barbary za 98 mln zł) – realizacja zakończona w pełni, rozpoczęła się natomiast budowa kolejnego strategicznego zadania czyli budowy nowej przeprawy przez tory kolejowe czyli przedłużenia ul. 1 maja do ul. Krakowskiej wraz z obiektem.
- realizacja zadań zgodnie z harmonogramem programu budowy dróg lokalnych;
- w 2023 roku zakończyła się budowa przedłużenia ul. Jesiennej do Bór wraz z przebudową istniejącego śladu ul. Jesiennej - koniec w maju 2023r. (za ok. 15,5 mln zł)
- finalizowana jest budowa przedłużenia ul. Korfatego do ul. Bugajskiej (DK-46) – koniec wiosną 2024 roku (za ok. 60 mln zł)
- zrealizowany bądź pozostają w realizacji przebudowy szeregu istotnych drogowych inwestycji lokalnych, takich jak budowa nowych ulic m.in.: Oficerskiej, Wyszynskiego, Sokolej, Mehoffera, Gminnej, Zamiejskiej, Jemiołowej, przedłużenia Bienia, Rzemieślnicza, Sosnowa, Sportowa.

1. Inwestycje w mieście

• Infrastruktura drogowa

Drogownictwo

Do priorytetowych zadań realizowanych w zakresie utrzymania i rozbudowy układu komunikacyjnego należały:

- kontynuacja zadań inwestycyjnych rozpoczętych w latach ubiegłych oraz realizacja nowych zadań w zakresie przebudowy układu komunikacyjnego, modernizacji miejskiego systemu infrastruktury drogowej oraz poprawy życia mieszkańców poszczególnych dzielnic miasta,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych,
- poprawa organizacji ruchu drogowego i parkowania,
- remonty i utrzymanie majątku drogowego,
- budowa i modernizacja oświetlenia drogowego.

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2018 r. i zakończonego w 2023 r.:

- **Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego.** (zaprojektuj i zbuduj)

Koszt inwestycji – 145.942.875 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020

Zakres inwestycji w ciągu ul. Głównej i Przejazdowej: przebudowa jezdni, przebudowa ciągów pieszych, budowa ścieżek rowerowych, przebudowa istniejących skrzyżowań, przebudowa zatok autobusowych, budowa stanowiska do ważenia i kontroli pojazdów, budowa odwodnienia, przebudowa oświetlenia, przebudowa i budowa kolidujących urządzeń i sieci istniejącej infrastruktury pod i naziemnej: sieci teletechnicznych i energetycznych, sieci wodociągowych, kanalizacji deszczowej i sanitarnej, sieci gazowych, urządzeń melioracyjnych i hydrologicznych, infrastruktury kolejowej, wycinka drzew i krzewów. Budowa nowych obiektów mostowych na rzece Gorzelance Stradomce. Budowa połączenia ul. Mała Warszawka z ul. Torową wraz z budową obiektu mostowego na rzece Gorzelance. Zakres w ciągu obejścia kościoła Św. Barbary do ul. Pułaskiego: budowa drogi dwujezdniowej, budowa ciągów pieszych i ścieżek rowerowych, budowa odwodnienia, budowa oświetlenia drogi, budowa kanału technologicznego, budowa zjazdów, przebudowa kolidujących urządzeń i sieci istniejącej infrastruktury pod i naziemnej: sieci teletechnicznych i energetycznych, sieci wodociągowych, kanalizacji deszczowej i sanitarnej, sieci gazowych, urządzeń melioracyjnych i hydrologicznych, przebudowa infrastruktury kolejowej rozbiórka obiektów kubaturowych, wycinka drzew i krzewów. Budowa obiektu mostowego S1 nad ciekim wodnym w obrębie ul. Zaciszańskiej.

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2021 r. a zakończonego w 2023 r.:

- **Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11 Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie.**

Zakres zadania: budowa jezdni, budowa ciągu pieszo – rowerowego i ciągu pieszego, - budowa kanalizacji deszczowej, budowa kanalizacji sanitarnej, przebudowa sieci wodociągowej, przebudowa sieci gazowej, przebudowa sieci elektroenergetycznej, demontaż istniejącego oraz budowa nowego oświetlenia pasa drogowego, budowa kanału technologicznego. Koszt inwestycji: 21.427.401 PLN. Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Inwestycja rozpoczęta w 2022 roku i zakończona w 2023 roku

- **Rozbudowa ul. Józefa Mehoffera na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Daniela Chodowieckiego**

Zakres zadania: wykonanie konstrukcji nawierzchni jezdni, wykonanie chodnika z kostki brukowej, wykonanie zjazdów indywidualnych z kostki brukowej betonowej z dostosowaniem do istniejących bram budowa sieci kanalizacji deszczowej z włączeniem do istniejącej kanalizacji przebudowa zjazdów indywidualnych na działki sąsiadujące z drogą; przebudowa urządzeń telekomunikacyjnych w tym budowa studni, rurociągów kablowych, kabli kanałowych z żyłami miedzianymi oraz zabezpieczenie kabli telekomunikacyjnych pod drogą i wjazdami; budowa kanału technologicznego;
Koszt inwestycji: 1.622.645 PLN.

Inwestycja rozpoczęta w 2021 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

- **Przebudowa Alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie**

Koszt inwestycji – 386.890.786 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Zakres inwestycji: Rozbudowa układu drogowego - budowa drogi wraz ze skrzyżowaniami, zjazdami, chodnikami, ścieżkami rowerowymi, montaż ekranów akustycznych, budowa kanalizacji deszczowej, przebudowa kolidującej kanalizacji sanitarnej kolidujących wodociągów ciepłociągów gazociągów przebudowa kolidujących sieci teletechnicznych budowa kanału technologicznego przebudowa kolidujących sieci elektroenergetycznych budowa oświetlenia drogowego montaż inteligentnych systemów transportowych budowa przejścia podziemnego PP1 – ul. Wesoła budowa wiaduktu drogowego WD1 – ul. Legionów, budowa przejścia podziemnego PP2 – ul. Papierowa remont wiaduktu WD2 – nad bocznica kolejową, budowa kładki dla pieszych K1 – nad rzeką Wartą, budowa mostu M1 – nad rzeką Wartą, remont wiaduktu WD3a – nad torami kolejowymi, budowa wiaduktu WD3b – nad ul. Bór budowa kładki dla pieszych K3 – przy ul. Stromej, budowa kładki dla pieszych K4 – przy ul. Prostej, budowa kładki dla pieszych K4a – przy ul. Powstańców Śląskich, budowa wiaduktu drogowego WD4 – Aleja Pokoju, budowa przejścia podziemnego PP3 – ul. Brzozowa ,budowa kładki dla pieszych K5 – przy ul. Okrzei budowa kładki dla pieszych K6 – przy ul. Mireckiego remont wiaduktu WD5 – nad ul. Rakowską

Inwestycje rozpoczęte w 2022 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

- **Budowa połączenia drogowego ul. Korfantego z ul. Bugajską**

Zakres zadania: budowa drogi łączącej ul. Korfantego z ul. Bugajską od Skweru Lotników do ul. Bugajskiej. budowa 2 łącznic, przebudowa drogi krajowej DK 46 na długości km ,budowa wiaduktu kolejowego relacji Częstochowa – Kielce, budowa wiaduktu drogowego w ciągu projektowanej łącznicy nr 2 nad ścieżką pieszo – rowerową o konstrukcji jednoprzęsłowej żelbetowej ramy otwartej. Długość obiektu 14.20m. Szerokość konstrukcji wiaduktu 24.02m, Budowa przepustu budowa półsamoczynnego systemu przejazdowego na nowobudowanym skrzyżowaniu drogi z bocznica,

wykonanie odwodnienia korpusu drogowego, przebudowa istniejących zbiorników bezodpływowych wraz z przewodami odprowadzającymi ścieki sanitarne. Koszt inwestycji: 58.992.683 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.

Inwestycje rozpoczęte w 2023 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

Budowa połączenia komunikacyjnego ul. 1 Maja – Krakowska

Zakres zadania: Budowa drogi o przekroju ulicznym 1x2. budowa infrastruktury pieszo – rowerowej w postaci: drogi rowerowej wraz z ciągiem pieszym, ciągu pieszo- rowerowego, ciągów pieszych przebudowa Ronda Mickiewicza, która zakłada w miejsce istniejącego ronda dwupasowego, pięciowłotowego, wykonanie ronda dwupasowego, półturbinowego z pięcioma wlotami, budowa wiaduktu rozbiórka istniejącej kładki dla pieszych, budowa łącznika drogowego pomiędzy ul. Ogrodową i nowobudowanym połączeniem komunikacyjnym przebudowa odcinka ul. Stawowej odchodzącego od ul. Małej budowa przejścia pieszo-rowerowego wraz z azyłem w jezdni oraz zatok autobusowych wraz z przystankami komunikacji zbiorowej. przebudowa skrzyżowania ul. Krakowskiej i ul. Księdza Wróblewskiego - istniejącego skrzyżowania trójwłotowego w miejsce którego wykonuje się skrzyżowanie typu rondo półturbinowe z czterema wlotami w celu włączenia nowobudowanego połączenia oraz uwzględniającego włączenie wewnętrznego układu komunikacyjnego dawnego kompleksu „ELANEX”, budowa oraz przebudowa dojazdów, zjazdów i dojazdów do przyległych posesji w celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej, budowa miejsc postojowych przy posesjach gdzie prowadzona jest działalność usługowa, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej, sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej przebudowa sieci elektroenergetycznej Przebudowa sieci teletechnicznej, budowa telekomunikacyjnego kanału technologicznego) - budowa obiektu drogowego przechodzącego nad koleją - projekt wiaduktu drogowego zlokalizowanego w ciągu nowoprojektowanej ul. 1 Maja budowa ekranów akustycznych i murów oporowych. Koszt inwestycji: 94.721.235 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.

Remonty i utrzymanie majątku drogowego

W ramach umowy na bieżące utrzymanie dróg w granicach miasta wykonano:

1. Utrzymanie bieżące dróg gminnych:

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

- remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych - drogi gminne- 6 891,45m²,
- równanie nawierzchni dróg gruntowych- 65 733,95m²,
- remonty chodników- 427 m²,
- remonty cząstkowe chodników: 280,20 m²
- dywanik bitumiczny:

- ul. Ostrowska 125,00 m²
- ul. Odrodzenia 1 689,70 m²
- ul. Kadetów 85,00 m²
- nawierzchnia z frezu lub tłucznia – 7233,75 m²,
- Patcher- 45 939,67 m²,

2. Utrzymanie bieżące dróg powiatowych wojewódzkich i krajowych:

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

- Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych:
- drogi powiatowe- 22 418,33m²,
- drogi wojewódzkie- 32,65m²,
- drogi krajowe- 44,23 m²,
- Dywanik bitumiczny razem 6420,72 m²:
- Piastowska 1 971,00m²

większe powierzchnie przy frezowaniu nawierzchni 1 004,20 m²

- Wielkoborksa 3 445,5 m²
- Patcher- 15 050,96m²,
- Remonty nawierzchni dróg gruntowych: 64 119,71m²
- Remont chodnika- 44 m².
- Remonty cząstkowe chodników: 230,76m²
- Inne: roboty brukarskie 351 m²

3. Prace remontowe w rozszerzonym zakresie:

- Budowa drogi rowerowej w ul. Św. Jadwigi
- Przebudowa chodnika w ulicy Orlej w celu wyznaczenia przejścia dla pieszych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego ,ul. Feliksa Nowowiejskiego, Al. Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Jana Kilińskiego, ul. Śląskiej, Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego, ul. ks. Jerzego Popiełuszki, Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejeść dla pieszych na skrzyżowaniu Alei Tadeusza Kościuszki, Alei Wolności, Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych w rejonie Placu Ignacego Daszyńskiego w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych przez Aleję Najświętszej Maryi Panny w rejonie Ryneczku w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie istniejących przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Tomasza Wilsona, Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Częstochowie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Budowa chodnika na ulicy Młodości – BO
- Poszerzenie istniejącego chodnika o 1m² w ciągu ulicy Równoległej-BO

- Przebudowa ulicy Chochołowskiej na odcinku od ulicy Muszyńskiej do ulicy Ostrowskiej – BO
- Przebudowa ul. Oficerskiej na odcinku od ul. Jana Skrzetuskiego do ul. Łączności w Częstochowie
- Przebudowa odcinka jezdni ulicy Sokolej od posesji nr 14 do posesji nr 38 w Częstochowie
- Przebudowa ulicy Kardynała Stefana Wyszyńskiego na odcinku od ul. Św. Jadwigi do ul. Podhalańskiej w Częstochowie
- Wykonanie nasadzeń zamiennych w ramach zadania „Budowa wiaduktów nad torem surówkowym w Alei Pokoju w Częstochowie”
- Przebudowa ul. Gminnej w Częstochowie
- Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Zamiejskiej”.
- Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Jemiołowej”
- Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni na przedłużeniu ul. Adama Bienia (od ul. Bohaterów Katynia do ul. Rakowskiej)”
- Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Rzemieśnicza”
- Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Nagietkowej
- rzebudowa ulicy Sosnowej w Częstochowie

4. Utrzymanie obiektów mostowych 2023r.

Zakres rzeczowy zadania obejmował m. in.:

- Remont wiaduktu w ul. Mirowskiej nad DK-46
- Remontu spodu przęseł 5 i 6 i 8 wiaduktu polegający na skuciu głuchej pow. Betonu i odtworzeniu zaprawami PCC – 986,11m²
- Remont 2 podpór zaprawami PCC wraz z rozkuciem i dozbrojeniem oczepów -246,2m²,
- Nanoszenie powłok ochronnych na pow. 1 przęsła i 1 podpory – 2 062,68m².
- Odbudowa odwodnienia wiaduktu wraz odprowadzeniem do kanałów przy DK-46.
- Czyszczenie i malowanie desek gzymsowych (w tym naprawy) -311,7m².
- Czyszczenie i malowanie północnej balustrady – 164 m.
- Remont mostu w ul. Ikara obejmujący naprawy ubytków betonu płyty, przyczółków, belek gzymsowych wraz z pomalowaniem całości. Odbudowa stożków i umocnień skarp z odwodnieniem skarpowym, naprawa i pomalowanie balustrad .
- Naprawa kładki w ul. Jutowej polegająca na wymianie spróchniałych elementów drewnianych pomostu i podpór (ok. 2.64 m³ bali i desek).
- Odbudowa rozmytej skarpy po str. północno zachodniej wiaduktu nad drogą gospodarczą w DK-1 obejmująca wykonanie odwodnienia jezdni i oczyszczenie strefy pod wiaduktem z naniesionego gruntu po rozmyciu.

5. Inne roboty:

- naprawa powierzchni barier betonowych rozgraniczających pasy na estakadzie DK-46 /DK-91 (czyszczenie, PCC, malowanie). 477,75 m² .

- Naprawa ubytków betonu zaprawami PCC na chodnikach mostów nad rzeką Wartą z oczyszczeniem (piaskowanie) i wykonaniem nowych nawierzchni epoksydowych chodników – 364,6m².
- uzupełnienie szczelin dylatacyjnych chodników masą uszczelniającą przy krawężnikach oraz deskach gzymsowych na obiektach jak również pomiędzy płytami tramwajowymi na wiadukcie – 361mb.
- Czyszczenie, naprawianie oraz ponowne malowanie desek gzymsowych na mostach-180m²
- czyszczenie jezdni, chodników, schodów, pochylni i ścieżek rowerowych oraz skarp i stożków z roślinności obiektów mostowych – 3 037,26 m²,
- czyszczenie wpustów mostowych – 300szt,
- czyszczenie odwodnienia liniowego na oraz przy obiektach oraz dylatacji – 1119,2 mb,
- częściowa wymiana nawierzchni na moście w ul. Boh. Monte Cassino – 817,5m²
- remont cząstkowy jezdni na obiektach – 3,44m²
- naprawy balustrad oraz osłon przeciw bryzgowych (łącznie z czyszczeniem i malowaniem) na mostach nad rzeką Wartą w DK-46 – 135 mb ,
- naprawy chodników z kostki/płytek oraz obrukowania skarp - 52,42m²
- drobne naprawy elementów odwodnienia oraz balustrad, pokryw studni rewizyjnych

Inne prace utrzymaniowe odwodnienie:

- konserwacja separatorów z utylizacją 146 010,36 zł
- oczyszczanie separatorów na terenie miasta Częstochowy 65 kpl. oraz utylizację materiałów sorpcyjnych po wycieku substancji ropopochodnych do rzeki Warty dwukrotnie w roku 2023;
- awaryjne czyszczenie separatora – ul. Jagiellońska – wylot 50;
- utylizacja zanieczyszczonych materiałów po wycieku substancji chemicznej w rejonie ul. Norwida-Nusbauma – wylot 2 i 2A;

Konserwacja i remont kanalizacji deszczowej:

W ramach zadania wykonano:

- czyszczenie kanalizacji deszczowej – 31 768,40 m,
- czyszczenie wpustów ulicznych – 964 szt.,
- czyszczenie studni chłonnych – 137 szt.,
- wymiana wpustów deszczowych – 40 szt.,
- wymiana studni – 33 szt.,
- inspekcja TV – 4 233,80mb,
- wymiana włazów nastudziennych lub uzupełnienie – 26 szt.,
- przegląd kanalizacji deszczowej – 55,07 km,
- likwidacja zalewisk – 49 szt.,
- regulacja studni – 7 szt.,
- wymiana kraty – 20 szt.,
- regulacja wpustów deszczowych – 8 szt., uzupełnienie nawierzchni – 1,21 m²
- remont studni -3 szt.

konserwacja i remont cieków wodnych

Zakres rzeczowy zadania obejmował odmulanie cieków koparko-odmularką, wykoszenie porostów ze skarp i dna, oczyszczenie z namotu przepustów rurowych,, oczyszczenie umocnionych skarp i dna rowu płytami

betonowymi, wykonanie rowów i kanałów melioracyjnych na rowach otwartych oraz koszenie zbiorników chłonna-infiltracyjnych:

- ul. Bieszczadzka (krata S1),
- rów ul. Rejtana od rzeki do torów
- rów ul. Rejtana od torów do wylotu,
- teren PKP;
- rów S1, rów S2;- rów – ul. Pirotechników;- rów ul. Morenowa;
- zbiornik – ul. Anyżkowa,
- zbiornik – ul. Radomska,
- rów „WR – Kamień”,- rów ul. Zaciszańska do ul. Kędzierzyńskiej;- rów S1 do połączenia z S2 do ul. Lwowskiej,- rów „Na Kamieniu – VR”- rów nad trasą (TESCO);
- przepust – ul. Skarpowa,
- wyloty w rejonie ul. Zawodzia (stadion żużlowy, Mirów, Semex, obwodnica ul. Sabinowskiej – łącznie 48 wylotów);
- zbiornik – ul. Anyżkowa,
- zbiornik – ul. Małopolska,
- rów – ul. Wołodyjowskiego,
- zbiornik – ul. Sejmowa,rów – ul. Sejmowa (ul. Kuronia),- rów – ul. Leśna,- zbiornik – rabówka,Różana,- rów – ul. Polna,- rów – Wyczerpy,- rów – ul. Morenowa,- rów – teren „Wełnopol”,- rów ul. Przyjemna,- rów – ul. Skarpowa,- rów – ul. Komornicka

Zimowe utrzymanie miasta:

W ramach zadania wykonano m. in.:

- zimowe utrzymanie dróg wraz z jezdniami, które przebiegają przez obiekty inżynierskie, pętle autobusowe MPK,
- utrzymanie gotowości poprzez pełnienie dyżuru dyspozytorskiego całą dobę i jednostek sprzętowych gotowych do wyjazdu,
- zimowe utrzymanie chodników, obiektów inżynierskich, schodów na wiaduktach i mostach, kładek, , parkingów,
- odśnieżanie przejść dla pieszych,
- montaż i demontaż płotków;

Letnie oczyszczanie miasta:

W ramach zadania wykonano m. in.:

- utrzymanie w stanie czystości jezdni i ulic z azylami i wysepkami w okresie letnim oraz w okresie zimowym gdy warunki zimowe nie występują,
- mechaniczne oczyszczanie jezdni po zimie,
- polewanie jezdni ulic miasta,
- ręczne i mechaniczne oczyszczanie, chodników, parkingów, końcowych pętli autobusowych MPK w zakresie jezdni i innych obiektów,
- usuwanie darni traw, naniesionego piasku, ziemi i liści.

Działania w zakresie organizacji ruchu drogowego

Utrzymanie znaków drogowych pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego			
-	interwencje (montaż/demontaż) znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz ze zleconymi projektami.		
	Kategoria drogi	Ilość w szt.	Poniesione koszty w zł
	krajowa	82	1 374 437
	wojewódzka	31	63 463
	powiatowa	234	665 935
	gminna	299	566 993
	Razem:	646	2 670 828
ilość zamontowanych nowych znaków pionowych i urządzeń brd:			
	Rodzaj znaków	Ilość w szt.	
	ostrzegawcze	134	
	zakazu	199	
	nakazu	52	
	informacyjne	217	
	pozostałe + urządzenia bezpieczeństwa ruchu	135 + 6179`	
	Razem:	6916	
Odtworzenie oznakowania poziomego			
	Kategoria drogi	Powierzchnia w m²	Poniesione koszty w zł
	krajowa	32535,33	260 863
	wojewódzka	8267,46	115 062
	powiatowa	48277,96	677 259
	gminna	18903,72	260 863
	Razem:	107 984,47	1 498 940
Utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej			
	Kategoria drogi	Liczba sygnalizacji w szt.	Poniesione koszty w zł
	krajowa	33	292 027
	wojewódzka	9	67 822
	powiatowa	40	327 424
	Razem:	82	687 274

W ramach środków na **utrzymanie i konserwację urządzeń sygnalizacji świetlnej** prowadzono bieżące utrzymanie w ruchu ciągłym i konserwację instalacji i urządzeń ulicznej sygnalizacji świetlnej na 73 skrzyżowaniach i 9 przejściach dla pieszych. W szczególności wykonano następujące zadania:

- wymianę lub naprawę zużytych bądź uszkodzonych sygnalizatorów świetlnych – 22 szt.,
- wymianę lub naprawę zużytych bądź zniszczonych masztów sygnalizacyjnych – 17 szt.,
- odtworzenie zniszczonych masztów wysięgnikowych – 2 szt.,
- odtworzenie pętlowych czujników indukcyjnych w nawierzchni jezdni – 224 mb.,
- wymianę zużytych lub zniszczonych przycisków dla pieszych i rowerzystów – 32 szt.,
- wprowadzenie zmian sprzętowych i programowych w sygnalizacji na podstawie zatwierdzonych projektów stałej lub czasowej organizacji ruchu – 8 szt.,
- usuwanie awarii urządzeń sterowniczych i zasilających oraz wymianę przepalonych źródeł światła – łącznie odnotowano 202 interwencje,
- naprawę i konserwację kabli sygnalizacyjnych i zasilających kanalizacji kablowej, głowic i muf kablowych,
- konserwację kanalizacji teletechnicznej i studni teletechnicznych służących instalacji sygnalizacji świetlnej,
- przeprowadzanie pomiarów stanu izolacji kabli oraz pomiarów skuteczności uziemienia (zerowania) urządzeń sygnalizacyjnych,
- czyszczenie (m.in. z naklejanych ogłoszeń) oraz malowanie konstrukcji wsporczych i szaf sterowniczych sygnalizacji świetlnej.

Utrzymanie bieżące dróg – zmian organizacji ruchu w rejonie cmentarzy

W ramach zadania wprowadzono zmiany w organizacji ruchu polegające na wprowadzeniu oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego („brd”) w rejonie cmentarzy na czas Święta Wszystkich Świętych na drogach publicznych będących w administracji Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie.

Inne działania w zakresie poprawy organizacji ruchu drogowego:

- dokonano sprawdzenia widoczności przejazdów kolejowo-drogowych i przejść przez tory kolejowe w Częstochowie – koszt: **5 381,00 zł**;
- w ramach utrzymania i rozbudowy Miejskiego Systemu Informacji Turystycznej i tabliczek z nazwami ulic wydatkowano łącznie **432 075,00 zł. ; Plan 432 119,00zł**

W szczególności wykonano:

- o montaż 143 szt. nowych tabliczek z nazwami ulic,

- odnawianie 200 istniejących tabliczek z nazwami ulic, które uległy uszkodzeniu.
 - odnawianie 115 istniejących tabliczek informacji kierującej dla pieszych, które uległy uszkodzeniu.
- przeprowadzono pomiary natężenia ruchu drogowego oraz pomiary prędkości w 32 punktach układu drogowego i opracowano wyniki tych pomiarów;
 - opracowano 136 projektów zmiany stałej organizacji ruchu oraz zaopiniowano 821 łącznie projektów stałej i czasowej organizacji ruchu.

Strefa Płatnego Parkowania – wpływy:

Ze sprzedaży abonamentów postojowych wyniosły – **896 278,00 zł**

Ze sprzedaży miejsc zastrzeżonych tzw. kopert wyniosły – **162 400,00 zł**

Ze sprzedaży biletów w parkomatach wyniosły - **4 653 113,00 zł.**

Ze sprzedaży biletów w aplikacjach mobilnych (sms parking) wyniosły - **1 720 823,00 zł.**

Zezwolenia na zajęcia pasa drogowego

Zestawienie dotyczące decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego, wystawionych w roku sprawozdawczym obrazuje tabela:

Zajęcie pasa drogowego i opłaty

Charakter zajęcia	Liczba decyzji (szt.)	Naliczone opłaty (zł)
roboty	688	226 448
handel	425	534 588
urządzenia	704	88 417
obiekty (kioski, itp.)	94	116 026
reklamy	97	245 412
decyzje karne	20	29 352
rusztowania	62	99 738
wygrodenia	34	284 062
razem:	2124	1 624 043

- **Nowe oświetlenie (Nowe obwody oświetleniowe) w 2023r.**

1. Budowa oświetlenia na ulicy Zbawiciela w dzielnicy Gnaszyn -Kawodrza -BO
2. Budowa oświetlenia fragmentu ulicy Górskiej od ulicy Stromej do ulicy Górnej w
3. Budowa oświetlenia ulicy Pana Tadeusza w Częstochowie

W ramach przygotowania realizacji inwestycji w kolejnych latach, w roku 2023 wykonano dokumentację projektową dla zadań:

1. Budowa oświetlenia ulicy Szafranowej w Częstochowie - dokumentacja projektowo-kosztorysowa
2. Budowa oświetlenia przejść dla pieszych na ulicy Feliksa Nowowiejskiego przy skrzyżowaniu z ulicą Jerzego Waszyngtona i ulicą Marszałka Ferdynanda Focha w Częstochowie

3. Budowa oświetlenia przejść dla pieszych na ulicy Śląskiej przy skrzyżowaniu z ulicą Marszałka Ferdynanda Focha i ulicą Jerzego Waszyngtona w Częstochowie

W ramach inwestycji zakupiono kompensator mocy biernej dla obniżenia kosztów zużycia energii elektrycznej punktu odbioru: oświetlenia ulicznego:

1. Dostawa i montaż kompensatora mocy biernej dla oświetlenia ulicznego – wykonanie 10.947,00zł.

W ramach inwestycji dokonano modernizacji oświetlenia:

1. Modernizacja oświetlenia ciągu-pieszo-rowerowego przy Alei Wyzwolenia na odcinku od ulicy Stefana Kisielewskiego do ulicy prof. Kazimierza Michałowskiego- BO – wykonanie – 16.878,00zł.;

Dokumentacje projektowe zakończone w 2023r.:

- Rozbudowa ulic Gerwazego, Podkomorzego, Rejenta i Protazego w Częstochowie
- Rozbudowa łącznika ul. Suchej z ul. Olsztyńska w Częstochowie
- Rozbudowa ulic Jana Kochanowskiego, Jana Długosza, Bartosza Głowackiego w Częstochowie
- Rozbudowa ul. Pirotechników w Częstochowie na odcinku od ul. Sabinowskiej do ul. Oficerskiej
- Rozbudowa ul. Danusi i ul. Heleny
- Rozbudowa ul. Poleskiej od ul. Nowobialskiej do zjazdu do Kaufland
- Rozbudowa ulic Lednickiej i Gnieźnieńskiej w Częstochowie
- Rozbudowa ul. Krzemiennej w Częstochowie na odcinku od ul. św. Rocha do ul. Modrej

Dokumentacje projektowane zlecone w latach wcześniejszych w trakcie opracowania w roku 2023r.:

- Budowa przedłużenia ulicy Westerplatte od ul. Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej
- Rozbudowa ul. Leśnej w Częstochowie
- Rozbudowa ul. Hetmańskiej
- Rozbudowa ul. Wręczyckiej w Częstochowie
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w Częstochowie Etap I - Rozbudowa Al. Armii Krajowej od ul. Jasnogórskiej do ul. Kiedrzyńskiej
- Etap II - Rozbudowa ul. Stefana Kisielewskiego, rozbudowa skrzyżowania ulic Stefana Kisielewskiego, Sejmowej, Ludowej wraz z rozbudową ul. Ludowej od ww. skrzyżowania ulic do ul. Narcyzowej w Częstochowie.

7. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA

Najważniejsze zadania strategiczne dla miasta realizowane w roku 2023 to:

- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Piotra Bardowskiego w Częstochowie – 2 656 864,67 zł /całkowita wartość zadania 12 267 481 zł/
- Pomoc dla obywateli Ukrainy poprzez zwiększenie ilości mieszkań dostępnych na terenie Gminy Miasto Częstochowa – 2 716 624,28 zł
- Budowa budynku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Częstochowie, ul. Osada Młyńska 1 wraz z rozbiórką istniejącego przedszkola i zagospodarowaniem terenu – 8 066 397,63 zł /całkowita wartość zadania 11 296 451 zł/
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej- III etap – 7 868 603,36 zł /całkowita wartość zadania 27 405 152 zł/
- Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 14 ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 11 - 776 662,21 zł
- **Kanalizacje sanitarne**

W roku sprawozdawczym wybudowano kanalizacje sanitarne za łączną kwotę 648 137,73 zł.

- w rejonie ul. Skalnej (70,71 mb, 4 szt. przyłączy),
- ul. gen. Władysława Sikorskiego (152,59 mb i 5 szt. przyłączy),
- w rejonie ul. Małopolskiej (195,48 mb i 4 szt. przyłączy),
- w drodze bocznej od ul. Janusza Kusocińskiego (51,00 mb i 2 szt. przyłączy),,
- w Muszyńska i ul. Limanowska (302,35 mb i 7 szt. przyłączy).

- **Dokumentacje projektowe**

W roku sprawozdawczym poniesiono wydatki w kwocie 1 483 402,92 zł na opracowanie oraz rozpoczęcie opracowywania dokumentacji:

- Przebudowa sanitariatów w SP nr 16 ul. Ułańska 5/7
- Termomodernizacja budynku MP nr 16 ul. Stefana Starzyńskiego 9
- Przebudowa sanitariatów oraz szatni zaplecza basenu szkolnego w Sp nr 48 ul. Leona Schillera 5
- Budowa sali gimnastycznej w I LO Aleja Tadeusza Kościuszki 8
- Budowa sali gimnastycznej w SP nr 31 ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 18
- Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta ul. Śląska 11/13
- Program Funkcjonalno-Użytkowy: przebudowa Bazy Transportu Stacji Pogotowia Ratunkowego
- Program Funkcjonalno-Użytkowy: Centra przesiadkowe na terenie Miasta Częstochowy
- Program Funkcjonalno-Użytkowy: przebudowa budynku na mieszkania komunalne wraz z termomodernizacją przy ul. Rząsawskiej 48/58

- Audyt energetyczny i obliczenia charakterystyki energetycznej budynku - stan obecny i docelowy po termomodernizacji budynków oświatowych na terenie gminy Częstochowa: SP nr 2 ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 2a, SP nr 12 ul. Warszawska 31, SP nr 14 ul. Jerzego Waszyngtona 62, SP nr 27 ul. Rozdolna 5, SP nr 30 ul. Ludowa 58, SP nr 35 ul. Ogrodowa 50/64, SP nr 54 ul. Jerzego Kukuczki 30, ZS im. Bolesława Prusa ul. Bolesława Prusa 20, ZSP nr 2 ul. Olsztyńska 42, ZSG ul. Stanisława Worcella 1, ZSME ul. Targowa 29, ZSZS ul. Krótka 22
- Inwentaryzacja powykonawczo-geodezyjna przyłącza wodociągu do ogródków działkowych przy ul. Stefana Okrzei 37/39

Ponadto rozpoczęto opracowywanie następujących dokumentacji:

- Likwidacja barier architektonicznych w Teatrze im. Adama Mickiewicza ul. Jana Kilińskiego 15
- Termomodernizacja budynku SP nr 2 ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 2a
- Termomodernizacja budynku SP nr 12 ul. Warszawska 31
- Termomodernizacja budynku SP nr 24 ul. Bronisława Hubermana 7
- Termomodernizacja budynku Sp nr 27 ul. Rozdolna 5
- Termomodernizacja budynku Sp nr 54 ul. Jerzego Kukuczki 54
- Termomodernizacja budynku ZSP nr 2 ul. Olsztyńska 42
- Termomodernizacja budynku ZS im. Jana Kochanowskiego ul. Warszawska 142
- Termomodernizacja budynku ZS im. Bolesława Prusa ul. Bolesława Prusa 20
- Audyt energetyczny budynku Urzędu Miasta ul. Śląska 11/13
- Program Funkcjonalno-Użytkowy: Przebudowa torowiska tramwajowego do Kucelina

- **Wydatki budżetu miasta na inwestycje i źródła ich finansowania**

W roku sprawozdawczym zrealizowano zadania inwestycyjne za 33 412 928,64 zł:

- budżet miasta – 19 176 178,88 zł, w tym:
 - środki pochodzące z wpłat Inicjatorów w ramach Lokalnych Inicjatyw Mieszkańców - 184 840,51 zł
- środki pochodzące w dotacji UE - 4 738 235,11 zł
- środki pochodzące z dotacji budżetu państwa – 9 498 514,65 zł

Przygotowano i przeprowadzono 75 postępowań o udzielenie zamówienia, w wyniku których zostało podpisanych 68 umów.

Spośród ww. postępowań przeprowadzono 14 postępowań unijnych (w tym 12 przetargów nieograniczonych, 2 zamówienia w trybie z wolnej ręki, z czego 1 postępowanie na usługi społeczne).

W strukturze rodzaju wydatków przeprowadzono:

- 41 postępowań dotyczących wykonania robót budowlanych,
- 6 postępowań dotyczących usług,

- 28 postępowań dotyczących dostaw.

Udzielono 102 zamówienia w oparciu o Zarządzenie Nr 1336.2021 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 13 stycznia 2021 r. w sprawie regulaminu udzielania przez Urząd Miasta Częstochowy zamówień, których wartość, bez podatku od towarów i usług, jest mniejsza od kwoty określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych.

Ponadto w 2023 r. dokończono 2 postępowania wszczęte w 2022 r. w procedurze unijnej i 1 w procedurze krajowej, w wyniku których w 2023 r. zawarto 4 umowy o udzielenie zamówienia publicznego (w tym 3 umowy w procedurze unijnej i 1 umowa w procedurze krajowej).

ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKANIOWYCH

W minionym roku Miasto podejmowało także działania tworzące warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Programowe kierunki działania w tym zakresie wytyczone zostały w Uchwale Nr 499.XXXVI.2020, uchwalającej nowy „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Częstochowa na lata 2021-2025” z późn. zm.

Na koniec 2023 r. mieszkaniowy zasób gminy stanowiły 7 590 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 331 967,45 m², usytuowane w 628 budynkach mieszkalnych.

W okresie tym najem socjalny z zasobów gminnych obejmował 213 lokali o łącznej powierzchni 7 760,73 m², co stanowi 2,3% powierzchni użytkowej wszystkich lokali gminnych. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba budynków	Liczba lokali	Przeciętna pow. użytkowa (w m²)
Budynki stanowiące 100% własność gminy	173	2 088	43,45
Budynki stanowiące współwłasność gminy i wspólnot mieszkaniowych	409	4 962	44,27
Budynki stanowiące współwłasność gminy i osób fizycznych	4	37	45,15
Budynki o nieuregulowanym stanie prawnym (w samoistnym posiadaniu gminy)	42	503	39,49
Razem	628	7 590	43,09

W okresie sprawozdawczym funkcjonowało 407 wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy, w tym 61, które zarządzane były przez innych zarządców niż ZGM TBS.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach odbywało się w oparciu o treść uchwały nr 740.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 roku

w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Częstochowa z późn. zm.

Na koniec 2023 r. na wynajem lokalu mieszkalnego oczekiwało 357 wnioskodawców spełniających kryteria określone w wyżej wymienionej uchwale, z tego:

- 315 na najem lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony;
- 42 na wynajem lokalu z tytułu zamiany.

Ponadto gmina była zobowiązana do realizacji 579 wyroków eksmisyjnych, z tego:

- 366 z prawem do najmu socjalnego,
- 213 bez prawa do najmu socjalnego.

Wynajem lokali z mieszkaniowego zasobu gminy w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba lokali
Wynajem lokali na czas nieoznaczony, w tym:	77
zamiennych z powodu wyburzenia budynku	18
na zasadach ogólnych	55
na rzecz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	4
z powodu klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru	0
Wynajem lokali na czas oznaczony, w tym:	62
najem socjalny	49
tymczasowe pomieszczenia	13
Wynajem lokali w wyniku zamiany, w tym:	34
na wolny lokal z zasobów gminy	24
dobrowolnej pomiędzy najemcami	10
Wynajem lokali w wyniku regulacji tytułu prawnego do lokalu, w tym:	109
po śmierci głównego najemcy	102
po wyprowadzeniu się głównego najemcy	7
Wynajem lokali z tytułu przedłużenia umowy najmu	135
Razem	417

Zarządzanie gminnym zasobem mieszkaniowym wymaga także dbałości o jego stan techniczny, a tym samym o bezpieczeństwo jego mieszkańców. Realizując to zadanie przeprowadzono – w ramach możliwości finansowych – remonty lokali i budynków. W 2023 roku wykonano m.in.:

- remont dachu w 14 budynkach mieszkalnych;

- remont przewodów kominowych w 8 budynkach;
- remont schodów wejściowych w 7 budynkach;
- remont elewacji w 3 budynkach;
- remont chodnika przy 5 budynkach;
- remont klatek schodowych w 4 budynkach;
- prace zduńskie w 55 lokalach mieszkalnych;
- remont instalacji wodno - kanalizacyjnej w 8 budynkach mieszkalnych;
- remont instalacji gazowej w 30 lokalach;
- remont instalacji elektrycznej ADM w 5 budynkach;
- remont instalacji elektrycznej w 4 lokalach mieszkalnych;
- roboty remontowo - zabezpieczające na 10 budynkach;
- wymianę stolarki otworowej w 89 lokalach mieszkalnych i na klatkach schodowych w 8 budynkach;
- montaż nawiewników w 36 lokalach mieszkalnych;

Natomiast w lokalach zwolnionych po wyprowadzeniu, bądź śmierci głównego najemcy wykonano:

- remont budowlany w 78 lokalach;
- remont instalacji gazowej wraz z montażem urządzeń w 90 lokalach;
- remont instalacji elektrycznej wraz z montażem w 119 lokalach;

Ponadto w 56 lokalach wykonano świadectwa charakterystyk energetycznych.

W ramach zadań inwestycyjnych dotyczących mieszkaniowego zasobu gminy w 2023 roku zrealizowano m.in.:

- modernizację kotłowni wraz z podłączeniem do sieci gazowej w budynku przy ul. Biurowej 1;
- indywidualne instalacje c.o. w oparciu o kotły gazowe dwufunkcyjne w budynku przy ul. Pawiej 24/26;
- wewnętrzną instalację gazu oraz wewnętrznych instalacji c.o. w oparciu o kotły gazowe dwufunkcyjne w 13 lokalach w budynku przy ul. Warszawskiej 36;
- dokumentację projektowo – kosztorysową dla budynków przy ul. Diametowej 10, ul. Tomasz Wilsona 32, ul. Krakowskiej 30 dot. docieplenia budynku wraz ze zmianą źródeł ciepła.

Wykonano również termomodernizację budynku użytkowego przy ul. Dekabrystów 60.

Miasto dysponuje lokalami użytkowymi, których wynajem prowadzony jest zgodnie z treścią Zarządzenia Nr 524.2019 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 16 września 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych i garaży niestanowiących odrębnych nieruchomości z późn. zm.

Na dzień 31.12.2023 r. Gmina Miasto Częstochowa dysponowała 490 lokalami użytkowymi o powierzchni użytkowej 48 024,76 m². W okresie sprawozdawczym w 8 przetargach oraz w drodze

beprzetargowego trybu wynajmu i negocjacji stawki czynszu, wynajęto 43 wolne lokale użytkowe i 4 wolne garaże.

8. ŚRODKI UNIJNE

W 2023 roku realizowano 7 projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz 1 projektu finansowanego ze środków Komisji Europejskiej.

Projekty kontynuowane z lat poprzednich:

- **„Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Gmina Miasto Częstochowa”**

Celem projektu grantowego jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla dzieci/uczniów/słuchaczy ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu utworzono Specjalistyczne Centrum Wspierania Edukacji Włączającej w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 i. Janusza Korczaka w Częstochowie, którego celem jest wsparcie nauczycieli i specjalistów, pracujących w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, również kadry zarządzającej, oraz podnoszenie ich kompetencji, a także zapewnienie dostępu do specjalistycznego sprzętu poprzez uruchomienie i prowadzenie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu.

- **„Wesołe przedszkole II”**

Projekt przewiduje utworzenie 2 nowych oddziałów w Miejskim Przedszkolu nr 38 w Częstochowie dla łącznie 50 dzieci, w tym: zakup mebli, sprzętu i artykułów kuchennych oraz pomocy dydaktycznych i zabawek. Ponadto zostaną zorganizowane zajęcia dodatkowe dla dzieci oraz szkolenia dla nauczycieli.

- **„Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw”**

Projekt jest realizowany w ramach międzynarodowego partnerstwa z Polskim Gimnazjum w Rezekne (Łotwa) i Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie. W jego realizację zaangażowane są także częstochowskie szkoły: V Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa nr 21 oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 28. Częstochowa pełni funkcję Lidera konsorcjum. Projekt ma na celu podniesienie świadomości wśród młodych Europejczyków z Polski, Łotwy i Litwy na temat wspólnej historii, kultury i dziedzictwa kulturowego, a także upamiętnienie ofiar zbrodni w reżimach totalitarnych.

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.1”**

Wsparcie skierowane jest dzieci i dorosłych uchodźców z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy

Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasta Częstochowa, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.2”**

Projekt przewiduje wsparcie dla osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasta Częstochowa, poprzez utworzenie i wsparcie miejsc w placówkach wsparcia dziennego w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.3”**

Wsparciem w ramach projektu objęte zostaną osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasto Częstochowa, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 1”**

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnego uczniów uciekających z Ukrainy, w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. W ramach projektu zostaną zrealizowane zajęcia dodatkowe z języka polskiego, zatrudniony zostanie asystent międzykulturowy, zakup sprzętu ICT. Wsparcie nastąpi także poprzez doposażenie sal lekcyjnych w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

- **„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 2”**

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnego uczniów uciekających z Ukrainy, w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Cel projektu zostanie zrealizowany poprzez przeprowadzenie zajęć dodatkowych

z języka polskiego dla uczniów ukraińskich, zatrudnienie asystentów międzykulturowych, zakup sprzętu ICT, zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie sal lekcyjnych.

Wartość projektów oraz kwota dofinansowania.

Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z UE (PLN)
1	Wesołe przedszkole II	714 588,00	607 400,00
2	Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Gmina Miasto	1 380 689,00	1 380 689,00
3	Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw	462 525,00	462 525,00
4	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem	499 925,00	424 936,25
5	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem	499 775,00	424 808,75
6	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz. 3	456 875,00	388 343,75
7	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 1	350 000,00	315 000,00
8	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 2	442 325,00	398 092,50

Łączna wartość wszystkich projektów realizowanych w roku sprawozdawczym wynosi 4 344 177,00 zł, w tym kwota dofinansowania 4 013 451,50 zł.

Miasto Częstochowa z ogromną starannością aplikuje o wszelkie dostępne bezzwrotne środki finansowe - zarówno unijne, jak i krajowe. O ogromnej roli tych środków dla rozwoju społecznego i gospodarczego Miasta świadczą pozyskane w ostatnich latach kwoty, co obrazuje tabela:

POZYSKANE ŚRODKI ZEWNĘTRZNE w tys. zł.

Wyszczególnienie	Kadencje 2007-2010	Kadencje 2011-2014	Kadencje 2015-2018	Kadencje 2019-2023
UNIA EUROPEJSKA	392 783	200 000	833 746	219 660
ŚRODKI KRAJOWE	27 105	110 022	17 686	373 155
OGÓŁEM	419 888	310 022	851 432	592 815

Projekty inwestycyjne realizowane w 2023 roku:

Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z UE (PLN)
1	Zakup autobusów elektrycznych wraz ze stacjami ładowania	12 924 102,00	8 931 290,00
2	Rozbudowa DK-46 - ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego	122 450 952,11	85 726 948,17
3	Przebudowa Alei Wojska Polskiego - DK 1	298 639 869,85	151 741 041,92
4	Pomoc dla obywateli Ukrainy poprzez zwiększenie ilości mieszkań dostępnych na terenie Gminy Miasto Częstochowa	2 708 260,28	2 708 260,28
5	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – III etap (TZN)	12 253 070,00	9 218 844,62

9. RYNEK PRACY

Rynek pracy. Liczba pracujących i zatrudnionych, poziom bezrobocia

Po ograniczeniu pandemii koronawirusa na częstochowskim rynku pracy wystąpiło wyraźne ożywienie gospodarcze, a sytuacja na Ukrainie nie wpłynęła znacząco na jego dynamikę.

Rok 2023 ustabilizował sytuację na lokalnym rynku pracy jeśli chodzi o poziom bezrobocia. Liczba bezrobotnych, która wyraźnie zmniejszyła się w 2022 roku, w 2023 utrzymała się na podobnym poziomie. W końcu grudnia 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowane były 5 662 osoby bezrobotne (z miasta Częstochowy – 3 248 osób, z powiatu częstochowskiego – 2 414 osób). W porównaniu z grudniem 2022 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 184 osoby

Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2023 r. wynosiła :

- w Częstochowie – 3,2% (bez zmian w stosunku do grudnia 2022 r.),
- w powiecie częstochowskim – 6,3% (spadek o 0,2 p. proc. w stosunku do grudnia 2022 r.),
- w woj. śląskim – 3,6% (spadek o 0,1 p. proc. w stosunku do grudnia 2022 r.),
- w Polsce – 5,1% (spadek o 0,1 p. proc. w stosunku do grudnia 2022 r.).

Kształtowanie się stopy bezrobocia

Wyszczególnienie	2011	2015	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	12,5	8,7	5,2	6,2	5,4	5,2	5,1
Woj. Śląskie	9,9	8,2	3,6	4,9	4,2	3,7	3,6
Częstochowa	11,7	8,5	2,9	4,7	3,6	3,2	3,2

Z terenu miasta Częstochowy liczba bezrobotnych (3 248 osób) zmniejszyła się w porównaniu z 2022 rokiem o 83 osoby tj. o 2,5%. Bezrobotni poprzednio pracujący stanowili 84,5% (2 746 osób) ogółu zarejestrowanych, a nie posiadający żadnego stażu pracy – 15,5% (502 osoby). Bezrobotne kobiety z Częstochowy w liczbie 1 736 stanowiły 53,4% ogółu zarejestrowanych, natomiast mężczyźni – 46,6% (1 512 osób). Prawo do zasiłku posiadało 528 osób (16,3% bezrobotnych), natomiast bez prawa do pobierania zasiłku były 2 720 osoby (83,7%).

Status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało w końcu grudnia 2023 r. 2 354 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, co stanowiło 72,5%, w tym:

- osoby bezrobotne do 30 roku życia – 16,8% ogółu bezrobotnych (545 osób), w tym do 25 roku życia – 7,9% ogółu (256 osób),
- osoby długotrwale bezrobotne – 35,2% ogółu (1 144 osoby),
- osoby powyżej 50 roku życia – 32,1% ogółu (1 042 osoby),
- osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej – 0,2% ogółu (6 osób),
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 9,5% ogółu (308 osób),
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 0,1% ogółu (2 osoby),
- osoby z niepełnosprawnością – 14,4% ogółu (468 osób).

W całym 2023 r. zarejestrowało się ze statusem bezrobotnego 6 966 mieszkańców Częstochowy; wśród nich przeważały osoby rejestrujące się po raz kolejny – 5 709 osób tj. 82% ogółu, natomiast osoby rejestrujące się po raz pierwszy stanowiły 18% zarejestrowanych - 1 257 osób.

Z ewidencji wyłączonych zostało z różnych przyczyn 7 049 osób. Najczęstszym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było: podjęcie pracy – 3 733 osoby, niepotwierdzenie gotowości do pracy – 1 747 osób, dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 463 osoby, odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 152 osoby, osiągnięcie wieku emerytalnego – 136 osób.

Z analizy bezrobocia w Częstochowie pod względem wykształcenia, wieku, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy wynika, że 43,7% bezrobotnych posiadało wykształcenie niższe niż średnie, z tego wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 18,4% bezrobotnych, a gimnazjalne/podstawowe i poniżej – 25,3%. Z kolei wykształceniem wyższym legitymowało się 22,1% bezrobotnych, policealnym i średnim zawodowym/branżowym - 24,3% a średnim ogólnokształcącym – 9,9%,. Wśród zarejestrowanych przeważały osoby w wieku od 35 do 44 lat – 28,1% zarejestrowanych a następnie w wieku od 45 do 54 lat – 24,4%. Wysoki był również udział osób w wieku od 25 do 34 lat i wynosił 19,6%. Z kolei osoby młode do 25 roku życia stanowiły 7,9% ogółu, natomiast starsze tj. powyżej 55 roku życia 20,0% wszystkich zarejestrowanych.

Pod względem długości stażu pracy: 41,4% bezrobotnych posiadało staż pracy krótszy niż 5 lat, 15,6% bezrobotnych posiadało staż pracy od 5 do 10 lat, 14,1% - staż pracy od 10 do 20 lat, a bezrobotni z ponad 20-letnim doświadczeniem zawodowym stanowili 13,4% ogółu bezrobotnych.

Bez stażu pracy zarejestrowanych było 15,5% wszystkich bezrobotnych z Częstochowy.

W końcu 2023 r. 24,7% wszystkich bezrobotnych (801 osób) pozostawało bez pracy dłużej niż 1 rok, w tym 43,4% (348) stanowiły osoby pozostające w rejestrze PUP dłużej niż 2 lata. Osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy stanowiły 56,5% bezrobotnych, a od 6 do 12 miesięcy – 18,8%.

Działania w zakresie łagodzenia skutków i likwidacji bezrobocia

Zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizują Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i nadzorujący jego działalność Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Powiatowy Urząd Pracy

W 2023 roku Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wspierał wszystkie działania wpływające na poprawę sytuacji na rynku pracy. Koncentrowały się one na:

- przedsięwzięciach zmierzających do promocji zatrudnienia oraz przeciwdziałania bezrobociu i jego negatywnym skutkom,
- pozyskiwaniu i gospodarowaniu środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację zadań z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- współpracy z partnerami rynku pracy, organizacjami, instytucjami, jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie promocji zatrudnienia,
- monitorowaniu lokalnego rynku pracy w celu rozszerzenia zakresu świadczonych usług,
- organizowaniu i finansowaniu programów rynku pracy,
- realizowaniu zadań z zakresu udziału w sieci EURES,
- prowadzeniu działań promujących i informujących o działalności oraz usługach świadczonych przez urząd.

Pracodawcy z terenu Częstochowy zgłosili w 2023 r. 3 899 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Z sektora publicznego wpłynęło 261 ofert pracy (6,7% ogółu), z sektora prywatnego – 3 638 (93,3%). Miejsca subsydiowane (553) stanowiły 14,2% ogółu zgłoszonych miejsc pracy z miasta Częstochowy. Dla osób niepełnosprawnych pracodawcy zgłosili 164 wolne miejsca pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizuje zadania z zakresu aktywizacji zawodowej w ramach różnego rodzaju form wsparcia. Środki na ten cel pochodzą z Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Aktywizacją zawodową objętych zostało w 2023 r. 630 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, którzy skorzystali z poniższych form pomocy:

- prace interwencyjne – 29 osób,
- roboty publiczne – 69 osób,
- staż – 208 osób,
- szkolenia – 15 osób,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 174 osoby,
- zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 129

osób,

- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 3 osoby,
- prace społecznie użyteczne – 3 osoby.

W 2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie złożono 6 781 oświadczeń podmiotu nieświadczącego usług w zakresie pracy tymczasowej o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz oświadczeń podmiotu działającego jako agencja pracy tymczasowej o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w charakterze pracownika tymczasowego.

Do ewidencji wpisano 6 498 oświadczeń. Największa liczba oświadczeń dotyczyła obywateli Ukrainy (2 882), czyli prawie 45% wpisanych do ewidencji oświadczeń, następnie obywateli Białorusi (2 099), a najmniejsza obywateli Armenii (27 oświadczeń).

W następstwie wejścia w życie przepisów o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa możliwe było powierzenie pracy obywatelowi Ukrainy na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy. W 2023 r. przez portal praca.gov.pl do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wpłynęło 9 321 powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy w ramach tzw. spec-ustawy. Doradcy klienta instytucjonalnego sporządzili w 2023 r. 214 informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w celu wydania zezwolenia na pracę (w niektórych przypadkach także zezwolenia na pobyt) cudzoziemca na terenie naszego kraju na łączną liczbę 2 575 miejsc pracy (w tym z Częstochowy 1 607).

Wydział Polityki Społecznej podejmował w 2023 r. działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców miasta poprzez szereg inicjatyw, m.in. organizację robót publicznych, a także stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych przez jednostki organizacyjne gminy i Urzędu Miasta. Ponadto realizował projekty kierowane do mieszkańców miasta, mające na celu łagodzenie skutków bezrobocia oraz profilaktykę tego zjawiska. Wydział zorganizował 21 staży dla osób bezrobotnych w wydziałach Urzędu Miasta Częstochowy oraz koordynował organizację prac w formie robót publicznych refundowanych ze środków Funduszu Pracy tj. w Urzędzie Miasta Częstochowy (17 miejsc).

W analizowanym roku podejmowano następujące działania sprzyjające wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości oraz promocji zatrudnienia:

1. wspomagano działalność samorządowego zakładu budżetowego Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie, ul. Legionów 50 A (134 osób), Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej „Feniks”, ul. Legionów 21 (203 osoby), Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, ul. Złota 47 (79 osób), Centrum Integracji Społecznej przy Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, ul. Ogrodowa 24/44 (działa od 15.06.2022 r.; 29 osób), Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej „Jozue”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a (45 osób), Klub Integracji Społecznej Przy Fundacji Chrześcijańskiej Adullam, ul. Krakowska 34 (36 osób), w których osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy

społecznej, miały szansę na usamodzielnienie poprzez uczestnictwo w zajęciach z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej oraz możliwość skorzystania ze wsparcia merytorycznego, w tym indywidualnego doradztwa zawodowego, poradnictwa prawnego, wsparcia psychologicznego i specjalistycznej terapii indywidualnej;

2. realizowano obowiązek stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 złotych określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, przez wydziały Urzędu Miasta Częstochowy i jednostki organizacyjne Gminy Miasta Częstochowy. W ramach stosowania klauzul zatrudniono 301 osób;
3. zrealizowano V edycję projektu „Ciekawi świata. Ciekawi przyszłości”, którego celem było wprowadzanie uczniów szkół ponadpodstawowych w tematykę realiów rynku pracy, rozwijanie umiejętności społecznych, kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów. Uczniowie uczestniczyli w spotkaniach na temat kształcenia w najbardziej deficytowych zawodach; otrzymali materiały i informacje o zawodach deficytowych, odwiedzali zakłady pracy, a także uczestniczyli w grze miejskiej, mającej na celu doskonalenie umiejętności pracy w grupie.
4. Wydział Polityki Społecznej prowadził obsługę kancelaryjno-biurową Powiatowej Rady Działalności Rynku Pracy w Częstochowie.

III. SFERA FINANSOWA

1. MAJĄTEK MIASTA

Mienie Gminy – jego struktura, sposób administrowania i użytkowania, dochody z majątku

Stan zasobu nieruchomości Gminy Miasto Częstochowa według form udostępnienia

Zasób tworzą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminny zasób nieruchomości obejmuje 2292,9810 ha gruntów:

Zasób nieruchomości ze względu na formy udostępnienia kształtuje się następująco:

Forma udostępnienia	Powierzchnia (w ha)
nieruchomości przekazane w użytkowanie	73,8239
nieruchomości przekazane w użyczenie	3,9123
nieruchomości oddane w trwałe zarząd	623,6647
nieruchomości oddane w dzierżawę	43,8185
nieruchomości oddane w najem	4,1570
nieruchomości zarządzane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o. w Częstochowie*	126,5673
nieruchomości nierozdysponowane	1417,0373

*wykazano powierzchnię całych działek, bez względu na udział przypadający gminie

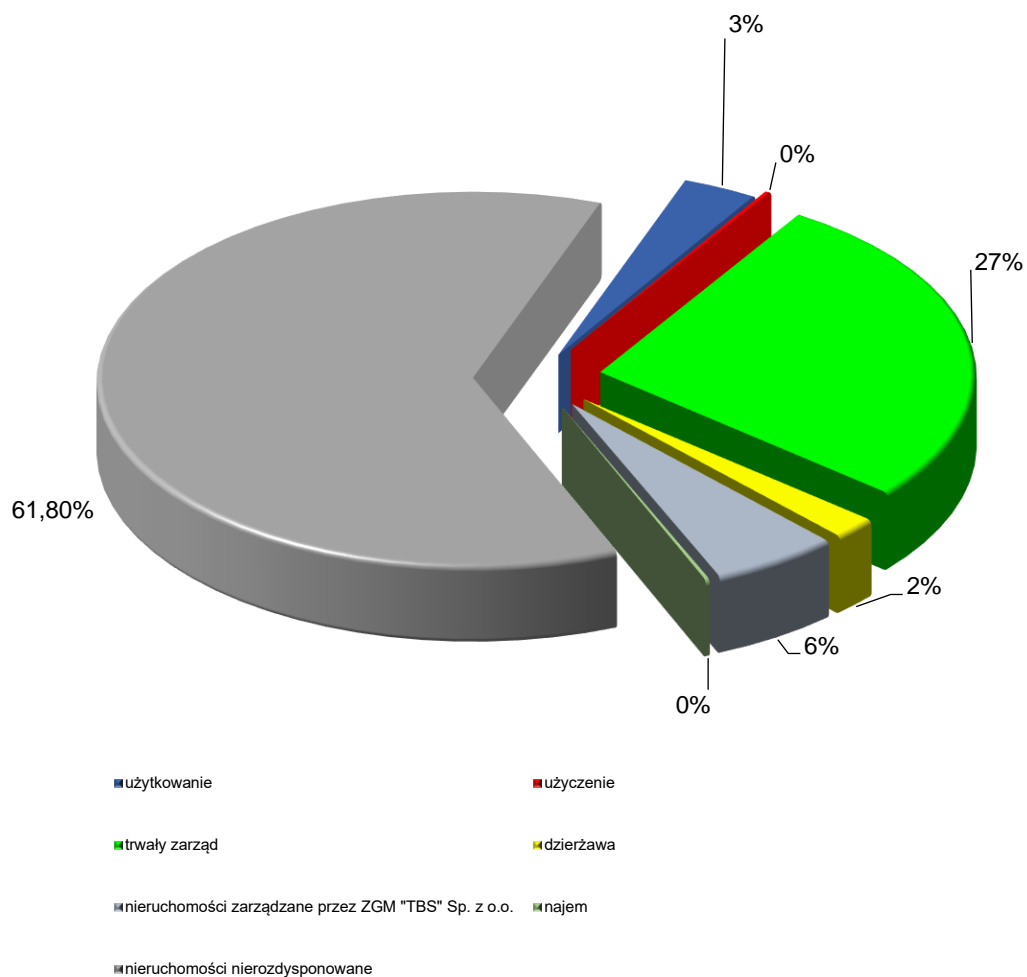
Gminny zasób nieruchomości jest podstawowym składnikiem mienia gminnego. Gospodarka zasobem polega na wykonywaniu różnorodnych czynności o charakterze fizycznym i prawnym względem nieruchomości, prowadzących do optymalnego ich wykorzystania, w pierwszej kolejności – do realizacji celów publicznych. Wybór właściwej formy gospodarowania nieruchomościami gminnymi jest uzależniony od wielu kryteriów, w tym m.in.: rodzaju nieruchomości, kosztów utrzymania nieruchomości i możliwych do osiągnięcia dochodów związanych z określonym sposobem rozdysponowania mienia.

Nieruchomości gruntowe mogą być:

- zbywane,
- oddawane w trwałe zarząd,
- dzierżawione,
- oddawane w użytkowanie,
- użyczane,

- wynajmowane,
- obciążane służebności gruntowymi i służebnościami przesyłu.

Formy udostępniania nieruchomości obrazuje wykres:

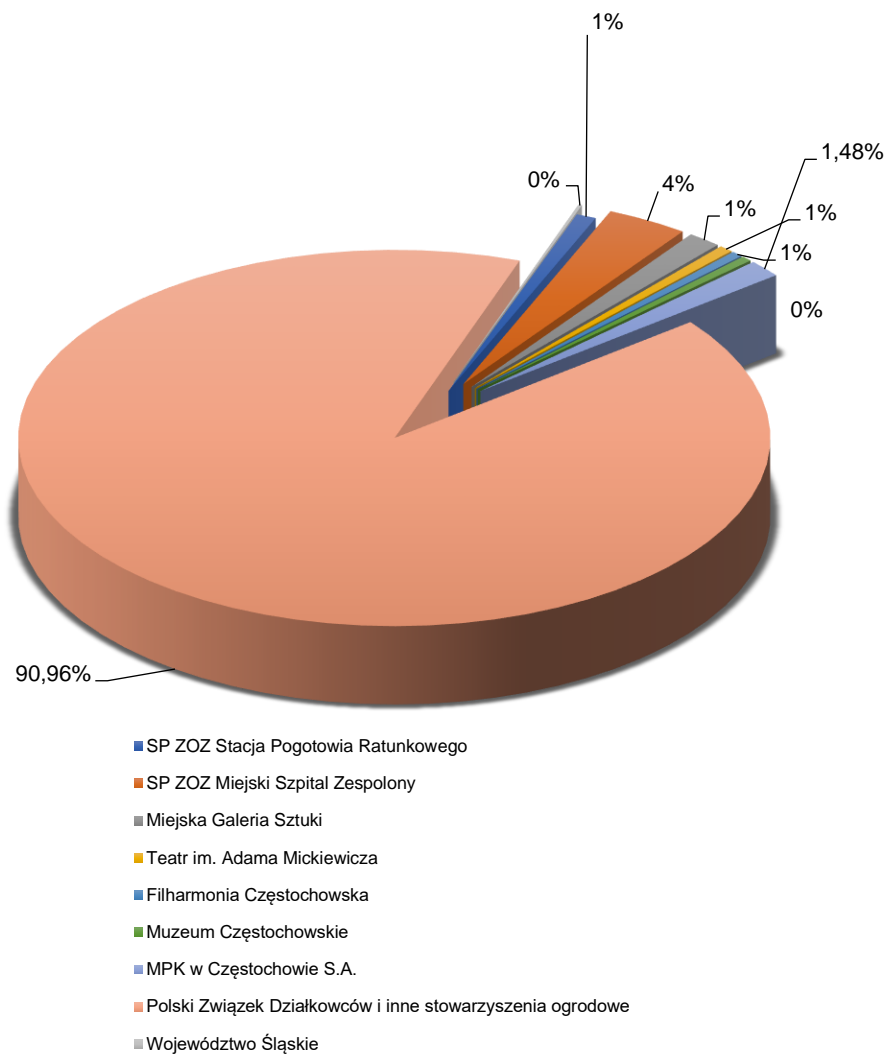
Użytkowanie

Użytkowanie jest ograniczonym prawem rzeczowym, polegającym na korzystaniu z cudzej rzeczy i pobieraniu z niej pożytków. Zgodnie z zawartymi umowami i wydanymi decyzjami administracyjnymi, w użytkowanie przekazano 73,8239 ha nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych.

Nieruchomości zostały przekazane w użytkowanie na rzecz niżej wymienionych podmiotów:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
SP ZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego	0,6326
SP ZOZ Miejski Szpital Zespólony	2,5973
Miejska Galeria Sztuki	1,0689
Teatr im. Adama Mickiewicza	0,4510
Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana	0,3700
Muzeum Częstochowskie	0,3374
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A.	1,0974
Polski Związek Działkowców i inne stowarzyszenia ogrodowe	67,1533
Województwo Śląskie	0,1160

Zestawienie podmiotów, którym przekazano nieruchomości w użytkowanie obrazuje wykres:

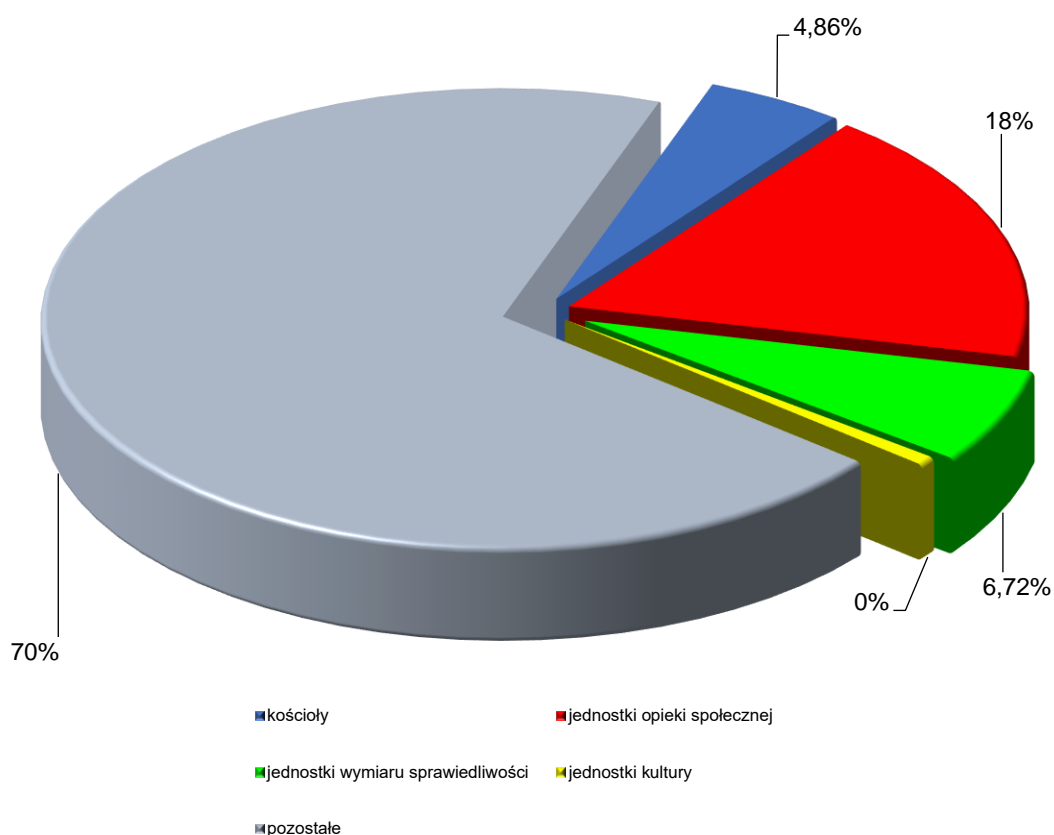

Użyczenie

Przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej w tym celu rzeczy. Przedmiotem użyczenia może być również nieruchomości. Zgodnie z zawartymi umowami w użyczenie przekazano 3,9123 ha nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych. Nieruchomości te zostały przekazane na rzecz niżej wymienionych podmiotów:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
kościół	0,1902
jednostki opieki społecznej	0,7076
jednostki wymiaru sprawiedliwości	0,2629
jednostki kultury	0,0254
pozostałe (m.in.: Straż Pożarna, spółki, osoby fizyczne, Towarzystwo Opieki Nad Zwierzętami w Polsce)	2,7262

Zestawienie podmiotów, którym użyczono nieruchomości gminy obrazuje wykres:

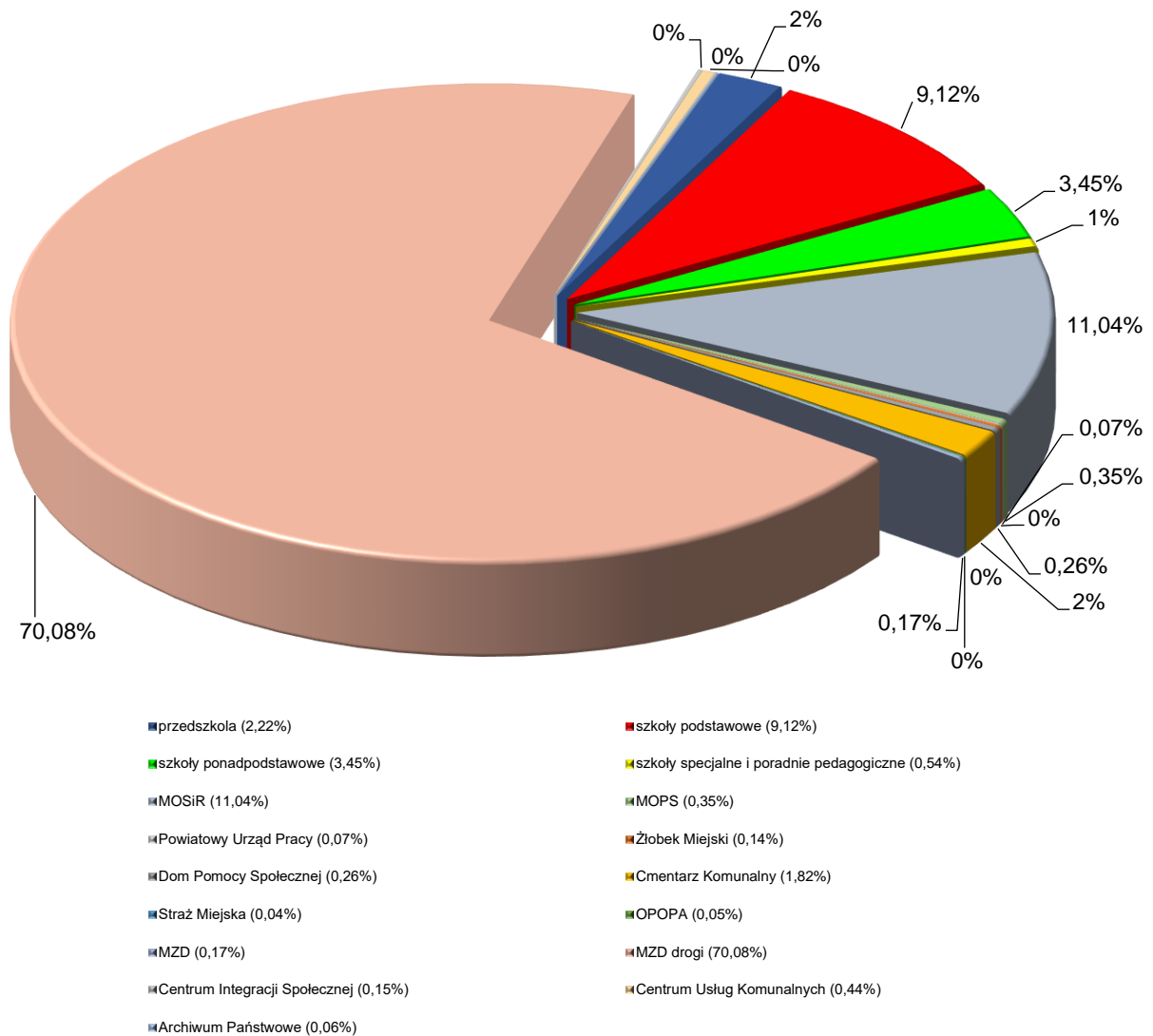
Trwały zarząd

Trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez gminną jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej (podmiot stosunku cywilnoprawnego nieposiadający osobowości prawnej, jednak posiadający na mocy ustawy zdolność prawną). Co do zasady, nieruchomości będące przedmiotem własności lub przedmiotem użytkowania wieczystego właściwej jednostki samorządu terytorialnego oddawane są odpowiednio w trwały zarząd samorządowej jednostce organizacyjnej. Zgodnie z decyzjami o ustanowieniu trwałego zarządu na nieruchomościach gminy, w trwały zarząd przekazano grunty o łącznej powierzchni 623,6647 ha, niżej wymienionym podmiotom:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
przedszkola	13,8570
szkoły podstawowe	56,8576
szkoły ponadpodstawowe	21,5520
szkoły specjalne i poradnie pedagogiczne	3,3819
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie	68,8868

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	2,1969
Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie	0,4118
Żłobek Miejski „Reksio”	0,8754
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie	1,6471
Cmentarz Komunalny w Częstochowie	11,3313
Straż Miejska w Częstochowie	0,2251
Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie	0,3330
Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie	1,0489
Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie – drogi	437,0578
Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie	0,9248
Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie	2,7257
Archiwum Państwowe	0,3516

Zestawienie podmiotów, którym oddano nieruchomości gminy w trwały zarząd obrazuje wykres:

Dzierżawa i najem nieruchomości*

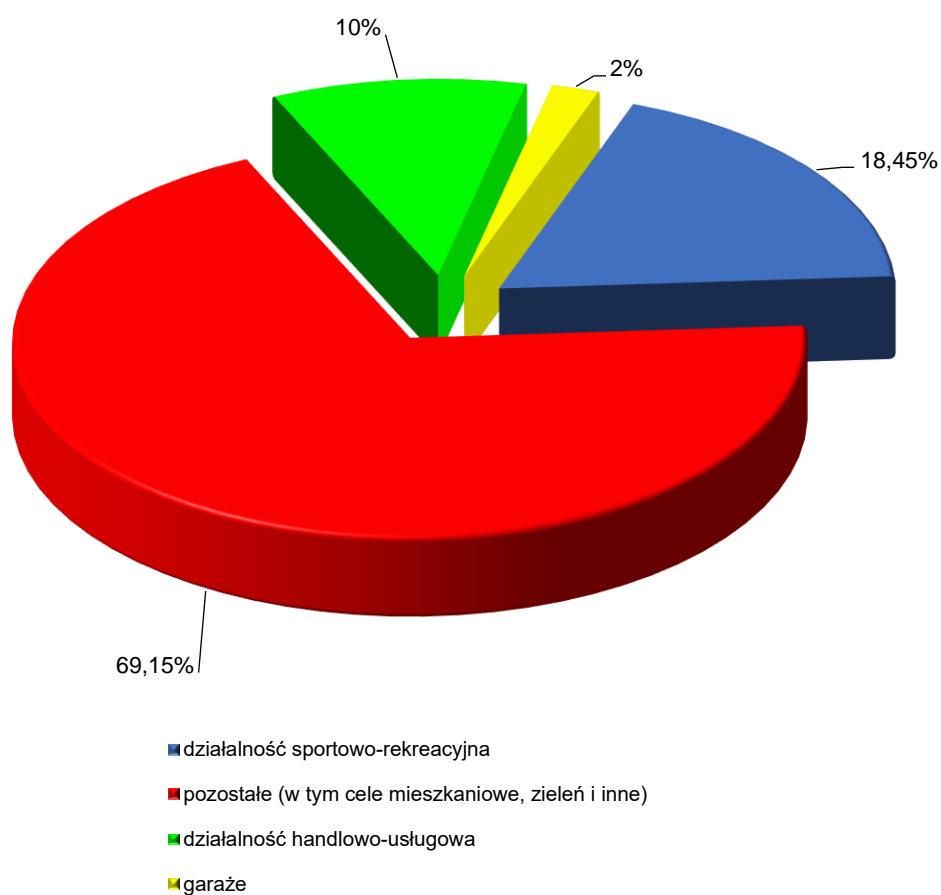
Przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Umowami najmu przekazano nieruchomości gruntowe o powierzchni 4,1570 ha pod działalność sportową oraz lokal użytkowy o powierzchni 669,13 m² pod prowadzenie działalności w zakresie opieki zdrowotnej.

Przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu umówiony czynsz.

Zgodnie z zawartymi umowami, w dzierżawę oddano nieruchomości gruntowe, o łącznej powierzchni 43,8185 ha, w tym:

Cel dzierżawy	Powierzchnia (w ha)
garaże (w tym grunt do ich obsługi oraz zieleń towarzysząca)	0,8579
działalność handlowo-usługowa (w tym targowiska i kawiarenki letnie)	4,5729
działalność sportowo-rekreacyjna	8,0855
pozostałe (w tym cele mieszkaniowe, zieleń i ogródki przydomowe i inne)	30,3022

Zestawienie dzierżawionych nieruchomości według celu obrazuje wykres

*w części

opisowej wykazano zawarte umowy dzierżawy i najmu, będące w kompetencji Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego, natomiast tabela dochodów gminy zawiera wszystkie wpływy, jakie gmina uzyskała z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych

Użytkowanie wieczyste

Użytkowanie wieczyste jest ograniczonym w czasie prawem rzeczowym ustanawianym, co do zasady, na okres 99 lat. W przypadkach wyjątkowych, jeżeli cel gospodarczy tego nie wymaga, dopuszczalne jest oddanie gruntu na okres krótszy, co najmniej 40 lat. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, gmina oddaje nieruchomości gruntowe w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym i prawnym. Gmina Miasto Częstochowa pobiera pierwszą opłatę w wysokości 15-25% ceny nieruchomości oraz opłaty roczne, które kształtują się na poziomie 0,3-3% ceny nieruchomości gruntowej, w zależności od celu na jaki nieruchomość została oddana. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. powierzchnia gruntów gminy oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła 454,5764 ha. Z dniem 1 stycznia 2019 r. z mocy prawa nastąpiło przekształcenie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych w prawo własności, a dotychczasowe roczne opłaty z tytułu użytkowania wieczystego zostały zastąpione opłatami przekształceniowymi, których okres wnoszenia został co do zasady skrócony do 20 lat, tj. do 2038 r.

Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami (sprzedaż, nabycie)

Gmina gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności realizację celów publicznych i zadań własnych. Gospodarka nieruchomościami oparta jest na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku ich braku – na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W 2023 r. zbyto:

- 1) w trybie bezprzetargowym – prawo własności 6 działek o łącznej powierzchni 0,2092 ha, udział wynoszący 30 887/1 000 000 części w prawie własności działki o powierzchni 0,0737 ha, udział wynoszący 5/18 części w prawie własności działek o łącznej powierzchni 0,0405 ha, udział wynoszący 4/6 części w prawie własności działki o powierzchni 0,0508 ha, udział wynoszący 2 122/100 000 części w prawie własności działki o powierzchni 0,0909 ha, udział wynoszący 9/12 części w prawie własności działki o powierzchni 0,0911 ha;

- 2) w formie przetargu – prawo własności 19 działek o łącznej powierzchni 3,3222 ha, udział wynoszący 1/7 części w prawie własności działki o powierzchni 0,1203 ha oraz udział wynoszący 948/1 000 000 części w prawie własności działki o powierzchni 0,3368 ha;
- 3) w formie darowizny – prawo własności działki o powierzchni 0,5272 ha;
- 4) w rokowaniach – prawo własności 6 działek o łącznej powierzchni 0,4085 ha oraz udział wynoszący 9 992 607/10 000 000 w działce o powierzchni 0,2460 ha;
- 5) w wyniku zamiany – prawo własności 1 działki o powierzchni 0,0174 ha;
- 6) w ramach odszkodowania ustalonego w trybie art. 98 ugn przyznano w 2 sprawach 2 nieruchomości zamienne o łącznej powierzchni 0,2256 ha.

– Sprzedano także 16 lokali mieszkalnych i 5 nieruchomości zabudowanych typu „segment” na rzecz najemców, jak również w trybie przetargu ustnego nieograniczonego zbyto 2 lokale mieszkalne nabyte w drodze spadku.

W 2023 r. gminny zasób nieruchomości został powiększony poprzez:

- nabycie z mocy prawa:
 - ✓ w trybie komunalizacji – na podstawie 94 ostatecznych decyzji Wojewody Śląskiego – 155 działek o łącznej powierzchni 43,4491 ha;
 - ✓ w trybie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną – 4 działek oraz udział wynoszący 2/12 części w 1 działce o łącznej powierzchni 0,0466 ha;
 - ✓ w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – 23 działek o łącznej powierzchni 0,9033 ha;
 - ✓ w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (specustawa drogowa) – 18 działek o łącznej powierzchni 0,2575 ha;
- nabycie na podstawie umów cywilno-prawnych:
 - w drodze nieodpłatnego przekazania – 5 działek o powierzchni łącznej 0,0546 ha;
 - w drodze kupna-sprzedaży – 5 działek o łącznej powierzchni 0,2072 ha;
 - w drodze umowy zamiany – 1 działki o powierzchni 0,0061 ha;

- nabycie w drodze spadków: gmina nabyła 10 spadków (dot. nieruchomości lokalowych, gruntowych lub udziału w tych nieruchomościach).

Dodatkowo nieruchomości mogą być obciążane ograniczonym prawem rzeczowym (służebnością). Służebność to prawo innej osoby do określonego korzystania z nieruchomości stanowiącej własność kogoś innego. Służebność jest jednym z ograniczonych praw rzeczowych, ustanowionych na cudzej nieruchomości, które zapewniają uprawnionemu określone uprawnienia związane z nieruchomością obciążoną. Zdecydowana większość służebności ustanawianych przez miasto jest za wynagrodzeniem jednorazowym. W 2023 roku służebnościami gruntowymi i przesyłu na czas nieoznaczony obciążono 20 działek (w tym jedną działkę oddaną w użytkowanie wieczyste i jedną stanowiącą współwłasność z osobami fizycznymi), w pasach służebności o łącznej powierzchni 0,3499 ha.

Dochody z majątku miasta

Efekty finansowe z gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości to przede wszystkim dochody uzyskiwane z nieruchomości, które są jednym ze składników mienia gminy. Mienie to – wraz z posiadanymi nieruchomościami – stanowi majątek gminy, będący podstawą jej samodzielności i samorządności. Dochody uzyskiwane przez gminę z nieruchomości własnych mogą mieć charakter wpływów jednorazowych lub stałych. Wpływy jednorazowe generowane są w przypadku zbycia prawa własności nieruchomości i stanowią znaczną pozycję w budżecie. Wpływy stałe, długookresowe powstają w wyniku takiego rozdysponowania nieruchomości, które stanowią własność gminy,

a są użytkowane przez inne podmioty (np. trwały zarząd, dzierżawa, użytkowanie, użytkowanie wieczyste).

Dochody Gminy Miasto Częstochowa (odpowiednio wykonanie za rok 2022 i 2023) uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych w rozbiciu na poszczególne tytuły przedstawiono w tabeli i na wykresie poniżej:

Lp.	Tytuły dochodów	Wykonanie na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
1	2	3	4	5
1.	Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste	4 154 281	4 000 393	- 153 888

Lp.	Tytuły dochodów	Wykonanie na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
1	2	3	4	5
2.	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych	37 801 270	41 245 345	3 444 075
3.	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	9 387 024	13 165 947	3 778 923
4.	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	744 143	643 958	- 100 185
5.	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3 026 980	3 054 922	27 942
6.	Wpływy z dywidend	5 000 000	6 487 500	1 487 500
Razem:		60 113 698	68 598 065	8 484 367

Dochody z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych

Wartość majątku gminy

Pod pojęciem mienia Gminy Miasto Częstochowa rozumie się aktywa trwałe i aktywa obrotowe, tj. kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych.

Mienie gminy stanowi bazę materialną, przy pomocy której gmina realizuje swoje zadania.

Dysponowanie mieniem powierzono komunalnym i powiatowym jednostkom organizacyjnym.

Do aktywów trwałych zalicza się:

- 1) wartości niematerialne i prawne,
- 2) rzeczowe aktywa trwałe, w tym:
 - a) środki trwałe:

- grunty oraz prawo użytkowania gruntów,
 - budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
 - urządzenia techniczne i maszyny,
 - środki transportu,
 - pozostałe środki trwałe,
- b) środki trwałe w budowie (inwestycje),
- 3) należności długoterminowe,
 - 4) długoterminowe aktywa finansowe,
 - 5) wartość mienia zlikwidowanych jednostek,
 - 6) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Do aktywów obrotowych zalicza się:

- 1) zapasy,
- 2) należności krótkoterminowe,
- 3) środki pieniężne,
- 4) krótkoterminowe papiery wartościowe,
- 5) rozliczenia międzyokresowe.

Wartość majątku gminy obejmuje majątek figurujący w ewidencji:

- 1) jednostek budżetowych, w tym:
 - a) Urzędu Miasta Częstochowy,
 - b) przedszkoli,
 - c) szkół podstawowych,
 - d) szkół ponadpodstawowych,
 - e) szkół specjalnych i pozostałych placówek oświatowych,
 - f) Straży Miejskiej w Częstochowie,
 - g) Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie,
 - h) Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie,
 - i) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie,
 - j) Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi,
 - k) Żłobka Miejskiego „Reksio”,
 - l) Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie,
 - m) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82,
 - n) Biura Finansów Oświaty,
 - o) Częstochowskiego Centrum Świadczeń w Częstochowie,

- p) Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie,
- 2) samorządowych zakładów budżetowych, w tym:
 - a) Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie,
 - b) Cmentarza Komunalnego w Częstochowie,
 - c) Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie,
- 3) instytucji kultury, w tym:
 - a) Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana,
 - b) Miejskiej Galerii Sztuki,
 - c) Muzeum Częstochowskiego,
 - d) Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater”,
 - e) Teatru im. Adama Mickiewicza,
 - f) Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Władysława Biegańskiego,
 - g) Miejskiego Domu Kultury,
- 4) jednostek służby zdrowia, w tym:
 - a) SP ZOZ Miejskiego Szpitala Zespolonego,
 - b) SP ZOZ Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Mienie Gminy w latach 2022-2023 obejmujące aktywa trwałe i aktywa obrotowe, według wartości bilansowej netto (z uwzględnieniem amortyzacji tj. stopnia zużycia majątku) przedstawiono w tabeli poniżej:

Poz.	Wyszczególnienie	Wartość netto na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Wartość netto na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
1	2	3	4	5
	Aktywa trwałe (poz. I+II+III+IV+V)	3 975 818 798	4 273 408 351	297 589 553
I.	Wartości niematerialne i prawne	1 246 496	2 593 260	1 346 764
II.	Rzeczowe aktywa trwałe (poz. 1+2+3)	3 691 294 901	4 013 055 774	321 760 873
1.	Środki trwałe (poz. od 1.0 do 1.9)	3 480 687 518	3 638 293 789	157 606 271

Poz.	Wyszczególnienie	Wartość netto na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Wartość netto na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
1	2	3	4	5
1.0	Grunty	1 326 750 667	1 325 972 639	- 778 028
1.1	Budynki i lokale	785 821 177	789 502 226	3 681 049
1.2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1 313 564 638	1 460 529 802	146 965 164
1.3	Kotły i maszyny energetyczne	4 360 682	3 957 349	- 403 333
1.4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	9 268 505	8 685 091	- 583 414
1.5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	374 722	946 409	571 687
1.6	Urządzenia techniczne	14 345 023	13 876 801	- 468 222
1.7	Środki transportu	8 425 130	17 694 221	9 269 091
1.8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	15 872 513	15 193 319	- 679 194
1.9	Dzieła sztuki	1 904 461	1 935 932	31 471
2.	Inwestycje rozpoczęte (środki trwałe w budowie)	210 607 383	374 761 985	164 154 602
3.	Środki przekazane na poczet inwestycji	0	0	0
III.	Należności długoterminowe	75 930 444	73 845 846	- 2 084 598
IV.	Długoterminowe aktywa finansowe (udziały i akcje)	207 346 957	183 913 471	- 23 433 486
V.	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek	0	0	0
Aktywa obrotowe, w tym:		256 554 400	264 631 642	8 077 242
1.	Zapasy	3 668 354	3 525 458	- 142 896
2.	Należności krótkoterminowe	221 398 853	229 597 269	8 198 416
3.	Środki pieniężne	30 092 042	29 902 554	- 189 488
4.	Krótkoterminowe papiery wartościowe	767 709	973 688	205 979
5.	Rozliczenia międzyokresowe	627 442	632 673	5 231

Poz.	Wyszczególnienie	Wartość netto na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Wartość netto na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
1	2	3	4	5
Ogółem (aktywa trwałe + aktywa obrotowe)		4 232 373 198	4 538 039 993	305 666 795

Wartość majątku ogółem na koniec 2023 r. w porównaniu do 2022 r. zwiększyła się o kwotę **305 666 795 zł**. Na wzrost aktywów trwałych miało wpływ przyjęcie nowych środków trwałych do ewidencji księgowej m.in. w wyniku rozliczonych inwestycji:

- 1) budowa budynku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Częstochowie wraz z rozbiórką istniejącego przedszkola i zagospodarowaniem terenu,
- 2) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej (Techniczne Zakłady Naukowe w Częstochowie),
- 3) modernizacja infrastruktury sportowej na stadionie Skry przy ul. Loretańskiej w Częstochowie,
- 4) zakup autobusów elektrycznych wraz ze stacjami ładowania,
- 5) odwodnienie dzielnicy Północ,
- 6) przebudowa Alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie,
- 7) rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego do Alei 11 Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej,
- 8) rozbudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej wraz z budową obejścia ul. św. Barbary do ul. Pułaskiego w Częstochowie

Największy wzrost aktywów trwałych figuruje w jednostce budżetowej – Miejskim Zarządzie Dróg w Częstochowie i dotyczy środków trwałych w budowie.

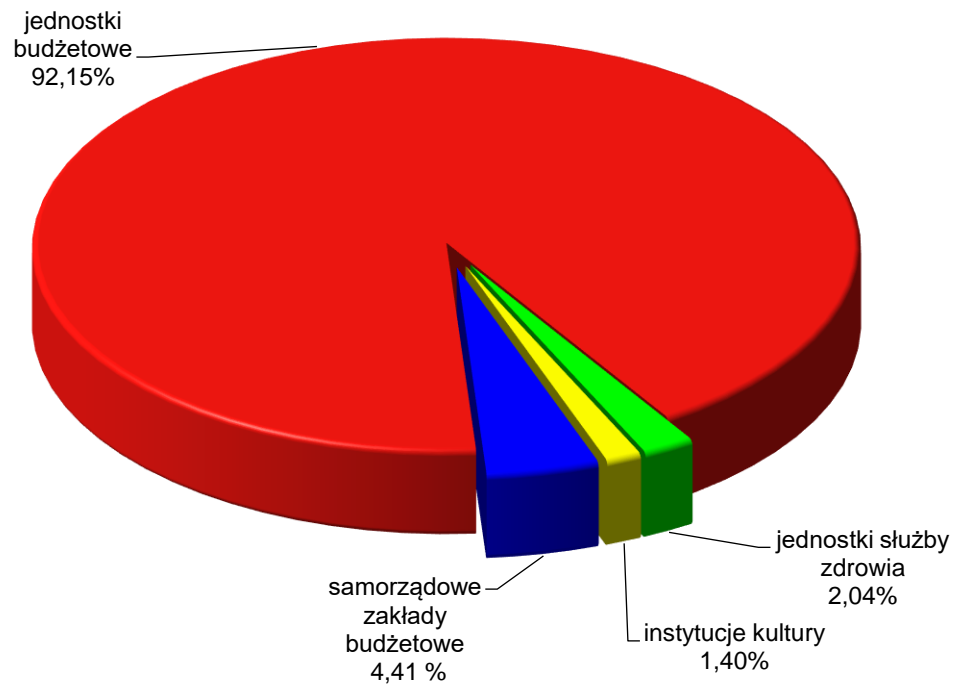
Mienie Gminy na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie **4 232 373 198 zł** obejmuje majątek:

- 1) jednostek budżetowych, w kwocie **3 900 194 671 zł**, co stanowi 92,15% majątku ogółem,
- 2) samorządowych zakładów budżetowych, w kwocie **186 708 317 zł**, co stanowi 4,41% majątku ogółem,
- 3) instytucji kultury, w kwocie **59 049 887 zł**, co stanowi 1,40% majątku ogółem,

- jednostek służby zdrowia, w kwocie **86 420 323 zł**, co stanowi 2,04% majątku ogółem.

Zestawienie mienia poszczególnych jednostek (według wartości procentowej w majątku ogółem) obrazuje wykres:

Mienie Gminy 2022

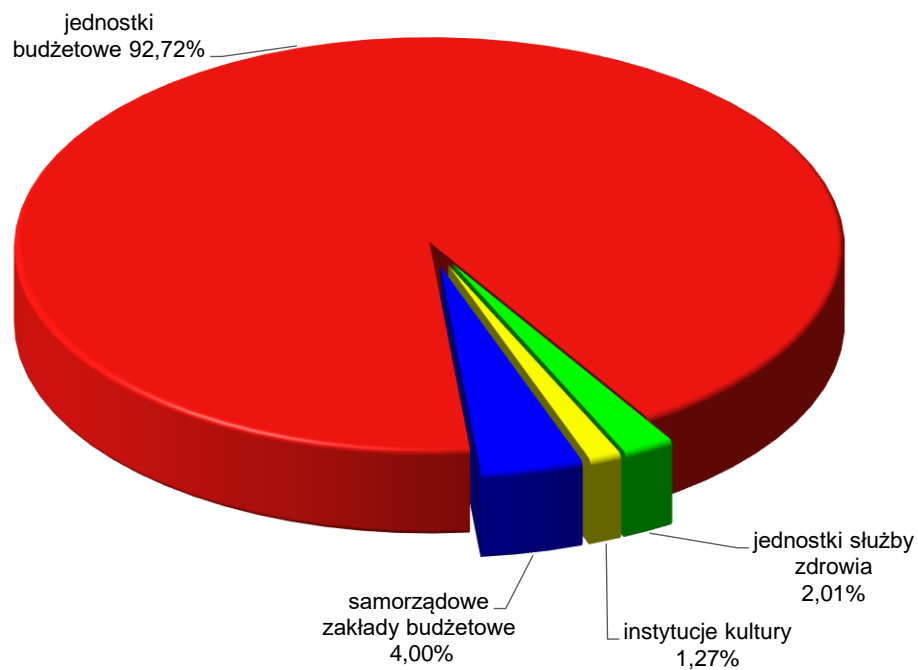

Mienie ogółem na koniec grudnia 2023 r. w kwocie **4 538 039 993 zł** obejmuje majątek figurujący na stanie:

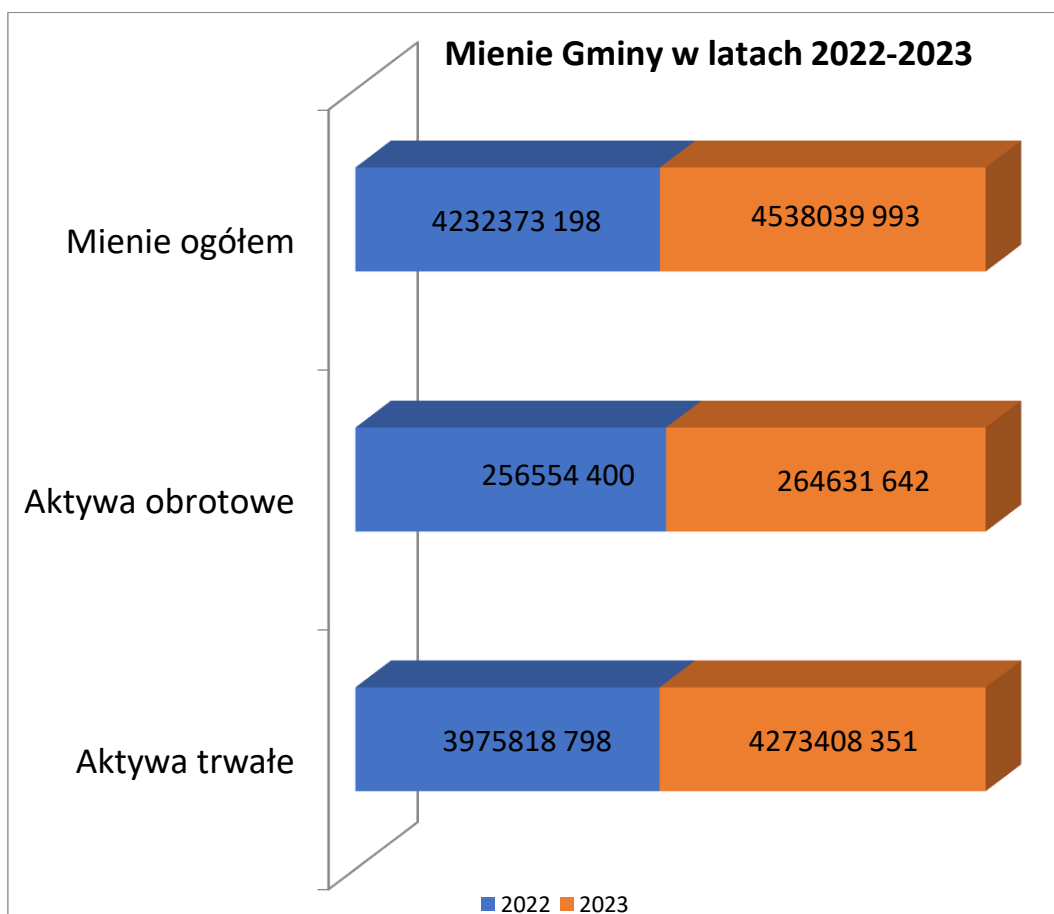
- 1) jednostek budżetowych, w kwocie **4 207 553 353 zł**, co stanowi 92,72% majątku ogółem,
- 2) samorządowych zakładów budżetowych, w kwocie **181 526 296 zł**, co stanowi 4,00% majątku ogółem,
- 3) instytucji kultury, w kwocie **57 469 214 zł**, co stanowi 1,27% majątku ogółem,
- 4) jednostek służby zdrowia, w kwocie **91 491 130 zł**, co stanowi 2,01% majątku ogółem.

Zestawienie mienia poszczególnych jednostek (według wartości procentowej w majątku ogółem) obrazuje wykres:

Mienie Gminy 2023

Zestawienie porównawcze mienia Gminy Miasto Częstochowa w latach 2022-2023 obrazuje wykres:

Mienie Gminy – jego struktura, sposób administrowania i użytkowania, dochody z majątku

UDZIAŁY I AKCJE W SPÓŁKACH PRAWA HANDLOWEGO

Strategiczne dla miasta obszary działalności w zakresie transportu publicznego, budownictwa mieszkalnego, zdrowia, zbiórki i przetwarzania odpadów czy oczyszczania ścieków są obsługiwane przez spółki z wyłącznym udziałem Gminy Miasto Częstochowa. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, Prezydent Miasta Częstochowy wykonuje kompetencje zgromadzeń wspólników/walnych zgromadzeń wobec jednoosobowych spółek Gminy Miasto Częstochowa. Na zgromadzeniach wspólników lub walnych zgromadzeniach w pozostałych spółkach, gmina jest reprezentowana przez prezydenta miasta lub jego pełnomocników.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina Miasto Częstochowa posiadała udziały lub akcje w spółkach:

- Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. – 100% akcji,
- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. – 100% udziałów,
- Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o. – 100% udziałów,

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A. – 100% akcji (do 15 listopada 2022 r. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Sąd Rejonowy w Częstochowie, XVII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o przekształceniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Sp. z o.o. w spółkę akcyjną – nowy nr KRS: 0001000485),
- Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” S.A. – 100% akcji,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o. – 100% udziałów

oraz w obcym podmiocie gospodarczym pod nazwą: Przędzalnia Czesankowa „ELANEX” S.A. w likwidacji – 6,13% akcji w całości kapitału zakładowego.

W lutym 2023 r. Krajowy Rejestr Sądowy zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie S.A. o kwotę 9 800 000 zł w postaci wkładu pieniężnego.

W pozostałych podmiotach gospodarczych, w których Gmina Miasto Częstochowa posiada udziały lub akcje, w omawianym okresie nie odnotowano zmian.

Spółki Gminy Miasto Częstochowa

[Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A](#)

Częstochowa, Aleja Najświętszej Maryi Panny 24

Spółka powstała w 1992 r. – uchwała nr 258/XXX/92 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 1992 r. Przedmiotem działalności spółki jest inicjowanie i podejmowanie działań stymulujących rozwój gospodarczy regionu poprzez wspomaganie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), współpracę z władzami samorządowymi w celu opracowania programów i planów rozwoju, administrowanie programami wsparcia dla MŚP oraz pełnienie roli edukacyjnej w przekazywaniu doświadczeń i rozwiązań w zakresie polityki regionalnej, a także wspomaganie inwestorów w podejmowaniu działalności w regionie oraz promocję gospodarczą. Głównym źródłem przychodów spółki są dotacje unijne, które w największym zakresie finansują działalność statutową.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 15 287 500 zł i składa się z 6 115 akcji po 2 500 zł każda.

W 2023 r. priorytety działań Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. koncentrowały się głównie na:

- kontynuacji realizowanych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i Unii Europejskiej,
- rozpoczęciu realizacji nowych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i Unii Europejskiej,

- przygotowywaniu nowych projektów na rzecz przedsiębiorstw, instytucji rynku pracy i jednostek samorządu terytorialnego,
- wspieraniu lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego,
- zarządzaniu Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym, w tym poszerzeniu działalności Parku poprzez wybudowanie nowej hali przemysłowej na terenach objętych Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.

Spółka realizowała następujące projekty:

- „Fundusz Pożyczkowy w Częstochowie prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. dla przedsiębiorców z województwa śląskiego” – działalność funduszu po 30 września 2019 r., do czasu całkowitej spłaty pożyczek, polega na zarządzaniu środkami wracającymi ze spłacanych przez przedsiębiorców zobowiązań,
- „Instrument finansowy Pożyczka Płynnościowa POIR” – projekt realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, na podstawie umowy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej przy udziale Funduszy Europejskich, w ramach reakcji Unii na pandemię COVID-19 w ramach inicjatywy REACT-EU. Celem projektu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom COVID-19 przez wsparcie pożyczkami przedsiębiorstw, które z powodu pandemii mają problem z utrzymaniem płynności finansowej. ARR w Częstochowie S.A. wspólnie z Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej (Lider Konsorcjum), Agencją Rozwoju Lokalnego S.A. z siedzibą w Sosnowcu, Rudzką Agencją Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej, Stowarzyszeniem „Bielskie Centrum Przedsiębiorczości” z siedzibą w Bielsku-Białej, Fundacją Rozwoju Regionu Rabka z siedzibą w Rabce, Stowarzyszeniem „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju” w Suchej Beskidzkiej, Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o. z siedzibą w Oświęcimiu oraz Agencją Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A. z siedzibą w Chrzanowie na podstawie zawartej w dniu 22 lutego 2022 r. Umowy Operacyjnej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego realizuje zadanie wdrożenia i zarządzania Instrumentami Finansowymi Pożyczka Płynnościowa POIR o wartości 40 000 000 zł, z którego w roku 2022, udzielone zostały pożyczki dla przedsiębiorstw z sektora MŚP prowadzących działalność na terenie województwa śląskiego. W roku 2023 ARR w Częstochowie S.A. prowadziła biuro projektu, bieżący monitoring spłat oraz rozliczanie udzielonych pożyczek za co otrzymała wynagrodzenie ryczałtowe,
- „Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej” (JOWES) – od 1 sierpnia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. spółka realizowała III edycję projektu. Działalność JOWES jest uwarunkowana posiadaniem przez ARR w Częstochowie S.A. akredytacji „AKSES” wydawanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Aktualna akredytacja obowiązuje do dnia 25 sierpnia 2025 r. Wartość projektu: 17 878 153,91 zł, kwota dofinansowania: 17 392 076,21 zł,

- „Operator wsparcia finansowego MŚP w województwie śląskim” – projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. Projekt był realizowany od 1 czerwca 2020 r. do 30 listopada 2023 r. Łączna wartość projektu wynosiła: 26 845 088,41 zł, w tym kwota dotacji: 22 289 394,73 zł,
- „Czas na biznes” – projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt był realizowany od 1 października 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. Wartość projektu: 9 080 241,50 zł, kwota dofinansowania: 8 793 394,73 zł,
- „Młodzi na start” – projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt był realizowany od 1 lutego 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. Wartość projektu: 5 042 816,70 zł, kwota dofinansowania: 4 995 520,86 zł.

Dodatkowo spółka zarządza Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym (CzPP-T), który oferuje biura, magazyny i hale produkcyjne powstałe z myślą o stworzeniu przyjaznych warunków pracy, wspomagających rozwój małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Częstochowy i okolic. Park utworzono w odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców dotyczące nowoczesnej infrastruktury technicznej oferowanej na atrakcyjnych warunkach. W chwili obecnej w skład CzPP-T wchodzi cztery nieruchomości:

- budynek produkcyjno-biurowy przy ul. Wały Dwernickiego 117/121 – o całkowitej powierzchni użytkowej 5 859,40 m² jest przeznaczony pod wynajem dla przedsiębiorców w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Pozostałą powierzchnię budynku stanowią części wspólne, Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe, sala wystawiennicza oraz powierzchnie wykorzystywane na potrzeby działalności spółki. Na bieżąco prowadzona jest akcja promocyjna wolnych powierzchni pod wynajem. Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe w Częstochowskim Parku Przemysłowo-Technologicznym o łącznej powierzchni 700 m² oferuje w pełni wyposażone, klimatyzowane, nowoczesne 4 sale konferencyjno-szkoleniowe mieszczące grupy od 15 do 200 osób, dostosowane do organizowania różnego rodzaju spotkań, szkoleń, konferencji, sympozjów, targów, wystaw, ekspozycji, imprez okolicznościowych, eventów itp. Na życzenie najemców możliwe jest dowolne konfigurowanie sal, dzięki czemu oferta jest bardzo elastyczna i odpowiada na potrzeby nawet najbardziej wymagających klientów. Dbając o wysoki standard świadczonych usług w ramach wynajmu, Centrum oferuje m.in.: nagłośnienie, mikrofony bezprzewodowe, mikrofon konferencyjny, rzutniki multimedialne montowane pod sufitem, podwieszane ekrany projekcyjne sterowane elektrycznie, flipcharty, bezprzewodowy internet. Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe dysponuje również salą wystawową/bankietową mieszczącą do 170 osób, która jest wynajmowana na potrzeby organizacji targów, spotkań, imprez

okolicznościowych itp., spełnia również funkcję zaplecza gastronomicznego w trakcie organizacji konferencji i szkoleń na salach konferencyjno-szkoleniowych,

- hale produkcyjno-magazynowe przy ul. Odlewników 43 – 4 hale o całkowitej powierzchni użytkowej 5 783,62 m² (powierzchnia całego obiektu z zapleczem technicznym typu kotłownia, portiernia, magazynek porządkowy), które są przeznaczone w szczególności pod wynajem dla firm prowadzących działalność o charakterze produkcyjno-magazynowym. Każda hala posiada pomieszczenia socjalno-biurowe oraz niezależny wjazd. Cały budynek wyposażony jest w niezbędne media, tj. energię elektryczną, sieć wod.-kan., sieć teletechniczną i teleinformatyczną oraz ciepło sieciowe. Z myślą o klientach i w celu świadczenia najwyższej jakości usług halę A wyposażono w suwnicę o udźwigu 16 t. Wokół hal znajdują się strzeżone parkingi oraz place manewrowe,
- hala produkcyjno-magazynowa wraz z zapleczem socjalno-biurowym nr 1 przy ul. Ekonomicznej 5 – została wybudowana w 2017 r. i oddana do użytku w listopadzie tego samego roku. Hala została wybudowana na terenie o powierzchni 23 903 m² m.in. w celu poszerzenia działalności Częstochowskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego. Na lokalizację hali wybrano teren Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inwestycja powstała w odpowiedzi na zgłaszane przez przedsiębiorców zapotrzebowanie na nowoczesne powierzchnie produkcyjne i magazynowe pod wynajem. Budynek posiada 4 hale o całkowitej powierzchni użytkowej 3 496,53 m² (powierzchnia całego obiektu z zapleczem technicznym typu kotłownia, hydroforownia, rozdzielnia elektryczna, szachty technologiczne) i jest przeznaczony w szczególności pod wynajem dla firm prowadzących działalność o charakterze produkcyjno-magazynowym. Wszystkie hale dysponują niezależnymi bramami wjazdowymi. Cały budynek wyposażony jest w niezbędne media, tj. energię elektryczną, sieć wod.-kan., sieć teletechniczną i teleinformatyczną oraz kotłownię gazową. Wszystkie moduły hal przygotowane są konstrukcyjnie do montażu suwnic. Wokół hal znajdują się parkingi oraz place manewrowe,
- hala produkcyjno-magazynowa wraz z zapleczem socjalno-bytowym nr 2 przy ul. Ekonomicznej 5 – została oddana do użytku w czerwcu 2021 r. i jest przeznaczona na prowadzenie działalności magazynowo-produkcyjnej. Całkowita powierzchnia użytkowa wynosi 2 245,60 m². Część przemysłowa obiektu jest jednokondygnacyjna, składa się z dwóch segmentów: hali A i hali B. Zaplecze socjalno-biurowe zaprojektowano jako parterowe, niepodpiwniczone. Oba segmenty funkcjonują jako dwa niezależne zakłady użytkowane przez dwóch różnych najemców. Obsługa komunikacyjna hal odbywa się zarówno bezpośrednio z terenu zewnętrznego przez bramy, drzwi i dok załadunkowy (segment B), jak również przez drzwi bezpośrednio z korytarza wewnątrz budynku socjalno-biurowego. Jediną częścią wspólną dla całego obiektu są pomieszczenia

kotłowni i hydroforni. Wszystkie instalacje zostały zaprojektowane w sposób umożliwiający niezależne i odrębne rozliczanie zużywanych mediów.

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1

Spółka powstała w 1997 r. w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego pn. Zakład Gospodarki Odpadami w Częstochowie – uchwała nr 354/XLI/97 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 czerwca 1997 r. Spółka zarządza składowiskiem odpadów i prowadzi działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów, odzyskiwania i zagospodarowywania surowców oraz pozyskiwania biogazu przetwarzanego na energię elektryczną. Podstawową grupą odpadów unieszkodliwianych na składowisku są odpady komunalne. Kapitał zakładowy wynosi 30 641 000 zł i składa się z 61 282 udziałów po 500 zł każdy.

W 2023 r. spółka:

- zakończyła realizację zadania inwestycyjnego polegającego na zaprojektowaniu, wykonaniu kompleksowej rozbudowy i modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków w technologii odwróconej osmozy – wartość inwestycji wraz z infrastrukturą dodatkową wyniosła netto 6 746 005 zł. Zrealizowane zadanie inwestycyjne polegało na rozbudowie i modernizacji oczyszczalni odcieku z 60 m³/d na 200 m³/d w technologii odwróconej osmozy oczyszczania odcieków pochodzących ze składowiska odpadów i zakładu zagospodarowania odpadów w Sobuczynie. Zastosowanie rozwiązania w technologii odwróconej osmozy zapewnia spełnienie wymagań aktualnie obowiązujących konkluzji najlepszych dostępnych technik (BAT) i osiągnięcie wysokiego stopnia ochrony środowiska,
- zrealizowała zadanie inwestycyjne polegające na modernizacji istniejącej linii sortowniczej, w ramach którego dostarczono i zamontowano fabrycznie nowe sito bębnowe do sortowania odpadów komunalnych o frakcji 80/200 mm wraz z kompletną wymianą przenośników taśmowych oraz częściową wymianą przenośnika znajdującego się na terenie sortowni odpadów spółki. Wartość netto inwestycji wynosiła netto 1 240 000 zł,
- rozpoczęła realizację zadania polegającego na zaprojektowaniu i wykonaniu instalacji uzdatniania i zagospodarowania biogazu składowiskowego na terenie spółki w Sobuczynie. Wartość inwestycji oszacowano na kwotę netto 4 488 000 zł. Inwestycja będzie polegać na:
 - opracowaniu dokumentacji projektowej (budowlanej i wykonawczej) wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych warunków technicznych, uzgodnień, opinii i decyzji administracyjnych, zgodnych z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, w tym uzyskanie pozwolenia na budowę, a także uzgodnienia ze spółkami Tauron Polska Energi

- S.A. (w zakresie warunków przyłączenia instalacji do sieci oraz synchronizacji z siecią przesyłową na etapie jej uruchomienia) jeśli wymagać tego będzie przedmiot zamówienia,
- realizacji inwestycji: prace budowlane, zakupy, dostawy, montaż, uruchomienia, prace instalacyjne, szkolenia pracowników, dokumentacja powykonawcza oraz pozwolenia na użytkowanie,
 - serwisie gwarancyjnym,
 - przeszkoleniu pracowników,
- zakupiła przyczepkę bramową do kompostu o wartości netto 2 099 720 zł,
 - zakupiła ładowarkę kołową LIUGONG o wartości netto 1 000 002 zł,
 - zakupiła fabrycznie nowy samochód ciężarowy wyposażony w zabudowę hakową o wartości netto 672 570 zł,
 - wykonała nowy system monitoringu na sortowni o wartości netto 39 340 zł,
 - wykonała rozszerzenie instalacji p.poż o nowy system CCTV termowizyjny w hali sortowni o wartości netto 55 600 zł,
 - zamontowała nową półstałą instalację gaśniczą pianową o wartości netto 89 000 zł,
 - zakupiła wózek widłowy o wartości netto 60 000 zł.

W 2023 r.:

- przetworzono na sortowni 56 559 Mg odpadów,
- przetworzono w sortowni odpadów selektywnie zebranych 75 Mg odpadów,
- przetworzono na instalacji odpadów wielkogabarytowych 3 601 Mg odpadów,
- zebrano w punkcie odpadów selektywnie zbieranych (w PSZOK-u) 2 166 Mg odpadów,
- przetworzono w instalacji kompostowni pryzmowej 17 324 Mg odpadów,
- zebrano w magazynie odpadów niebezpiecznych 19 Mg odpadów,
- zebrano na stacji odpadów remontowo-budowlanych 9 987 Mg odpadów.

Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o.

Częstochowa, ul. Śląska 11/13

Pierwotnie spółka była zarejestrowana pn. Przedsiębiorstwo Energetyki Miejskiej Sp. z o.o. i została utworzona na mocy uchwały nr 366/XLII/1997 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 lipca 1997 r. W listopadzie 2012 r. została zmieniona nazwa na Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o. oraz zmieniono zapisy aktu założycielskiego m.in. poprzez rozszerzenie przedmiotu działalności w taki sposób, aby spółka mogła zarządzać i administrować wielofunkcyjną halą sportową w Częstochowie. Na podstawie umowy zawartej z Gminą Miasto Częstochowa, spółka wykonywała zadania w zakresie zarządzania wielofunkcyjną halą sportową zlokalizowaną w Częstochowie przy ul. Żużlowej 4 oraz wykonywała usługi wynajmu hali – dzierżawienia nieruchomości na działalność związaną ze sportem,

organizacją imprez kulturalnych, koncertów, targów, wystaw i kongresów.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 54 000 zł i składa się z 54 udziałów po 1 000 zł każdy.

W 2023 r. w wielofunkcyjnej hali sportowej odbyło się szereg imprez/rozgrywek sportowych oraz wydarzeń kulturalnych, w tym m.in.: Tauron I Liga Siatkówki, II Liga Siatkówki Mężczyzn, Plus Liga Siatkówki Mężczyzn, International TT Series – międzynarodowe zawody w tenisie stołowym, „Częstochowskie Targi Ślubne”, Musical „Metro”, Stand Up „Pacześ&Lotek Tour”, koncert LADY PANK – „Słońcem Opętani”, „Maraton Kabaretowy HuMore Show”, „Częstochowskie Święto Seniorów 2023”, „Częstochowska Noc Kabaretowa”, „Świąteczne granie z Kubą”.

W 2023 r. w obiekcie hali sportowej przy ul. Żużlowej 4 poniesiono nakłady inwestycyjne w kwocie 3 725 zł.

[Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” S.A.](#)

Częstochowa, ul. Srebrna 172/188

Spółka powstała w 2002 r. w wyniku przekształcenia Przemysłowej Spółki Wodnej „Warta” – uchwała nr 908/LXIX/02 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 października 2002 r. Spółka prowadzi działalność w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 57 912 980 zł i składa się z 5 791 298 akcji po 10 zł każda.

Spółka eksploatuje dwie oczyszczalnie, które obsługują mieszkańców Częstochowy oraz liczne zakłady przemysłowe. Zasadniczym źródłem dochodów spółki są przychody uzyskiwane za usługi polegające na odbiorze i oczyszczaniu ścieków. Pozwala to na samodzielne finansowanie bieżącej działalności. Nakłady inwestycyjne w 2023 r. wyniosły 2 814 488 zł. Na tę kwotę składały się zadania inwestycyjne kontynuowane z lat ubiegłych, prace dotyczące dokumentacji projektowej i o charakterze budowlano-montażowym oraz zakupy inwestycyjne.

W 2023 r. wykonano zadania mające na celu utrzymanie w gotowości i sprawności wszystkie instalacje stanowiące ciąg technologiczny oczyszczalni. Jednocześnie realizowano działania zmierzające do polepszenia warunków pracy pracowników poprzez zwiększenie bezpieczeństwa i estetyki na terenie spółki. W zakresie remontu infrastruktury technologii oczyszczania ścieków zrealizowano zadania na łączną kwotę 992 358 zł.

W spółce funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania, na który składa się System Zarządzania Jakością według normy PN-EN i System Zarządzania Środowiskowego według normy PN-EN. System jest dowodem na spełnienie nie tylko wymogów norm, ale stanowi też o świadomości potrzeby ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług.

W czerwcu 2023 r. w laboratorium działającym przy Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. miał miejsce audit w trybie oceny mieszanej, tj. oceny zdalnej i oceny na miejscu przeprowadzony przez Polskie Centrum Akredytacji. Auditowi podlegały obszary wdrożonego w laboratorium systemu zarządzania, na które składają się następujące elementy: organizacja, zarządzanie, bezstronność i niezależność laboratorium, w tym poufność i prawa własności klientów, realizacja procesów i kompetencje techniczne. Podczas auditu technicznego ocenie zostały poddane metody wnioskowane przez laboratorium do rozszerzenia zakresu akredytacji. W wyniku auditu potwierdzono kompetencje laboratorium w ocenianych obszarach do realizacji badań wyszczególnionych w aktualnie obowiązującym zakresie akredytacji i wnioskowanym jego rozszerzeniu. Certyfikat akredytacji laboratorium badawczego posiada nr AB 817. Akredytacja została udzielona od dnia 4 września 2007 r. i ważna jest do dnia 3 września 2027 r. Laboratorium świadczy usługi dla potrzeb własnych spółki jak i podmiotów zewnętrznych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A.

Częstochowa, Aleja Niepodległości 30

Spółka powstała w 2000 r. w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego pn. Miejski Zakład Komunikacji w jednoosobową spółkę Gminy Miasto Częstochowa – uchwała nr 263/XXIII/2000 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 marca 2000 r. Do dnia 15 listopada 2022 r. spółka działała pn.: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o. (w dniu 24 października 2019 r. Rada Miasta Częstochowy wyraziła zgodę na reorganizację w trybie przekształcenia spółki w spółkę akcyjną – uchwała nr 214.XIX.2019) – nowy nr KRS: 0001000485. Spółka świadczy usługi w zakresie komunikacji miejskiej na terenie miasta Częstochowy oraz gmin: Olsztyn, Poczesna, Blachownia, Mstów i Konopiska.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. kapitał zakładowy wynosi 164 067 000 zł i składa się z 164 067 akcji po 1 000 zł każda.

Realizując podstawowe zadania przewozowe w 2023 r. spółka kontynuowała działania w kierunku poprawy jakości świadczonych usług, bezpieczeństwa i komfortu podróżujących, punktualności, sprawności technicznej, elastyczności i szybkości reagowania oraz dostępności komunikacyjnej, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami, a także obniżenia negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne. W zakresie poprawy jakości obsługi klientów realizowano następujące działania:

- w marcu 2023 r. miał miejsce dzień otwarty zajezdni spółki, w ramach którego zostało zorganizowane zwiedzanie zajezdni z przewodnikiem, pokazy, koncerty i upominki, spotkania z częstochowskimi sportowcami oraz inne atrakcje dla dzieci i dorosłych,

- w lipcu 2023 r. spółka testowała autobus z napędem wodorowym marki NesoBus należącej do grupy spółek Grupa Polsat Plus i ZE PAK. Autobus może jeździć bez tankowania przez 2 dni, a samo tankowanie trwa kwadrans. Pojazd ma 12 m długości i mieści do 93 pasażerów,
- spółka zamierza współpracować ze spółką PAK-PCE Stacje H2 w zakresie ograniczenia emisji CO2 w transporcie zbiorowym w oparciu o wykorzystanie wodoru jako paliwa (spółka podpisała list intencyjny). Efektem współpracy ma być stworzenie optymalnych warunków do uruchomienia w Częstochowie transportu opartego o autobusy z napędem wodorowym wraz z infrastrukturą niezbędną do ich tankowania,
- w omawianym okresie dużym zainteresowaniem cieszyła się linia turystyczna nr 034, której łączna ilość pasażerów wyniosła ok. 2 500 osób,
- spółka, przy udziale Młodzieżowej Rady Miasta i Częstochowskiego Klubu Miłośników Komunikacji Miejskiej, rozpoczęła akcję informacyjno-edukacyjną „Usłysz życie”, która była skierowana do pasażerów i jej celem było zwrócenie uwagi na zachowanie głównie młodych osób jako pieszych. Wtargnięcie pod autobus czy tramwaj w słuchawkach kończy się najczęściej uszczerbkiem na zdrowiu nie tylko samej osoby zachowującej się w ten sposób, ale również pasażerów pojazdu, którzy w wyniku gwałtownego hamowania mogą zostać poszkodowani,
- w grudniu 2023 r. spółka podpisała z Gminą Miasto Częstochowa umowę dzierżawy 4 szt. fabrycznie nowych autobusów elektrycznych marki Autosan M12LF Sancity 10LFE oraz 2 szt. fabrycznie nowych, dwustanowiskowych ładowarek przewodowych – zakup autobusów i ładowarek został dofinansowany ze środków unijnych pozyskanych przez Gminę Miasto Częstochowa. Niskopodłogowe, klimatyzowane autobusy o długości 10 metrów cechują się przestronnym wnętrzem, wyposażone są w porty USB, WiFi oraz monitoring, a także są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ogólna wartość wszystkich inwestycji zakończonych w 2023 r. wyniosła 1 362 016 zł.

[Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o.](#)

Częstochowa, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 24

Spółka powstała w 1998 r. w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego pn. Zarząd Budynków Komunalnych w Częstochowie – uchwała nr 479/LVII/98 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 czerwca 1998 r. Przedmiotem działalności spółki jest przede wszystkim zarządzanie zasobem lokali mieszkalnych i użytkowych gminy oraz nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych, a także budowa domów mieszkalnych w ramach TBS i ich eksploatacja na zasadach najmu.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 26 180 500 zł i składa się z 52 361 udziałów po 500 zł każdy.

W 2023 r. spółka jako zarządca nieruchomości poprzez atrakcyjne warunki finansowe oferowane wspólnotom mieszkaniowym utrzymała silną pozycję na rynku zarządców nieruchomości; w tym roku spółka zarządzała 357 wspólnotami.

W okresie sprawozdawczym:

- spółka wspólnie z Politechniką Częstochowską zorganizowała kolejną konferencję z cyklu „Smart City”, w ramach której odbyło się Forum VII Konferencja Naukowa „Science 2 Business”. Forum towarzyszyły Targi EXPO, wystawa pojazdów ekologicznych „Eko Moto” i po raz pierwszy Wystawa Odnawialnych Źródeł Energii,
- spółka przeprowadziła akcję społeczną „Zdrowi Lokatorzy”, w ramach której zorganizowano spotkania edukacyjno-szkoleniowe z mieszkańcami, których tematem była profilaktyka zdrowotna. Spotkaniom towarzyszyło „Miasteczko Szczęśliwej Rodziny”, w ramach którego swoje dokonania prezentowały organizacje pozarządowe oraz brali udział przedstawiciele Policji realizującej działania prewencyjne skierowane do seniorów,
- w ramach programu „Częstochowa Wspiera Seniorów” spółka uruchomiła nowy program „Złota Rączka ZGM TBS”, który jest przeznaczony dla mieszkańców powyżej 70-tego roku życia mieszkających w lokalach zarządzanych przez spółkę, którzy nie zalegają z opłatami czynszowymi i polegający na drobnych naprawach domowych, których wartość nie przekracza 100 zł,
- w sezonie zimowym spółka włączyła się do działań na rzecz bezdomnych – wspólnie z Komendą Miejską Policji w Częstochowie oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie została przeprowadzana akcja sprawdzania miejsc w budynkach komunalnych, w których potencjalnie mogły przebywać osoby bezdomne. Celem akcji jest informowanie bezdomnych o pomocy jaką mogą uzyskać w zakresie noclegu i wyżywienia na terenie miasta. W 2023 r. akcję rozszerzono o „Zbiórkę odzieży”,
- spółka rozpoczęła w grudniu budowę pierwszego bloku w formule „TBS” przy ul. Łódzkiej. Będzie to nowoczesny czterokondygnacyjny blok z windą, w którym będą 23 mieszkania. W planach jest kompleks mieszkalny trzynastu czterokondygnacyjnych budynków wielorodzinnych, z podziemnymi parkingami, placami zabaw i dużą ilością zieleni, przy zastosowaniu nowoczesnych ekologicznych rozwiązań,
- spółka kontynuowała:
 - kampanię edukacyjno-informacyjną „Czyste podwórko to czyste miasto”, której celem było zachęcenie właścicieli psów do sprzątnięcia po nich;
 - akcję „Lokatorze! Nie dokarmiaj gołębi”;
 - akcję „Bezpieczna Kobieta”;

- akcję informacyjną „Bądź bezpieczny, seniorze” skierowaną do seniorów, której celem było zwrócenie uwagi na oszustów próbujących wyłudzić pieniądze od osób starszych;
 - program „Bądź odpowiedzialny nie karm gryzoni”;
 - program „Wspólny dom – wspólna sprawa” oraz konkurs „Rzetelny lokator”;
 - organizację konferencji z członkami Wspólnot Mieszkaniowych;
 - akcję „Spotkanie z Mikołajem”;
 - realizację programu „Praca za czynsz” służący pomocy zadłużonym lokatorom mieszkań komunalnych. Program ten jest skierowany do osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Świadczenie rzeczowe jest wykonywane na podstawie umowy – porozumienia. Cała kwota jest kompensatą za czynsz, czyli bezgotówkową formą zapłaty;
 - wydawanie bezpłatnego Informatora, w którym są publikowane wiadomości dotyczące mieszkańców miasta i funkcjonowania pracy w spółce, tj. kontakt z oddziałami eksploatacji, telefony pogotowia awaryjnego itp.,
- na [stronie internetowej spółki](#) działała [Wyszukiwarka zamiany mieszkań](#), która ułatwia procedurę dobrowolnej zamiany lokali mieszkalnych.

Inne podmioty gospodarcze, w których Gmina Miasto Częstochowa posiada udziały (akcje)

Przedsiębiorstwo Czesankowa „ELANEX” S.A. w likwidacji

Częstochowa, ul. Krakowska 80

Zgodnie z uchwałą nr 223/XXVIII/96 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 kwietnia 1996 r. Gmina Miasto Częstochowa nabyła 10 akcji o wartości 7 969 zł każdy. Łączna wartość akcji gminy wynosi 79 690 zł.

Związek Komunalny Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji

Częstochowa, ul. Jaskrowska 14/20

O utworzeniu związku zdecydowała zgodna wola gmin, w celu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o istniejący w 1990 r. i dobrze działający zintegrowany system zaopatrzenia w wodę gmin z centralnego wodociągu częstochowskiego. W związku uczestniczy 10 gmin: Częstochowa, Kłobuck, Blachownia, Mykanów, Olsztyn, Mstów, Konopiska, Poczesna, Rędziny i Miedźno.

Do zadań związku należą sprawy zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz gospodarki ściekowej na obszarze jego działania. W ostatnich latach w gminach będących uczestnikami związku wysokiego tempa nabrały inwestycje służące ochronie środowiska. Zapewniają one ograniczenie wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska, a globalnie pomagają w poprawie jakości wód w kraju. Związek jest właścicielem (posiada 100% akcji o łącznej wartości 101 074 600 zł) [Przedsiębiorstwa](#)

[Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie](#). Przedsiębiorstwo realizuje zadania związku w zakresie spraw zaopatrzenia w wodę, gospodarki ściekowej oraz eksploatacji systemu wodociągowego i kanalizacyjnego będącego własnością związku.

Na dzień 31 grudnia 2023 r.:

- związek posiada prawo własności do nieruchomości (wraz z prawem użytkowania wieczystego) o łącznej powierzchni 4,0015 ha i wartości łącznej 690 016 zł,
- związek posiada prawo użytkowania wieczystego gruntów o łącznej powierzchni 1,7036 ha i wartości 21 652 zł oraz wartości niematerialne i prawne w kwocie 3 782 zł,
- wartość gruntów będących własnością związku (bez prawa użytkowania wieczystego) wynosi 668 364 zł brutto,
- wartość majątku branży wodno-kanalizacyjnej (bez nieruchomości gruntowych) będącego własnością związku wynosi 269 385 189 zł brutto,
- dochody z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntów będących własnością związku wyniosły 196 zł,
- dochody z tytułu dzierżawy majątku związku wyniosły 6 101 835 zł.

2. BUDŻET MIASTA

Dochody i wydatki budżetowe – źródła i kierunki wydatkowania

1. Majątek Miasta

- Dochody z majątku

Dochody pozyskane w 2023 r. z majątku przedstawiono w poniższej tabeli:

w złotych

Treść	Plan po zmianach na 2023.12.31	Wykonanie na 2023.12.31	Wskaźnik %
Dochody pozyskiwane z mienia gminy z tego:	60 097 226	62 110 564,55	103,4
I. Dochody majątkowe w tym:	15 624 006	16 864 826,30	107,9
a) Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości z tego m.in.:	12 395 000	13 165 946,93	106,2
sprzedaż lokali	2 000 000	2 431 967,70	121,6
sprzedaż nieruchomości	8 000 000	8 106 836,55	101,3
sprzedaż nieruchomości objętych KSSE	2 200 000	2 303 292,68	104,7
b) Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2 700 000	3 054 922,14	113,1
c) Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych z tego m.in.:	529 006	643 957,23	121,7
sprzedaż złomu	272 138	285 610,82	105,0
II. Dochody bieżące w tym:	44 473 220	45 245 738,25	101,7
a) Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności	580 000	581 361,47	100,2
b) Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	3 300 000	3 419 031,28	103,6
c) Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze z tego m.in.:	40 593 220	41 245 345,50	101,6
czynsz z najmu i dzierżawy mieszkaniowego zasobu gminy	28 220 690	27 532 065,09	97,6
czynsz z najmu i dzierżawy lokali użytkowych	6 885 100	7 355 044,80	106,8
wpływy z tytułu dzierżawy terenu	2 600 000	3 320 717,01	127,7
wpływy z tytułu wynajmu pomieszczeń w jednostkach oświatowych	2 260 766	2 288 325,40	101,2

2. Budżet Miasta

- **Dochody i wydatki budżetowe – źródła i kierunki wydatkowania**

Plan dochodów i wydatków budżetu na rok 2023 ustalono uchwałą budżetową Nr 954.LXXI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 15 grudnia 2022 r.

Plan po zmianach na dzień 31.12.2023 r. oraz rzeczywiste wykonanie podstawowych wielkości budżetu przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Treść	Plan po zmianach na 31.12.2023 r.	Wykonanie na 31.12.2023 r.	% (4:3)
1	2	3	4	5
1.	DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	1 871 988 833 zł	1 687 916 001,30 zł	90,2
a)	Dochody bieżące	1 530 226 419 zł	1 551 628 128,06 zł	101,4
b)	Dochody majątkowe	341 762 414 zł	136 287 873,24 zł	39,9
2.	WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	2 170 772 969 zł	1 977 682 855,36 zł	91,1
a)	Wydatki bieżące	1 605 058 513 zł	1 531 398 949,99 zł	95,4
b)	Wydatki majątkowe	565 714 456 zł	446 283 905,37 zł	78,9
3.	WYNIK BUDŻETU	/-/298 784 136 zł	/-/289 766 854,06 zł	97,0
4.	Dochody na 1 mieszkańca	8 149,58		
5.	Wydatki na 1 mieszkańca	9 548,63		

Główne źródła dochodów Miasta Częstochowy przedstawiono w poniższej tabeli:

w złotych

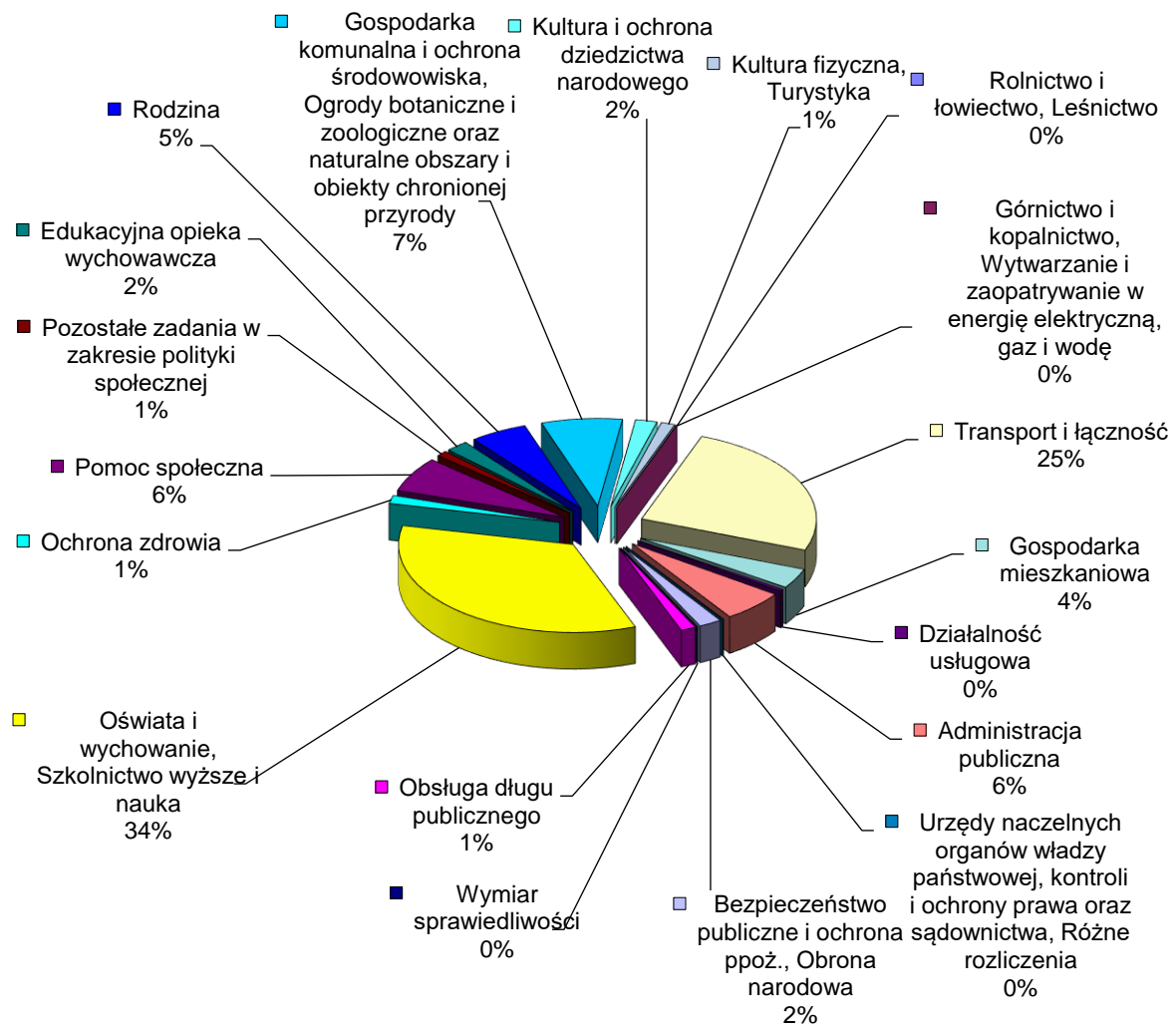
Poz.	Główne źródła dochodów	Plan po zmianach na 2023.12.31	Wykonanie na 2023.12.31	Wskaźnik (4:3)	Struktura
1	2	3	4	5	6
1.	Podatki i opłaty lokalne w tym m.in.:	213 222 254	221 166 611,04	103,7	13,10
	- podatek od nieruchomości	198 491 271	204 511 971,62	103,0	12,12
	- podatek od środków transportowych	9 100 000	9 708 671,28	106,7	0,58
2.	Dotacje i środki unijne	288 565 011	82 636 454,03	28,6	4,90
3.	Udziały w podatkach w tym:	335 817 099	335 817 099,00	100,0	19,90
	- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	299 402 201	299 402 201,00	100,0	17,74
	- udziały we wpływach podatku dochodowego od osób prawnych	36 414 898	36 414 898,00	100,0	2,16
4.	Dochody pozyskiwane z mienia gminy	60 097 226	62 110 564,55	103,4	3,68
5.	Dotacje (z wyłączeniem unijnych)	168 829 454	167 450 278,65	99,2	9,92
6.	Subwencje	520 652 543	520 652 542,55	100,0	30,85
7.	Pozostałe	284 805 246	298 082 451,48	104,7	17,66

	w tym m.in.:				
	- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie	91 000 000	93 300 703,51	102,5	5,53
	- opłaty za media zapewniane najemcom mieszkaniowego zasobu gminy	21 613 335	23 753 762,44	109,9	1,41
x	OGÓŁEM:	1 871 988 833	1 687 916 001,30	90,2	100,00

Wydatki Miasta Częstochowy zgodnie z ustawą o finansach publicznych obejmują:

- Wydatki bieżące, które zostały wykonane w wysokości 1 531 398 949,99 zł, z tego:
 - wydatki jednostek budżetowych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane oraz wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, które zostały wykonane w wysokości 1 119 048 444,55 zł,
 - dotacje na zadania bieżące, które zostały wykonane w wysokości 246 719 506,75 zł,
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych, które zostały wykonane w wysokości 126 481 483,44 zł,
 - wydatki na programy finansowane z udziałem środków unijnych w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego - wykonane w wysokości 11 387 366,33 zł,
 - wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji - z uwagi na terminową realizację zobowiązań przez podmioty, którym Miasto udzieliło poręczeń nie zachodziła potrzeba wydatkowania środków z tego tytułu,
 - obsługę długu – wykonaną w wysokości 27 762 148,92 zł.
- Wydatki majątkowe, które zostały wykonane w wysokości 446 283 905,37 zł, z tego:
 - inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego, które zostały wykonane w wysokości 446 283 905,37 zł,

Struktura wykonania wydatków według działów przedstawia się następująco:

Wydatki bieżące przeznaczone były na realizację zadań własnych, zleconych z zakresu administracji rządowej, przyjęte do wykonania na podstawie zawartych porozumień, zadań powierzonych do realizacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych oraz zadań współfinansowanych środkami Unii Europejskiej.

W strukturze działowej wydatków bieżących Miasta Częstochowy w 2023 r. największy udział miały wydatki poniesione na realizację zadań z zakresu:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach bieżących
1	2	3	4
1	Oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej	697 930 737,36	45,6
2	Pomocy społecznej, rodziny i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej	251 950 681,21	16,4
3	Transportu i łączności	124 999 685,62	8,2
4	Administracji publicznej	114 596 585,41	7,5
5	Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska	112 315 749,65	7,3
6	Gospodarki mieszkaniowej	68 334 050,80	4,5
7	Bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej	40 951 641,46	2,7
8	Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	39 435 282,73	2,6
9	Obsługa długu publicznego	27 762 148,92	1,8
10	Ochrony zdrowia	25 919 511,40	1,7
11	Kultury fizycznej	17 634 119,03	1,1

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wykonano w kwocie 446 283 905,37 zł, w tym zrealizowano zadania m.in. z zakresu:

- transportu i łączności – 373 623 574,11 zł
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 36 020 749,86 zł
- oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki – 19 984 549,07 zł
- kultury fizycznej – 7 678 688,43 zł
- gospodarki mieszkaniowej – 3 968 823,94 zł
- ochrona zdrowia – 3 618 574,04 zł.

Niezależnie od powyższego, w ramach budżetu Miasta Częstochowy zostały wydzielone środki na realizację budżetu obywatelskiego i inicjatywy lokalnej.

W ramach budżetu obywatelskiego wydatkowano 7 995 980,04 zł, z tego realizowano 133 zadania bieżące i 18 inwestycyjnych. W ramach inicjatywy lokalnej wydatkowano 829 727,05 zł, z tego realizowano 6 zadań inwestycyjnych i 5 zadań bieżących.

• **Nadwyżka operacyjna**

W trakcie realizacji budżetu podejmowane były działania mające na celu zniwelowanie skutków wprowadzonych na szczeblu rządowym zmian w prawie (m.in. ulg podatkowych), niedofinansowania zadań oświatowych oraz zadań zleconych. Do podjętych przez miasto Częstochowa działań należało:

- ograniczenie zakresu niektórych zadań, co do których istniała taka możliwość,
- wzmożenie działań windykacyjnych,
- zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie pozyskiwanych dochodów,
- pozyskanie jak najkorzystniejszych źródeł finansowania zadań, do których należą m.in. bezzwrotne subwencje i dotacje oraz kredyt EBI.

Pomimo podjętych przez miasto działań, jak również bardzo ostrożnego wydatkowania środków z zachowaniem zasady oszczędności, efektywności i gospodarności, nie udało się zniwelować negatywnych skutków wynikających z decyzji rządowych.

W wyniku wprowadzonych w 2019 r. zmian w podatku PIT znacznemu uszczupleniu uległy dochody miasta z tego tytułu. Związek Miast Polskich oszacował, że na przestrzeni lat 2019-2023 jest to kwota 371 154 tys. zł. Znacznym obciążeniem dla miasta były również niesfinansowane subwencją zadania oświatowe, do których jedynie w 2023 r. miasto musiało dołożyć 152 199 tys. zł.

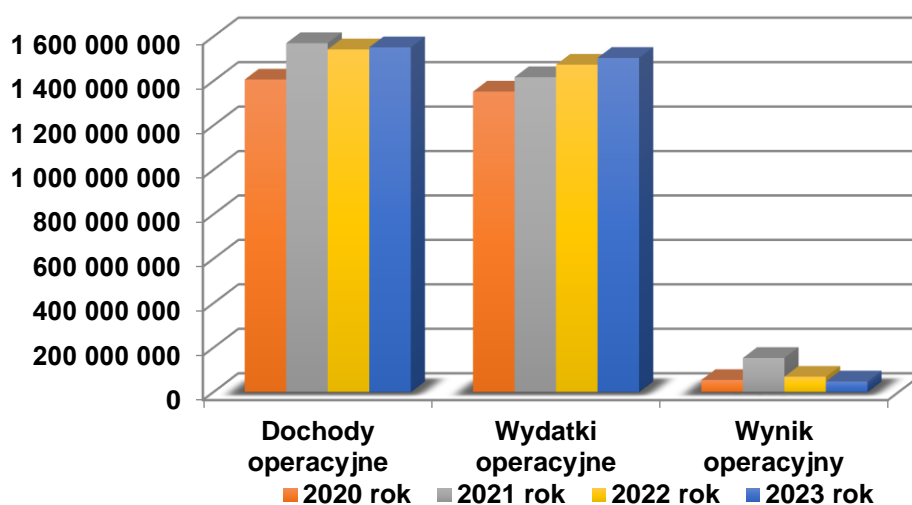
Zakładany w budżecie miasta deficyt w wysokości /-/298 784 136 zł udało się ograniczyć do /-/289 766 854,06 zł. Jest to poziom mimo wszystko wysoki, na który wpływ miały niewątpliwie otoczenie gospodarcze, rosnąca inflacja i wzrost stóp procentowych.

Pomimo tak niekorzystnych uwarunkowań, podjęte działania pozwoliły na wypracowanie dodatniego wyniku operacyjnego w wysokości 47 313 tys. zł oraz marży operacyjnej 3,1%.

Podjęte działania, opisane powyżej, wpłynęły również na zachowanie prawidłowej relacji pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, co obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Treść	Plan po zmianach na 31.12.2023 r.	Wykonanie na 31.12.2023 r.	% (4:3)
1	2	3	4	5
1.	DOCHODY OPERACYJNE	1 528 226 419	1 550 950 388,33	101,5
2.	WYDATKI OPERACYJNE	1 577 356 201	1 503 636 801,07	95,3
3.	WYNIK OPERACYJNY	/-/49 129 782	47 313 587,26	
4.	MARŻA OPERACYJNA (%)	/-/3,2	3,1	

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wyników operacyjnych Miasta Częstochowy na przestrzeni 4 ostatnich lat.

• Wskaźnik zadłużenia budżetu

Na koniec roku 2023 zadłużenie ogółem miasta z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosło 922 986 272,24 zł, co stanowiło 54,7% dochodów ogółem.

Wskaźnik obsługi zadłużenia do dochodów ogółem wyniósł 5,7%.

Wszystkie wskaźniki budżetowe kształtują się na prawidłowym poziomie, w tym indywidualny wskaźnik zadłużenia jest niższy od wskaźnika maksymalnego dla miasta liczonego zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

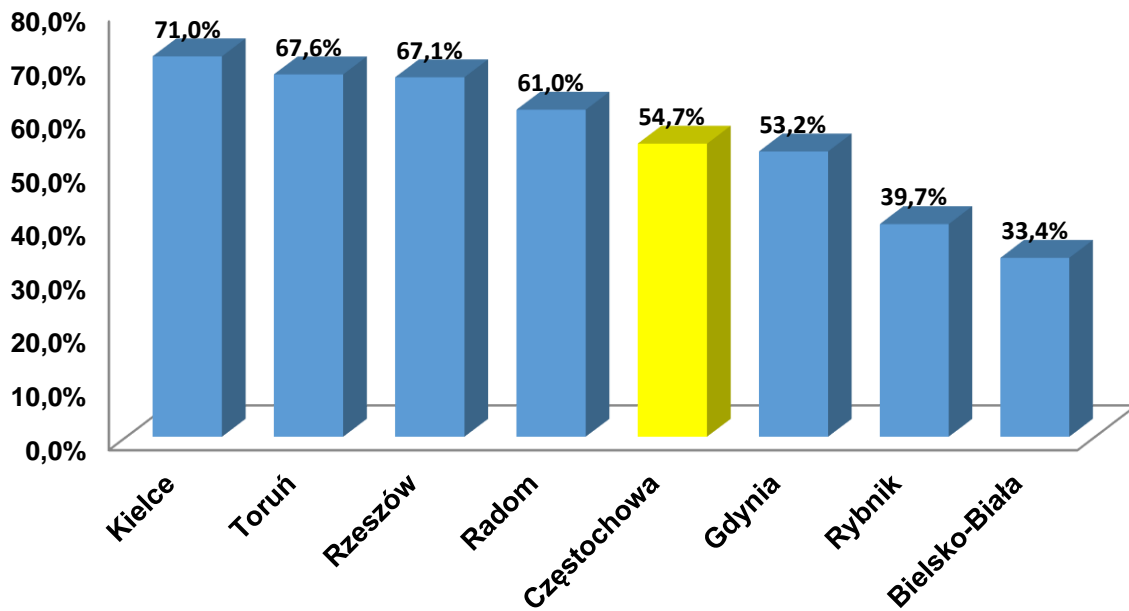
Pomimo zwiększenia w trakcie roku zapotrzebowania na zewnętrzne źródła finansowania zadań miejskich, wysokość zadłużenia na koniec 2023 roku, w stosunku do wypracowanych dochodów, kształtuje się na średnim poziomie (54,7% dochodów ogółem), co obrazuje poniższy wykres.

Konieczność wspomżenia budżetu kredytem, pożyczką była skutkiem ubytków po stronie dochodowej budżetu, tj. zmniejszonych udziałów w PIT, niedoszacowaniem zadań subwencionowanych, zadań zleconych, jak również nieotrzymaniem środków unijnych przyznanych wcześniej miastu na realizację kluczowych inwestycji miejskich.

Realizacja zaplanowanych wcześniej zadań możliwa była jedynie przy udziale dodatkowych, zewnętrznych zwrotnych środków.

Podobnie trudna sytuacja występowała w wielu dużych miastach, co obrazuje poniższy wykres.

Wskaźniki zadłużenia budżetów miast na prawach powiatu:

• Rating finansowy Miasta

Miasto Częstochowa posiada ocenę ratingową przyznawaną przez jedną z Międzynarodowych Agencji Ratingowych, tj. Fitch Ratings. Agencja po raz kolejny dokonała oceny zdolności kredytowej Miasta Częstochowy i potwierdziła nadane Miastu Częstochowa oceny, tj. międzynarodowy długoterminowy Rating Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „BBB” (potrójne B) oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA-”. Perspektywy ratingów są stabilne.

Fitch zwraca uwagę na dobre zarządzanie finansami Miasta ukierunkowane na skuteczne ograniczenie wzrostu wydatków operacyjnych.

3. BUDŻET OBYWATELSKI

W 2023 r. zrealizowano 139 zadań wybranych w IX edycji budżetu obywatelskiego: 7 ogólnomiejskich oraz 132 dzielnicowe, natomiast zakończenie realizacji 11 zadań dzielnicowych nastąpi w 2024 r. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia załączona tabela.

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt realizacji w zł
zadania ogólnomiejskie		
1	Pomagamy bezdomnym zwierzętom z częstochowskiego Schroniska	231 733,73 zł
2	Książki i doposażenie dla Biblioteki Publicznej w Częstochowie	590 000,00 zł
3	„Budowa Boiska Wielofunkcyjnego na Rakowie”	181 389,48 zł
4	Kolorowe dzieciństwo - plac zabaw na Dąbiu	263 394,66 zł
5	Sala Fitness i Jogi w V LO im. A. Mickiewicza	40 000,00 zł
6	Sterylizacja i kastracja kotów wolnożyjących na terenie miasta	9 960,00 zł
7	Zniczodzielnia- 2 życie dla zniczy	1 968,00 zł
dzielnica Błeszno		
8	Rozbudowa placów zabaw i rekreacji na Błesznie: Stare Błeszno przy ul. Załogi I na Wypalankach	297 660,00 zł
9	Zakup wyposażenia dla MDP - OSP Brzeziny Wielkie	11 047,00 zł
10	Zakup nowych książek dla Biblioteki Publicznej Filia 25 ul. Wirażowa 8A	6 000,00 zł
11	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Błeszno	6 500,00 zł
12	Nowe ławki na przeciwko pętli autobusowej	2 460,00 zł
13	Zasadzenie świerków koło pętli autobusowej	995,76 zł
dzielnica Częstochówka – Parkitka		
14	Zielone patio przy SP 38 ul. Sikorskiego	Realizacja- do 30.6.24r.
15	Rewitalizacja parku na Parkitce 2.0 - doposażenie parku w leżaki, piłkarzyki, szachy, fontanna, nowe drzewa oraz odmalowanie domku	151 446,49 zł
16	Zakup nowości wydawniczych i doposażenie Filii nr 15 Biblioteki Publicznej w Częstochowie	25 000,00 zł
17	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	5 000,00 zł
18	Festiwal - Koncerty na Parkitce!	49 900,00 zł
19	Poprawa, wycinka chorego, obumarłego drzewostanu i dosadzenie nowego, na Pasażu Stasieckiego, na Parkitce.	19 375,20 zł
20	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł

dzielnica Dźbów		
21	Zakup Lekkiego Samochodu Ratowniczo - Gaśniczego dla OSP w Częstochowie - Kuźnica Marianowa	341 000,00 zł
22	Zakup sprzętu i umundurowania dla OSP Liszka Dolna	33 964,85 zł
23	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł
dzielnica Gnaszyn-Kawodrza		
24	Budowa oświetlenia na ulicy Zbawiciela w dzielnicy Gnaszyn-Kawodrza	66 289,37 zł
25	Zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 21 Biblioteki Publicznej w Częstochowie	10 000,00 zł
26	Zapewnienie dostępności budynku Szkoły Podstawowej nr 46 im. S. Żeromskiego w Częstochowie osobom ze szczególnymi potrzebami	120 000,00 zł
27	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 943,04 zł
28	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Gnaszyn-Kawodrza	6 455,00 zł
29	Częstochowa na zielonym szlaku	4 244,40 zł
30	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł
dzielnica Grabówka		
31	Nowoczesny ,sensoryczny plac zabaw w Miejskim Przedszkolu nr 32 w Częstochowie	124 353,00 zł
32	Szkoła z kulturą - usłyszymy się, zobaczymy się w SP 29!	121 720,00 zł
dzielnica Kiedrzyn		
33	Chodnik na Młodości	145 192,25 zł
34	Wyposażenie Miejskiego Przedszkola nr 31 w urządzenia multimedialne.	47 500,00 zł
35	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	3 316,14 zł
36	Częstochowa na zielonym szlaku	4 220,00 zł
37	Expresowe namioty aluminiowe	4 200,00 zł
38	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Kiedrzyn	4 182,97 zł
dzielnica Lisiniec		
39	Dywanik asfaltowy na ul. Chochołowskiej (od ul. Muszyńskiej do ul. Ostrowskiej)	324 986,23 zł

40	Siatka piłkochwyt na boisko sportowe przy SP13	2 499,00 zł
41	Defibrylator oraz kurs pierwszej pomocy w Parku Lisiniec	9 000,00 zł
42	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 992,70 zł
43	Częstochowa na zielonym szlaku	4 249,80 zł
44	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Lisiniec	6 500,00 zł
45	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł
dzielnica Mirów		
46	Peron autobusowy ul. Morenowa	51 616,95 zł
47	Zajęcia na Lodowisku dla dzieci z Dzielnicy Mirów	25 000,00 zł
48	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 960,00 zł
dzielnica Ostatni Grosz		
49	Zakup książek oraz doposażenia dla Filii nr 1 Biblioteki Publicznej	21 500,00 zł
50	Boisko otwarte dla wszystkich. Rewitalizacja istniejącego obiektu oraz budowa chodnika umożliwiającego przejście od ul. Górskiej do płyty boiska.	50 000,00 zł
51	Doposażenie placu zabaw i mini siłownia plenerowa Bardowskiego 27B	76 764,30 zł
52	Posadzenie żywopłotu wokół parkingu przy ul. Szczytowej 23	11 550,00 zł
53	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Ostatni Grosz	6 430,00 zł
54	Domki dla kotów wolnożyjących w dzielnicy Ostatni Grosz	2 312,40 zł
55	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	5 000,00 zł
56	Częstochowa na zielonym szlaku	4 212,00 zł
57	Jeden metr kwadratowy chodnika przy ulicy Równoległej	437,65 zł
58	Ozdobne różowo kwitnące drzewko przy Alei Niepodległości	847,80 zł
dzielnica Podjasnogórska		
59	Zielone patio i nasadzenia przy ZSP 5 ul. Św. Barbary	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
60	Zakup nowości wydawniczych i doposażenie Filii nr 4 Biblioteki Publicznej w Częstochowie	30 000,00 zł

61	Ustawienie stacji naprawy rowerów w parku Lisiniec	7 872,00 zł
62	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Podjasnogórska	3 990,00 zł
63	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	5 000,00 zł
64	Częstochowa na zielonym szlaku	4 212,00 zł
65	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł
66	Zakup nowości wydawniczych dla biblioteki nr 4	5 000,00 zł
dzielnica Północ		
67	Zielone strefy relaksu przy SP 48 ul. Schillera	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
68	Biblioteki na Północy - książki i doposażenie	98 000,00 zł
69	Multimedia w Szkole Podstawowej nr 50	49 590,00 zł
70	Tor Ninja/OCR	193 294,50 zł
71	Festiwal - Koncerty na Północy!	49 902,00 zł
72	Doposażenie boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej nr 54, ul. Kukuczki 30	20 000,00 zł
73	Domki dla kotów wolnożyjących w dzielnicy Północ	2 312,40 zł
74	Wymiana oświetlenia Aleja Wyzwolenia	16 877,81 zł
75	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	5 000,00 zł
76	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Północ	6 500,00 zł
77	Renowacja i wyeksponowanie na nowe miejsce Smoków z Północy	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
78	Częstochowa na zielonym szlaku	2 450,00 zł
79	Tablica ogłoszeniowa na pętli tramwajowej	
80	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.00,00 zł
dzielnica Raków		
81	Street workout na Rakowie	248 151,56 zł

82	RAKÓW CZYTA	60 000,00 zł
83	Rewitalizacja placu zabaw dla dzieci przy Szkole Podstawowej nr 34 im. Aleksandra hr. Fredry	42 000,00 zł
84	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	765,00 zł
85	Domki dla kotów wolnożyjących w dzielnicy Raków	2 312,40 zł
86	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Raków	6 215,00 zł
87	Częstochowa na zielonym szlaku	4 244,40 zł
88	Zakup mangi dla Biblioteki	3 000,00 zł
dzielnica Stare Miasto		
89	Plac zabaw i gier dla dzieci i młodzieży przy SP12	229 913,00 zł
90	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 960,00 zł
91	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Stare Miasto	6 500,00 zł
92	Doposażenie V LO im. Adama Mickiewicza w Częstochowie w sprzęt sportowy	7 940,00 zł
93	Częstochowa na zielonym szlaku	4 212,00 zł
dzielnica Stradom		
94	Zielona strefa relaksu przy SP 21 i KS Stradom	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
95	Stradomski Park Linowy	192 741,49 zł
96	Multimedialna pracownia językowa z elementami programowania robotów w języku angielskim	96 600,00 zł
97	Zakup nowości wydawniczych oraz doposażenie dla Filii nr 3 Biblioteki Publicznej w Częstochowie	11 000,00 zł
98	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Stradom	6 450,00 zł
99	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 970,00 zł
100	Ławka zakochanych pod Stradomskim wiaduktem	5 671,80 zł
101	Częstochowa na zielonym szlaku	4 244,40 zł
102	Konkurs " The Voice od Stradom"	600,00 zł
dzielnica Śródmieście		
103	Spotkajmy się w bibliotece	80 000,00 zł

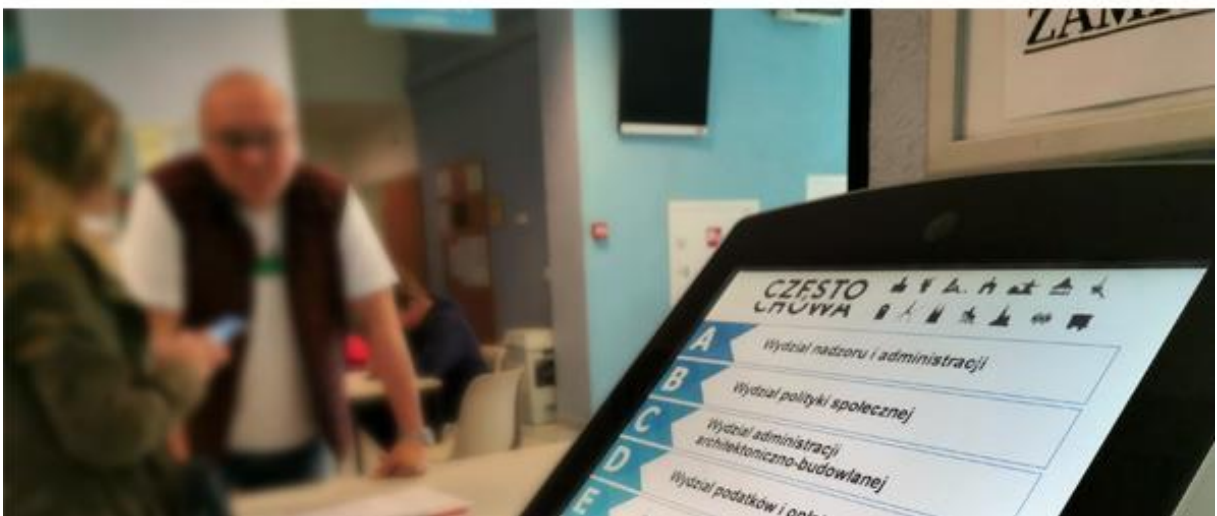
104	Częstochowa na zielonym szlaku	4 241,70 zł
105	Drzewa, parklet i zieleń przy SP 39 ul. Kopernika	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
106	Krzewy i zieleń przy SP 14 ul. Waszyngtona	16 400,00 zł
107	Festiwal- Koncerty na Bieganie!	49 900,00 zł
108	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 990,00 zł
109	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Śródmieście	6 500,00 zł
110	Zakup urządzenia AED dla RESCUE TEAM	6 800,00 zł
111	Aleje tu się dzieje - AED w alejach szaleje !	25 500,00 zł
112	Kino na Leżakach na Placu Biegańskiego!	18 000,00 zł
dzielnica Trzech Wieszców		
113	Zakup książek i doposażenia dla Filii nr 5 przy ul. Krasieńskiego 4	21 000,00 zł
114	Edukacyjny Ogródek Przedszkolny przy Miejskim Przedszkolu nr. 27 w Częstochowie	19 000,00 zł
115	Festiwal - Koncerty na Trzech Wieszców!	49 900,00 zł
116	Dodatkowe drzewa w promenadzie śródmiejskiej	24 969,60 zł
117	Częstochowa na zielonym szlaku	4 249,80 zł
118	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 940,00 zł
119	Remont boiska do koszykówki na skwerze Sybiraków	142 590,21 zł
dzielnica Tysiąclecie		
120	Modernizacja pracowni komputerowej - "Jedynka w chmurze".	186 350,00 zł
121	Biblioteka miejscem spotkań	50 000,00 zł
122	Wielozadaniowa sala językowa	157 896,02 zł
123	Drzewa, parklet i zieleń przy SP 31 ul. PCK	Realizacja do końca II kwartału 2024 r.
124	Bezpieczna nawierzchnia na mini-boisku w Miejskim Przedszkolu nr 12 im. Ireny Szewińskiej	40 000,00 zł
125	Festiwal - Koncerty na Tysiącleciu!	49 900,00 zł
126	Darmowa sterylizacja i kastracja	4 900,00 zł

127	Domki dla kotów wolnożyjących w dzielnicy Tysiąclecie	2 312,40 zł
128	Zakup nowości wydawniczych dla biblioteki nr 8	5 000,00 zł
129	Remont brakującego odcinka chodnika do SM Nasza Praca apteki sklepu Biedronka kościoła od Wodzickiego 101 - Kwiatkowskiego 9 do Okólna - Wierzyńskiego	35 055,00 zł
130	Częstochowa na zielonym szlaku	4 245,48 zł
dzielnica Wrzosowiak		
131	Dzielnicowy punkt darmowego dostępu do internetu i ntergracji międzypokoleniowej w Szkole Podstawowej 53 w Częstochowie.	103 700,00 zł
132	Rewitalizacja toalet w Miejskim Przedszkolu nr 20	130 000,00 zł
133	Centrum rekreacyjno-ruchowe w SP36	131 999,48 zł
134	Zagłosuj na kulturę	22 000,00 zł
135	Biblioteka Centrum Aktywności Uczniów.	85 000,00 zł
136	Zielona strefa relaksu przy SP 36 ul. Kasztanowa	Termin realizacji przedłużony do końca II kwartału 2024 r.
137	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	3 375,00 zł
138	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Wrzosowiak	6 445,00 zł
139	Częstochowa na zielonym szlaku	4 242,24 zł
dzielnica Wyczerpy-Aniołów		
140	Zielony Amfiteatr Wyczerpy - Aniołów	Termin realizacji przedłużony do końca II kwartału 2024 r.
dzielnica Zawodzie-Dąbie		
141	Międzypokoleniowe Centrum Dzielnicy Zawodzie-Dąbie - edycja 3	90 000,00 zł
142	Budowa placu zabaw i siłowni na powietrzu przy SP nr 10	148 153,10 zł
143	Zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 2 Biblioteki Publicznej w Częstochowie	20 000,00 zł
144	Festiwal - Koncerty na Zawodziu!	49 900,00 zł
145	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Zawodzie - Dąbie	6 500,00 zł
146	Częstochowa na zielonym szlaku	4 249,80 zł
147	Kastracja i sterylizacja kotów wolnożyjących	4 970,00 zł

148	Kino na Leżakach na Zawodziu!	18 000,00 zł
149	Zielone patio przy Miejskim Szpitalu Zespolonym ul. Mirowska	Termin realizacji przedłużony do końca II kwartału 2024 r.
150	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha!	2 100,00 zł
Łączny koszt zrealizowanych zadań (bez kosztu realizacji trwających zadań)		6 996 537,28 zł

W maju 2023 r. rozpoczęła się X edycja budżetu obywatelskiego, wyznaczająca zadania na rok 2024. Głosowanie miało miejsce w dniach 7-21 września 2023 r. Wybierano spośród 514 zadań (93 zadań ogólnomiejskich i 421 zadań dzielnicowych). Rozdysponowano kwotę 9 468 489 zł na 140 zadań, w tym na 5 zadań ogólnomiejskich i 135 zadań dzielnicowych.

IV. SFERA SAMORZĄDOWEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM

1. RADA MIASTA

W minionym roku Rada Miasta odbyła 14 posiedzeń, w toku których przyjęto 185 uchwał i stanowisk. Radni zdecydowali m.in. o woli współpracy z miastem Berdyczów w Ukrainie, dokonali wyboru ławników sądowych na kadencję 2024-2027, uchwalono kolejne plany zagospodarowania przestrzennego, wystąpili do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, wyrażając swój sprzeciw wobec startu sportowców z Rosji i Białorusi w międzynarodowych zawodach, w tym w najbliższych igrzyskach olimpijskich oraz wybrali nową Skarbniczkę Miasta.

Komisje Rady Miasta – łącznie odbyły 82 posiedzeń, z tego:

Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej – 13 posiedzeń

Komisja Rozwoju Regionalnego i Gospodarki – 11 posiedzeń

Komisja Skarbu – 11 posiedzeń

Komisja Infrastruktury – 10 posiedzeń

Komisja Klimatu - 8 posiedzeń

Komisja Kultury, Sportu i Turystyki – 9 posiedzeń

Komisja Edukacji - 6 posiedzeń

Komisja Praworządności i Samorządu – 5 posiedzeń

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji – 7 posiedzeń

Komisja Rewizyjna – 2 posiedzenia.

Młodzieżowa Rada Miasta

W lutym w nowym składzie obradowali na I sesji młodzieżowi radni XVI kadencji. Podczas sesji członkowie MRM otrzymali od Prezydenta Miasta oraz Przewodniczącego Rady Miasta mandaty i wybrali spośród siebie nowy zarząd. Następnie na kolejnej sesji została podjęta uchwała w sprawie ustalenia liczby, nazw, składów osobowych Komisji Młodzieżowej Rady Miasta Częstochowy, co umożliwiło radnym podjęcie działań dotyczących życia młodych ludzi w mieście, a w szczególności w zakresie nauki, kultury i sportu oraz inspirowania i koordynowania inicjatyw młodzieży.

2. RADY DZIELNIC

W roku 2023 odbywały się robocze posiedzenia poszczególnych Rad. I tak Rada Dzielnicy Tysiąclecie odbyła w ubiegłym roku 8 zebrań. Zostały złożone 3 wnioski do projektu budżetu miasta na rok 2024 dotyczące realizacji inwestycji, dokumentacji technicznej, i remontów, zgodnie z wystąpieniami mieszkańców dzielnicy. Ważniejsze tematy poruszane na zebraniach z mieszkańcami to brak miejsc parkingowych, zanieczyszczenie i zły stan nawierzchni wielu ulic i chodników. Rada

Dzielnicy Częstochówka-Parkitka w minionym roku odbyła 10 posiedzeń. Zebrania Rady były każdorazowo połączone z dyżurem dla mieszkańców zgłaszających nurtujące ich problemy. Problemy te to naprawa istniejących dróg oraz budowa nowych, zwłaszcza w kontekście dynamicznie postępującej urbanizacji dzielnicy, opracowanie planu zagospodarowania całego terenu dzielnicy, poprawa infrastruktury technicznej i drogowej, ochrona pomnika przyrody „Aleja Brzozowa”.

Trzeba zaznaczyć, iż w związku z wydłużeniem kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, także Rady Dzielnic mają dłuższą kadencję. W bieżącym roku zakończy się obecna kadencja i odbędą się kolejne wybory do jednostek pomocniczych.

3. PREZYDENT MIASTA

Prezydent Miasta jako organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego kieruje bieżącymi sprawami miasta oraz reprezentuje miasto na zewnątrz. Prezydent wykonuje swoje obowiązki przy pomocy Urzędu Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży.

Rok 2023 był kolejnym, w którym realizacja zadań prowadzona była w trudnych dla samorządu warunkach finansowych, związanych z wprowadzonymi zmianami przepisów prawa. Wpływały one na zmniejszenie dochodów samorządu (zmiany podatkowe i sposobu naliczania udziału we wpływach PIT) oraz zwiększenie wydatków budżetu Miasta (na skutek bardzo dużego wzrostu kosztów mediów, rosnących stóp procentowych, przekładających się na wielokrotny wzrost kosztów spłaty kredytów, inflacji i minimalnego wynagrodzenia, wzrastające ceny dóbr i usług oraz presję płacową). W analizowanym roku odnotowano także coraz większe niedofinansowanie zadań subwencionowanych i zadań zleconych.

HONOROWE PATRONATY PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY

W roku 2023 do Urzędu miasta Częstochowy wpłynęło 208 wniosków o objęcie wydarzenia honorowym patronatem.

MATERIAŁY PROMOCYJNE O MIEŚCIE I ICH KOLPORTAŻ

W roku sprawozdawczym do Urzędu Miasta Częstochowy wpłynęły 72 wnioski o przekazanie materiałów informacyjno-promocyjnych o mieście.

PROFILE MIASTA NA PORTALU FACEBOOK I INSTAGRAM

W ubiegłym roku, dzięki stałym aktualizacjom i poprawie atrakcyjności graficznej prezentowanych treści, udało się zwiększyć zasięgi miejskich fanpage'ów. W stosunku do roku 2022 :

- ✓ Miasto Częstochowa Facebook: liczba obserwujących na koniec roku 2023 – 23823; przyrost w ciągu roku o 2625.

- ✓ Miasto Częstochowa Instagram: liczba obserwujących na koniec roku 2023 – 12643; przyrost w ciągu roku o 865.

W 2023 roku odbyło się 13 oficjalnych delegacji zagranicznych, w których udział wzięli Prezydent Miasta, jego zastępcy oraz pracownicy merytoryczni Urzędu Miasta Częstochowy oddelegowani w celu kontynuowania współpracy pomiędzy Częstochową i jej miastami partnerskimi, a także organizacjami międzynarodowymi, do których należy Częstochowa. W kolejności chronologicznej:

- 21 – 31 marca, Bergen (Norwegia): wizyta studyjna dla laureatów konkursu „Samorządowy lider zarządzania”; na zaproszenie Związku Miast Polskich,
- 28 – 30 marca, Bratysława (Słowacja): udział w konferencji „Innovations and digital technologies in communication with citizens, Central Europe Cities Exchange”,
- 17 – 21 maja, Tel Awiw, Jerozolima (Izrael), Betlejem (Palestyna): wyjazd szkoleniowy gmin członkowskich Związku Gmin Jurajskich,
- 26 – 29 maja, Borysław (Ukraina): rozstrzygnięcie międzynarodowego konkursu dla dzieci oraz zakończenie roku szkolnego w polskiej szkole w Borystawiu,
- 7 – 10 czerwca, Sztokholm (Szwecja): Szczyt Stowarzyszenia POLIS Cities and Regions for Transport Innovation,
- 8 – 12 czerwca, Altötting (Niemcy): udział w wydarzeniu sportowym - biegu ulicznym "Dutlauf",
- 14 – 17 czerwca, Nancy (Francja): przewodniczenie podczas Zgromadzenia Ogólnego Stowarzyszenia Miast Laureatów Nagrody Europy,
- 13 – 18 lipca, Berdyczów (Ukraina): odsłonięcie tablicy upamiętniającej spotkanie Józefa Piłsudskiego z Symonem Petlurą,
- 18 – 19 września, Mariazell (Austria): transport międzynarodowej wystawy fotografii Shrines of Europe,
- 25 – 29 września, Bamberg (Niemcy): spotkanie polskich i niemieckich pracowników sektora edukacji oraz nauczycieli,
- 8 – 10 listopada, Lizbona (Portugalia): uczestnictwo w wydarzeniu sportowym z udziałem sportowców z Częstochowy,
- 9 – 12 listopada, Pforzheim (Niemcy): wernisaż wystawy fotografii pokonkursowej „Fujifilm Moment Street Photo Awards”.
- 2 – 4 grudnia, Würzburg (Niemcy): udział w prezydium Stowarzyszenia Miast Laureatów Nagrody Europy

W 2023 roku w Częstochowie gościli delegacje zagraniczne. Delegaci z miast partnerskich, a także przedstawiciele środowisk kulturalnych i naukowych brali udział w spotkaniach, konferencjach oraz przedsięwzięciach, które promowały Częstochowę w Europie, a także zacieśniały dotychczasową współpracę. Do najważniejszych wydarzeń 2023 roku należały:

- 25 marca: koncert *Martina Listabarth*, pianisty z Austrii. Wydarzenie zostało zrealizowane dzięki *Austriackiemu Forum Kultury w Warszawie, Konsulatowi Honorowemu Austrii w Katowicach, Urzędowi Miasta Częstochowy oraz Oddziałowi Towarzystwa Polsko-Austriackiego w Częstochowie*,
- 15 maja: podpisanie umowy partnerskiej z *Berdyczowem (Ukraina)*. Prezydent miasta, Pan Serhij Orlyuk w asyście miejskich radnych przyjechał do Częstochowy aby sformalizować partnerstwo obu miast i podziękować za wsparcie udzielane Ukrainie w czasie wojny,
- 27 - 28 maja: Zgromadzenie Ogólne Stowarzyszenia *Shrines of Europe*, Międzynarodowy Festiwal Kulturalny *Shrines of Europe*. Obrady stowarzyszenia, w którym Częstochowa pełni funkcję wiceprzewodniczącego zostały uświetnione przez 2-dniowy festiwal promujący walory turystyczne i kulturalne miast współpracujących w stowarzyszeniu. Podczas tej największej międzynarodowej imprezy 2023 roku zaprezentowali się wykonawcy z Częstochowy, Altötting (Niemcy), Fatimy (Portugalia), Lourdes (Francja) oraz Mariazell (Austria),
- 24 września: Wizyta przedstawicielek stowarzyszenia *Błękitna Gwiazda z Lourdes (Francja)*. Wizyta mająca na celu omówienie istotnych szczegółów przygotowanego dla młodzieży projektu *Obywatele Europy Dziś I Jutro*,
- 9 października: wizyta młodzieży z *Chmielnickiego (Ukraina)* jako etap podróży po Europie młodych mieszkańców tego miasta, które uhonorowane zostało Nagrodą Europy w 2021 r.
- 13 listopada: spotkanie członków uczelnianego konsorcjum „*Colours*”. W ramach inicjatywy „*Uniwersytety Europejskie*” programu Erasmus+ uczelnie łączą się w tzw. konsorcja angażujące się we współpracę w zakresie edukacji, badań i innowacji. Do Częstochowy przyjechali przedstawiciele uczelni z różnych stron Europy - ze Szwecji, z Hiszpanii, Włoch, Niemiec, Francji, Chorwacji, Łotwy i Macedonii
- 12 grudnia: delegacja przedstawicieli *Władz Kamieńca Podolskiego* oraz występ *Ludowego Chóru Dziecięco-Młodzieżowego „Żurawlik”*. Odwiedziny z miasta bliźniaczego Częstochowy były częścią międzynarodowego tournée, które jest formą podziękowania miastom europejskim za wsparcie Ukrainy w obliczu wojny.

Współpracy zagranicznej Częstochowy towarzyszy działalność Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej, które obsługuje zarówno turystów krajowych i zagranicznych. Działalność

punktu jest kluczowa dla sprawnej promocji obiektów turystycznych w mieście. Często MCIT jest pierwszym miejscem, gdzie odwiedzający otrzymują informacje na temat miasta. W 2023 roku aktywność MCIT prezentowała się następująco:

- Sezon rozpoczął się w maju, gdzie zauważamy znaczny wzrost turystów w związku z majówką, natomiast koniec sezonu to połowa października.
- Liczba odwiedzających punkt w miesiącu to średnio 800 osób.
- Szczyt sezonu to sierpień, gdzie liczba odwiedzających sięgała 1000 osób.
- Praktycznie każdy zainteresowany opuścił punkt z ulotkami informacyjnymi, darmowymi planami miasta oraz mapami regionu. W ofercie istniała także możliwość przybicia pamiątkowego stempla na przygotowanych bezpłatnych miejskich pocztówkach.
- Zauważono duży wzrost turystów z zagranicy, głównie z Niemiec, Czech, Węgier, Słowacji, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoch, Hiszpanii.
- Przeważają goście z kraju, natomiast wśród gości zagranicznych trudno wyróżnić jedną narodowość. Bywali w Miejskim Centrum Informacji mieszkańcy Dalekiego Wschodu, RPA, obu Ameryk i Australii. Oczywiście wielu stanowili nasi sąsiedzi – Słowacy, Czesi, Ukraińcy, Niemcy.
- Turyści odwiedzający miasto w celach religijnych, wykazywali często zainteresowanie również miastem, wydłużając swój pobyt w nim.
- Liczną grupę turystów stanowili rowerzyści, którzy szczególnie we wrześniu wyruszają Szlakiem Orlich Gniazd z Częstochowy do Krakowa. Rowerzyści przyjeżdżają nie tylko z Polski, ale i krajów sąsiadujących.
- Zaobserwowano duże zainteresowanie tematyką żydowską. Do punktu z prośbą o pomoc w odnalezieniu śladów po przodkach zwracały się osoby z najdalszych zakątków świata.
- Miejskie Centrum Informacji Turystycznej miało w ofercie materiały promocyjne, broszury i przewodniki turystyczne, które zawierają szczegółowe informacje o atrakcjach, historii, kulturze i tradycji miasta. Dzięki temu turyści mogą zgłębić wiedzę na temat Częstochowy i czerpać większą satysfakcję z podróży.
- Dostępne były także materiały dot. regionu, czyli Jury Krakowsko-Częstochowskiej.
- Najwięcej wydano map miasta Częstochowy oraz ulotek tematycznych dotyczących atrakcji turystycznych.
- W punkcie MCIT znajduje się siedziba Częstochowskiej Organizacji Turystycznej, która prowadzi punkt sprzedaży pamiątek regionalnych, wydawnictw, map i przewodników.
- Najczęstsze pytania dotyczyły: atrakcji turystycznych Częstochowy i Jury Krakowsko-Częstochowskiej, bazy noclegowej oraz jak ciekawie można zagospodarować wieczór w

Częstochowie i okolicy. Największej liczby odpowiedzi udziela się osobiście — w lokalu MCIT, ale także telefonicznie i mailowo.

- Oprócz informacji związanej z turystyką udzielano także informacji ogólnych dotyczących miasta, często pomagamy rozwiązać nietypowe problemy mieszkańców w różnych sferach życiowych.

Do podstawowych zadań Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej należały:

- obsługa turystów i pomoc w rezerwacji miejsc noclegowych; proponowaniu tras zwiedzania,
- prowadzenie korespondencji (również elektronicznej) – odpowiedź na zapytania, przesyłanie danych, pomoc w wynajmowaniu przewodników,
- aktualizacja danych teleadresowych bazy noclegowej, biur podróży, itp.,
- praca przy portalu internetowym Urzędu Miasta,
- promocja wydarzeń kulturalnych w mieście.

29 września Częstochowa świętowała Światowe Dni Turystyki. Przedstawiciele branży turystycznej, organizatorzy imprez oraz działacze turystyczni odebrali z rąk Prezydenta Miasta wyróżnienia dla animatorów życia turystycznego miasta i regionu. W czasie uroczystości w Ratuszu wręczono blisko 60 wyróżnień dla przewodników, przodowników i najbardziej aktywnych działaczy turystycznych.

W 2023 roku Urząd Miasta utrzymał ważność certyfikatu ISO 9001 nadanego przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie (PCBC). W dniach 19-20 października 2023 r. odbył się pierwszy audit nadzoru, który potwierdził utrzymanie stałej zgodności i skuteczność systemu zarządzania jako całości oraz stałej jego odpowiedniości i przydatności do zakresu certyfikacji. **W raporcie PCBC ponownie doceniono przywództwo i zaangażowanie Najwyższego Kierownictwa Urzędu w odniesieniu do zintegrowanego z kontrolą zarządczą systemu zarządzania oraz jego doskonalenie.**

Ponadto w raporcie pozytywnie oceniono m.in.:

- osobiste i autentyczne zaangażowanie Prezydenta Miasta w monitorowanie, ocenę i ciągłe doskonalenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością mającego wpływ na jakość świadczonych usług publicznych na rzecz klientów;
- skuteczność i efektywność w zarządzaniu Miastem, poczucie odpowiedzialności i konsekwencja w realizacji celów strategicznych wynikających z przyjętej Strategii Rozwoju do 2030r. i innych dokumentów planistycznych, które wpływają na podniesienie jakości życia mieszkańców gminy;

- zaangażowanie Najwyższego Kierownictwa w obszarze orientacji na klienta, Aktywność Prezydenta Miasta i Najwyższego Kierownictwa skierowana na komunikację z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, biznesem i innymi interesariuszami, czego wymiernym efektem jest pozytywny wizerunek władz miasta i otrzymywane nagrody i wyróżnienia Potwierdzeniem tego są również wyniki prowadzonych badań satysfakcji klientów;
- systematyczne pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych oraz realizację wielu projektów inwestycyjnych, infrastrukturalnych, ekologicznych i społecznych, które mają wpływ na dalszy rozwój miasta, poszerzają ofertę turystyczną, kulturalną miasta, oraz wpływają na wyższy standard życia mieszkańców;
- ponadprzeciętne zaangażowanie, właściwie ogromną pasję Pani Pełnomocniczki Prezydenta Miasta ds. Równych Szans w pracę na rzecz równych szans i sprawiedliwości społecznej, przeciwdziałania dyskryminacji, przemocy, hejtowi.

Posiadanie Certyfikatu ISO stanowi prestiżowe wyróżnienie Częstochowy wśród miast w Polsce dbających o jakość usług.

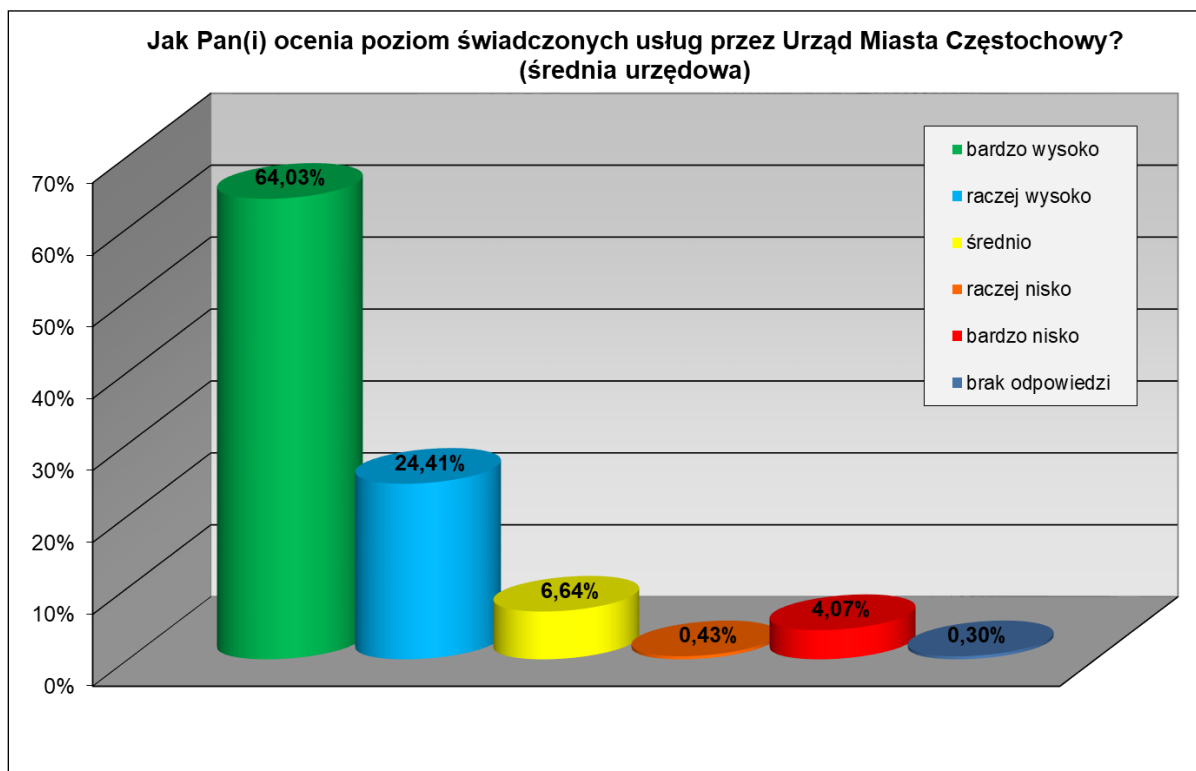
Korzyści wynikające z otrzymania certyfikatu to m. in:

- doskonalenie organizacji dla dobra mieszkańców,
- potwierdzenie prowadzenia właściwego nadzoru nad organizacją,
- zwiększenie konkurencyjności w zakresie pozyskiwania np. inwestorów,
- wzmocnienie wiarygodności organizacji w opinii interesantów,
- podniesienie wartości organizacji,
- ułatwienie zdobycia uznania zagranicznych jednostek certyfikujących.

W 2023 r. odbyły się badania ankietowe jakości usług świadczonych przez Urząd Miasta Częstochowy wśród interesantów. Badanie przeprowadzono pomiędzy 18 września a 6 października 2023 r. Formularz ankiety wypełniło łącznie 467 przypadkowych osób odwiedzających Urząd. Na podstawie zebranych wyników można stwierdzić, że Urząd jest oceniany na poziomie wysokim i bardzo wysokim. Bardzo wysoko oceniło Urząd 64,04% ankietowanych, a raczej wysoko 24,41%, łącznie w ten sposób Urząd pozytywnie oceniło 88,44% ankietowanych. Na poziomie średnim jakość obsługi Urzędu oceniło 6,64% respondentów, a raczej nisko i bardzo nisko - 4,5% pytaných.

Ponadto prowadzony jest bieżący monitoring jakości świadczonych usług przez punkty bezpośredniej obsługi mieszkańców tj. Biuro Obsługi Interesanta w budynku przy ul. Śląskiej oraz sale obsługi w budynku przy ul. Waszyngtona. Badania polegają na cotygodniowej,

a następnie miesięcznej i rocznej analizie liczby biletów z systemów przywoławczych, wrzucanych przez interesantów do odpowiednich skrzynek, oznaczonych jako zadowolenie lub niezadowolenie z jakości wykonanej usługi. Interesanci pozytywnie oceniają poziom obsługi świadczonej przez Urząd. W 2023 r. mieszkańcy wrzucili do skrzynek ponad 56 tysięcy biletów, z czego 99,27% z nich potwierdziło zadowolenie z jakości wykonanej usługi (analogicznie do poprzednich lat).

Urząd Miasta i miejskie jednostki organizacyjne stosują standardy kontroli zarządczej, przez co proces zarządzania całą gminą jest prowadzony według spójnego i jednolitego modelu, zgodnego z międzynarodowymi standardami w tym zakresie. Corocznie sporządzane są Raporty o stanie kontroli zarządczej w gminnych i powiatowych jednostkach organizacyjnych oraz analizy dotyczące systemu zarządzania w Urzędzie Miasta. Monitorowana jest realizacja wyznaczonych zadań i celów zarówno strategicznych jak i operacyjnych – w roku 2023 odnotowano wysoki poziom realizacji celów operacyjnych Urzędu Miasta (90%).

Doskonaleniu jakości i metod pracy zarówno w Urzędzie Miasta jak i w jednostkach organizacyjnych Miasta służą prowadzone przez audytorów audyty wewnętrzne i wykonywane przez upoważnionych pracowników czynności kontrolne, a także realizacja wniosków sformułowanych przez instytucje kontroli zewnętrznej. Potwierdzeniem prawidłowości realizacji przez Urząd Miasta zadań przypisanych wydziałom merytorycznym są wyniki kontroli przeprowadzonych w 2023 roku przez instytucje kontroli zewnętrznej

- w 12. z 13. zakończonych kontroli (92%) pozytywnie oceniono działania Urzędu Miasta, tylko w 1. kontroli wskazano istotne zastrzeżenia odnoszące się do procedury prawa zamówień publicznych. W przypadku ustaleń 9. z 13. kontroli zewnętrznych (69%) nie zostały sformułowane żadne zalecenia, natomiast dla pozostałych kontroli (przeprowadzonych przez NIK i ŚUW), wydano łącznie 3 zalecenia pokontrolne, z których 1. zrealizowano, a 2 są bieżąco realizowane.

Ponadto, Miasto Częstochowa kontynuuje udział w benchmarkingu, czyli porównywaniu stosowanych procesów i praktyk z innymi miastami. Przedsięwzięcie „Benchmarking usług publicznych 2022-2024” realizowane jest przez Śląski Związek Gmin i Powiatów jako przedłużenie projektu "Benchmarking - narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych". W przedsięwzięciu tym uczestniczy ponad 30 jednostek samorządu terytorialnego.

Benchmarking jest jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w nowoczesnym zarządzaniu organizacją. Jest zaliczany do metod TQM (Total Quality Management). Wykorzystywany jest przez Kierownictwo Urzędu Miasta Częstochowy do usprawniania Urzędu, poszukiwania najlepszych rozwiązań oraz porównań w zakresie realizacji usług publicznych.

Projekty teleinformatyczne

Celem wdrażania nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych i telekomunikacyjnych jest zwiększenie dostępności instytucji publicznych do usług elektronicznych, poprawa komunikacji, usprawnienie metod zarządzania oraz ograniczanie kosztów operacyjnych ich funkcjonowania.

W roku 2023 r. zostały zrealizowane zadania:

- konfiguracja oraz wdrożenie modułów systemu monitorowania i analizy ruchu sieciowego dla potrzeb zwiększenia cyberbezpieczeństwa sieci miejskiej;
- uzgodnienie warunków technicznych zabezpieczenia światłowodów Czesnet dla inwestycji pn. „Przebudowa skrzyżowania ul. Pułaskiego z ul. Goszczyńskiego”;
- uzgodnienie warunków technicznych dla światłowodów Czesnet dla inwestycji pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w Częstochowie - Etap I Rozbudowa Al. Armii Krajowej od ul. Jasnogórskiej do ul. Kiedrzyńskiej”;
- uzgodnienie warunków technicznych przebudowy światłowodów Czesnet dla inwestycji pn. „Rozbudowa ul. DK-46 - ul. Głównej i Przejazdowej wraz z budową obejścia ul. św. Barbary do ul. Pułaskiego”;
- uzgodnienie warunków technicznych przebudowy kabla światłowodowego kolidującego z rozbudową Żłobka Miejskiego „Reksio” w Częstochowie przy Al. Armii Krajowej 66A;

- uzgodnienie projektu pn. „Budowa ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie”;
- zestawienie połączenia światłowodowego pomiędzy Urzędem Miasta a obiektem na Kucelinie tj. Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Częstochowie;
- wykonanie połączenia na potrzeby sieci wewnętrznej z Urzędu Miasta Częstochowy do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie;
- przyłączenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie (basen Sienkiewicza) do miejskiej sieci światłowodowej CzestNet;
- wykonanie naprawy kabla światłowodowego na potrzeby funkcjonowania ringu optycznego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Częstochowie;
- przebudowa i powiększenie zasięgu działania sieci wifi w Szkole Podstawowej nr 7 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Częstochowie;
- zaprogramowanie i wdrożenie mechanizmu dynamicznie ustalającego zwiększanie przepustowości łącza do 500Mbps dla potrzeb Miejskiej Galerii Sztuki (OKF) w Częstochowie;
- wykonanie programowej modernizacji funkcjonowania całości sieci Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Częstochowie eliminując wszelkie usterki i nieprawidłowości w jej działaniu;
- bieżące monitorowanie, analizowanie działania, dokonywanie zmian konfiguracji oraz przyjmowanie zgłoszeń i usuwanie awarii w sieci Czestnet, Internet Oknem na Świat, dla potrzeb funkcjonowania: bezpłatnego Internetu Wi-Fi, telefonii VOIP, połączeń dla Szpitali Miejskich, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Częstochowie, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie, monitoringu miejskiego, węzłów przesiadkowych Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie, jednostek edukacyjnych, w tym Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej OSE.

Biorąc pod uwagę potrzebę i chęć mieszkańców spotkania się z Prezydentem Miasta w sprawach skarg, wniosków oraz omówienia indywidualnych spraw, w ww. zakresie organizowane są w Urzędzie Miasta Częstochowy przyjęcia interesantów. W 2023r. Prezydent Miasta i Zastępcy Prezydenta przyjęli ogółem **244** osób (Prezydent Miasta - **90** osób, Zastępcy Prezydenta - **154** osoby).

Obsługa interesantów odbywa się przede wszystkim w specjalnie zorganizowanych punktach obsługi. Do zadań pracowników obsługujących interesantów należy wydawanie druków i formularzy niezbędnych do załatwienia sprawy, udzielanie ogólnych informacji odnośnie sposobu ich

wypełniania, wyjaśnienie indywidualnej sytuacji interesanta, przyjmowanie właściwych dla danego wydziału wniosków.

Z danych uzyskanych z systemu Qmatic Orchestra (systemu zarządzającego kolejką), w 2023 r. pracownicy punktów obsługi interesantów przyjęli **194 047** osób, w tym wydziały:

- Nadzoru i Administracji - 825 osób,
- Polityki Społecznej – 2 703 osób,
- Administracji Architektoniczno-Budowlanej – 6 675 osób,
- Podatków i Opłat – 7 785 osoby,
- Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych – 4 985 osób,
- Spraw Obywatelskich – 158 429 osób,
- Funduszy Europejskich i Rozwoju – 5 406 osób,
- Geodezji i Kartografii – 7 239 osób.

Powyższe dane nie dotyczą liczby interesantów obsługiwanych przez Urząd Stanu Cywilnego.

Sprawy załatwiane w punktach obsługi interesantów dotyczyły m.in.:

- przyjmowania zgłoszeń interesantów do Prezydenta Miasta i Zastępców Prezydenta,
- przyjmowanie zgłoszeń na bezpłatne porady w ramach Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego,
- sprawdzania i przyjmowania dokumentacji budowlanej,
- wydawania zaświadczeń o stanie majątkowym i o niezaleganiu w podatkach i opłatach lokalnych,
- udzielanie informacji w zakresie podatków i opłat lokalnych, w tym o zaległościach z tego tytułu;
- przyjmowania deklaracji o wynajem lokalu mieszkalnego z zasobów gminy;
- rejestracji pojazdów oraz wydawania praw jazdy;
- składania wniosków o wydawanie dowodów osobistych;
- przyjmowania wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Skargi i wnioski

W roku 2023 w rejestrze skarg i wniosków załatwianych przez Prezydenta Miasta Częstochowy zarejestrowano łącznie 72 skargi i 2 wnioski.

Sposób załatwiania skarg i wniosków obrazuje zestawienie:

Skargi i wnioski załatwiane przez Prezydenta Miasta Częstochowy	skargi	wnioski
Liczba skarg/wniosków w rejestrze za 2023 r.	72	2
Liczba skarg/wniosków załatwionych w 2023 r. (łącznie z zarejestrowanymi anonimami, skargami wycofanymi przez skarżących oraz skargami załatwionymi zgodnie z art. 239 Kpa) w tym:	71	2

Skargi i wnioski załatwiane przez Prezydenta Miasta Częstochowy	skargi	wnioski
z roku 2022	4	0
z roku 2023	67	2
Liczba skarg/wniosków pozostałych do załatwienia w 2024 r.	5	0

Sposób załatwiania skarg/wniosków	Skargi	wnioski
Skargi/wnioski załatwione w postępowaniu skargowym	61	2
Skargi/wnioski anonimowe oraz skargi/wnioski wycofane przez skarżących	7	0
Liczba skarg załatwionych zgodnie z art. 239 Kpa	3	0
Ogółem:	71	2

Zasadność skarg/wniosków załatwionych w postępowaniu skargowym	skargi	wnioski
skargi zasadne/wnioski załatwione pozytywnie	7	1
niezasadne/wnioski załatwione negatywnie	30	0
Inne (informacyjne)	24	1
Ogółem:	61	2

Terminowość załatwiania skarg/wniosków w postępowaniu skargowym	skargi	wnioski
załatwione do 14 dni	8	1
załatwione w terminie miesięcznym	52	1
załatwione z przedłużeniem terminu, zgodnie z art. 36 Kpa	1	0
załatwione po przekroczeniu terminu, wynikającego z Kpa	0	0
Ogółem:	61	2

Ogólna tematyka spraw skargowych dotyczyła:

- funkcjonowania jednostek organizacyjnych urzędu;
- funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych;
- braku odpowiedzi na korespondencję kierowaną do urzędu;
- niewłaściwego zachowania pracowników jednostek organizacyjnych urzędu.

W przypadku uznania skargi za uzasadnioną, do kierownika jednostki organizacyjnej, w której stwierdzono nieprawidłowości, kierowane jest wystąpienie (zalecenia) w celu wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec osób winnych zaniedbań bądź niezwłocznego wprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych.

PETYCJE

W 2023 r. Prezydent Miasta rozpatrzył petycje dotyczące następujących kwestii:

Temat	Sposób załatwienia petycji
Petycja ws. utworzenia	Poinformowano, że obszar Łąk Błeszeńskich winien pozostać

Temat	Sposób załatwienia petycji
"Parku Przyrodniczego Błeszno"	niezagospodarowany, jako obszar biologicznie czynny, stanowiący korytarz ekologiczny dla miasta.
Petycja ws. budowy sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 46 im. Stefana Żeromskiego w Częstochowie	Wyjaśniono, że w uchwalonym budżecie na rok 2023 (Uchwała nr 954.LXXI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 15 grudnia 2022 r.) w planie inwestycji nie ma przewidzianych środków na realizację przedmiotowego zadania.
Petycja ws. usunięcia utrudnień w dojeździe do Galerii Jurajskiej	Poinformowano, iż z uwagi na napięty harmonogram robót nie jest możliwe etapowanie ich w ten sposób, aby wydzielić odcinki i przygotować je dla komunikacji samochodowej z Galerią Jurajską. Jednocześnie poinformowano, że służby Miejskiego Zarządu Dróg stale monitorują postęp prac oraz fizyczną i prawną możliwość wykonania połączenia Alei Jana Pawła II z wjazdem do Galerii.
Petycja ws. poprawy bezpieczeństwa na drogach poprzez ustawienie znaków	Poinformowano, że aktualne oznakowanie na wskazanych drogach krzyżujących się z linią tramwajową jest prawidłowe. Zarządca ruchu nie widzi potrzeby wprowadzania dodatkowego oznakowania informującego o zderzeniach z tramwajem.
Petycja ws. poprawy bezpieczeństwa na ul. Pascala	Poinformowano, iż ul. Pascala znajduje się w strefie uspokojenia ruchu gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 30km/h. Wprowadzanie ograniczenia prędkości do 20 km/h na ul. Pascala i na ul. Rząsawskiej nie jest zasadne. Dodatkowo wyjaśniono, iż wprowadzenie ograniczeń prędkości na ul. Rząsawskiej mogłoby wpłynąć negatywnie na kursowanie komunikacji miejskiej
Petycja ws. zmian w rozkładzie jazdy linii autobusowej nr 68	Poinformowano, że za lokalny transport zbiorowy na danym obszarze odpowiada właściwy samorząd. W przypadku Centrum Handlowego w Nowej Wsi, jest to Urząd Gminy Poczesna.
Petycja ws. remontu ulicy Jemiołowej	Poinformowano, że na przedmiotowej ulicy zostanie wykonane wzmocnienie konstrukcji nawierzchni poprzez położenie warstwy konstrukcyjnej z kruszywa kamiennego oraz ułożenie nawierzchni bitumicznej wraz z poboczem z destruktu w ramach bieżącego utrzymania dróg. Powyższe prace będą prowadzone na przełomie miesiąca czerwca i lipca 2023r.
Petycja ws. poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym - pod mostem kolejowym przy ulicy Meliorantów	Poinformowano, iż skrzyżowanie ul. Wypoczynku z ul. Meliorantów jest prawidłowo oznakowane i nie wymaga wprowadzania dodatkowych ograniczeń prędkości.
Petycja ws. stworzenia systemu dobrych praktyk i standardów utrzymania miejskich drzew	Poinformowano, że trwają prace związane ze stworzeniem regulaminów dobrych praktyk przy drzewach. Wyjaśniono, iż istnieje niesformalizowany zbiór zasad i reguł przy postępowaniu z drzewami, który zostanie opracowany i przekształcony na regulamin.
Petycja dot. sprzeciwu	Wyjaśniono, że kwestie i argumenty zawarte w niej należy, na

Temat	Sposób załatwienia petycji
rozbudowy budynku mieszkalnego	podstawie art. 75 <i>Kodeksu postępowania administracyjnego</i> uznać jako dowód w postępowaniu administracyjnym. Odpowiedź na kwestie podnoszone w petycji zostaną zawarte w treści wydanej decyzji.
Petycja dot. protestu przeciwko uruchomieniu punktu skupu złomu przy ul. Wczasowej	Wyjaśniono, że tut. urząd zobowiązany jest do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na prowadzeniu punktu skupu złomu stalowego oraz metali kolorowych przy ul. Wczasowej w Częstochowie zgodnie z obowiązującymi przepisami wynikającymi z ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. Nadmieniono, że prowadzone postępowanie wykaże jakie warunki musi spełnić inwestor przy ewentualnej realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, aby nie oddziaływało ono negatywnie na środowisko.
Petycja w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze wskazaniem przeznaczenia do użytkowania terenu przy ul. Kisielewskiego jako zabudowa jednorodzinna mieszkaniowa lub mieszkaniowo-usługowa	Poinformowano, że petycję zarejestrowano jako wniosek ws. sporządzenia planu miejscowego. Wyjaśniono, że wniosek zostanie przedłożony Radzie Miasta do rozpatrzenia przy najbliższej ocenie aktualności studium i planów miejscowych miasta Częstochowy, która będzie miała miejsce w następnej kadencji samorządu.
Petycja w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności	Wyjaśniono, że rozpowszechnianiem wiedzy z zakresu transplantologii oraz przepisów prawnych regulujących stan prawny tego zagadnienia, zajmują się instytucje do tego uprawnione, posiadające rzetelną wiedzę. Upowszechnianie wiedzy nt. transplantologii odbywa się również poprzez różnorodne podmioty. Zachęcanie i namawianie na stronach organu gminy do oddania narządów mogłoby przynieść odwrotny skutek
Petycja ws. zabezpieczenia środków w budżecie miasta na wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy ul. Podchorążych	Poinformowano, że zadanie przebudowy ww. ulicy wymaga częściowego uregulowania pasa drogowego i realizacji inwestycji drogowej na podstawie decyzji ZRID. Natomiast dokumentacja projektowo-kosztorysowa winna obejmować budowę jezdni wraz z nowym chodnikiem, odwodnieniem, kanałem technologicznym, przebudowę oświetlenia ulicznego oraz przebudowę kolidujących z inwestycją istniejących sieci stanowiących uzbrojenie terenu. We wnioskach do Budżetu Miasta na rok 2024 został ujęty jedynie remont ul. Podchorążych.

Temat	Sposób załatwienia petycji
Petycja ws. budowy chodnika oraz drogi rowerowej przy ul. Leśnej	Poinformowano, że dla przedmiotowej ulicy jest opracowywana dokumentacja projektowo-kosztorysowa. Powyższa dokumentacja uwzględnia rozbudowę jezdni wraz z odwodnieniem, budowę chodnika jednostronnego, drogi rowerowej, uzupełnienie oświetlenia ulicznego z doświetleniem przejść dla pieszych na całym odcinku ul. Leśnej. Ponadto wyjaśniono, że realizacja ww. zadania wymaga jednakże zabezpieczenia na ten cel środków finansowych w budżecie miasta na lata następne.
Petycja ws. przeprowadzenia rekonesansu w zakresie wdrożenia Dyrektywy 2022/2555 w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa	Poinformowano, iż po wydaniu przez Komisję Europejską aktów delegowanych i wykonawczych tut. urząd dostosowując się do regulacji prawnych dokona odpowiedniego wdrożenia. Wyjaśniono, że w Urzędzie Miasta Częstochowy prowadzone są okresowe szkolenia on-line dotyczące zakresu cyberbezpieczeństwa oraz ochrony danych osobowych. Zostały także wyznaczone osoby odpowiedzialne za utrzymywanie kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.
Petycja dot. ograniczenia nocnych godzin otwarcia lub cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu sklepu monopolowego przy ul. Nowowiejskiego 5c w Częstochowie	Poinformowano, że Rada Miasta Częstochowy na posiedzeniu w dniu 16.11.2023 r. odrzuciła projekt uchwały w sprawie wprowadzenia na terenie dzielnicy Śródmieście w Częstochowie ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Ponadto wyjaśniono, że na chwilę obecną organ zezwalający nie ma podstaw do cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w sklepie przy ul. Feliksa Nowowiejskiego 5B. W przypadku ujawnienia zdarzenia mogącego stanowić podstawę do cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zostanie natychmiast wszczęte stosowne postępowanie w tej sprawie.
Petycja ws. przedłużenia trasy autobusu komunikacji miejskiej linii nr 22	Poinformowano, że rozwiązanie w wersji przedstawionej w treści petycji, z uwagi na konstrukcję rozkładu jazdy linii 22 i występowanie określonych potrzeb przewozowych w Łojkach i na ul. Drzewnej nie jest możliwe do zrealizowania. Jednocześnie wyjaśniono, że po zakończeniu prac drogowych na ul. Głównej i Przejazdowej zaplanowane jest wydłużenie linii autobusowej 12.

Jednocześnie informuję, że w 2023 roku, 2 petycje pozostały bez rozpatrzenia na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o petycjach, w związku z niespełnieniem wymogów art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.

Ponadto w roku 2023 zarejestrowano łącznie **398** wniosków o udostępnienie informacji publicznej skierowanych do Urzędu Miasta Częstochowy.

4. MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Centrum Usług Komunalnych to jednostka budżetowa, której podstawowym zakresem działalności jest wykonywanie zadań własnych Gminy, które obejmują:

a) utrzymanie czystości i porządku w gminie:

- tworzenie i nadzorowanie funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy z wyłączeniem stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów,
- wyposażanie nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy i wchodzących w zakres gminnego systemu gospodarowania odpadami w worki i pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie pojemników w odpowiednim stanie technicznym, zapewniającym prawidłową realizację usługi gromadzenia, odbioru i transportu odpadów komunalnych,
- prowadzenie Biura Obsługi Klienta, w ramach którego mieszkańcy Gminy będą mogli realizować czynności, jakie wynikają z obowiązujących na terenie Gminy uchwał w zakresie systemu gospodarowania odpadami oraz będą mogli składać wnioski, uwagi i reklamacje dotyczące realizacji usługi,
- usuwanie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania zlokalizowanych na terenach gminy tzw. „dzikich wysypisk”,
- prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi,

b) pielęgnacja zieleni gminnej:

- utrzymywanie czystości i porządku w mieście na terenach zielonych stanowiących własność Gminy przeznaczonych do użytku publicznego,
- prowadzenie działań pielęgnacyjnych w zakresie zieleni gminnej,
- usuwanie skutków gwałtownych zjawisk atmosferycznych.

c) tworzenie i nadzorowanie funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy, w tym stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów, z wyjątkiem stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów na terenie Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z .o.o. w Sobuczynie;

d) prowadzenie Biura Obsługi Deklaracji, w ramach którego mieszkańcy Gminy mogą realizować czynności, wynikające z obowiązujących na terenie Gminy uchwał w zakresie systemu gospodarowania odpadami, w tym zadań wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

- e) prowadzenie postępowań administracyjnych oraz podejmowanie czynności windykacyjnych dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- f) isprawowanie kontroli nad prowadzeniem właściwej gospodarki odpadami komunalnymi w mieście;
- j) podejmowanie działań związanych z rozwojem, rewaloryzacją i rewitalizacją terenów zieleni miejskiej oraz prowadzenie remontów i inwestycji miejskich w tym zakresie;
- g) utrzymanie i zarządzanie publicznie dostępnymi rowerami miejskimi;
- l) utrzymanie i zarządzanie placami rekreacji ruchowej, placami zabaw, fontannami, elementami małej architektury.

5. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

- finansowano i współfinansowano oferty złożone w ramach otwartych konkursach ofert oraz w ramach tzw. małych grantów zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych Gminy Miasta Częstochowy; w 2023 r. dofinansowano 272 ofert złożonych przez podmioty ekonomii społecznej na kwotę 37,2 mln zł; zadania zlecono w takich obszarach, jak: kultura i sztuka, wychowanie dzieci młodzieży, sport, turystyka i kultura fizyczna, wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży, edukacja ekologiczna, pomoc społeczna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej oraz ochrona zwierząt;
- w ramach naboru trwającego w 2023 r., dotyczącego realizacji zadań publicznych w trybie inicjatywy lokalnej wybrano do dofinansowania 13 wniosków na realizację inicjatywy lokalnej o wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 897 214,41 zł.; w tym 5 wnioski złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez organizacje pozarządowe wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 166 766,00 zł. Wybrane inicjatywy lokalne zostaną zrealizowane w 2024 r. W 2023 r. (w ramach naboru trwającego w 2022 r.) z wybranych 18 inicjatyw lokalnych zrealizowano 11 o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 752 402,29 zł (wkład finansowy 751 902,29 zł, wkład rzeczowy 500,00 zł), w tym 4 inicjatywy złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez organizacje pozarządowe o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 144 347,99 zł (wkład finansowy 143 847,99 zł. wkład rzeczowy o wartości 500,00 zł.);
- w wyniku uruchamianych procedur związanych z udostępnianiem bezpłatnie organizacjom pozarządowym adresu Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 oraz pomieszczeń Gminy Miasta Częstochowy przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 oraz ul. Śląskiej 3/5 podpisano porozumienia o udostępnienie adresu CCOP z 6 organizacjami oraz o zasobów CCOP z 8 organizacjami pozarządowymi;
- od 1 lutego do 30 kwietnia prowadzono kampanię „Zostaw 1,5% w Częstochowie”, mającą na celu zachęcanie do przekazania 1,5% podatku dochodowego częstochowskim organizacjom pożytku publicznego;
- 15 maja z inicjatywy Częstochowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego współorganizowano

- pierwsze spotkanie z organizacjami pozarządowymi pn. „Kawa z NGO”;
- 2 czerwca współorganizowano wspólnie ze Speedway Fan Club Częstochowa i Regionalną Radą Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Piknik Olimpijski na Starym Rynku – festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka;
 - 18 czerwca w III Alei Najświętszej Maryi Panny zorganizowano Piknik Podmiotów Ekonomii Społecznej;
 - 20 czerwca współorganizowano VI edycję Konferencji ESG - Środowisko, społeczna odpowiedzialność i ład korporacyjny pn. „WYZWANIA REGULACJE TRENDY”;
 - w dniach od 16 do 22 września zorganizowano Europejski Tydzień Mobilności (dawniej: Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu), a jego zwieńczeniem był Dzień bez samochodu (22 września). Celem Europejskiego Tygodnia Mobilności było rozpowszechnianie wiedzy oraz znaczenia zrównoważonego transportu. Tematem przewodnim kampanii było hasło „Oszczędzaj energię”;
 - 28 września współorganizowano ze Stowarzyszeniem YAVA obchody Światowego Dni Ochrony Zdrowia Psychicznego pn. „Yavne włączenie”;
 - 27 listopada podczas Gali Ekonomii Społecznej, która odbyła się w Teatrze im. Adama Mickiewicza, wręczono nagrody za działalność w organizacjach pozarządowych w kategorii osoba fizyczna i osoba prawna;
 - 19 listopada wraz z Fundacją Ufam Tobie oraz Fundacją Chrześcijańską Adullam współorganizowano obchody „Dnia Ubogiego”, w ramach którego wydano najuboższym dwudaniowy ciepły posiłek oraz paczki żywnościowe i z środkami czystości;
 - 18 grudnia odbyło się spotkanie Wigilijne z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej. W programie zaśpiewał działający przy Klubie Spółdzielczym CSM „Nasza Praca” chór „Alla Breve”;
 - Częstochowska Rada Działalności Pożytku Publicznego do końca 2023 r. obradowała 7 razy, stacjonarnie oraz 6 razy online;
 - 18 grudnia podpisano 3 nowe partnerstwa na rzecz społeczności lokalnej w dzielnicach Kiedrzyń, Wyczerpy-Aniołów i Mirów;
 - współorganizowano wraz ze Stowarzyszenia Speedway Fan Club Częstochowa dnia 6 grudnia imprezę mikołajkową w Klubie Stacherczak;
 - świadczono wsparcie techniczne podmiotom ekonomii społecznej z zakresu obsługi narzędzia „Elektroniczny Generator” do kompleksowej obsługi procedur dotacyjnych, tj. otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, zmian w ofertach i sprawozdawczości;
 - na bieżąco prezentowano ofertę organizacji pozarządowych na stronach internetowych www.czestochowa.pl zakładka NGO oraz w mediach społecznościowych: na profilu Facebook – Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym w 2023 r. na największe zadania publiczne w ramach ustawy z dnia

24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

zakres zadania	kwota
Szkolenie sportowe	3 960 000,00 zł
Wypoczynek zimowy i letni	250 000,00 zł
Upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa	48 000,00 zł
Zadania z zakresu kultury i sztuki oraz upowszechniania kultury	184 200,00 zł
Edukacja ekologiczna i ochrona zwierząt	1 509 770,00 zł
Działania na rzecz osób starszych	12 500,00 zł
Częstochowskie Centrum Aktywności Seniora	340 000,00 zł
Dzienne Domy Senior+	576 000,00 zł
Opieka i wychowanie dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych całodobowych	6 537 528,00 zł
Zapewnienie wsparcia samotnym rodzicom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, przebywającym na terenie miasta Częstochowy	440 000,00 zł
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	10 535 908,38 zł
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	858 800,00 zł
Realizacja zadań publicznych z zakresu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla mieszkańców miasta Częstochowy	5 974 146,00 zł
Realizacja zadań publicznych z zakresu prowadzenia ośrodków wsparcia	4 286 452,00 zł
Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny	1 476 899,96 zł
Nieodpłatna pomoc prawna	517 325,08 zł
Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie przy ul. Rejtana 7B	1 045 320,00 zł
Realizacja zadania pn. „Pomoc dzieciom do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, a także osobom <i>niepełnosprawnym</i> ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności zamieszkałym na terenie miasta Częstochowy, w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym poprzez skorzystanie z usługi <i>Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej</i> ”	1 891 645,57 zł
Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023	466 752,00 zł
Działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom (realizowane przez PS na	931 080,00 zł

podstawie ustawy o zdrowiu publicznym)	
Realizacja zadań w ramach programu FEAD	10 000,00 zł
Prowadzenie Centrum Aktywności Obywatelskiej przy ul. Karkowskiej 34	372 000,00 zł

6. KONSULTACJE SPOŁECZNE

W 2023 r. przeprowadzono następujące konsultacje społeczne:

- Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.) w związku z art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1083 z późn. zm.) konsultowano z mieszkańcami projekt dokumentu pn. „Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystywaniem przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej w Częstochowie autobusów zeroemisyjnych oraz innych środków transportu”. Konsultacje odbyły się w terminie od 12 maja do 2 czerwca 2023 r.
- Konsultacje społeczne dotyczące projektu „Planu Zrównoważonej Mobilności dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko” odbyły się w terminie 9-29 października 2023 r.
- Odbyły się dwie konsultacje społeczne dotyczące zmian w statucie Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana zmierzających do wspólnego prowadzenia ww. instytucji kultury przez Miasto Częstochowa oraz Województwo Śląskie. Pierwsze w terminie od 30 października do 5 listopada, drugie od 6 listopada do 12 listopada 2023 r.

7. BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Miejski System Biuletynu Informacji Publicznej prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj.:

- ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 902)
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. z 2007 r., Nr 10, poz. 68);
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 82 ze zmianami)

W celu zapewnienia odpowiedniej organizacji i koordynacji wykonywania zadań związanych z prowadzeniem Miejskiego Systemu BIP Prezydent Miasta Częstochowy Zarządzeniem Nr 727.2016 z dnia 22 stycznia 2016 r. powołał Koordynatora Miejskiego Systemu Biuletynu Informacji Publicznej oraz wprowadził instrukcję organizacji i koordynacji zadań związanych z prowadzeniem Miejskiego

Systemu BIP.

Miejski System Biuletynu Informacji Publicznej składał się z 14 podmiotowych stron Biuletynu Informacji Publicznej:

- jedna dedykowana dla Urzędu Miasta Częstochowy,
- jedna dedykowana dla samorządowych szkół i placówek oświatowo-wychowawczych Miasta Częstochowy (zapewniająca obsługę: 112 funkcjonujących szkół i placówek),
- 12 dla pozostałych miejskich jednostek organizacyjnych tj.: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Miejskiego Domu Kultury, Biblioteki Publicznej im. dra Władysława Biegańskiego, Centrum Integracji Społecznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, Domu Pomocy Społecznej, Miejskiego Szpitala Zespólnego, Stacji Pogotowia Ratunkowego, Częstochowskiego Centrum Świadczeń, Żłobka Miejskiego „Reksio”, Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie).

W związku z wejściem w życie we wrześniu 2023r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw*, został utworzony w katalogu „Architektura, budownictwo i planowanie przestrzenne” nowy dział „Rejestr Urbanistyczny” wraz z 4 poddziałami.

W roku 2023 opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej 3581 artykułów oraz 5647 plików w formie załączników. Najczęściej wyszukiwanymi hasłami w wyszukiwarce systemu BIP były następujące hasła:

- praca – 749 wyszukiwań,
- pełnomocnictwo – 270 wyszukiwań,
- rejestracja pojazdów – 248 wyszukiwań.

Ponadto na bieżąco dostosowywano Biuletyny Informacji Publicznej do wymogów ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. We wszystkich serwisach zaktualizowano deklaracje dostępności. Zespół ds. wdrażania i monitorowania w Urzędzie Miasta Częstochowy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami na bieżąco monitorował realizację wymagań standardu WCAG 2.1 oraz na bieżąco przeprowadzał szkolenia w zakresie tworzenia dostępnych cyfrowo dokumentów.

BIP Urzędu Miasta Częstochowy oraz BIP-y gminnych jednostek organizacyjnych był i jest systematycznie monitorowany pod kątem prawidłowej, czytelnej, jednolitej i wynikającej z zobowiązujących przepisów prawa zawartości. Ponadto serwis był i jest na bieżąco monitorowany pod kątem RODO oraz aktualności publikowanych danych. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości natychmiastowo były podejmowane działania w celu ich wyeliminowania.

8. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MIASTA PRYZNANE PRZEZ INSTYTUCJE ZEWNĘTRZNE:

- Wyróżnienie za program „Teraz Lepsza Praca” w kategorii miast na prawach powiatu w konkursie Związku Miast Polskich „Samorządowy Lider Zarządzania 2022”, luty 2023;

- Aktualizacja oceny Ratingu finansowego: "BBB" z perspektywą stabilną dla międzynarodowego długoterminowego ratingu Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej; "AA-(pol)" z perspektywą stabilną dla krajowego ratingu długoterminowego, marzec 2023;
- Nagroda „Skrzydła IT w Administracji 2023” w kategorii: Oprogramowanie do obsługi urzędu za projekt „Trasówki”, kwiecień 2023;

- 155 tys. zł m.in. na zakup drona antysmogowego w konkursie w ramach Marszałkowskiego Programu Poprawy Jakości Powietrza "Inicjatywa Antysmogowa" w 2023 r., maj 2023;

- Pierwsze miejsce w kategorii „regulacje i polityki” w Rankingu Miast Zrównoważonej Mobilności 2023, przygotowanym przez Politykę Insight oraz Fundację Promocji Pojazdów Elektrycznych za tworzenie miasta bardziej przyjaznego dla elektromobilności i zrównoważonego transportu, czerwiec 2023;

- Certyfikat potwierdzający wdrożenie Standardów obsługi inwestorów w samorządzie nadany przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, wrzesień 2023;
- Aktualizacja oceny Ratingu finansowego: "BBB" z perspektywą stabilną dla międzynarodowego długoterminowego ratingu Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej; "AA-"(pol) z perspektywą stabilną dla krajowego ratingu długoterminowego, wrzesień 2023;
- Nagroda "Grunt na Medal" dla najlepszego terenu inwestycyjnego. Konkurs organizowany przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu SA, październik 2023

- Tytuł „Przyjazny Samorząd” przyznany przez Związek Przedsiębiorców i Pracodawców za tworzenie sprzyjającego środowiska biznesowego i podejmowanie inicjatyw na rzecz lokalnych przedsiębiorców, październik 2023;

Medale przyznane Prezydentowi Miasta Częstochowy w 2023 r.:

- Medal 30-lecia Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach "Perła w Koronie RP";

- Medal 40-lecia Polskiego Towarzystwa Diabetyków Oddziału Miejskiego w Częstochowie;

- Medal 70-lecia Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS;

9. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA DO ROKU 2030

Możliwość wprowadzenia w życie zamierzeń określonych w Strategii Rozwoju Miasta w roku 2023 ograniczona była czynnikami zewnętrznymi, a w szczególności zmniejszeniem – w wyniku decyzji rządowych – dochodów budżetowych przy jednoczesnym obciążeniu nowymi zadaniami

Możliwość wprowadzenia w życie zamierzeń określonych w Strategii Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+ zależna była zatem w dużym stopniu od polityki rządu.

KIERUNKI DZIAŁAŃ 2023:

A.5.1 Zwiększenie ilości i powierzchni urządzonych terenów zielonych, w tym zapewnienie dostępności do nich mieszkańców gęsto zaludnionych dzielnic (Wrzosowiak, Raków, Ostatni Grosz, Tysiąclecie, Stare Miasto).

1. Drzewa, parklet i zieleń przy SP 31 ul. PCK - BO

Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę.

Koszt: 90.000,00 zł

2. Zielona strefa relaksu przy SP 36 ul. Kasztanowa

Opracowana jest dokumentacja projektowa oraz uzyskano pozwolenie na budowę.

Podpisano umowę na realizację zadania.

Koszt: 64.228,76 zł

10. Doposażenie placu zabaw i mini siłownia plenerowa przy ulicy Piotra Bardowskiego - BO

Zakres robót obejmował dostawę i montaż elementów urządzeń zabawowych i małej architektury (domek ze zjeżdżalnią, sprężynowiec słoń, sprężynowiec kogut, tablica informacyjna, dwa urządzenia rekreacji ruchowej).

Koszt: 66.925,00 zł

A.5.6 Wsparcie na wymianę domowych palenisk i systemów grzewczych opartych na spalaniu węgla na instalacje niskoemisyjne w dzielnicach o przewadze budownictwa jednorodzinne.

W celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń w 2023 roku z budżetu miasta Częstochowy udzielono dotacji na zadanie polegające na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne.

Przyjęto 61 wniosków. 27 osób, które spełniły kryteria regulaminu, zakwalifikowano do przyznania dotacji. Wszystkie osoby zakwalifikowane podpisały umowy dotacji. Prawidłowo rozliczono 22 dotacje i przekazano do wypłaty. 3 osoby zrezygnowały z rozliczenia przyznanej dotacji. Ze względu na wady w złożonych wnioskach 2 osobom nie rozliczono dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 113.547,86 zł.

A.5.7 Upowszechnienie systemów segregacji i recyklingu odpadów „u źródła”.

Prowadzenie bieżących działań edukacyjnych wśród mieszkańców Częstochowy mających na celu zwiększenia świadomości ekologicznej oraz nawyków prawidłowej segregacji odpadów. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi w tym celu są: strona internetowa Centrum Usług Komunalnych, profil CUK na Facebooku oraz aplikacja EcoHarmonogram. Kontynuacja kampanii "gdzie ten odpad" oraz „gdzie wyrzucić” na profilu Centrum Usług Komunalnych na Facebooku jako narzędzie informacyjne mające na celu wskazanie jak należy prawidłowo segregować odpady i jak w prawidłowy sposób je oddawać. Organizacja warsztatów ekologicznych i przedstawień teatralnych promujących selektywną zbiórkę odpadów, a także organizacja pikników rodzinnych połączonych ze

wspólnym sprzątaniem terenów miejskich, gdzie przyjemne łączymy z pożytecznym. Cykl artykułów w lokalnej prasie o tematyce związanej z segregacją odpadów komunalnych oraz informacjami związanymi z działalnością Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie. Przygotowanie materiałów edukacyjnych w postaci plakatów edukacyjnych z podziałem na 5 frakcji odpadów, słownika poprawnej segregacji. Propagowanie kampanii zero waste oraz zachęcanie do korzystania z produktów wielokrotnego użytku np. torby czy butelki. Kontynuacja nowoczesnych rozwiązań ułatwiających mieszkańcom prawidłową segregację odpadów. Udział w projekcie „Elektryczne śmieci” w ramach współpracy z firmą MB Recycling i rozstawionych na terenie naszego miasta 32 czerwonych pojemników służących do zbiórki drobnych elektroodpadów. Kontynuacja kampanii edukacyjnej mającej na celu zwiększenie ekologicznej świadomości społecznej konsumentów i nabywców sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz opakowań w zakresie postępowania z odpadami powstałymi tych produktów w ramach współpracy z ASEKOL PL Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacji Odzysku Opakowań S.A. oraz Stala Group Sp. z o. o Kampania edukacyjna „Kompostujesz, zyskujesz”, której celem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie poprawnej segregacji bioodpadów jako naturalnej metody unieszkodliwiania i ich zagospodarowania. Dla mieszkańców przeznaczone są bezpłatne kompostowniki, które dają możliwość wyprodukowania wartościowego kompostu, a jednocześnie świetnie wpisują się w idee zagospodarowania odpadów w obiegu zamkniętym. „Łap deszczówkę, pij kranówkę”- to kolejna akcja skierowana do mieszkańców, mająca na celu promowanie proekologicznych postaw. W ramach programu mieszkańcy otrzymali zbiorniki na wodę deszczową, którą następnie można było wykorzystać do podlewania ogrodu czy trawnika. Realizacja programu przyczyniła się do lepszego zagospodarowania wody opadowej, łagodzenia skutków suszy oraz oszczędności zasobów wodnych. W zestawie z kompostownikiem rozdawane były butelki/ termosy wielokrotnego użytku. Zachęcanie do korzystania z takich rozwiązań, eliminując w ten sposób ilość kupowanych butelek z tworzyw sztucznych.

Koszt: 445.340,70 zł

A.5.8 Wspieranie dotacjami robót związanych z usuwaniem i utylizowaniem materiałów zawierających azbest.

Przyjęto 10 wniosków. Do przyznania dotacji zakwalifikowano 7 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 7 umów. Prawidłowo rozliczono 5 dotacji. 2 osoby zrezygnowały z rozliczenia przyznanej dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom to 11.260,90 zł. W ramach dotacji na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie miasta Częstochowy w 2023 roku właściciele nieruchomości zlikwidowali 6,5 tony tych wyrobów.

A. 5.9. Upowszechnianie form energetyki rozproszonej opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

W celu upowszechniania wykorzystania instalacji OZE z budżetu miasta Częstochowy w 2023 roku udzielano dofinansowania na montaż instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Złożono 21 wniosków. Zakwalifikowano do przyznania dotacji 9 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 9 umów dotacji. Prawidłowo rozliczono 8 dotacji. 1 osobie nie rozliczono dotacji, ponieważ złożone dokumenty były niezgodne z regulaminem. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 48.000,00 zł.

Aktualny stan w zakresie realizacji zadań wytyczonych w Strategii Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+ przedstawiają poniższe Załączniki:

- ZAŁĄCZNIK 1 - przedstawia zadania wprowadzone do budżetu i WPF wg obszarów i celów wskazanych w Strategii.
- ZAŁĄCZNIK 2 - obrazuje wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+.

ZAŁĄCZNIK NR 1	
Obszar A. PRZESTRZEŃ	
Cel strategiczny: A.1 Wprowadzanie ładu przestrzennego, tworzącego warunki zdrowego i bezpiecznego życia, poprawiającego funkcjonalność i estetykę	
A.1.1 Określenie i wdrażanie nowego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.1.2 Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów miasta przewidywanych w Studium jako obszary mieszkalne oraz przeznaczone pod produkcję i usługi.	Zadanie w WPF: Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - podziały, wyceny i wykupy nieruchomości przeznaczonych w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego na cele publiczne; realizacja 2013-2026, koszt łączny 13 187 782 zł, limit w 2023 r. – 500 000 zł.
A.1.3 Stopniowe separowanie obszarów mieszkalnych od stref rozwoju produkcji i usług.	Zadania w WPF: Nabycie nieruchomości w trybie zamian - utworzenie kompleksów pod budownictwo mieszkaniowe oraz przejęcie na rzecz gminy terenów przeznaczonych w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne: realizacja 2018-2026 łączny koszt: 3 335 271 zł, limit w 2023 r. – 50 000 zł, Nabycie nieruchomości pod infrastrukturę gminną – pozyskanie nieruchomości do realizacji inwestycji oraz tych, na których inwestycje są zrealizowane a nie stanowią własności Gminy: realizacja 2013-2026, koszt łączny 9 201 528 zł, limit w 2023 r. – 500 000 zł.
A.1.4 Identyfikacja i wprowadzenie form ochrony miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej.	Uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Błeszno w rejonie ulicy Kusocińskiego w celu ochrony walorów przyrodniczych oraz wyznaczenia korytarza ekologicznego łączącego tereny ekologicznie czynne tj. „Łąki Błeszeńskie” oraz „Młakę w Błesznie” - Uchwała nr 1098.LXXXII.2023 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 października 2023 r.

<p>A.1.5 Wyznaczenie i ochrona krajobrazu promującego dziedzictwo materialne Częstochowy.</p>	<p>Nie zrealizowano w 2023 r.</p>
<p>A.1.6 Zwiększanie ilości zagospodarowanych terenów zielonych i miejsc rekreacji dostępnych we wszystkich dzielnicach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Słoneczny plac zabaw na Parkitce - BO Wykonano pierwszy etap budowy placu zabaw przy ul. Neptunowej na Parkitce. W ramach zadania wykonano: nawierzchnię bezpieczną z mat przerostowych, zamontowano urządzenie zabawowe wielofunkcyjne, ustawiono ławki i kosze. Koszt: 144.033,00 zł - Zielone patio przy SP 38 ul. gen. Władysława Sikorskiego - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Koszt: 70.000,00 zł - Zielone patio i nasadzenia przy ZSP 5 ul. Św. Barbary - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Koszt: 70.000,00 zł - Zielona strefy relaksu przy SP 21 i KS Stradom - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Podpisano umowę na realizację zadania. Koszt: 81.057,17 zł - Zielone strefy relaksu przy SP 48 ul. Leona Schillera - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Podpisano umowę na realizację zadania. Koszt: 203.078,22 zł - Drzewa, parklet i zieleń przy SP 39 ul. Mikołaja Kopernika - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Podpisano umowę na realizację zadania. Koszt: 98.316,24 zł - Zielone patio przy Miejskim Szpitalu Zespolonym ul. Mirowska - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Koszt: 95.000,00 zł - Krzewy i zieleń przy SP 14 ul. Jerzego Waszyngtona - BO W ramach zadania zagospodarowano zieleńce w otoczeniu boiska na terenie szkoły poprzez nasadzenia krzewów i bylin. W sumie posadzono 704 sztuki roślin.

	<p>Koszt: 16.400,00 zł</p> <p>- Połączenie pieszo-rowerowe nad Wartą z ulicą Mączną - BO</p> <p>Opracowano dokumentację projektową.</p> <p>Koszt: 46.740,00 zł</p> <p>- Opracowanie koncepcji rewitalizacji Placu Władysława Biegańskiego oraz zmiany zagospodarowania Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie.</p> <p>Zadanie polegało na opracowaniu nowej architektonicznej aranżacji Placu Władysława Biegańskiego oraz uporządkowaniu elementów małej architektury (stojaków rowerowych, koszy, donic z roślinnością) ulokowanych w ciągu Alei Najświętszej Maryi Panny. Nowa koncepcja zagospodarowania Placu Biegańskiego zakłada jego odbetonowanie poprzez wprowadzenie większej ilości zieleni niskiej i wysokiej, w tym konstrukcji na rośliny pnące oraz fontanny multimedialnej. W ramach planowanego zagospodarowania planuje się również wymianę istniejących elementów małej architektury, wymianę oświetlenia, lokalizację całorocznej kawiarenki na płycie placu, budowę "Odwachu bis".</p> <p>Koszt: 36.900,00 zł</p> <p>- Rozbudowa placów zabaw i rekreacji na Błesznie: Stare Błeszno przy ul. Załogi i na Wypalankach - BO</p> <p>Przy ul. Załogi zakres robót obejmował:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) dostawę i montaż elementów małej architektury (piłkochwył, ekran dźwiękochłonny, stół do gry w szachy, altana, tablica informacyjna), b) montaż ogrodzenia (siatka panelowa), c) utwardzenie powierzchni terenu (parking). <p>Koszt: 191.965,00 zł</p> <p>Przy ul. Wypalanki zakres robót obejmował:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) dostawę i montaż elementów małej architektury (10 lamp solarnych, 25 szt. słupków ograniczających), b) utwardzenie powierzchni terenu (parking). <p>Koszt: 81.711,00 zł</p> <p>- Rewitalizacja parku na Parkitce 2.0 - doposażenie parku w leżaki, piłkarzyki, szachy, fontanna, nowe drzewa oraz odmalowanie domku - BO</p>
--	--

	<p>Zakres robót obejmował wykonanie renowacji fontanny oraz dostawę i montaż elementów małej architektury (5 leżaków pojedynczych, 2 leżaki dwuosobowe, stół do szachów, stół do gry w piłkarzyki, tablica informacyjna).</p> <p>Koszt: 137.917,00 zł</p>
<p>Cel strategiczny A.2 Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego.</p>	
<p>A.2.1 Dokończenie rozbudowy i modernizacji podstawowego układu drogowego miasta, w tym połączenie centrum z węzłami autostradowymi i wylotami z miasta dróg krajowych.</p>	<p>W trakcie opracowania dokumentacja projektowa Rozbudowa ul. Wręczyckiej w Częstochowie oraz dokumentacja Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w Częstochowie obejmująca al. Armii Krajowej, ul. Stefana Kisielewskiego oraz odcinek ul. Ludowej do ul. Narcyzowej. Szacunkowy termin zakończenia obu dokumentacji to koniec 2024 roku. Dodatkowo opracowywana jest dokumentacja na rozbudowę ul. Leśnej w Częstochowie oraz dokumentacja budowy ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Szajnowicza – Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie.</p> <p>Wyłoniono wykonawcę na realizację inwestycji w formule zaprojektuj i zbuduj pn. „Budowa węzła drogowego Alei Wojska Polskiego DK-1 wraz z nowym przebiegiem DK-46 w Częstochowie”. W trakcie podpisania umowy na realizację.</p> <p>- Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego. (zaprojektuj i zbuduj)</p> <p>Koszt inwestycji – 145.942.875 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020</p> <p>Kwota wydatkowana w 2023 roku: 83.675.956 PLN</p> <p>Zakres inwestycji w ciągu ul. Głównej i Przejazdowej: przebudowa jezdni, przebudowa ciągów pieszych, budowa ścieżek rowerowych, przebudowa istniejących skrzyżowań, przebudowa zatok autobusowych, budowa stanowiska do ważenia i kontroli pojazdów, budowa odwodnienia, przebudowa oświetlenia, przebudowa i budowa kolidujących urządzeń i sieci istniejącej infrastruktury pod i naziemnej: sieci teletechnicznych i energetycznych, sieci wodociągowych, kanalizacji deszczowej i sanitarnej, sieci gazowych, urządzeń melioracyjnych i hydrologicznych, infrastruktury kolejowej, wycinka drzew i krzewów. Budowa nowych obiektów mostowych na rzece Gorzelance Stradomce. Budowa połączenia ul. Mała Warszawka z ul. Torową wraz z budową obiektu mostowego na rzece Gorzelance. Zakres w ciągu obejścia kościoła Św. Barbary do ul. Pułaskiego: budowa drogi</p>

dwujezdniowej, budowa ciągów pieszych i ścieżek rowerowych, budowa odwodnienia, budowa oświetlenia drogi, budowa kanału technologicznego, budowa zjazdów, przebudowa kolidujących urządzeń i sieci istniejącej infrastruktury pod i naziemnej: sieci teletechnicznych i energetycznych, sieci wodociągowych, kanalizacji deszczowej i sanitarnej, sieci gazowych, urządzeń melioracyjnych i hydrologicznych, przebudowa infrastruktury kolejowej rozbiórka obiektów kubaturowych, wycinka drzew i krzewów. Budowa obiektu mostowego S1 nad ciekiem wodnym w obrębie ul. Zaciszańskiej.

- **Przebudowa alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie:** Koszt inwestycji – 386.890.786 PLN

Kwota wykonana w 2023 roku 262.067.228 PLN

Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Zakres inwestycji: Rozbudowa układu drogowego- budowa drogi wraz ze skrzyżowaniami, zjazdami, chodnikami, ścieżkami rowerowymi, montaż ekranów akustycznych, budowa kanalizacji deszczowej, przebudowa kolidującej kanalizacji sanitarnej kolidujących wodociągów ciepłociągów gazociągów przebudowa kolidujących sieci teletechnicznych budowa kanału technologicznego przebudowa kolidujących sieci elektroenergetycznych budowa oświetlenia drogowego montaż inteligentnych systemów transportowych budowa przejścia podziemnego PP1 – ul. Wesola budowa wiaduktu drogowego WD1 – ul. Legionów, budowa przejścia podziemnego PP2 – ul. Papierowa remont wiaduktu WD2 – nad bocznica kolejową, budowa kładki dla pieszych K1 – nad rzeką Wartą, budowa mostu M1 – nad rzeką Wartą, remont wiaduktu WD3a – nad torami kolejowymi, budowa wiaduktu WD3b – nad ul. Bór budowa kładki dla pieszych K3 – przy ul. Stromej, budowa kładki dla pieszych K4 – przy ul. Prostej, budowa kładki dla pieszych K4a – przy ul. Powstańców Śląskich, budowa wiaduktu drogowego WD4 – Aleja Pokoju, budowa przejścia podziemnego PP3 – ul. Brzozowa ,budowa kładki dla pieszych K5 – przy ul. Okrzei budowa kładki dla pieszych K6 – przy ul. Mireckiego remont wiaduktu WD5 – nad ul. Rakowską.

- **Budowa połączenia drogowego ul. Korfantego z ul. Bugajską**

Zakres zadania: budowa drogi łączącej ul. Korfantego z ul. Bugajską od Skweru Lotników do ul. Bugajskiej. budowa 2 łącznic, przebudowa drogi krajowej DK 46 na długości km ,budowa wiaduktu kolejowego relacji Częstochowa – Kielce, budowa wiaduktu drogowego

	<p>w ciągu projektowanej łącznicy nr 2 nad ścieżką pieszo – rowerową o konstrukcji jednoprzęsłowej żelbetowej ramy otwartej. Długość obiektu 14.20m. Szerokość konstrukcji wiaduktu 24.02m, Budowa przepustu budowa pólsmocznego systemu przejazdowego na nowobudowanym skrzyżowaniu drogi z boczną, wykonanie odwodnienia korpusu drogowego, przebudowa istniejących zbiorników bezodpływowych wraz z przewodami odprowadzającymi ścieki sanitarne. Koszt inwestycji: 58.992.683 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.</p> <p>Kwota wydatkowana w 2023 roku: 41.715.382 PL</p> <p>- Budowa połączenia komunikacyjnego ul. 1 Maja – Krakowska</p> <p>Zakres zadania: Budowa drogi o przekroju ulicznym 1x2. budowa infrastruktury pieszo – rowerowej</p> <p>w postaci: drogi rowerowej wraz z ciągiem pieszym, ciągu pieszo- rowerowego, ciągów pieszych przebudowa Ronda Mickiewicza, która zakłada w miejsce istniejącego ronda dwupasowego,</p> <p>pięciowłotowego, wykonanie ronda dwupasowego, półturbinowego z pięcioma wlotami, budowa wiaduktu</p> <p>rozbórka istniejącej kładki dla pieszych, budowa łącznika drogowego pomiędzy ul. Ogrodową i nowobudowanym połączeniem komunikacyjnym przebudowa odcinka ul. Stawowej odchodzącego od ul. Małej budowa przejścia pieszo-rowerowego wraz z azyłem w jezdni oraz zatok autobusowych wraz z przystankami komunikacji zbiorowej. przebudowa skrzyżowania ul. Krakowskiej i ul. Księdza Wróblewskiego - istniejącego skrzyżowania trójwłotowego w miejsce którego wykonuje się skrzyżowanie typu rondo półturbinowe z czterema wlotami w celu włączenia nowobudowanego połączenia oraz uwzględniającego włączenie wewnętrznego układu komunikacyjnego dawnego kompleksu „ELANEX”, budowa oraz przebudowa dojazdów i dojazdów do przyległych posesji w celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej, budowa miejsc postojowych przy posesjach gdzie prowadzona jest działalność usługowa, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej, sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej przebudowa sieci elektroenergetycznej Przebudowa sieci teletechnicznej, budowa telekomunikacyjnego kanału technologicznego) - budowa obiektu drogowego przechodzącego nad koleją - projekt wiaduktu drogowego zlokalizowanego w ciągu nowoprojektowanej ul. 1 Maja budowa ekranów akustycznych i</p>
--	---

	<p>murów oporowych. Koszt inwestycji: 94.721.235 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład. Kwota wydatkowana w 2023 roku: 197.784 PLN</p>
<p>A.2.2 Modernizacja i remont dróg i ulic lokalnych, w sposób poprawiający bezpieczeństwo ruchu.</p>	<p>- Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11- Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie. -Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koszt inwestycji: 21.427.401 PLN -Kwota wykonana w 2023 roku: 8.444.391 PLN</p> <p>- Rozbudowa ul. Józefa Mehoffera na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Daniela Chodowieckiego Zakres zadania: wykonanie konstrukcji nawierzchni jezdni, wykonanie chodnika z kostki brukowej, wykonanie zjazdów indywidualnych z kostki brukowej betonowej z dostosowaniem do istniejących bram budowa sieci kanalizacji deszczowej z włączeniem do istniejącej kanalizacji przebudowa zjazdów indywidualnych na działki sąsiadujące z drogą; przebudowa urządzeń telekomunikacyjnych w tym budowa studni, rurociągów kablowych, kabli kanałowych z żyłami miedzianymi oraz zabezpieczenie kabli telekomunikacyjnych pod drogą i wjazdami; budowa kanału technologicznego; Koszt inwestycji: 1.622.645 PLN.</p> <p>Przebudowa ulicy Chochołowskiej na odcinku od ulicy Muszyńskiej do ulicy Ostrowskiej – BO. Koszt inwestycji: 324 986,23PLN.</p> <p>- Przebudowa ul. Oficerskiej na odcinku od ul. Jana Skrzetuskiego do ul. łączności w Częstochowie. Koszt inwestycji: 2 021 584,51 PLN</p> <p>- Przebudowa odcinka jezdni ulicy Sokolej od posesji nr 14 do posesji nr 38 w Częstochowie Koszt inwestycji: 379 231,96 PLN.</p> <p>- Przebudowa ulicy Kardynała Stefana Wyszyńskiego na odcinku od ul. Św. Jadwigi do ul. Podhalańskiej w Częstochowie. Koszt inwestycji: 1 179 57,38 PLN</p> <p>- Przebudowa ul. Gminnej w Częstochowie. Koszt inwestycji: 380 076,62 PLN</p> <p>-Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Zamiejskiej. Koszt inwestycji: 420 860,64 PLN</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Jemiołowej. Koszt inwestycji: 566 262,98 PLN - Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni na przedłużeniu ul. Adama Bienia (od ul. Bohaterów Katynia do ul. Rakowskiej). Koszt inwestycji: 453 153,00 PLN - Podniesienie parametrów technicznych poprzez wzmocnienie konstrukcji nawierzchni ul. Nagietkowej. Koszt inwestycji: 440 907,73 PLN - Przebudowa ulicy Sosnowej w Częstochowie. Koszt inwestycji: 768 284,83 PLN Zadanie wpisane do WPF: - Utrzymanie bieżące dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w latach 2021-2023. Koszt za 2023r: 4 559 824,77 PLN - Utrzymanie bieżące dróg gminnych w latach 2021-2023. Koszt za 2023r: 4 454 845,99 PLN Zadanie zrealizowane i realizowane na bieżąco.
A.2.3 Wprowadzanie stref „uspokojonego” i niskoemisyjnego ruchu w centrum miasta i w osiedlach mieszkaniowych.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.2.4 Wdrażanie inteligentnego systemu sterowaniu ruchem.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.2.5 Rozbudowa systemu ścieżek i dróg rowerowych.	<p>W ramach zleczanych dokumentacji projektowych rozbudowuje się system ścieżek i dróg rowerowych.</p> <p>Zadania realizowane w wydatkach inwestycyjnych związanych z budową dróg min. w ramach zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego: w roku 2023: 7682m - Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11- Listopada oraz budowa - łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie: w roku 2023 : 1840m

<p>A.2.6 Rozwój i integracja pasażerskiego transportu zbiorowego obsługującego mieszkańców miasta i związanego z nim, otaczającego obszaru funkcjonalnego.</p>	<p>Zadanie zrealizowane i realizowane na bieżąco.</p>
<p>Cel strategiczny A.3 Rewitalizacja zaniedbanych obszarów mieszkalnych i terenów przemysłowych.</p>	
<p>A.3.1 Wdrożenie stałego monitoringu pozwalającego wyznaczyć obszary miasta wykazujące cechy degradacji społecznej, gospodarczej, technicznej lub przestrzennej.</p>	<p>W bieżących wydatkach budżetu, jednostek podległych i innych organizacji w ramach określonych Miejskim Programem Rewitalizacji.</p>
<p>A.3.2 Aktualizacja i wdrożenie Miejskiego Programu Rewitalizacji.</p>	<p>Zadanie zrealizowane.</p>
<p>A.3.3 Zdiagnozowanie, wyznaczenie pod ponowne wykorzystanie zdegradowanych terenów przemysłowych i ich modernizacja infrastrukturalna.</p>	<p>Zadanie realizowane w ramach wydatków bieżących.</p>
<p>Cel strategiczny A.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego i dobrej jakości usług bytowych.</p>	
<p>A.4.1 Modernizacja i renowacja mieszkalnych budynków z zasobów zarządzanych przez jednostki miejskie, z uwzględnieniem poprawy efektywności energetycznej i zachowania ich walorów estetyczno-funkcjonalnych.</p>	<p>Zadania wpisane do WPF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja budynków z mieszkaniowego zasobu gminy - Poprawa warunków i stanu użytkowego budynków należących do mieszkaniowego zasobu gminy: realizacja 2017-2023, łączny koszt 4 093 025 zł, limit w 2023 r. - 631 564 zł. Kwota wykonana – 583 911,87 zł, w tym: modernizacja kotłowni wraz z podłączeniem do sieci gazowej w budynku przy ul. Biurowej 1; indywidualne instalacje c.o. w oparciu o kotły gazowe dwufunkcyjne w budynku przy ul. Pawiej 24/26; wewnętrzna instalacja gazu oraz wewnętrznych instalacji c.o. w oparciu o kotły gazowe dwufunkcyjne we wszystkich lokalach budynku przy ul. Warszawskiej 36; termomodernizacja budynku użytkowego przy ul. Dekabrystów 60; dokumentacja projektowo – kosztorysowa dla budynków przy ul. Diametowej 10, ul. Tomasz Wilsona 32, ul. Krakowskiej 30 dot. docieplenia budynku wraz ze zmianą źródeł ciepła na niskoemisyjne.

<p>A.4.2 Adaptacja i przeznaczenie na wynajem lokali mieszkalnych przystosowanych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, z zapewnieniem najemcom dostępu do usług opiekuńczych.</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w 2023 roku.</p>
<p>A.4.3 Przygotowanie planistyczne i uzbrojenie infrastrukturalne terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego.</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w 2023 roku.</p>
<p>A.4.4 Realizacja, w tym z wykorzystaniem form partnerstwa publiczno-prywatnego i publiczno-społecznego, budynków z mieszkaniami na wynajem.</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w 2023 roku.</p>
<p>A.4.5 Adaptacja zwalnianych lokali mieszkalnych w obiektach o gorszym standardzie na potrzeby lokali socjalnych.</p>	<p>Zmiana do ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 725) zwolniła gminę z obowiązku wyodrębniania zasobu lokali socjalnych.</p>
<p>A.4.6 Zapewnienie wszystkim terenom przeznaczonym pod budownictwo mieszkaniowe, wskazanym w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, dostępu do sieci zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, zaopatrzenia w gaz i energię elektryczną oraz sieci teleinformatycznych.</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w 2023 roku.</p>
<p>Cel strategiczny A.5 Ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska przez ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu.</p>	
<p>A.5.1 Zwiększenie ilości i powierzchni urządzonych terenów zielonych, w tym zapewnienie dostępności do nich mieszkańców gęsto zaludnionych dzielnic (Wrzosowiak, Raków, Ostatni Grosz, Tysiąclecie, Stare Miasto).</p>	<p>- Drzewa, parklet i zieleń przy SP 31 ul. PCK - BO Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Koszt: 90.000,00 zł</p> <p>- Zielona strefa relaksu przy SP 36 ul. Kasztanowa Opracowana jest dokumentacja projektowa oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Podpisano umowę na realizację zadania. Koszt: 64.228,76 zł</p> <p>- Doposażenie placu zabaw i mini siłownia plenerowa przy ulicy Piotra Bardowskiego - BO</p>

	<p>Zakres robót obejmował dostawę i montaż elementów urządzeń zabawowych i małej architektury (domek ze zjeżdżalnią, sprężynowiec słoń, sprężynowiec kogut, tablica informacyjna, dwa urządzenia rekreacji ruchowej).</p> <p>Koszt: 66.925,00 zł</p>
A.5.2 Upowszechnianie różnorodnych form mikroretencji wód opadowych, w tym „zielonych dachów”, „rozszczelnionych” otoczeń domów, mikroziorników na wody deszczowe.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.5.3 Upowszechnianie „zielonych barier” i innych form skutecznie chroniących budynki mieszkalne od emisji hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.5.4 Wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych w zakresie rozwoju komunikacji publicznej.	Nie zrealizowano w 2023 r.
A.5.5 Eliminacja, z centrum miasta i z dzielnic o wysokiej gęstości zamieszkania, opartych na spalaniu węgla domowych palenisk i systemów grzewczych, poprzez zastąpienie ich systemami centralnego ogrzewania.	<p>W celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń w 2023 roku z budżetu miasta Częstochowy udzielono dotacji na zadanie polegające na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne.</p> <p>Przyjęto 61 wniosków. 27 osób, które spełniły kryteria regulaminu, zakwalifikowano do przyznania dotacji. Wszystkie osoby zakwalifikowane podpisały umowy dotacji. Prawidłowo rozliczono 22 dotacje i przekazano do wypłaty. 3 osoby zrezygnowały z rozliczenia przyznanej dotacji. Ze względu na wady w złożonych wnioskach 2 osobom nie rozliczono dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 113.547,86 zł.</p>
A.5.6 Wsparcie na wymianę domowych palenisk i systemów grzewczych opartych na spalaniu węgla na instalacje niskoemisyjne w dzielnicach o przewadze budownictwa jednorodzinne.	<p>W celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń w 2023 roku z budżetu miasta Częstochowy udzielono dotacji na zadanie polegające na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne.</p> <p>Przyjęto 61 wniosków. 27 osób, które spełniły kryteria regulaminu, zakwalifikowano do przyznania dotacji. Wszystkie osoby zakwalifikowane podpisały umowy dotacji. Prawidłowo rozliczono 22 dotacje i przekazano do wypłaty. 3 osoby zrezygnowały z rozliczenia przyznanej dotacji. Ze względu na wady w złożonych wnioskach 2 osobom nie rozliczono dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 113.547,86 zł.</p>

<p>A.5.7 Upowszechnienie systemów segregacji i recyklingu odpadów „u źródła”.</p>	<p>Prowadzenie bieżących działań edukacyjnych wśród mieszkańców Częstochowy mających na celu zwiększenia świadomości ekologicznej oraz nawyków prawidłowej segregacji odpadów. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi w tym celu są: strona internetowa Centrum Usług Komunalnych, profil CUK na Facebooku oraz aplikacja EcoHarmonogram. Kontynuacja kampanii "gdzie ten odpad" oraz „gdzie wyrzucić” na profilu Centrum Usług Komunalnych na Facebooku jako narzędzie informacyjne mające na celu wskazanie jak należy prawidłowo segregować odpady i jak w prawidłowy sposób je oddawać. Organizacja warsztatów ekologicznych i przedstawień teatralnych promujących selektywną zbiórkę odpadów, a także organizacja pikników rodzinnych połączonych ze wspólnym sprzątnięciem terenów miejskich, gdzie przyjemne łączymy z pożytecznym. Cykl artykułów w lokalnej prasie o tematyce związanej z segregacją odpadów komunalnych oraz informacjami związanymi z działalnością Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie. Przygotowanie materiałów edukacyjnych w postaci plakatów edukacyjnych z podziałem na 5 frakcji odpadów, słownika poprawnej segregacji. Propagowanie kampanii zerowaste oraz zachęcanie do korzystania z produktów wielokrotnego użytku np. torby czy butelki. Kontynuacja nowoczesnych rozwiązań ułatwiających mieszkańcom prawidłową segregację odpadów. Udział w projekcie „Elektryczne śmieci” w ramach współpracy z firmą MB Recycling i rozstawionych na terenie naszego miasta 32 czerwonych pojemników służących do zbiórki drobnych elektroodpadów. Kontynuacja kampanii edukacyjnej mającej na celu zwiększenie ekologicznej świadomości społecznej konsumentów i nabywców sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz opakowań w zakresie postępowania z odpadami powstałymi tych produktów w ramach współpracy z ASEKOL PL Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacji Odzysku Opakowań S.A. oraz Stala Group Sp. z o. o Kampania edukacyjna „Kompostujesz, zyskujesz”, której celem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie poprawnej segregacji bioodpadów jako naturalnej metody unieszkodliwiania i ich zagospodarowania. Dla mieszkańców przeznaczone są bezpłatne kompostowniki, które dają możliwość wyprodukowania wartościowego kompostu, a jednocześnie świetnie wpisują się w idee zagospodarowania odpadów w obiegu zamkniętym. „Łap deszczówkę, pij kranówkę”- to kolejna akcja skierowana do mieszkańców, mająca na celu promowanie proekologicznych postaw. W ramach programu mieszkańcy otrzymali zbiorniki na wodę deszczową, którą następnie można było wykorzystać do podlewania ogrodu czy trawnika.</p>
--	---

	<p>Realizacja programu przyczyniła się do lepszego zagospodarowania wody opadowej, łagodzenia skutków suszy oraz oszczędności zasobów wodnych. W zestawie z kompostownikiem rozdawane były butelki/ termosy wielokrotnego użytku. Zachęcanie do korzystania z takich rozwiązań, eliminując w ten sposób ilość kupowanych butelek z tworzyw sztucznych.</p> <p>Koszt: 445.340,70 zł</p>
<p>A.5.8 Wspieranie dotacjami robót związanych z usuwaniem i utylizowaniem materiałów zawierającym azbest.</p>	<p>Przyjęto 10 wniosków. Do przyznania dotacji zakwalifikowano 7 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 7 umów. Prawidłowo rozliczono 5 dotacji. 2 osoby zrezygnowały z rozliczenia przyznanej dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom to 11.260,90 zł.</p> <p>W ramach dotacji na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie miasta Częstochowy w 2023 roku właściciele nieruchomości zlikwidowali 6,5 tony tych wyrobów.</p>
<p>A.5.9 Upowszechnianie form energetyki rozproszonej opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>W celu upowszechniania wykorzystania instalacji OZE z budżetu miasta Częstochowy w 2023 roku udzielano dofinansowania na montaż instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Złożono 21 wniosków. Zakwalifikowano do przyznania dotacji 9 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 9 umów dotacji. Prawidłowo rozliczono 8 dotacji. 1 osobie nie rozliczono dotacji, ponieważ złożone dokumenty były niezgodne z regulaminem. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 48.000,00 zł.</p>
<p>Cel strategiczny A.6 Poprawa efektywności energetycznej miasta.</p>	
<p>A.6.1 Wdrożenie programu efektywności energetycznej, kierowanego do wszystkich właścicieli i zarządców obiektów mieszkalnych, usługowych i przemysłowych na obszarze miasta, w zakresie poprawy skuteczności zarządzania i upowszechnienia dobrych wzorców efektywności.</p>	<p>- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – III etap - Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i jakości powietrza; realizacja 2019-2023, koszt całkowity 27 405 152 zł, wykonanie w 2023 r. - 7 868 604 zł</p> <p>- Program modernizacji obiektów użyteczności publicznej - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2018-2022, koszt całkowity 3 904 937 zł, wykonanie w 2023 r. - 853 942 zł</p>
<p>A.6.2 Utworzenie, przy współpracy z uczelniami, centrum upowszechniania efektywności energetycznej i wykorzystania</p>	

odnawialnych źródeł energii (transfer technologii i rozwiązań z zakresu zarządzania).	
A.6.3 Współpraca z jednostkami, funduszami i instytucjami europejskimi, narodowymi i regionalnymi w celu stworzenia systemu wsparcia finansowego inwestycji poprawiających efektywność energetyczną i zmniejszającą emisję zanieczyszczeń.	
A.6.4 Dotacje dla najuboższych grup mieszkańców na wspieranie form remontów i instalowania urządzeń zmniejszających zużycie energii w mieszkaniu.	
A.6.5 Narzucanie standardów budowlanych o wysokiej efektywności energetycznej na obiekty realizowane przez miasto.	
Obszar: B. PRACA	
Cel strategiczny: B.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez przygotowanie odpowiednich terenów inwestycyjnych i wprowadzanie zachęt materialnych dla inwestorów.	
B.1.1 Przygotowanie w porozumieniu z instytucjami rządowymi nowych obszarów przewidzianych do objęcia przez Specjalne Strefy Ekonomiczne, w tym przygotowanie gotowej infrastruktury powierzchni logistyczno – produkcyjnej.	30 grudnia 2022 aneksowano umowę z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną dzięki czemu miasto wspólnie z nią przygotowuje swoje tereny inwestycyjne objęte statusem specjalnych stref ekonomicznych jeszcze w 2014 r. Wszystkie wyznaczone tereny, znajdującej się w zasięgu oddziaływania KSSE S.A. znajdują się na: terenach przemysłowych, blisko głównych arterii kraju – A1 i DK 91. Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. wybudowała hale produkcyjno – logistyczne pod wynajem w lokalizacji „Skorki”, w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A1. Miasto wspiera też działania spółek Skarbu Państwa działających na terenie Miasta Częstochowy.

<p>B.1.2 Wyznaczenie i przygotowanie planistyczne i infrastrukturalne stref aktywności gospodarczej, w pierwszej kolejności wykorzystujących istniejące tereny przemysłowe oraz tereny otaczające planowane węzły autostradowe.</p>	
<p>B.1.3 Wskazanie i przygotowanie miejsc rozwoju działalności logistycznej powiązanych infrastrukturalnie z sieciami autostrad, dróg krajowych, linii kolejowych i lotnisk w Pyrzowicach oraz „rezerwowym” w Rudnikach.</p>	<p>Realizowane na bieżąco w trakcie negocjacji i spotkań z inwestorami.</p>
<p>B.1.4 Utrzymanie stabilnego systemu ulg podatkowych zachęcających do tworzenia nowych miejsc pracy, realizacji dużych inwestycji i wdrażania nowoczesnych technologii.</p>	
<p>Cel strategiczny B.2 Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, w sposób promujący lokalne produkty i usługi, chroniący unikalne, lokalne specjalizacje i technologie.</p>	
<p>B.2.1 Utworzenie w porozumieniu z Izbą Rzemieślniczą i uczelniami centrum promocyjno-doradczego mającego na celu identyfikację, promocję, ochronę unikatowych specjalizacji lokalnych produktów i usług.</p>	<p>Miasto ściśle współpracuje z samorządem gospodarczym oraz z uczelniami także w zakresie promocji lokalnych zasobów. Powstał konkurs JURA EXPO promujący nie tylko produkty regionalne, ale także instytucje i osobowości działające na rzecz regionu i jego dziedzictwa.</p>
<p>B.2.2 Wsparcie form promocji i zbytu unikatowych specjalizacji lokalnych poprzez preferencje w wynajmie lokali użytkowych i organizacji targów, kiermaszów, wystaw.</p>	

<p>B.2.3 Wprowadzenie do kierunków kształcenia w szkolnictwie zawodowym nauki technik i wykorzystywania tradycyjnych lokalnych technologii.</p>	
<p>B.2.4 Preferowanie w zamówieniach publicznych związanych z zakupem materiałów promocyjnych produktów wytwarzanych zgodnie z lokalnymi technologiami lub opartych na lokalnych materiałach oraz wzornictwie.</p>	
<p>Cel strategiczny B.3 Rozwój edukacji zawodowej.</p>	
<p>B.3.1 Promocja i podniesienie atrakcyjności kształcenia w szkołach zawodowych w celu zwiększenia zainteresowania ofertą kształcenia uzdolnionych młodych ludzi.</p>	<p>Zadania wpisane do WPF: Cykl zadań obejmujących 5. edycji projektu „Zawodowa współpraca” zrealizowano w latach poprzednich .</p>
<p>B.3.2 Modernizacja bazy edukacyjnej szkolnictwa zawodowego, w tym doposażenie w nowoczesne urządzenia warsztatów praktycznej nauki zawodu.</p>	<p>Centrum Obsługi Inwestora dba o promocję częstochowskich szkół technicznych i branżowych, zadanie realizowane jest na bieżąco także podczas spotkań z inwestorami.</p>
<p>B.3.3 Przywrócenie modelu patronackiego, w którym duże przedsiębiorstwa rynkowe bezpośrednio wpływają na wybór kierunków i jakość kształcenia swoich przyszłych kadr zawodowych.</p>	<p>Centrum Obsługi Inwestora w porozumieniu z Wydziałem Edukacji kontaktuje Zarządy największych spółek z Dyrektorami szkół technicznych i branżowych w celu ustalenia możliwości i obszarów współpracy.</p>
<p>B.3.4 Wprowadzenie form partnerstwa szkół zawodowych z małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz zakładami rzemieślniczymi w zakresie rozwoju praktycznej nauki zawodu.</p>	<p>Centrum Obsługi Inwestora współorganizuje i wspiera projekty mające na celu partnerstwo szkół z sektorem małych i średnich przedsiębiorstw z regionu miasta. Przykładem działania</p>

<p>B.3.5 Rozszerzenie systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego poprzez realizację przez szkolnictwo zawodowe form szkoleń realizowanych na zamówienie przedsiębiorstw rynkowych.</p>	<p>w partnerstwie z przedstawicielami sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw są np. projekty: 30/2/1 oraz Pszczoła w mieście.</p>
<p>B.3.6 Zniesienie barier architektonicznych, technicznych i mentalnościowych blokujących dostępność do zdobycia dobrych kwalifikacji zawodowych przez osoby niepełnosprawne lub z innych przyczyn wykluczone społecznie.</p>	<p>Konkursy w ramach projektu „Otwórz się na zawód” dla młodzieży ze szkół podstawowych. W zorganizowanym 16 lutego br. konkursie w dwuosobowych zespołach rywalizowały uczennice</p>
<p>B.3.7 Stworzenie, przy współpracy Miasta i przedsiębiorstw rynkowych, systemu stypendiów wspierających zdobycie przez młodych ludzi wyższych kwalifikacji zawodowych, przy założeniu zwrotnego charakteru wsparcia (obowiązku odpracowania w firmie fundującej).</p>	<p>i uczniowie z 13 szkół podstawowych. Pod okiem fachowców starali się sprostać zadaniom związanym z dwoma kierunkami „branżowego” kształcenia – technika stylisty i tapicera. Próbujący swoich sił w tej pierwszej specjalności tworzyli zatem modową stylizację, a ci, którzy wybrali tapicerstwo, musieli poradzić sobie z montażem pufy. W kategorii technika stylisty I miejsce zajął zespół ze Szkoły Podstawowej nr 24, II – ekipa ze Szkoły Podstawowej nr 17, a III – ze Szkoły Podstawowej nr 30. W zawodzie tapicera I miejsce przypadło zespołowi ze Szkoły Podstawowej</p>
<p>B.3.8 Wdrożenie programu powtórnej edukacji zawodowej osób w wieku 45+, umożliwiającej adoptowanie wcześniej nabytych umiejętności do zmian wynikających z postępu technologicznego.</p>	<p>nr 17, a II – ze Szkoły Podstawowej nr 27. Konkurs zorganizowali Wydział Edukacji Urzędu Miasta oraz Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. 2 marca br. w Zespole Szkół Technicznych w Częstochowie odbyła się druga edycja konkursu promującego szkolnictwo zawodowe „Otwórz się na zawód”. Konkurs zorganizowano pod patronatem Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - Centrum Informacji Zawodowej. Adresatami konkursu byli uczniowie klas VIII szkół podstawowych. Jego celem - upowszechnienie kształcenia zawodowego, w tym zachęcenie młodych ludzi do zapoznania się z wybranymi zawodami nauczanymi w Zespole Szkół Technicznych: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz monter sieci i instalacji sanitarnych. Do konkursu zgłosiło się 5 szkół podstawowych z Częstochowy. Każdą z nich mogły reprezentować dwie dwuosobowe drużyny. Łącznie w konkursie udział wzięło 18 uczniów. Konkurs składał się z dwóch etapów: testu teoretycznego dotyczącego branży energetyki odnawialnej oraz branży instalacyjnej (do II etapu jury wyłoniło po 3 drużyny z każdej branży z największą liczbą punktów); części praktycznej, która polegała na wykonaniu określonego zadania (wyrobu) na</p>

przygotowanym stanowisku pracy dla technika urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz monterów sieci i instalacji sanitarnych.

Szkolne targi dla ósmoklasistów

W ramach Targów Edukacyjnych, przygotowanych przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Informacji Zawodowej - Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkołę Podstawową nr 50 im. gen. W. Sikorskiego, Szkołę Podstawową nr 7 im. K. I. Gałczyńskiego i Szkołę Podstawową nr 21 im. Ks. S. Konarskiego zorganizowano środowiskowy punkt informacyjny o szkołach ponadpodstawowych. Wydarzenie odbyło się po raz szósty w trzech turach, w różnych terminach. Po spowodowanej pandemią przerwie do promocji swojej oferty edukacyjnej zaproszono częstochowskie szkoły ponadpodstawowe. Swoje oferty zaprezentowało łącznie 30 szkół ponadpodstawowych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom młodzieży klas VII i VIII targi zorganizowano po południu – tak, aby umożliwić konsultacje z przedstawicielami szkół zarówno młodym ludziom, jak i ich rodzicom czy opiekunom. Zainteresowanie przeszło oczekiwania, bo imprezę odwiedziło kilka tysięcy osób

z Częstochowy oraz okolicznych miejscowości – Kamyka, Czarnego Lasu, Wierzchowiska, Blachowni, Radostkowa, Rudnik, Jaskrowa, Mstowa, Kalei, Kłomnic, Huty Starej B, Poczesnej czy Wrzosowej. Swoje stoisko przygotowali również specjaliści doradztwa z Centrum Informacji Zawodowej, odpowiadając na pytania związane z diagnozą preferencji zawodowych, rekrutacją i wyborem szkoły ponadpodstawowej. Głosy młodych ludzi i ich rodziców odwiedzających targi pozwalały sądzić, że impreza spełniła ich oczekiwania, ułatwiając ósmoklasistom podjęcie decyzji o wyborze kolejnego etapu szkolnej drogi. Realizacja modelu patronackiego, w którym duże przedsiębiorstwa rynkowe bezpośrednio wpływają na wybór kierunków i jakość kształcenia swoich przyszłych kadr.

W roku 2023 szkoły ponadpodstawowe zawarły łącznie 13 nowych umów patronackich i były to: Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. Władysława Stanisława Reymonta oraz Zespół Szkół Ekonomicznych. Przygotowano ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych uwzględniającą potrzeby regionalnego rynku pracy.

Optymalizacja oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych ogólnokształcących i zawodowych.

	<p>Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2023/2024 była podobna do rekrutacji na poprzedni rok szkolny z bardzo dużą liczbą kandydatów, co wiązało się ze wzmocnionymi wysiłkami, które należało podjąć, aby zapewnić miejsce wszystkim chętnym oraz uwzględniając poprzedni, równie liczny rocznik. Dokonano szczegółowej analizy liczby spodziewanych kandydatów a następnie przygotowano szeroką ofertę edukacyjną dla każdego typu szkół wraz z odpowiednią liczbą miejsc, adekwatnie do możliwości lokalowych i kadrowych poszczególnych szkół.</p> <p>Podsumowując rekrutację do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2023/2024 można stwierdzić, że licea nadal cieszą się największą popularnością, jednak młodzież częściej niż w latach ubiegłych decyduje się na wybór szkół technicznych.</p>
<p>Cel strategiczny B.4 Wspieranie współpracy przedsiębiorców z wyższymi uczelniami.</p>	
<p>B.4.1 Wspieranie form współpracy uczelni z przedsiębiorcami w zakresie badań i wdrożeń.</p>	
<p>B.4.2 Wspieranie tworzenia form start-up umożliwiających rozpoczynanie przez studentów i absolwentów samodzielnej działalności gospodarczej.</p>	<p>Realizowane na bieżąco w ramach działalności ARR</p>
<p>B.4.3 Promowanie wykorzystywania potencjału intelektualnego pracowników naukowych i studentów przy pracach zleconych w ramach outsourcingu.</p>	
<p>B.4.4 Wspieranie wprowadzenia rodzaju patronatu dużych przedsiębiorstw rynkowych nad rozwojem kierunków i specjalności na wyższych uczelniach.</p>	<p>W ramach programu Teraz Lepsza Praca, którego narzędziem jest także Akademicka Częstochowa, samorząd czynnie wspiera współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami, a poszczególnymi wydziałami częstochowskich uczelni. Dotowane jest między innymi wyposażenie laboratoriów dla Wydziałów, które czynnie pozyskują nowe kontakty biznesowe. Przykładem firm, które korzystają z tak ścisłej formy współpracy z częstochowskimi uczelniami jest Liberty Częstochowa, ZF Group, Pekabex, Guardian Glass, Stoelzle Częstochowa i inne.</p>

Cel strategiczny B.5 Aktywna ochrona podstawowych praw pracowniczych.	
B.5.1 Upowszechnienie, w jednostkach podległych samorządowi Miasta Częstochowa, standardów ochrony podstawowych praw pracowniczych: zatrudnienie na stałe umowy, przy wynagrodzeniu nie mniejszym niż płaca minimalna, w warunkach zgodnych z przepisami prawa	Realizowane na bieżąco także poprzez założenia programu Teraz Lepsza Praca.
B.5.2 Wprowadzenie formy dialogu społecznego, na poziomie miasta, między reprezentantami	Propagowany przez samorząd Program Teraz Lepsza Praca ma na celu budowanie świadomości odpowiedzialności społecznej także wśród przedsiębiorców działających na terenie Miasta Częstochowy. We współpracy z samorządem gospodarczym regionu zwraca się uwagę na edukację przedsiębiorców, wspiera działania z zakresu CSR, ESG i employer branding. W ramach programu działa Centrum Lepszych Miejsc Pracy oraz instytucja Rzecznika Praw Pracowników.
B.5.3 Wprowadzenie standardu stosowanego przez zamówieniach publicznych finansowanych z budżetu miasta, dotyczącego wymogu uwzględniania przez wykonawcę kosztów związanych z zagwarantowaniem podstawowych praw pracowniczych (wynagrodzenia nie mniejsze od płacy minimalnej, opłacane ubezpieczenia społeczne, zagwarantowanie warunków pracy nie z przepisami BHP)	
Obszar: C. SPOŁECZNOŚĆ	
Cel strategiczny C.1 Poprawa warunków zdrowotnych życia w mieście.	
C.1.1 Wprowadzenie powszechnego prozdrowotnego monitoringu i wsparcia profilaktycznego dla dzieci od urodzenia do ukończenia szkół podstawowych.	W ramach programu pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego” Wykonano 17 procedur zapłodnienia pozaustrojowego. Urodziło się 7 dzieci. Wydatkowano 79 458,12 zł.

C.1.2 Wsparcie na rzecz przeciwdziałania nieszczęściu bezpłodności.	Dla Miejskiego Szpitala Zespołowego w Częstochowie przekazano środki w wysokości 3 290 382,74 zł na zakup aparatury medycznej oraz modernizację i remonty w Miejskim Szpitalu Zespołowym. Przekazano również środki finansowe na realizację zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla pacjentów oddziału pediatrycznego MSZ oraz na wszechstronne przygotowanie kobiety ciężarnej i osoby towarzyszącej do bezpiecznego i aktywnego porodu w ramach szkoły rodzenia na kwotę 39 494,88 zł.
C.1.3 Wdrażanie nowych form wsparcia dla kobiet brzemiennych i we wczesnym okresie macierzyńskim, w tym upowszechnienie możliwości wykonywania pracy zawodowej zdalnej oraz udziału w szkoleniach doskonalenia zawodowego umożliwiających powrót do aktywności zawodowej.	W programie pn. „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów” udział wzięło 508 osób. Każda osoba otrzymała 30 zabiegów fizjoterapeutycznych w ciągu 10 dni. Wydatkowano 149 849,00 Zł
C.1.4 Rozwój bazy rekreacyjno-sportowej i promowanie aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania i stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	W 2022 roku realizowano 16 programów polityki zdrowotnej i profilaktycznych tj:
C.1.5 Zwiększenie dostępności mieszkańców do specjalistycznych usług medycznych.	1. Szczepienia ochronne przeciw grypie dla osób po 65 roku życia, dla dzieci uczęszczających do przedszkoli i dzieci do lat 18 chorych na schorzenia przewlekłe i nowotworowe - wydatkowano
C.1.6 Upowszechnienie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia w grupie wiekowej 45+.	56 133,68 zł
C.1.7 Wprowadzenie, na podstawie Karty Seniora, preferencji dla osób starszych w dostępie do usług medycznych.	2. Diagnostyka włóknienia i marskości wątroby w grupie chorych na cukrzycę i stany przedcukrzycowe zagrożonych niealkoholową stłuszczeniową chorobą wątroby (NAFLD) – wydatkowano 9 837,00 zł ,
C.1.8 Wdrażanie programu rozwoju Miejskiego Szpitala Zespołowego.	3. Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – wydatkowano 79 458,12 Zł
C.1.9 Utrzymanie standardu czasu interwencji zespołów ratunkowych: 15 minut od powiadomienia.	4. Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów – wydatkowano 149 849,00 Zł
C.1.10 Wdrażanie i dofinansowanie programów profilaktycznych finansowanych z budżetu miasta na podstawie wskazań wynikających ze statystyk zachorowalności.	5. Wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych w rodzinach wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na raka piersi i raka jajnika – badanie genetyczne BRCA 1- wydatkowano 29 950,00 zł ,
C.1.11 Wspieranie form opieki hospicyjnej gwarantującej zachowanie godności odchodzącym i pomoc psychologiczną rodzinom żegnającym najbliższych.	6. Wczesna profilaktyka onkologiczna - wydatkowano 35 00,00 zł, 7. Program profilaktyczno-edukacyjny dla pacjentów Oddziału Pediatrycznego Miejskiego Szpitala Zespołowego – wydatkowano 12 086,93 zł 8. Szkoła Rodzenia przy Miejskim Szpitalu Zespołowym – 27 407,95 zł, 9. Działania profilaktyczne - przeciwdziałanie narkomanii - wydatkowano 321 993,00 zł, 10. Działania profilaktyczne - wczesna profilaktyka alkoholowa – wydatkowano 170 000,00 zł,

	<p>11. Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu u dzieci - mieszkańców miasta Częstochowy – wydatkowano 15 000,00 zł,</p> <p>12. Działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS – wydatkowano 15 000,00 zł,</p> <p>13. Działania w ramach „Miejskiego programu ochrony zdrowia psychicznego” dla miasta Częstochowy – wydatkowano 19 800,00 zł,</p> <p>14. Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy – wydatkowano 59 999,40 zł</p> <p>15. Program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas pierwszych szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy- 19 204,90 zł,</p> <p>16. Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy- 25 478,00 zł</p> <p>Wprowadzono program Częstochowa dla Medyków, w ramach którego studenci ostatniego roku studiów lekarskich i pielęgniarstwa uzyskują stypendium w zamian za pracę w Miejskim Szpitalu Zespolonym. Dotychczas z możliwości uzyskania stypendium skorzystało 15 przyszłych lekarzy i lekarek oraz 11 przyszłych pielęgniarek.</p>
<p>Cel strategiczny C.2 Zagwarantowanie wszystkim mieszkańcom dostępności do form zorganizowanej opieki nad dziećmi i do usług edukacyjnych dobrej jakości.</p>	
<p>C.2.1 Poprawa dostępności do form opieki nad dziećmi do lat 3, w tym wspieranie rozwoju punktów opieki nad małymi dziećmi i tworzenia żłobków przy zakładach pracy.</p>	<p>Zadania wpisane do WPF: Wesołe przedszkole II FER/MP 38 realizacja 2021-2023 koszt: 733 906 zł., limit w 2023 r. - 422 310 zł</p> <p>Zagwarantowanie dostępu do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych dla wszystkich dzieci w wieku 3-6 lat</p>
<p>C.2.2 Zagwarantowanie dostępu do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych dla wszystkich dzieci w wieku 3-6 lat.</p>	<p>W roku szkolnym 2022/2023 gmina Częstochowa zapewniła miejsca wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat, których rodzice starali się o przyjęcie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej. Realizując obowiązek zagwarantowania miejsc wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat miasto Częstochowa prowadzi przedszkola publiczne oraz oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych.</p>
<p>C.2.3 Dofinansowanie programów uzupełniających wzmacniających zdolności intelektualne dzieci w wieku przedszkolnym.</p>	

<p>C.2.4 Wprowadzenie standardów jakości nauczania (minimalna i maksymalna ilość uczniów w klasach, ilość uczniów na jednego zatrudnionego nauczyciela itp.) by zagwarantować równy dostęp do usług edukacyjnych.</p>	<p>W rekrutacji do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2023 Gmina Miasto Częstochowa zapewniła miejsca wszystkim dzieciom kandydującym do miejskich przedszkoli.</p>
<p>C.2.5 Promowanie szkół osiągających najlepsze wyniki na egzaminach zewnętrznych, wprowadzanie „programów naprawczych” tam gdzie wyniki odzwierciedlają złą jakość kształcenia.</p>	<p>Realizując zadanie zapewnienia opieki przedszkolnej wszystkim dzieciom, które mają prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego e roku 2023 6 przedszkoli niepublicznych uzupełniało sieć miejskich przedszkoli, w związku z tym w roku 2023 r. otrzymały dotację, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych oraz realizowały zadanie wychowania przedszkolnego na warunkach określonych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy.</p>
<p>C.2.6 Upowszechnienie na poziomie szkół poradnictwa psychologicznego i poradnictwa w zakresie wyboru zawodu.</p>	<p>Edukacja regionalna W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację projektu „Częstochowa – moje miasto”, w ramach programu Edukacji regionalnej, w klasach szóstych szkół podstawowych.</p>
<p>C.2.7 Wprowadzenie, jako programu dodatkowego, edukacji kulturalnej dla szkół wszystkich rodzajów, mobilizując nauczycieli do korzystania z oferty miejskich placówek kultury.</p>	<p>Cele programu to m. in.: uczeń zna historię rozwoju Częstochowy, potrafi omówić proces przemian społecznych i urbanistycznych, a także czynniki wpływające na rozwój Miasta oraz takie, które mogą spowalniać progres,</p>
<p>C.2.8 Utrzymanie i rozwój systemu stypendialnego wzmacniającego szanse kształcenia uzdolnionych dzieci i młodzieży z rodzin uboższych.</p>	<p>zna tradycje kultywowane przez mieszkańców, wie dlaczego Częstochowę można określić mianem miasta wielokulturowego, potrafi omówić cechy typowe dla architektury miasta regionu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rozwój poszczególnych dzielnic, wie czym jest samorząd, rozumie odpowiedzialność mieszkańców za Miasto, wie w jaki sposób mieszkańcy Częstochowy mogą wpływać na decyzje miejskich władz samorządowych. Od 1.09.2023 r. projekt jest realizowany w 92 klasach szóstych szkół podstawowych, w wymiarze 1 godziny tygodniowo.</p> <p>Program upowszechniający zasady profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży. Zespół do spraw wdrożenia programu upowszechniającego zasady profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowę został powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 11 stycznia 2023 r. Zadaniem zespołu jest opracowanie programu, a potem prowadzenie monitoringu i ewaluacji (oceny) działań z niego wynikających.</p>

W ramach działań Zespołu, w dniach 7 i 8 lutego br., na Hali przy ul. Żużlowej, pod patronatem prezydenta Miasta Częstochowy odbyły się „Igrzyska Zdrowia”, w których wzięło udział ok. 800 dzieci i uczniów z miejskich przedszkoli i szkół podstawowych. Uczestniczy brali udział w zajęciach organizowanych przez animatorów w strefach poszczególnych dyscyplin - związanymi z lokalnymi klubami sportowymi instruktorami, trenerami, zawodnikami. Obok stref typowo sportowych (siatkówki, koszykówki, unihokeja, tenisa ziemnego, piłki nożnej), były też takie poświęcone pierwszej pomocy przedmedycznej, fotografii i... odpoczynkowi. Zorganizowano także strefa zdrowego żywienia”, konkurs wiedzy o sporcie, prezentacja filmu edukacyjnego.

Ponadto w marcu odbyło się spotkanie z pedagogami szkolnymi w zakresie radzenia sobie ze stresem oraz spotkanie z dietetykiem i psychodietetykiem, zorganizowane przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych br. odbyły się spotkania online dietetyka oraz fizjoterapeuty z rodzicami uczniów szkół podstawowych obejmujące poradnictwo dotyczące profilaktyki nadwagi.

W 13 szkołach ponadpodstawowych i odpowiednio 171 klasach i wśród 3861 uczniów przeprowadzone zostały zajęcia dla młodzieży dotyczące Radzenia sobie ze stresem. W 10 szkołach zajęcia miały charakter jednorazowy, natomiast w 3 zrealizowano cykl takich spotkań z młodzieżą. Zajęcia były realizowane przez wychowawców, pedagogów, pedagogów specjalnych oraz psychologów szkolnych, w oparciu o materiały własne oraz materiały o przekazane do szkół przez ZPPP.

Jednocześnie w Miejskich Przedszkolach, Szkołach Podstawowych oraz Szkołach Specjalnych do dnia 23.06.2023r. była realizowana Kampania społeczna „Aktywna wiosna”. W Kampanii mającej charakter konkursu zadeklarowało udział 59 placówek, w tym 1985 uczniów oraz 251 nauczycieli.

Program dwujęzyczności w wybranych miejskich przedszkolach.

Program jest kontynuowany w dwóch przedszkolach: MP 14 i MP 36 (nauka we wszystkich grupach: słownictwa, piosenek, wierszyków, organizacja konkursów anglojęzycznych). Dla MP14 zakupiono program do nauki języka angielskiego Międzynarodowy Program Powszechnej Dwujęzyczności Dwujęzyczne dzieci /Bilingual Future. Dzieci wzięły udział m.in. prezentacji angielskich piosenek bożonarodzeniowych, konkursie na najpiękniejszą dynię w ramach poznawania tradycji Halloween. Ponadto przedszkolaki uczestniczyły w

	<p>chemicznych warsztatach doświadczalnych w grupie 4-5latków (nauka przyrządów: kolba, menzurka, butelka oraz czasowników: skraplanie, odparowywanie, zamrażanie), Olimpiadzie z języka angielskiego, brały udział w zawodach sportowych i warsztatach kulinarnych ucząc się słownictwa.</p> <p>- Budowa budynku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Częstochowie, ul. Osada Młyńska 1 wraz z rozbiórką istniejącego przedszkola i zagospodarowaniem terenu; realizacja 2022-2023, koszt całkowity 11 296 451 zł, wykonanie w 2023 r. - 8 066 397,63 zł</p> <p>- Przebudowa sanitariatów w obiektach oświatowych w Częstochowie - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2017-2023, koszt całkowity 6 605 659 zł, wykonanie w 2023 r. - 566248,74 zł</p>
<p>Cel strategiczny C.3 Rozwój usług społecznych, przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.</p>	
<p>C.3.1 Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w tym objęcie szczególną opieką rodzin osób uzależnionych.</p>	<p>W ramach obszaru realizowano nw. zadania, zgodnie z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2023 (Rozdz. 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie – wydatkowano 670 312,00 zł, dofinansowując działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu zmniejszenia jej skali oraz zwiększenia skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście Częstochowa (PS/B/77/WPF). Zadanie było finansowane także z rozdz. 85220 – 330 008 zł. • Wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty (PZS/B/05) – Powierzono 9 zadań do realizacji przez 7 organizacji pozarządowych na kwotę 150 000,00 zł. • Wspieranie działalności klubów wzajemnej pomocy i punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin (PS/B/53WPF) – wydatkowano 362 000,00 zł. W ramach zadania powierzono 9 projektów do realizacji przez fundację i stowarzyszenia prowadzące kluby abstynenckie. • Zapewnienie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz

	<p>przeciwdziałania patologiom społecznym (PZS/B/08). Wydatki wyniosły 319 236,93 zł oraz z zadania Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu PS/B/36 – 288 733,80 zł i dotyczyły m.in.: bieżącego funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wydawania opinii biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu, kierowania wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie alkoholizmowi – organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych (PS/B/40) – wydatkowano 197 000,00 zł. W ramach zadania powierzono 7 projektów do realizacji przez 7 stowarzyszeń działających w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym w środowisku dzieci i młodzieży. • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej (PZS/B/06) – na zadanie realizowane przez 1 organizację wydatkowano 14 000,00 zł, oraz 351 532,00 zł na dotację dla Samorządowego Zakład Budżetowy Centrum Integracji Społecznej. • Wspieranie działań wolontariatu w obszarze pomocy osobom i rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi (PS/B/54/WPF) – wydatkowano 40 000,00 zł, powierzając zadanie do realizacji 3 stowarzyszeniom. • Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych na terenie Częstochowy(PS/B/96). Dofinansowano trzy podmioty – wykonano 120 000,00 zł. • Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu (PS/B/36) – w ramach zadania dofinansowano dwa podmioty: Centrum Integracji Społecznej – 599 998,14 zł oraz Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie – 45 000,00 zł • Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej – 15 892,58 zł (OPOPA/B/037). • PS/B/99 – Działania pełnomocnika ds. równych szans (wydatkowano w 2022 r. – 13 839,96 zł) • Program korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie – 53 998,26 zł (OPOPA/B/020) • Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzający do zmiany wzorców zachowań 6 112,61 zł (OPOPA/B/054).
--	--

<p>C.3.2 Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez organizację prac interwencyjnych i wsparcie rozwoju spółdzielczości socjalnej.</p>	<p>W 2023 r. w ramach prac interwencyjnych aktywizacją zawodową objęto łącznie 62 osoby (29 osób z terenu miasta Częstochowy, 33 osób z terenu powiatu częstochowskiego), w tym 12 osób długotrwale bezrobotnych (8 kobiet i 4 mężczyzn. Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 633,1 tys. zł</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w tym okresie nie dofinansowywał spółdzielni socjalnych.</p>
<p>C.3.3 Kontynuacja i rozwój form wsparcia osób niepełnosprawnych, w sposób umożliwiający im pełną aktywność zawodową, społeczną, obywatelską, kulturalną, sportową.</p>	<p>Częstochowskie Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – 1 728 555 zł</p> <p>prowadzenie ŚDS dla osób ze spektrum autyzmu – 595 843,84 zł</p> <p>prowadzenie ŚDS przy ul Lakowej – 1 165 552 zł</p> <p>realizacja programu „asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – 1 891 645,57 zł</p> <p>realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – 403 072,82 zł</p> <p>Rozdz. 85202 Domy Pomocy Społecznej – 42 426 304,04 zł</p>
<p>C.3.4 Rozwój lokalnych centrów samopomocy społecznej mobilizujących wspólnotę sąsiedzką do wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem.</p>	<p>Akcja-Aktywizacja II – Aktywizacja i reintegracja zawodowa i społeczna 123 uczestników CIS z terenów miejskich i wiejskich, realizacja 2021-2023 wartość projektu – 2 011 136,66 zł, środki wydatkowane w 2023r. – 660 886,95zł</p> <p>Przyszłość to My – CIS rozwój – Podniesienie dostępności jakości usług wsparcia rodziny na terenie Gminy Miasta Częstochowy, zwiększenie zdolności do zatrudnienia 120 osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wsparcie społeczno-zawodowe w Centrum Integracji Społecznej Feniks oraz ich otoczenia, realizacja 2019-2023, wartość projektu: 4 495 803,79 zł, środki wydatkowane w 2023r. 645 979,88 zł</p> <p>Projekt „W ochronie życia i zdrowia – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic”. Projekt przeznaczony dla 413 seniorów 65+. W ramach projektu seniorzy otrzymują bezpłatne wsparcie w postaci opieki zdalnej. Projekt realizowany przez Stowarzyszenie EBI ASSOCIATION, Opiekanova Sp.z o.o., oraz Telemedycynę Polska S.A. Projekt realizowany w okresie od 01.09.2020 do 30.09.2023, wartość projektu –4 470 430,58 zł, środki wydatkowane w 2023r. 778 257,04 zł.</p>
<p>C.3.5 Tworzenie mieszkań „chronionych” umożliwiających usamodzielnianie osób dotkniętych niepełnosprawnością lub osamotnieniem w starszym wieku.</p>	

<p>C.3.6 Wprowadzanie, przy współpracy z ruchem Uniwersytetów Trzeciego Wieku i wspólnotami sąsiedzkimi, różnorodnych form wsparcia aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej, obywatelskiej osób w wieku senioralnym.</p>	<p>Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu_placówki) – Profilaktyka uzależnień poprzez organizację zajęć sportowych wśród seniorów, sfinansowano 1.500 biletów do Aquaparku - 75 000,00 zł.</p> <p>Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi) Program profilaktyczny w Domu Seniora – wydatkowano 9 000,00 zł.</p> <p>Rozdz. 85203 Ośrodki Wsparcia – Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Aktywności Seniorów – 340 000 zł.</p> <p>Rozdz. 85295 Pozostała działalność: Prowadzenie Dziennych Domów Pobytu dla Seniorów – 576 000 zł. Międzypokoleniowe Centrum Aktywności Zawodzie-Dąbie (BO) – 89 662,42 zł. VII Przegląd Chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku Województwa Śląskiego i Ościennych „Kolędujemy Małemu” – 15 000 zł.</p>
<p>C.3.7 Znoszenie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznej miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych, kobiet brzemiennych i z małymi dziećmi.</p>	<p>Znoszenie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznej miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych, kobiet brzemiennych i z małymi dziećmi. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach miejskich w Częstochowie - Poprawa warunków i stanu użytkowego obiektów użyteczności publicznej, realizacja 2017-2022, koszt całkowity 2 657 666 zł, wykonanie w 2023 r. - 474 167,56 zł</p>

C.3.8 Kontynuacja działań na rzecz ochrony minimalnych praw dziecka, w tym ochrony przed przemocą, zagwarantowania potrzebującym posiłku, miejsca rozwoju intelektualnego oraz niezbędnego wypoczynku.

- Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi) Wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w 13 placówkach wsparcia dziennego – wydatkowano 440 000,00 zł, dofinansowując świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowe oraz ogniska wychowawcze prowadzone przez fundacje, jednostki kościelne, stowarzyszenia.
- Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu_placówki) dofinansowano półkolonie dla dzieci realizowane przez TPD, w wys. 50 000,00 zł - 2 turnusy po 40 dzieci.
- Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu_placówki) zadanie "Wczesna profilaktyka alkoholowa wśród wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego poprzez działania profilaktyczne – organizację pozaszkolnych zajęć sportowych oraz kulturalnych", dofinansowano na kwotę 521 492,64 zł , w tym 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych i 8 placówek wsparcia dziennego.
- Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu_placówki) – Profilaktyka uzależnień poprzez organizację zajęć sportowych wśród dzieci i młodzieży, sfinansowano bilety do Aquaparku na kwotę 175 000,00 zł, w tym dla wychowanków placówek i pieczy zastępczej (2935 dla dzieci oraz 623 dla opiekunów).
- Rozdz. 85504 Wspieranie rodziny – Wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w placówkach wsparcia dziennego 220 800,00 zł. W ramach zadania dofinansowano 4 świetlice środowiskowe prowadzone przez fundacje i stowarzyszenia.
- Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania – w ramach ustalonego w tym rozdziale planu w wysokości 2 639 748 zł, z przeznaczeniem na „Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych” wydatkowano kwotę 2 492 166,91 zł, w tym: dotacja celowa z budżetu państwa 1 493 963,47 zł, środki własne 998 203,44 zł

<p>C.3.9 Rozwój działań na rzecz rodzin i osób bezdomnych zmierzających do wyprowadzenia z bezdomności tych rodzin oraz osób, w tym poprzez tworzenie mieszkań chronionych.</p>	<p>Rozdz. 85295 Pozostała działalność – Udzielenie schronienia osobom w kryzysie bezdomności – 4 879 440 zł</p> <p>Rozdz. 85220 – mieszkania treningowe dla osób wychodzących z bezdomności – 23 493,87 zł</p> <p>Gmina Miasto Częstochowa w 2023 r. posiadała zabezpieczonych 230 miejsc w placówkach dla osób bezdomnych, na podstawie umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, tj. Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”, oraz 35 miejsc w Ogrzewalni Miejskiej przy ul. gen. Władysława Sikorskiego 78a prowadzonej przez Centrum Integracji Społecznej Samorządowy Zakład Budżetowy w Częstochowie.</p>
<p>Cel strategiczny C.4 Ochrona tożsamości i rozwój kultury lokalnej.</p>	
<p>C.4.1 Rozwijanie form wsparcia ochrony i właściwego wykorzystania zachowanego dziedzictwa materialnego dla rozwoju poczucia lokalnej tożsamości.</p>	<p>W ramach obszaru realizowane były zadania z zakresu zadań bieżących wydziału Kultury i Sportu:</p> <p>Upamiętnianie wydarzeń historycznych</p> <p>Ubiegłoroczne obchody rocznicowe związane z upamiętnianiem wydarzeń historycznych zrealizowano zgodnie z przyjętym harmonogramem uroczystości, uzgodnionym na posiedzeniu Zespołu ds. uroczystości i ceremoniału miejskiego. Zorganizowano w tradycyjnej formie obchody m.in.:160.rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, II Wojny Światowej, zakończenia II Wojny Światowej,</p>
<p>C.4.2 Upowszechnianie wiedzy o przeszłości i teraźniejszości Częstochowy i regionu częstochowskiego.</p>	
<p>C.4.3 Wspieranie amatorskiej aktywności kulturalnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz grup senioralnych.</p>	

<p>C.4.4 Promowanie i wspieranie rozwoju lokalnych grup artystycznych i częstochowskich wybitnych twórców.</p>	<p>rocznicy zbrodni katyńskiej oraz 105. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości obchodzoną w naszym mieście jako „Częstochowskie Urodziny Niepodległej”. Podczas uroczystego koncertu odbywającego się w przeddzień Narodowego Święta Niepodległości przyznano wyróżnienia "Tym, co służą miastu i ojczyźnie". Zaplanowane obchody rocznicowe odbywały się jako uroczystości lub ceremonie</p>
<p>C.4.5 Utrzymanie i stopniowe rozszerzanie na inne obszary miasta projektów: „Aleje, tu się dzieje” oraz „Nocy Kulturalnej” jako form tworzenia współpracy między różnorodnymi organizatorami, instytucjami, wykonawcami kreacji kulturalnych.</p>	<p>Stypendia artystyczne Prezydenta Miasta W 2023 r. przyznano 10 stypendiów artystycznych: po jednym w dziedzinach film i upowszechnianie kultury, cztery w dziedzinie muzyki oraz cztery w dziedzinie sztuk plastycznych. W ramach programów stypendialnych zrealizowano m.in.: "Subiektywny przewodnik po Częstochowie" w formie e-booka, koncerty w częstochowskich instytucjach kultury, cykl obrazów i grafik z prezentacją wystaw w naszym mieście, wystawę prac pirograficznych, wykonanych techniką ręcznego wypalania w drewnie oraz powstał mural.</p>
<p>C.4.6 Wsparcie rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku, przy promowaniu w nich aktywności umacniającej tożsamość lokalną słuchaczy.</p>	<p>Nagrody w dziedzinie kultury za rok 2023 oraz wyróżnienie „Mecenas Kultury” Laureatami Nagród Miasta Częstochowy w Dziedzinie Kultury w 2023 r. zostali: w kategorii „Literatura i historia” Aleksander Wierny, w kategorii „Teatr i film” Hanna Zbyryt, w kategorii „Sztuki plastyczne i fotografia” Paulina Domagalska, w kategorii „Muzyka i taniec” uhonorowano Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej im.B.Hubermana, natomiast w kategorii „Upowszechnianie i ochrona dóbr kultury” laureatem został Arkadiusz Frania. Tytuł „Mecenasa Kultury 2023” – prestiżowe wyróżnienie w formie statuetki autorstwa prof. Jerzego Sztuki, przyznawane dorocznie przez Prezydenta Miasta Częstochowy – otrzymała firma JAWO sp. z o.o.</p>
<p>C.4.7 Rozszerzenie oferty edukacyjnej miejskich instytucji kultury.</p>	<p>Na Placu Biegańskiego zorganizowano cykl letnich koncertów pn. „Aleje tu się dzieje”. Projekt zakładał prezentację zespołów lokalnych. W siedmiu koncertach łącznie wzięło udział ok. 1 000 osób.</p>
<p>C.4.8 Tworzenie warunków do zwiększenia udziału mieszkańców w życiu kulturalnym miasta poprzez ułatwiony dostęp do kultury i poprawę stanu bazy materialnej istniejących instytucji kultury.</p>	<p>Noc Sylwestrowa - plenerowa impreza na placu Biegańskiego, z koncertem Brathanków oraz lokalnych zespołów Cizzz Band i Music Astronauts. Frekwencja ok. 3 000 osób Wprowadzenie w przestrzeń publiczną Częstochowy obiektów artystycznych zwiększających atrakcyjność miasta Powstał mural w OPK "Poezja jest Najważniejsza". Dokonano wyboru dekoracji i świątecznej aranżacji placu Biegańskiego. Od 1 grudnia dekoracje świąteczne, dzięki współpracy ze sponsorami - firmami Jawo i Tel Bruk, wzbogaciły przestrzeń publiczną miasta. Umieszczone w tym sezonie elementy przestrzenne tworzyły plac zabaw, na którym znalazły się:</p>

lokomotywa, bolid, karuzela, bombka czy ramka, w której można było sobie zrobić zdjęcie. Dodatkową atrakcją było 30 metrowej wysokości koło widokowe, ustawione na Placu Biegańskiego.

W całym sezonie Zespół ds. Estetyki Miasta uzgodnił 46 „kawiarenek letnich”, które funkcjonowały do końca października 2022 r. podnosząc atrakcyjność przestrzeni miejskich.

Konkursy zorganizowane przez Pełnomocniczkę Prezydenta Miasta ds. Estetyki Miasta

W ramach aktywizacji mieszkańców do działań podnoszących estetykę zagospodarowania przestrzeni publicznej Pełnomocniczka Prezydenta Miasta ds. Estetyki Miasta zorganizowała dwa konkursy. We współpracy z częstochowskimi spółdzielniami mieszkaniowymi przygotowano i przeprowadzono konkurs na „Najładniej ukwiecony balkon 2023” oraz we współpracy z zarządami ROD konkurs na „Najładniejszą działkę Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Częstochowie 2023”. Konkurs na „Najładniej ukwiecony balkon 2023” trwał od 17 lipca do 17 sierpnia 2023 r. Przyznano dwie równorzędne pierwsze nagrody, które zdobyli- Pani Monika Zabielska za aranżację balkonu w budynku przy ul. Dąbrowskiego 34 oraz Pan Wojciech Jezierski za aranżację balkonu przy ul. Sempołowskiej 1. Konkurs „Najładniejsza działka Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Częstochowie 2023” przeprowadzono w dniach 17 lipca - 17 sierpnia 2023 r. Zwyciężyła Pani Stanisława Świercz, właścicielka działki nr 312 A, ROD „Przyjaźń”.

W ramach wzmacniania współpracy ze stowarzyszeniami zajmującymi się kulturą oraz zwiększania udziału mieszkańców w życiu kulturalnym miasta przekazywano dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom i fundacjom w kwocie 165 200,00 zł , na realizację projektów zgłoszonych przez 17 podmiotów w otwartym konkursie ofert organizacji pozarządowych na realizację w 2023 r. zadań publicznych Gminy Miasta Częstochowy. W 2023 r. przyznano 2 dotacje w ramach tzw. małych grantów, na kwotę 20 000,00 zł.

Cel strategiczny C.5 Umocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

<p>C.5.1 Wyznaczenie i monitorowanie rejonów szczególnie zagrożonych i wprowadzenie skuteczniejszych form przeciwdziałania przypadkom naruszenia bezpieczeństwa osobistego mieszkańców, w tym objęcie wskazanych rejonów monitoringiem wizyjnym.</p>	<p>- W 2023 roku kontynuowano działania związane z uchodźcami z Ukrainy. Polegały one na zapewnieniu zbiorowego zakwaterowania i całodobowego wyżywienia oraz wysyłaniu zapotrzebowań na kolejne transze środków finansowych do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w oparciu o obowiązującą decyzję nr ZKI.6330.7.1.2023 z dnia 28 lutego 2023r. Wojewody Śląskiego.</p> <p>- Opracowano projekt uchwały "Ocena stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego za lata 2021-2022", który został przyjęty przez Radę Miasta Częstochowy w dniu 26 kwietnia 2023r. Przyjętą uchwałę przekazano do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.</p>
<p>C.5.2 Doinwestowanie bazy, taboru i sprzętu Policji, Straży Pożarnej i Straży Miejskiej w celu skuteczniejszej walki z zagrożeniami.</p>	<p>- Kontynuowano modernizację wyposażenia Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz zaplecza magazynowego wydziału.</p>
<p>C.5.3 Poprawa skuteczności działań przeciw zjawiskom patologicznym, w tym ograniczenie dostępu do narkotyków, innych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) i alkoholu ze źródeł nielegalnych.</p>	<p>- Na koniec roku 2023 w Częstochowie funkcjonowały dwa obiekty zbiorowego zakwaterowania. W okresie od 24 lutego 2022r. do 31 grudnia 2023 z zakwaterowania skorzystało 900 osób z Ukrainy. Na dzień 31 grudnia 2023r. w obiektach zakwaterowanych było 48 obywateli Ukrainy.</p>
<p>C.5.4 Wdrożenie programów profilaktycznych umacniających współpracę wspólnot sąsiedzkich z Policją i Strażą Miejską.</p>	<p>- W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023r. wnioskowano do Wojewody Śląskiego o środki na zakwaterowanie i wyżywienie uchodźców w wysokości 1 185 940,00 zł. Otrzymano i rozliczono całą kwotę.</p>
<p>C.5.5 Upowszechnienie szkoleń kształtujących właściwe zachowanie mieszkańców wobec zagrożeń nowego typu (zamachów terrorystycznych, katastrof, zagrożeń ze strony niekontrolowanych zbiegowisk itp.).</p>	<p>Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego funkcjonuje 24 godziny na dobę. Realizuje zadania dotyczące wspomagania działań służb ratowniczych i jednocześnie jest ośrodkiem koordynującym działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności w sytuacji katastrof naturalnych, awarii technicznych oraz sytuacji kryzysowych czy klęsk żywiołowych.</p>
<p>C.5.6 Uwzględnianie, od etapu planowania przestrzennego i projektowania obiektów, zagrożeń bezpieczeństwa, w tym także zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi.</p>	<p>- Miejsko - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 15 lipca 2015r. prawo o zgromadzeniach przyjmuje zawiadomienia o zamiarze zorganizowania zgromadzenia w trybie uproszczonym. W roku 2023 przyjęto 72 zawiadomienia o zamiarze zorganizowania zgromadzenia. Na realizację zadań z zakresu postępowania w sprawach dotyczących zgromadzeń otrzymano dotację celową ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 2 824,56 zł.</p>
<p>C.5.7 Realizacja projektowanych zadań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i wprowadzenie stałego monitoringu stanu urządzeń przeciwpowodziowych.</p>	<p>- W 2023 roku nastąpiła aktualizacja oprogramowania centrali alarmowej syren, przeprowadzono testy syren oraz na bieżąco usuwano pojawiające się usterki. Pozyskano</p>

<p>C.5.8 Zapewnienie w zasobach komunalnych rezerwy mieszkań zastępczych dla rodzin – ofiar kataklizmów i katastrof.</p>	<p>dla Gminy Miasta Częstochowa (z Województwa Śląskiego) nową elektroniczną syrenę alarmową o mocy 1200W, o wartości 35 670 zł (przysporzenie w majątku gminy). Obecnie na terenie miasta rozmieszczonych jest łącznie 48 syren alarmowych w tym: 24 elektromechaniczne (z tego 11 zainstalowanych w jednostkach OSP) oraz 24 elektroniczne.</p>
<p>C.5.9 Wspieranie i promowanie form samoorganizacji obywatelskiej, przygotowanych, w ramach szeroko rozumianej obrony cywilnej, do przeciwdziałania zagrożeniom.</p>	<p>- W 2023 roku uczestniczono w czterech wojewódzkich ćwiczeniach w zakresie prognozowania skażeń zgodnie z normą ATP-45D oraz w 12 comiesięcznych treningach-nasłuchów o zagrożeniach uderzeniem z powietrza.</p>
<p>C.5.10 Wyznaczenie w sieci układu komunikacyjnego punktów szczególnie niebezpiecznych dla użytkowników ruchu drogowego i uwzględnianie ich przy planowaniu modernizacji i remontów.</p>	<p>- Na realizację działań w sytuacjach zagrożeń wydatkowano z budżetu gminy na zadania w zakresie zarządzania kryzysowego poniższe kwoty: zakup kompresora (sprężarki) dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie – 50 000,00 zł; dofinansowanie zakupu pojazdu z napędem hybrydowym dla Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie – 50 000 zł; utrzymanie M-PCZK – 11 988,68 zł, w tym 4 779,47 zł – dotacja z Powiatu Częstochowskiego; 7 209,71 zł – środki własne gminy; usługi telekomunikacyjne Centrex i bezpłatna infolinia TP 0-800 (kryzys) –12 100 zł; cykliczna dezynfekcja w I kwartale 2023 roku pojazdów służb ratowniczych i komunalnych – 48 266,40 zł; naprawa, przegląd oraz konserwacja syren elektronicznych i elektromechanicznych oraz sieci łączności radiowej w Miejsko-Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego – 38 940,50 zł, w tym 5 600,00 zł – dotacja ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego; 33 340,50 zł – środki własne gminy. - W 2023 roku kontynuowano współpracę z Wojskowym Centrum Rekrutacji, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Miejską Policji, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz innymi służbami, inspekcjami i strażami czuwającymi nad bezpieczeństwem mieszkańców. - Wydano 34 decyzje administracyjne związane ze świadczeniami rzeczowymi i osobistymi na rzecz obrony. W ramach realizacji zadań obronnych uczestniczono w treningu Stałego Dyżuru organizowanego przez Wojewodę Śląskiego pod kryptonimem „GLORIA 2023” oraz przeprowadzono ćwiczenia obronne (doskonalące) pk. „CZĘSTOCHOWA 2023”</p>

- W ramach szeroko pojętego bezpieczeństwa publicznego, w celu udzielania pomocy poszkodowanym w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych oraz minimalizacji ich skutków, utrzymywano i doposażano magazyn sprzętu przy Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego znajdujący się przy ul. Bialskiej 20 w Częstochowie

W I kwartale 2023 r. dokonywano cyklicznej dezynfekcji pojazdów służb ratowniczych (karetek w Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie z częstotliwością 3 razy w tygodniu) i komunalnych (tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie z częstotliwością raz na tydzień) na łączną kwotę 48 266,40 zł. Instytucje, placówki oświatowe i medyczne, a także służby ratownicze doposażano w sprzęt ochrony indywidualnej (maseczki 472 400 szt., rękawiczki 31 200 szt.) oraz środki dezynfekcyjne (255 szt.). Z racji odwołania stanu zagrożenia epidemicznego od dnia 01 lipca 2023r. działania te zostały zakończone.

- W 2023 roku zapewniono gotowość bojową 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta, w tym jednej jednostce zajmującej się ratownictwem wodnym i podwodnym (OSP Częstochowa). Jednostki wyjeżdżały do zdarzeń ratowniczo-gaśniczych na wezwanie Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Cztery częstochowskie jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Błeszno, OSP Dźbów, OSP Gnaszyn i OSP Częstochowa).

Z dniem 8 września 2023 roku weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła szereg zmian w dotychczas obowiązujących przepisach, dotyczących funkcjonowania jednostek OSP.

- W okresie sprawozdawczym operatorzy systemu monitoringu wizyjnego miasta przekazali ogółem 888 informacji dla służb ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, które były zrealizowane przez następujące instytucje:

- Straż Miejską,
- Policję,
- Pogotowie Ratunkowe,
- Państwową Straż Pożarną

Na dzień 31.12.2023 r. w skład systemu wchodziło 100 punktów kamerowych, w których zainstalowanych jest 125 urządzeń (kamer) tj.

	<ul style="list-style-type: none"> - kamer szybkoobrotowych – 93, - kamer stało pozycyjnych – 32. - Ogółem z zainstalowanych urządzeń pozyskiwane jest 200 obrazów (zapisywanych na macierzy dyskowej oraz prezentowanych na stanowiskach operatorskich) z miejsc publicznych objętych dozorem kamer.
Cel strategiczny C.6 Kształtowanie kapitału społecznego poprzez rozwój różnych form aktywności obywatelskiej.	
<p>C.6.1 Utrzymanie i rozwój form obywatelskiej partycypacji w zarządzaniu Miastem (budżet obywatelski, zasada konsultacji społecznej, publiczne debaty nad budżetem i dokumentami strategicznymi, wspieranie lokalnych inicjatyw itp.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PS/Bp/05 – Partycypacja społeczna (wydatковано w 2023 r. – 2 986,23 zł), • PS/B/38 – Obsługa Budżetu Obywatelskiego Miasta Częstochowy (wydatковано w 2023 r. - 42 363,08 zł) • Zrealizowanie 139 zadań wybranych w IX edycji budżetu obywatelskiego: 7 ogólnomiejskich oraz 132 dzielnicowe – łączny koszt zrealizowanych zadań – 6 996 537,28 zł; zakończenie realizacji 11 zadań dzielnicowych nastąpi w 2024 r. • W maju 2023 r. rozpoczęła się X edycja budżetu obywatelskiego, wyznaczająca zadania na rok 2024. Głosowanie miało miejsce w dniach 07-21.09.2023 r. Wybierano spośród 514 zadań (93 zadań ogólnomiejskich i 421 zadań dzielnicowych). Rozdysponowano kwotę 9 468 489 zł na 140 zadań, w tym na 5 zadań ogólnomiejskich i 135 zadań dzielnicowych. • W 2023 r. przeprowadzono następujące konsultacje społeczne: • Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.) w związku z art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1083 z późn. zm.) konsultowano z mieszkańcami projekt dokumentu pn. „Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystywaniem przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej w Częstochowie autobusów zeroemisyjnych oraz innych środków transportu”. Konsultacje odbyły się w terminie od 12 maja do 2 czerwca 2023 r. • Konsultacje społeczne dotyczące projektu „Planu Zrównoważonej Mobilności dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko” odbyły się w terminie 9-29 października 2023 r.
<p>C.6.2 Tworzenie, zwłaszcza w dzielnicach na obrzeżach miasta, centrów aktywności obywatelskiej, służących debatom społecznym i inicjowaniu lokalnych działań.</p>	
<p>C.6.3 Określanie w perspektywie kilkuletniej programów wspierania organizacji pozarządowych, by zagwarantować ciągłość finansowania ich zadań.</p>	
<p>C.6.4 Utrzymanie stałej formy Forum Organizacji Pozarządowych, by w sposób partnerski uzgadniać z nim kierunki i zasady rozwoju Miasta.</p>	
<p>C.6.5 Utrzymanie formy inkubatora organizacji pozarządowych i centrum wolontariatu, wspierając przez to skuteczność działań społecznych.</p>	
<p>C.6.6 Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w mieście.</p>	
<p>C.6.7 Nowoczesna i trwała struktura dostępu do informacji, w tym o zasobach i wydarzeniach kulturalnych miasta i regionu, na bazie sieci miejskich bibliotek publicznych.</p>	

	<p>Odbyły się dwie konsultacje społeczne dotyczące zmian w statucie Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana zmierzających do wspólnego prowadzenia ww. instytucji kultury przez Miasto Częstochowa oraz Województwo Śląskie. Pierwsze w terminie od 30 października do 5 listopada, drugie od 6 listopada do 12 listopada 2023 r. (J.G.)</p>
Obszar: D. CENTRUM	
Cel strategiczny D.1 Rozwój akademickiego ośrodka oddziałującego na rozwój regionu.	
D.1.1 Przygotowanie przez uczelnie i uzgodnienie z Miastem zakresu wsparcia dla rozwoju ośrodka akademickiego.	<p>Realizowane w ramach zadań bieżących wydziałów UM oraz jednostek podległych, w tym w ramach wyodrębnionej kwoty na program Akademicka Częstochowa. W ramach programu „Akademicka Częstochowa” rokrocznie przyznawane są dotacje na projekty związane z promocją kształcenia na uczelniach publicznych w Częstochowie. W 2023 r. na dotacje w ramach programu przeznaczono 116 000,00 zł.</p>
D.1.2 Wspieranie sieci współpracy uczelni częstochowskich z ośrodkami naukowymi w Polsce i innych krajach europejskich.	
D.1.3 Pomoc w zaadaptowaniu się studentów i zatrudnianych pracowników naukowych przybyłych z innych krajów.	
D.1.4 Preferowanie uczelni lokalnych przy zamawianiu badań i opracowań dotyczących Częstochowy i regionu częstochowskiego.	
D.1.5 Wspieranie rozwoju kultury studenckiej.	
Cel strategiczny D.2 Tworzenie w partnerstwie uczelni i przedsiębiorstw rynkowych centrów badawczo-rozwojowych i form transferu technologii o znaczeniu ponadregionalnym.	
D.2.1 Utworzenie, w partnerstwie z uczelniami, Ośrodka Badań Regionalnych prognozującego i monitorującego kierunki rozwoju i zmiany w kształtowaniu specjalizacji gospodarczych.	Realizowane według zadań statutowych i możliwości materialnych ARR
D.2.2 Utworzenie, partnerstwie z uczelniami, Centrum Edukacji Nauk Ścisłych i Technicznych kształcącego nowoczesne kadry i budującego etos częstochowskiego inżyniera - wysokiej klasy specjalisty, wynalazcy, projektanta, naukowca.	
D.2.3 Promowanie różnorodnych form współpracy dużych podmiotów gospodarczych z województwa śląskiego z uczelniami częstochowskimi.	Realizowane na bieżąco w ramach programu Akademicka Częstochowa

<p>D.2.4 Inicjowanie i zachęcanie uczelni do aktywności w ramach regionalnych klastrów gospodarczych.</p>	
<p>D.2.5 Wsparcie powstawania centrów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na współpracę z regionalnymi podmiotami gospodarczymi, zgodnie z prognozowanymi rozwojowymi specjalnościami gospodarczymi.</p>	
<p>Cel strategiczny D.3 Kreowanie wysokiej jakości oferty kulturalnej.</p>	
<p>D.3.1 Utrzymanie wysokiego poziomu placówek kulturalnych miasta (biblioteki, domu kultury, filharmonii, galerii sztuki, muzeum, ośrodka kultury, teatru); wsparcie ich aktywnej obecności w krajowym i europejskim obiegu kultury (udział w festiwalach, przeglądach, prezentacjach itp).</p>	<p>Realizowane według możliwości finansowych przez podległe miastu placówki kultury: Teatr im. A. Mickiewicza, Filharmonia Częstochowska im B. Hubermana, Miejska Galeria Sztuki, Muzeum Częstochowskie, OPK „Gaude Mater”, Miejski Dom Kultury, Muzeum Częstochowskie oraz Wydział Kultury i Sportu:</p>
<p>D.3.2 Wykreowanie, przynajmniej kilku dużych wydarzeń kulturalnych (tj. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, Festiwal Wiolinistyczny im B. Hubermana, Międzynarodowe Triennale Sztuki „Sacrum” itp.) by stały się świadectwem potencjału kulturalnego miasta.</p>	<p>Festiwal Shrines of Europe - to nowa inicjatywa siedmiu europejskich miast - sanktuariów, członków Stowarzyszenia Shrines of Europe. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się 27-28 maja w Częstochowie W Parku im. St. Staszica, na skwerze przed IV Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza oraz na Placu Biegańskiego zorganizowano koncerty w ramach Festiwalu (współorganizowano z Biurem Ładu Korporacyjnego). W koncertach udział wzięło łącznie ok. 2 000 osób,</p>
<p>D.3.3 Wsparcie dla rozwoju szkolnictwa artystycznego.</p>	<p>Organizacja imprezy plenerowej Frytka Off. W dniu 24 czerwca 2023 r. w Parku Wypoczynkowym Lisiniec zorganizowano Festiwal Frytka Off, w ramach którego wystąpili:</p>
<p>D.3.4 Promowanie i wspieranie środowiskowych inicjatyw kulturalnych, takich jak utworzenie Muzeum Monet i Medali im Jana Pawła II, Muzeum Produkcji Zapalek, autorskich galerii plastycznych.</p>	<p>Karaś/Rogucki, Bass Astral, Pola Rise, Blurred Pink, Susk. W Festiwalu wzięło udział ok. 5 000 osób. Wydarzeniom muzycznym towarzyszył zlot foodtrucków, Na Placu Biegańskiego zorganizowano cykl letnich koncertów pn. „Aleje tu się dzieje”. Projekt zakładał prezentację zespołów lokalnych. W siedmiu koncertach łącznie wzięło udział ok. 1 000 osób.</p>
<p>D.3.5 Wsparcie dla wydawnictw promujących w kraju częstochowską literaturę i krytykę kulturalną.</p>	<p>Organizacja XXXI Dni Częstochowy. Tradycyjnie pod koniec sierpnia mieszkańcy Częstochowy spotkali się podczas święta miasta. 25 sierpnia 2023 r. na placu za pętlą tramwajową w Dzielnicy Północ - na imprezie pn. Lato na Maxxa” - wystąpili Enej i Blue Cafe. Przed gwiazdami wieczoru wystąpiły lokalne zespoły – Słońcem Opętani i Muzyczni Astronauci, a także zostały wręczone nagrody w konkursach na najładniejszą działkę ROD i najładniej ukwiecony balkon (frekwencja ok. 5 000 osób). W ramach Dni Częstochowy 27 sierpnia br. odbyła się uroczystość w Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława</p>
<p>D.3.6 Organizacja dużych wydarzeń z zakresu kultury popularnej lub sportowych promujących miasto.</p>	

	<p>Hubermana. Podczas wydarzenia wręczono Nagrody Miasta Częstochowy w dziedzinie kultury i przyznano tytuł Mecenasa Kultury. Muzycznym zwieńczeniem uroczystości był koncert pn. „Słynne chóry operowe” w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej i Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum pod dyrekcją Adama Klocka. Frekwencja: 500 osób. Obchody Dni Częstochowy zakończył Festiwal Kolorów.</p> <p>Senioralia. W dniach 15 i 16 listopada 2023 r. w Hali Sportowej Częstochowa zorganizowano Święto Seniorów (współorganizacja UM). Pierwszego dnia na seniorów czekały zajęcia zumbi, gimnastyka ogólnorozwojowa, ćwiczenia wspierające kręgosłup, a drugiego dnia przed częstochowską publicznością wystąpili Krystyna Giżowska oraz Jacek Borkowski. Coroczna impreza – łącząca propozycje kulturalne z rekreacyjnymi – jest elementem miejskiego programu "Częstochowa wspiera Seniorów".</p>
<p>Cel strategiczny D.4 Wypełnienie historycznej misji Miasta z Jasną Górą, poprzez rozwój i poprawę jakości usług kierowanych wobec pielgrzymów i turystów.</p>	
<p>D.4.1 Dążenie do wpisania zespołu klasztornej Jasnej Góry wraz z jego otoczeniem na listę Dziedzictwa Światowego UNESCO.</p>	
<p>D.4.2 Współpraca promocyjna z Klasztorem Jasnogórskim uwypuklająca wartość przechowywanych w Sanktuarium zasobów dziedzictwa kulturowego i historycznego.</p>	
<p>D.4.3 Wspieranie rozwoju bazy schronisk młodzieżowych, hosteli i innych miejsc noclegowych nakierowanych na przyjmowanie zorganizowanych grup młodzieży szkolnej odwiedzających Klasztor Jasnogórski w ramach programów edukacyjnych.</p>	
<p>D.4.4 Utrzymywanie działań zapewniających wysokie poczucie bezpieczeństwa u osób odwiedzających Częstochowę.</p>	

<p>D.4.5 Wzmocnienie form ochrony krajobrazowej otoczenia Jasnej Góry i historycznego centrum miasta, w tym eliminacja „krzykliwych” form reklamy, estetyczne dostosowanie kolorystyki i architektury ulokowanych tam obiektów, eliminacja obiektów substandardowych.</p>	
<p>D.4.6 Wspieranie oferty turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej uzupełniającej atrakcyjność pobytu pielgrzymów na Jasnej Górze.</p>	
<p>D.4.7 Współpraca z samorządami subregionu częstochowskiego, z innymi instytucjami świeckimi i kościelnymi, z organizacjami pozarządowymi, na rzecz utrzymania i promocji europejskiego fenomenu kulturowego jakim jest kilkunastowieczna tradycja pieszego pielgrzymowania na Jasną Górę.</p>	
<p>Cel strategiczny D.5 Tworzenie zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej obsługującej mieszkańców subregionu.</p>	
<p>D.5.1 Utworzenie systemu stałego monitoringu codziennej migracji mieszkańców subregionu częstochowskiego do pracy i szkół</p>	
<p>D.5.2 Integracja różnych form komunikacji pasażerskiej zbiorowej (komunikacja kolejowa, autobusowa miejska, autobusowa podmiejska, przewozy busami itp.), w tym wprowadzenie normy „jednego biletu” respektowanego przez różnych przewoźników oraz uzgodnienie z nimi tras i rozkładów jazdy.</p>	
<p>D.5.3 Utworzenie centrów przesiadkowych dogodnie łączących różne formy komunikacji pasażerskiej.</p>	

<p>D.5.4 Uzgodnienie podstawowego standardu pojazdów przeznaczonych do obsługi komunikacji pasażerskiej zbiorowej, w tym narzucenie niezbędnych ochronie środowiska norm niskoemisyjnych.</p>	
<p>Cel strategiczny D.6 Rozwijanie współpracy z samorządami subregionu w zakresie planowania przestrzennego, ochrony środowiska, realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych oraz promocji turystycznej.</p>	
<p>D.6.1 Utrzymanie i instytucjonalizacja Klubu Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów Ziemi Częstochowskiej jako przedstawicielstwa samorządów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.</p>	<p>Realizowane w ramach pracy Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.</p>
<p>D.6.2 Wprowadzenie zasady wzajemnych uzgodnień między jednostkami samorządowymi działań oddziałujących na rozwój subregionu (w tym istotniejszych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ważniejszych inwestycji liniowych: dróg, infrastruktury medialnej oraz inwestycji rzutujących na zmiany w krajobrazie, dokumentów strategicznych itp.).</p>	
<p>D.6.3 Realizacja i monitoring efektów przyjętej w Subregionie Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych.</p>	
<p>D.6.4 Opracowanie i przyjęcie wspólnego programu ochrony przeciwpowodziowej Subregionu, obejmującego także niezbędny zakres współdziałania przy ograniczaniu skutków innych katastrof naturalnych (huraganowe wiatry, opady gradu lub śniegu, pożary lasów, susze itp.)</p>	
<p>D.6.5 Współpraca przy promocji atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Subregionu.</p>	
<p>D.6.6 Współpraca przy budowie infrastruktury IT i budowie społeczeństwa informacyjnego w Subregionie.</p>	

ZAŁĄCZNIK Nr 2 WARTOŚĆ UZYSKANYCH WSKAŹNIKÓW REALIZACJI STRATEGII

Lp.	Nazwa wskaźnika / Jednostka miary / oczekiwania	Źródło	Wartość wskaźnika									
			Rok bazowy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wskaźniki ogólne												
1	Przyrost naturalny na 1000 ludności / - (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-4,1	-4,4	-4,39	-4,87	-5,48	-5,65	-8,16	-10,3	-8,74	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
2	Wskaźnik migracji na 1000 mieszkańców / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-3,5		-2,7	-2,6	-3,7	-3,7	-3,6	-4,2	-3,5	b.d.
3	Migracje na pobyt stały gminne - saldo migracji gminnych wewnętrznych / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-723	-728	-659	-629	-887	-826	-774	-888	-736	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
4	Migracje na pobyt stały	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-96		48	51	68	69	28	20	5	n - Dana jeszcze

	gminne - saldo migracji zagranicznych / osoba (rok bazowy 2014)											niedostępna, będzie dostępna
5	Gęstość zaludnienia - ludność na 1 km ² / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 441	1 429	1 416	1 405	1 392	1 380	1 339	1 319	1 304	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
Wskaźniki obciążenia demograficznego												
6	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	60,8	63,3	65,6	68,5	71,2	73,8	75,3	76,8	78,3	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
7	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	149, 8	156,3	162	167	172,3	177,2	185,2	187,5	190,7	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna

8	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36,5	38,6	40,6	42,8	45	47,2	48,9	50,1	51,4	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
9	Dochody budżetu miasta per capita/ zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	4 555,20	4 841,61	5 036,89	5 325,35	5 660,19	6 263,64	6 869,18	7 672,24	7 768,57	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
10	Dochody własne budżetu per capita /zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 409,92	2 634,82	2 643,13	2 746,78	2 969,54	3 203,49	3 484,49	3 885,28	4 075,47	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
11	Dochody z udziału w podatku PIT per capita / zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	959,54	1 067,45	1 128,07	1 227,91	1 367,50	1 502,79	1 480,85	1 666,30	1 684,56	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
12	Pracujący ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	73 525	71 082	73 887	75 102	77 225	79 513	74 219	74 762	bd	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
13	Stopa bezrobocia	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11,2	8,5	6,2	4,5	3,7	2,9	4,4	3,6	3,2	3,2

	rejestrowane go / % (rok bazowy 2014) ☒											
1 4	Produkt krajowy per capita / zł (rok bazowy 2013)	Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36 349, 00	39 907	41 796	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Obszar A. Przestrzeń												
A.1 Wprowadzanie ładu przestrzennego, tworzącego warunki zdrowego i bezpiecznego życia, poprawiającego funkcjonalność i estetykę miasta.												
1	Udział powierzchni objętej obowiązujący mi miejscowymi planami zagospodaro wania przestrzenne go w powierzchni ogółem / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	17,5	20,8	22,7	22,7	22,7	25,6	25,9	26,9	28,2	b.d.
2	Obszary prawnie chronione / ha (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012
3	Wielkość zagospodaro wanych obszarów	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	487, 33	486,8	505,09	505,46	492,92	474,86	b.d.	582,22	b.d.	b.d.

	zielonych na terenie miasta / ha (rok bazowy 2014)											
4	Wielkość zagospodarowanych obszarów zielonych na obszarze dzielnic: Śródmieście, Stare Miasto, Ostatni Grosz, Raków (obszar wskazany do rewitalizacji) /ha (rok bazowy 2015)	Dane Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta Częstochowy	22,65	22,81	22,81	23,1			b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
A.2 Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego.												
5	Stan techniczny dróg publicznych (całkowita długość, wymagająca remontu, wskaźnik dekapitalizacji):	* - dane po aktualizacji przez MZDiT										
a	- drogi krajowe	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	b.d.	b.d.	b.d.

	(całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) ☒											
b	- drogi krajowe (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	22,5	16,4	16,1 15,4*	14,5	14,5	14,5	14,5	b.d.	b.d.	b.d.
c	- drogi krajowe(wskaznik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	48,5	35,3	34,7 33,2*	31,3	31,3	31,3	31,3	b.d.	b.d.	b.d.
d	- drogi wojewódzkie (całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	20,5	20,5	20,5	20,5	19,6	19,6	19,6	b.d.	b.d.	b.d.
e	- drogi wojewódzkie (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	12,4	12,4	12,1	12,1	9,9	9,9	9,9	b.d.	b.d.	b.d.

f	- drogi wojewódzkie (wskaźnik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	60,5	60,5	59	59,0	50,5	50,5	50,5	b.d.	b.d.	b.d.
g	- drogi powiatowe (całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	129,4	129,8 129,4*	129,4	129,4	132,0	132,0	132,0	b.d.	b.d.	b.d.
h	- drogi powiatowe (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	75,0	73,4	69,0 73,4*	69,2	70,2	69,2	67,7	b.d.	b.d.	b.d.
i	- drogi powiatowe (wskaźnik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	58,0	56,5 56,7*	53,3 56,5*	53,5	53,2	52,4	50,5	b.d.	b.d.	b.d.
j	- drogi gminne	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	453,6	456,6 455,6*	455,6	456,7	457,0	459,0	461,0	b.d.	b.d.	b.d.

	(całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) ☒											
k	- drogi gminne (wymagająca remontu) /km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	346,0	337,0	332,6 335,6*	333,4	330,6	324,6	316,4	b.d.	b.d.	b.d.
l	- drogi gminne (wskaźnik dekapitalizacji) % (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	76,3	73,8 73,9*	72,6 73,7*	73,0	72,3	70,7	68,6	b.d.	b.d.	b.d.
ł	- ogółem (całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	649,9	653,3 651,9*	651,9	653,0	655,0	657,0	659,0	b.d.	b.d.	b.d.
m	- ogółem (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	455,9	439,2	429,8 436,5*	429,2	425,2	418,2	408,5	b.d.	b.d.	b.d.

n	- ogółem (wskaźnik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) ☒	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	70,1	67,2 67,4*	65,9 66,9*	65,7	64,9	63,6	62,0	b.d.	b.d.	b.d.
6	Pomiary ruchu pojazdów na drogach krajowych ogółem (średni dobowy ruch roczny SDRR):											
a	- Kruszyzna – Częstochowa / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	35 414	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
b	- Częstochowa – Poczesna / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	48 493	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
c	- Kłobuck – Częstochowa / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	10 434	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
d	- Blachownia –		11 455	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

	Częstochowa / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf										
e	- Częstochowa – Janów / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	4 489	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
f	- Rędziny – Częstochowa / poj./dobę (rok bazowy 2015) ☒	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	7 525	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
7	Ilość pojazdów zarejestrowanych w Częstochowie:											
a	- ogółem / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	138 500	141 955	146 875	151 170	156 314	162 066	167 023	171 590	175 046	b.d.
b	- samochody osobowe / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	110 209	113 250	117 480	121 160	125 268	129 365	133 349	136 736	138 807	b.d.
c	- samochody ciężarowe / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	18 641	18 707	18 992	19 077	19 327	19 853	20 308	20 622	20 783	b.d.
8	Pojazdy na 1000 mieszkańców:											
a	- samochody osobowe na	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	478, 9	496,3	519,3	540,0	563,5	586,9	623,3	648,7	b.d.	b.d.

	1000 ludności / szt. (rok bazowy 2014) ☒											
b	- samochody ciężarowe na 1000 ludności / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	86,9	87,7	89,9	91,9	95,9	102,5	108,3	113,6	b.d.	b.d.
9	Wypadki drogowe na 100 tys. ludności (rok bazowy 2014) / osoba ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	201, 6	146,8	189,6	168,5	147,1	143,7	107,6	91,8	b.d.	b.d.
1 0	Długość ścieżek rowerowych na terenie miasta / km (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	51	65	67,1	69	75,7	78,2	85	85,4	85,9	b.d.
1 1	Wskaźnik: ścieżki rowerowe na 10 tys. km kw./ km (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 193, 3	4 069,9	4 201,4	4320,3	4 739,80	4 896,40	5 322,10	5 347,20	5 378,20	b.d.
1 2	Liczba osób korzystających z usług	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	0	rok bazowy	0	0	0	0	0	19163- liczba pasażeró	b.d.	

	centrum przesiadkow ego / osoba (rok bazowy 2015)									w autobus ów i tramwaj ów		
A.3 Rewitalizacja zaniedbanych obszarów mieszkalnych i terenów przemysłowych.												
1 3	Wskaźniki podstawowe z Diagnozy obszaru zdegradowan ego MPR											
a	Wielkość obszaru terenów przemysło wych, zmodernizow anych z przeznaczeni em pod nowe inwestycje	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	ok. 30ha	b.d.
A.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego i dobrej jakości usług bytowych.												
1 4	Liczba oddanych budynków mieszkalnych ogółem / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	188	186	220	246	250	273	270	389	402	375
1 5	Liczba oddanych budynków wielomieszka	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	7	3	9	6	12	11	13	14	12	25

	niowych / szt. (rok bazowy 2014)											
16	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (budynki o dwóch mieszkania oraz budynki o trzech i więcej mieszkaniach) / m2 (rok bazowy 2014) ²	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	61,8	62	62,2	62,4	62,6	62,8	64,0	64,2	64,4	b.d.
17	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę / m2 (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	26,3	26,7	27,1	27,6	28	28,5	29,8	30,5	31,3	b.d.
18	Mieszkania na 1000 mieszkańców / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	426,2	431,0	436,5	441,8	448,1	454,6	466,00	475,6	486,3	b.d.
19	Mieszkania oddane do użytkowania przeznaczone na sprzedaż	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	122	108	180	219	258	327	374	404	809	b.d.

	lub wynajem / szt. (rok bazowy 2014) ☒											
20	Liczba oddanych do użytkowania lokali socjalnych / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	339	580	457	473	523	523	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
21	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych / szt. (rok bazowy 2015) - ☒☒☒☒ dotyczy mieszkań dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	6*	rok bazowy	6*	6*	6*	6*	6*	6*	5	4
22	Mieszkania wyposażone w instalacje:											
a	- wodociągi / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	96 637	96 895	97 300	97 695	98 165	98 761	98 664	99 212	100 238	b.d.
b	- ustęp / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	95 334	95 592	95 997	96 392	96 862	97 458	97 783	98 331	99 357	b.d.
c	- łazienka / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	93 691	93 949	94 354	94 753	95 225	95 821	97 057	97 606	98 632	b.d.

	(rok bazowy 2014)											
d	- gaz z sieci / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	71 807	71 978	72 237	72 573	72 983	73 259	76 147	77 261	77 624	b.d.
e	- centralne ogrzewanie / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	83 348	83 643	84 077	84 479	84 984	85 580	85 989	86 538	87 564	b.d.
2 3	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności:											
a	- wodociągi / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	96,2	96,3	96,3	96,3	96,3	96,4	96,4	96,4	96,5	b.d.
b	- kanalizacja / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	87,7	87,9	88	88,1	88,2	88,4	88,3	88,4	88,6	b.d.
c	- gaz sieciowy / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	73,3	73,2	73,1	73,1	73,2	73,1	76,5	77	76,8	b.d.
2 4	Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań:											
a	- wodociąg / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	98,5	98,5	98,5	98,5	98,6	98,6	99	99	99	b.d.

	(rok bazowy 2014)											
b	- łazienka % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	95,5	95,5	95,6	95,6	95,6	95,6	97,3	97,4	97,4	b.d.
c	- centralne ogrzewanie % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	85,0	85,1	85,1	85,2	85,3	85,4	86,2	86,3	86,5	b.d.
A.5 Ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska przez ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu.												
25	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	208 397	208 778	208 931	209 329	209 575	209 065	207 711	206 470	203 290	b.d.
26	Odpady wytwarzane w ciągu roku ogółem /tys. t (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	194,6	249,9	231	361,5	353,4	297,9	207,6	223,0	211,2	b.d.
27	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku, ogółem / t (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	67 171,86	66 691,86	76 546,80	80 679,77	72 330,46	66 161,50	58 981,24	56 336,19	53 628,33	b.d.
28	Zmieszane odpady zebrane w	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	290,1	291,1	336,8	358,1	323,9	299	273,5	265,3	256,1	b.d.

	ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca / kg (rok bazowy 2014) ☒											
29	Zużycie wody na potrzeby przemysłu / dam3 (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2879	4 223	3 372	4 788	1 780	1 804	1 788	2 145	2 174	b.d.
30	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	221462	219658	217834	216114	214154	212 427	206 152	203 197	200 893	b.d.
31	zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca / m3 (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	37	36,8	36,7	36,5	37,6	40,4	38,4	37,3	36,7	b.d.
32	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	201908	200582	199134	197705	196124	194 821	188 938	186 422	184 529	b.d.

	(rok bazowy 2014)											
3	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej / km											
3	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	562	577,8	580,4	583,6	587,1	593,8	593,5	595,7	600,2	b.d.
3	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej) (norma 40 ug/m3) / ug/m3											
4	(rok bazowy 2014) ☒	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	48	45	40	42	40	34	31	38,6	33,1	28
3	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej) (norma 26 ug/m3) / ug/m3											
5	(rok bazowy 2014) ☒	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	45	32	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

36	Ozon (stanowisko pomiarowe ul. Baczyńskiego) (norma 125 ug/m3) / ug/m3 (rok bazowy 2014) ☒	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	148	55	46	50	50	51	50	48,7	52	52,7
37	Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu (stanowisko pomiarowe ul. Baczyńskiego) (norma 1 ug/m3) / ug/m3 (rok bazowy 2014) ~	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	3	1,5	b.d	b.d	b.d.	b.d	b.d.	2,9	2,1	1,8
38	Średnioroczne stężenie dwutlenku siarki (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej) (norma 125 ug/m3) / ug/m3	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	69	11,6	10	11,1	7,6	7,2	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

	(rok bazowy 2014) ☐☐Od 2015 r. norma 20 ug/m3											
3 9	Średnioroczne stężenie dwutlenku azotu (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej) (norma 40 ug/m3) / ug/m3 (rok bazowy 2014) ☐	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	19	39	36	36	37	39	32	34,6	30,7	30,3
A.6 Poprawa efektywności energetycznej miasta.												
4 0	Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	98 385	99 768	98 641	100 289	100 513	100 393	100 954	101 675	102 726	b.d.
4 1	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	704, 84	708,35	712,04	740,79	747,42	756,87	793,96	818,63	792,66	b.d.

	mieszkańca) / kWh (rok bazowy 2014) ☒											
4 2	Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca w gospodarstw ach domowych / m3 (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	124, 4	127	130,7	b.d	b.d	b.d	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
4 3	Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w gospodarstw ach domowych / m3 (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	37	36,8	36,7	36,5	37,6	40,4	38,4	37,3	36,7	b.d.
4 4	Liczba obiektów publicznych należących do miasta w których przeprowadz ono termomoder nizację / szt.	Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Miasta Częstochowy	0	rok bazowy	7	9	9	1	7	9	1	2

	(rok bazowy 2015)											
4	Liczba budynków mieszkalnych zarządzanych przez jednostkę miejską w których przeprowadzono termomodernizację / szt.											
5	(rok bazowy 2015)	Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy	15	rok bazowy	7	10	5	2	5	3	1	0
Obszar B. Praca												
1	Wielkość terenów w Częstochowie objętych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne / ha (rok bazowy 2015) ☒	Wydział Funduszy Europejski i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	118,9	rok bazowy	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9
2	Wielkość wyznaczonych, przygotowanych planistycznie i infrastrukturalnych	Wydział Funduszy Europejski i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	36,5	rok bazowy	36,5	36,5		550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla	550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla	550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla	b.d.	

	alnych pod potrzeby inwestora terenów inwestycyjnych / ha (rok bazowy 2015)							nowych inwestorów pod produkcję i usługi	nowych inwestorów pod produkcję i usługi	nowych inwestorów pod produkcję i usługi		
3	Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z pomocy publicznej Miasta związanej z tworzeniem nowych miejsc pracy / szt. (rok bazowy 2015)	Wydział Podatków i Opłat Urzędu Miasta Częstochowy	51 50	rok bazowy	77	111	b.d.	124 121 (za cały okres funkcjonowania ulg	123 (za cały okres funkcjonowania ulg	124	124	124
4	Liczba miejsc pracy utworzonych w podmiotach korzystających z pomocy publicznej Miasta na ten cel / szt.	Wydział Podatków i Opłat Urzędu Miasta Częstochowy	72	rok bazowy	182	130	b.d.	561 585 (za cały okres funkcjonowania ulg	586 (za cały okres funkcjonowania ulg	590	590	590

	(rok bazowy 2015)		263									
5	Podmioty gospodarki narodowej ogółem / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	26 667	26 744	26 671	26 707	26 314	26 626	27 081	27 797	28 006	28 339
6	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Częstochowie / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	19 725	19 480	19 085	18 909	19 106	19 276	19 606	20 020	19 980	20 100
7	Liczba spółek prawa handlowego zarejestrowanych w KRS / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 844	2 951	3 264	3 463	3 001	3 094	3 175	3 388	3 584	3 788
8	Liczba spółek prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	468	474	497	519	434	467	493	555	630	639

9	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach / mln zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	953,9	667,7	790,3	967,6	1 317,8	1 659,8	1 055,9	b.d.	b.d.	b.d.
10	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach / mln zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	10 642,70	11 019,60	11 490,0	11 146,8	12 034,8	11 679,9	12 757,1	b.d.	b.d.	b.d.
11	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca) / zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	46 248	48 294	50 790	49 679	54 140	52 986	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto / zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 526,81	3 644,53	3 743,93	3 954,16	4 222,51	4 547,34	4 875,71	b.d.	b.d.	b.d.
13	Liczba uczniów szkół	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 677	5 640	5 763	5 793	5 833	7 372	7 308	7 375	8 184	b.d.

	zawodowych (Szkoły średnie zawodowe razem) / osoba											
1 4	Liczba absolwentów średnich szkół zawodowych (Szkoły średnie zawodowe razem) / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 120	1 129	1 293	1 251	1 228	1 231	1 360	1 298	1 383	b.d.
1 5	Zdawalność egzaminu maturalnego w średnich szkołach zawodowych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68,2	69,6	73,3	72,2	78,1	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
1 6	Zdawalność egzaminu zawodowego / % (rok bazowy 2015) – sesja letnia	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	75,8	rok bazowy	75,9	81,7	84,6	80,7	74,2	73,3	80,7	77,6
C. Społeczność												

C.1 Poprawa warunków zdrowotnych życia w mieście.												
1	Liczba osób w wieku do 18 lat dotkniętych schorzeniami :											
a	- zaburzenia refrakcji i akomodacji oka / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 273, 00	1 486	1 474	1 388	1 396	1 375	1 482	1 282	1 260	b.d.
b	- zniekształcenia kręgosłupa / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 274, 00	1 171	1 141	1 049	1 051	1 022	1 031	928	1 110	b.d.
c	- dychawica oskrzelowa / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 105, 00	1 469	1 441	1 425	1 489	1 511	1 614	1 528	1 820	b.d.
d	- otyłość / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru	421	658	596	603	572	568	524	611	780	b.d.

	(rok bazowy 2014) ☒	nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa										
2	zgony na 1000 ludności (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11,8 3	12	12,38	13,00	13,3	13,05	15,42	16,96	15,2	b.d.
3	zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych / promil (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5,6	2,9	3,3	3,3	3,4	6,72	2,55	4,25	3,7	b.d.
4	zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	311	323,9	334,4	346,6	b.d.	b.d.	340,8	b.d.	b.d.	b.d.
5	zgony osób z powodu	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	563, 6	539,5	586,5	596,1	b.d.	b.d.	591,2	b.d.	b.d.	b.d.

	chorób układu krążenia na 100 tys. ludności (rok bazowy 2014) ☒											
6	Schorzenia osób w wieku powyżej 19 lat:											
a	- choroby układu krążenia / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	26 207	22 850	23 566	23 828	23 231	25 017	26 111	28 140	30 129	b.d.
b	- choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	5 455	5 461	5 718	5 732	6 392	6 751	6 428	6 713	7 012	b.d.

c	- cukrzyca / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	7 535	7 479	7 393	7 163	6 977	7 474	7 520	7 718	8 312	b.d.
d	- przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	4 470	4 349	4 379	4 463	4 443	4 893	4 800	5 012	6 048	b.d.
e	- nowotwory złośliwe ☒	1 062* *ostatnie dane dotyczące zachorowań na nowotwory złośliwe					1 015	1 908	2 003	2 241	2 321	b.d.
7	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności / szt. (rok bazowy 2015)	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	12 895	13 342	11 722	11 516	12 047	12 681	10 322	11 459	12 759	b.d.
a	- do 16 roku życia / szt.	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	935	969	1 085	1 170	1 289	1 194	1 166	1 204	1 375	b.d.

	(rok bazowy 2015) ☒											
b	- powyżej 16 roku życia / szt. (rok bazowy 2015) ☒	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	11 960	12 373	10 637	10 346	10 758	11 487	9 156	10 255	11 384	b.d.
8	Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych											
a	- ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6174	b.d.	7 248	b.d.	6 826	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
b	- do 18 roku życia / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	4074	b.d.	5 097	b.d.	4 541	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
C.2 Zagwarantowanie wszystkim mieszkańcom dostępności do form zorganizowanej opieki nad dziećmi i do usług edukacyjnych dobrej jakości.												
9	Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych / miejsce (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	200	353	398	238	321	319	400	375	b.d.	b.d.
10	Wskaźnik uprzedzkolnienia dzieci 3-5 lat % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	87,9	93,8	87,4	90,0	94,7	93,7	95,5	97,5	104,3	b.d.
11	Wskaźnik uprzedzkolnienia	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	82,8	88	83,9	86,5	92,7	91,6	92,5	94,6	102,9	b.d.

	ienia dzieci w wieku 3 - 4 lat % (rok bazowy 2014)											
1 2	Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych; szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	20	20	19	19	19	19	18	18	19	b.d.
1 3	Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych; szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5	4	3	3	4	3	3	3	3	b.d.
1 4	Uczniowie przypadający na 1 oddział w	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	23	23	23	23	23	-	-	-	-	-

	gimnazjach; gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych) / osoba (rok bazowy 2014) ☒											
1 5	Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach; gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne) / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6	5	5	5	5	-	-	-	-	-
1 6	Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach ogólnokształ cących; licea ogólnokształ cące dla młodzieży bez specjalnych) / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	27	27	27	27	27	27	27	27	28	b.d.

1 7	Uczniowie przypadający na 1 oddział w zasadniczych szkołach zawodowych ; zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne / osoba	(rok bazowy 2014) ☒ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	9	9	6	5	5	-	-	-	-	-
1 8	Uczniowie przypadający na 1 oddział w zasadniczych szkołach zawodowych ; szkoły specjalne przysposabiaj ące do pracy zawodowej / osoba	(rok bazowy 2014) ☒ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6	6	6	5	4	4	4	4	3	b.d.
1 9	Średni wynik egzaminu gimnazjalneg o (język polski, przedmioty											

	przyrodnicze, język angielski):											
a	język polski / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,2 2	rok bazowy	72,69	70,74	69,92	63,79	-	-	-	-
b	historia i wiedza o społeczeństwie / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,3 7	rok bazowy	58,77	60,98	61,24	61,02	-	-	-	-
c	matematyka / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	49,4 2	rok bazowy	49,12	46,94	52,06	41,92	-	-	-	-
d	przedmioty przyrodnicze / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	51,3 4	rok bazowy	53,57	53,05	57,34	49,39	-	-	-	-
e	język angielski na poziomie podstawowym / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	69,8 4	rok bazowy	69,48	70,58	72,94	70,81	-	-	-	-
20	Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach pogimnazjalnych	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	75,8	rok bazowy	86,1	85,83	88,65	89,15	81,92	85,9	78,14	82,14

	ogólnokształcących / % (rok bazowy 2015)											
2 1	Średni wynik egzaminu maturalnego											
a	język polski / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,6	rok bazowy	59,56	59,66	60,39	52,41	53,48	56,1	59,79	53,96
b	matematyka / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	54,2	rok bazowy	54,53	52,58	54,11	56,5	49,66	55,74	55,62	49,38
c	język angielski podstawowy / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	78,3	rok bazowy	71,26	72,49	73,8	72,86	70,3	76,92	76,61	73,31
2 2	Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach pogimnazjalnych zawodowych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68,2	rok bazowy	67,0	63,04	64,61	64,38	70,3	75,1	b.d.	b.d.
C.3 Rozwój usług społecznych, przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.												
2 3	Liczba osób korzystających											

	h z pomocy społecznej:											
a	- osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11 524	10 774	9 686	8 228	7 997	7 722	7 196	6 250	5 618	b.d.
b	- z powodu ubóstwa / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 085	4891	812	3 927	3 340	3 027	2 961	b.d.	b.d.	b.d.
c	- bezrobocia / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 802	3175	651	1 822	1 336	1 048	909	b.d.	b.d.	b.d.
d	- niepełnosprawności / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 900	2797	420	2 851	2 733	2 758	2 553	b.d.	b.d.	b.d.
e	- długotrwałej lub ciężkiej choroby / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 222	3355	469	3 215	3 184	3 205	2 856	b.d.	b.d.	b.d.

f	- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	997	1059	120	852	813	748	790	b.d.	b.d.	b.d.
g	- alkoholizmu / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	262	234	276	204	310	287	221	b.d.	b.d.	b.d.
h	- narkomanii / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	14	21	6	18	17	19	7	b.d.	b.d.	b.d.
i	- potrzeby ochrony macierzyństwa / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	221	243	39	184	157	148	118	b.d.	b.d.	b.d.
j	- bezdomności / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	507	534	71	530	538	526	519	b.d.	b.d.	b.d.
24	Liczba rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej ☒	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2 5	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych / osoba (rok bazowy 2014) []	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	387	374	374	365	355	351	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2 6	Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach / osoba (rok bazowy 2014) []	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	2 438 1 982	2 319	2 021	1 660	1 364	1 101	843	633	b.d.	b.d.
2 7	Liczba osób korzystających z Karty Seniora / osoba (rok bazowy XII 2015)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	7 243 7 220	rok bazowy	8 368	10 339	12 056	13 493	14 905	15 330	733	1 165
2 8	Liczba osób korzystających z Karty Rodziny Wielodzietnej / osoba (rok bazowy 2015) (** miejska Karta Rodzina +)	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy	646 **	rok bazowy	710**	811**	853**	873**	882**	890**	2 410	4 348
C.4 Ochrona tożsamości i rozwój kultury lokalnej.												
2 9	Liczba obiektów		3	rok bazowy	2	1	1	1	0	0	0	

	zabytkowych korzystających z dotacji miasta na renowację / obiekt (rok bazowy 2015)	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy/Wydział Administracji Architektoniczno - Budowlanej											
30	Liczba zarządzanych przez Miasto obiektów zabytkowych poddanych renowacji / obiekt (rok bazowy 2015)	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy/Wydział Administracji Architektoniczno - Budowlanej	0	rok bazowy	0	0	0	0	0	0	0		
31	Liczba czytelników w miejskich placówkach bibliotecznych (czytelnicy w ciągu roku) / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41 663		39 684	36 329	35 056	32 799	32 188	26 577	24 157	27 599	b.d.
32	Frekwencja zwiedzających Muzeum Częstochowskie / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	38 726		34 660	29 954	13 058	17 472	19 781	6 182	11 152	18 436	21 218

33	Frekwencja zwiedzających Miejską Galerię Sztuki / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	33 447	60746	62 528	60 202	59 083	50 435	12 339	24 156	17 962	14 103
34	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach edukacyjnych Miejskiego Domu Kultury / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	9 70 3	10527	11 984	10 640	1 024	11 796	2 949	406	b.d.	423
35	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach Miejskiego Domu Kultury	-	-	716	1 334	1 379	1 488	3 085	556	43	b.d.	b.d.
36	Liczba wydarzeń kulturalnych w ramach „Aleja, tu się dzieje” / szt. (rok bazowy 2015) ☒	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	141	Rok bazowy	161	138	105	79	0 (covid-19)	Brak kontynuacji projektu	Brak kontynuacji projektu	1000

37	Liczba wydarzeń kulturalnych, partnerów organizacyjnych i uczestników „Nocy Kulturalnej” / szt. ☐	-	-	38 partnerów	40 partnerów	47 partnerów	40 partnerów	40 partnerów	Wydarzenie nie zostało zrealizowane zw. na wytyczne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Projekt nie był realizowany	Projekt nie był realizowany	Projekt nie był realizowany
38	Liczba słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku / osoba (rok bazowy 2015)	Informacja Uniwersytetu Trzeciego Wieku	1 rok bazowy 650	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
C.5 Umocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.												
39	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:											
a	- ogółem / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 697	5 039	5 167	5 450	5 355	5 539	5 246	5 612	5 169	4 469

	(rok bazowy 2014) ☒											
b	- kryminalnych / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 999	3771	3 140	3 374	3 848	3 942	3 495	3 796	3 441	2 942
c	- gospodarczych / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 085	757	1 508	1 509	988	1 052	1 278	1 283	1 225	1 003
d	- drogowych / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	476	387	380	366	358	371	327	359	336	323
e	- przeciw życiu i zdrowiu / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	194	154	160	169	166	172	110	120	126	110
f	- przeciwko mieniu / szt. (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 957	2852	2 523	2 815	2 301	2 468	2 543	2 797	2 613	2 332
40	Wskaźnik wykrywalności przestępstw:											
a	- ogółem / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	71	67,1	71,8	75,2	73,3	71,4	73,7	65,5	63,9	70,1
b	- kryminalnych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	62	60,6	60,6	66,3	67,8	65,5	68	60,2	62,6	66,4

c	- gospodarczych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	90	80,2	87,4	88,6	82,7	80,9	81,1	68,7	53,9	67,5
d	- drogowych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	97,7	96,9	96,6	97,8	98,6	98,1	98,5	97,5	99,1	98,8
e	przeciwko życiu i zdrowiu na 1000 mieszkańców / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	0,84	0,6	0,7	0,75	0,74	0,78	0,51	0,57	0,6	b.d.
f	przeciwko mieniu na 1000 mieszkańców / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	12,77	12,45	11,1	12,49	10,3	11,15	11,79	13,17	12,48	b.d.
41	Interwencje Straży Miejskiej / szt.	Komenda Straży Miejskiej w Częstochowie	46002	52 701	45 797	45 449	40 380	34 978	31 225	31 424	38 152	32 866
42	Wskaźnik interwencji Straży Miejskiej na 1000 mieszkańców / szt.	Komenda Straży Miejskiej w Częstochowie	210	231	202	203	182	159	144	146	b.d.	b.d.

C.6 Kształtowanie kapitału społecznego poprzez rozwój różnych form aktywności obywatelskiej.												
4 3	Liczba organizacji pozarządowych:											
a	- stowarzyszeń organizacji społecznych / szt. (rok bazowy 2014) []	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	685	712	732	750	684	700	698	715	727	760
b	- fundacji / szt. (rok bazowy 2014) []	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	137	164	198	219	218	231	245	269	285	309
4 4	Budżet obywatelski:											
a	- frekwencja % (rok bazowy 2015)	www. http://konsultacje.czestochowa.pl/	18,3 1	rok bazowy	9,52	13,2	10,25	8,00	11,35	9,85	9,68	11,85
b	- liczba zgłoszonych wniosków / szt. (rok bazowy 2015) []	www. http://konsultacje.czestochowa.pl/	459	rok bazowy	374	526	510	423	455	703	455	519
4 5	Frekwencja w wyborach parlamentarnych i samorządowych:											

a	frekwencja w wyborach samorządowych - Sejmiki wojewódzkie / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,36	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-
b	frekwencja w wyborach samorządowych - Rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,37	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-
c	frekwencja w wyborach samorządowych - Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast - I tura wyborów / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,39	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-
d	frekwencja w wyborach samorządowych - Wójtowie,	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36,31	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	burmistrzowie i prezydenci miast - II tura wyborów / % (rok bazowy 2014)											
e	Frekwencja w wyborach parlamentarnych – sejm / % (rok bazowy 2015) www.parlament2015.pkw.gov.pl	55,06	rok bazowy	-	-	-	65,85	-	-	-	76,9	
f	Frekwencja w wyborach parlamentarnych – senat / % (rok bazowy 2015) www.parlament2015.pkw.gov.pl	55,05	rok bazowy	-	-	-	65,85	-	-	-	76,83	
Obszar D. Centrum												
1	Liczba szkół wyższych / szt. (rok bazowy 2014) Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, ww.stat.gov.pl	6	6	6	6	6	5	5	6	5	b.d.	
2	Liczba studentów szkół wyższych / osoba (rok bazowy 2014) Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	16784	15 347	14 128	13 607	12 809	12 415	13 178	13 156	12 772	b.d.	

3	Liczba absolwentów – ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 549	5 328	4 620	5 065	3 832	3 236	3 008	3 153	3 336	b.d.
a	- kobiety / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 368	3 305	2 733	3 019	2 276	2 009	1 927	2 035	2 133	b.d.
b	- mężczyźni / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 181	2 023	1 887	2 046	1 556	1 227	1 081	1 118	1 203	b.d.
4	Ilość funkcjonujących w Częstochowie centrum badawczo-rozwojowych / szt. (rok bazowy 2015)	Centrum Obsługi Inwestora, Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju	1	rok bazowy	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Frekwencja widzów Teatru / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68 813	74 188	75 122	68 468	68 685	64 524	16 658	27 581	52 538	50 296
6	Frekwencja na koncertach symfonicznych Filharmonii / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	56 087	54 238	51 347	50 293	42 930	41 569	40 051	21 658	29 150	36 914

	(rok bazowy 2014)											
7	Liczba występujących i widzów MFMS Gaude Mater / osoba (rok bazowy 2015)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	7 000	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	liczba występujących – ok.190, liczba uczestników – 1820	b.d.	b.d.
8	Liczba uczniów szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe / osoba (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	389	377	390	357	328	363	378	411	465	b.d.
9	Liczba uczniów szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (rok bazowy 2014) ☒	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	177	177	184	257	244	237	210	190	197	b.d.
10	Liczba studentów wydziałów	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	

	artystycznych												
1 1	Szacunkowa liczba uczestników największych wydarzeń kulturalnych:												
a	- Sylwester / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	0	Wydarzenie nie zostało zrealizowane ze względu na stan epidemii	wydarzenie nie zostało zrealizowane	ok. 3000	
b	- Festiwal Off Frytka / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	5 000	7 000	7 000	8 000	14 000 (przez 2 dni)	7 000	0	Wydarzenie nie zostało zrealizowane ze względu na stan epidemii	7 000	5 000	
c	- Europejskie Dni Kultury Ludowej / osoba	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	10 000	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000	0	Wydarzenie nie zostało zrealizowane zw. na wytyczne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa	Wydarzenie nie zostało zrealizowane	Wydarzenie nie zostało zrealizowane	

										Narodow ego			
d	- Dni Samorządu Terytorialneg o / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	4 000	2 000	2 000	1 500	2 000	2 000	0		Wydarze nie nie zostało zrealizo wane ze względ na stan epidemii	wydarz enie nie zostało zrealizo wane	zorgani zowano Międzynar odowy Festiwal Kulturalny Shrines of Europe, w którym uczestnicz yło 1000 osób
e	- Dni Częstochowy / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	6 000	5 000	6 000	6 000	6 000 (przez 2 dni)	6 000	90 (wydarze nie odbyło się w Filharmo nii z obostrze niami związa ny z Covid-19)	(wydarze nie odbyło się w Filharmo nii z obostrze niami związa ny z Covid 19), liczba odbiorc ów (w	6 000	4 000	

										tym on- line) – 300		
1 2	Liczba pielgrzymów przybywają- cych na Jasną Górę / osoba	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20pielgrzymkowe/temat_61	3 600 000	3 700 000	4 500 000	4 000 000	4 300 000	4 400 000	1 000 000	1 600 000	2 500 000	3 600 000
1 3	Liczba pielgrzymek przybywają- cych na Jasną Górę / szt.	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20Opielgrzymkowe/temat_61	196	204	233	216	200	190	120	441	566	448
1 4	Liczba pieszych pielgrzymek przybywają- cych na Jasną Górę / szt.	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20Opielgrzymkowe/temat_61	266	267	246	263	255	300	160	220	265	228
1 5	Liczba miejsc noclegowych / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 456	2 300	2 814	2 460	2 685	3 096	2 659	2 703	1 958	2 038
1 6	udzielone noclegi / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	237 334	261 926	311 035	326 677	346 325	397 469	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

17	Liczba osób dojeżdżających do pracy w Częstochowie / osoba (rok bazowy 2012) [?]	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot. 2015r.)	22000	18 898	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
18	Liczba osób dojeżdżających do szkół / osoba (rok bazowy 2012)	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot. 2015r.)	18000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
19	Liczba osób wyjeżdżających do innych gmin do pracy / osoba (rok bazowy 2015) [?]	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot.2015r.)	-	14 773	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
20	Liczba osób wyjeżdżających do innych gmin do szkół / osoba [?]		-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
21	Liczba jednostek samorządowych realizujących Strategię RIT dla	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy http://fe.czystochowa.pl/data/other/porozumienie_z_dnia_6_marca_2015r.pdf	34	rok bazowy	34	34	34	34	34	34	34	34

	Subregionu Północnego w ramach RPOWSL 2014-2020 / JST (rok bazowy 2015) ☒											
2 2	Liczba projektów zrealizowanych w ramach Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych / szt. (rok bazowy 2015)	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	0	rok bazowy	0	0	9	7	4	3	5	1

V. PREZENTACJA NAJWAŻNIEJSZYCH WSKAŹNIKÓW

**CZĘSTO
CNIUWA**

2023

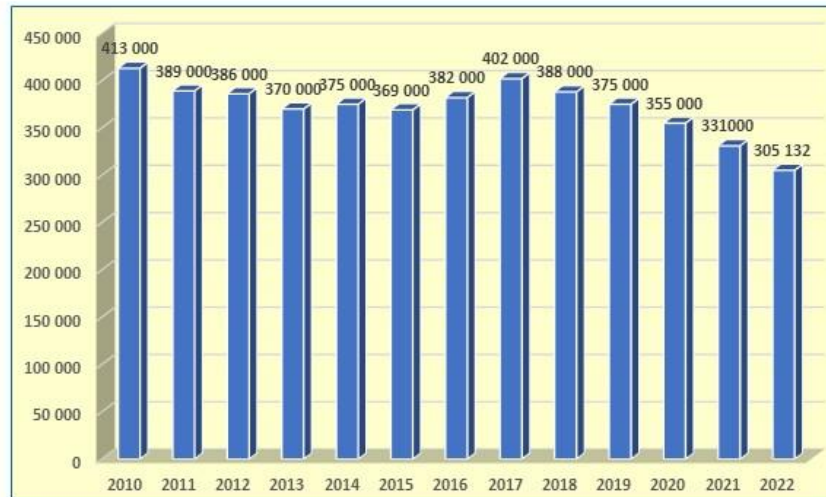
LUDNOŚĆ 2010 – 2022

(brak danych GUS za 2023)

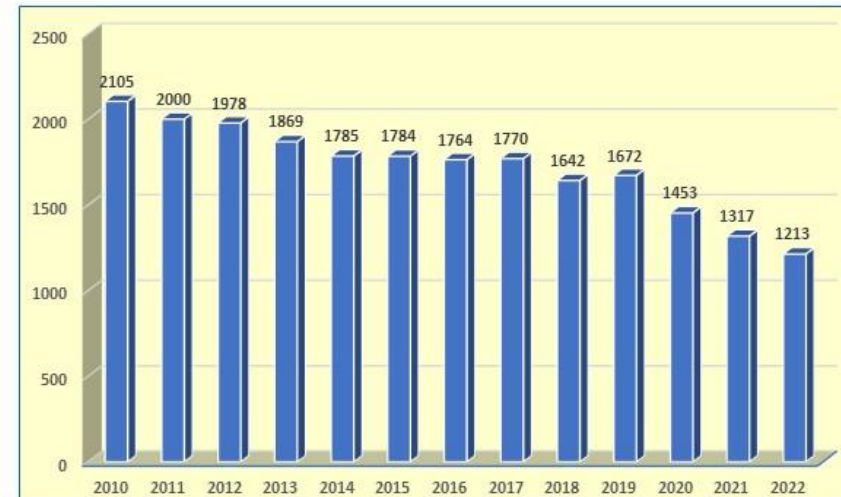

URODZENIA

URODZENIA W POLSCE

URODZENIA W CZĘSTOCHOWIE

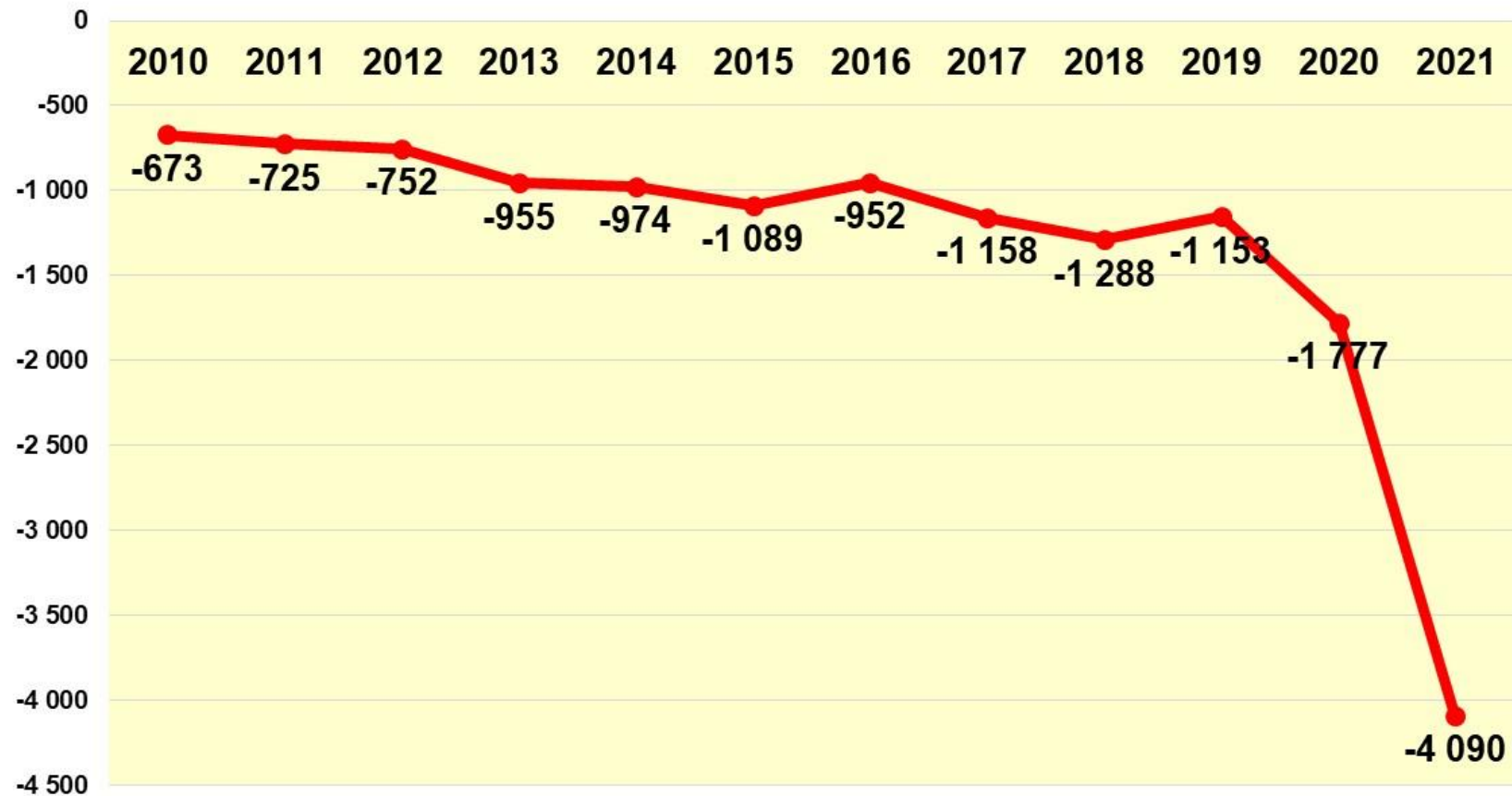
ZGONY

UJEMNY PRZYRÓST NATURALNY W KRAJU

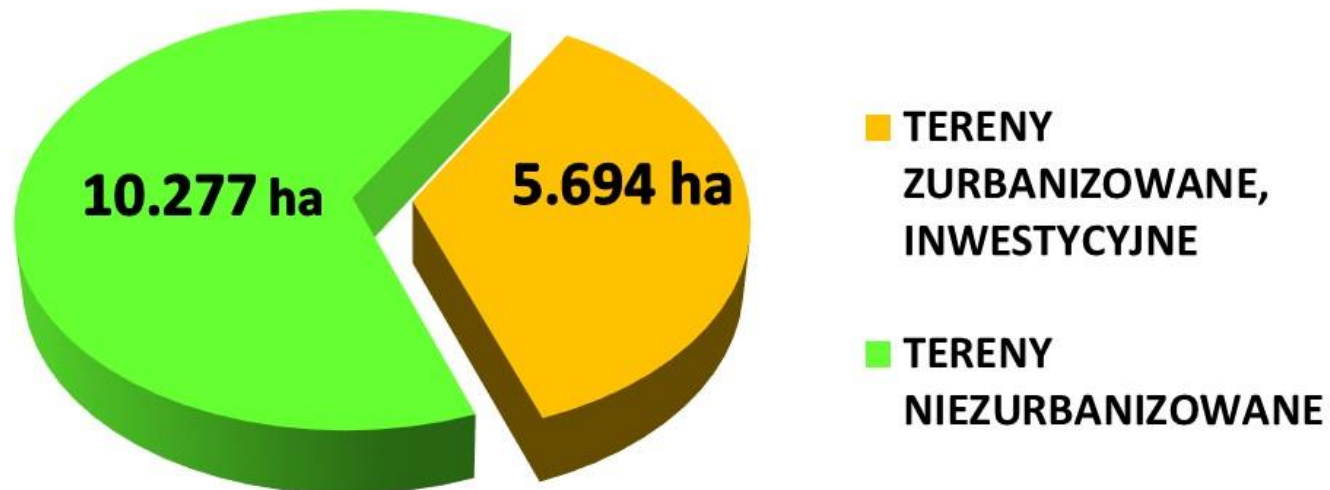

UJEMNY PRZYRÓST NATURALNY W CZĘSTOCHOWIE

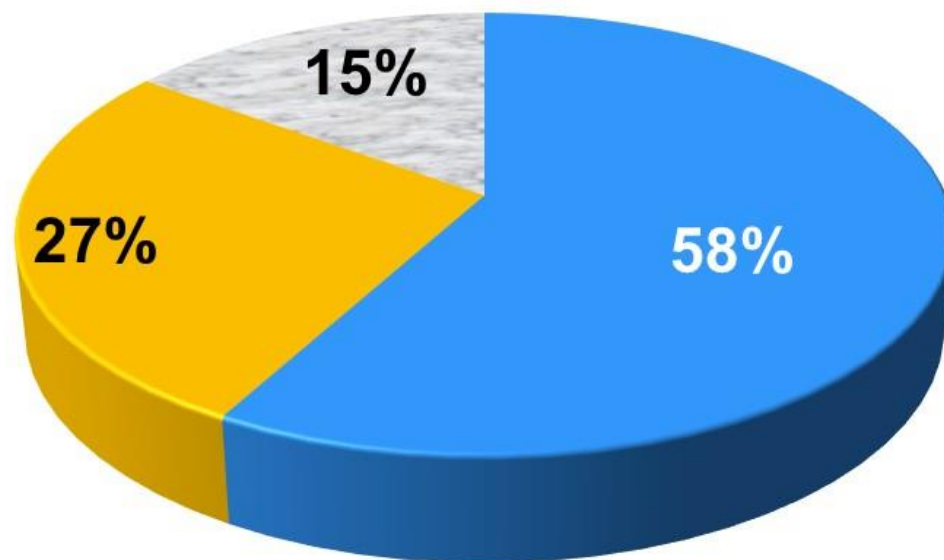
STRUKTURA POWIERZCHNI MIASTA

POWIERZCHNIA OGÓŁEM - **15.971 ha**

STRUKTURA TERENÓW NIEZURBANIZOWANYCH

Pow. 10 277 ha

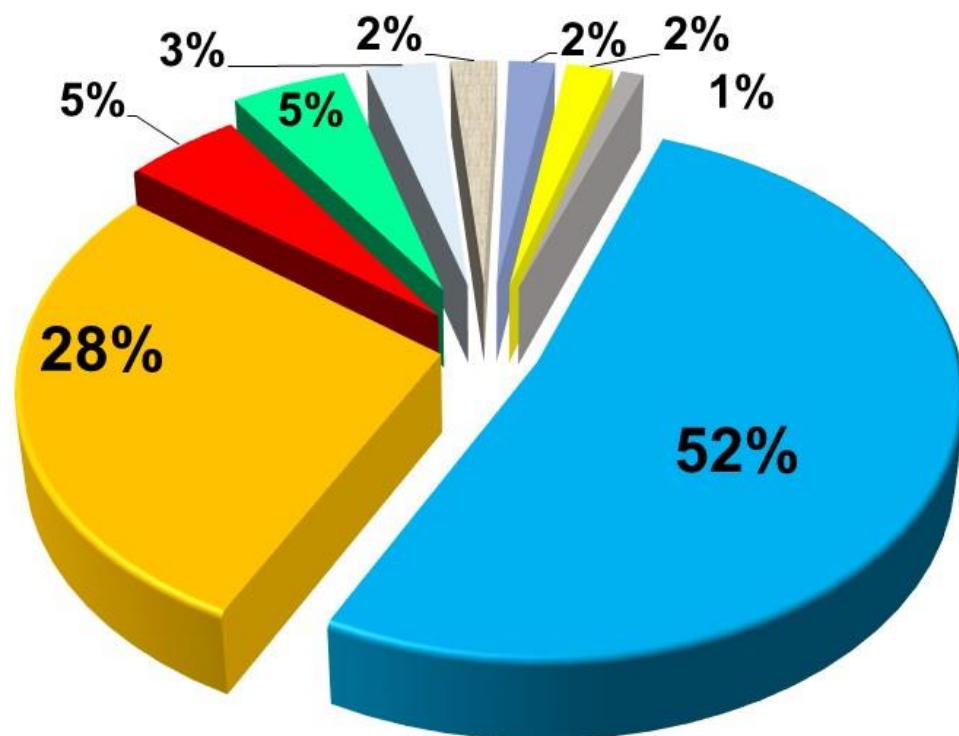
■ TERENY ROLNICZE i POZAROLNICZE

■ LASY i ZIELEŃ

■ TERENY EKOLOGICZNE i DOLINY RZEK

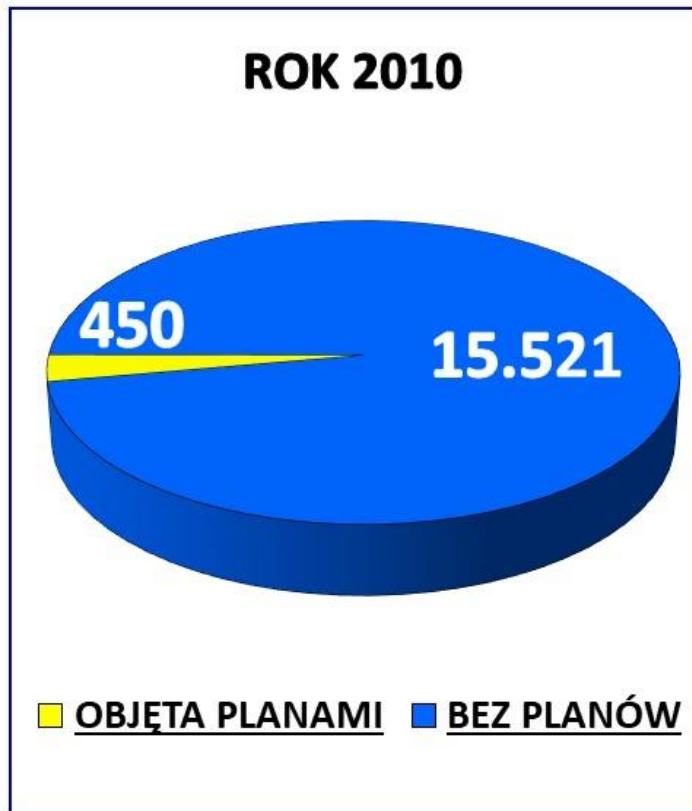
STRUKTURA TERENÓW ZURBANIZOWANYCH

Pow. 5 694 ha

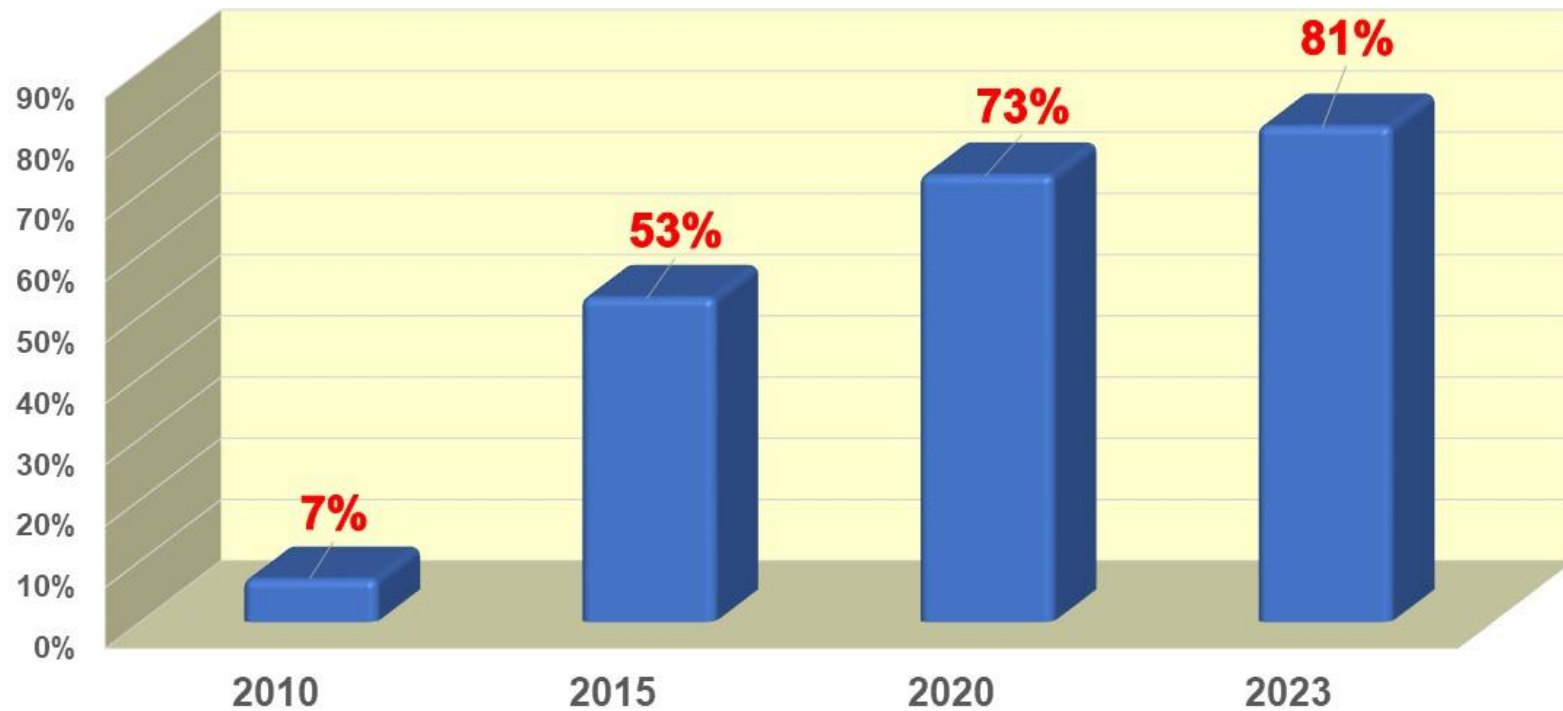

- ZABUDOWA MIESZKANIOWA
- TERENY PROD. - USŁUGOWE
- TERENY KOLEJOWE
- ZIELEŃ URZADZONA
- TERENY SPORTU I REKREACJI
- CMENTARZE
- PARKINGI, GARAŻE
- POZOSTAŁE TERENY

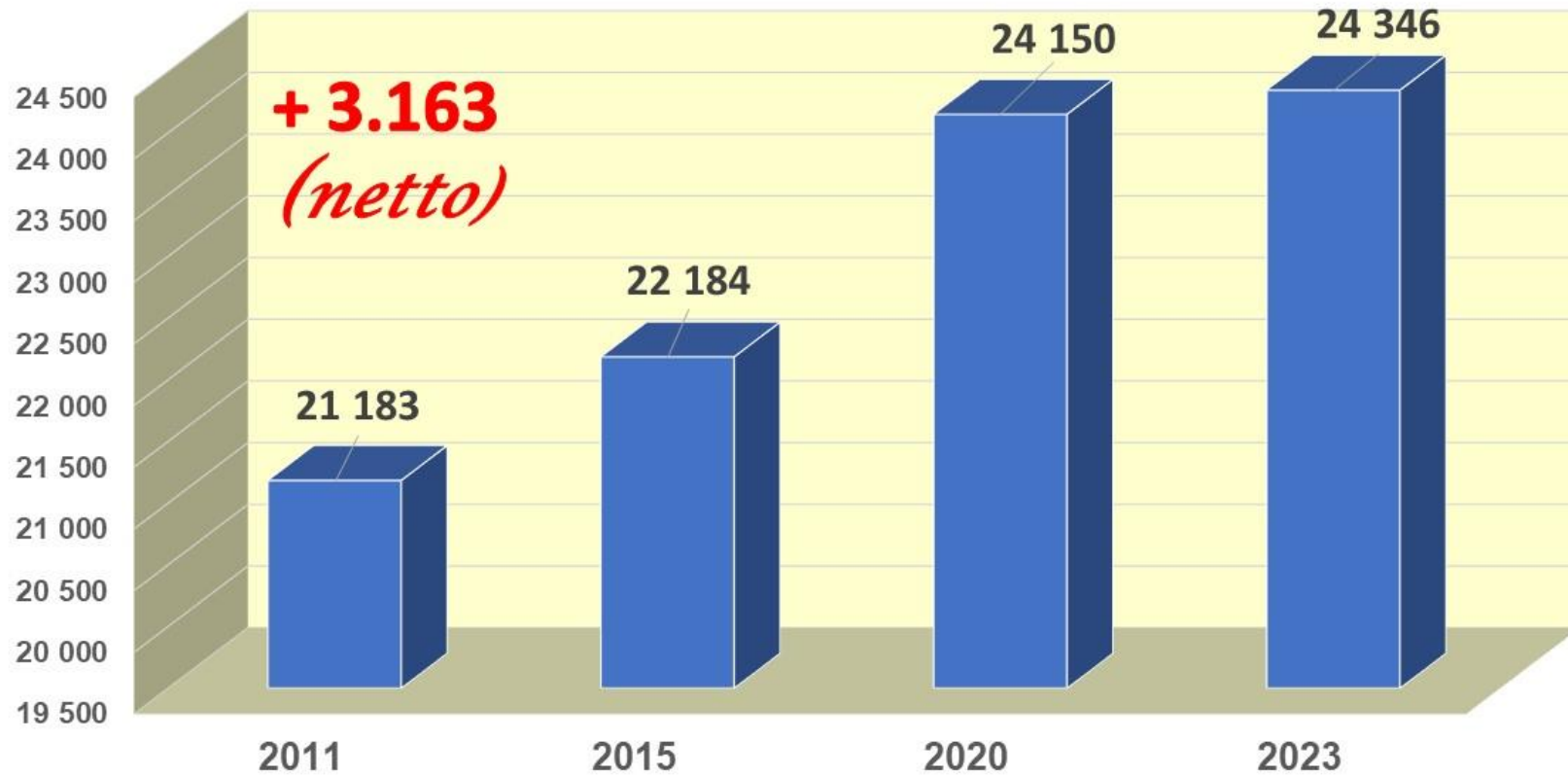
OGÓLNA POWIERZCHNIA MIASTA
OBJĘTA PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO *w ha*

% POKRYCIA POWIERZCHNI ZURBANIZOWANEJ - INWESTYCYJNEJ MIASTA PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW

SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE

28 mln zł. MIASTA
NA UZBROJENIE TERENU POD INWESTYCJE

**36 NOWYCH
PRZEDSIĘBIORSTW**

**1 mld 939mln
NAKŁADÓW
INWESTYCYJN.**

**1 262
NOWYCH
MIEJSC PRACY**

**UTRZYMANIE
7 939
MIEJSC PRACY**

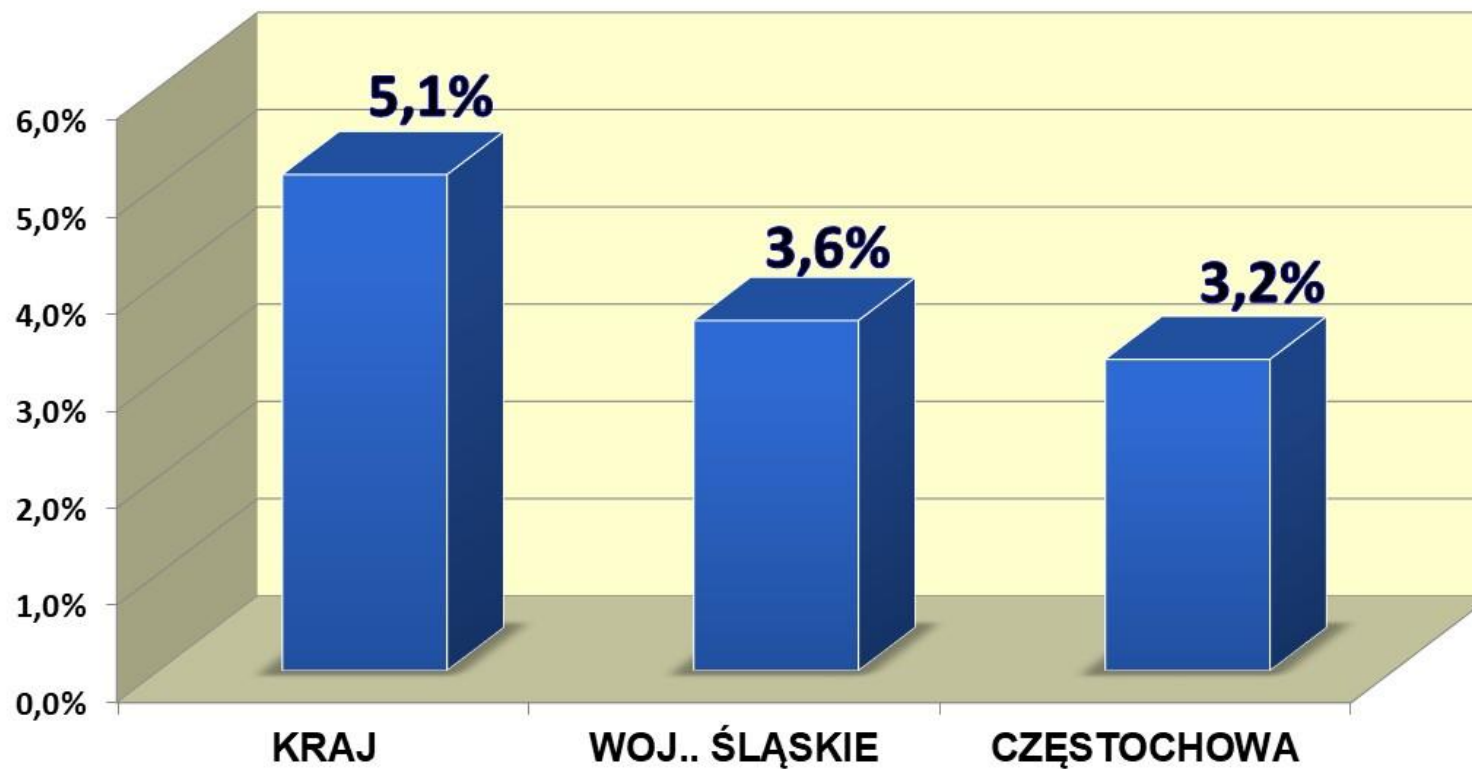
PLUS

DODATKOWA BAZA PODATKOWA

***PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI**

***PODATEK PIT**

STOPA BEZROBOCIA - 2023r.

BEZROBOCIE

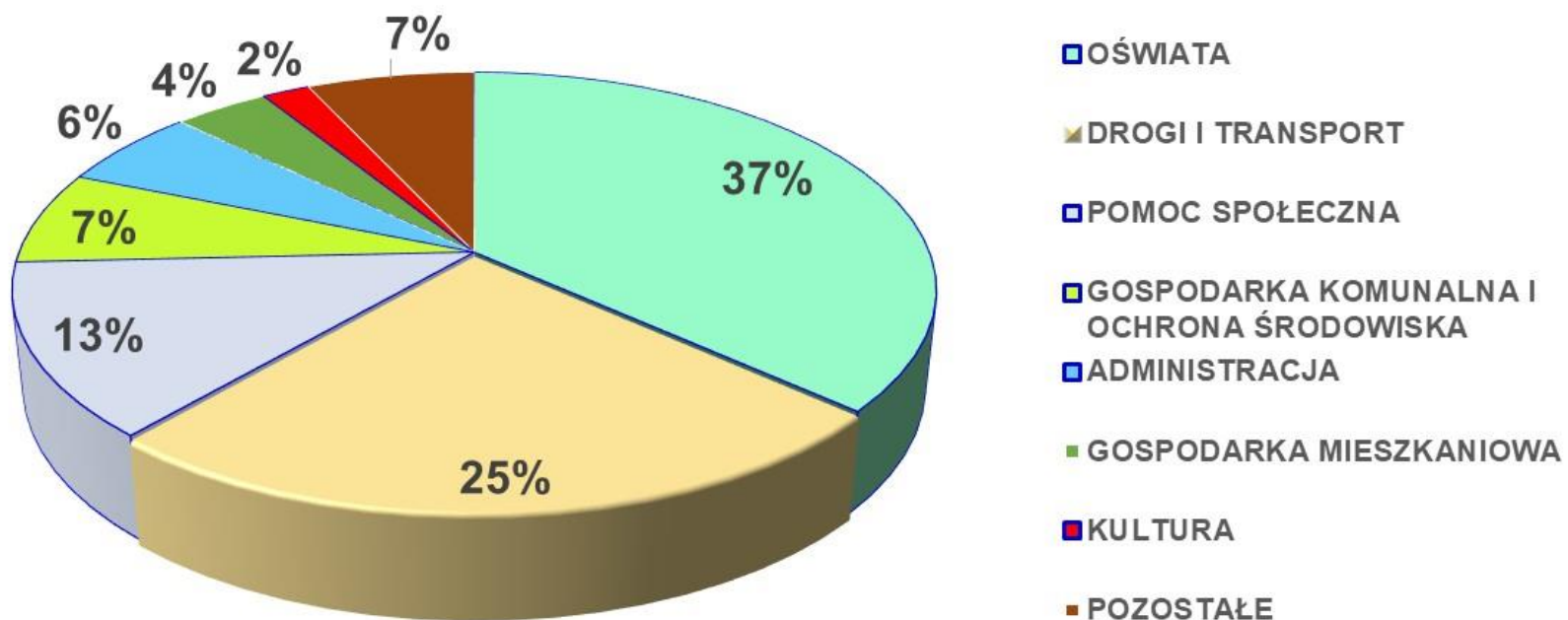

NAJNIŻSZE OD 20 LAT

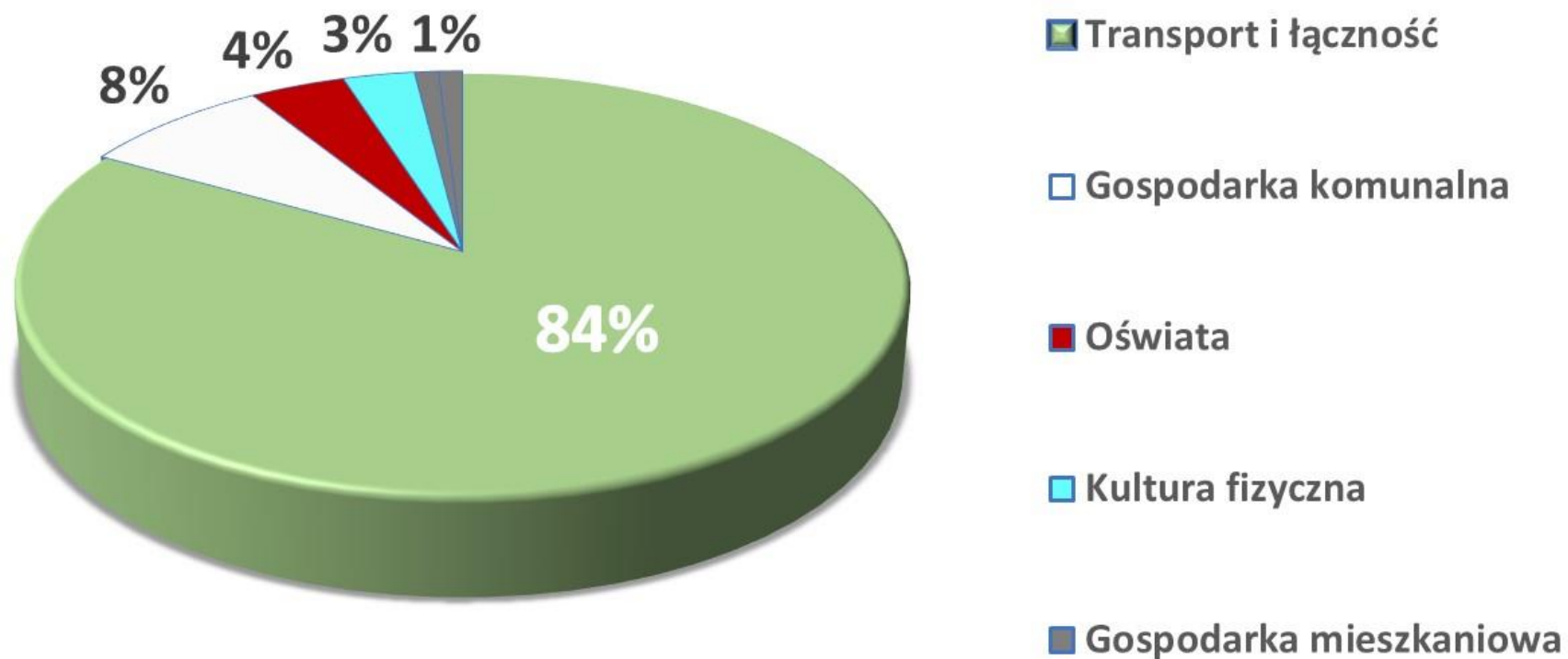
ROK	KRAJ	WOJ. ŚLĄSKIE	CZĘSTOCHOWA
2010	12,4%	10%	11,5%
2015	9,7%	8,2%	8,5%
2020	6,8%	5,1%	4,4%
2023	5,1%	3,6%	3,2%

STRUKTURA BUDŻETU 2023r.

1 mld 978 mln

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH 2023r.

INWESTYCJE - 2023r.

446 mln zł.

**W
TYM**

392 mln zł..

DROGI

= 88 %

WYDATKI NA DROGI

majątkowe i remonty

INWESTYCJE DROGOWE

INWESTYCJE - ZDROWIE

MODERNIZACJA ORAZ ZAKUPY
INWESTYCYJNE DLA MIEJSKIEGO
SZPITA ZESPOLONEGOLA

• **3 MLN ZŁ.**

REMONTY SZPITALA

• **200 TYS. ZŁ.**

INWESTYCJE - OŚWIATA

BUDOWA BUDYNKU MIEJSKIEGO
PRZEDSZKOŁA NR 29

8 mln zł.

BOISKO WIELOFUNKCYJNE ZSE
UL. ŚW., AUGUSTYNA

892 tys. zł.

PRZEBUDOWA SANITARIATÓW SP NR 12

600 tys.

INNE WAŻNE INWESTYCJE TO:

**MODERNIZACJI INFRASTRUKTURY
NA STADIONIE SKRY**

• 4,2 mln zł.

**TERMOMODERNIZACJA
OBIEKTÓW PUBLICZNYCH**

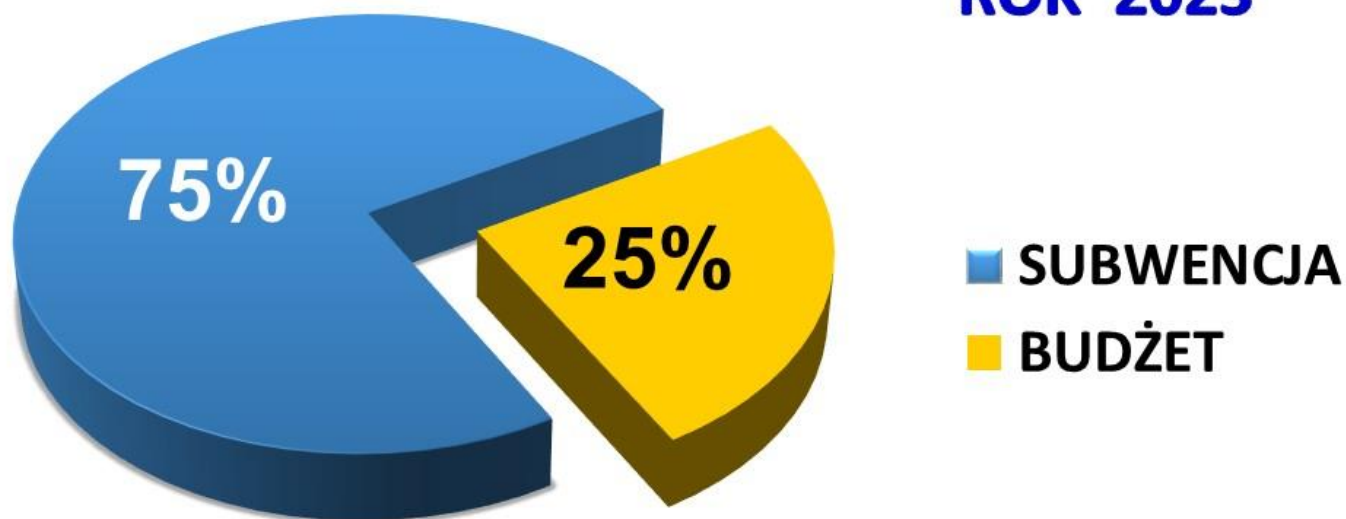
• 8 mln zł.

**TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU
PRZEDSZKOLA NR 13**

800 tys. z.

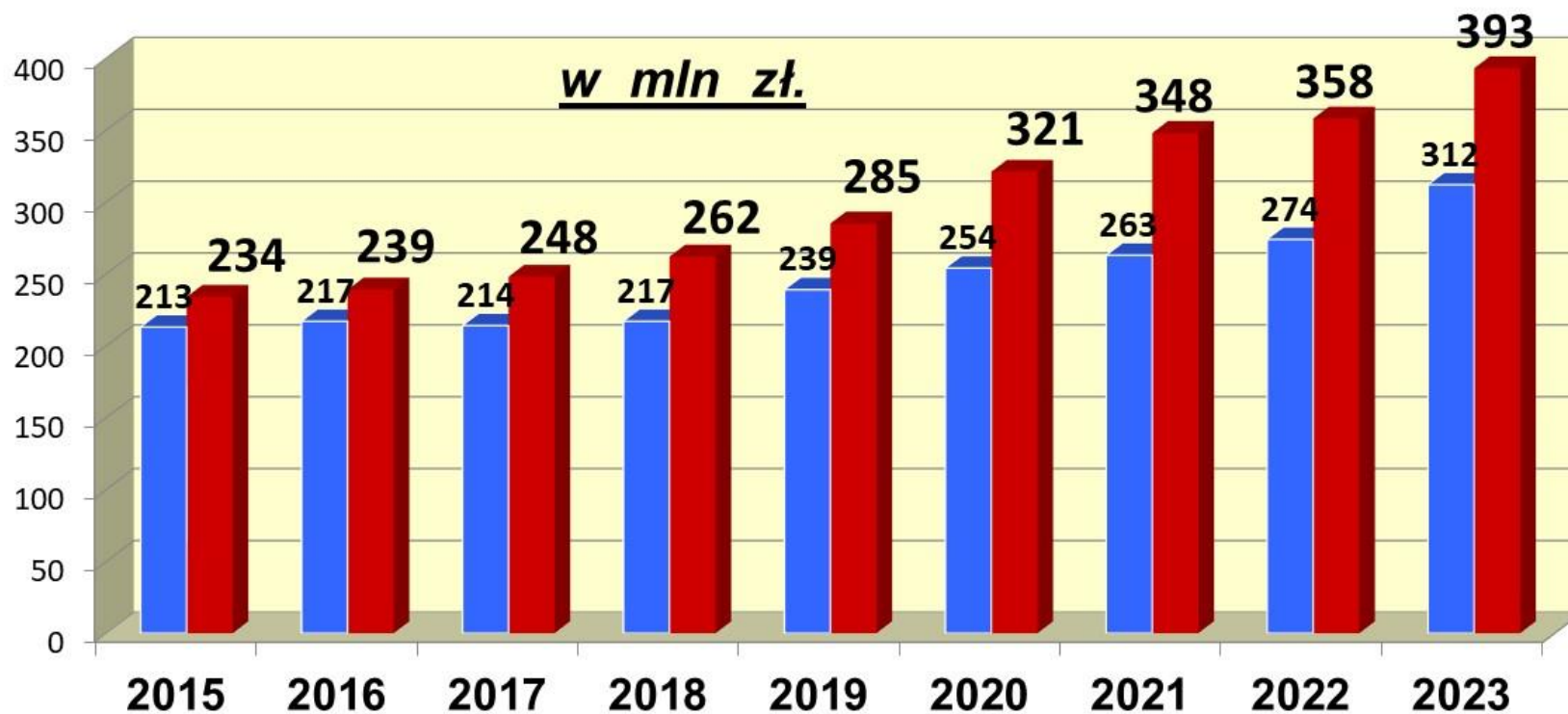
FINANSOWANIE SZKÓŁ PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO

ROK 2023

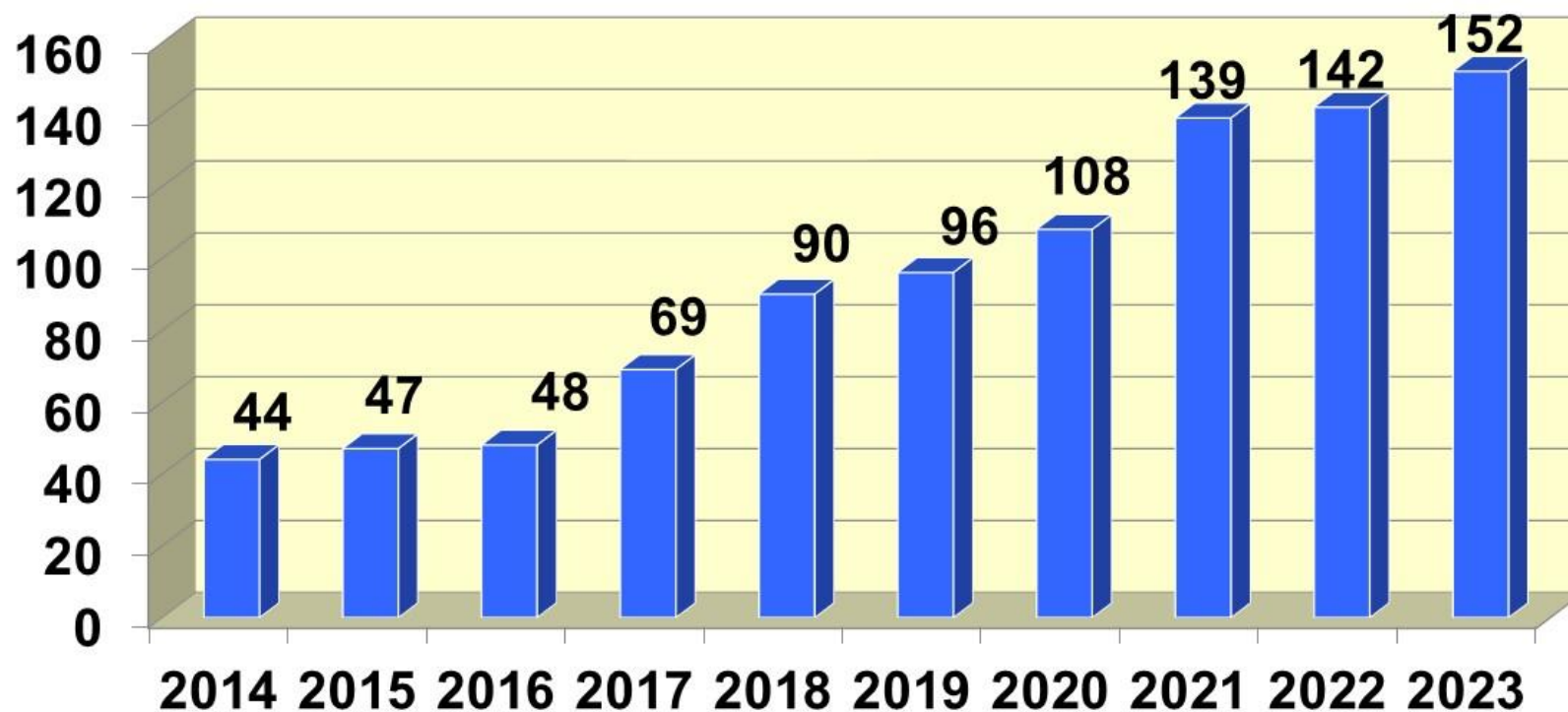
SUBWENCJA NIE POKRYWA NAWET WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA 2015– 2023

■ SUBWENCJA ■ WYNAGRODZENIA

DOPLĄTY MIASTA DO SUBWENCJI OŚWIATOWEJ 2015 - 2023

mln zł.

ZDROWIE

ROK 2023

16
PROGRAMÓW
ZDROWOTNYCH

1 mln zł.

Skorzystało
9,5 tys.
mieszkańców

Najważniejsze

PROGRAMY

- Rehabilitacja seniorów
- Szczepienia przeciw grypie
- IN VITRO
- Szczepienia Przeciwko pneumokokom
- Badania słuchu dla uczniów
- Wykrywanie nowotworów
- Badania przesiewowe w kierunku autyzmu

BUDŻET OBYWATELSKI

2023r.

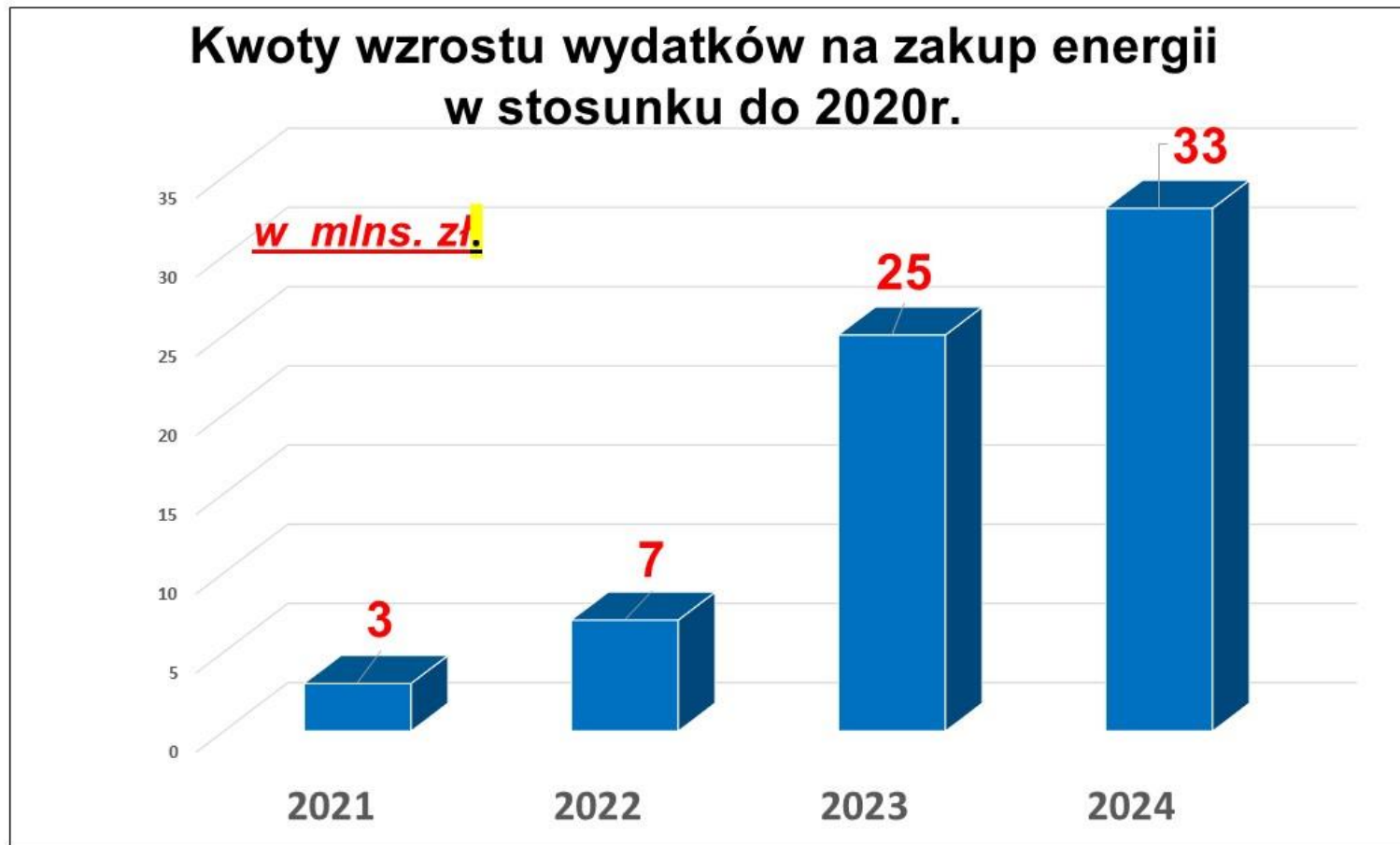

WZROST WYDATKÓW BUDŻETOWYCH Z TYTUŁU PODWYŻKI MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA

1. wzrost kosztów pracy z tytułu podwyższenia płacy minimalnej

SKUTKI PODWYŻEK CEN ENERGII

**SUKCESYWNY
ROZWÓJ MIASTA CZĘSTOCHOWY
ORAZ STAN NA KONIEC 2023r.**

BEZPIECZEŃSTWO 2019 - 2023

- Zakup, dofinansowanie i pozyskanie **15** samochodów dla służb (straż pożarna, policja, pogotowie, zarządzanie kryzysowe) **2,4 mln zł**
- Zakup wyposażenia i umundurowania dla jednostek OSP **1,5 mln zł**
- Rozbudowa systemu monitoringu miasta, obecnie działa **125** kamer
- Corocznie ponad **30 tys.** interwencji Straży Miejskiej
- Zabezpieczenie ruchu pielgrzymkowego - corocznie ponad **500 tys. zł**

BEZPIECZEŃSTWO 2019 - 2023

- Rozbudowa systemu wczesnego ostrzegania mieszkańców **81 tys. zł**, codzienne testy **48** syren alarmowych na terenie miasta
- Włączenie **3** stacji wodowskazowych na rzekach do sieci Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej
- Przeciwdziałanie rozprzestrzeniania się COVID-19 **2,9 mln zł**
- Zakwaterowanie zbiorowe obywateli Ukrainy **5,9 mln zł** - od początku konfliktu zakwaterowano ponad **900** osób w **10** obiektach

ZDROWIE

NIEPEŁNOSPRAWNI

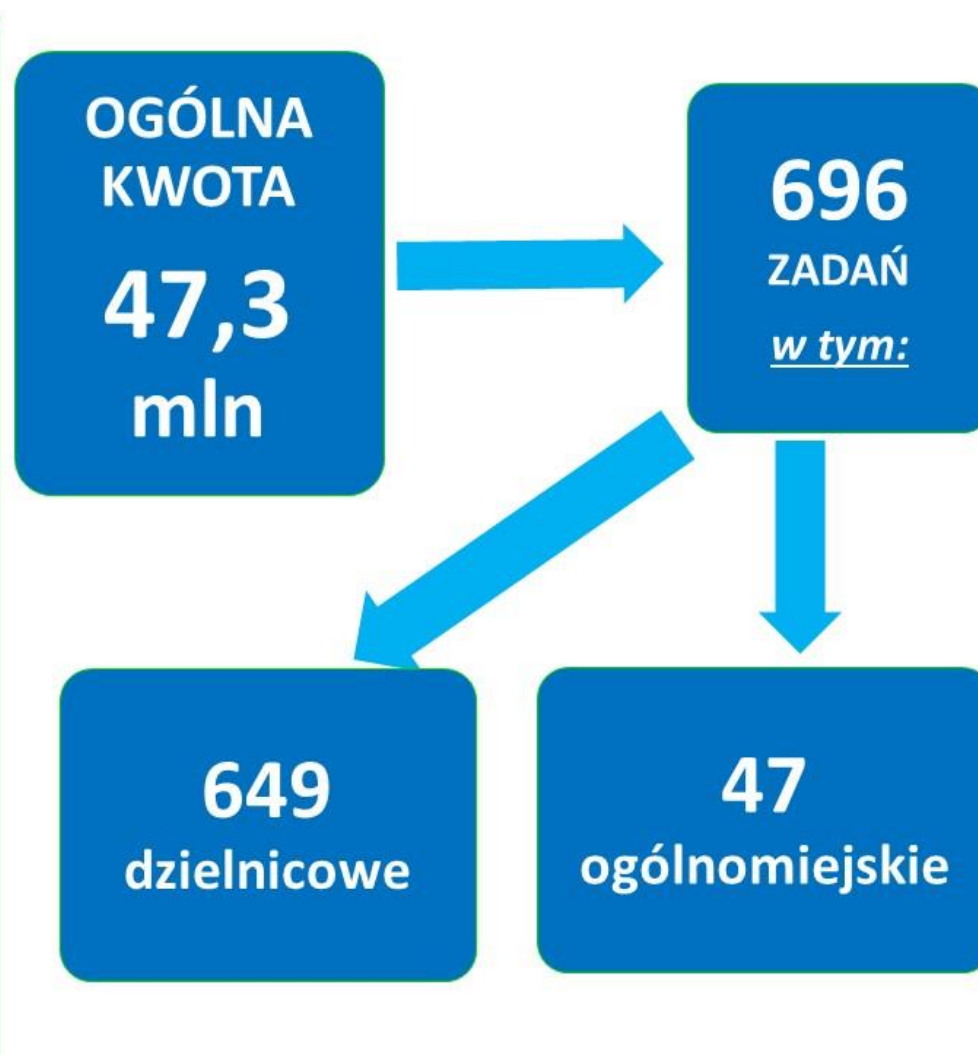
2019 - 2023

➤ DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	97 mln
➤ USŁUGI OPIEKUŃCZE	26,5 mln
➤ OŚRODKI WSPARCIA	13,4 mln
➤ USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PS.	300 tys.
➤ TRANSPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWN.	3,6 mln
➤ ASYSTENT OSOBISTY	11,4 mln
➤ WSPARCIE DLA OSÓB Z ALZHEIMEREM	124,5 tys.
➤ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ	794 tys.
➤ ZAJĘCIA KLUBOWE WTZ	40 tys.
➤ OPIEKA WYTCHNIENIOWA	1,6 mln

BUDŻET OBYWATELSKI

2019 - 2023

**SPORT
I REKREACJA
2011-2023**

**Kierunek
Przyjazna
Częstochowa**

Aktywna

8 NOWYCH BOISK SZKOLNYCH
5 mln zł.

Każde
430 – 1.100 tys. zł.

15 PLACÓW
ZABAW I REKREACJI
3,5 mln zł.

2011 - 2023

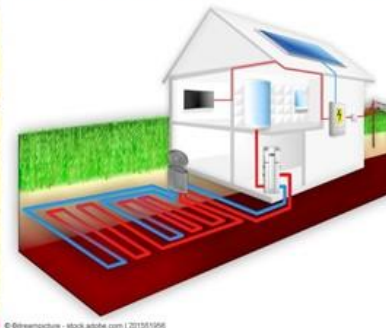
Kierunek
Przyjazna
Częstochowa

Zielona

PRAWIE

3 mln zł. na:

- > USUNWANIE AZBESTU
- > ŁĄKI KWIETNE
- > WYMIANA KOTŁÓW
- > KOLEKTORY SŁONECZNE
- > POMPY CIEPŁA

PLACE REKREACJI RUCHOWEJ

STAN NA KONIEC 2023r.

118

53
PLACE ZABAW

40
SIŁOWNI

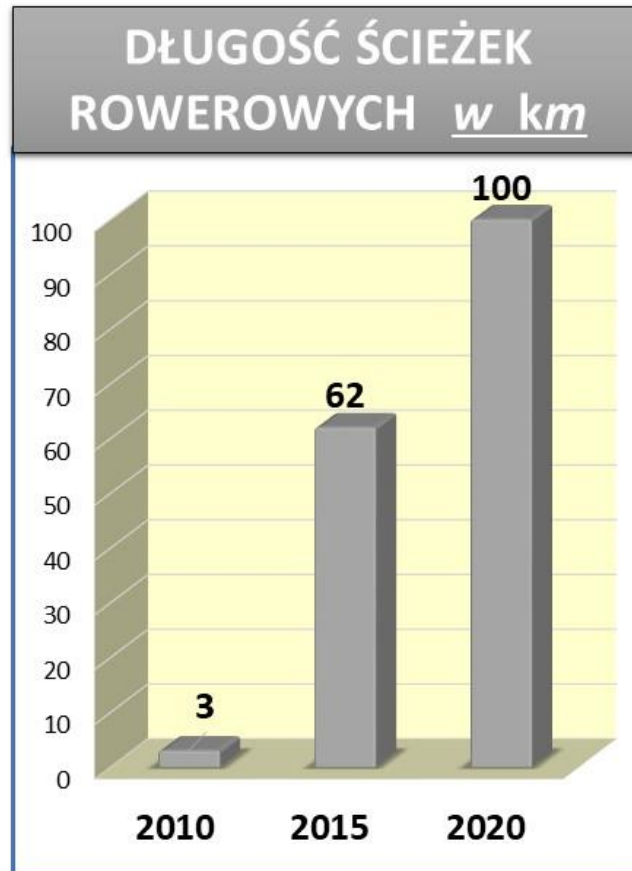
2
SKATEPARKI

12
PLACÓW
REKREACJI

2 ŚCIEŻKI ZDROWIA

1
MINIPARK

ROWERY

185 ROWERÓW

5 STACJI NAPRAWCZYCH

4,5 mln zł.

RODZINA

2019 - 2023

POZYSKANE ŚRODKI BEZZWROTNE

2011 - 2023

1,6 mld zł.

RATING MIĘDZYNARODOWY

**AGENCJA FITCH RATINGS
POTWIERDZIŁA
MIĘDZYNARODOWE DŁUGOTERMINOWE RATINGI CZĘSTOCHOWY
NA POZIOMIE
„BBB” PERSPEKTYWA STABILNA**

*Agencja zwróciła uwagę na dobre zarządzanie finansami Miasta
ukierunkowane na
skuteczne ograniczanie wzrostu wydatków operacyjnych.*